

สุยามรณจสุส เตปิฏกํ

๒๖

สุตตนตปิฏเก

ขุททกนิกายสุส

วิมานวตฺถ เปตวตฺถ

เถรคาถา เถรีคาถา

ห้องกรมพระจำนงค์มุกด์

วิมานวทูต-เปตวทูต-เถรคาถา-เถรีคาถา

294.311
๓ ๑๗ ๕
ค. ๒๖ ค. ๕

สยามรัฐสัต์ เทบิฏกั

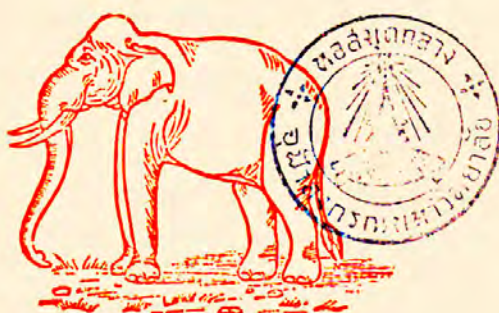
สัตุตนะตปีฏเก ชุททกนิกายสัส

วิมานวตุฏ-เปตวตุฏ-เถรคาถา-เถรีคาถา

สัจิตุตตะเถเรน ฅาณวราภรณน

โสธิตา

ราชปุมุเชน สัยามรัฐสัวาดีนา มหาชเนน มุททาบีตา

สัยามรัฐสัส ราชธานี

มahamanุญราชวิฑาเลน ปกาธิตา

พุททปรินิพุพานา ๒๔๗๐

มักรรณธัธิตามพระราชบัฏญัค

34562

กรุงเทพ ฯ

โรงพิมพ์พาณิชย์สรรพคุณ บางกอกน้อย

กิตุตนปตฺต
 วิมานวตฺต
 ปัสสวคฺค ๑

วตฺต ปัสสววิมาน	สํคฺค	ปพฺพ	ชงฺก
	๑	๑	๑
	๒	๒	๒
	๓	๓	๓
	๔	๔	๕
กุณฺณวิมาน	๕	๕	๖
นาวาวิมาน	๖	๖	๗
	๗	๗	๘
	๘	๘	๙๑
ปทปวิมาน	๙	๙	๑๐
คิตฺตกุณฺณวิมาน	๑๐	๑๐	๑๔
ปติพฺพตาวิมาน	๑๑	๑๑	๑๕
ทุคฺคิยปติพฺพตาวิมาน	๑๒	๑๒	๑๗
สํณิสาวิมาน	๑๓	๑๓	๑๘
	๑๔	๑๔	๑๙

๖

กิตฺตฺนปคฺค
ปาริฉตฺตกถาคฺค

วคฺค	สํคฺค	ปพฺพ	อํก
อํคฺคฺตวํมํ	๑๕	๑๕	๒๐
สํมํมํ	๑๖	๑๖	๒๒
เปตํมํมํ	๑๗	๑๗	๒๕

จิตฺตลทวคฺค ๒

ทํมํ	๓	๑๘	๒๖
อํมํ	๒	๑๙	๒๘
อํมํมํ	๓	๒๐	๓๐
อํมํมํ	๔	๒๑	๓๓
อํมํมํ	๕	๒๒	๓๒
อํมํมํ	๖	๒๓	๓๓
อํมํมํ	๗	๒๔	๓๕
อํมํมํ	๘	๒๕	๓๖
อํมํมํ	๙	๒๖	๓๗
อํมํมํ	๑๐	๒๗	๓๘
อํมํมํ	๑๑	๒๘	๓๙

ปาริฉตฺตกถาคฺค ๓

อํมํ	๓	๒๙	๔๐
------	---	----	----

กิตุคนปคต
มณฺธิฏฐกคค

ก

วคฺค	สํคฺค	ปพฺพ	อจฺก
อจฺจวิมาน	๒	๓๐	๔๑
ปฏฺถวิมาน	๓	๓๑	๔๓
ถตวิมาน	๔	๓๒	๔๕
คฺคตฺถวิมาน	๕	๓๓	๔๗
ททฺถวิมาน	๖	๓๔	๕๑
เสสวคฺควิมาน	๗	๓๕	๖๒
มถฺถวิมาน	๘	๓๖	๖๔
วิธวคฺควิมาน	๙	๓๗	๖๖
ปาวคฺควิมาน	๑๐	๓๘	๖๗

มณฺธิฏฐกคค ๔

มณฺธิฏฐกคค	๑	๓๙	๖๘
ปฏฺถวิมาน	๒	๔๐	๖๙
นาควิมาน	๓	๔๑	๗๑
อโถมวิมาน	๔	๔๒	๗๒
กณฺธิฏฐกคค	๕	๔๓	๗๓
วิหารวิมาน	๖	๔๔	๗๔
จคฺคตฺถวิมาน	๗	๔๕	๗๘

๗

ภิกษุคนปศุศ

มหารถคฤศ

วศุศ	ศุศศ	ปพพ	องศ
อมุพวิมาน	๘	๔๖	๘๐
ปศุศวิมาน	๙	๔๗	๘๓
อจุศุศวิมาน	๓๐	๔๘	๘๓
วณุศวิมาน	๓๓	๔๙	๘๕
รชชมาถวิมาน	๓๒	๕๐	๘๖

มหารถคฤศ ๕

มณศุศเทวปศุศวิมาน	๓	๕๓	๘๙
เรวศิวิมาน	๒	๕๒	๘๐
ณศุศมาถวิมาน	๓	๕๓	๘๔
กกุศฐรศุศทายวิมาน	๔	๕๔	๘๙
ทวารปถวิมาน	๕	๕๕	๓๐๐
กรณียวิมาน	๖	๕๖	๖
ทุติยกรณียวิมาน	๗	๕๗	๓๐๓
ศุศิวิมาน	๘	๕๘	๓๐๒
ทุติยศุศิวิมาน	๙	๕๙	๖
นาควิมาน	๓๐	๖๐	๓๐๓
ทุติยนาควิมาน	๓๓	๖๓	๓๐๔

กิตฺตนปตฺต
 สุนิภูติตฺตวคฺค

ง

วตฺถุ	สํคฺค	ปพฺพ	อํก
คตฺติยวาทวิมาน	๓๒	๖๒	๓๐๕
จฺพรวิมาน	๓๓	๖๓	๑
มหารวิมาน	๓๔	๖๔	๓๓๐

ปายาสํกฺค ๖

อศววิมาน	๑	๖๕	๑๓๗
	๒	๖๖	๑
ผลทวยวิมาน	๓	๖๗	๓๓๘
อฺปสํสยทวยวิมาน	๔	๖๘	๓๒๐
ทฺติยอฺปสํสยทวยวิมาน	๕	๖๙	๓๒๓
ภิกฺขาทวยวิมาน	๖	๗๐	๑
ยวปาลทวยวิมาน	๗	๗๑	๓๒๒
กฺุณทตฺตวิมาน	๘	๗๒	๑
ทฺติยกฺุณทตฺตวิมาน	๙	๗๓	๓๒๔
อฺคฺตฺตวิมาน	๑๐	๗๔	๓๒๕

สุนิภูติตฺตวคฺค ๗

จิตฺตตตวิมาน	๑	๗๕	๓๒๖
--------------	---	----	-----

กิตุคนปตฺต
 สุนิกฺขิตฺตวคฺค

วคฺค	สฺสฺส	ปพฺพ	อจฺก
นนฺทวิมาน	๒	๗๖	๑๒๗
มณฺณวิมาน	๓	๗๗	๑๒๘
สฺสฺสวิมาน	๔	๗๘	๑๒๙
อณฺณวิมาน	๕	๗๙	๑๓๐
โคปาลวิมาน	๖	๘๐	๑๓๑
กณฺฐวิมาน	๗	๘๑	๑๓๒
อเนกอนฺณวิมาน	๘	๘๒	๑๓๓
มจฺจกณฺฐวิมาน	๙	๘๓	๑๓๔
สฺสฺสวิมาน	๑๐	๘๔	๑๓๕
สฺสฺสวิมาน	๑๑	๘๕	๑๓๖

กิตฺตนปฺตฺต
เปตวตฺต
อุมฺภวคฺค ๑

วตฺต	สํคฺค	ปพฺพ	อุมฺภ
เขตฺตฺตปฺมาเปต	๓	๘๖	๓๕๗
สํกรเปต	๒	๘๗	,,
ปฺตฺติมฺภเปต	๓	๘๘	๓๕๘
มฺภีจฺจํคตฺติกเปต	๔	๘๙	,,
คฺติโรกฺขตฺตเปต	๕	๙๐	๓๕๙
ปญฺจปฺตฺตคฺคชาทิกเปต	๖	๙๑	๓๖๐
สํคฺคปฺตฺตคฺคชาทิกเปต	๗	๙๒	๓๖๑
โคณเปต	๘	๙๓	๓๖๓
มหาเปตฺตการเปต	๙	๙๔	๓๖๔
ชลาตฺตเปต	๓๐	๙๕	๓๖๕
นาคเปต	๓๑	๙๖	๓๖๖
อุมฺภเปต	๓๒	๙๗	๓๖๘

อุมฺภวคฺค ๒

สํสํว โมจกเปต	๓	๙๘	๓๗๐
---------------	---	----	-----

ช	กิตฺตฺนปคฺค		
	จฺพวคฺค		
วคฺค	สํคฺค	ปพฺพ	อํก
สํวปคฺคตฺตฺเรตฺต มาคฺคปคฺค	๒	๘๘	๑๗๓
มคฺคตฺตฺเรตฺต	๓	๑๐๐	๑๗๔
นคฺคตฺตฺเรตฺต	๔	๑๐๑	๑๗๕
มคฺคจฺจกคฺคตฺตฺเรตฺต	๕	๑๐๒	๑๗๖
กคฺคตฺตฺเรตฺต	๖	๑๐๓	๑๗๗
คคฺคตฺตฺเรตฺต	๗	๑๐๔	๑๗๘
จฺพตฺตฺเรตฺต	๘	๑๐๕	๑๗๙
อํกคฺคตฺตฺเรตฺต	๙	๑๐๖	๑๘๐
คคฺคตฺตฺเรตฺต	๑๐	๑๐๗	๑๘๑
สํคฺคตฺตฺเรตฺต	๑๑	๑๐๘	๑๘๒
กคฺคตฺตฺเรตฺต	๑๒	๑๐๙	๑๘๓
จฺพคฺคตฺตฺเรตฺต	๑๓	๑๑๐	๑๘๔

จฺพวคฺค ๓			
อํกคฺคตฺตฺเรตฺต	๑	๑๑๑	๑๘๕
คคฺคตฺตฺเรตฺต	๒	๑๑๒	๑๘๖
คคฺคตฺตฺเรตฺต	๓	๑๑๓	๑๘๗
คคฺคตฺตฺเรตฺต	๔	๑๑๔	๑๘๘

	กิตฺตฺนปฺกฺต		ณ
	มหาวคฺค		
วตฺถุ	สํคฺค	ปพฺพ	อํกุ
กุมารเปต	๕	๑๑๕	๒๑๓
เสวรีนเปต	๖	๑๑๖	๒๑๖
มิกตฺตฺตฺตฺตฺตฺต	๗	๑๑๗	๒๑๗
ทฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต	๘	๑๑๘	๒๑๘
กฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก	๙	๑๑๙	๒๒๐
ชาตฺตฺตฺตฺตฺต	๑๐	๑๒๐	๒๒๑

มหาวคฺค ๕

อุมพฺตฺกฺกฺก	๑	๑๒๑	๒๒๓
เสวรีสํคฺค	๒	๑๒๒	๒๔๑
นทฺตฺก	๓	๑๒๓	๑
เรวตฺต	๔	๑๒๔	๒๔๘
อจฺจ	๕	๑๒๕	๑
กุมารเปต	๖	๑๒๖	๒๕๐
ราชปฺกฺต	๗	๑๒๗	๒๕๑
คฺกฺก	๘	๑๒๘	๒๕๒
	๙	๑๒๙	๒๕๓
คณเปต	๑๐	๑๓๐	๒๕๔

ณ

กิตฺตฺนปคฺต

มหาวคฺค

วคฺค	ถฺคฺต	ปพฺพ	อํก
ปาฏถิปคฺตเปต	๑๑	๑๓๑	๒๕๕
อนพวนเปต	๑๒	๑๓๒	๒๕๖
อกฺขรคฺคเปต	๑๓	๑๓๓	๒๕๗
โกคคฺคหฺรเปต	๑๔	๑๓๔	,,
ถฺกฺคจิปคฺตเปต	๑๕	๑๓๕	,,
ถฺกฺคจิปคฺตหฺลถฺคฺตเปต	๑๖	๑๓๖	,,

กิตฺตคนปคฺค
ตคฺคยวคฺค

วคฺค	สํคฺค	ปพพ	อํค
วณวจฺจคฺค	๓	๑๕๐	๒๖๓
วณวจฺจคฺค- ตํมณ	๔	๑๕๓	๖
กฺคณทธานคฺค	๕	๑๕๒	๒๖๔
เพตฺตจฺจคฺค	๖	๑๕๓	๖
ทาสคฺค	๗	๑๕๔	๖
จฺจคฺค	๘	๑๕๕	๖
กฺคณคฺค	๙	๑๕๖	๖
อจฺจคฺค	๑๐	๑๕๗	๒๖๕

ตคฺคยวคฺค

นคฺค	๑	๑๕๗	๖
จคฺค	๒	๑๕๘	๖
คคฺค	๓	๑๖๐	๒๖๖
คคฺค	๔	๑๖๑	๖
นคฺค	๕	๑๖๒	๖
อคฺค	๖	๑๖๓	๖
คคฺค	๗	๑๖๔	๖
คคฺค	๘	๑๖๕	๖

	กิตุคนปตฺต		ท
	ปญจนวคฺค		
วตฺถุ	ถฺกต	ปพพ	องก
หาวิตฺตฺเถร	๘	๑๖๖	๒๖๖
อฺกตฺยเถร	๑๐	๑๖๗	๒๖๗

จตฺตฺถวคฺค

คหฺรตฺรียเถร	๑	๑๖๘	๒๒
สฺบปฺยเถร	๒	๑๖๙	๒๒
โสฬากเถร	๓	๑๗๐	๒๖๘
โปถียเถร	๔	๑๗๑	๒๒
สํมณฺณกานิเถร	๕	๑๗๒	๒๒
กฺมาปฺตฺตเถร	๖	๑๗๓	๒๒
กฺมาปฺตฺตสํหายกเถร	๗	๑๗๔	๒๒
คณฺปตฺตเถร	๘	๑๗๕	๒๖๙
ตฺถสฺสเถร	๙	๑๗๖	๒๒
วทฺธมฺมานเถร	๑๐	๑๗๗	๒๒

ปญจนวคฺค

สํวิทฺธมฺมเถร	๑	๑๗๘	๒๗๐
ทฺทวิณฺยเถร	๒	๑๗๙	๒๒

	ពិត្យក្នុងរូបក្នុង		ល
	ពិត្យក្នុង	រូបក្នុង	
រូបក្នុង	ពិត្យក្នុង	រូបក្នុង	ល
ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្រុម	៩	៣៩៦	២៧៣
ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្រុម	៣០	៣៩៧	១១

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្រុម

រូបក្នុង	៣	៣៩៧	២៧៤
ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្រុម	២	៣៩៩	១១
ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្រុម	៣	២០០	១១
ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្រុម	៤	២០៣	១១
ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្រុម	៥	២០២	២៧៥
ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្រុម	៦	២០៣	១១
ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្រុម	៧	២០៤	១១
ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្រុម	៨	២០៥	១១
ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្រុម	៩	២០៦	១១
ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្រុម	៣០	២០៧	២៧៦

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្រុម

ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្រុម	៣	២០៨	១១
ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលក្រុម	២	២០៩	១១

ท	กิตฺตทนต์ต		
	นวมวคค		
วคค	ตฺต	ปพพ	อจก
มณวคค	๓	๒๓๐	๒๗๗
ตฺยมนตฺต	๔	๒๓๓	๖
ตฺยารทตฺต	๕	๒๓๒	๖
บิยขทตฺต	๖	๒๓๓	๖
ทตฺตาโรทตฺต	๗	๒๓๔	๖
เมณทตฺต	๘	๒๓๕	๒๗๗
รทตฺต	๙	๒๓๖	๖
อคคตฺต	๓๐	๒๓๗	๖

นวมวคค

ตฺมิติตตตต	๑	๒๓๘	๖
กตฺตตต	๒	๒๓๘	๒๗๘
ตฺต	๓	๒๒๐	๖
ตตต	๔	๒๒๓	๖
ตฺนาคตต	๕	๒๒๒	๖
นาคิตต	๖	๒๒๓	๖
ปวิตต	๗	๒๒๔	๖
อชตต	๘	๒๒๕	๒๘๐

८

299999

ท

กิตุคนปตุต
ทวารทศมวคค

วตุฤ	สุตฺต	ปพฺพ	อํงก
พนฺธฺรตฺตเถร	๓	๒๔๐	๒๘๓
ชิตกตฺตเถร	๔	๒๔๑	,,
มถิตวณฺณตฺตเถร	๕	๒๔๒	,,
สุทฺเทมณฺณตฺตเถร	๖	๒๔๓	,,
ธมฺมธมฺมตฺตเถร	๗	๒๔๔	,,
ธมฺมธมฺมปิตฺตเถร	๘	๒๔๕	๒๘๔
สํวณฺณตฺตเถร	๙	๒๔๖	,,
อสุตฺตเถร	๑๐	๒๔๗	,,

ทวารทศมวคค

เชนฺตตฺตเถร	๓	๒๔๘	๒๘๕
วณฺณโคตตตฺตเถร	๒	๒๔๙	,,
วณฺณวณฺณตฺตเถร	๓	๒๕๐	,,
อริณฺณตตฺตเถร	๔	๒๕๑	,,
มทนามตฺตเถร	๕	๒๕๒	,,
ปาววปวตฺตเถร	๖	๒๕๓	๒๘๖
ยตฺตเถร	๗	๒๕๔	,,
กิมฺพิตตฺตเถร	๘	๒๕๕	,,

กิตุคนปตฺต

๖

ทตฺตยวคฺค

วคฺค	ถุคฺค	ปพฺพ	อจฺก
วชฺชปฺกตฺตคฺค	๘	๒๕๖	๒๘๖
อติทคฺคคฺค	๑๐	๒๕๗	๖

เถรคาถาย ทุณิปาต

ปจฺมวคฺค

อตุคฺค	๑	๒๕๘	๒๘๗
ปณฺโฑทวารทวาชคฺค	๒	๒๕๙	๒๘๘
วถุคฺค	๓	๒๖๐	๖
คจฺจาทตฺตคฺค	๔	๒๖๑	๖
อชฺชนคฺค	๕	๒๖๒	๖
เมพชนคฺค	๖	๒๖๓	๒๘๙
วราชคฺค	๗	๒๖๔	๖
ถุราชคฺค	๘	๒๖๕	๖
โคตมคฺค	๙	๒๖๖	๖
วธวคฺค	๑๐	๒๖๗	๒๙๐

ทตฺตยวคฺค

มหาจฺนทคฺค	๑	๒๖๘	๖
โรตฺตทคฺค	๒	๒๖๙	๖

น

กิตุคนปคุต

ตติยวคุต

วคุต	ถุคุต	ปพพ	ขงก
เทรณณกานิตุเถร	๓	๒๗๐	๒๘๓
โสณมิตุคุเถร	๔	๒๗๓	๑๑
สพพมิตุคุเถร	๕	๒๗๒	๑๑
มหากาตคุเถร	๖	๒๗๓	๒๘๒
คิถุถุคุเถร	๗	๒๗๔	๑๑
กิมพิตคุเถร	๘	๒๗๕	๑๑
นนทคุเถร	๘	๒๗๖	๒๘๓
สริมาคุเถร	๑๐	๒๗๗	๑๑

ตติยวคุต

คุคุตคุเถร	๓	๒๗๘	๑๑
ภททฐิตุเถร	๒	๒๗๘	๒๘๔
โสณิตคุเถร	๓	๒๘๐	๑๑
วถุถิตคุเถร	๔	๒๘๓	๑๑
วักโสณคุเถร	๕	๒๘๒	๒๘๔
ปฏณณมาตคุเถร	๖	๒๘๓	๒๘๕
นนทกคุเถร	๗	๒๘๔	๑๑
ภารตคุเถร	๘	๒๘๕	๑๑

ពិតុគណបតុគ			ប
បណ្ណាមវគ្គ			
វគ្គ	ឥតុគ	បប្ប	ចង្ក
ភារតុវាឥតុគ	៩	២៨៦	២៨៦
កណ្ណតិកុណតុគ	១០	២៨៧	១១

ឧតុគុណវគ្គ			
មិត្តតុគ	១	២៨៨	១១
តិកតុគ	២	២៨៩	២៨៧
ចុប្បាណតុគ	៣	២៩០	១១
ចិត្តិកុណតុគ	៤	២៩១	១១
ស្មុតុគុណតុគ	៥	២៩២	២៩៨
ធិតុគ	៦	២៩៣	១១
តែន ប្រវិទ្យបតុគតុគ	៧	២៩៤	១១
វិស្វតុគ	៨	២៩៥	២៩៩
ចុស្តតុគ	៩	២៩៦	១១
កប្បប្បតុគ	១០	២៩៧	១១

បណ្ណាមវគ្គ			
កុមារតុគតុគ	១	២៩៨	៣១០
កុមារតុគ	២	២៩៩	១១

กิตฺตฺนปคฺค
เถรคถาย ติกฺกนิปาต

วคฺค	สํคฺค	ปพฺพ	อํก
พฺรหฺมาตฺถคฺค	๓	๓๐๐	๓๐๓
โมฆวราษคฺค	๔	๓๐๑	๖
วิธวปญฺจาตฺถปคฺคคฺค	๕	๓๐๒	๖
จฺจกคฺค	๖	๓๐๓	๓๐๒
อนฺนปคฺค	๗	๓๐๔	๖
วชฺชิตคฺค	๘	๓๐๕	๓๐๓
สํนฺธิคคฺค	๙	๓๐๖	๖

เถรคถาย ติกฺกนิปาต

อํกคณิกการทวาชคฺค	๑	๓๐๗	๓๐๔
ปจฺจยคฺค	๒	๓๐๘	๖
พากุถคฺค	๓	๓๐๙	๖
ธนฺยคฺค	๔	๓๑๐	๓๐๕
มาตฺตคปคฺคคคฺค	๕	๓๑๑	๖
ชฺชชโสภิตคคฺค	๖	๓๑๒	๖
วารณคคฺค	๗	๓๑๓	๓๐๖
ปสฺสํคคคคค	๘	๓๑๔	๖
ยโสชคคคค	๙	๓๑๕	๖

กิตฺตนปตฺต
 เถรคาถาย จตุกฺกนิပါတ

พ

วตฺถุ	ถ้ํตฺต	ปพฺพ	อํก
ถ้ํฐิมคฺคิยตฺตเถร	๑๐	๓๑๖	๓๐๗
อฺปาทิตฺตเถร	๑๑	๓๑๗	๑๑
อฺตฺตฺรปาทตฺตเถร	๑๒	๓๑๘	๓๐๘
อภิกฺขตฺตเถร	๑๓	๓๑๙	๑๑
โคตมตฺตเถร	๑๔	๓๒๐	๑๑
หาวริตฺตเถร	๑๕	๓๒๑	๓๐๙
วิมตฺตเถร	๑๖	๓๒๒	๑๑

เถรคาถาย จตุกฺกนิပါတ

นาคถ้ํมาตตฺตเถร	๑	๓๒๓	๓๑๐
ภคฺตเถร	๒	๓๒๔	๓๑๑
ถ้ํภิยตฺตเถร	๓	๓๒๕	๑๑
นนฺทกตฺตเถร	๔	๓๒๖	๓๑๒
ชมฺพุทตฺตเถร	๕	๓๒๗	๑๑
ถ้ํนทตฺตเถร	๖	๓๒๘	๑๑
ถ้ํมฺภูตตฺตเถร	๗	๓๒๙	๓๑๓
วราหุตตฺตเถร	๘	๓๓๐	๑๑
จนฺทนตฺตเถร	๙	๓๓๑	๓๑๔

ภ

ภิกขุตนปคฺค
เถรคาถาย ปญฺจกนิปาต

วตฺถุ	สํคฺค	ปพฺพ	ขงฺก
ธมฺมิกตฺตเถร	๓๐	๓๓๒	๓๓๔
สํปฺปคฺตเถร	๓๓	๓๓๓	๓๓๕
มุกฺคตฺตเถร	๓๒	๓๓๔	๓๓๖

เถรคาถาย ปญฺจกนิปาต

ราชทตฺตเถร	๓	๓๓๕	๓๓๗
สํภทตฺตเถร	๒	๓๓๖	๑,๑
คิริमानนทตฺตเถร	๓	๓๓๗	๓๓๘
สํมทตฺตเถร	๔	๓๓๘	๓๓๙
วาทุณตฺตเถร	๕	๓๓๙	๑,๑
นทกสํสํปคฺตเถร	๖	๓๔๐	๓๒๐
คยาภกสํสํปคฺตเถร	๗	๓๔๑	๑,๑
วฏฺฏกตฺตเถร	๘	๓๔๒	๓๒๑
วิชิตเตนตฺตเถร	๙	๓๔๓	๓๒๒
ยสํทตฺตเถร	๓๐	๓๔๔	๓๒๓
โสณกฺคกณฺณตฺตเถร	๓๑	๓๔๕	๑,๑
โกตฺถียตฺตเถร	๓๒	๓๔๖	๓๒๔

กิตฺตชนปคฺค
 เถรคาถาย จกฺกนิปาต

ม

วตฺถุ	สํสฺส	ปพฺพ	ขงฺก
อรรุเวถกสํสํปคฺคเถร	๑	๓๔๗	๓๒๕
เตกฺกิจุณฺณานิคฺคเถร	๒	๓๔๘	๓๒๖
มหานาคคฺคเถร	๓	๓๔๙	๓๒๗
กุกฺกคฺคเถร	๔	๓๕๐	๑,๑
มาตฺตงฺกยปฺปคฺคคฺคเถร	๕	๓๕๑	๓๒๘
สํปฺปทาตคฺคเถร	๖	๓๕๒	๓๒๙
ภาตฺติยานคฺคเถร	๗	๓๕๓	๓๓๐
มิกฺขธาตคฺคเถร	๘	๓๕๔	๓๓๑
เชนฺตปฺปโรหิตปฺปคฺคคฺคเถร	๙	๓๕๕	๓๓๒
สํมฺนคฺคเถร	๑๐	๓๕๖	๓๓๓
นุหาคกมฺณิคฺคเถร	๑๑	๓๕๗	๑,๑
พฺพรหมทคฺคคฺคเถร	๑๒	๓๕๘	๓๓๔
ตฺริมณฺฑคฺคเถร	๑๓	๓๕๙	๓๓๕
สํพฺพกามคฺคเถร	๑๔	๓๖๐	๑,๑

เถรคาถาย สํสฺสทกฺกนิปาต

สํนุทฺธสํมฺมทคฺคเถร	๑	๓๖๑	๓๓๗
ตกฺกณฺฏคฺคเถร	๒	๓๖๒	๑,๑

ย

กิตุคนปตุต
เถรคาถาย ทศกนิปาต

วตุถุ	สุตฺต	ปพฺพ	อํกุ
ภทฺทตฺตเถร	๓	๓๖๓	๓๓๘
โสฬาทฺตเถร	๔	๓๖๔	๓๓๙
สรงกตฺตเถร	๕	๓๖๕	๓๔๐

เถรคาถาย อฏฺฐกนิปาต

มหากจุจายนตฺตเถร	๑	๓๖๖	๓๔๑
สิริมิตฺตตฺตเถร	๒	๓๖๗	๓๔๒
มหาปนฺนตฺตเถร	๓	๓๖๘	๓๔๓

เถรคาถาย นวกนิปาต

ภฺทตฺตเถร	๑	๓๖๙	๓๔๔
-----------	---	-----	-----

เถรคาถาย ทศกนิปาต

กาฬุทายิตฺตเถร	๑	๓๗๐	๓๔๖
เชกฺขวิหารียตฺตเถร	๒	๓๗๑	๓๔๗
มหากปฺป็นตฺตเถร	๓	๓๗๒	๓๕๐
จุฬปนฺนตฺตเถร	๔	๓๗๓	๓๕๑
กปฺปตฺตเถร	๕	๓๗๔	๓๕๒
อุปลเสนวฺจนฺตปฺปตฺตตฺตเถร	๖	๓๗๕	๓๕๓
โคตมตฺตเถร	๗	๓๗๖	๓๕๔

กิตุคนปตฺต

ร

เถรคาถาย เขกาทสฺกนิปาต

วตฺถุ	สํคฺค	ปพฺพ	อํกุ
สํกฺกิจฺจตฺตเถร	๑	๓๗๗	๓๕๖

เถรคาถาย ทฺวาทสฺกนิปาต

สํถวตฺตเถร	๑	๓๗๘	๓๕๗
สํนํตฺตเถร	๒	๓๗๙	๓๕๘

เถรคาถาย เทรสฺกนิปาต

โสณ โกฬวิสฺสตฺตเถร	๑	๓๘๐	๓๖๐
--------------------	---	-----	-----

เถรคาถาย จุทฺทสฺกนิปาต

เรวตตฺตเถร	๑	๓๘๑	๓๖๒
โคทตฺตตฺตเถร	๒	๓๘๒	๓๖๓

เถรคาถาย โสฬสฺกนิปาต

อณฺเฏว โกณฺฑณฺณตฺตเถร	๑	๓๘๓	๓๖๕
อฺททายิตฺตเถร	๒	๓๘๔	๓๖๗

เถรคาถาย วิสฺตตินิปาต

อริมฺมตฺตตฺตเถร	๑	๓๘๕	๓๖๙
ปาราสํริยตฺตเถร	๒	๓๘๖	๓๗๒
เตตฺถกานิตฺตเถร	๓	๓๘๗	๓๗๔
รฆุสฺสปาตตฺตเถร	๔	๓๘๘	๓๗๖

กิตฺตนปคฺต
เถรคาถาย มหานิปาต

วคฺตฺ	สํคฺต	ปพฺพ	อํงก
มาถฺจฺญยปคฺตคฺตเถร	๕	๓๘๘	๓๘๐
เสถคฺตเถร	๖	๓๘๐	๓๘๓
ภทฺธิยกาถิโครายปคฺตคฺตเถร	๗	๓๘๓	๓๘๖
อํจฺจุถิมาถคฺตเถร	๘	๓๘๒	๓๘๘
อนนฺทชคฺตเถร	๘	๓๘๓	๓๘๓
ปาวราธวียคฺตเถร	๓๐	๓๘๔	๓๘๔

เถรคาถาย ตีสนิปาต

ปฐํสํคฺตเถร	๑	๓๘๕	๓๘๗
ธํวรีปคฺตคฺตเถร	๒	๓๘๖	๔๐๑
อานนฺทคฺตเถร	๓	๓๘๗	๔๐๕

เถรคาถาย จตุตาฬิสนิปาต

มหากสฺสํคฺตเถร	๑	๓๘๘	๔๐๘
----------------	---	-----	-----

เถรคาถาย ปณฺณาสนิปาต

คาลปฏฺตเถร	๑	๓๘๘	๔๑๓
------------	---	-----	-----

เถรคาถาย สฏฺฐจิกนิปาต

มหาโมคฺคฺคถานคฺตเถร	๑	๔๐๐	๔๒๕
---------------------	---	-----	-----

เถรคาถาย มหานิปาต

วจฺคํสํคฺตเถร	๑	๔๐๑	๔๓๒
---------------	---	-----	-----

กิตฺตฺนปฺตฺต
 เถรีคาถา
 เถรีคาถาย เอกนิปาต

วตฺถุ	สํตฺต	ปพฺพ	อํก
อณฺณตฺราเถรี อปฺปณฺนาตา	๑	๔๐๒	๔๔๒
มุตฺตาตฺถิภุชฺฌานา	๒	๔๐๓	,,
ปฺปณฺนาเถรี	๓	๔๐๔	,,
ติสฺสํสาเถรี	๔	๔๐๕	,,
อณฺณตฺรา ติสฺสํสาเถรี	๕	๔๐๖	๔๔๓
ชรีราเถรี	๖	๔๐๗	,,
อณฺณตฺรา ชรีราเถรี	๗	๔๐๘	,,
มิตฺตาเถรี	๘	๔๐๙	,,
ภทฺตราเถรี	๙	๔๑๐	,,
อูปลํสาเถรี	๑๐	๔๑๑	,,
มุตฺตาเถรี	๑๑	๔๑๒	,,
ชมนฺทินฺหาเถรี	๑๒	๔๑๓	๔๔๔
วิสาขาเถรี	๑๓	๔๑๔	,,
สํมฺหาเถรี	๑๔	๔๑๕	,,

กิตฺตยนฺตฺต
เถรคาถาย คิกนิปาต

วตุฏ	ตฺต	ปพพ	องก
อตุฏวเถร	๓๕	๔๓๖	๔๔๔
ตฺมณา อตุฏมปพพชิตาเถร	๓๖	๔๓๗	,,
อตุฏวเถร	๓๗	๔๓๘	,,
ตฺมณาเถร	๓๘	๔๓๙	๔๔๕

เถรคาถาย ทุกนิปาต

นันทาสิกฺขมานา	๑	๔๒๐	,,
ชนฺตาเถร	๒	๔๒๑	,,
อณฺณตฺรเวร อปณฺณวาทา	๓	๔๒๒	๔๔๖
อตุฏมกาสีเถร	๔	๔๒๓	,,
จิตฺตเวร	๕	๔๒๔	,,
เมตฺติกาเถร	๖	๔๒๕	,,
มิตฺตเวร	๗	๔๒๖	๔๔๗
อภยมาตาเถร	๘	๔๒๗	,,
อภยตฺตเถร	๙	๔๒๘	,,
ตฺมณาเถร	๓๐	๔๒๙	๔๔๘

เถรคาถาย ติกนิปาต

อณฺณตฺรเวร ตฺมณาเถร	๑	๔๓๐	,,
---------------------	---	-----	----

กิตฺตฺนปคฺค
 เถวี่ศาถาย ปญฺจกนิปาท

ห

วคฺค	สํคฺค	ปพฺพ	อํก
อํคฺคมาเถวี่	๒	๔๓๓	๔๔๘
อณฺณตฺรา อํคฺคมาเถวี่	๓	๔๓๒	๑๑
ทนฺติกาเถวี่	๔	๔๓๓	๑๑
อํคฺคพฺพิเถวี่	๕	๔๓๔	๔๕๐
สํคฺคิกาเถวี่	๖	๔๓๕	๑๑
เสถาเถวี่	๗	๔๓๖	๑๑
โศมาเถวี่	๘	๔๓๗	๔๕๓

เถวี่ศาถาย จตฺตฺกนิปาท

ภทฺทกาปถานํเถวี่	๑	๔๓๘	๑๑
------------------	---	-----	----

เถวี่ศาถาย ปญฺจกนิปาท

อณฺณตฺราภิกฺขุณี อปณฺณตฺรา	๑	๔๓๘	๔๕๒
วิมฺตา ปุราณคณิกา	๒	๔๔๐	๔๕๓
สํหาเถวี่	๓	๔๔๑	๑๑
นนฺทาเถวี่	๔	๔๔๒	๔๕๔
นนฺทคฺคตฺราเถวี่	๕	๔๔๓	๑๑
มิตฺตฺกาถ์เถวี่	๖	๔๔๔	๔๕๕

พ

กิตฺตฺนปคฺค
เถรคาถาย สํตฺตกนิปาต

วคฺค	สํตฺต	ปพฺพ	อํก
สํกฺคาเถร	๗	๔๔๕	๔๕๖
โสณเถร	๘	๔๔๖	๑
ภทฺทากุณฺฑเถร	๙	๔๔๗	๔๕๗
ปฐาจารเถร	๑๐	๔๔๘	๑
คัมมคฺคา เถร	๑๑	๔๔๙	๔๕๘
จณฺหาเถร	๑๒	๔๕๐	๔๕๙

เถรคาถาย จกฺกนิปาต

ปณฺจสํคา ปฐาจาร	๑	๔๕๑	๔๕๙
วาสิฏฺฐเถร	๒	๔๕๒	๔๖๐
เขมาเถร	๓	๔๕๓	๔๖๑
สํชาตาเถร	๔	๔๕๔	๔๖๒
อโนปมาเถร	๕	๔๕๕	๑
มหาปชาปตี โคตมเถร	๖	๔๕๖	๔๖๓
คฺคฺคาเถร	๗	๔๕๗	๔๖๔
วิชฺชาเถร	๘	๔๕๘	๑

เถรคาถาย สํตฺตกนิปาต

คฺคฺคาเถร	๑	๔๕๙	๔๖๕
-----------	---	-----	-----

กิตฺตฺนปตฺต
เถรืคาคาย วืสตีนิปาท

๒

วตฺต	ตฺต	ปพ	อง
จาทาเถรื	๒	๔๖๐	๔๖๖
อฺปจาทาเถรื	๓	๔๖๑	๔๖๗

เถรืคาคาย อฏฺฐกนิปาท

ตฺตฺปจาทาเถรื	๓	๔๖๒	๔๖๘
---------------	---	-----	-----

เถรืคาคาย นวกนิปาท

วตฺตมมาตาเถรื	๓	๔๖๓	๔๖๙
---------------	---	-----	-----

เถรืคาคาย เอกาทสกนิปาท

กัถาโคตมืเถรื	๓	๔๖๔	๔๗๐
---------------	---	-----	-----

เถรืคาคาย ทฺวาทสกนิปาท

อฺปฺปตฺตวณฺณาเถรื	๓	๔๖๕	๔๗๑
-------------------	---	-----	-----

เถรืคาคาย โสฬสกนิปาท

ปฺปณฺณิกาเถรื	๓	๔๖๖	๔๗๓
---------------	---	-----	-----

เถรืคาคาย วืสตีนิปาท

อมฺพปาด์เถรื	๓	๔๖๗	๔๗๕
โรหิณ์เถรื	๒	๔๖๘	๔๗๘
จาปาเถรื	๓	๔๖๙	๔๘๑

กิตฺตฺนปคฺค
เถรคาถาย มหานิปาต

วคฺค	สํคฺค	ปพฺพ	องฺก
สํหฺมวเร	๔	๔๗๐	๔๘๓
สํภา กมฺมวเร	๕	๔๗๓	๔๘๖

เถรคาถาย ทีสนิปาต

สํภา ชวฺกมฺพวนิกา	๓	๔๗๒	๔๘๐
-------------------	---	-----	-----

เถรคาถาย จตุตาฬิสนิปาต

อิติทาถเถร	๓	๔๗๓	๔๘๔
------------	---	-----	-----

เถรคาถาย มหานิปาต

สํเมธา	๓	๔๗๔	๔๘๘
--------	---	-----	-----

ศุภตนต์ปี่ฎเก ชุททุกนิกายสุต
วิมานวตถุ

นโม ตสฺส ภคฺวโต อรหโต สมนาสมฺพุทฺธสฺส ฯ

ปจฺจิม ปิจฺจวคฺโค

[๑] ปิจฺจนฺเต โสวณฺณมยํ อุมารํ
มโนชวํ คจฺฉติ เยน กามํ
อถฺกเต ฌมาตุยฺชเว สฺวคฺคเก
โธภาสฺสึ วิชฺชวฺวิพฺภวฺญํ

เกณ เต ตาภิโส วณฺโณ เณ เต อธิรมฺชฺฉติ
อุปฺปชฺชนฺติ จ เต โภคา เย เกจิ มนโส ปียา
ปุจฺฉามิ ตํ เทว มหาอนุภาเว
มณฺธสฺสฎฺฐา กิเมกาสึ ปุณฺณํ
เกนาสึ เขวณฺชติตานุภาววา
วณฺโณ จ เต สพุทฺธิสา ปภาสฺสํคํ ๑

สา เทวตา อคฺคตมฺหา โมคฺคจฺจุตาเนน ปุจฺฉิตา

๑ ยฺโรปียโปคฺคเก มตุยฺชเว ฯ เป ฯ

ปณฺหิ ปุณฺจา วิยาการี ยถาสํ กมฺมตฺถิทํ ผลํ

อหิ มนุสฺสเสสฺส มนุสฺสญฺญตา

อพฺภาคคานาถํ อทาสี

อภิวาทยิ อณฺชติกํ อการี

ยถานุภาวณฺจ อทาสี ทานํ

เตน เม คาทิโส วณฺโณ เตน เม อธิมิตฺตติ

อุปฺปชฺชนฺติ จ เม โภคา เย เกจิ มนโส ปียา

อกุชามิ เต ภิกฺขุ มหานุภาว

มนุสฺสญฺญตา ยมการี ปณฺณํ

เตนมฺหิ เอวณฺชติคานุภาวา

วณฺโณ จ เม ตฺพพทิสฺสา ปภาสคฺคิ ฯ

ปัสสฺส วิมานํ ปจฺมํ ฯ

[๒] ปัสสฺส เต เวพฺพียมยํ อุพารํ

มโนชฺวํ คจฺจติ เยน ทามํ

อถกฺกเต มาถยฺชเร สฺสวคฺเค

โธภาสสิ วิชฺชววิพฺภกฺกญฺ

เกน เต คาทิโส วณฺโณ เกน เต อธิมิตฺตติ

อุปฺปชฺชนฺติ จ เต โภคา เย เกจิ มนโส ปียา

ปุจฺจามิ คํ เทว มหานุภาเว

มนุสฺสญฺญตา กิมการี ปณฺณํ

๓] วิมานวคฺคตฺถิมิ ปจฺมตฺถํ ปิฉฺวคฺคตฺถํ ตติยํ ปิฉฺวิมานํ

๓

เกนาสิ เอวณฺชติตานุภาว

วณฺโณ จ เต สัพฺพทิสฺสา ปภาสํคํติ ฯ

ธํ เทวตา อคฺคตมฺหา โมคฺคตฺถตาเนน ปุจฺจติตา
ปณฺหิ ปุญฺจา วิยาภาสิ ยตฺถ กมฺมตฺถติทํ สํ

อหิ มนฺตฺสํสํ มนฺตฺสํสํ

อพฺภาคตนาถํนํ อทาสี

อภิวาทยิ อณฺชติกํ อทาสี

ยถานุภาวณฺจ อทาสี ทานํ

เตน เม ตาทิโส วณฺโณ เตน เม อธิมิตฺตติ

อฺปฺปชฺชนฺติ จ เม โภคา เย เกจิ มนฺโส ปิยา

อภฺขามิ เต ภิกฺขุ มหानุภาว

มนฺตฺสํสํ ยมกาสี ปุณฺณํ

เตนเมหิ เอวณฺชติตานุภาว

วณฺโณ จ เม สัพฺพทิสฺสา ปภาสํคํติ ฯ

ปิฉฺวิมานํ ทฺติยํ ฯ

[๓] ปิฉฺนเต โสวณฺณมยํ อพารํ

มโนชฺวํ คจฺจติ เยน กามํ

อตฺถกเต มาถุยเร สํวคฺค

โอภาสํ วิชฺชวพฺภกฺกํ

เกน เต ตาทิโส วณฺโณ เกน เต อธิมิตฺตติ

อูปฺปชฺชนฺติ จ เต โภคา เย เกจิ มนโส นียา

ปฺจุฉามิ ตํ เทว มหานุภาว

มฺหุสฺสํภฺตา อิมกาสี ปุณฺณ

เกนาสี เขวณฺชติคานุภาว

วณฺโณ จ เต สํพุทฺธิสา ปภาสํคํติ ฯ

สา เทวตา อตฺตมฺนา โมกฺกคฺคตาเนน ปฺจุฉิตา

ปณฺหํ ปุญฺสา วิยาภาสี ยสฺส กมฺมสฺสํหํ ผลํ

อูปฺปสฺสํ กมฺมสฺสํ ผลํ มเมทํ

เยนฺมฺหิ เขวณฺชติคานุภาว

อหํ มฺหุสฺสํภฺตํ มฺหุสฺสํภฺตา

ปฺริมา ย ชาตียา มฺหุสฺสํโสเก

อทฺทสํ วิรชํ ภิกฺขุ วิปฺปสฺสนฺนมนนาวิตํ

คสฺสํ อทาสํหํ นีจํ ปสฺสนฺนา สํเกหิ ปาณินิ

เตน เม คาทิสํ วณฺโณ เตน เม อิมิขฺเขตฺติ

อูปฺปชฺชนฺติ จ เม โภคา เย เกจิ มนโส นียา

อภฺชามิ เต ภิกฺขุ มหานุภาว

มฺหุสฺสํภฺตา ยมกาสี ปุณฺณ

เตนฺมฺหิ เขวณฺชติคานุภาว

วณฺโณ จ เม สํพุทฺธิสา ปภาสํคํติ ฯ

นิจฺฉวิมานํ คตฺถิ ฯ

๔] วิมานวตฺตํ ปจฺมสฺส ปิฉวคฺคสฺส จคฺคํ ปิฉวิมานํ ๕

[๔] ปิฉนฺเต เวพฺพิมยํ อุมารํ

มโนหฺวํ คจฺจนฺติ เยน กามํ

อถกฺกเต มาถุยฺรเว สฺวคฺคเ

โองาสฺส วิชฺชวฺวิพฺภกฺกํ

เกน เต ตาภิโส วณฺโณ เกน เต อิมิขฺฌติ

อปฺปชฺชนฺติ จ เต โภกา เย เกจิ มนโส ปิยา

ปฺจุณามิ ตํ เทว มหาณฺणाเว

มนุสฺสํ ภูตา กิเมกาสฺส ปญฺญํ

เกนาสฺส เอวณฺชติคานฺนาภาว

วณฺโณ จ เต สฺสพฺพทิสฺสา ปภาสฺสคฺคิ ฯ

สํ เทวตา อคฺคตฺตนา โมคฺคตฺตนาเนน ปฺจุณิคา

ปญฺหํ ปญฺจา วิยาภาสฺส ยสฺส กมฺมสฺสทํ ผลํ

อปฺปสฺส กมฺมสฺส ผลํ มเมทํ

เยนฺมฺหิ เอวณฺชติคานฺนาภาว

อหํ มนุสฺสํ ภูตํ มนุสฺสํ ภูตา

ปฺริมา ย ชาคิยา มนุสฺสํ โถเก

อทฺทสฺส วิรชํ ภิกฺขุ วิปฺปสฺสนฺนมนาวิตํ

คสฺส อทาสฺสทํ ปิฉํ ปสฺสนฺนา สฺสเกหิ ปาณินิ

เตน เม ตาภิโส วณฺโณ เตน เม อิมิขฺฌติ

อปฺปชฺชนฺติ จ เม โภกา เย เกจิ มนโส ปิยา

๖] วิมานวตฺถุณฺมํ ปจฺมตฺถํ ปิฉวคฺคตฺถํ ญฺจํ นาวาวิมานํ ๗

ทิสฺสวานํ	คฺคณฺตมฺปนฺนํ	ณายํ	ณานรคํ	ตํ
อทาสิ	ปฺปฺผาภิกิณฺณํ	อาสนํ	ทฺถุสฺสณฺณคํ	
อุปทฺตมฺปทฺมาตา	หํ	อาสนตฺถํ	สฺมนุคฺโต	
อพฺภิกิรสิ	ตํ	ปตฺเตหิ	ปตฺตนา	สเกหิ
คตฺถํ	กมฺมกฺคตฺถํ	อิทํ	เม	คาคิ
สํกฺกาโร	คฺคฺคาโร	จ	เทวานํ	อปฺปิจา
โย	เว	สฺมมาวิมฺมุตฺตานํ	สฺนฺตานํ	พฺรหฺมจาวินํ
ปตฺตโน	อาสนํ	ทชฺชา	เอวํ	นนฺเต
คตฺมา	หิ	อตุตฺตาเมน	มหคฺคตฺตมภิกชฺชา	
อาสนํ	ทาตพฺพํ	โหติ	สวฺรตฺตมชฺชาวินฺนุติ	ฯ

กฺุณฺชรวิมานํ ปณฺจมํ ฯ

[๖] สฺวณฺณจฺจทฺทํ นาวํ

โอคาพฺหสิ	โปกฺขรณิ	๒	ปทฺมํ	ฉินฺทสิ	ปาณินา
กฺุณฺดาคา	วา	นิเวสา	เต	วิกฺคฺคา	ภาคโส
ททฺทตฺถมา	นา	อาภนฺติ	สฺมนฺตา	จคฺคโร	ทิสฺสา
เกน	เต	คาคิโส	วณฺโณ	เกน	เต
อฺุปฺปชฺชนฺติ	จ	เต	โกคา	เย	เกจิ
				มนโส	ปียา

ปฺปฺจณามิ

คํ เทวํ

มณฺธสฺสคฺคา

กิมกาสิ

ปณฺณํ

ย. ๓ โอคาพหสิ ๑ ๒ ปทมํ ๑

เกนาถิ เหวณชิตตานภาว

วณฺโณ จ เต สัพพทิสฺสา ปภาสํคํติ ฯ

ธํ เทวตา อตฺตมณา โมคฺคตฺตนาเนน , ปุจฺฉิตา
ปณฺหํ ปุณฺสา วียากาถิ ยสฺส กมฺมสฺสํสิทํ ผลํ

อหํ มนุสฺสํ มนุสฺสญฺหา

ปุริมา ย ชาติยา มนุสฺสํโตเก

ทิสฺวาน ภิกฺขุ คตฺติเต กิณฺนเต

อญฺจาย ปาตุํ อุกกํ อทาสํ

โย เว กิณฺนตฺตานํ มีปาสิตานํ

อญฺจาย ปาตุํ อุกกํ ททาติ

สํโศทกกา คสฺสํ ภวณฺติ นชฺชโร

ปหุตฺตมตฺตยา พหุปฺปญฺจทริกา

คํ อปฺปคา อนุปริยณฺติ สัพพทา

สํโศทกกา วาตฺตสฺสํนุตา นทํ

อมฺพา จ ธํธา ทิตฺตา จ ชมฺพุโย

อฺกฺกาทกกา ปาฏติโย จ สุตฺตา

คํ ภูมิกาคะหิ อฺเปตฺตวํ

วิมานเสฏฺฐํ ภูสํโสภมานํ

คสฺสํสว กมฺมสฺสํ อโย วิปาโก

เขตฺตาทิสํ ปุณฺณกตา ตภณฺติ

๗] วิมานวตฺตุมิ ปะสมถฺส ปิยะวคฺคถฺส ถตฺตมํ นาวาวิมานํ ๘

กุฎาคารา นิเวสา เม วิภตุตา ภากโส นิตา
ททฺทถฺตมานา อากนฺติ สมนฺตา จตุโร ทิสฺสา
เตน เม ตาทิโส วณฺโณ เตน เม อิมิขฺเขตฺติ
อุปฺปชฺชนฺติ จ เม โภคา เย เกจิ มนโส ปิยา
อภฺษามิ เต ภิกฺขุ มหानุภาว
มณฺธสฺสฏฺตา ยมํ อกาสิ
เตนเมหิ เขวณฺชิตานุภาวา
วณฺโณ จ เม สัพฺพทิสฺสา ปภาสํคํติ ฯ
นาวาวิมานํ ฌจฺจํ ฯ

[๗] สํวณฺณจฺจทณฺํ นาวํ นาวี อารุหฺติ ติจฺจํ
โอคาหสิ^๒ ปุทฺธวณฺํ ปทุมํ ฉินฺทสิ ปาณินา
กุฎาคารา นิเวสา เต วิภตุตา ภากโส นิตา
ททฺทถฺตมานา อากนฺติ สมนฺตา จตุโร ทิสฺสา
เกน เต ตาทิโส วณฺโณ เกน เต อิมิขฺเขตฺติ
อุปฺปชฺชนฺติ จ เต โภคา เย เกจิ มนโส ปิยา
ปุจฺญามิ คํ เทว มหानุภาว
มณฺธสฺสฏฺตา ภิกฺกาสิ ปุณฺณํ
เกนาสิ เขวณฺชิตานุภาวา
วณฺโณ จ เต สัพฺพทิสฺสา ปภาสํคํติ ฯ

ยุ. ๓ ยมกาสิ ปุณฺณํ ฯ ๒ โอคาหสิ ฯ ๓ ปทุมํ ฯ

តា ភេតា ចតុត្ថមា ឆៃតុត្ថតាណេ បុត្តិកា
ប្រញំ ប្រញុវា វិយាកាតិ យស្តុត កម្មស្តុតិកំ ធម៌

ចំ មនុស្សេត្ថ មនុស្សភូតា

បុរិមា ឆាតិយា មនុស្សត្ថៃតេ

តិស្តុវា ភិក្ខុំ គតិកំ ភិក្ខុកំ

ចុត្តរាយ បាគុំ ចុត្តរំ ចតាតិ

យ វេ ភិក្ខុត្ថុត បីបាតិក្តុត

ចុត្តរាយ បាគុំ ចុត្តរំ តតាតិ

តិក្ខុតា ត្តុត ភាវុតិ ឆុត្ត

បុត្តមត្តយា បុត្តបុត្តរិកា

កំ ចាបកា ចុត្តបិយុតិ តុត្តា

តិក្ខុតា វាតុត្តុត្តា ឆុត្ត

ចុត្តា ។ តាតា តិក្ខុតា ។ ឆុត្តុត

ចុត្តរាយ បាគុតិយ ។ តុត្តា

កំ ភូមិភាគេតិ ចុត្តេត្តុត

វិរាស្តុត ភូត្តុត្តុត

ត្តុតេត្ត កម្មស្តុត ចយំ វិបាក

ចេតាតិ បុត្តបុត្តា តុត្តុត

តេ មេ តាតិ វណ្ណ តេ មេ ចិរិមត្តុត

ចុត្តុត្តុត ។ មេ ភិក្ខុ មេ ភិក្ខុ មេ ភិក្ខុ មេ ភិក្ខុ

๘] วิมานวตฺตฤๅณํ ปจฺมสฺส ปิ๓วคฺคสฺส ธฺว๓ณํ นาวาวิมานํ ๓๓

อภฺขามิ เต ภิกฺขุ มหानุภาว
มณฺธสฺสฏฺฐา ยมกาสี ปุณฺณ
เคนหฺมํ เหวณชฺชิตานุภาวา
วณฺโณ ๑ เม สัพฺพทิสฺสา ปภาสํคํติ ๑
นาวาวิมานํ สํคตมํ ๑

[๘] สํวณฺณจฺจนํ นาวํ นาริ อารุหฺห ติฏฺฐสฺส
โศคาพฺหสฺสํ โปกฺขรณํ ปทุมํ ๒ ฉินฺทสฺส ปาณินา
กุฏฺฐาคารา นิเวสา เต วิภคฺตา ภาคโส มิตา
ททฺทตฺถมานา อากฺขติ สมนฺตา จตุโร ทิสฺสา
เกน เต คาทิสฺโส วณฺโณ เกน เต อิมชฺชฌติ
อุปฺปชฺชนฺติ ๑ เต โภกา เย เกจิ มนโส ปิ๓ยา

ปุจฺฉามิ ทํ เทว มหानุภาเว
มณฺธสฺสฏฺฐา กิมกาสี ปุณฺณ
เกนสฺส เหวณชฺชิตานุภาวา
วณฺโณ ๑ เต สัพฺพทิสฺสา ปภาสํคํติ ๑

สํ เทวตา อตฺตมนา สมนฺพทุเรเนว ปุจฺฉิตา
ปณฺหํ ปุฏฺฐา วียากาสี ยสฺส กมฺมสฺสํทํ ๘
อหํ มณฺธสฺสํ มณฺธสฺสฏฺฐา
ปริ๓าย ชาตียา มณฺธสฺสโตเก

ยุ. ๓ โศคาหสฺส ๑ ๒ ปทุมํ ๑

ทิสุวาน ภิกขุ คติเต กิตนุเต
 อญฺจาย ปาตุ อุกถิ อทาสี
 โย เว กิตนุทาน นีปาสิตาน
 อญฺจาย ปาตุ อุกถิ ททาสี
 สัตฺตทก ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐
 ปุณฺณมตฺตยา พุณฺณมตฺตยา
 คํ อปคยา อญฺปิยนิค สัพพทา
 สัตฺตทก ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐
 อมฺพา ๑ ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐
 อุกททก ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐
 คํ ภูมิภาเคหิ อเปคฺคํ
 วิมานธมฺมํ ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐
 คตฺตว ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐
 เอตทิสํ ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐

กุฏาคารา นิเวสา เม ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐
 ทททตฺตมานา อานนฺติ ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐
 เตน เม คาทิสํ ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐
 อญฺปิยนิค ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐
 เตนนฺติ ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐
 ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐ ๑๐๐

๘] วิมานวคฺคฤสฺมิ ปจฺมสฺส ปิยวคฺคฤสฺส นวมํ ปทํปวิมานํ ๓๓

เอตสฺส กมฺมสฺส อโย วิปาโก

อฺนุจาย พุทฺโธ อุกกํ อปาสฺสตี ฯ

นาวาวิมานํ อฺนุจํ ฯ

[๘] อภิกฺกนฺเตน วณฺเณน ยา ตฺวํ คิณฺจลํ เทวเต

โอภาเสนฺตํ ทิสฺวา สฺพพา โสธํ วิย ตารกา

เกน เต ตาทีโส วณฺโณ เกน เต อิมิขฺฌติ

อฺปฺปชฺชนฺติ จ เต โภคา เย เกจิ มนโส ปิยา

เกน ตฺวํ วิมฺโลภาสา อคิโรจสิ เทวเต

เกน เต สฺพพคฺคเตหิ สฺพพา โอภาสฺเร ทิสฺวา

ปฺจุณฺามิ ตํ เทว มหาณฺภาเว

มนุสฺสํภฺตา กิเมกาสํ ปุณฺณํ

เกณาสํ เอวณฺชติคานฺนภาวา

วณฺโณ จ เต สฺพพทิสฺวา ปภาสฺสตีติ ฯ

สา เทวตา อตฺตมนา โมคฺคฤตาเนน ปฺจุณฺิตา

ปณฺหํ ปฺนฺจสา วียากาสํ ยสฺส กมฺมสฺสํทํ ผลํ

อหํ มนุสฺสํเสถ มนุสฺสํภฺตา

ปฺริมา ย ชาคิยา มนุสฺสํโตเก

ศมนฺธุการมฺหิ คิมํลิกายํ

ปทํปภาณมฺหิ อหํ ปทํปํ

โย อนฺธุการมฺหิ คิมํลิกายํ

ปที่ปภาตมฺหิ ททาติ ที่ป
 อฺปฺปชฺชติ ไชติรฺส วิมานํ
 ปหุตมตฺถํ พหุพฺพนทริกํ

เตน เม ตาภิโส วณฺโณ เตน เม อธิมชฺชติ
 อฺปฺปชฺชติ จ เม โภคา เย เกจิ มนโส ปิยา
 เตนํ วิมฺโลภาสา อติโรจามิ เทวตา
 เตน เม สํพทฺศเตหิ สํพพา โธภาสเว ทิสํ
 อภฺขามิ เต ภิกฺขุ มหानุภาว
 มนุสฺสํภตา ยมกาสิ ปุณฺณํ
 เตนมฺหิ เอวณฺชติตานุภาว
 วณฺโณ จ เม สํพทฺทิสํ ปภาสคฺคิ ฯ
 ปที่ปวิมานํ นวมนํ ฯ

- [๓๐] อภิกฺกนฺเตน วณฺณเณน ยา ตฺวํ คิณฺจสิ เทวเต
 โธภาสํคฺคิ ทิสํ สํพพา โธสํ วิย ตารกา
 เกน เต ตาภิโส วณฺโณ เกน เต อธิมชฺชติ
 อฺปฺปชฺชติ จ เต โภคา เย เกจิ มนโส ปิยา
 ปุจฺฉามิ ทํ เทว มหानุภาว
 มนุสฺสํภตา กิณฺจสิ ปุณฺณํ
 เกนาสิ เอวณฺชติตานุภาว
 วณฺโณ จ เต สํพทฺทิสํ ปภาสคฺคิ ฯ

๓๓] วิมานวตฺตฤๅมํ ปจฺมสฺส ปัจจวคฺคสฺส เอกาทสํ ปติพฺพตาวิมานํ ๓๕

ธำ เทวตา อตฺตมนา โมคฺคตฺตนาเนน ปุจฺจिता
ปณฺหิ ปุณฺจา วียากาสี ยสฺส กมฺมสฺสํทํ ผลํ

อหิ มนุสฺสเสสฺส มนุสฺสญฺญา

ปริมาย ชาตียา มนุสฺสโตเก

อทุทลํ วิรชํ พุทฺธํ วิปฺปลนฺนมนนาจิตํ

อาสฺสชฺช ทานํ อทาสี อกามา คิตฺตทกฺขิณํ

ทกฺขิณฺเนยฺยสฺส พุทฺธสฺส ปสฺสนฺนา สํเกหิ ปาณินิ

เตน เม ตาทีโส วณฺโณ เตน เม อธิมฺชฺฌติ

อฺปฺปชฺชนฺติ จ เม โภกา เย เกจิ มนฺโส ปิยา

อภฺขามิ เต ภิกฺขุ มหานุภาว

มนุสฺสญฺญา ยมกาสี ปณฺณํ

เตนมฺหิ เอวณฺชติคานุภาว

วณฺโณ จ เม สํพุทฺธิสา ปภาสํคฺติ ฯ

คิตฺตทกฺขิณวิมานํ ทสฺมํ ฯ

[๓๓] โกณฺจา มยฺวรา ทิวียา จ หังสา

วคฺคสฺสรา โกกิตา สมนฺปนฺติ

ปฺปฺปสาภิกิณฺณํ รมฺมมิตํ วิมานํ

อเนกจิคุตฺติ นรนาวิเสวิตํ

ตตฺตจฺจนฺตี เทว มหานุภาว

อิตฺถิ วิภฺพพฺพติ อเนกรูปา

อิมมา จ เต อจฺจราโย สมนฺตโต
 นจฺจนฺติ คายนฺติ ปโมทยนฺติ
 เทวทฺธิปคฺคาสิ มหานุภาเว
 มนุสฺสสฺสฏฺฐา กิมกาสี ปุณฺณํ
 เกนาสิ เอยฺยชฺชิตานุภาวา
 วณฺโณ จ เต สํพุทฺธิสา ปภาสํคํติ ฯ
 สํ เทวตา อคฺคตมฺนา โมคฺคตฺตนาเนน ปุจฺจิตา
 ปณฺหิ ปุณฺจา วียากาสี ยสฺส กมฺมสฺสํสิทํ ผลํ
 อหิ มนุสฺสํเสสฺส มนุสฺสสฺสฏฺฐา
 ปติพฺพตา อนนฺตมฺนา อโหสิ
 มาตาว ปุคฺคํ อนุรทฺทมานา
 กุทฺธาบีหิ นปฺมรฺสํ อโวจํ
 สจฺเจ จิตา โมถวชฺชํ ปหาย
 ทาเน รตา สจฺจคฺคิตคฺคตภาวา
 อนนฺตจ ปานนฺตจ ปสฺสนนฺตจิตฺตา
 สกฺกจฺจ ทานํ วิปฺลํ อทาสี
 เตน เม ตาทีโส วณฺโณ เตน เม อธิมิตฺตติ
 อปฺปชฺชนฺติ จ เม โภคา เย เกจิ มนฺโส ปียา
 อกฺขามิ เต ภิกฺขุ มหานุภาว
 มนุสฺสสฺสฏฺฐา ยมกาสี ปุณฺณํ

วิมานวตฺตฤๅมํ ปจฺมสฺสํ ปิ๓วคฺคสฺสํ
ทฺวาทสํ ทฺติยปติพฺพตาวิมานํ

เตนมุหิ เหวณฺชติคานฺนภาววา
วณฺโณ จ เม สํพุทฺธิสํ ปภาสํคํติ ฯ
ปติพฺพตาวิมานํ เอกาทสํ ฯ

[๑๒] เวพฺพริยถมฺภํ รุจิรํ ปภสฺสํ
วิมานมารุญฺห อเนกจิตฺตํ
คตฺตฤๅมํ เทว มหานฺนภาเว
อุจฺจวจา อิทฺธิวิภุพฺพมานา
อิมา จ เค อจฺจวราโย สมนฺนตฺโต
นจฺจนฺติ คายนฺติ ปโมทยนฺติ
เทวิทฺธิปตฺตาสี มหานฺนภาเว
มนุสฺสํสฺสกา กิเมกาสิ ปุณฺณํ
เกนาสิ เหวณฺชติคานฺนภาววา
วณฺโณ จ เค สํพุทฺธิสํ ปภาสํคํติ ฯ

สํ เทวตา อตฺตมนา โมคฺคตฺตภาเนน ปุจฺฉิตา
ปณฺหํ ปุณฺณํ วิยาภาสิ ยสฺสํ กมนฺนสฺสํทํ ผลํ

อหํ มนุสฺสํสฺสํ มนุสฺสํสฺสกา
อุปาสิกา จกฺขุมฺโต อโหสิ
ปาณาติปาตา วิรตา อโหสิ
โตเก อทินฺนํ ปวิชฺชยสิสฺสํ
อมชฺชปา นานํ มุตา อภาณํ

สเกน สามีนา อโหสิ์ คุฏฐา
 อนนญจ ปานญจ ปสนฺนจิตฺตา
 สกุกฺกุจ ทานํ วิปฺปตํ อทาสี
 เตน เม ตาทิโส วณฺโณ เตน เม อิมิขฺฌติ
 อปฺปชฺชนฺติ จ เม โภคา เย เกจิ มนโส ปียา
 อกฺขามิ เต ภิกฺขุ มหानุภาว
 มนุสฺสํภวตา ยมํ อทาสี
 เตนมฺหิ เอวณฺชติตานุภาว
 วณฺโณ จ เม สพฺพทิสฺสา ปภาสํคํ ๑
 ทุติยปติพฺพตาวิมานํ ทฺวาทสํ ๑

- [๓๓] อภิกฺกนฺเตน วณฺณเณน ยถา คุฏฐํ คิฏฺฐํ เทวเต
 โอภาสํคํ ทิสฺสา สพฺพา โอสถํ วิย ตารกา
 เตน เต ตาทิโส วณฺโณ เตน เต อิมิขฺฌติ
 อปฺปชฺชนฺติ จ เต โภคา เย เกจิ มนโส ปียา
 ปุจฺฉามิ ตํ เทว มหानุภาว
 มนุสฺสํภวตา กิณฺทาสี ปุณฺณํ
 เกณาสี เอวณฺชติตานุภาว
 วณฺโณ จ เต สพฺพทิสฺสา ปภาสํคํ ๑
 สํ เทวตา อคฺคมนา โมคฺคตฺถนาเนน ปุจฺฉิตา
 ปณฺหํ ปุณฺสา วิยาภาสํ ยสฺส กมฺมสฺสํทิํ ผลํ

๓๔] วิมานวตฺถុត္ထံ ပါမတုတ္တံ ပီသကုက္ကုတ္တံ ဣက္ကုဏ်တံ တုဏိသာဝိမာနံ ၃၄

๑๒ มนุสเสต มนุสสภตา

ตฤณศา อโหสิ ตฤณสฤต ขเว

บททูล จิตร ภักขุ **วิปัสสนมุนนาวิธ**

คตฺถํ อทาสีหํ ปวํ ปสฺสนฺนา สํเกหิ ปาณินิ

ภาคทศมภาคิ ทศฺวาน โมทามิ นนฺทเน วเน

เตน เม คาทิโส วณฺโณ เตน เม อิมิขุณฺติ

ออุปฺปชฺชุนฺติ จ เม โภคา เย เกจิ มนโส มียา

เคนมูหิ เหวญชิตานูภาว

วณฺโณ จ เม สัพพทิสฺสา ปภาสคํติ ฯ

สถิตยศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ๑

[๓๔] อภิภูทนต์ วณฺณน ยถา ตํ ติฏฺฐจฺฉี เทวเต

โอบาเล่นต์ ทิส่า สัพพา โอสซี่ วีย ตารกา

เกณ เต ศาติโส วรรณ เกณ เต อธิมิตฺตติ

อุปปชฺชุนฺติ จ เต โภคา ยะ เกจิ มนโส มียา

ปฐมนิ ต์ เทว มหานฤเว

มนต์ธรรมา กิมกาสี ปุณฺณ

เกนาลิ เอวณชิตตานุกา

วณโน จ เท สัพพิทสา ปภาสคิตี ฯ

ล่า เทวตา อตตมนา โมกฺกตฺตาเนน ปุจฺจिता

ปณฺหํ ปฏฺจา วฺยฺยาคาสึ ยถฺถ กมฺมตฺถิทํ ฌตฺถํ

อหิ มนุสฺสเสสฺส มนุสฺสสฺสฏฺฐา

สฺสณฺนิสา อโหสิ สฺสสฺสสฺส ชเว

ชทฺทสฺส วิรชฺชํ ภิกฺขุ วิปฺปสฺสนุนมนาวิตํ

คฺคสฺส อทาสีหํ ภาคํ ปสฺสนนา สฺสเกหิ ปาณินิ

กฺกมฺมาสฺสปีณฺฑํ ทคฺควาน โมทามิ นนฺทเน วเน

เคน เม คาทิโส วณฺโณ เคน เม อิมิขฺฌนฺติ

อฺปฺปชฺชนฺติ จ เม โภคา เย เกจิ มนฺโส ปียา

เคนมฺหิ เอวณฺชติคานฺภาวา

วณฺโณ จ เม สฺสพฺพทิสฺสา ปภาสํคํคิ ฯ

สฺสณฺนิสาวิมานํ ชุทฺทสฺสํ ฯ

[๑๕] อภิกฺกนฺเคน วณฺเณน ยา คฺวํ คิฏฺฐสฺสึ เทวเต

โอภาเสนฺตํ ทิสฺสา สฺสพฺพา โอสฺสํ วิย คารกา

เคน เค คาทิโส วณฺโณ เคน เค อิมิขฺฌนฺติ

อฺปฺปชฺชนฺติ จ เค โภคา เย เกจิ มนฺโส ปียา

ปฺปจฺฉามิ คํ เทว มหาณฺภาเว

มนุสฺสสฺสฏฺฐา กิเมกาสี ปฺปณฺณํ

เกนาสิ เอวณฺชติคานฺภาวา

วณฺโณ จ เค สฺสพฺพทิสฺสา ปภาสํคํคิ ฯ

สา เทวตา ชคฺคตมฺนา โมคฺคคฺคตฺถาเนน ปฺปจฺฉิตา

ปณฺหํ ปฏฺฐา วิยาการิ ยสฺสํ กมฺมสฺสํทํ ผลํ

๑๕] วิมานวตฺตฤๅมมํ ปจฺมสฺสํ ปิ๓วคฺคสฺสํ ปณฺณรตฺมํ อุตฺตราวิมานํ ๒๓

อิ๓ธ๓ จ มจฺจนฺตริมาโน๑ ป๓ดา๓ได้

นาโห๓สิ มยฺหํ ฆรมาว๓สัน๓ติยา

อ๓ก๓โกธ๓นา ภา๓ค๓ค๓ ว๓สา๓น๓ว๓ค๓ค๓นึ๑

อ๓ป๓ส๓น๓เก... นิ๓จ๓จ๓ป๓ม๓ค๓ค๓า^๒

จา๓ค๓ทุ๓ท๓ลึ๑ ป๓ณ๓จ๓ท๓ลึ๑

ยา จ ป๓ก๓ข๓ส๓ส๓ อ๓น๓จ๓มึ๑

ป๓า๓น๓หาริ๓ย๓ป๓ก๓ข๓ณ๓จ๑

อ๓น๓จ๓ง๓ค๓ส๓ส๓มา๓ค๓ค๑

อ๓ป๓ส๓น๓อ๑ อ๓ป๓ว๓ลึ๑

ส๓ทา ส๓เ๓ ส๓ลึ๑ส๓ว๓ค๓า

ส๓ณ๓ณ๓มา ส๓วิ๓ภา๓ค๓า จ

วิ๓มา๓นํ อ๓าว๓สา๓ม๓หึ๑

ป๓า๓ณา๓ติ๓ปา๓ค๓า วิ๓ร๓ค๓า

ม๓ุ๓สา๓ว๓ทา จ ส๓ณ๓ณ๓ค๓า

เก๓ย๓ยา จ อ๓ติ๓จ๓ว๓รา จ

ม๓ข๓ฐ๓ป๓นา จ อ๓า๓ร๓กา

ป๓ณ๓จ๓ส๓ติ๓ก๓า๓ป๓เท ร๓ค๓า

อ๓ริ๓ย๓ส๓จ๓จ๓น โท๓วิ๓ทา

อ๓ป๓า๓ส๓ก๓า จ๓ก๓ข๓ม๓โค

โค๓ค๓ม๓ส๓ส๓ ย๓ส๓ส๓ส๓นิ๑

ส๓า๓หึ ส๓เก๓น ส๓เ๓น

ย๓ส๓ธ๓ จ ย๓ส๓ส๓ส๓นึ๑

อ๓น๓โก๓มิ ส๓ก๑ ป๓ณ๓ณ๑

ส๓ฐิ๓ค๓า จ๓ม๓หิ อ๓นา๓ม๓ยา

เต๓น เม ๓า๓ทิ๓โส๑ ว๓ณ๓โน๑

เต๓น เม อ๓ิ๓มิ๓ฐ๓ณ๓ติ

อ๓ป๓ป๓ข๓ฐ๓น๓ติ จ เม โท๓ค๓า

เย เก๓จิ ม๓น๓โส๑ นึ๑ยา

อ๓ก๓ข๓ามี เ๓ ภา๓ก๓ข๓ ม๓หา๓น๓ภา๓ว

ม๓น๓ุ๓ส๓ส๓ว๓ค๓า ย๓ม๓หึ อ๓กา๓ลึ๑

เต๓น๓มิ๑ เ๓ว๓ณ๓ฐ๓ติ๓ค๓า๓น๓ภา๓ว

มร๓ม๓น๓ป๓ค๓ค๓เก ๑ มจ๓ณ๓เร๓มา๓โน ๑ ๒ อ๓ป๓ส๓น๓เก นิ๓จ๓จ๓ม๓ป๓ม๓ค๓ค๓า ๑

หอสมุดกลาง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วณฺโณ จ เม สพุทฺธิสา ปภาสํคํติ ฯ

มม จ ภาณเต วจเนน ภควโต ปาเท สิริสา วนฺตเยยาสี
 อุตฺตรา นาม ภาณเต อฺปาสิกา ภควโต ปาเท สิริสา วนฺตคํติ
 อนฺจณฺธิยํ ไช ปเนตํ ภาณเต ยํ นํ ภควา อณฺณตฺรสมํ สํมณฺณตฺเต
 พุยากรเวยฺยํ ตํ ภควา สํกทาคามิตฺเต พุยากรสํติ ฯ

อุตฺตราวิมานํ ปณฺณตฺรสมํ ฯ

[๑๖] ยุตฺตา จ เต ปรมชตฺตกตา หยา
 อโรฆฺว อชฺสี คมา พถํ ชวา
 อภินิมิตฺตา ปณฺจรรภา สตา จ เต
 อเนฺจนฺติ ตํ สํวธิจิตฺตา หยา
 สํ ติจฺจํสํติ รทวเร ชตฺตกตา
 โยภาสํยํ ชตฺตมิว ไชติปาวโก
 ปุจฺฉามิ ตํ วรตฺตํ อโนมทสฺสเน
 กสฺสมา กายา อนฺธิวํ อฺปาคมิ
 กามคฺคปคฺคตํ ยมาหุ อฺนุตฺตร
 นิมนฺาย นิมนฺาย รณฺนํติ เทวตา
 ตสฺสมา กายา อจฺฉรากามาวณฺณ^{๔๒}
 อธิรคตา อนฺธิวํ นมสฺสํติ
 กิํ ตวํ ปุเร สจฺจิตฺตมาจฺจ อธิ

๑ ย. - ปคฺคตํนํยยาหุ ฯ ๒ ม. - อจฺฉรากามาวณฺณ^๔ ฯ

เกณาสี คุวํ อมิตยสา สุเขธิตา
 อิทฺธํ จ เต อนริวรา วิหงฺคมา
 วณฺโณ จ เต ทถํ ทิสํ วิโรจติ
 เทเวหิ คุวํ ปริวฺตตฺถกฺกตา จลฺลิตํ
 กุโธ จฺจ คุวํ สํกตฺติคตาสี เทวเต
 กตฺถํ วา คุวํ วจฺนกรานฺตํ
 อากิณฺท เม คุวํ ยถิ พุทฺธสาวิกา (ติ) ฯ
 นกฺขตเว นกฺขเว สํมาปิตะ
 ปริจาริกา ราชวรตฺถํ สิริมโต
 นจฺเจหิ คีเตหิ ปรมสฺสสิณฺฑิตา อหํ
 สิริมาติ มํ ราชคเห อเวทิสฺสํ
 พุทฺธโร จ เม อธิสฺสนิโก วินายโก
 อเทสฺยิ สํมุตฺตมุตฺตนิจฺจํ
 อสงฺขตํ ทฺวณฺนิโรธํ สตฺถํ
 มคฺคณฺจิมํ อภฺยัตถํ อณฺชตํ สิวํ
 สุตฺตวานํ อมตปทํ อสงฺขตํ
 ตถาคตฺถํ อนริวรตฺถํ สํสํ
 สํเสตฺตวาหํ ปรมสฺสํวิตา อหํ
 ธมฺเม จิตา นรพรพฺพุทฺธเทสฺส
 ฌตฺตวานํ คํ วิรชํ ปทํ อสงฺขตํ

ตถาคเตน อนริวเรน เทสํ
 ตตฺตเกวหิ สมนถมาธิมาสฺสํ
 สํ เยว เม ปรมนียามตา อหุ
 ตทฺธานํ อมตวํ วิเสสํ
 เอกังคิกา อภิสสมเย วิเสสยิ
 อสํสยา พหุชนปฐिता อหิ
 จิฑฺฑํ รัตติ ปจฺจุณฺโปกมณฺเปกํ
 เถวํ อหิ อมตทสฺสมฺหิ เทวตา
 ตถาคตสฺส อนริวรสฺส สํวิกา
 ธมฺมทฺทสํ ปจฺสมณเณ ปติฏฺฐจิตา
 โสตาปนฺนา น จ ปุณฺนคฺคิ ทฺตคฺคิ
 สํ วณฺทิตุํ อนริวํ อปาคมํ
 ปาสํทิตฺเต กุสฺสตรเต จ ภิกฺขโว
 นมสฺสํสํ สมนถมาคํ สิวํ
 สคารวา สิริมโต ธมฺมราชิน
 ทิสฺวา มุนิ มุทิตมมฺหิ ปิณฺดา
 ตถาคตํ นวฺวธมฺมสํวธํ
 ตณฺหจฺฉิตํ กุสฺสตรํ วินายกํ
 วณฺทามํ ปรมหิตานุกมฺปนฺนํ ๑
 สิริมาวิมานํ โสฬสํ ๑

๓๗] วิมานวตฺถุสฺมึ ปจฺมสฺส ปิฬวคฺคสฺส สคฺคตฺถมํ เปตการิยวิมานํ ๒๕

[๓๗] อิทํ วิมานํ รุจิรํ ปภสฺสวํ
เวฬุริยถมภํ สคคํ สนิมฺมตํ
สฺวณฺณรุกฺเขหิ สมนฺตโมคฺคตํ
จํญํ มม กมฺมวิปากสฺสภวํ
ตคฺครูปปฺปนฺนา ปุริมฺจุจฺจรา อิมํ
สคคํ สหสฺสํสาณิ สกฺเขน กมฺมฺนํ
คฺคฺวสฺสี อชฺชณฺณปคฺคา ยสฺสสฺสํ
โอภาสยํ ทิฏฺฐสฺสี ปุพฺพเทวตา
สสฺสํ อธิคฺคยฺห ยถา วิโรจติ
นถฺชคฺคตฺตราชาวิว ตารกาคณํ
ตเถว คฺคํ อจฺจวราสจฺจคณํ อิมํ
ททฺทตฺถมาณา ยสฺสํสา วิโรจติ
กฺกุโธ นุ อากมฺมํ อโนมทสฺสํเน
อฺปปฺปนฺนา คฺคํ ภาวนํ มมํ อิทํ
พฺพรหฺมํว เทวํ ทิทฺธํสา สหิณฺทกา
สพฺพเพน คปฺปปามเต ทสฺสํสเนน คณฺหิติ ฯ
ยเมคํ สกฺกํ อณฺุจฺจเร มมํ
กฺกุโธ จฺจุตา อิช อากตา คฺคํ
พารานตํ นาม ปุรฺคฺคิ กาสินํ
คคฺคํ ปุเร อโหสฺสํ เปตการิกา

พุทฺเธ จ ธมฺเม จ ปสฺนฺนมานสา
 สัจฺเจ จ เอกนฺตคทา^๑ อสฺสยยา
 อชฺณทสฺสกุขาปทา อากคปฺผลา
 สมนุโพธิธมฺเม นียตา อนามยาติ ๑
 คนฺตยาภินนฺทามเส สัจฺจาคคณฺจ เท
 ธมฺเมน จ ทฺวํ ยสฺสา วิโรจสิ
 พุทฺเธ จ ธมฺเม จ ปสฺนฺนมานเส
 สัจฺเจ จ เอกนฺตคเต^๒ อสฺสยเย
 อชฺณทสฺสกุขาปเท อากคปฺผลเต
 สมนุโพธิธมฺเม นียเต อนามयेติ ๑
 เปสฺสการียวิมานํ สัจฺจครสฺมํ ๑

อุทฺทหานํ

ปณฺจ ปัสฺสา คโย นาวา ปทปฺปา ติจทกฺขิณา
 เทว ปตฺตี เทว สฺสณฺสา อุกฺคฺรา สิริมา เปสฺสการิกา
 วคฺโค เทน ปวฺจฺจตฺติ ๑

อิตฺถิวิมานเ วคฺโค ปจฺโม ๑

ทฺติโย จิตฺตลตาวคฺโค

[๓๘] • อปฺปี สกฺโกว เทวินฺโท ธมฺเม จิตฺตลตาวเน
 สมนฺตา อุนฺปฺริยาสี นาริกคณฺปฺรภฺติตา

๑ เอกนฺตคทาปิมี ปาโง ๑ ๒ เอกนฺตคเตปิมี ๑

๑๘] วิมานวตฺตุมิ ทฺติยสฺส จิตฺตตทาวคฺคสฺส ปจฺมํ ทาสีวิมานํ ๒๗

โสภาเสณฺตี ทิสฺสา สพฺพา โสธึ วีย ตารกา
เกน เต ตาทิสฺส วณฺโณ เกน เต อิมิขฺฌติ
อุปฺปชฺชติ จ เต โภคา เย เกจิ มนฺโส มียา
 ปฺจุณามิ คํ เทว มหาภูทเว
 มนุสฺสํภฺตา กิเมกาสี ปุณฺณํ
 เกนาถิ เขวณฺชติคานฺทาวา
 วณฺโณ จ เต สพฺพทิสฺสา ปภาสํคฺติ ฯ
ธํ เทวตา อตฺตมนา โมคฺคตฺตนาเนน ปฺจุณิกา
ปณฺหิ ปญฺสา วียากาสี ยสฺส กมฺมสฺสํสิทํ ผลํ
 อหิ มนุสฺสํเสสุ มนุสฺสํภฺตา
 ทาสี อโหสิ ปฺรเปสฺสํสิยา กุเต
อุปาสิกา จกฺขุมโต โคตมสฺส ยสฺสํสิโน
ตสฺสํ เม นิกกโม อาสี สํสเน ตสฺสํ ตาทิโน
กามํ ภิชฺชตุ ยํ กาโย เนว อตฺตเตตฺต สํนุณํ
สิกฺขาปทานํ ปณฺจณฺหํ มคฺโค สํวตฺติโก สิว
อกณฺฏโก อคฺคโณ อชฺช สพฺภิปเวทิต
นิกกมสฺสํ ผลํ ปสฺส ยถิทํ ปาปฺณิตฺติกา
ชามนฺตณิกา รณฺโณมฺหิ สกฺกสฺสํ วสฺวตฺติโน
สญฺจสิ คุริยสฺสํสํนิ ปญฺโฬทํ กโรนฺติ เม
อาตมฺโพ คคฺคโม ภาโม สํชฺชวาทิ ปสฺสํสิโย

โปกขโร จ สัจจสัจจ	วิธนา โมกขา จ นาริโย
นันทา เจว สัจจนันทา จ	โสณทินุนา สัจจนิภา
ชาตมพุสา มิสัจจเกส	ปฺนุทวิธกาติ ทารุณ
เอนิปสสา สัจจสสา จ	สัจจททา มุททาวท
เอตา ธมฺมา จ เสยฺยาเส	อจฺจฺจฺจ ปโปธิกา
ตา มํ กาเตนุปาคนุทวา	อภิสสฺสฺสฺส เทวตา
หนุท นจฺจาม คายาม	หนุท ตํ รมยาสเส
นยิทํ อกตปฺนุณฺณ	กตปฺนุณฺณเมวิท
อโสถํ นนฺทํ รมฺม	คิทสํ มหาวน
สฺจํ อกตปฺนุณฺณ	อิธ นคฺคิ ปฺรคฺค จ
สฺจญจ กตปฺนุณฺณ	อิธ เจว ปฺรคฺค จ
เคสํ สหฺพฺยกาณํ	กตฺตพฺพํ กุสฺสํ พหุ
กตปฺนุณฺนา หิ โมทนฺติ	สจฺจเค โภคสํมจฺจคิโนติ ฯ

ทาสีวิมานํ ปจฺมํ ฯ

[๑๘] ๒ อภิกฺกนฺเตน วณฺณเนน ยถา คุวํ คิณฺณํ เทวเต
 โยภาเสนฺตํ ทิสฺวา สหฺพฺยา โยสฺสํ วิย คารกา
 เกณ เต ตาทิโส วณฺณโน ...เป...

วณฺณโน จ เต สหฺพฺยทิสฺวา ปภาสํคิตํ ฯ
 สฺวา เทวตา อคฺคตมฺนา โมคฺคตฺตนาเนน ปจฺจนิตา

๓ ม. สัจจนิภา ฯ

๓๘] วิมานวตฺถុมฺหิ ทຸຕິຍສຸຕຸ ຈິຕຸຕຕຕາວຸກຸສຸຕຸ ທຸຕິຍ໌ ຕຊຸມາວິມານ໌ ໒໘

ປພຸ ປຸຊາ ວິຍາກາສິ	ຍສຸຕຸ ກມຸນສຸຕິທ໌ ຜຕ໌
ເກວຼູທຸວາຣາ ນິກຸໝຸມ	ອຸ ມຍຸທ໌ ນິເວສນ໌
ຕຸຕຸ ດັສຣມານານ໌	ສາວການ໌ ມເສສິນ໌
ໂອທນ໌ ກຸມຸມາສ໌ ທາກ໌	ໂຕໝ໌ໄວ້ຣກຸພຸຈ໌
ອທາສ໌ ອຸຊຸກເຕສຸ	ວິປປສນຸເນນ ເຈຕສາ
ຈາຕຸທຸທ໌ ປພຸຈທ໌	ຍາ ຈ ປກຸຂສຸຕຸ ອງຸຈ໌ມ໌
ປາຼືຫາຣິຍປກຸຂພຸຈ	ອງຸຈຸກຸສຸຕຸມາຄຕ໌
ອຸປໂສຕ໌ ອຸປວສ໌	ສ໌ທາ ສ໌ເຕ ສຸສຸວຸຕາ
ສ໌ພຸໝາ ສ໌ວິຣາຕາ ຈ	ວິມານ໌ ອາວສາມ໌
ປາຼນາຕິປາຕາ ວິຣຕາ	ມຸສາວາຫາ ຈ ສ໌ພຸໝຕາ
ເຄຍຸຍາ ຈ ອຕິຈາຣາ ຈ	ມຊຸຂປານາ ຈ ອາຣກາ
ປພຸຈສຸຕິຂາປເ ຣຕາ	ອຣິຍສຸຈຸຈານ໌ໂກວິຫາ
ອຸປາສິກາ ຈກຸຊຸມໂຕ	ໂຄຕມສຸຕຸ ຍສຸຕຸສິໂນ
ເຕນ ເມ ຕາທິໄສ ວຸຸໂນ	... ເປ ...

ວຸໂນ ຈ ເມ ສ໌ພຸພຸທິສາ ປກາດຕ໌ຕິ ໑

ມມ ຈ ກຸເຕ ວຈເນນ ກຸວໂຕ ປາເ ສິຣສາ ວຸເທຍຸຍາສິ
ຕຊຸມາ ນາມ ກຸເຕ ອຸປາສິກາ ກຸວໂຕ ປາເ ສິຣສາ ວຸເທຕ໌ຕິ
ອນຈຸຸຣິຍ໌ ໂຂ ປເຕຕ໌ ກຸເຕ ຍ໌ ມ໌ ກຸວາ ອພຸໝຕຣສຸມ໌ ສາມພຸໝ-
ເຕ ພຸຍາກເຣຍຸຍ ຕ໌ ກຸວາ ສ໌ທາກາມິເຕ ພຸຍາກສ໌ຕິ ໑

ຕຊຸມາວິມານ໌ ທຸຕິຍ໌ ໑

[๒๐]	๓ บัณฑิตาย เท จรณุตตัส	คุณัทฏฐตัส ติฏฐโต
	ทพิททา กปณา นารี	ปราคาริ อวสัถิตา
	ยา เท อทาสี อาจามิ	ปัสสนา สเกหิ ปาณินิ
	ธ่า หิตฺวา มานุสํ เทหิ	กํ นุ ธาเทสํ คคาคิ
	บัณฑิตาย เม จรณุตตัส	คุณัทฏฐตัส ติฏฐโต
	ทพิททา กปณา นารี	ปราคาริ อวสัถิตา
	ยา เม อทาสี อาจามิ	ปัสสนา สเกหิ ปาณินิ
	ธ่า หิตฺวา มานุสํ เทหิ	วิปฺปมุตฺตา อิตฺถ จูตา
	นิมฺมานวตฺติโน นาม	สันฺติ เทวา มหิตฺติกา
	ตตฺถ ธ่า สุตฺติตา นารี	โมทิตาจามทายิกา
	อโห ทานํ วรา ทิรา	กตฺถเป สุปฺติฏฐิตํ
	ปรารภเตน ทาเนน	อิชฺฌิตฺถ วต ทกฺขิณา
	ยา มหะสิคฺคํ กระยฺย	จกฺกวตฺติตฺถ ราชีโน
	นารี สัพพกตฺถยาณิ	ภคฺตุ จาโนมทสฺสีกา
	เขตฺตธ่าจามทานตฺถ	กตํ นาคฺฆนฺติ โสฬสํ
	ตํ นิกฺขา ตํ อตฺถธ่า	ตํ อตฺถตฺวี รกา
	ตํ กณฺณาสทฺถธ่านิ	อามุคฺตมณฺนิกฺกนฺทสา
	เขตฺตธ่าจามทานตฺถ	กตํ นาคฺฆนฺติ โสฬสํ
	ตํ เหมวตา นาคา	อธ่า ทนฺตา อรุพฺพหา
	สฺวณฺณกจฺจมา มาตฺตฺวา	เหมกปฺปนิวาสธ่า

๒๓]วิมานวตฺถุสฺมึ ทฺติยสฺส จิตฺตตาววตฺถุสฺส จตฺตถํ จณฺหาติวิมานํ ๓๓

เขตฺตํสาจามทานสฺส กถํ นาคฺชนฺติ โสฬสํ
จตฺตํ มหาทํปานํ อิตฺตํวํ โยธ การเย
เขตฺตํสาจามทานสฺส กถํ นาคฺชนฺติ โสฬสฺสฺสฺส ๑
ธจามทายิกาวิมานํ ทฺติยํ ๑

[๒๓] ๔ จณฺหาติ วนฺท ปาทานิ โคตมสฺส ยสฺสสฺสโน
ตเมว ธนฺนํปาย อฏฺฐาสฺส อิตฺตํคฺตโม
อภิปฺปสาเทหิ มนํ อรหฺนฺตมฺหิ ตาทิเน
ชิปฺปมณฺชติกา วนฺท ปริตฺตํ ทว ชฺวีตฺตนิ ๑
โจทิตา ภาวิตฺตเตน สรรณฺตมฺหารินา
จณฺหาติ วนฺท ปาทานิ โคตมสฺส ยสฺสสฺสโน
ตเมว ธนฺนํ คาวํ จณฺหาติ ปณฺชติ จิตํ
นมนฺตํมานํ สมนฺตํ ธนฺนํทเว ปณฺทกํ

ชฺวีตํวํ วิคฺตวํ ธนฺนํ

เทวทฺธิปฺตฺตา อปฺปณฺทกฺกิตฺวา

วณฺทาม คํ วร มหาณฺทว

สฺสวณฺณวณฺณนา ชฺติตา มหายสา

วิมานโมรฺยฺห อเนกจิตฺตา

ปรีวาริตา อจฺจวราสฺสคณฺเนน

กา ตํวํ สฺสเร เทวเต วนฺทเต มนํ (อิตฺติ) ๑

ธทํ ภาทฺเต จณฺหาติ คยา วรเนน เปตฺติตา

วณฺเฑ อรหโต ปาเท	โคตมสัจจ ยสสัจจโน
ธำหิ วณฺเฑทา ปาทานิ	จฺจุตา จณฺหาติโยนินยา
วิมานํ สัพฺพโส ภทฺทํ	อุปฺปนฺนมหิ นนฺทเน
อจฺฉรณํ สหสฺสธานี	ปรกฺขิตฺวา มํ ทิฏฺฐนฺติ
คาสำหิ ปวรา เสฏฺฐา	วณฺเฑเนน ยสสํยนา
ปฺหุตกกตฺถยาณา	สํมฺปชานา ปตฺติสฺสตา
มุนี การุณิกํ โธเก	ภนฺเต วณฺทิตฺตมาคคาคิ
อิทํ วตฺถวาน จณฺหาตํ	กตญฺญกตเวทินํ
วณฺทิตฺวา อรหโต ปาเท	ตตฺถเววตฺตรายคฺคิ ๑

จณฺหาติวิมานํ จตฺตุถํ ๑

[๒๒] ๕ นีตา ปีตา จ กาพา จ มณฺธิฏฺฐา ธถ โถหิตา
 อจฺจาวจานํ วณฺณานํ กิณฺชกฺขปรีวาริตา
 มนฺทารวานํ ปุปฺผานํ มาถํ ชาเรถิ มุทฺธนิ
 นามะ อณฺเฑสฺส กาเยสฺส รุกฺขา สฺนฺติ สฺเมธเส
 เกณ กายํ อุปฺปนฺนา ตาวคฺคิ สสสฺสินิ
 เทวเต ปุจฺฉิตาจิณฺช กิสฺส กมฺมสฺสทํ ธถ (อิติ) ๑
 ภทฺทิตฺตกาคิ มํ อณฺเฑสฺส กิณฺพิถายํ อุปาถิกา
 สทฺธธาสฺสเดณ สมฺปนฺนา สวิภาครตา สทา
 อจฺฉาทณฺเฑจ ภทฺตณฺเฑจ เสนาถนํ ปทํบิย
 อทาสฺ อชฺชฏฺเฐสฺส วิปฺปสฺสนเนน เจตสา

๒๓] วิมานวตฺถุสฺมึ ทฺติยสฺส จิตฺตตทาวคฺคสฺส อฏฺฐํ โสณทินฺหาวิมานํ ๓๓

จาทุทฺทสฺส ปณฺจทสฺส	ยา จ ปกฺขสฺส อฏฺฐมํ
ปาฏีหารียปกฺขณฺจ	อฏฺฐจฺจนฺตสฺส มาคํ
อุโปสฺถํ อุปวสฺสํ	สฺทา สฺสเถ สฺสํวฺตา
ปาณาติปาตา วิรตา	มฺหํวาทา จ สฺนฺนฺตา
เถยฺยา จ อติจารา จ	มชฺชปานา จ อารกา
ปณฺจสํกฺขาปเท รตา	อริยสํจุจฺจํ โกวิทา
อุปาสิกา จกฺขุมโต	อปฺปมาทวิหารินํ

กตาวกาสา กตกฺขสฺสา ตโต จฺตา
สยฺมปภา อณฺวิจฺจามิ นนฺทนํ
ภิกฺขุ จาหํ ปรมฺหิตานฺนํ กมฺปเก
อโกชยํ คปฺปสฺสียํ มหามฺนํ
กตาวกาสา กตกฺขสฺสา ตโต จฺตา
สยฺมปภา อณฺวิจฺจามิ นนฺทนํ
อฏฺฐจฺจกํ อปฺปมิตํ สฺสวาทํ
อุโปสฺถํ สฺสคฺคตมฺปาวสฺสํ อหํ
กตาวกาสา กตกฺขสฺสา ตโต จฺตา
สยฺมปภา อณฺวิจฺจามิ นนฺทนนฺติ ฯ
ภทฺธิคฺคตฺติกาวิมานํ ปณฺจมํ ฯ

[๒๓] ๖ อภิกฺกณฺนเตน วณฺณเณน ยา คฺวํ คิฏฺฐสฺส เทวเต
โธภาสํนฺตํ ทิสฺวา สพฺพา โธสฺสํ วีย คารกา

ភេន គេ គាតិស្រី វណ្ណលោ ភេន គេ ឱរិមិធម៌
 ឧប្បធម្មតិ ។ គេ ភោគា មេ ភោគិ មនស្រី បីយា
 បុគ្គលាមិ គំ ភេនិ មហានុភាវេ
 មនុស្សតា ភិក្ខុភាសិ បុណ្យំ
 ភោគាសិ ខេនុធម្មតិកានុភាវា
 វណ្ណលោ ។ គេ ឥន្ទ្រតិសា បរាស្រីតិ ។

សា ភេនា ឧត្តរតន្ត្រី	មិក្ខុគុណតាមេន បុគ្គលា
បុណ្យំ បុណ្យា វិទ្យាភាសិ	មនុស្ស មនុស្សតិ មនុស្ស
ស្រីតិភិក្ខុភាសិ មនុស្សតិ	មនុស្សតា ឧប្បាសិកា
ឥន្ទ្រតិសា ឥន្ទ្រតិសា	ឥន្ទ្រតិសា ឥន្ទ្រ
ឧត្តរតន្ត្រី ភោគុគុណ	ឥន្ទ្រតិសា បរាស្រីតិ
ឧត្តរតន្ត្រី ឧត្តរតន្ត្រី	វិប្បត្តន្ត្រី គេនា
គេនា បុណ្យា បុណ្យា	មា ។ បុណ្យតិ ឧត្តរ
បុណ្យា បុណ្យា បុណ្យា	ឧត្តរតន្ត្រី មនុស្ស
ឧប្បាសិកា ឧប្បាសិកា	ឥន្ទ្រតិសា ឥន្ទ្រតិសា
បុណ្យា បុណ្យា វិទ្យា	មនុស្សតា ។ ឥន្ទ្រតិសា
មនុស្ស ។ ឧត្តរតន្ត្រី ។	មនុស្សតា ។ ឧត្តរតន្ត្រី
បុណ្យា បុណ្យា វិទ្យា	ឧត្តរតន្ត្រី ភោគុគុណ
ឧប្បាសិកា ឧប្បាសិកា	គោគុណតា មនុស្សតា
គេនា មេ គាតិស្រី វណ្ណលោ	... បេ ...

๒๔] วิมานวตฺถุณฺมํ ทุคฺคยตฺถ จิตฺตตทาวกตฺถตฺถ ตฺถตฺถมํ อูโปสถวิมานํ ๓๕

วณฺโณ จ เม สัพพทิสฺสา ปภาสคํติ ๑

โสณทินฺนาวิมานํ ฌฏฺฐํ ๑

[๒๔] ๑ อภิกฺขณฺเตน วณฺเณน ยํ ทฺวํ คิฏฺฐสฺสึ เทวเต
โธภาเสณฺตี ทิสฺสา สัพฺพา โธสฺสึ วีย ตารกา
เกน เต ตาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เต สัพพทิสฺสา ปภาสคํติ ๑

สํ เทวตา อตฺตมนา	โมคฺคตฺถตาเนน ปุจฺฉิตา
... เป ...	ยตฺถ กมฺมตฺถสิทํ ผลํ
อูโปสถภาติ มํ อณฺเณตฺถ	สํเกตายํ อูปาสิกา
สํทฺธาตฺถเตน สมนฺพนา	สํวิภาครตา สทา
อจฺฉนาทณฺเณจ ภคฺคตณฺเณจ	เสนาสนํ ปทํปิยํ
อทาสํ อชฺชฏเตตฺถ	วิปฺปตฺตณฺเณน เจตสํ
จาคฺคทฺทตฺถ ปณฺเณจทตฺถ	ยา จ ปกฺขตฺถตฺถ อฏฺฐจํ
ปาฏิหาริยปฏฺทณฺเณจ	อฏฺฐจํคตฺถตฺถมากคํ
อูโปสถํ อูปวตฺถ	สทา สํเต สํตฺถวฺตา
ปาณาติปาตา วิรตา	มฺหํวาทา จ สณฺเณตา
เถยฺยา จ อติจาวา จ	มชฺชปนา จ อารกา
ปณฺเณจสิกฺขาปเท รตา	อริยสจฺจาน โกวิทา
อูปาสิกา จกฺขุมโต	โคตมตฺถตฺถ ยตฺถตฺถโน
เตน เม ตาทิโส วณฺโณ	... เป ...

วณฺโณ จ เม สัพพทิสฺสา ปภาสํคิตฺติ ฯ

อภิกขันธ์ นนทน์ สุตวา
 ตตฺถ จิตฺตํ ปณิธาย
 นากาสี สตฺถุ วณฺํ
 ที่เน จิตฺตํ ปณิธาย
 กัว จิวั วิมานสมิ
 เทวเต ปุจฺฉิตาจิฏฐ
 สฺมฺจิวสฺสสสสฺสํ
 อิตฺโต จุตา คมิสฺสํ
 มา ตฺวํ อูโปสฺสเถ ภยิ
 โสตาปนฺนา วิสฺสยิ
 ณฺโท เม อูโปสฺสชถ
 อูโปนฺนมุหิ นนทน์
 พุทฺธสฺสํทิจฺจุพฺพุโน
 สมฺมํ ปจฺฉานฺตุตฺตํ
 อิช วสฺสสฺสโปสฺสเถ
 ยทิ ชานาสี อายฺโน (อิตฺติ) ฯ
 อิช สฺตฺวา มหามุณิ
 มนุสฺสํ สหพฺยตฺตํ
 สมนุพฺพุเรนาสิ พฺยากตา
 ปทึนา ตว ทฺวคฺคตฺติ ฯ

อุโปสถวิมานํ สัตตมํ ฯ

[๒๕] ๘ อภิกุณฺเฑน วณฺณเนน ยา ตฺวํ คิञฺชสี เทวเต
โสภาเสณฺตี ทิสฺสา สพฺพทา โอสถี วีย ตาวกา
เกน เต ตาภิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ ๑ เท สัพพทิสฺสา ปภาสคํติ ฯ

ถ้า เทวดา อุตตมนา	โมกฺษลลิตาเนน ปุญฺญิตา
... เป ...	ยสฺส กมฺมสฺสํสํสํ ผลํ
สุนิหฺทาติ มํ อญฺเฐสุ	ราชคหฺสํ อปาสิกา
สฺสทาสีเณน สมนฺนา	สํวิภากรตา สฺทา

๒๖] วิมานวตฺถุสฺมึ ทุคฺยสฺส จิตฺตตตาวคฺคสฺส นวมนํ สุนฺทฺรนาวิมานํ ๓๗

อจุตฺตทณฺณจ ภาตฺตณฺณจ	เสนาสนํ ปทิมียํ
อทาสี อชฺชวเตสฺ	วิปฺปสฺสนฺเนน เจตสา
จาทุทฺทสฺ ปณฺณทสฺ	ยา จ ปกฺขสฺส อชฺชมนํ
ปาวฺหิหารียปฺกขณฺณจ	อชฺชงฺกสฺสํมากตํ
อฺโปสฺสํ อฺปวสฺ	สฺทวา สฺสเถ สฺสํวฺตฺตา
ปาวณฺณติปาตา วิรตา	มฺลํสาวทา จ สณฺณตฺตา
ถะยฺยา จ อติจาวา จ	มชฺชชปาณา จ อารกา
ปณฺณจสิทฺฐาปเท รตา	อริยสฺสจฺจาน โกวิทฺตา
อฺปาสิกา จกฺขมโต	โคตมสฺส ยสฺสํสฺสโน
เตน เม ตาทิโส วณฺโณ	... เป ...

วณฺโณ จ เม สํพุทฺธิสา ปภาสํคฺคิ ฯ

สุนฺทฺรนาวิมานํ อชฺชมนํ ฯ

[๒๖] ๕- อภิกฺกณฺเตน วณฺณเนน ยา ตฺวํ ทิฏฺฐสฺสิ เทวเต
โธภาเสนฺตํ ทิสฺวา สํพุทฺธา โธสฺสํ วีย ตารกา
เกน เตน ตาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เตะ สํพุทฺธิสา ปภาสํคฺคิ ฯ

สา เทวตา อคฺคตมฺหา	โมคฺคตฺถนาเนน ปฺจุณฺติตา
... เป ...	ยสฺสํ กมฺมสฺสํสิทฺธํ
สุนฺทฺรนาติ มํ อณฺณิสุ	ราชคฺคสฺมึ อฺปาสิกา
สทฺธาสฺสํเตน สมนฺพฺนา	สํวิภาครตา สฺทวา

อจุฉาหณญจ ภคฺคณฺจ	เสนาสนํ ปทีปียํ
อทาสี อชฺชวเตสฺ	วิปฺปสฺสนฺเนน เจตสา
จาตุทฺทสํ ปณฺจทสํ	ยา จ ปกฺขสฺสํ อฏฺฐมํ
ปาฏิหาริยปฏฺชนฺจ	อฏฺฐจฺจนฺตสฺสํมาคํ
อุโปสถํ อุปวสํ	สทา สํเส สํสํวฺตา
ปาณาติปาตา วิรตา	มฺหํวาทา จ สมนฺวตา
เภยฺยา จ อติจาวา จ	มชฺชปาณา จ อารกา
ปณฺจสํกฺขาปเท รตา	อริยสํจุจฺจํ โกวิทา
อุปาสิกา จกฺขุมโต	โคตมสฺสํ ยสฺสํสํโน
เตน เม ตาทีโส วณฺโณ	... เป ...

วณฺโณ จ เม สํพุทฺธิสา ปภาสํคํติ ฯ

อสุทฺตนาวิมานํ นวมนํ ฯ

[๒๗] ๑๐ อภิกุณฺเฑน วณฺเณน ยา ตฺวํ ทิฏฺฐสฺสี เทวเต
 โธภาสํคํ ทิสฺสา สํพุทฺธา โธสํธี วีย ตารกา
 เกน เต ตาทีโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เต สํพุทฺธิสา ปภาสํคํติ ฯ

สา เทวตา อคฺคตมฺหา โมคฺคตฺตนาเนน ปุจฺฉิตา
 ... เป ... ยสฺสํ กมฺมสํสํกฺกํ ผลํ

อหํ มนุสฺสํเสสฺสํ มนุสฺสํสญฺญา
 ปริมาย ชาตียา มนุสฺสํสโตเก

วิมานวตฺถุสฺมึ ทฺติยสฺส จิตฺตตาวคฺคสฺส

๒๘]

เอภาทสฺมึ ทฺติยภิกฺขาทายิกวิมานํ

๓๘

อทุทฺถํ วิรชํ พุทฺธํ วิปฺปสฺสนมฺมนาวิตํ
คฺคสฺส อทาสีหํ ภิกฺขํ ปสฺสนฺนา สํเกหิ ปาณิหิ
เตน เม คาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สํพุทฺธิสฺสา ปภาสํคํติ ฯ

ภิกฺขาทายิกวิมานํ ทสฺมึ ฯ

[๒๘] ๐๐ อภิกฺกณฺเตน วณฺเณน ยา คฺควํ คฺคฺจฺสี เทวเต
โธภาสํคํติ ทิสฺสา สํพุทฺธา โธสฺสํ วิย คารกา
เกน เต คาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เต สํพุทฺธิสฺสา ปภาสํคํติ ฯ

สฺสา เทวตา อคฺคตฺตมฺนา โมคฺคตฺตตฺตเนน ปุจฺฉิตา
... เป ... ยสฺส กมฺมสฺสํคํติ ผลํ

อหํ มนุสฺสํเสสฺส มนุสฺสํสฺสฏฺตา

ปุริมา ย ชาคิยา มนุสฺสํสฺสโตเก

อทุทฺถํ วิรชํ พุทฺธํ วิปฺปสฺสนมฺมนาวิตํ
คฺคสฺส อทาสีหํ ภิกฺขํ ปสฺสนฺนา สํเกหิ ปาณิหิ
เตน เม คาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สํพุทฺธิสฺสา ปภาสํคํติ ฯ

ทฺติยภิกฺขาทายิกวิมานํ เอภาทสฺมึ ฯ

อทุทฺธานํ

ทาสี เจว ฐมา จ อถ อจฺจามทายิกา

จณฐาถึ ภทฺทิตฺตํ ฌเฏ โสณทินฺนา อูโปสฺสกา
 นิทฺฐา ฌเฏ สฺสทินฺนา จ เทว จ ภิกฺขวาทายิกา
 วคฺโค เทน ปวฺจจตฺติ ฯ

อิตฺติวิมานเ ทฺติโย วคฺโค ฯ

ภาณวาร์ ปจฺมํ ฯ

ตติโย ปาริฉตฺตกาวคฺโค

[๒๘] • อูพาโร เต ยโส วณฺโณ สพฺพา โธภาสฺสเค ทิสฺสา
 นาริโย นจฺจนฺติ คายนฺติ เทวปฺปุตฺตา อตฺถกฺตา
 โมทนฺติ ปรีวาเรนฺติ คว ปุชฺชาย เทวเต
 โสวณฺณานิ วิมานานิ ควิมานิ สฺสทสฺสเน
 ศุวฺปิ อิตฺตฺวา เตสํ สพฺพกามสฺสมิทฺธิ
 อภิสฺสา มหนฺตาสี เทวกาเย ปโมทสี
 เทวเต ปฺปจฺฉิตฺตจิกฺข ยสฺส กมฺมสฺสทํ ฆณฺติ ฯ

อหิ มนุสฺสเสสฺ มนุสฺสสฺสวตา

ทฺสฺสเส กุเล สฺสณฺธา อโหสฺ

อิตฺตฺทฺเรศฺ กทฺธิเยศฺ สทฺธาสฺสเน สมนฺนา
 ปิณฺทาย จรฺมานสฺส อปฺปวฺ เต อทาสฺหิ
 ศตฺส อทาสฺหิ ปวฺ ปสฺสนา สเกหิ ปาณินิ

๓๐] วิมานวตฺถุณฺณํ ตติยธฺมํ ปาริตฺตกถวตฺถุณฺณํ ทุติยํ อจฺจุวิมานํ ๔๓

อติธฺมฺมา ธมฺมํ ปรีภาสํ	อวิเนตฺตา ตฺวํ วจฺ
น มํ สมนฺปฺปจฺจุตฺถํ อจฺจุ	ธมฺมธฺมํ ททามหํ
คโต เม ธมฺมํ กุปฺปีตา	ปหาสิ มุสฺสเถน มํ
กฺกุณฺณคณฺณํ อวชิ มํ	นาสํกฺขํ ชฺวีตฺถํ จิรํ
ธมฺมํ กายธฺมํ เกทา จ	วิปฺปมฺมุคฺตา คโต จุคฺตา
คาวคีสํมํ เทวานํ	อุปฺปนฺนา ธมฺมํ
เตน เม คาทิโส วณฺโณ	... เป...

วณฺโณ จ เม สหฺพพิสฺสา ปภาสํคํ ๑

อจฺจุวิมานํ ปจฺจํ ๑

[๓๐] ๒ โยภาสยิตฺวา ปจฺจํ สเทวณํ

อติโรจสิ จนฺทิมสฺสริยา วิย

สฺสริยา จ วณฺณเณน ยเสณ เตชธฺมา

พฺรหฺมาว เทวํ คิทฺเต สหฺนฺทเก

ปฺปจฺจุตฺถํ คํ อุปฺปตฺตมาตฺตารินิ

อาเวพิณิ กณฺจณฺณนิภคฺคเจ

อถฺงกเต อจฺจุตฺตมวตฺถุณฺณารินิ

กา ตฺวํ สฺสเก เทวเต วณฺทเส มมํ

กํ ตฺวํ ปุเร กมฺมํ อภาสิ อจฺจุตฺตนา

มณฺธสฺสฏฺฐา ปุริมา ย ชาตียา

ทานํ สฺสจฺฉินฺณํ อถ สฺสธฺมญฺญมํ

เกนุปปนฺนา สฺสคํ ยสฺสสฺสํ

เทวเต ปุจฺฉิตาจิฏฺฐ กิสฺสํ กมฺมสฺสํทํ ผลนฺติ ฯ

อิทานิ ภาณฺเต อิมเมว คาเม

บีณฺทาย อมฺหากํ ฆรํ อุปาคมิ

คโต เต อจฺจุสฺสํ อทาสี ฆณฺฑิกํ

ปสฺสนฺนจิตฺตา อตฺถาย ปิตฺติยา

สฺสสฺสํ จ ปจฺฉา อมฺยุตฺตเต มมํ

กหนฺนุ อจฺจุํ วรฺเก อวากฺริ

น ฉทฺฐิํ น จ ชาทิํ มया

สฺนุสฺสํ ภิกฺขุสฺสํ สยํ อทาสีหํ

คฺยหํ อิทํ อิตฺสฺสริยํ อโถ มมํ

อิตฺสฺสา สฺสสฺสํ ปริภาสฺเต มมํ

ปิจฺจํ คเหตฺวา ปหารํ อทาสี เม

คโต จฺจฺตา กาสกตฺมฺหิ เทวตา

คเทว กมฺมํ กุสฺสํ กตํ มया

สฺสขณฺจ กมฺมํ อนฺโณมิ อตฺตนา

เทเวหิ สฺสทฺธึํ ปริจาริยามหํ

โมทามหํ กามคฺุณฺเหหิ ปณฺณฺหิ

คเทว กมฺมํ กุสฺสํ กตํ มया

สฺสขณฺจ กมฺมํ อนฺโณมิ อตฺตนา

๓๑] วิมานวตฺถุสฺมึ คติยสฺส ปาริฉคกถวคฺคสฺส คติยํ ปถตฺถกวิมานํ ๔๓

เทวีนุทคฺคตา คิทถေहि รกฺขิตา
ธมฺมปฏีตา กามคฺคเนहि ปญฺจहि
เอตาทิสํ ปญฺญณณตํ อนนฺตํ
มหาวิปาคา มม อจฺจุตฺถกฺขิตา
เทเวहि สทฺธิ ปริจาริยามหํ
โมทามหํ กามคฺคเนहि ปญฺจहि
เอตาทิสํ ปญฺญณณตํ อนนฺตํ
มหาสุตฺติกา มม อจฺจุตฺถกฺขิตา
เทวีนุทคฺคตา คิทถေहि รกฺขิตา
สทฺธสฺสเนตฺตโควิว นนฺตเน วเน
คฺคณฺจ ภาเน อนนฺตมฺมปฏํ วิทํ
อฺเปจฺจ วนฺตํ กุสฺสณฺจ ปุจฺฉิยา
คโค เต อจฺจุตฺถสฺส อทาสํ ชนฺตํ
ปสฺสณฺจิตฺตา อตฺตาย ปฏิจฺฉาติ ฯ
อจฺจุตฺถวิมานํ ทฺธิยํ ฯ

[๓๑] ๓ ปถตฺถกเสฏฺฐเจ มณิสํวณฺณจิตฺเต
ปฺปฬามิกิณฺณเณ สยเน อฺพาเว
คตฺถจฺจุตฺถิ เทว มหาอนุภาเว
อฺจุจาวจา อิทฺธิวิภุพฺพมานา
อิมาย เต อจฺจุตฺถราโย สมนฺตโค

หจฺจนฺติ คายนฺติ ปโมทยนฺติ
 เทวทฺธิปตฺตาณํ มหานุภาเว
 มนุสฺสํสฺสวตา กิณกาณํ ปุณฺณํ
 เกณาสี เหวณฺชติคานุภาวา
 วณฺโณ จ เต สัพพทิสฺสา ปภาสํตีติ ฯ
 อหํ มนุสฺสํสฺสํ มนุสฺสํสฺสวตา
 อทฺธเม กุเต สฺสณฺเฐ อโหสิ
 อกฺโขธนา ภคฺคํ วตฺถานวตฺถุณิ
 อปฺปมคฺคา อโปสฺสเก
 มนุสฺสํสฺสวตา ทหฺรา อปาวิกา
 ปสฺสนนฺจิตฺตา ปติมาภิวารยํ
 ทิवा จ รคฺโค จ มนาปจาวินํ
 อหํ ปุเร สํถวตํ อโหสิ
 ปาณาติปาตา วิรตา อโจริยา
 สํสฺสทฺธกายนํ สฺสจฺจพฺพหุมฺจาวินํ
 อมชฺชปาณา จ มุสา อภานํ
 สิกฺขาปเทสฺส สฺสริปฺปรจาวินํ
 จาคฺคทฺถสฺส ปณฺจทฺถสฺส ยถา จ ปกฺขสฺสํ อฏฺฐจํ
 ปาฏิหาริยปฏฺชนํ ปสฺสนนฺมานสา อหํ
 อฏฺฐจํคฺคเปตํ อณฺฐมมฺจาวินํ

๓๒] วิมานวตฺถุณฺนี คตฺติยํ ปาริณตฺตกตฺตํ จตฺตํ ตตาวิมานํ ๔๕

อุโปสถํ ปิติมนา อุปาวสํ
อิมญจ อริยํ อฏฺฐงฺกเวทฺหุเปตํ
สฺมาทฺธิตฺวา กุสฺลํ สํชฺชทฺทฺธํ
ปติมฺหิ กถฺยาณวสาณฺวตฺถุณฺนี
อโหสํ ปุพฺเพ สํคตสฺส สํวิกา
เขตาทิสํ กุสฺลํ ชีวโตเก
กมฺมํ กตฺตวาน วิเสสภากิณํ
กายสฺส เกทา อภิสฺมปฺปรายํ
เทวทฺธิปตฺตา สํคตมฺหิ อากตฺตา
วิมานปาสาทวเร มโนรเม
ปรีวาริตา อจฺจนราตํกฺเคนน
สยฺมปภา เทวคณา รมนฺตฺติ มํ
ทํชายฺกํ เทววิมานมาคคณฺตฺติ ฯ
ปตฺตตฺตวิมานํ คตฺติยํ ฯ

[๓๒] ๔ ตตา จ สํชฺชา ปวรา จ เทวตา
อจฺฉิมฺมํราชวรสฺส สิริมโต
สฺตฺตา จ รณฺโณ เวสฺสวณฺณสฺส ชีตา
ราชํ มคฺติ ชมฺมกฺเคนฺหิ โสภิตา
ปณฺเฑศฺส นาริโย อคฺมํสํ นุทฺทฺทํ
สํโกทกํ อุปฺปตฺติํ สิวํ นทํ

คา ตตฺถ นุหยิตฺวา รมิตฺวา เทวตา
 นจฺจิตฺวา คายิตฺวา สฺสาคคํ พฺรวิ
 ปฺจุณามิ คํ อฺปฺปตฺตมาตฺตารินิ
 อาเวฬฺหิ กาลญฺจนสํนฺนิภตฺตเจ
 ปิตฺรตฺตตามฺพทฺธิ นแกว โสภณ
 ที่ฆายกั เกน กโต ยโส ตว
 เกนาสิ ภทฺเท ปติโน ปียตฺรา
 วิสฺสิฏฺฐกตฺตยาณิตฺรสฺส รุปโต
 ปทกฺขิณา นจฺจคฺคตฺวาทิตะ
 อาจิกฺข โน ตวํ นรนาวิ ปฺจุณิตฺตาติ ฯ
 อหิ มนุสฺสเสสฺส มนุสฺสสฺสฏฺฐา
 อฺพารโภเค กุเต สฺสณฺสี อโหสฺส
 อกฺโขรนา ภตฺตํ วสํนุวตฺตินิ
 อปฺปมตฺตา อฺโปสฺสเถ
 มนุสฺสสฺสฏฺฐา ทหฺรา อปาวิกา
 ปตฺตมนฺนจิตฺตา ปติมาภिरาธยิ
 สฺสเทวํ สฺสสฺสํ สฺสทาสกั
 อภिरาธยิ คมฺหิ กโต ยโส มม
 สํหิ เตน กุสฺสเถน กมนฺนา
 จตฺตฺวา จํเนสฺส วิสฺสสฺสชฺชตฺตา

๓๓] วิมานวตฺถุสฺมึ คติยสฺส ปารินตฺตกถวคฺคสฺส ปณฺณมํ ศุคฺคิตวิมานํ ๔๘

ชายุญฺจ วณฺณญฺจ สฺสํ พถญฺจ
ชิตฺทํ รัตติํ ปจฺจุญฺโพนนปฺปกํ
สฺสํ นุ ตํ ภาสฺสติ ยํ อยํ ตตา
ยํ โน ชาปฺปจฺฉิมฺห อภิตฺตยโน
ปติโน กิรมฺหากํ วิสฺสิฏฺฐา นารินํ
คตฺติ จ เณรํ ปวรา จ เทวตา
ปตฺติสฺสํ ฐมฺมํ ปริจฺจราม สํพุพา
ปติพุพา ยถาภวณฺติ อิตฺถิโย
ปตฺติสฺสํ ฐมฺมํ ปริจฺจราม สํพุพา
ตจฺฉามเส ภาสฺสติ ยํ อยํ ตตา
สฺสํ โห ยถา ปพุพตฺถานํ โคจโร
นหิณฺธรํ ปพุพตฺถมาวสฺสิตฺวา
ปสฺสยฺห คณฺฑวฺหา อิตฺเต จตฺตปฺปเท
ชฺชทฺเต มิคเ ชาทติ มํสํ โภชโน
คเถว สํทฺธา อธิ อวียสํ วิกา
ภตฺตวํ นิสฺสําย ปตฺติ ชนฺพุพา
โกธํ วรฺตฺตวฺหา ชนฺพุพฺพ มจฺเจวํ
สํคฺคมฺหิ สํ โนทติ ฐมฺมจารินฺตํ ฯ
ตถาวิมานํ จตฺตํ ฯ

[๓๓] ๕ สํคฺคตฺถนฺตํ สํมฺมํ รามณญฺยํ ชวาจยํ

โสมนํ รุจฺคมฺหิ อเวหติ สฺรณํ เม โหติ โกสียาติ ฯ

อหํ เต สฺรณํ โหมิ อหฺมาจฺริยปฺปชโก

น ตํ ชหิสฺสํติ สิสฺโส สิสฺสํมาจฺริย เชสฺสํสํติ ฯ

อภิกฺกนฺเตน วณฺเณน ยา ตวํ ทิฏฺฐสฺมิ เทวเต

โอยาเสณฺตํ ทิสฺวา สฺพพา โยสฺมึ วีย ตารกา

เกน เต ตาทิสฺว วณฺโณ เกน เต อิมิขฺฌติ

อุปฺปชฺชนฺติ จ เต โภคา เย เกจิ มนโส มียา

ปฺจุณามิ ตํ เทว มหาณฺฎาเว

มณฺุสฺสํฏตา กิมกาถิ ปฺญณํ

เกนาถิ เอวณฺชติตานุภาว

วณฺโณ จ เต สฺพพทิสฺวา ปภาสํคํติ ฯ

ธฺวา เทวตา อตฺตมนา โมคฺคตฺถาเนน ปฺจุณิตา

ปณฺหํ ปฺญฺชา วียากาถิ ยสฺสํ กมฺมสฺสํทํ ผลํ

วตฺถุคฺคตฺมทายิกา นาริ

ปวรา โหติ นเรสฺสุ นารีสฺสุ

เอวํ มียรฺฐปทายิกา มนาปํ

ทิพฺพํ ธฺวา ลภเต อุเปจฺจุ จานํ

คสฺสํธฺวา เม ปสฺสํ วิมานํ

อจฺฉวรา กามวณฺณินํหมสฺมิ

อจฺฉวราสฺสํธฺวาหํ ปวรา

๓๓] วิมานวคฺคตฺถมํ ตติยตฺถํ ปาริฉคฺคกวคฺคตฺถํ ปณฺจมํ คฺคตฺถวิมานํ ๔๘

ปตฺถํ ปุณฺณมานํ วิปากํ

เตน เม ตาทิโส วณฺโณ ... เป...

วณฺโณ จ เม สํพุทฺธิสา ปภาสํคํติ ฯ

อิทํ จตุรวิมานํ ยถา วคฺคตฺถายิกวิมานํ ตถา วิคฺคตฺถาเรตฺตํ ฯ

(๑) อภิกฺกณฺเตน วณฺณเณน ... เป...

วณฺโณ จ เต สํพุทฺธิสา ปภาสํคํติ ฯ

สา เทวตา อคฺคตฺถมณา โมคฺคตฺถตาเนน ปุจฺฉิตา

... เป... ยตฺถํ กมฺมตฺถสํกํติ

ปุปฺปคฺคตฺถายิกา นาริ

ปวรา โหติ นเรสุ นาริสฺสุ

เอวํ ปิยรูปายิกา มณาปํ

ทิพฺพํ สา ตถาเต อฺเปจฺจ จานํ

ตตฺถสา เม ปตฺถํ วิมานํ

อจฺจวรา กามวณฺณินํหมสฺมิ

อจฺจวราสทตฺถสาหํ ปวรา

ปตฺถํ ปุณฺณมานํ วิปากํ

เตน เม ตาทิโส วณฺโณ ... เป...

วณฺโณ จ เม สํพุทฺธิสา ปภาสํคํติ ฯ

(๒) อภิกฺกณฺเตน วณฺณเณน ยถา คฺคตฺถํ คิณฺณจลํ เทวเต

... เป ... โอดรี วิย ตารกา

เกน เต ตาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณโน ๑ เตะ สัพพทิสสา ปภาสคัตติ ฯ

ส่า เทวตา อตุตมณา โมคฺคตฺตนาเนน ปุจฺจิตา

... เป ... ยต์ต กมนต์ตัท ฌต

คณฺหุตคตมทายกา นารี

ปวรา โหติ นเรสฺส นาริสฺส

เอวํ นีขรูปทายิกา มนาปํ

ทิพพํ ตํ ฌเณ อเปจฺจ จานํ

คตฺถา เม ปตฺถ วิมานํ

อจุรรา กามวณฺณนํหิมํ

อจุณราชหัตถ์สาห์ ปวรา

ປຣຸຣ໌ ປຸນຸໝາ໌ ວິປາກ໌

เตน เม คาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สัพพทิสฺสา ปภาสํคิตฺติ ฯ

(๓) อภิกุณฺเฑน วณฺเณน ยา ตํ ติฏฺฐสฺส เทวเต

โอบาเสณต์ ติสา สพพา ไอสร์ วีย ตารกา

เกน เต ตาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เต สัพพทิสฺสา ปภาสํคํติ ฯ

๓๓] วิมานวตฺตํมํ คติยสฺส ปาริฉตฺตกวกุคฺคสฺส ปญฺจนํ กุคฺคิตวิมานํ ๕๑

ธ่า เทวตา อคฺคมนา โมคฺคตฺตนาเนน ปุจฺจिता
... เป ... ยสฺส กมฺมสฺสํ ฌตฺ

ฉตฺตคฺคตนาธิกา นาริ
ปวรา โหติ นเรสฺส นาริ
เอวํ ปิยรปฺทาธิกา มนาปํ
ทิพฺพํ ธ่า ธมฺมเต อฺเปจฺจ จานํ
คตฺธ่า เม ปสฺส วิมานํ
อจฺฉรา กาณวณฺณินํ ฌมฺม
อจฺฉราสทฺธสฺสํ ปวรา
ปสฺส ปุณฺณานํ วิปากํ

เตน เม คาทิโส วณฺโณ ... เป ...
วณฺโณ จ เม สทฺพทิสฺสา ปภาสํคํ ๑

(๔) อภิกฺกณฺเตน วณฺเณน ยา ควํ คิณฺจสิ เทวเต
โอภาสํคํ ทิสฺสา สทฺพทา โธสฺริ วิย คารกา
เกณ เต คาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เต สทฺพทิสฺสา ปภาสํคํ ๑

ธ่า เทวตา อคฺคมนา โมคฺคตฺตนาเนน ปุจฺจिता
... เป ... ยสฺส กมฺมสฺสํ ฌตฺ

รตฺตคฺคตนาธิกา นาริ

ปวรา ไทติ นรสุ นารัฐ
 เหว บัณฑิตทายิกา มนาบิ
 ทิพพิ ส่า ถภเต อูเปจุจ ชาน
 คสฺส่า เม ปสฺส วิมาน
 อจฺฉรา กามวณฺณินํหมฺสุมิ
 อจฺฉราสฺสสฺส่าหิ ปวรา
 ปสฺส ปุณฺณานํ วิปาก

เคน เม คาทิส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สัพพทิสฺสา ปภาสคํติ ฯ

อธิกฤษฏ์ เณร รณเณร ยา ตู๋ ตี๋จู้สี่ เทวเต
... เป ... ไอ่สี่ รีย ตารกา

เกน เต ตาทิโส วณฺโณ ...เป...

วณโน จ เต สัพพทิสสา ปภาสคัตติ ฯ

ตำ เทวดา อคฺตมฺหา โมกฺคตฺตาเนน ปุจฺฉิตา
 ... เป ... ยสฺส กมฺมสฺสํ ฌณํ

คนรพบญจขุติโก อหมทาสี
 กตัสปัสส ภควโต ฐปัสมี
 ตตัสสา เม ปตัส วิมาน
 อจนรา กามวณณินันทมสนิ

๓๓] วิมานวคฺคธัมมิ คตฺติยธัมมํ ปาวิธคฺคกวคฺคธัมมํ ปณฺณมํ กุคฺคิตวิมานํ ๕๓

อจฺฉรราชหธัมมํ ปวรา

ปสฺส ปุณฺณานํ วิปากํ

เตน เม คาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สัพฺพทิสฺสา ปภาสคํคิ ๑

อิตรํ จคฺควิมานํ ยถา คณฺหปณฺณจคฺคกํ วิมานํ ตถา วิคฺคตา-
เวตพฺพํ ๑

(๑) อภิกฺกณฺเตน วณฺณเณน ... เป ...

วณฺโณ จ เค สัพฺพทิสฺสา ปภาสคํคิ ๑

ธมา เทวตา อคฺคตมฺหา โมคฺคตฺตาเนน ปุจฺจิตา

... เป ... ยสฺส กมฺมธัมมํ ผลํ

ภิกฺขุ จาหํ ภิกฺขุณฺโณ จ

อหํทิสฺสามิ ปนฺถปฺปิปนฺเน

เตสํหํ ชมฺมํ สํคฺวาน

เฮฏฺฐโปสฺสํ อปฺปวสฺสํ

คสฺสํ เม ปสฺส วิมานํ

อจฺฉรรา กามวณฺณินํหมฺสมิ

อจฺฉรราชหธัมมํ ปวรา

ปสฺส ปุณฺณานํ วิปากํ

เตน เม คาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สัพฺพทิสฺสา ปภาสคํคิ ๑

(២) ឧភិក្កុណ្ណេន វណ្ណេន ... បេ ...

វណ្ណេន ។ គេ ឥត្ថុត្ថិកា បរាសីកិ ។
 ឥត្ថា ពេទ្ឋា ឧត្ថុត្ថនា មិគ្គុត្ថុត្ថនេន បុគ្គុត្ថា
 ... បេ ... ឧត្ថុត្ថ កម្មុត្ថុត្ថិកា ឆត្ថ

ឧត្ថុត្ថ ឥត្ថា ឧត្ថុត្ថ ឧត្ថុត្ថ
 ឧត្ថុត្ថ ឥត្ថុត្ថ ឧត្ថុត្ថ ឧត្ថុត្ថ
 ឧត្ថុត្ថា មេ ឧត្ថុត្ថ វិរាស
 ឧត្ថុត្ថ កាមវណ្ណេនីអម្ពិ
 ឧត្ថុត្ថ ឧត្ថុត្ថា ឧត្ថុត្ថ
 ឧត្ថុត្ថ ឧត្ថុត្ថ ឧត្ថុត្ថ

គេ មេ ឧត្ថុត្ថ វណ្ណេន ... បេ ...

វណ្ណេន ។ មេ ឥត្ថុត្ថិកា បរាសីកិ ។

(៣) ឧភិក្កុណ្ណេន វណ្ណេន ... បេ ...

វណ្ណេន ។ គេ ឥត្ថុត្ថិកា បរាសីកិ ។
 ឥត្ថា ពេទ្ឋា ឧត្ថុត្ថនា មិគ្គុត្ថុត្ថនេន បុគ្គុត្ថា
 ... បេ ... ឧត្ថុត្ថ កម្មុត្ថុត្ថិកា ឆត្ថ

ឧត្ថុត្ថុត្ថុត្ថ ឧត្ថុត្ថុត្ថ ។
 ឧត្ថុត្ថុត្ថុត្ថ កាម ។ ឧត្ថុត្ថុត្ថុត្ថ ។
 ឧត្ថុត្ថុត្ថុត្ថុត្ថ ឧត្ថុត្ថុត្ថុត្ថុត្ថ

๓๓] วิมานวตฺถุณฺมิ คตฺยงฺกํ ปาริตฺตํกวกฺกํ ปณฺณํ กุตฺติตฺติวิมานํ ๕๕

อปฺปมคฺคตา สฺสเกณ สฺสเกณ
 คตฺถํสา เม ปสฺสํ วิมานํ
 อจฺฉวรา กามวณฺณินํหิมสฺมิ
 อจฺฉวราสทฺถํสาหํ ปวรา
 ปสฺสํ ปุณฺณานํ วิปากํ
 เตน เม ตาทิโส วณฺโณ ...เป ...
 วณฺโณ จ เม สทฺทพิสา ปภาสํคฺติ ฯ

(๔) อภิภูณฺเตน วณฺเณน ... เป ...

ฉนวน โฉน จ. เท. สัพพทิสสา ปภาสคัตติ ฯ
 ส่า เทวตา อตุตตมนา โมกคตตนาเนน ปุจฺจิตา
 ... เป ... ยสฺส กम्मสฺสทํ ผลํ

ปรกมุนทาวินี ขาสี
 อตฺตเนนาตฺตทิตา ทาสี
 อฏฺโฏธนา ๑ อินฺทิมานี
 สํวิภาคินี ๒ สกฺกสฺส ๒ ภาคสฺส
 ศสฺสสา เม ปสฺสส วิมานํ
 อจฺฉวรา กามวณฺณินํหมสฺมิ
 อจฺฉวราสฺสสฺสํหา ปวรา

ม. ๑ นาคินาฬิ ๑ ๒ ภาคสุต ๑

ปสฺส ปุณฺณานิ วิปาคิ

เตน เม ตาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สัพฺพทิสฺสา ปภาสคฺคิ ฯ

อภิกฺกนฺเตน วณฺณเณน ยถา คฺวํ คิณฺทฺสํ ทเวเต
... เป ... โยสํ วิย ตารกา

เกน เต ตาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เต สัพฺพทิสฺสา ปภาสคฺคิ ฯ

ธํ ทเวตา อคฺคตมฺหา โมคฺคตฺถํเนน ปุจฺฉิตา
... เป ... ยสฺส กมฺมสฺสํ ฌณํ

ชฺวีโรทมนมํ อทาสิ

ภิกฺขุโน ปิณฺฑทาย จรณคฺคสฺส

คฺคสฺสา เม ปสฺส วิมานํ

อจฺจรา กามวณฺณินํ ฌณํ

อจฺจราสทฺสสํ ปวรา

ปสฺส ปุณฺณานิ วิปาคิ

เตน เม ตาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สัพฺพทิสฺสา ปภาสคฺคิ ฯ

เตสํ ปณฺจวັสทวิมานํ ยถา ชฺวีโรทนายิกาวิมานํ ตถา วิคฺฤตาเรตพฺพํ ฯ

อภิกฺกนฺเตน วณฺณเณน ... เป ...

๓๓] วิมานวตฺตธัมมํ คติยธฺตํ ปาวินตฺตกถวคฺคธฺตํ ปญฺจนํ ศุคฺคิตวิมานํ ๕๗

วณฺโณ จ เต สัพฺพทิสฺสา ปภาสํคิตี ๑

ธํ เทวตา อคฺคตมฺหา โมคฺคตฺตาเนน ปุรุณิตา

... เป ...

ยธฺตํ กมฺมธฺตํทํ ผตํ

อหฺมทาธํ

..... เป

- (๑) ฌาณิกํ
- (๒) ทิมฺพฐกํ
- (๓) อุกฺกุชฺฌนํทิกํ
- (๔) กกฺกการิกํ^๑
- (๕) เขฬากํ
- (๖) วตฺตปฏิกํ^๒
- (๗) ฌารุฏกํ
- (๘) หคฺคปฺปตาปกํ
- (๙) สํากมฺมุจฺจํ
- (๑๐) ปุปฺปผกมฺมุจฺจํ
- (๑๑) มถกํ
- (๑๒) นิมฺพมฺมุจฺจํ
- (๑๓) อมฺพกณฺฐิกํ
- (๑๔) โทณนิมฺมุชฺชนํ^๓
- (๑๕) กายพนฺธนํ
- (๑๖) อิตฺถพนฺธกํ

๑ ย. กกฺกการิกํ ๑ ๒ ย. ม. วตฺตติผตํ ๑ ๓ ม...นิมฺมุชฺชนํ ๑

(๑๗) อโยคปคัค

(๑๘) วิรูปน

(๑๙) คาทปณณ

(๒๐) โมรหคัค

(๒๑) นคัค

(๒๒) อูปาหน

(๒๓) ปุจ

(๒๔) โมทก

(๒๕) ลกขล

ภิกขุโน บิณฑาย จรณลล

คลลล เม ปลล วิมาน

อจจรา กามวณณินิหมล

อจจราลลลลลลลลลลลล

ปลล ปลณณาน วิปาล

เตน เม คาทิลล วณณ

...เป...

วณณ จ เม ลลลลลลลลลลลล

ลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลล

ลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลล

ลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลล

ลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลล

ลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลล

ลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลลล

๓๔] วิมานวตฺถุสฺมึ คตฺยสฺส ปาริตฺตกถกฺคฺสฺส ญฺจํ ททฺทตฺถวิมานํ ๕๘

[๓๔] ๖ ททฺทตฺถมาณา วณฺณเนน ยสฺสํสา จ ยสฺสํสึนํ
สํพุเพ เทเว ตาวคฺคิเต วณฺณเนน อติโรจสึ
ทสฺสํ นวภิษานามิ อิทํ ปจฺมทสฺสํ
กสฺมา กายา นุ อวคฺคฺม นวเมณ ภาสฺสํ มนฺตํ ๑
อหํ ภทฺทเท สฺสภทฺทาสึ ปุพุเพ มานุสฺสเก ภเว
สํหกริยา จ เค อสฺสํ ภคฺคิ ๑ กนิฏฺฐกา
สํหํ กายสฺสํ เกทาย วิปฺปมฺมคฺคตา ตโต จุตา
นิมฺมานวคฺคิเทวานํ อปฺปนฺนา สํหพฺยตฺตํ ๑
ปฺปทกตฺถกถยาณา เค เทเว ยนฺตํ ปาณินโน
เยสํ คฺคํ กิตฺตยสฺสํ สฺสภทฺทเท ชาตฺมคฺคโน
กมฺ คฺคํ เกน วณฺณเนน เกน วา อนุสํสึตา
กิตฺเตเนว ทาเนน สฺสพุเพเนน ยสฺสํสึนํ
ยสํ เขตาทิสํ ปคฺคตา วิสฺสํ วิปฺปตฺตมชฺฌคฺคา
เทวเค ปุจฺจิตฺตจกฺข กิสฺสํ กมฺมสฺสํสึทํ สฺสํ (อิตฺติ ๑)
อญฺเจว ปิณฺณทปาทานิ ยํ ทานํ อททํ ปุเร
ทกฺขิณฺณยสฺสํ สํชฺชสฺสํ ปสฺสนฺนา สํเกหิ ปาณินิ
เตน เม คาทิสํ วณฺณโน ... เป ...

วณฺณโน จ เม สํพุพฺพิสา ปภาสฺสํคฺคิ ๑
อหํ คยา พุทฺธเว ภิกฺขุ สํณฺณเค พุทฺธมฺจาวินโน
คปฺเปสํ อนฺนปาทเนน ปสฺสนฺนา สํเกหิ ปาณินิ

ตยา พหุทฺรํ ทคฺวา หีนกายูปคฺคา อหํ
 กถํ ทวํ อปฺปคฺรํ ทคฺวา วิเสสํ วิปฺลนฺชฌคฺคา
 เทวเต ปุจฺฉิตาจิภฺช กิสฺสํ กมฺมสฺสํ ฌตํ (อิติ ฯ)
 มโนภาวนิโย ภิกฺขุ สันทิจฺจุโส เม ปุเร อหุ
 คาทํ ภคฺคเตน นิมนฺเตสํ เววคํ อคฺคตณฺณจํ
 โส เม อคฺคตปุเรกฺขาโร อหฺนฺกมฺปาย เววโต
 สฺงฺฆे เทหิตํ มํ อโวจ คสฺสํสาหํ วจฺนํ ภวํ
 สํ ทกฺขิณา สฺงฺฆคคฺคา อปฺปเมยฺยา ปคฺคิจฺจิตา
 ปุคฺคเตสฺส ตยา ทินฺนํ น ตํ ทว มหปฺปณฺนติ ฯ
 อิทาเนวาทํ ชานามิ สฺงฺฆे ทินฺนํ มหปฺปณฺนํ
 สํ ทคฺวา มนุสฺสํคคฺคํ วทณฺณญํ วิตมฺภจฺจวรา
 สฺงฺฆे ทานํ ทสฺสํสาหํ อปฺปมคฺคตา ปุณฺณปุณฺณติ ฯ
 กา เอสํ เทวคฺคา ภทฺเต ตยา มนุสฺสย เต สห
 สฺพเพ เทเว คาวคิเส วณฺณเณน อคฺคิโรจติ (อิติ ฯ)
 มนุสฺสํสฺสคฺคา เทวินฺท ปุพฺเพ มานุสฺสเก ภเว
 สหภริยา จ เม อาสิ ภคินี จ กนิฏฺฐจกา
 สฺงฺฆे ทานานิ ทคฺวาน กตปุณฺณมา วิโรจติ (อิติ ฯ)
 อมฺเมเน ปุพฺเพ ภคินี ตยา ภทฺเต วิโรจติ
 ยํ สฺงฺฆสฺมํ อปฺปเมยฺย ปคฺคิจฺจาเปสิ ทกฺขิณํ
 ปุจฺฉิตโต หิ มया พุทฺโธ คิซฺชณฺณญสฺมํ ปพฺพเต

๓๔] วิมานวตฺตฤๅมมํ ตติยสฺส ปาริฉตฺตกถวคฺคสฺส ๑๑

วิปากํ สํวิภาสสฺส ยตฺถ ทินฺนํ มหปฺผลํ
 ยชฺชมานานํ มนุสฺสํ ปุณฺณเปกฺขาน ปาณินํ
 กโรนคํ โยปริกํ ปุณฺณํ ยตฺถ ทินฺนํ มหปฺผลํ
 คํ เม พุทฺโธ วิทยาภาสี ชานํ กมฺมมฺลํ สกํ
 วิปากํ สํวิภาสสฺส ยตฺถ ทินฺนํ มหปฺผลํ
 จตฺตาโร จ ปฏฺิพนฺนา จตฺตาโร จ ฌเฏ จิตฺตา
 เอตํ สงฺโฆ อชฺชภูโต ปุณฺณสํสํมาหิโต
 ยชฺชมานานํ มนุสฺสํ ปุณฺณเปกฺขาน ปาณินํ
 กโรนคํ โยปริกํ ปุณฺณํ สงฺฆเฏ ทินฺนํ มหปฺผลํ
 เอโส หิ สงฺโฆ วิปฺปโต มหคฺคโต
 เอตํปฺปเมยฺโย อชฺชวํ สํคโร
 เอเตหิ สํญฺสา นววิริยสํวกา
 ปภงฺกกรา ชมฺมกถํ อชฺชวณฺติ
 เตสํ สุตินฺนํ สุตํ สุตฺตํ
 เย สงฺฆมฺมทฺธิสฺส ททฺนฺติ ทานํ
 สํ ทกฺขิณา สงฺฆคฺคา ปติฏฺฐิตา
 มหปฺผตา โลกวิทูหิ วนฺณนิตา
 เอตาทิสํ ปุณฺณมนุสฺสํรณฺดา
 เย เวทชาตา วิจฺรณฺติ โสเท
 วิเนยฺย มจฺเจวมถํ สํมุตํ

อนินทิตา สัจจกมุเปนฺติ จานนฺติ ฯ

ททฺทตฺตวิมานํ ฌฏฺฐํ ฯ

[๓๕] ๓ ผลิกรชคเหมชาตจฺจนฺ

วิวิธวิจิตรผตมทฺถสํ สัจจมนํ

พฺยมนํ สัจจมนํ ตฺโรณูปปนฺ

ราชกุปฺปิณณมิตํ^๑ สัจจํ วิมานํ

ภาติ ๑ ทสํ ทิสํ นภเว สจฺจโย

สจฺจเท คมปฺนฺโท สหสฺสวรั

คตา คปฺติ มิตํ คว วิมานํ

ชตมिव ฐมฺลฺลโ ชนิเสณภคฺเค

มฺลฺลคิย นยฺนํ สจฺจเวริคาว

อากาเส จปิตฺมิตํ มนฺณณ

วิณามุรชสฺสมตฺตาพฺพจฺ

อิทฺธํ อินฺทปฺรํ ยถา คว มิตํ

ปทฺมกฺกมฺทชฺชปฺตกฺกวตฺถํ

โยถิกา ภณฺฑิกา โนชกา ๑ สจฺจติ

สจฺจกฺกมฺตปฺปณฺธิตา อโธกา

วิวิธกฺกมฺตคฺคณฺธเสวิตมิตํ

สจฺจพฺพชฺชกฺกมฺตคฺค

๑ ม. ราชกุปฺปิณณมิตํ ฯ

๑๐๖
 ๑๐๗
 ๑๐๘
 ๑๐๙
 ๑๑๐
 ๑๑๑
 ๑๑๒
 ๑๑๓
 ๑๑๔
 ๑๑๕
 ๑๑๖
 ๑๑๗
 ๑๑๘
 ๑๑๙
 ๑๒๐
 ๑๒๑
 ๑๒๒
 ๑๒๓
 ๑๒๔
 ๑๒๕
 ๑๒๖
 ๑๒๗
 ๑๒๘
 ๑๒๙
 ๑๓๐
 ๑๓๑
 ๑๓๒
 ๑๓๓
 ๑๓๔
 ๑๓๕
 ๑๓๖
 ๑๓๗
 ๑๓๘
 ๑๓๙
 ๑๔๐
 ๑๔๑
 ๑๔๒
 ๑๔๓
 ๑๔๔
 ๑๔๕
 ๑๔๖
 ๑๔๗
 ๑๔๘
 ๑๔๙
 ๑๕๐
 ๑๕๑
 ๑๕๒
 ๑๕๓
 ๑๕๔
 ๑๕๕
 ๑๕๖
 ๑๕๗
 ๑๕๘
 ๑๕๙
 ๑๖๐
 ๑๖๑
 ๑๖๒
 ๑๖๓
 ๑๖๔
 ๑๖๕
 ๑๖๖
 ๑๖๗
 ๑๖๘
 ๑๖๙
 ๑๗๐
 ๑๗๑
 ๑๗๒
 ๑๗๓
 ๑๗๔
 ๑๗๕
 ๑๗๖
 ๑๗๗
 ๑๗๘
 ๑๗๙
 ๑๘๐
 ๑๘๑
 ๑๘๒
 ๑๘๓
 ๑๘๔
 ๑๘๕
 ๑๘๖
 ๑๘๗
 ๑๘๘
 ๑๘๙
 ๑๙๐
 ๑๙๑
 ๑๙๒
 ๑๙๓
 ๑๙๔
 ๑๙๕
 ๑๙๖
 ๑๙๗
 ๑๙๘
 ๑๙๙
 ๒๐๐

[๓๖]	๘ ปัตตคฤเก	ปัตตเช	ปัตตาถการฐิติเต
	ปัตตนาคราหิ	วคฺคฺหิ	อปัตตนา ว โสภติ
	กกมฺพุกายุรเว		กณฺณาเวภุติเต
	เหมชาตถตฺตณฺเน		นารตนมาตฺนี
	โสดณณมา	โตหิตกมมา	๑

๓๖] วิมานเวทนต์มณี ตติยสูตร ปาริฉคตถกคตสูตร อฏฐมัมมุตติกาวิมาน ๖๕

มุตตามยา เวฬุริยามยา จ
มถารคตถา สหโตหิตกา
ปาเวทนต์มณี มณีนี จิตตคา
โกจิ โกจิ เขตถ มยรุตตสูตร
หัตตสูตร รณโณ กรวีกตสูตร
เคต สโร สุตยติ วคฺคฺโร
ปณจฺจกิตํ ตฺริยมิวปฺปวาทิตํ

รโถ จ เต สโร วคฺคฺโร นานารตนจิตฺตโก
นानาวณฺณนี ชาติวชิ สุตฺตโกโต ว โสภติ
ตตฺมํ รเถ กาณฺจณพิมฺพวณฺเณ
ยคฺค จิตา ภาตตมํ ปเทสํ

เทวเต ปุณฺณจิตฺตโก กิตฺต กมฺมตฺตํ ฌณฺณติ ๑
โสวณฺณชาตํ ๒ มณฺโณโสวณฺณจิตฺตํ
มุตฺตจิตฺตํ เหมชาเถน ฌณฺณํ
ปรีณิพฺพุเต โคตเม อปฺปเมยฺเย
ปสฺสนจิตฺตา อหมาภีโรปยํ

คาหํ กมฺมํ กริตฺตวาน กุสฺสํ พุทฺธวณฺณตํ
อเปตโสกา สุตฺตา สมนฺปโมทามนามยาติ ๑
มุตติกาวิมานํ อฏฐมัม ๑

๑ ย. ม. นานารตนจิตฺติโก ๑ ๒ ม. มณฺโณโสวณฺณจิตฺติโก ๑

[๓๗] ๕ กา นาม คุว วิสาถกฐี	รมเม จิตตตดาวเน
ธมฺมตา อนุปริยาตี	นารักคณปรุกชิตา
ยทา เทวา คาวคัสสา	ปวิสันติ อิมํ วนํ
สโยคฺคา สรธา สหุเพ	จิครา โหนฺติ อีราคตา
คฺยฺหณฺจ อีร ปคฺตยา	อฺยฺยนาเน วิจฺรณฺติยา
กาเยน ทิสฺสํติ จิตฺตํ	เกน รูปํ ตเวทิสํ
เทวเต ปุจฺฉิตาจิฏฐ	กิสฺสํ กมฺมสฺสํทํ ฆตํ (อิตฺติ ฯ)
เยน กมฺเมเน เทวีนฺท	รูปํ มยฺหํ คคํ จ เม
อิทฺธํ จ อาณฺภาโว จ	คํ สฺสโนหิ ปฺริณฺท
อหํ ราชคเห รมฺเม	ธฺมฺมทา นาม อฺปาสิกา
สทฺธาสีเถน ธมฺปนฺนา	ธฺวีภาครตา สทา
อจฺฉาถนณฺจ ภคฺคณฺจ	เสนาสนํ ปทํปยํ
อทาสี อฺชฺชกฺเคสฺ	วิปฺปลสฺสนฺเนน เจตสา
จาคฺคทฺทสํ ปณฺจทสํ	ยา จ ปกฺขสฺสํ อฏฺฐมํ
ปาณฺหาริยปกฺขณฺจ	อฏฺฐจฺจกสฺสํมาคํ
อฺโปสํกํ อฺปวสํ	สทา สํเท สฺสํวฺคตา
ปาณฺนาติปาตา วิรตา	มฺลํสาวาทา จ สณฺณตา
เถยฺยา จ อติจาวา จ	มชฺชปนา จ อารกา
ปณฺจลิกฺขาปเท รตา	อริยสฺสจฺจาน โกวิทา
อฺปาสิกา จกฺขุมโต	โคคฺมสฺสํ ยสฺสํสฺสโน

๓๘] วิมานวตฺตถัมมํ คตฺติยสฺส ปาริฉตฺตกตฺตวคฺคสฺส ทสฺมํ ปาริฉตฺตกวิมานํ ๖๗

ตสฺสํ เม ฌาตฺกุตํ อาสึ	สฺทา มาตาทิหารติ
ตาหิ ภคฺวโต ภูเป	สํพุพฺพเมวาทิโรปยิ
อุโปสฺสเถวหิ คณฺตุวา	มาตาคณฺฐวิเตปนํ
ภูปสฺมํ อภิโรเปสฺสิ	ปสฺสนา สํเกหิ ปาณิหิ
เตน กมฺเมเน เทวินฺท	รูปํ มยฺหิ คตฺติ จ เม
อิทฺธํ จ อานุกาโว จ	ยณฺจ มาตาทิโรปยิ
ยณฺจ สฺสวคฺคํ อาสึ	น ตํ ตาว วิปฺลฺลจฺติ
อาสํ จ ปน เม เทวินฺท	สํกทาคามินิํ สฺยิณฺติ ๑

วิสํตถกฺขวิมานํ นวมนํ ๑

[๓๘]๑๐ ปาริฉตฺตเก โกวิพาเร รมนฺตีเย มโนรมเ

ทิพฺพมถํ คณฺธมานา	คายนฺตํ สํมุปโมทสิ
ตสฺสํ เต นจฺจุมานาย	องฺคฺมณฺเฑหิ สํพุพฺโส
ทิพฺพา สํกฺกทา นิจฺจนฺตฺติ	สวณฺเฑน มโนรมมา
ตสฺสํ เต นจฺจุมานาย	องฺคฺมณฺเฑหิ สํพุพฺโส
ทิพฺพา คณฺธา ปวายนฺตฺติ	สํจิกฺคณฺธา มโนรมมา
วิวคฺคตฺตมานา กาเยน	ยา เวณฺณํสํ ปิตฺตณฺธา
เตสํ สํยุยฺหิ นิคฺคโมโส	ศฺริเย ปณฺจจฺกฺเก ยถา
วฏฺฐิสฺสา วาตฺตฺตา	วาเตน สํมุปกมฺมํปิตา
เตสํ สํยุยฺหิ นิคฺคโมโส	ศฺริเย ปณฺจจฺกฺเก ยถา
ยาปิตํ เต สฺริสํมํ มาตา	สํจิกฺคณฺธา มโนรมมา

ធាតិ គន្ថុនៃ តិសា ឥតុបា រុក្ខុនៃ មធម្មត្ថកោ យតា
 ឆាយតេ គំ ឥតុគុណំ រូបំ ឥត្តត្ថិ ចរាណ្ឌំ
 ពេទ្យេ ឥតុគុណាទិក្ខ ភិស្តត្ថំ កម្មត្ថត្ថិ ធម៌ (ធិតិ ។)
 ឥត្តត្ថំ ឧតុគុណំ វណ្ណត្ថត្ថិ ឥត្តត្ថំ
 ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ
 តា កម្មំ ករិត្យាន កុត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ
 ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ

ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ

ឥត្តត្ថំ

ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ
 ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ
 ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ

ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ

ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ

[៣៩] • ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ
 ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ
 ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ

៣ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ ឥត្តត្ថំ

๔๐] วิมานวตฺถุสฺมี จตฺตตฺถสฺส มณฺชฺชชกฺวตฺถสฺส ทฺติยํ ปภสฺสํ ๖๘

โอคาหสิ สํถวณํ	ปฺปผิตํ สํพฺพกาถิกํ
ยสฺสํ ยสฺสํเสว สํถสฺสํ	มฺมเต คฺคิฏฺฐสฺส เทวเต
โส โส มุญฺจติ ปฺปผาณิ	โณณมิตฺวา ทฺมมุตฺตโม
วาเทวิตํ สํถวณํ	อาชฺฐํ ทิฆสฺสํ
วาติ คณฺโธ ทิสฺสา สํพฺพา	รฺกฺโข มณฺชฺชสฺสโก ยถา
ฆายเส ทํ สํจิกฺขณฺ	รฺูปํ ปสฺสํสฺส อมาณฺ
เทวเต ปุจฺฉิตฺวาจิกฺข	กิสฺสํ กมฺมสฺสํสฺสํ ฆณฺณิ ๑

อหํ มนุสฺสํเสสฺส มนุสฺสํสฺสกา

ทาสํ อยฺยิรฺกฺกเต อหํ

พฺพุทฺธํ นิธิณฺ	ทิสฺสวณ	สํถปฺปผริ	โอทิวํ
วฏฺฐํสํกมฺ	สํกตํ	สํถปฺปผมยํ	อหํ
พฺพุทฺธสฺสํ	อุปนาเมสํ	ปสฺสนฺนา	สํเกหิ ปาณิ
คาทํ	กมฺมํ	กวิคฺควณ	กุสฺสํ พฺพุทฺธวณฺณิ
อเปตโสกา	สํจิกฺคา	สํมฺปโมทามนา	มายาติ ๑

มณฺชฺชชกฺวิมานํ ปจฺฉํ ๑

[๔๐] ๒ ปภสฺสํสฺสวณฺณนิเก

สํรตฺตวตฺถุณิवासเน

มหิตฺติเก จนฺทนรฺจิริคฺคเต

กา คฺควํ สํเก เทวเต วณฺทเส มมํ

ปถตฺตโก จ เต มหคฺโข

นานารคนจิตฺติโต รุจิโร
 ยศฺส ตฺวํ นิธิสนฺนา วิโรจสิ
 เทวราชาริวิ นนฺทเน วเน
 กิํ ตฺวํ ปุเร สัจจวิคฺคมาจริ ภาทเท
 กิํสฺส กมฺมสฺส วิปากํ อานุโมถิ
 เทวโตกสฺมิํ เทวเต ปุจฺจนิคฺคาจิกฺข
 กิํสฺส กมฺมสฺสํ ฌตฺตํ ๑
 ปิณฺฑาทาย เต จรณฺตสฺส
 มาถิ ฌาณิตฺตญฺจ อทฺทํ ภาทเต
 ตสฺส กมฺมสฺสํ วิปากํ
 อานุโมถิ เทวโตกสฺมิํ
 โหติ จ เม อานุคฺคาโป
 อปรารํ ทุคฺคิตฺตญฺจ เม ภาทเต
 สํหํ ฌมฺมํ นาสฺสํ
 สฺสเทสํ ฌมฺมวราเชน
 ตํ ตํ วทามิ ภาทตฺตเต
 ยสฺส เม อานุกมฺมปิโย
 โกจิ ฌมฺเมสฺส ตํ สํมาทเปถ
 สฺสเทสํ ฌมฺมวราเชน
 เยถํ อตฺถิ สฺสทฺธา พุทฺเธ

๔๑] วิมานวตฺถุสฺมี จตฺตถุสฺส มณฺธิฏฺฐกฺกตฺถุสฺส ตฺติยํ นาควิมานํ ๗๑

ธมฺเม จ ตํชวตฺตเน จ
เต มํ อตฺติวิโรจนฺติ
ธายนา ยสฺสํ สิริยา
ปตฺตาเปน วณฺณเนน อุตฺตตริตรา
อณฺเฏ มหิทฺธิกตรา มยา เทวาทิ ฯ
ปรภุสฺสรวิมานํ ทฺติยํ ฯ

[๔๑] ๓ อตฺถกฺตา "กนกกณฺณจนาจิตํ
สํวณฺณชาตจิตํ มหนฺตํ
อภिरุญฺห กชวํ สุกปฺปิตํ
อิธาคมา เวหาสํ อนุตฺตติเก
นาคสฺส ทนฺเตสฺสุ ทเวสฺสุ นิรมิตา
อจุโธทกา ปทุมินิโย สํสุตฺตา
ปทุมេสฺสุ ๒ ศฺรียคณา ๓ ปวชฺชเว
ธิมา จ นจฺจนฺติ มโนหราย
เทวิทฺธิปคฺคตาสี มหานุภาเว
มณฺเฐสฺสวตา กิเมกาสี ปุณฺณํ
เกนาลี เหวณฺชติคานุภาวา
วณฺโณ จ เต สํพุทฺธิงา ปภาสฺสตีติ ฯ

๓ ย. มณิกนกกณฺณจนาจิตํ ฯ ม. กนกกณฺณจนาจิตํ ฯ

๒ ย. จสฺสทโท ทิสฺสตีติ ฯ ๓ ม. ปวิชฺชเว ฯ

พาวราณสียํ อุปตังกมิตฺวา
 พุทฺธสัจจํ วตฺถุคํ อทาสี
 ปาทานิ วนฺทิตฺวา ฌมา นิสฺสํ
 จิตฺตาว^๑ คํ อณฺฐตํ อทาสี
 พุทฺโธ จ เม กณฺจนสฺสนฺนิภตฺตโจ
 อเทสยิ สํมุตฺตมุตฺตนิจฺจุคํ
 อตฺตํ^๒ ทุทฺตนิโรธสฺสจํ
 มคฺคํ อเทสยิ ยโต วิชานิสฺสํ
 อปฺปายํ กาสกฺกา ตโต จุตา
 อุปฺปนฺนา ติทฺถานํ^๓ ยสฺสสฺสํ
 สกฺกสฺสํ อณฺณตฺรา ปชาปติ
 ยสฺสตฺรา นาม ทิสฺสํ วิสฺสํ ตาติ ๑
 นาควิมานํ ตติยํ ๑

[๔๒] ๔ อภิกฺกนฺเตน วนฺณเนน ยา ตฺวํ ติฏฺฐสฺสี เทวเต
 โอภาสฺสํ ทิสฺสา สพุพา โอธฺธํ วีย ตารกา
 เกน เต ตาติโส วนฺณโน ... เป ...
 วนฺณโน จ เต สพุพทิสฺสา ปภาสฺสํ ๑
 สํ เทวตา อตฺตมฺนา โมคฺคตฺถาเนน ปุจฺฉิตา
 ... เป ... ยสฺส กมฺมสฺสํ ๑

๑ ย. จิตฺตาว ๑ ม. ๒...ตฺตํ ๑ ๓ อุปฺปนฺนา ติทฺถคณา ๑

$\leq m]$

ഒന്ന

७०

เอตสฺส กณฺฐิกทานสฺส	กถํ นาคฺฆนฺติ โสฬสํ
สํคํ นิฏฺฐา สํคํ อสฺสสา	สํคํ อสฺสสทฺวิรธา
สํคํ กณฺณาสทฺสสาณิ	อามตฺตมณฺนิฏฺฐนฺตา
เอตสฺส กณฺฐิกทานสฺส	กถํ นาคฺฆนฺติ โสฬสํ
สํคํ เหมวตา นาคา	อัสสาทฺนฺตา อรุพฺพหฺวา
สฺวณฺณกจฺจมา มาตฺตคา	เหมกปฺปนิวาสสา
เอตสฺส กณฺฐิกทานสฺส	กถํ นาคฺฆนฺติ โสฬสํ
จกฺคฺคฺคํ ปทํปานิ	อิสฺสํวํ โยธ การเย
เอตสฺส กณฺฐิกทานสฺส	กถํ นาคฺฆนฺติ โสฬสํนฺติ ฯ

กณฺฐิกทาทิวิมานํ ปณฺณมํ ฯ

[๔๕] ๖ อภิกฺกนฺเตน วณฺณเนน ยา ตฺวํ ทิฏฺฐสฺส เทวเต

... เป ... โสฬสํ วีย ตารกา

ตสฺสสา เต นจฺจมานาย อจฺจมฺกฺเคหิ สฺพพฺโส

ทิพฺพา สทฺททานิฏฺฐนฺติ สวณฺเณ มโนรมา

ตสฺสสา เต นจฺจมานาย อจฺจมฺกฺเคหิ สฺพพฺโส

ทิพฺพา คณฺฐา ปวายนฺติ สจฺจิกนฺธา มโนรมา

จิวนฺตฺตมานา กาเยน ยา เวณฺสํ ปิตฺตฺตนา

เตสํ สฺยฺยติ นิคฺคฺโขโส ตฺริเย ปณฺจจฺกิเก ยถา

วฏฺฐสกา วาตฺตฺตา วาเตน สมนฺกมฺมิตา

เตสํ สฺยฺยติ นิคฺคฺโขโส ตฺริเย ปณฺจจฺกิเก ยถา

๔๔] วิมานวตฺตฤๅมํ จตฺตฤๅมํ มณฺธิฏฺจกวกคฺคฤๅมํ ฌฏฺจํ วิหารวิมานํ ๗๕

ยาบี เต ธีรลี มาธา สัจจินฺธา มโนรมา
วาติ คนฺโธ ทิสํ สพฺพา รุกฺโข มณฺชฺรโก ยถา
ฆายเส ตํ สัจจินฺตํ รูปํ ปสฺสสฺสี อมานุสํ
เทวเต ปุจฺฉิตาจิภฺช กิสฺสํ กมนฺตฺสึทํ ฌณฺติ ฯ

ธาวตฺถิยํ มยฺห สจฺจํ ภทฺตเต
ธงฺฆสฺสํ กาเรลี มหาวิหารํ
คตฺถ ปสฺสนา อหมานุโมทํ
ทิสฺวา อคารณฺจ บิยฺณจ เมตํ
คาเยว เม สจฺจทฺตฺนุโมทนาย
ตทฺธํ วิมานพฺภคทสฺสํเนยฺยํ
สมนฺตโต โสฬสโยชนานิ
เวหาสยํ คจฺฉนฺติ อิทฺธิยา มม

กุฏาคารา นิเวสา เม วิภคฺตา ภาคโส มิตา
ททฺธตฺถมานา อากฺขติ สมนฺตา สตโยชนํ
โปกฺขรณฺโณ ๑ เม เขตฺถ ปุณฺณโตมนิเสวิตา
อจฺฉิตกกา วิปฺปสฺสนา โสวณฺณวาตฺถกคฺคตา
นानาปทุมสฺสณฺณนา ปุณฺณทริกสโมตฺตา
สจฺจํ สมนฺตปวายนฺติ มนฺตฺตมาตฺตคฺคิตา
สมฺพุโย ปนฺสา ตาธา นาทิเกรา วณานิ ๑
อนฺโต นิเวสเน ชาตา นานารุกฺขา อโรปิตา

นานาคุริยสังฆมุจฺจํ อจฺฉวราคณโฆสํ
 โยมี มํ สํปิเน ปสฺสเส โสปี วิตุโค สฺยา นโร
 เอตาทิสํ อพฺภุททสฺสํเนยฺยํ วิมานํ สํพุฬโส ปภํ
 มม กมฺเมหิ นิพฺพุตํ อถํ ปุณฺณานิ กาทเว
 คาเยว เต สํทฺธสมฺมุตฺตมา
 ททฺธํ วิมานพฺภุททสฺสํเนยฺยํ
 ยา เจว สํ ทานมทาสิ นาริ
 ทสฺสํสํ ทตฺติ พฺรหฺมิ กุหิ อฺปฺปนฺนา สํติ ฯ
 ยา สํ อหุ มยฺห สํ ภาทฺเต
 สํชฺชสฺสํ กาวเรสิ มหาวิหาริ
 วิณฺณวาทสมฺมา สํ อทาสิ ทานํ
 อฺปฺปนฺนา นิมนฺนารทํสํ เทเวสฺสํ
 ปชาปตฺติ ทสฺสํ สํนิมิตฺตสฺสํ
 อจินฺตฺยา กมฺมวิปาก ทสฺสํ
 ยเมตํ ปุจฺฉสิ กุหิ อฺปฺปนฺนา สํติ
 ภนฺเต วิยาการํ อณฺณณฺธา อหํ
 เทน หณฺณเมปี สํมาทเปก
 สํชฺชสฺสํ ทานานิ ททาถ วิตุคา
 สมฺมณฺญสฺสํ สํณฺนาถ ปสฺสณฺนมาณสํ
 สํทฺธสมฺมุตฺตมา ททฺธํ มนุสฺสํสํทาโก

๔๔] วิมานวตฺตຸຸຸມີ จຕຸຕຸຸຸສຸ່ ມເນືືືຸຸຈກວຕຸຕຸຸຸສຸ່ ດຊຸຸຸຈຸ່ ວິຫາຣວິມານຸ່ ໗໗

ຍີ່ ມຄຸຕຸ່ ມຄຸຕາຣີປຕີ ອເທສຸຍີ
ພຸຣຸຸຸມສຸ່ໂຣ ກຸຸຸຸຈນສຸ່ນຸນິກຕຸຕຸໂຈ
ສຸ່ງຸຸຸຸສຸ່ສຸ່ ທານານີ ທທາດ ວິຕຸຕາ
ມຸຸຸຸຸປຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ຍຕຸຕ ກວນຸຕີ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ
ເຍ ປຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ອຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ປສຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ
ຈຕຸຕາຣີ ເອຕານີ ຍຸຕານີ ໂໂນຕີ
ເຕ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ສຸ່ຕຸຕສຸ່ສຸ່ ສ່າວກາ
ເອເຕສຸ່ ທິນຸນານີ ມຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ

ຈຕຸຕາໂຣ ຈ ປຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ຈຕຸຕາໂຣ ຈ ຜເຕ ຈິຕາ
ເອສ ສຸ່ງໂໄ ອຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ປຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ສຸ່ດສຸ່ມາຸຕິໂຕ
ຍຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ມຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ປຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ປາຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ
ກໂຣນຸຕຸ່ ໂອປຣິກຸ່ ປຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ສຸ່ງເຜ ທິນຸນຸ່ ມຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ
ເອໂສ ທິ ສຸ່ງໂໄ ວິປໂຕ ມຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ
ເອສປຸປເມຍໂຍ ອຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ສ່າຕໂຣ
ເອເຕຸຸ ເສຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ນຣວິຣິຍສ່າວກາ
ປກຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ຣຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ
ເຕສຸ່ ສຸ່ທິນຸນຸ່ ສຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ່ ສຸ່ຍຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ
ເຍ ສຸ່ງຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ທານຸ່
ສ່າ ທຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ສຸ່ງຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ປຕິຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ
ມຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ໂລກວິທູຸຸ ວຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ

เอตาทิสํ ปุณฺณมนุสฺสธรรมา
 เย เวทชาตา วิจฺรหิตี โถเก
 วิเนยฺย มจฺเจวมนํ สมนุสฺสํ
 อนินฺทิตา สคฺคมนุสฺสํ จานฺนุติ ฯ
 วิหารวิมานํ ฌฏฺฐํ ฯ
 ภาณวารี ทุติยํ ฯ

[๔๕] ๑ อภิกุณฺเฑน วณฺเณน ... เป ...

วณฺโณ จ เต สัพฺพทิสฺสา ปภาสคฺคิตี ฯ
 สฺวา เทวตา อคฺคตมฺหา โมกฺคตฺถาเนน ปุจฺฉิตา
 ... เป ... ยสฺส กมฺมสฺสทิสฺสํ ผลํ
 อินฺทิวรานํ หตฺถกํ อหฺมทาสี
 ภิกฺขุโน ปิณฺฑาทาย จรณฺตสฺส
 เขลิกานํ อุนฺนตฺสมี นคเร
 วเร ปณฺณกเต รุมฺเม
 เตน เม ตาทิสฺโส วณฺโณ ... เป ...
 วณฺโณ จ เม สัพฺพทิสฺสา ปภาสคฺคิตี ฯ (๑)

อภิกุณฺเฑน วณฺเณน ... เป ...

วณฺโณ จ เต สัพฺพทิสฺสา ปภาสคฺคิตี ฯ
 สฺวา เทวตา อคฺคตมฺหา โมกฺคตฺถาเนน ปุจฺฉิตา

๔๕] วิมานวตฺถุสฺมิ จตุตฺถสฺส มณฺชิฏฺฐกวคฺคสฺส ตฺถตฺม จตุวิคฺติวิมานํ ๗๘

... เป ...

ยสฺส กมฺมสฺสํ ติ ติ

นํตฺตปฺปตฺตํ อหฺมทํ

ภิกฺขุโน ปิณฺฑาย จรณฺตสฺส

เฮสิกาณํ อุนฺนตฺสํ นคเร

จเร ปณฺณกเต รฺมเม

เตน เม ตาติโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สํพุทฺธิสา ปภาสํคํ ๑ (๒)

อภิกฺกนฺเตน วณฺเณน ... เป ...

วณฺโณ จ เต สํพุทฺธิสา ปภาสํคํ ๑

สา เทวตา อคฺคตฺมนา โมคฺคตฺตนาเนน ปุจฺฉิตา

... เป ... ยสฺส กมฺมสฺสํ ติ ติ

โอทาตฺตํ หรีตฺตํ

อฺทกฺกํ ติ ติ อหฺมทํ

ภิกฺขุโน ปิณฺฑาย จรณฺตสฺส

เฮสิกาณํ อุนฺนตฺสํ นคเร

จเร ปณฺณกเต รฺมเม

เตน เม ตาติโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สํพุทฺธิสา ปภาสํคํ ๑ (๓)

อภิกฺขุณฺเตน วณฺณเณน ... เป ...

วณฺโณ จ เต สัพฺพทิสฺสา ปภาสํคํติ ฯ

สํ เทวตา อตฺตมนา โมคฺคตฺตนาเนน ปุจฺฉิตา
... เป ... ยสฺส กมฺมสํสํกํ ฌถํ

อหํ สุมฺนา สุมฺนสฺส สุมฺนสมฺมุตฺตานิ

ทนฺตวณฺณานิ อหฺมทาสํ

ภิกฺขุโน ปิณฺฑาทาย จรณฺตสฺส

เอตฺถิกานํ อุนฺนตสฺสํ นคเร

วเร ปณฺณกเต รมฺเม

เตน เม ตาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สัพฺพทิสฺสา ปภาสํคํติ ฯ (๔)

จตุวิคฺฤติวิมานํ สตฺตมํ ฯ

[๔๖] = ทิพฺพนฺเต อมฺพวนํ รมฺมํ ปาสาเทตฺต มหตฺตโก

นํนาทฺตริยสงฺฆมุจฺจํ อจฺจราคณโฆสํโต

ปทํไป เจตฺต ชตฺติ นิจฺจํ โสวณฺณโย มหา

ทสฺสํมเตหิ รุกฺเขหิ สมนฺตา ปริวาริโต

เกน เต อมฺพวนํ รมฺมํ ปาสาเทตฺต มหตฺตโก

เกน เต ตาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เต สัพฺพทิสฺสา ปภาสํคํติ ฯ

สํ เทวตา อตฺตมนา โมคฺคตฺตนาเนน ปุจฺฉิตา

๔๗] วิมานวตฺตถุณฺมํ จตฺตถุณฺส มณฺชฺริฏฺจกฺวตฺตถุณฺส นวมนํ ปิตฺตวิมานํ ๔๑

... เป ...

ยสฺส กมฺมสฺสํสํสํ ฌณฺ

อหํ มนุสฺสํสํ มนุสฺสํสํ

ปริมา ย ชาติยา มนุสฺสํสํ

วิหารํ สํวสฺสํ การุณฺ

อมฺเพหิ ปริวาริตํ

ปริโยสํสํ วิหาร

การุณฺเต นิฏฺฐิตํ มเห

อมฺเพ อจฺจนาทยิตฺวา

กตฺวา ทสฺสํมเย ฌณ

ปทํปํ ทตฺถ ชาติยา

โกชยิตฺวา คณฺทคฺคํ

นิยฺยาเทสํ คํ สํวสฺสํ

ปสฺสนา สํเกหิ ปาณิหิ

เตน เม อมฺพวนํ รมมนํ

ปาสาทตฺถ มหตฺถโก

นानาคุริยสํวสฺสํ

อจฺจนาทคฺคํสํสํ

ปทํปํ ชาติยา

นิจฺจํ สํวณฺณโย มหา

ทสฺสํมเยหิ รุกฺเขหิ

สมนฺตา ปริวาริตํ

เตน เม ตาติสํ วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สํพพิทสา ปภาสํคํ ๑

อมฺพวิมานํ อจฺจมนํ ๑

[๔๗] ๑ ปิตฺตวตฺถุณฺส ปิตฺตว

ปิตฺตวตฺถุณฺส ปิตฺตว

ปิตฺตวตฺถุณฺส ปิตฺตว

ปิตฺตวตฺถุณฺส ปิตฺตว

ปิตฺตวตฺถุณฺส ปิตฺตว

ปิตฺตวตฺถุณฺส ปิตฺตว

ปิตฺตวตฺถุณฺส ปิตฺตว

ปิตฺตวตฺถุณฺส ปิตฺตว

๑ ม. ปิตฺตวตฺถุณฺส ๑

สัจจํ จ ปจฺจนา อญฺญชฺเต มม
 กหํ นุ อจฺจุณฺโณ วรฺุ เต อวากริ
 น นทฺุทิตํ น ปน ชาทิตํ มยา
 สนฺตสฺส ภิกฺขุสฺส สยํ อทาสิหํ
 ตฺยฺหณฺจิทํ อิตฺถสฺสริยํ อโก มม
 อิตฺถสฺส สัจจํ ปรีภาสฺสเต มม
 เตทฺุทํ คเหตฺวา ปหาวิ อทาสิ เม
 ตโต จฺจกา กาสกตมฺหิ เทวตา
 ตเทว กมฺมํ กุสฺสํ กตํ มยา
 สจฺจญฺจ กมฺมํ อญฺโฆมิ อตฺตนา
 เทเวหิ สทฺุธิ ปรีจาวิชามหํ
 โมทามหํ กามคฺุณฺเหหิ ปญฺจหิ
 ตเทว กมฺมํ กุสฺสํ กตํ มยา
 สจฺจญฺจ กมฺมํ อญฺโฆมิ อตฺตนา
 เทวีนฺทคฺุทฺตา ติทฺถေหิ วรฺุชิตา
 สมนฺปปีตา กามคฺุณฺเหหิ ปญฺจหิ
 เอตาทิสํ ปุณฺณณฺณํ อนนฺตํ
 มหาวิปกา มม อจฺจุณฺทกฺุชิตนา
 เทเวหิ สทฺุธิ ปรีจาวิชามหํ
 โโมทามหํ กามคฺุณฺเหหิ ปญฺจหิ

วิมานวตฺถุณฺมํ จตุตฺถํ มนุสฺสจกฺวตฺถุณฺมํ

๔๘]

เอภาทณฺมํ วนฺทณฺวิมานํ

๔๕

เอตาทิสํ ปญฺญผลํ อนปฺปกํ
 มหาชุตฺติกา มม อจฺจุตฺตกฺขิณา
 เทวีนฺทคฺคฺคา ติทฺเตหิ รกฺขิตา
 สหสฺสเนตฺโตวิว นนฺทเน วเน
 ตฺวณฺจ ภาเน อนุกมฺปกํ วิทํ
 อฺเปจฺจ วนฺทํ กุสฺสณฺจ ปุจฺฉิมํ
 ตโต เต อจฺจุตฺถํ อทาสี ชนฺทิกํ
 ปสฺนฺนจิตฺตา อตฺถาย ปิตฺติยาติ ฯ
 อจฺจุตฺถวิมานํ ทณฺมํ ฯ

[๔๘] .. อภิกุณฺเดเน วนฺเดเนน ยถา ทฺวํ ตฺวญฺจสิ เทวเต
 โยภาเสนฺตํ ทิสฺวา สพฺพา โยธึวํ วีย ตาวกา
 เกเน เต ตาทิสํ วนฺโดเน ... เป ...
 วนฺโดเน จ เต สพฺพทิสฺวา ปภาสํคํติ ฯ
 สฺวา เทวตา อตฺตมนา โมคฺคตฺถาเนน ปุจฺฉิตา
 ... เป ... ยสฺส กมฺมสฺสํสิทํ ผลํ

อหํ มนุสฺสเสสฺสํ มนุสฺสสฺสฏฺฐา
 ทิสฺวาน สมนฺเน สํตฺตวนฺเต
 ปาทานิ วนฺทิตฺวา มนํ ปสาทยํ
 วิคฺคฺคา จหํ อณฺชติกํ อกาสิ
 เตน เม ตาทิสํ วนฺโดเน ... เป ...

วณฺโณ ๑ เม สัพพทิสฺสา ปภาสคํติ ๑

วณฺทณฺวิมานํ เขกาทสํ ๑

[๕๐] ๑๒ ฅภิกฺกณฺเตน วณฺณเณน	ยา ตฺวํ ทิฏฺฐสฺส เทวเต
หตฺถเถ ปาเท ๑ วิคฺคยฺห	นจฺจสฺส สํปฺปวาทิกะ
ตสฺสํ เต นจฺจมานาย	องฺคฺมจฺเจทิสฺส สัพพโส
ทิพฺพา สทฺธา นิจฺจนฺติ	สวณฺยา มโนรมา
ตสฺสํ เต นจฺจมานาย	องฺคฺมจฺเจทิสฺส สัพพโส
ทิพฺพา คฺคฺฆา ปวายนฺติ	สัจฺจคฺคฺฆา มโนรมา
วิจฺจตฺตมานา กาเยน	ยา เวณฺณํสํ ปิตฺตคฺคฺฆา
เตสํ สํยุยฺยติ นิคฺคโฆโส	คฺคฺฆิเย ปณฺณจฺจติเก ยถา
วณฺณํสกา วาตฺตฺตา	วาเตน สมนฺปกมฺมิตฺตา
เตสํ สํยุยฺยติ นิคฺคโฆโส	คฺคฺฆิเย ปณฺณจฺจติเก ยถา
สํปฺปิ เต สิริสฺส มาตา	สัจฺจคฺคฺฆา มโนรมา
วาติ คฺคฺฆโร ทิสฺสา สัพพวา	รฺกฺโข มณฺณชฺฐสฺสโก ยถา
ฆายเส คํ สัจฺจคฺคฺฆํ	รฺกฺโข ปสฺสสฺส อมานุสํ
เทวเต ปุจฺจติคฺคาจิกฺข	กิสฺส กมฺมสฺสสฺสํ ฅถ (อิติ ๑)
ทาสํ ฅหํ ปุเร ฅาสํ	คฺคฺฆายํ พฺรหฺมณฺณสฺสํ
๒ ฅปฺปปฺปณฺณวา ฅตฺถกฺขิกา	วชฺชชฺฐมาตาคิ มํ วิทฺธุ
ฅกฺโกสํถํ ฅรณณฺจ	คฺคฺฆชฺชนาย ๑ ฅกฺกตฺตา

วิมานวตฺถุสฺมึ จตฺตถสฺส มณฺธิฏฺฐกฺวคฺคสฺส

๕๐]

ทฺวาทสฺมึ ราชฺฐมาตาวิมานํ

๘๗

กฺุญฺ ๓เหตฺวา นิภฺชมฺ	อาคจฺฉิ อุตฺทหาวิยา
วิปเก กฺุญฺ นิภฺชปฺปีตฺวา	วนสฺสณฺทํ อูปาคมฺ
อิเรวาทํ มริสฺสํ	กัฏฺโถปฺปี ชัฏฺเทเน เม
ทพฺพปาฬํ กวิคฺควาน	อาถมฺพิตฺควาน ปาทเป
คโต ทิสฺสา วิโลเกสฺ	โก นุ โขว นมสฺสํสฺสโต
คตฺตททฺธสฺสํ สมนฺพทฺธํ	สพฺพโสถกฺกิตํ มุนิ
นิสฺสินฺนิ รุกฺขมฺมุตฺถมฺ	ณายนฺคํ อฏฺโฏภยํ
คสฺสํสา เม อหุ สํเวโค	อพฺภุโต โถมหํสโน
โก นุ โขว นมสฺสํสฺสโต	มนุสฺสํสํ อุกาหุ เทวตา
ปาสํทิกํ ปสํทนฺนํ	วนา นิพฺพนมาคคํ
ทิสฺสํวา มโน เม ปสฺสํท	นายํ ยาทิสฺสํกํทิสฺ
คฺคตฺติณฺทวิโย ฌานรโต	อพฺพิคคมาณสํ
หิโต สพฺพสฺสํสํ โลกสฺสํ	พฺพุโธ อยํ ภวิสฺสํคิ
ภยเบรโว ทฺวาสํโท	สํโหว กฺุณฺนิสฺสํสฺสโต
ทฺถุตฺถภายํ ทสฺสํนาย	ปฺปฬํ อุกฺกมฺพํ ยถา
สํสํ มํ มุทฺธุหิ วาจาหิ	อาถมฺปีตฺวา คถาคโต
ราชฺฐมาเถคิ มํ อโวจ	สํรณฺ คจฺฉน คถาคคํ
คาทํ คิรํ สํณฺนิคฺควาน	เนถํ อคฺคถวตฺถิ สํจํ
สณฺทํ มุทฺทญฺจ วคฺคญฺจ	สพฺพสํสํกาปนฺทนํ
กถฺตจฺจิตฺตญฺจ มํ ฌตฺวา	ปสฺสนฺนิ สํทฺธมาณสํ

วิมานวคฺคสุตฺตํ ปญฺจนสุตฺตํ มหาวรรคคฺคสุตฺตํ

๕๑]

ปจฺมํ มณฺฑุคเทวปคฺคตวิมานํ

๘๘

อโธกํ นนฺทนํ รมํ	คิทถํ มหาวนํ
สุขํ อกตปญฺณานํ	อิธ นตฺถิ ปฺรคฺค จ
สุขญฺจ กตปญฺณานํ	อิธ เจว ปฺรคฺค จ
เตสํ สหปุยกามานํ	ภาตพฺพํ กุสฺสํ พหุํ
กตปญฺญา หิ โมทนฺติ	สคฺเค โภกสํมจฺจิโน
พหุณฺํ วต อตฺถาย	อุปฺปชฺชนฺติ ตถาคตา
ทกฺขิณฺยยา มนุสฺสํ	ปญฺณกฺขเรตฺตานมากรา
ยคฺค กาวํ ภิรติวาน	สคฺเค โมทนฺติ ทายกาติ ฯ

รชฺชมาตาวิมานํ ทฺวาทสํ ฯ

อุทฺธานํ

มณฺธิขฺฐาปภสฺสราหาคา	อโธมา กณฺธิกทายิกา
วิหารจตุรฺคตมฺพา ปิตา	อุจฺจุฉนฺทนรชฺชมาตา จ
วคฺโค เตน ปวฺจจฺจํ	ว

อิติวิมานเ วคฺโค จตุคฺโค ฯ

ปญฺจโม มหาวรรคคฺคโค

[๕๑] ๐ โภ เม วนฺทติ ปาทานิ	อิทฺธิยา ยสฺสา ชตํ
อภิกฺกนฺเตน วณฺณเนน	สพฺพา โอภาสํ ทิสฺวาติ ฯ
มณฺฑุคโกหํ ปุเร ธาสุํ	อุทเท วาโรคฺจโร
ตว รมํ สุนฺนคฺคสุตฺตํ	อวริ วจฺจปาดโก

អរុកុកំ ឥត្តបត្តាតស្តង់ ឱត្តិ បត្តង់ យស្ស មេ
 ចានុភាវធម្ម មេ បត្តង់ វណ្ណំ បត្តង់ ឥត្តិធម្ម មេ
 មេ ទ គេ តិច្ឆមត្តរាជំ ធម្មំ ចត្តស្តង់ គៃតម
 បត្តតា គេ ចត្តធម្មតា យត្ត កត្តតា អ ត្តស្តេតិ ។

មនុស្សកុកុកុបត្តតាវិមានំ បឋមំ ។

[៥២] ២ ធិរុប្បវាតំ បុរិសំ កុរុត ត្តិត្តិមាគតំ
 ធាតុំ មិត្តតា សុត្តរា ទ ឧភិវឌ្ឍនភិ ធាតុំ
 គតោ កត្តបុណ្យបិ ចត្តស្តង់ ត្រៃតា បរិ គតំ
 បុណ្យបា បិដកុកុកុភិ បិដ ធាតុ ធាតុំ

ចុត្តេតិ វេទគេ សុបាបធម្មេ
 ចបាវុកំ កុរុវំ ចត្តាត្តង់
 ធម្មតា គំ យត្ត កុកុភិ កុកុតា
 ត្តបុត្តា ធម្មិកា កុកុភេតា
 ធិតុ វគ្គតា ធម្មត្តង់ កុតា
 គេ កេ យត្ត ត្រៃតា កុកុភេតា
 បុត្តេតា គតេតា វេទតិ
 បុត្តាមត្ត កេត្តត្តង់ ត្តិតិកេ
 ធាតុត្តត្តង់ កុកុវំ បត្តត្តង់
 ធម្មតិ សុត្ត កុកុភេតា

๕๒] วิมานวตฺตฤๅมฺหิ ปรณฺจมฺสํ มหาวรณวตฺตฤๅมฺหิ ทฺวติยํ เรวติวิมานํ ๘๑

กตฺถํ อากิณฺณชนํ วิมานํ
สฺวริยสฺส วัธฺสวํ โสตฺมานํ
นาริคณา จนฺทนธํรณฺตฤๅมฺหิ
อฺภโต วิมานํ อฺปโสภณฺตฤๅมฺหิ
ตฺนทิสฺสํ สฺวริยสฺมานวณฺณํ
โก โมทติ สํคฺคปฺปคฺคโต วิมานเติ ๑
พารณสฺสํ นนฺทโย นามาสิ อฺปาสโก
อมจฺฉริ ทานปคฺคิ วทณฺณ
กตฺถํ อากิณฺณชนํ วิมานํ
สฺวริยสฺส วัธฺสวํ โสตฺมานํ
นาริคณา จนฺทนธํรณฺตฤๅมฺหิ^๒
อฺภโต วิมานํ อฺปโสภณฺตฤๅมฺหิ
ตฺนทิสฺสํ สฺวริยสฺมานวณฺณํ
โส โมทติ สํคฺคปฺปคฺคโต วิมานเ
นนฺทิสฺสํ ภาวียา
อฺคาวินํ สํพฺพุตฺตสฺส อิสฺสํรา
ภตฺตวิมานเ วมิสฺสํมี ทานิหิ
น ปคฺคเย นิริยํ ทสฺสํนํ
เอเสว เต นิริโย สฺปาปมฺเม

ย. ๑. ๒. จนฺทนธํรณฺตฤๅมฺหิ ๑

ឫស្សី គមា ចកតំ វិវលោក

น หิ มจฺฉริโย โรธโก ปาปชนฺโม

[illegible]

កំ អុ កុកឈុ អុកុកឈុ ចន្ទិ បរិព្វិត្តតិ

ทุกคุณท์ กิมีท มิตุห์ กิเมต อปวายติ

เฮต สัมวโก นาม นิรโย คมภูโร สคปวิโส

ยศุภ วรุตตสหัสธานี ครู ปรจฺจุสฺสิ เรวเตติ ฯ

กั นุ กาเยน วาจา ย มนสา ทุกฺกฏํ กตํ

เกษ สัตวโก ททโธ นิรโย คมภูโร สคปโรโส (อิติ ๑)

ต้มเถ พุราหมเถ จาบี อยุเฒ่ จาบี วณิพุพเก

มุลำวาทะน วญเจติ คํ ปาฬํ ปกคํ ตยา

เคน สัณโณ ททโธ นโร คมภโร สคปโร

ศตฤณ วรุตตสหัสธานี ทิว ปรจุจสี เรวเต

หตุถะบี ฉินทนุติ อโถบี ปาเท

กณฺเณบี ฉินฺทนฺติ อโณบี นาดํ

๑ โถมี กาโกตคณา ๔ เมรุๆ

สังคม ชาติ วิวัฒนาการ ๑

สาร ไช ม่ ปฏินเณ กาทามิ กุศลัม พหุ

ทาเนน สัมจิราย สันตุมเนน ทเมน จ

ยํ กตฺวา สุตฺตา โหนฺติ น จ ปจฺจนาตฺตปฺปเวติ ฯ

๕๒] วิมานวตฺตํ ปณฺจสํ สหสฺสํ มหาลกฺขณํ ทฺธิยํ เวทิตฺวานํ ๘๓

ปุโร ตฺวํ ปมชฺชิตฺวา อิทานิ ปริเทวสี
 สยํ กตานิ กมฺมานํ วิปากํ อนฺุโกตฺตํ

ໂກ ເຫວໂດກໂຕ ມນຸສຸສໂດກໍ

คนตุวาน ปุญไซ เม เหว่ วเทยฺย

นิกิตศุคตทณฺเทสฺ ททาถ ทานํ

อจุฉาตน์ ฌยณมณฺหปานิ

น หิ มจฺฉริโย โรธโก ปาปชมฺโม

สํคฺคฺปนฺนํ สมฺมํ สหฺพฺยํ (อิตฺติ) ๑

สำหรับ นู่น อีโต คนๆ ๑ โยนี่ ถกฐาน มาอยู่

วทญญ สัตตสัมปทนะ กาหามิ กุสธัง พหุ

ทาเนน สัมจิราย สันญเมเน ทเมเน จ

อารามานี จ โรบัสต์ ทศุเค สงุมนานี จ

ปปญจ อุกปानญจ วิปฺปสฺสนฺเนน เจตสฺสา

ຈາກທຸກໆສິ່ງ ປະໂຫຍດສິ່ງ ຍາ ຈ ປະໂຫຍດສິ່ງ ອື່ນໆ

ปาวีหารียปกุชฌญ อฏฺฐังคัสสํมากตํ

ចុប្រៃសណីយ៍ ចុប្រាសិទ្ធិស័ក សភា ឥតេស៊ី សំរួញ

น จ ทาเน ปมชฺชิสฺสํ ตํมํ ทิฏฺฐิมิํทํ มยาติ ฯ

อิจฺเจวํ วิตปนุคิณฺญจ ฌนฺทมานํ ตโต ตโต

ฉิบสํ นรเเย โขเร อุตฺตฺรปาทํ อวิสิริ

๒ หั้ ปุเร มจฺจุนี อโหสิ

ปริภาตีกา สมนพฺรหฺมณานํ
 วิตถเน จ สามีกํ วญฺญยิตฺวา
 ปจฺจามทํ นิรเย โฆรฺรฺรฺเปติ ๑
 เวตติวิมานํ ทุติยํ ๑

[๕๓] ๓ โย วทํ ปวโร มนุเชตฺ
 สกฺกยมนํ ภควา กตฺติจุโ
 ปารคโต พตฺตวิริยสฺมจฺจํ
 คํ สกฺคํ สรรณตฺถมฺเปติ
 ราควิราคมนนฺตฺตมสํ
 รมฺมสํสจฺจตมปฺปฏิกฺขํ
 มจฺจิมํ ปคฺคํ สกฺกยคฺคํ
 รมฺมมิมํ สรรณตฺถมฺเปติ
 ยตฺถ จ ทินฺนมนฺตปฺปตฺตมา
 จตฺตํ สกฺกํ ปฺริยสฺสคฺคํ
 อจฺจ จ ปุคฺคตฺตมมฺมทฺธํ เท
 สจฺจมิมํ สรรณตฺถมฺเปตฺติ ๑
 น ตถา คปติ นภสฺสํ สกฺกโย
 จนฺโท น ภาสฺสํ น สจฺจสํ
 ยถา คตฺตมํ นปฺปภาสํ

๑ ย. สรรณตฺถมฺเปติ ๑

๕.๓] วิมานวตฺตํมํ ปณฺจนตฺตํ มหารถวตฺตํ ตติยํ นตฺตมาณวภิมานํ ๘๕

โก นุ คุวํ ติตฺติวามหิมุปาคมิ
ฉินฺทติ จ วสึ ปภากรสุตฺต
ธาริถวสฺสติ โยชนานิ อภา
รคฺคิมบี จ ยถา ทิวํ กโรติ
ปวิสุทฺธํ วิมตํ สุภํ วิมานํ
พหุปรุทุมวิจิตฺตฺวปรุทุมทัก
โวกิตฺตณฺณํ กุสฺสเมหิ ๑๑ เนกวิจิตฺตํ
อธววิธวเหมชาตจฺฉณฺณํ
อาภาเส ตปติ ยถาบี สุริโย
๒ รคฺคกมฺพตปฺปตฺวาธสาหิ
อคฺคณฺณิยงฺคฺคจฺฉนฺทสุตฺตทาหิ
กณฺณจฺฉนฺทสุตฺตจฺฉนฺทจฺฉนฺท
ปวิปรุทุมคณฺณวํ ตารภาหิ
นรนาวิโย พหุเกตฺต เนกวณฺณนา
กุสฺสุมวิภูตฺติตา ภวเนตฺตคฺคสุตฺตนา
อนิตปฺมณฺณจฺฉนฺท ปวณฺณติ ๑๒ สุทฺธิ
ตปฺนียจฺฉนฺทคฺคจฺฉนฺท สุวณฺณณณนา
กิสฺสํ กมฺมสุตฺตํ อโย วิปาโก
เกนาสสิ กมฺมณฺณณณณปณฺณโน

๑ ม. เนกจิตฺตํ ๑ ๒ ย. รตฺตมฺพรมิต... ๑ ๓ ม. ปวายนฺติ ๑

ยถา จ เต อธิคคัมภีโร วิमानัง
 ตทนุรูปัง อวหสฺสि อิงฺฆ ปุณฺณโงติ ฯ
 ยมิช ปเล สเมจฺจุ มาณเวณ
 สत्ตถานุสํสาสิ อนุกมฺปมาโน
 ทว รตนวรสฺสํ ฐมฺมํ สุตฺวา
 ภริสฺสํสาเมตฺติ จ อิติ พุทฺธิตฺถ นตฺโต
 สินปวโร อูปะมิ สรณํ
 ฐมฺมมณฺเฑจาปี ตเถว ภิกฺขุสงฺฆมฺ
 โนติ ปจฺมํ อโวกาหํ ภนฺเต
 ปจฺจมา เต วจฺหนํ ตเถวภาสํ
 มา จ ปาณวโร วิวิชฺชมาจรสฺสํ
 อสฺสํจํ น หิ ปาณេสฺส
 อสฺสณฺเฑกํ อวณฺณยิสฺสํ สุปฺปณฺเฑ
 โนติ ปจฺมํ อโวกาหํ ภนฺเต
 ปจฺจมา เต วจฺหนํ ตเถวภาสํ
 มา จ ปรชฺชนสฺสํ รกฺขิตาโย
 ปรรภริยาโย อคฺมา อนริยเมตํ
 โนติ ปจฺมํ อโวกาหํ ภนฺเต
 ปจฺจมา เต วจฺหนํ ตเถวภาสํ
 มา จ วิคตํ อณฺเฑกํ อภณฺนิ

วิมานวตฺถุสฺสํ ปญฺจนตฺถํ มหาวตฺถุสฺสํ

๕๓]

คตฺติยํ ฌตฺตมาณวตฺถุวิมานํ

๘๗

น หิ มุตาจาทํ อวณฺณยิสฺสํ สํปญฺญา
โนติ ปจํมํ อโวจาทํ ฆนฺเต
ปจฺจนา เต จจํมํ ตเถวภาสํ
เยน จ ปฐิสฺสํ อเปติ สญฺญา
ตํ วชฺชํ ปวิวชฺชยตฺถํ สํพุทฺธิ
โนติ ปจํมํ อโวจาทํ ฆนฺเต
ปจฺจนา เต จจํมํ ตเถวภาสํ
สฺวาทํ อธิ ปญฺจสํกขา กริตฺวา
ปฐิปปชฺชิตฺวา ตถาคตตฺถํ ฆมฺเม
เทว ปถมคมาถํ โจรัมชฺเฌ
เต มํ ตตฺถ วรฺธิสฺสํ โภกเหตุ
เอตฺตกมิตํ อนุสฺสวามิ กุสฺสํ
คโต ปวํ น เม วิชฺชติ อณฺเณ
เตน สฺสจฺริเตน กมฺมุนาหํ
อุปปนฺโน ติทิเวสฺสํ กามกามํ
ปสฺสํ ฆณฺมกุสฺสคตฺถมตฺถํ
อนฺธมฺมปฐิปปคฺติยา วิปากํ
ชตฺตมิว ยสฺสํ เปกฺขมานา
พหุกาเมปํ หยณฺติ หีนธมฺมา
ปสฺสํ กตฺติปาย เทสํนาย

สุกตนิมฺจุมฺหิ คโต สฺขณฺจ ปคฺคโต
 เย จ เต สฺตคตณฺจ สฺขณฺนติ รมฺมํ
 มณฺเฑ เต อมตํ มุสฺสนฺติ เขมํ
 อปฺปกมฺมํ กตํ มหาวิปากํ
 วิปตฺตํ โหติ คตถาคคตฺตํ รมฺเม
 ปตฺตํ กตปฺปณฺณตาย ฉคฺคโต
 โอภาเสติ ปจฺจวํ ยถาปํ สฺสรโย
 กิम्มํ กุสฺสํ กิมาจเรม
 อิจฺเจเกหิ สฺเมจฺจ มนฺตยนฺติ
 เต มยํ ปุณฺ เทว สทฺธธา มานุสฺสํคตํ
 ปฏฺธิปฺนฺนา วิจาเรมฺ สํสวณฺโต
 พหุภาโร อนุกมฺบโก จ เม สฺตคฺตา
 อิติ เม สฺติ อคฺมา ทิวาทิวสฺสํ
 สฺวหาํ อปคฺคโตมฺหิ สฺจฺจนามํ
 อนุกมฺบสฺสํ ปุณฺมํ สฺสฺสนฺมิ รมฺมํ
 เขช ปชฺชนฺติ กามราคํ
 ภวราคานุสฺสยณฺจ ปหาย โมหํ
 น จ เต อฺเปนฺติ คพฺภกฺเคยฺยํ
 ปรีนิพฺพานคตา หิ สํคิฏฺฐาคิ ฯ
 ฉคตมานฉกวิมานํ คคิยํ ฯ

วิมานวตฺตํ ปณฺจมสฺส มหาวทฺตสฺส

๕๔]

จตุตฺถํ กกุฏวรสฺสทวยกวิมานํ

๔๘

[๕๔] ๔ อฺจุจมิทํ มณฺธิณฺณํ วิมานํ
 สมฺมุคฺโค ทฺวาทสํ โยชนานิ
 กฺกุฏาคารา สํคฺคสฺสตา อฺพาวรา
 เวฬุริยตฺถมฺภา รุจิรตฺถตา สฺภา
 คตฺถจฺฉลํ ปิวัณฺณํ ชาทลํ จ
 ทิวฺพา จ วุณฺณา ปวทฺตํ วคฺค
 ทิวฺพา รสา กามคฺคเนตฺถ ปณฺจ
 นาริโย จ นจฺจุนฺติ สฺสวณฺณณฺนา
 เกณฺ เต คาทิโส วณฺโณ เกณฺ เต อธิมฺชฺเชติ
 อฺปฺปชฺชุนฺติ จ เต โภคา เย เกจิ มนฺโส ปิยา
 ปฺจุณฺมิ ทํ เทว มหานุภาว
 มณฺสสฺสโก กิเมวํ ปฺปณฺ
 เกนาสิ เอวเมวชฺชิตานุภาว
 วณฺโณ จ เต สฺสพฺพิสา ปภาสํคฺคํ ฯ
 โส เทวปฺปโก อคฺคตฺมโน โมคฺคตฺถาเนน ปฺจุณฺติ
 ปณฺหํ ปฺปฺปโจ วียากาสิ ยสฺส กมฺมสฺสสิทํ ผลํ
 สฺติ สฺมปฺปาทกโร ทฺวาเร กกุฏโก จิโต
 นิฏฺฐิโต ชาทฺรปฺปสฺส โสภติ ทสฺสปาทโก
 เตน เม คาทิโส วณฺโณ เตน เม อธิมฺชฺเชติ

อุปปชฺชนฺติ จ เม โภคา ये เกจิ मनฺโต บิยา

เตนบุรี เหวอบุชิตานุกาโว

วณฺโณ ๑ เม สัพพทิสฺสา ปภาสคํคิ ฯ

กกุฏกรรณทนายภิรมานัน จตุตถ

อิตรํ ปณฺญาวิมานํ ยถา กกุฏกวิมานํ ตถา วิตุฏฺฐาเรตพฺพํ ๑

[๕๕] ๕ อรุณาทิ มณีนุณ วิมาน

สมนุคโค ทวาทส โยชนานิ

... ၂၆ ...

วณโน ๑ เตะ สัพพทิสำ ปภาณคคิ ฯ

โล่ เทวปฤโต อคฺคตมโน โมคฺคตฺตาเนน ปุจฺฉิตฺโต

... เป ... ยลต์ กมนต์สิทธิ์ ฅ

ทิพพ มน วสฺสสทสฺสณาย

วาทะคติ มนสา ปวตฺตติ

เหตุดาวดา จัตุลลิต ปรุณณกมโม

ทพฺเพหิ กามเหิ สมนํคิภูโต

เคน เม ตาทิโส วณฺโณ ... เป ...

ฉนวน โฉน จ เม ด้พพทิดำ ปภำสัดัดิ ๗ (๑)

ทวารปาตกวิมานํ ปณฺจมนํ ฯ

[๕๖] ๖ อรุณมิตํ มณิกุณํ วิมานํ

สมนโค ทวาทส โยชนานิ

วิมานวตฺถุสฺมี ปญฺจมสฺส มหารถวคฺคสฺส

๕๗]

สํวตฺถํ ทฺติกรณียวิมานํ

๓๐๓

... เป ...

วณฺโณ จ เต สํพทิสฺสา ปภาสคฺคิ ๑
โธ เทวปฺปโต อตฺตมโน โมคฺคตฺถาเนน ปุจฺฉิโต
... เป ... ยสฺส กมฺมสฺสํกํ ผลํ
กรณียานิ ปญฺญานิ ปณฺทิตฺเตน วิชานตา
สํมคฺคเตสฺส พุทฺเธสฺส ยตฺถ ทินฺนํ มหปฺผลํ
อตฺถาย วต เม พุทฺโธ อรณฺญา ความมาคฺโค
คตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา ตาวตฺถิสฺสโป อหํ
เตน เม ตาทิโธ วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สํพทิสฺสา ปภาสคฺคิ ๑ (๒)

กรณียวิมานํ อฏฺฐํ ๑

[๕๗] ๑ อฺจุจมิทํ มณฺนิณฺณํ วิมานํ

สํมคฺคโต ทฺวาทส โยชนานิ

... เป ...

วณฺโณ จ เต สํพทิสฺสา ปภาสคฺคิ ๑
โธ เทวปฺปโต อตฺตมโน โมคฺคตฺถาเนน ปุจฺฉิโต
... เป ... ยสฺส กมฺมสฺสํกํ ผลํ
กรณียานิ ปญฺญานิ ปณฺทิตฺเตน วิชานตา
สํมคฺคเตสฺส ภิกฺขุสฺส ยตฺถ ทินฺนํ มหปฺผลํ
อตฺถาย วต เม ภิกฺขุ อรณฺญา ความมาคฺคา

คตฺถ จิตฺตํ ปสาเทตฺวา คาวตํสฺสูปโค อหํ
เตน เม ตาภิโส วนฺนฺโน ... เป ...

วณฺโณ จ เม สัพพทิสฺส ปภาสคํคิ ฯ (๓)

ทุกขภรณ์ขวมาหํ ๑๓๓ ๗

[๕๘] ๘ อรุณาทิ มณีนุถ วิมาน
สมมุติโค ทวาราส โยชนานิ
... เป ...

วณฺโณ จ เต สัพพทิสฺสา ปภาสํทํติ ฯ

ใต้ เทวปทุโต อตุตมโน โมกขกถาเนน ปุริชิต
... เป ... ยัสส กम्मสัสสีทัง ผลํ

ยํ ททาทิ น ตํ โหติ

បណ្ណាល័យ ព្រះបាទ ព្រះបាទ ស្រីសុរិយោ

ตุลิตินุนา ตูลิเมว เตยโย

เตน เม คาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณ. โฉ จ เม สัพพทิสสา ปภาสัถีติ ฯ (๔)

อุจิวมานัน อฏฐมน ๖

[๕๘] ๘ อรุณมัท มณีภูณ วิมาน
สมนุโต ทวาทส โยชนานิ
... เป ...

วณฺโณ จ เต สัพพทิสฺสา ปภาสคํติ ฯ

๖๐] วิมานวตฺถุสฺมิ ปณฺจมสฺส มหาวถวคฺคสฺส ทสฺมํ นาควิมานํ ๓๐๓

ไธ เทวปฺปโต อตฺตมโน โมคฺคตฺถาเนน ปุจฺฉิโต
... เป ... ยสฺส กมฺมสฺสํทํ ฆฏํ

อหํ มนุสฺสเสสฺส มนุสฺสญฺโต
ปฺริมา ย ชาติยา มนุสฺสโตเก
อหํทสฺสํ วิรชํ ภิกฺขุ วิปฺปสฺสนมฺมนาวิตํ
คสฺสํ อทาสํทํ สฺฐํ ปสฺสนโน สํเกหิ ปาณิหิ
เตน เม ตาติสฺสํ วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สํพุทฺธิสฺสา ปภาสํคํทํ ๑ (๕)

ทฺธิยสฺสํวิมานํ นวํ ๑

[๖๐] ๐๐ สฺสํกฺกขณฺทํ อภิรฺยุห นาคํ
อกาจํ ทนฺตพิภํ มหาชวํ
อารฺยุห คชํ ปวํ สฺกปฺปํคํ
อิธาคมา เวหาสํมมฺมตฺติกฺเข
นาคสฺสํ ทนฺตเสสฺสํ ทฺเวสฺสํ นิมฺมิตฺตา
อจฺฉนฺตกา ปทฺธินิโย สฺมตฺตกา
ปทฺธิเมสฺส จ ตฺริยคณฺา ปวชฺชเว
อิมา จ นจฺฉนฺติ มโนหรานิโย
เทวทฺธิปฺปโตสฺสิ มหานุภาโว
มนุสฺสญฺโต กิณฺทาสํ ปุณฺณํ
เกนาสํ เหวณฺชตฺตานุภาโว

វណ្ណលោក ទ គេ ឥស្សរភិក្ខុ បរាជ័យគីរី ។
 តែ ពេលបុគ្គល ចតុតមល មកកុតតុលា បុគ្គលិក
 ... បេ ... យស្ត កម្ពុជស្ថិតិ ផល
 ចន្ទេវ មុន្និបុណ្យ កត្តសង្កត ភក្ខវិក
 ត្រូវស្និ ឧបិវេសន៍ បត្រលោក ឥស្សរ បាណិ
 គេ មេ គាត់តែ វណ្ណលោក ... បេ ...

វណ្ណលោក ទ មេ ឥស្សរភិក្ខុ បរាជ័យគីរី ។
 អាក្ខរណ៍ តស្និ ។

[២៣] មេ អាក្ខរណ៍ ឧបិវេសន៍ ឥស្សរភិក្ខុ កុតតុលា
 វណ្ណ វណ្ណ ឧបិវេសន៍ អាក្ខរណ៍ បុគ្គលិក
 ឧបាសមនិកាយ តស្និ ឥស្សរ ឧបិវេសន៍ វិស្វ គារកា
 គេ គេ គាត់តែ វណ្ណលោក ... បេ ...

វណ្ណលោក ទ គេ ឥស្សរភិក្ខុ បរាជ័យគីរី ។
 តែ ពេលបុគ្គល ចតុតមល មកកុតតុលា បុគ្គលិក
 ... បេ ... យស្ត កម្ពុជស្ថិតិ ផល

ចំ មនុស្សស្ថិតិ មនុស្សស្ថិតិ
 ឧបាសមនិកាយ ឧបាសមនិកាយ ឧបាសមនិកាយ
 បាណិកាបាណិកា វិស្វ ឧបាសមនិកាយ
 តស្និ ឧបិវេសន៍ បរិវេសន៍

ឧ. ៣ មុន្និបុណ្យ ។ ២ មេស្ថិតិ ។ ៣ ឧបិវេសន៍ ។

๖๓] วิมานวตฺถุสฺมิปณฺจมตฺถมหารทวคฺคตฺถ เสรตฺมํ จุพรทวิมานํ ๑๐๕

อมชฺชโป โน จ มุสา อภาณิ
ตฺเถน ทาเรน จ ตฺถุสฺส อโหสฺส
อนนฺนจ ปาณณจ ปตฺตฺนจิกุโค
ตฺถกฺกจ ทานํ วิปฺปตฺติ อทาสฺส

เตน เม ตาทิสฺส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สัพฺพทิสฺสา ปภาสํตฺติ ฯ

ทฺติยนาทวิมานํ เอกาทสํ ฯ

[๖๒] ๑๒ โก นุ ทิพฺเพน ยาเนน สัพฺพเสเตน หตฺตินา
ศฺริยาพิตฺติโกโฆสฺส อนตฺติเก มหิยฺยติ
เทวตา นุสฺสี คณฺฐพฺโพ อากุ สกฺโก ปฺรินฺทโท
อชานนฺตา คํ ปุจฺฉาม กถิ ชาเนนุ คํ มยฺนฺติ ฯ
นมนฺทึ เทโว น คณฺฐพฺโพ นานี สกฺโก ปฺรินฺทโท
สฺสุมฺมา นาม เย เทวา เตสฺส อณฺเวยคโร อหฺนฺติ ฯ
ปุจฺฉาม เทว สฺสุมฺม ปุถุ กตฺวาน อณฺชตฺติ
กิ กตฺวา มานุเส กมฺมํ สฺสุมฺมํ อุปฺปชฺชตฺติ ฯ
อฺจุฉาการํ ติฉาการํ วตฺถาการณฺจ โย ทเท
ติณฺณมณฺเวยคโร ทตฺวา สฺสุมฺมํ อุปฺปชฺชตฺติ ฯ

ทฺติยนาทวิมานํ ทฺวาทสํ ฯ

[๖๓] ๑๓ ทพฺพหรมฺมณิสารตฺถสฺส ธนุํ โอตุพฺพทฺติจฺฉตฺติ
ชฺชตฺติโย นุสฺสี ราชณฺโณ อากุ สกฺโก วนาจโรติ ฯ

อัสสการิปติสัสสาห์	ภนุเต ปุตุโต วเน จโร
นามัม เม ภิกขุ เต พุริ	ัสสาโต อิติ มัม วิทุ
มิเค คเวสสาโนห์	โศคาหนุโต พุทธาวัน
มิก คณเตวว นาทกฺขิ	คณจ ทิสฺวา อหัม จิโต(อิตี)
สฺวาคคณเต มหาปฺญณ	อโก เต อทฺธาครตัม
อิโต อุกกมาทาย	ปาเท ปกฺขาสยสฺส เต
อิทปิ ปานิยํ สํคัม	อาภตัม คิริคพฺพรา
ราชปฺพุต คโต ปิตฺวา	สฺนุคสฺสมี อฺพาวิสาติ ๑
กถฺยาณํ วต เต วาจา	สวณฺเยา มหามฺนิ
๑ เนตา อตฺถวตฺติ วคฺช	มนฺดา อตฺถมฺจ ภาสฺสี
๒ กา เต รติ วเน วิหรโต	
อิสฺสินฺสภ วเทหิ ปฺญโ	
คว วจนปถํ นิสํมยิตฺวา	
อตฺถธมฺมปทํ สฺมาจเรมเสติ ๑	
อหิสฺสา สฺพพฺปานิ	กุมารมฺหากัม รุจฺจติ
เถยฺยา จ อติจาวา จ	มชฺชปฺปนา จ อารติ
อวติ สฺมจฺริยา จ	พาหุสฺสจฺจ กตมฺมตา
ทิจฺจเสว ธมฺเม ปสฺสํ	ธมฺมา เอเต ปสฺสํติยาติ
สฺนุติเก มรณํ คฺยหัม	โอรํ มาเสหิ ปญฺจติ

๑ ย. เนพา ๑ ๒ ม. โก นุ ควํ วเน วิหรตี ๑

๒๓] วิมานวตฺตลุมิ ปณฺณมุตฺต มหารตวคฺคตฺต เตรตฺมํ จูพรตวิมานํ ๑๐๗

ราชปุตฺต วิชานาหิ	อตุตฺตานํ ปริโมจยาติ ฯ
กตมํ ตฺวาทํ ชนปทํ คนฺตุวา	กิํ กมนํ ภิณฺจํ โปริตํ
กาย วา ปน วิชฺชาย	ภเวยฺยํ อชฺรามโรติ ฯ
น วิชฺชเต โส ปเทโส	กมนํ วิชฺชา จ โปริตํ
ยตฺถ คนฺตุวา ภเว มจฺโจ	ราชปุตฺตาสฺสวามโร
มทฺทหนา มหาโกคา	รฏฺฐวณฺโณมี ชฺชติยา
ปฺหุตฺตรณณฺณาเส	น เตมี อชฺรามวา

ยทิ เต ตฺวาทา อณฺรทเวณฺทปุตฺตา

ตฺวาทา จีรา วิภูกนฺตปฺปหาวิโน

เตมี อายุกุชฺฌํ ปุตฺตา

วิภูตตฺตา ตตฺตตฺติ ตมา

ชฺชติยา พุราหุมนฺนา เวตฺถา	ตฺตทฺทา จณฺทาทปฺกุกฺสา
เอเต จณฺเบ จ ชฺชติยา	เตมี น อชฺรามวา
เย มนฺทํ ปรีวตฺตุนฺติ	ณพฺงคํ พุทฺทมจฺฉินฺตํ
เอเต จณฺเบ จ วิชฺชาย	เตมี น อชฺรามวา
อิสฺโส จามิ เย ตฺนฺตา	ตฺนฺตคตฺตา ตปฺตตฺติโน
ตฺตวํ เตมี กาเถน	วิชฺชนฺติ ตปฺตตฺติโน
ภาวิตตฺตาปํ อรหฺนฺโต	กตฺติจฺจา อนาสฺวา
นิฏฺฐิปนฺติ อิมํ เทหํ	ปฺณฺณปาปปริกฺขยา (อิติ ฯ)
ตฺตภาตฺตา อตฺตวตฺติ	คาลาโย เต มหามุณี

นิชฌตุโตมฺหิ สฺกฺขเจน	คฺวณฺจ เม ธรรมิ ภาวติ ฯ
มา มํ คฺวํ ธรรมิ คจฺจ	คเมว ธรรมิ วช
สํกฺขปฺปคฺคํ มหาวํ	ยมํ ธรรมิ คโคติ ฯ
กตรสฺมึ โส ชนปเท	สํคฺคา คฺมุหาค มารีส
อหฺมปี ทฺวํ คุ จจฺจิสฺส	ชินํ อปฺปปฏิปฺปคฺคณฺติ ฯ
ปฺปคฺคณฺตฺมึ ชนปเท	โธกฺกณฺกคฺคณฺตฺมฺโง
สํคฺคาปํ ปฺริสาชณฺโณ	โส จ โช ปฺริณิพฺพุโคติ ฯ
สเจ หิ พุทฺโธ คิณฺเญยฺย	สํคฺคา คฺมุหาค มารีส
โยชนานํ สหสฺสํ	คจฺเจ ปยิริปาตํ
ยโค จ โช ปฺริณิพฺพุโค	สํคฺคา คฺมุหาค มารีส
ปฺริณิพฺพุคํ มหาวํ	คจฺจนํ ธรรมิ อํ
อฺเปมิ ธรรมิ พุทฺธํ	ชมนฺนจายี อนุคฺคํ
สํจณฺญจ นรเทวสฺส	คจฺจนํ ธรรมิ อํ

ปาณาติปาตา วิรมามิ ชิปปํ

โธเก อทินฺนํ ปวิชฺชามิ

อมชฺชโป โน จ มุสา ภณามิ

สํเกณ ทาเรน จ โหมิ คฺกุจฺจติ ฯ

สหสฺสํยํ ยถา มหปฺปโก

ทิสํ ยถา ภาติ นเถ อนุกฺกมํ

คตฺตปฺปกาโร ความํ มหารโธ

๒๓] วิมานวตฺตสุมิ ปณฺจมสฺส มหรรถวตฺตสฺส เสรจํ จุพรถวิมานํ ๓๐๘

สมนฺตโต โยชนสฺสํ อายโต
สฺวณฺณปฏฺเฐหิ "สมนฺตโมนฺโฏ
อฺรสฺส มุคฺคาหิ มณฺหิ จิตฺติโต
เดชา สฺวณฺณสฺส จ ฐมฺมียสฺส จ
โสภณฺติ เวพฺพียมยา สฺนุมนฺนิคา
สฺสณฺจิทํ เวพฺพียสฺส นิมฺมิตํ
ยฺคณฺจิทํ โถหิตกายน จิตฺติคํ
ยฺคฺคา สฺวณฺณสฺส จ ฐมฺมียสฺส จ
โสภณฺติ อสฺสํสาปฺ จิเม มโนชฺวา
โส คิณฺธุสฺสึ เหมรเถ อธิณฺธุจฺจิโต
เทวานมฺินฺโทว สหสฺสวาทโน
ปฺจุณฺนามิ คาทํ ยสฺวณฺตโกวิทํ
กถํ คยา ถทฺโธ อยํ อฺพาโรติ ฯ

สฺชาโต นามหิ ภาณฺเต	ราชปฺกฺโต ปฺเร อหิ
คณฺจ ^๒ มํ อณฺณปาย	สณฺณมสฺสุมิ นีเวสฺยิ
ชฺฌณายุกฺกณฺจ มํ ฃคฺวา	สฺวรั ปาทาสิ สฺคฺกุโน (อิตฺติ)
อิมิ สฺชาต ปฺเชหิ	คณฺเต อคฺถาย โหหิติ
คาทํ คณฺเจหิ มาเถหิ	ปฺชฺยคฺวา "สฺมยฺยุโก
ปฺหาย มานสฺสึ เทหิ	อฺปปฺนโนมฺหิ นนฺทเน

ม. ๑ สมนฺตโมตฺตโต ฯ ๒ คฺวณฺจ ฯ ย. ๓ สฺมยฺยุโก ฯ

๖๔] วิมานวคฺคตุมิ ปณฺจมตฺถ มหารถวคฺคตฺถ จุทฺทตมํ มหารถวิมานํ ๓๓๓

อเนกจิตฺตาวิตโต รโถ อโย
ปฏฺฐ จ เนมิ จ สหสฺสวรีโย
เศถํ สโร สยฺยติ วคฺคฺกุโร
(ปณฺจจกิกํ ตฺริยนิวปฺปวาทิกํ
สัรตฺถํ จิตฺตํ มณิสฺสนฺทกปฺปิตํ
สทา วิสฺสุทฺธํ วุจฺจํ ปภสฺสวํ
สฺวณฺณราชํหิ อตฺถ สํกตํ
เวฬุริยราชํหิ อตฺถ โสภติ^๑)
อิมํ จ วาฬ^๒ มณิสฺสนฺทกปฺปิตา
ชาโรหณมฺพุ สฺสววา พฺรหฺมปฺมา
พฺรหฺมา มหนฺตา พถิน มหาสววา
มโน ควณฺณาย คเถว^๓ สํสเร
อิมํ จ สพฺเพ สหิตา จตฺตกฺกมา
มโน ควณฺณาย คเถว^๓ สํสเร
สํมํ วหนฺติ มุทฺดา อนุทฺธตา
อาโมทมานา ตฺรศานมฺมุคฺตมา
ฐนฺติ วคฺคตฺถนิติ ปวคฺคตฺถนิติ อมฺพเร
อพฺภทฺธนฺนตา สํกเต ปิตฺถนฺเน
เศถํ สโร สยฺยติ วคฺคฺกุโร

๑ ย. อิมํ ปาสา ทิสฺสณฺติ ฯ ๒ ย. พถิ ฯ ๓ ม. สพฺพเว ฯ

ปณฺเฑจฺจํ คฺคํ คฺคฺคิยมิวปฺปวาทิตํ
 รกฺคสฺส โฆโส อปฺปิตนฺธนาณิ
 ชฺรุตฺสฺส นาทิ อภิสํสํนายน จ
 โฆโส สฺสวคฺคฺค สฺสมิตฺสฺส สฺสยฺยติ
 คณฺธพฺพคฺคิยานิ วิจิตฺตฺสวเน
 รเถ จิตฺตา ตา ํมิตฺคณฺทโถจนา
 อพาฬรปฺมหา หสฺสิตา มียํวทา
 เวฬุริยชาตา วินตา ตณฺหจฺจนา
 สฺสเทว คณฺธพฺพสฺสฺสคฺคปฺปจิตฺตา
 รคฺคตา รคฺคตมฺพรมิตฺตวาสสํ
 วิสํสาถเนตฺตตา อภिरคฺคตโถจนา
 กุเตสฺส ชฺชาตา สฺสคฺคฺค สฺสคฺคิยิตา
 รเถ จิตฺตา ปณฺเฑชฺชิตกา อปฺปญฺจจิตฺตา
 กากมฺพุกา ยฺยรชฺชา สฺสววาสสํ
 สฺสมชฺชณิมา อุตฺตกโนปฺปนา
 วฏฺฏจฺจคฺคิโย ^๒ สฺสมชฺชา สฺสคฺคสฺสนา
 รเถ จิตฺตา ปณฺเฑชฺชิตกา อปฺปญฺจจิตฺตา
 อณฺณวาสฺส เวณิสฺส สฺสมิสฺสสฺสเกสฺสโย
 สฺสมํ วิภคฺคตาหิ ปภสฺสสฺสราหิ จ

๖๔] วิมานวตฺตํมี ปณฺจมตฺตํ มหาวถวตฺตํ จุทฺถมํ มหาวถวิมานํ ๓๓๓

อนุปฺพุทฺตา ตา ตว มานเส รตา
รเถ จิตา ปณฺชติกา อุปฺนฺจิตา
อาเวฬฺนิโย ปทุมฺปฺปตฺตจฺจทา
อตฺตจฺจตา ๒ จนฺทนสํวโรตฺติตา
อนุปฺพุทฺตา ตา ตว มานเส รตา
รเถ จิตา ปณฺชติกา อุปฺนฺจิตา
ตา มาตฺธิโย ปทุมฺปฺปตฺตจฺจทา
อตฺตจฺจตา จนฺทนสํวโรตฺติตา
อนุปฺพุทฺตา ตา ตว มานเส รตา
รเถ จิตา ปณฺชติกา อุปฺนฺจิตา
กณฺเฐสฺส เต ยานิ มิตฺตุนฺหานิ ๑
หตฺถสฺส ปาเทสฺส ตเถว สฺสเส
โอภาสยฺนติ ทส ๓ สํพุทฺโต ทิสฺวา
อพฺภุทฺทํ สํวทฺติโกว ภาณฺมา
วตฺตสฺส เวเคน ๑ สมนฺกมฺมิตฺตา
ภุชฺส มาตา อมิตฺตุนฺหานิ ๑
มฺนฺจจฺนติ โฆลํ รุจฺจํ สฺสจํ สฺสํ
สํพุทฺเท วิมฺบฺเห ๔ สฺสจฺจตฺตํ
อฺยฺยานภฺมฺยา ๑ ๕ ทฺวญฺจโต จิตา

ม. ๓ รตา ๑ เป ๑ ๑ ๒...โรบีตา ๑ เป ๑ ๑ ๓ สํพุทฺโส ๑
๔ สฺสจฺจตฺตํ ๑ ๕ ม. ทฺวญฺจโต ๑ ย. ทฺวญฺจโต ๑

รตา จ นาคา ศุริยานิ วาสโร
 คเมว เทวีนุท ปโมทยนติ
 วิจารณ์ ยถา ปกฤษรปคตพาหุหิ
 อิมาสฺ วิจารณ์าสฺ พหุสฺ วคฺคฺสฺ
 มนุญฺญรปาสฺ หทเยวิตมฺบี คํ
 ปวชฺชฆมานาสฺ อคฺฉ อจฺฉนรา
 ภมฺนฺติ กณฺณวา ปทฺเมสฺ สิกฺขิตา
 ยถา จ คิตานิ จ วาทิตานิ จ
 นจฺจานิ จิมานิ สฺเมนนฺติ เอกโต
 อเถคฺถ นจฺจนฺติ อเถคฺถ อจฺฉนรา
 โอภาสยนฺติ อุกโต ว รตฺติยา
 โส โมทสิ ศุริยคณฺปโปชน
 มหฺยมาโน วชิราวุโรวิ
 อิมาสฺ วิจารณ์าสฺ พหุสฺ วคฺคฺสฺ
 มนุญฺญรปาสฺ หทเยวิตมฺบี คํ
 กิํ คฺฉ ปฺเร กมฺมมกาสิ อคฺคฺนา
 มนุสฺสํโกโต ปฺริมาย ชาติยา
 อฺโปสํถิ กิํ ว คฺฉ อฺปาวิสิ
 กิํ รมฺมจฺริยํ วตฺตมาภิโรจสิ
 นยิทิ อปฺปสฺสํ กตฺสํสํ กมฺมฺโน
 ปฺพเพ สฺจิจฺฉนฺตํ อฺโปสํถสฺส วา

๖๔] วิมานวตฺตํมี ปณฺณมตฺตํ มหรรถวตฺตํ จุฑทตฺตํ มหรรถวิมานํ ๓๓๕

อิทฺธานุภาโว วิปฺปโต อโย คว

โย เทวตฺตํ อภิโรจเต ภุตํ

ทานตฺตํ เต อิทํ ผลํ อโถ สัตตตฺตํ วา ปน

อโถ อณฺชติกมฺมตฺตํ คมฺเม อกฺขาหิ ปุจฺฉิตฺโต (อิติ) ฯ

โส เทวปฺปโต อคฺคตมโน โมคฺคตฺตนาเนน ปุจฺฉิตฺโต

ปณฺหิ ปุญฺโง วิยาภาสี ยตฺตํ กมฺมตฺตํทํ ผลํ

ชิตฺตินทฺริยํ พุทฺธมโนมณิกฺกมํ

นรุตฺตมํ กตฺตํปมคฺคปคฺคตํ

อปาปรนฺตํ อมตตฺตํ ทวารํ

เทวาคิเทวํ สตปฺปญฺจตฺตชฺฌํ

คตฺตทตฺตํ กุญฺชรโมฆตฺตชฺฌํ

ตฺตชฺฌตฺตํคินทพิมฺพสาทิสํ

ทิสฺวาน ทํ ชีปฺปมํทํ ตฺตจิมโน

คเมว ทิสฺวาน ตฺตภาสิตทฺตชฺฌํ

คตฺตนฺนปานิ อถ วาปี จีวรํ

ตฺตจํ ปณฺณํทํ รตฺตสา อูเปตํ

ปฺปุฬวาทิตฺตชฺฌมฺมทํ สเท นิवासเน

ปติฏฺฐเปตํ ตํ อตฺตํคมาเนน

คตฺตนฺนปาเนน จ จีวรเณ จ

ชชฺเชน โภชฺเชน จ ตายเนน จ

สมนุตฺตปฺปิตฺตวา ทิปทานมุตฺตมํ
 โส สคฺคโส เทวปฺเร รามมํ
 เอเตนฺปาเยน อิมํ นีรคฺคตํ
 ยณฺณํ ยสฺสิตฺตวา ติวรํ วิสฺสุทฺธํ
 ปหายทํ มานุสฺสํ สมนุสฺสํ
 อิทฺถสโม เทวปฺเร รามมํ
 ธาณฺญํ วณฺณญํ สฺสํ พตฺตญํ
 ปณฺณครุํ อภิกงฺกตา มุนิ
 อนฺนญํ ปาณญํ พหุํ สฺสํชฺชํ
 ปตฺติจฺเจตพฺพมสฺสํคฺมานโส
 อิมสฺมึ โถเก ปฺรสฺมึ วา ปน
 พุทฺเธน เสฏฺโฐ จ สโม น วิชฺชติ
 ชาหุเนยฺยานํ^๑ ปฺรมาหุํ^๒ คโต
 ปุณฺณคฺฤทฺธานํ วิปฺลปฺเลตฺตินฺนติ ๑
 มหารตฺตวิมานํ จุทฺทสฺมึ ๑

อฺนุทฺตานํ

มณฺฑูโก เรวตี ฉคฺโค กกฺกฏโก ทวารปาดโก
 เทว กรณียา เทว สฺสํ คโย นาคา จ เทว รตา
 ปุริสํ ปณฺจโม วคฺโคติ ปจฺจโม วคฺโค ปจฺจจตฺติ ๑
 ภาณวารํ คตฺติ ๑

๑ ม. ยมาหุเนยฺยานํ ๑ ๒ ย. ปฺรมาหุํ ๑

๖๖] วิมานวตฺตํมี ฌฏฺฐสํสํ ปายาสีทวคฺคสํสํ ทฺธิยํ อคาริยวิมานํ ๑๑๗

ฌฏฺฐสํสํ ปายาสีทวคฺคสํสํ

[๖๕] ๑ ยถา วณํ จิตฺตตตํ ปภาสตี

อฺยุยานเสฏฺฐํ ติทถานมฺหคฺคํ

คณฺฐมํ คฺคฺคหิมิตํ วิมานํ

โอบาสยํ ติฏฺฐติ อนฺตติฏฺฐ

เทวทฺธิปคฺคสํสํ มหานฺนภาว

มณฺธสํสํทวคฺคสํสํ กิมกาสี ปญฺญ

เกนาสํสํ เอยฺยชฺชิตานฺนภาว

วณฺโณ จ เต สํพฺพุตีสํ ปภาสตีติ ๑

โส เทวคฺคสํสํ อตฺตคณฺโณ โมคฺคคฺคสํสํ ปุคฺคสํสํ

ปณฺหํ ปุคฺคสํสํ วิยาภาสํ ยสํสํ กมฺมสํสํสํ สํ

อหณฺจ ภริยา จ มณฺธสํสํสํ

โอบานนฺทคฺคสํสํ ฆรณวณฺโณ

อนนฺทคฺคสํสํ ปานนฺทคฺคสํสํ

สํกฺกคฺคสํสํ ทานํ วิปฺปํ อทฺม

เตน เม คาทิสํสํ วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สํพฺพุตีสํ ปภาสตีติ ๑

อคาริยวิมานํ ปจฺมํ ๑

[๖๖] ๒ ยถา วณํ จิตฺตตตํ ปภาสตี

อฺยุยานเสฏฺฐํ ติทถานมฺหคฺคํ

ตณฺฐปมํ ตณฺฐหิมํ วิมานํ
 โอภาสยํ ตณฺฐจติ อณฺฐติฏฺเฐ
 เทวทฺธิปตฺโตสสิ มหณฺฐภาโว
 มณฺฐสฺสฏฺโศ กิมกาสสิ ปณฺณํ
 เกณาสสิ เอวณฺฐชิตานฺฐภาโว
 วณฺโณ จ เค สัพพทิสสา ปภาสคฺคิ ๑
 ใส เทวปฺตฺโต อตฺตมโน โมกฺขคฺคตาเนน ปุจฺฉิตฺโต
 ... เป... ยสฺส กมฺมสฺสทํ ผลํ

อหณฺจ ภวียา จ มณฺฐสฺสโตเก
 โอปานภฺฐตา ชรมาวสสิมฺหา
 อหณฺณจ ปานณฺจ ปสฺสนนฺจิตฺตา
 สกฺกจฺจ ทานํ วิปฺลํ อทมฺห
 เตน เม ตาทิใส วณฺโณ ... เป...
 วณฺโณ จ เม สัพพทิสสา ปภาสคฺคิ ๑
 อคาริยวิมานํ ทฺธิยํ ๑

[๖๗] ๓ อจฺจุจมิทํ มณฺณิณฺณํ วิมานํ
 สมนฺตโต ทฺวาทส โยชนานิ
 กุฏฺฐาคารา สตฺตคฺคตา อพารวา
 เวฬุริยคฺคตมฺภา วุจิริคฺคตา สฺภา
 คตฺถจฺจุณฺธิ บิวดฺธิ ชาทฺธิ จ

๒๗] วิมานวาทะนี้ งดงามที่สุด ปาฐกถาดีเยี่ยม ผลทนายวิมาน ๓๓๘

ทิพฺพา จ วิณา ปวทนฺติ วคฺช
อฺยฺยํสกา สิกฺขิกา สารฺรปา
ทิพฺพา จ กณฺณา ติทฺธจฺวา อฺพารา
นจฺจนฺติ คายนฺติ ปโมทยนฺติ
เทวฺทริปฺโตโตสี มหानุภาโว
มนุสฺสํภโต กิณกาสิ ปุณฺณ
เกนาสิ เวยฺยชฺชิตานุภาโว
วณฺโณ จ เค สัพพทิสฺสา ปภาสํคํติ

โส เทวปคุโต อคตมโน โมกฺกตฺตนาเนน ปุจฺฉิโต
 ปณฺหิ ปุณฺโง วิชาภาสึ ยถัสส ภมฺมสฺสึทํ ผลํ
 ผลทายี ผลํ วิปฺลํ ฌกฺขิ
 ททมนฺตฺเตสํ ปสฺนุนฺนมานโส
 โส หิ โมทิตํ สกฺขปฺปคุโต ติทิเว
 อนฺโภกิ จ ปุณฺณผลํ วิปฺลํ
 ตถวาทิ^๓ มหามุนิ อทาสํ จตุโร ผลเต
 ตสฺมา หิ ผลํ อตฺตเมว ทาตุํ
 นิจุจํ มนุสฺสํ เสนํ สฺสชฺคฺคิเกน
 ทิพฺพานิ วา ปคฺคตฺยตา สฺสขานิ
 มนุสฺสํ โส ภากุญฺจตฺตมิจฺฉิตฺตา วา ติ ฯ

๑ บ. คิถล่ำ วรา ฯ ๒ ม. สุ่มโหมทติ ฯ ๓ ม. คเมวาทิ ฯ

เตน เม ตาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สํพุทฺธิสา ปภาสํคํติ ฯ

ผลทายกวิมานํ คตฺติยํ ฯ

[๖๘] α จนฺโท ยถา วิคฺคตวตฺตาทเก นเก

โอภาสํ คิณฺฐจฺติ อนฺตติฏฺเฐ

คณฺฐปมํ คฺยุหฺมิตํ วิมานํ

โอภาสํ คิณฺฐจฺติ อนฺตติฏฺเฐ

เทวทฺธิปคฺโคตฺติ มหानุภาโว

มนุสฺสํโกติ กิณฺทาสี ปุณฺณํ

เกนาตี เอวณฺชติคานุภาโว

วณฺโณ จ เต สํพุทฺธิสา ปภาสํคํติ ฯ

โส เทวปคฺโคติ อคฺคตมโน โมคฺคตฺตนาเนน ปุจฺฉิโค

... เป ... ยสฺส กมฺมุสฺสํคํติ ผลํ

อหฺนฺจ ภวฺยา จ มนุสฺสํโกติเก

อฺปสฺสํยํ อวฺโหติ อทฺมฺห

อนฺนณฺจ ปาณณฺจ ปสฺสนฺนจิตฺตา

สํกฺกจฺจ ทานํ วิปฺสํ อทฺมฺห

เตน เม ตาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สํพุทฺธิสา ปภาสํคํติ ฯ

อฺปสฺสํยทายกวิมานํ จคฺคํติ ฯ

๗๐] วิมานวตฺตุมิ ฌฏฺสํสํ ปายาถิถวคฺคํสํ ฌฏฺจํ ภิกฺขาทายกวิมานํ ๓๒๓

[๖๘] ๕ สํริโย ยถา วิคฺคตวตฺตาทเก นเก

... เป ...

(ยถา เหฏฺฐาวิมานํ ตถา วิคฺคตาเรตพฺพํ)

วณฺโณ จ เม สํพฺพทิสฺสา ปภาสํคํติ ฯ

ทฺธิยชฺชสํสํสํทายกวิมานํ ปญฺจมนํ ฯ

[๗๐] ๖ อฺจุจฺमितํ มณฺนิณฺณํ วิมานํ

สํมนฺตโต ทฺวาทสํ โยชนานิ

กฺกุฏาคารา สํคฺคสํสฺสา อฺพาราว

เวพฺพริยคฺคณฺณภา รุจิริคฺคตฺตา สํภา

เทวิทฺธิปคฺคโตสิ มหานฺนภาโว

... เป ...

วณฺโณ จ เต สํพฺพทิสฺสา ปภาสํคํติ ฯ

โส เทวปคฺคโต อคฺคตมโน โมคฺคตฺตถาเนน ปุจฺฉโต

... เป ... ยสํสํ กมนฺนสํสํสํสํ สํ

อหํ มนฺนสํสํสํ มนฺนสํสํสํสํ

ทิสํวาน ภิกฺขุํ คสิคํ กิณฺนํ

เอกาหํ ภิกฺขุํ ปฏฺฐิปาทยิสํสํ

สํมจฺจิกิณฺนคฺคเตน ตทา อกาสิ

เตน เม คาทิสั วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สัพพทิสั ปภาสคัคิ ๑

ภิกฺขาทายกวิมานํ ฌฐํ ๑

[๗๑] ๑ อจฺจมิทํ มณฺณิณํ วิมานํ

... เป ...

วณฺโณ จ เต สัพพทิสั ปภาสคัคิ ๑

โส เทวปฺปคฺโค อคฺคตมโน โมคฺคตฺตนาเนน ปฺปจฺฉิโต

... เป ... ยสฺส กมฺมสฺสทํ ผลํ

อหํ มนุสฺสํ มนุสฺสญฺโต

อโหสิ ยวปาถโก

อหุทํ วิรชํ ภิกฺขุ วิปฺปสฺสนมฺหาจิตํ

คสฺส อทาสํ ๒ ภาคํ ปสฺสนโน สเกหิ ปาณิหิ

กฺมฺมาตปฺปณฺทํ ทตฺวาน โมทามิ นนฺทเน วเน

เตน เม คาทิสั วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สัพพทิสั ปภาสคัคิ ๑

ยวปาถกวิมานํ สคฺคตมํ ๑

[๗๒] ๒ ขตฺตโกโต มาถยฺสโร สจฺจโก

สจฺจกฺกตํ กปฺปิตเกสฺสมสฺส

ชามคฺคตฺตภาวโน ยสฺส

๗๒] วิมานวตฺถุสฺมိ อหฺมฺสฺส ปายาสํกทฺทສ္ສ อหฺมฺ កុណ្ឌត្ថវិហារំ ๗๒๓

ทิพฺเพ วิมานมฺหิ ยถาบี จฺนฺทิมា
ทิพฺพา จ វិณฺหา ปวทฺทฺติ วคฺค
อหฺมฺสฺสกา สํกฺขิตฺตา สํสฺสรา
ทิพฺพา จ กณฺเณว ทิตฺสจฺรา อฺพารာ
นจฺจนฺติ คายนฺติ ปโมทยนฺติ
เทวทฺธิปคฺโคตฺติ มหฺนุภาโว
มฺนุสฺสํโกโต กิມกาสี ปุณฺณํ
เกณาสี เหวณฺชิตฺตานุภาโว
วณฺโณ จ เตะ สํพฺพิทฺสา ปภาสํคิตฺติ ។

โส เทวปคฺโคโต อคฺคตฺมโน โมคฺคตฺตาเนน ปุจฺฉิตฺโต
... เป ... ยสฺส กมฺมสฺสํทํ ฌถํ

อหํ มฺนุสฺสํสํ มฺนุสฺสํโกโต
ทิสฺสวาน สํมณฺเณ สํตฺตวณฺเ
สํมปฺนฺนวิชฺชาจฺรณฺเ ยสฺสํ
พหุสฺสํเต คณฺหกฺขยฺยปฺนฺเน
อนฺนณฺจ ปาณณฺจ ปสฺนฺนจิตฺโต
สํกฺกจฺจ ทานํ วิปฺถํ อทาสํ

เตน เม คาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สํพฺพิทฺสา ปภาสํคิตฺติ ។
កុណ្ឌត្ថវិហារំ อหฺมฺ ។

[๗๓] ๘ อตฺตงฺกโต มาตฺตยธโร สัจฺจคฺโค

สัจฺจณฺทธี กปฺปิตฺถเกสฺสมสฺส

ชามุคฺคหคฺคตฺถาภโรณ ยสฺสสฺส

ทิพฺเพ วิมานมฺหิ ยถาบี จฺนุทิมฺมา

ทิพฺพา จ วิณฺนา ปวทฺตติ วคฺค

อฏฺฐสฺสกา สิกฺขิตฺตา สํสฺสรวา

ทิพฺพา จ กณฺณวา ติทฺถจฺวา อุมฺมา

นจฺจนฺติ คายนฺติ ปโมทยนฺติ

เทวทิฏฺฐิปคฺโคตฺติ มหฺนภาโว

มฺนุสฺสสฺสวโต กิมกาสี ปุณฺณ

เกนาสฺสิ เอวณฺชติคานฺนภาโว

วณฺโณ จ เต สัพฺพทิสฺสา ปภาสฺสตีติ ๑

โส เทวปคฺโคตฺติ อคฺคตมโน โมคฺคคฺคตฺถาเนน ปุจฺฉิตฺโค

... เป ... ยสฺสสฺส กมฺมมสฺสตีทํ ผลํ

อหํ มฺนุสฺสสฺส มฺนุสฺสสฺสวโต

ทิสฺสวาน สมฺเณ สํสฺสรวเป

สํมฺปนฺนวิชฺชาจรเณ ยสฺสสฺส

พหุสฺสสฺสเส สีสฺสวณฺเต ปสฺสนฺเน

อนฺนณฺจ ปาณณฺจ ปสฺสนฺนจิตฺโค

๗๔] วิมานวตฺตํมํ ฌฏฺฐสฺส ปายาสํกฺกตฺตํ ทสฺมํ อุตฺตวิมานํ ๓๒๕

ยตฺถจฺจ ทานํ วิปฺตํ อทาสํ

เตน เม ตาทิสํ วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สหฺพทิสํ ปภาสํคํติ ฯ

ทฺธิยฺกณฺทตฺตวิมานํ นวมนํ ฯ

[๗๕] ๑๑ ยถา เทวราชสฺส สภา สํรณฺมา

ยตฺถจฺจตฺติ เทวสฺสว โส สมนฺโค

ตถปมํ ตฺยหิมํ วิมานํ

โอภาสํยํ ตฺยจฺติ อนฺตติกฺเข

เทวทฺธิปฺกฺโตสสิ มหานุภาโว

มนุสฺสสฺสว โส กิมกาสํ ปุณฺณํ

เกนาสิ เหวณฺชติตานุภาโว

วณฺโณ จ เต สหฺพทิสํ ปภาสํคํติ ฯ

โส เทวปฺกฺโต อตฺตมโน โมกฺกตฺตาเนน ปุจฺฉติโต

... เป ... ยสฺส กมฺมสฺสํทํ ผลํ

อหํ มนุสฺสสฺส มนุสฺสสฺสว

รณฺโณ ปายาสํสฺส อโหสิ มาณโว

ตทฺธา ฐนํ สํวิภาคํ อกาสํ

ปียา จ เม สํตฺตวโน อหฺลํ

อนนฺนจ ปานนฺนจ ปตฺตนฺนจติโต

สถกฺกจฺจ ทานํ วิปฺลํ อทาสิ

เคน เม คาทิส วณฺโณ ...เป...

วณโน จ เม สัพพทิสสา ปภาสตีติ ฯ

อุตุตฺตวิมานํ ทฬัณํ ฯ

อุทฺตฺถาณั

เทว อคารโน ผดท่าย เทว อุตตมท่าย

ภิกษุชาย ทายี ขวปาทโก เจว เทว กุณฺหติโน ปายาสัตติฯ

រក្ខត្ត ធម្មត្ថ ។

สทตโม สนิกขิตทวคโค

[๗๕] • ขภา วนํ จิตฺตตํ ปภาสํติ

๑๒๖
 ๑๒๖

๑๒๖
 ๑๒๖

๑๒๖
 ๑๒๖

ศกฺขปมํ ศกฺขหิมิตํ วิमानํ

โอบาสย์ คิฏฐติ อนนตติกุเข

เทวฤทธิ์ปศุโตลี มหานุภาโว

มนุสฺสํ โท กิมกาสิ ปุณฺณํ

เกนาลี เหวณชิตานุกาโว

วณฺโณ จ เต สัพพทิสฺมา ปภาสํคํติ ฯ

โส เทวปฺตุโต อตฺตมโน โมคฺคตฺตาเนน ปฺตฺติโต

๗๖] วิมานวตฺถุสฺมี สํกฺกมสฺสํ สํนิฏฺฐิตวตฺถุสฺสํ ทฺธิยํ นนฺทณวิมานํ ๑๒๗

... เป ...

ยสฺส กมฺมสฺสํทํ ผลํ

อหํ มนุสฺสเสสฺส มนุสฺสสฺสฺวโต

ทตฺติทฺโต อตาโน กปฺปโน กมฺมกโร อโหสิ

ชินฺนเน จ มาตาปิตโร อภี

ปียา จ เม สีสฺสวโนโต อหสิ

อนนฺนญจ ปานญจ ปสฺสนนฺนิจฺจุโต

สํกฺกจฺจ ทานํ วิปฺปตฺติ อทาสี

เตน เม ตาติโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สํพฺพุทฺธิสา ปภาสํตฺติ ๑

จิตฺตตตตวิมานํ ปจฺฉมํ ๑

[๗๖] ๒ ยถา วณํ ๑ จิตฺตตตํ ปภาสํติ

อฺยุยฺยานเสฏฺฐสฺสํ ตฺติทฺธานมฺมตฺตมํ

คตฺตปมํ คฺยุหฺมิตํ วิมานํ

โอภาสํยํ คฺยฺยจฺจติ อนฺนคตฺติเก

เทวฺยฺยคฺคปฺปโตสฺสํ มหฺนฺนภาโว

มนุสฺสสฺสฺวโต กิมนฺนทาสี ปุณฺณ

เกนฺนทาสี เหวณฺนชฺชิตตฺตทฺธานภาโว

วณฺโณ จ เต สํพฺพุทฺธิสา ปภาสํตฺติ ๑

โส เทวปฺปโต อตฺตมโน โมคฺคตฺตทฺธานเนน ปุจฺฉนฺนิตฺโต

๓ ย. นนฺทณํ ๑

... เป ...

ยสฺส กมฺมสฺสํ ฌ

อหํ มนุสฺสํ มนุสฺสญฺโต

ทตฺตฺโต อตาโน กปฺปโน กมฺมกโร อโหสิ

ชินฺเน จ มาตาปิตโร อภี

มียา จ เม สัตถวฺโต อเหตุ

อนนฺนํ ปานนํ ปสนฺนจิตฺโต

สทฺถจฺจ ทานํ วิปฺปํ อทาสิ

เตน เม ตาติโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สพุทฺธิสา ปภาสํคํ ๑

นฺนทณฺวิมานํ ทฺติยํ ๑

[๗๗] ๓ อจฺจมิทํ มณฺณิณฺณํ วิมานํ

สมนฺตโต ทฺวาทส โยชฺชานิ

กฺขฺยาคารว สทฺตสฺสตา อฺรพา

เวฬุริยคฺคณฺภว ฐาณคฺคตา สฺภา

คจฺจจฺจสิ ปิวัณฺธิ ชาทสิ จ

ทิพฺพา จ วิณฺนา ปวทฺตติ วคฺช

ทิพฺพา รสา กามคฺคณฺคฺค ปณฺณ

นาริโย จ นจฺจนฺติ สฺวณฺณณฺนนา

เกน เตะ ตาติโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เตะ สพุทฺธิสา ปภาสํคํ ๑

๗๘] วิมานวตฺตํมํ สํคฺคตมํ สํนิฏฺฐิตวคฺคตํ จตฺตํ สํวณฺณวิมานํ ๑๒๘

โธ เทวปฺปโต อคฺคตมโน โมคฺคตฺตาเนน ปุจฺฉโต
... เป ... ยตฺถ กมฺมตฺตํ ติ

อหํ มนุสฺสํ มนุสฺสญฺโต
วิเวเน ปเถ จงฺกมํ อทาสํ
อารามรุกฺขานิ จ โรปิยสฺสํ
มียา จ เม สํตวนฺโต อหํ
อนนฺนํ ปานนํ ปสนฺนจิตฺโต
สํกฺกจฺจ ทานํ วิปฺปตํ อทาสํ

เตน เม ตาภิโธ วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เม สํพุทฺธิสา ปภาสคํ ๑

มณฺธิณฺณวิมานํ คตฺติ ๑

[๗๘] ๔ โธวณฺณมเย ปพุทฺธมํ วิมานํ สํพุทฺโต ปภํ
เหมชาตปฺปิจฺฉนฺนํ กัมมกฺขาตปฺปิตํ
อฏฺฐจฺงสา สํกฺคา กมฺภา สํพุเพ เวฬุริยามยา
เชกเมกาย อธิยา รัตนํ สํคฺคตํ นิมนฺนิตา
เวฬุริยสํวณฺณตฺตํ ผลิการุเปยสฺสํ จ
มสํวคฺคตมฺคฺคาหิ โธหิตจฺกมณฺธิ ๑
จิตฺรา มโนรมา ภูมि น คตฺตํ ติเต วโร
โคปาดเนส คณานิศา กุญฺญํ ธารเนติ นิมนฺนิตา
โธปาดานิ จ จตฺตาริ นิมนฺนิตา จตฺโร ทิสสา

นารตนคพฺเพหิ	อาทิจฺโจว วิโรจติ
เวทิกา จตฺสโส คคฺค	วิภคฺตา ภาคโส มิตา
ททฺทตฺตมานา อาภเนติ	สมนฺตา จตุโร ทิสฺวา
คตฺมํ วิมานเ ปวเร	เทวปฺปคฺตา มหปฺปภา
อติโรจสิ วณฺณเนน	อฺภฺยนิโตว ภาณฺมา
ทานสฺส เต อิทํ ผลํ	อโก สัตฺตสฺส วา ปน
อโก อณฺชติกมฺมสฺส	คํ เม อภฺจฺจาหิ ปุจฺฉิโตติ ฯ
โส เทวปฺปโค อคฺคตฺมโน	โมคฺคตฺตทานเณ ปุจฺฉิโต
ปณฺหํ ปุณฺโง วิยาภาสิ	ยสฺส กมฺมสฺสํทํ ผลํ
อหํ อนฺตรกฺวินฺทสฺมํ	พฺพุตฺตสฺสาทิจฺจพฺพุตฺตโน
วิหารํ สคฺคฺโค โท กาวธํ	ปสฺสนฺโน สเลหิ ปาณิหิ
คคฺค คณฺชณฺจ มาถณฺจ	ปจฺจยณฺจ วิเตปนํ
วิหารํ ๒ สคฺคฺโค โททาสํ	วิปฺปสฺสนฺเนน เจตสา
เตน มยฺหํ อิทํ ททฺธํ	วสํ วคฺคเตมิ นนฺทเน
นนฺทเน ปวเร รมฺเม	นानาทิชคฺคณายฺเต
รมามิ นจฺจคฺเคหิ	อภฺจฺจราหิ ปุจฺฉิโตติ ฯ

สัจจกถาปิฎก ขุททกนิกายสัจจ วิมานวตฺถุ ๑

[๗๘] ๕ อภฺจฺจมิทํ มณฺนิญฺณํ วิมานํ

สมนฺตโค ทฺวาทส โยชนานิ

ย. ๓ สคฺคฺโค ๑ ๒ สคฺคฺโค ปาทาสํ ๑

๗๘] วิมานวคฺคตฺถมฺมํ สํคฺคตมตฺถํ สํนิฏฺฐิตคฺคตวคฺคตฺถํ ปณฺณมํ อมฺพวิมานํ ๑๓๓

กฺขฺยาการา สํคฺคตฺถตา อุมารรา
เวหฺรียคฺคตมฺภา รุจิริคฺคตตา สฺภา
คคฺคตจฺฉลฺลํ ปิยฺลํ ขาทลฺลํ จ
ทิพฺพา จ วิณฺนา ปวทณฺติ วคฺค
ทิพฺพา รสา กามคฺคตคฺคต ปณฺณ
นาริโย จ นจฺจณฺติ สํวณฺณณฺนา

เกณ เต คาทิโส วณฺโณ ... เป ...

วณฺโณ จ เต สํพุทฺธิสา ปภาสํคฺคิ ฯ
โส เทวปฺปโต อคฺคตมโน โมคฺคตตฺถาเนน ปุจฺฉิตโต
... เป ... ยสฺส กมฺมสฺสํทํ ผลํ
คิมฺหานํ ปจฺฉิเม มาเส ปตาปนฺเต ทิวฺกเร
ปเรสํ ภตโก โปโส อมฺพารามํ อสิณฺจหํ
อถ เตนาคมา ภิกฺขุ สํวิปฺปโตติ วิสฺสุโต
กิตฺตฺตฺถโป กาเยน อกิตฺตฺถโตปิ เจตสา
คณฺจ ทิสฺวาน อายนฺตํ อโวจ อมฺพสิณฺจโก
สํวํ ตํ ภาเน นุหาเปยฺยํ ยํ มมตฺถํ สฺสวาวํ
คตฺถํ เม อนุกมฺปาย นิฏฺฐิมี ปคฺคตจฺจวํ
นิสฺสํทํ รุกฺขมฺมตฺถมฺมํ ฉายาย เอกจฺจวโร
คณฺจ อจฺฉเนน วารินา ปสฺสนฺนมานโส เกร
นหาปยํ รุกฺขมฺมตฺถมฺมํ ฉายาย เอกจฺจวโร

อมุโพ จ สัจจโต สมนโน นหามิโต
 มยา จ ปุณณํ ปสฺสํ อนปฺปกํ
 อิติ โส ปิตฺติยา กายํ สํพุทฺธํ ฌรติ อตฺตโน
 ตเทว เขตฺตํ กมฺมํ อกาสิ ตาย ชาตฺติยา
 ปหาย มานุสฺสํ เทหํ อูปนฺโนนฺนํ นนฺทํ
 นนฺทเน ปวเร รมฺเบ นานาทิชคณายฺเต
 รมามิ นจฺจคฺคเตหิ อจฺจนราหิ ปุรฺกฺขิตฺติ ๑

อมุพฺพิมานํ ปณฺณมํ ๑

[๘๐] ๖ ทิสฺวาน เทวํ ปฏฺฐิจฺฉิ ภิขุ
 อจฺเจ วิมานนฺนํ จิรญฺจิตฺเท
 อามุตฺตหตฺถาภรโณ ยสฺสํ
 ทิพฺเพ วิมานนฺนํ ยถาปี จนฺทิมํ
 ทิพฺพา จ วิณฺนา ปวทฺตติ วคฺค
 อญฺจญฺจกา สิกฺขิตา สํวรฺรปา
 ทิพฺพา จ กณฺเฒา ติสฺสจฺจรา อุมารํ
 นจฺจนฺติ คายนฺติ ปโมทยนฺติ
 เทวทฺธิปคฺคโตสิ มหานุภาโว
 มนุสฺสญฺโต ภิมกาสิ ปุณณํ
 เกนาสิ เขวณฺชิตฺตานุภาโว
 วณฺโณ จ เต สํพุทฺธิสา ปภาสคฺคิตฺติ ๑

๘๐] วิมานวคฺคຸຸຸມີ ສັຕຸທຸສັສ ສຸນິກຸຸຸທຸຕຸຕຸສັສ ຈຸງ ໂຄປາດວິມານີ ໑໓໓

ໂສ ເທວປຸໂຕ ອຸຕຸມໂນ ໂມຄຸຄຸຕາເນນ ປຸຈຸຸຸຕິໂຕ
... ເປ ... ຍສັສ ກມຸສັສີທໍ ຜຕໍ

ອຫໍ ມນຸສັສຸ ມນຸສັສຸໂຕ
ສັຕຸກມຸມ ກຸຸຸຸສັສ ປເວສໍ ເຊນໂຍ
ຕໂຕ ໑ ອາກາ ສັມໂນ ິມມ ສັນຸຕິເກ
ຄາໄວ ໑ ມາເສ ອຸຕຸມັສຸ ຫາທິຕຸ
ທຸວຍຸຸຸຸຸຸຸຸຸຸ ອຸກຸຍຸຸຸ ກາວິສັສ
ອິຈຸເຈວຫໍ ກນຸເຕ ຕຸກາ ວິຈິນຸຕຸຍໍ
ຕໂຕ ໑ ສັມພໍ ປຸງິຕທຸໂຍນິໂສ
ອຸທາສີ ກນຸເຕຕິ ຈິປໍ ອນນຸຕກໍ
ໂສ ມາສເວຕຸຕໍ ຕຸວິໂຕ ອວາສຸວິ
ປຸຸຸຸຸ ກຸຸຸຸຸ ຍສັສີທໍ ຫນໍ
ຕໂຕ ໑ ກໂໝຸ ອຸຸໂຕ ມຸກາວິໂສ
ອຫໍສີ ປາເທ ຕຸວິຕສັສ ເມ ສັໂຕ
ສຸວາຫໍ ອຸງໂງຸມຸຫິ ທຸກເໝ ປິປິໂຕ
ກິກຸຸຸ ໑ ຕໍ ມຸຸຸຸຸຸຸ ອນນຸຕກໍ
ອຸທາສີ ກຸມຸມາສໍ ມມານຸກຸມຸປາຍ
ຕໂຕ ຈຸໂຕ ກາຕມກໂຕມຸຫິ ເທວຕາ

ຍຸ. ໑ ມມນຸຕິເກ ໑ ໒ ກາວິຍໍ ໑ ໓ ວິຈິນຸຕຸຍໍ ໑ ໔ ທຸກາຫິ ໑
໕ ສາມໍ ກຸຸຸຸ ຈນນຸຕກໍ ໑ ໖ ອໂຫສີ ໑

គោរព កម្មំ កុស្តំ កកំ មមា
 សុខេន្ទ កម្មំ កុស្តំ កកំ មមា
 គយា អិ ភន្តេ កុស្តំ កកំ មមា
 កក្កេន្ទ គយា កក្កេន្ទ កកំ មមា
 គោរព កក្កេន្ទ គយា កក្កេន្ទ កកំ មមា
 គយា អិ ភន្តេ កុស្តំ កកំ មមា
 កក្កេន្ទ គយា កក្កេន្ទ កកំ មមា
 គោរព កក្កេន្ទ គយា កក្កេន្ទ កកំ មមា
 គយា អិ ភន្តេ កុស្តំ កកំ មមា
 កក្កេន្ទ គយា កក្កេន្ទ កកំ មមា
 គោរព កក្កេន្ទ គយា កក្កេន្ទ កកំ មមា
 គយា អិ ភន្តេ កុស្តំ កកំ មមា
 កក្កេន្ទ គយា កក្កេន្ទ កកំ មមា ។

គោរពវិមានំ កក្កេន្ទ ។

[៨១] ១ បុណ្ណមា យតា កុស្តំ កកំ មមា
 គយា អិ ភន្តេ កុស្តំ កកំ មមា
 កក្កេន្ទ គយា កក្កេន្ទ កកំ មមា
 គោរព កក្កេន្ទ គយា កក្កេន្ទ កកំ មមា
 គយា អិ ភន្តេ កុស្តំ កកំ មមា
 កក្កេន្ទ គយា កក្កេន្ទ កកំ មមា
 គោរព កក្កេន្ទ គយា កក្កេន្ទ កកំ មមា
 គយា អិ ភន្តេ កុស្តំ កកំ មមា
 កក្កេន្ទ គយា កក្កេន្ទ កកំ មមា ។

ได้ เทวปฺตุโต อตฺตมโน	โมคฺคตฺตาเนน ปุญฺญิโต
... เป ...	ยสฺส กมฺมสฺสํ ฌณํ
อหํ กบิํสวคฺคตฺตํ	สํกฺขิยานํ ปุญฺญตฺตเม
สฺสฺสโรทฺถสฺส ปุญฺญตฺตํ	กณฺจโก สหโส อหํ
ยทา ได้ อทฺทมฺมวคฺคตฺตํ	สํโพธาย อภินิฏฺฆมิ
ได้ มํ มุทฺธิ ปาณํ	ชาติตมฺพณฺเขหิ ๑.
สฺสฺสจฺจ อโถฏฺยิตฺตวณ	วห สมนฺมาติ มพฺพวิ
อหํ โลกํ ทาวยสฺสํ	ปฺตุโต สมนฺโพธิมฺมุตฺตมํ
คํ เม คิรํ สฺสฺสนฺตสฺส	หาได้ เม วิปฺปโต อหุ
อฺพุทฺทคฺคจิตฺโต สฺมโน	อภิสฺสํ คทา อหํ
อภิรฺพฺพญฺจ มํ ฌตฺตวา	สํกฺขยปฺตุคํ มหายสํ
อฺพุทฺทคฺคจิตฺโต มุทฺติโต	วาหิสฺสํ ปฺริสฺสฺสฺสฺสํ
ปเรสํ วิชิตํ คนฺตฺตวา	อฺพุทฺทคฺคตฺตํ ๒ ติวฏฺกเร
มมํ ฌนฺนญฺจ โอหાય	อนาเปกฺโข อปฺกุกมิ
คฺสฺสํ คมฺพณฺเข ปาเท	ชีวฺหยา ๒ ปฺริเตหิสํ
คจฺจนฺตญฺจ มหาวีรํ	รุตฺตมาโน อฺพุทฺทคฺคตฺตํ
อทฺตสฺสเนนํ คฺสฺสํ	สํกฺขยปฺตุคฺสฺสํ สิริมฺมโต
อตฺตํ คจฺจวาทํ	ชิปฺปํ เม มรณํ อหุ
คฺสฺสํ ฌว ฌานฺนภาเว	วิมานํ ๓ ฌาวตฺตมํ

ยุ. ๑ ติวฏฺกเร ๑ ๒ ปฺริเตหิสํ ๑ ๓ ฌาวตฺตมํ ๑

วิมานวตฺตํมึ สํตฺตมสฺส สฺนิกฺขิตฺตวคฺคสฺส

๘๒]

อญฺจมนํ อเนกวณฺณวิมานํ

๓๓๗

ตํพฺพกามคฺคญฺเปตํ	ทิพฺพํ เทวปฺรมฺหิ ๑
ยญฺจ เม อหุ วาหาโส	สํทํ สํตฺตวํ โปธิยา
เตเนว กุสฺสณฺณเตน	มุสฺสิสฺสํ อาสวคฺคชฺ
สเจ ทิ ฆนฺเต คจฺเจยฺยาตี	สํตฺตํ พุทฺธสฺส สํนฺติเก
มมาบี ทํ วจฺเนน	สิรสา วชฺชาตี วนฺทํ
อหฺมบี ทญฺจํ คจฺจิสฺสํ	ชินํ อปฺปปฏิปฺกคํ
ทฺตฺตํ ทสฺสํ โหติ	โตกฺขณานํ คาทินฺนํ ๑
โส ๑ กตญฺญ กตเวทํ	สํตฺตารํ อปฺสํกมิ
สํตฺตวา คิรํ จกฺขุมโต	ธมฺมจกฺขุ วิโสธยิ
วิโสธยิตฺวา ทิฏฺฐิจิตฺตํ	วิจิจฺจุฉา วคานิ ๑
วณฺทิตฺวา สํตฺตโน ปาเท	คตฺตเวณฺตรธายถาติ ๑

กณฺจกวิมานํ สํตฺตมํ ๑

[๘๒] ๘ อเนกวณฺณํ ทวโลกนาถํ

วิมานมารุญฺห อเนกจิตฺตํ

ปริวาริโต อจฺฉรณํ คเนน

สฺนินฺมิตโต ภูตปคฺว โมทสี

สํสสฺสโม นคฺคิ กุโตนฺนคฺคโร

ยเสณ ปุณฺณเณน ๑ อธิธิยา ๑

สพฺเพ ๑ เทวา ติทถา คณา สเมจฺจ

๓ ย. สมาสโม ๑

คัม คัม นมสฺสํนุติ สํสํว เทวา
 อีมา จ เท อจฺจราโย สมนุตโต
 นจฺจนุติ คายนุติ ปโมทยนุติ
 เทวอิทธิปตฺโตสิ มหานุภาโว
 มนุสฺสสฺสฺสฺสฺสฺสฺส กิมกาสี ปุณฺณํ
 เกนาสิ เหวณฺชิตตานุภาโว
 วณฺโณ จ เท สัพพทิสฺสา ปภาสํคํติ ฯ
 โส เทวปตฺโต อตฺตมโน โมคฺคตฺตนาเนน ปุจฺฉิตो
 ... เป ... ยสฺส กมฺมสฺสํสํสํ

โสหิปี ภาเน อหฺวาสิ ปุพฺเพ
 สฺสเมธนามสฺสํ สินสฺสํ สํวโก
 ปุณฺณชฺชโน อนุโพโธหมตฺตมิ
 โส สตฺตวตฺตํสํนิ ปพฺพชิตฺสํหํ
 โสหํ สฺสเมธสฺสํ สินสฺสํ สตฺตโน
 ปรีณิพฺพุตฺสฺสฺสฺสฺสฺส สํสํนิ คาทินโน
 รัตนุจฺจยํ เหมชาเนน ฉนฺนํ
 วณฺทิตฺตวา ญฺสํมํ มนํ ปสํทยํ
 น มาสิ ทานํ น จ ปน มตฺตํ ทาทุ
 ปเร จ โช ตตฺตํ สํมาทเปตํ
 ปุชฺเชถ นํ ปุชฺชนฺยสฺสํ ชาติ

วิมานวตฺถุสฺมึ สคฺคตมฺสํ สุนิภูติคฺคตวคฺคตฺส

๘๓]

นวมํ มนฺทสฺสกุณฺฑลิตวิมานํ

๓๓๘

เอวํ กิร สคฺคมิโค คมิตฺตํ

ตทฺเว กมฺมํ กุสฺสํ กตํ มยา

สฺสขณฺเ จ ทิพฺพํ อนุโกมิ อคฺคนา

โมทามหํ คิตฺตคณฺตํ มชฺเช

น คตฺสํ ปุณฺณตฺสํ ชยมฺหิ อชฺฌตฺวาติ ๑

อเนกวนฺณวิมานํ อชฺฐมํ ๑

[๘๓] ๘ อตฺถกโค มนฺทสฺสกุณฺฑลิตํ

มาตารา^๑ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

พาหา ปคฺคยฺห กนฺทํ

วนมชฺเช กิ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

โสวณฺณมโย ปกตฺสโร

อุปฺปนฺโน รตฺตปณฺชโร มม

คตฺสํ จกฺกยฺคํ น วิหฺตํ

เตน ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

โสวณฺณมยํ มณฺนิมยํ

โตหิตฺตคฺคมยํ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

อาจิกฺข เม ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

จกฺกยฺคํ ปฏิตาภยามี เตติ ๑

๑. ๒ มุมปทญฺสกาย มาตารา^๑ติ ปาโง ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

๒ โดหมยํ ๑ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

โส มาณโว คสํส ปาวท
 ๑ จุททิมสฺวริยา อุกเขคฺคท ทิสํสเว
 โสวณฺณมโย รโถ มม
 เตน จกุกฺขเคน โสภคํติ ๑
 พาโต โส คุวมสฺสิ มาณว
 โย คุวํ ปคฺคยสฺสิ อปคฺคยํ
 มณฺณามิ คุวํ มริสํสสิ
 น หิ คุวํ ฤจฺจนสฺสิ จุททิมสฺวริเย ๒ติ ๑
 คมนาคมนํปี ทิสํสติ
 วณฺณธาคฺค อุกเขคฺคท วิธียา
 เปโต ปนํ กาดกโต น ทิสํสติ
 โก นํธ กนฺทคํ พาตฺยตโรติ ๑
 สจฺจํ โส วเทสฺสิ มาณว
 อหเมว กนฺทคํ พาตฺยตโร
 จนฺทํ วิย ทารโก รุทํ
 เปตํ กาดกตานิปปคฺคยนฺติ
 อาทิคฺคํ วต มํ สนฺทํ ฆตฺตคฺคํว ปาวกํ
 วารินา วิย โอสินฺจํ สพฺพํ นิพฺพพาเปเย ทวํ

๑ จุททิมสฺวริยา อุกเขคฺคท ภาตโร ๑ ๒ จุททิมสฺวริเย ๑
 ๓ ปนสํสทโท น ทิสํสติ ๑ ๔ ปคฺคยํ ๑

๘๓] วิมาวตฤๅมมํ สํวตมมํ สํนิฏฐิตวตคตํ นวมนํ มนุสฺสกุณฺฑลิตวิมานํ ๓๔๓

อพฺพุพฺพุ^๑ ๑ต เม สํถํ ๑กํ หทยนิสํสํ
โย เม ๑กปรตสํ ปุคฺค๑กํ อปานุ
สํวํ อพฺพุพฺพุสํโตมํ สํคฺค๑โตมํ^๒ นิพฺพุโต
น ๑จามิ น โรทามิ ทว สํตฺวาน มาณวาคิ
เทวตา นุติ คณฺฐพฺโพ อาทู สํโก ปุริณฺทโท
โกวาคํ ๑กํสํวา ปุคฺค๑โต กถํ ชาเนมฺ ทํ มยฺนติ ๑

ยณฺจ กณฺฐํ ยณฺจ โรทํ
ปุคฺคํ อพาทเน สํยํ ทหิตฺวา
สํวํ กุสํทํ กริตฺวาน กมฺมํ
คิตฺถํ สํหพฺยํ ปุคฺค๑โตติ ๑
อปฺปํ วา พหุํ วา น อทฺทสํมิ
ทณฺ ๑ทณฺสํ สํเก อคาเว
อฺปสํถกมฺมํ วา คาทิํ
เกน กมฺเมเน คโตสิ เทวโลกนฺติ ๑
อาพาธโกหํ ทฺกฺขิตฺโต คิตฺถาโน
อาตุรฺรโปมฺมิ สํเก นิเวสฺเน
พฺพุธํ วิคฺคฺรธํ วิคฺคฺณณฺกฺขํ
อทฺทกฺขํ สํคํ อโนมปณฺณํ
สํวํ มุทิกมโน ปสฺสนนฺจิตฺโต

๑ ธรรมปทญฺสกาย อพฺพุพฺพุ ๑ ๒ ย. สํคิ... ๑

อณฺฐธํ อกริ คถาคคตฺถ
 ตาหิ กุสฺสํ กริตฺวาน กมฺมํ
 ติทฺถํ สหปุยํ ปตฺโตติ ฯ
 อจฺฉริยํ วต อปุญฺญํ วต
 อณฺฐธํกมฺมตฺถ อยมํทิสํ วิปาโก
 อหิํ มุทิตฺตมโน ปสฺสนฺจิจฺจุโต
 อชฺเชว พุทฺธํ สฺวณํ วชามํติ ฯ
 อชฺเชว พุทฺธํ สฺวณํ วชามิ
 รมฺมณฺจ สฺจฺจณฺจ ปสฺสนฺจิจฺจุโต
 คเถว สิกฺขาย ปทานิ ปณฺจ
 อชฺชนฺทตฺถุณฺนิ สํมาทียสฺส
 ปาณาติปาตา วิรมสฺส ชีปํ
 โถเก อทินฺนํ ปวิชฺชยสฺส
 อมชฺชโป โน จ มุสา ภณานิ
 สฺสเกน ทาเรน จ โหหิ ตฺถุจฺเจติ ฯ
 อตฺถกาโมติ เม ยถา หิตกาโมติ เทวเต
 กโรมิ ตฺถุหํ วจํ ตฺถุณฺติ อจฺฉริโย มม
 อฺเปมิ สฺวณํ พุทฺธํ รมฺมณฺจาปิ อนฺตฺตวํ
 สฺจฺจณฺจ นรเทวสฺส คจฺฉามิ สฺวณํ อหํ
 ปาณาติปาตา วิรมามิ ชีปํ

๘๔] วิมานวตฺตํมํ สํคตมตฺตํ สุนิภฺชิตฺตวตฺตํทตฺตํ ทตฺมํ เสริสฺสํกวิมานํ ๓๔๓

โตเก อทินนํ ปวิชฺชยามี
อมชฺชโป โน จ มุตา ภาณามิ
สํเกน ทาเรน จ โหมิ ตฺวโจติ ๑
มฺหฺชกฺกณฺทตฺติวิมานํ นวมนํ ๑

[๘๔] ๑๑ สุนิถ ยกฺขตฺตํ จ วาณิชา น จ
สํมาคโม ยตฺต ตทา อโหสิ
ยถา กถํ อิตฺริตฺเรน จาบี
สฺสภาสิตํ ตณฺจ สฺสณาก สฺสพฺเพ
โย โส อหุ ราชา ปายาสี นาม
ภุมฺมานํ สหฺพฺยคโต ยสฺสสฺส
โส โมทมาโน ว สํเก วิมานเ
อมานุโส มานุเส อชฺฌณภาสิติ ๑
สํเก อวณฺเณ อมนุสฺสจฺาเน
กนฺดาเว อปฺโปทเก อปฺปภกฺเข
สฺสทฺตคฺเม วณฺณปถสฺส^๒ มชฺฌเ
วงฺกมฺภยา นฺนุจฺมนา มนุสฺสจฺา
นยิธ ฌตา มุตฺตมยา จ สฺนติ
อฺปาทานํ นตฺติ กุโธธ ภิภฺชา
อณฺณตฺร ปัสฺสึหิ จ วาตฺตกาหิ จ

ย. ๓ วงฺเก ๑ ๒ วณฺณปถสฺส ๑ เป ๑ ๑

ศคฺคาหิ อุนฺหาหิ ๑ ทารุณาหิ
 อชฺชชฺชกตฺถิ ศคฺคตฺถิ^๑ กปาลํ
 อนายถํ ปรโตเกน ศฺลยํ
 ลุทฺททานมาวาสมิตํ ปฺราณํ
 ภูมิปฺปเทโส อภิสศฺคฺตฺวโป
 อถ ศฺเมห เกน นุ วนฺณเนน
 กิมาถฺมานา^๒ อิมํ ปเทสํ หิ
 อนุปวิฏฺฐา สหสฺสา สฺเมจฺจ
 โถภา ภยา อถ วา สมนฺบุพฺพุหาติ ๑
 มคฺเชสฺส อจฺเจสฺส ๑ สคฺคฉวหา
 อาโรมีนฺมฺห ปฺปนฺนิยํ ปฺหุตฺถํ
 เต ยามเสถ สินฺนุโสวฺวํภุมิ
 ธนคฺคิกา อุตฺถํ ปตฺถยนา
 ทิวา มีปาลํ นริวาสยฺนฺตา
 โยคฺคานุกมฺมปณฺจ^๓ สฺเมกฺขมานา
 เอเตน เวเคน อายาม สฺพเพ
 เทรตฺถิ มคฺคํ ปฏฺธิปฺนฺนา วิกาเต
 เต ทฺวปฺปยาตา อปรทฺธมคฺคา
 อนฺธากฺคา วิปฺปนฺนฺชา อรณฺญเ

ย. ๑ ศคฺคตฺถิ ๑ ๒ กาย อาถิสฺสนาย ๑ ๓ ม. โยคฺคานุกมฺมปณฺจ ๑

๘๔] วิมานวตฺถุสฺมี สํคตมตฺสํ สํนิทฺธิทฺตวตฺถุสฺสํ ทตฺมํ เสวีสํสํกวิมานํ ๓๔๕

สํทฺตคฺคเม วนปถสํสํ มชฺฌเ
ทิสํ น ชานาม ปมฺพหฺจิตฺตา
อิทญฺจ ทิสฺวาน อทฺธิจฺปฺพหํ
วิมานเสฏฺฐญฺจ ทฺวญฺจ ยถา
คตฺตคฺคทฺร ชฺชิตฺตมาตฺตนา
ทิสฺวา ปตฺตา สมนฺนา อุตฺตคฺคาติ ๑
ปาวํ สมฺมทฺตสํ อิมญฺจ ๒ วนํ
เวตฺถํ ปวํ^๓ สํกปถญฺจ มคฺคํ
นทฺธิโย ปน ปพฺพตฺตานญฺจ ทฺตคฺคา
ปฺปฏฺ ทิสฺสา คจฺจนฺน โภคเหตุ
ปฏฺชนฺทียานํ วิชิตํ ปเรตํ
เวรชฺชเก มานุสํ เปกฺขมานา
ยํ โว สํคํ อถ วาปี ทิฏฺฐํ
อจฺเจรทํ คํ โว สํโณม คาคาติ ๑
อิโตมฺปี อจฺเจรทฺรํ กุมาร
น โน สํคํ วา อถ วาปี ทิฏฺฐํ
อตฺถิตฺตมานุสํสํกเมว สพฺพํ
ทิสฺวาน คปฺปาม อโนมวณฺณํ
เวหาสยํ โปกฺขรณฺโณ สวณฺติ

ย. ๓ วณฺณปถสํสํ ๑ ๒ วณฺณํ ๑ ๓ เวตฺถาจารย์ ๑

๔๔] วิมานวตฺตํมณี สํคตมณฺโส สุนิภฺชิยวตฺตํมณฺโส ทสฺมํ เสริสฺสํวิมานํ ๓๔๗

โส โมทลํ นาริคณฺอุปฺโปทโน
วิมานปาสาทวเร มโนรเม
อจินฺตโย สํพุทฺธคณฺอุปฺปนโน
ราชา ยถา เวสฺสวโน ๑ นินฺนยา
เทโว นุ อาสี อุก วาสี ยกฺโข
อุทากุ เทวโนโต มนุสฺสํภูโต
ปฺจุณฺตํ คํ วาณิสสํคตวาทา
ชาจิกฺข โโก นาม ศุวฺสี ยกฺโขติ ๑
เสริสฺสํโก นาม อหฺมํติ ยกฺโข
กนฺตาวโร วณฺณปมฺภี ๒ ศุคฺโค
อิมํ ปเทสํ อภิปาทยามิ
วจนฺทโร เวสฺสวณฺณมณฺโส รณฺโณติ ๑
อริจฺจุตฺถํ ปริณามชนฺเต
สํยํ กตํ อุทากุ เทเวหิ ทินฺนํ
ปฺจุณฺตํ คํ วาณิสสํคตวาทา
กถํ คยา ตทฺธมิตํ มนุญฺญํ
นาริจฺจุตฺถํ น ๓ ปริณามชนฺเต
น สํยํ กตํ น หิ เทเวหิ ทินฺนํ
สํเกหิ กมฺเมหิ อปาปเกหิ

๑ ม. นินฺนทา ๑ ย. ๒ วณฺณปมฺภี ๑ ๓ ปริณามชนฺเม ๑

๘๔] วิมานวตฺตํมํ สํตฺตมตฺตํ สํนิฏฺฐิตวตฺตํทตฺตํ ทตฺตํ เสวิตํวิมานํ ๓๔๘

คํ เม วคํ คํ ปน พุทฺธมจฺริยํ
ตตฺตํ สํจิณฺณตฺตํ อโย วิปาโก
เตเหว กมฺเมหิ อปาปเกหิ
ปฺปญฺเณหิ เม ตทฺธมิตํ วิมานํ
สจฺจํ กิราหํสํ นว สปญฺญา
อนนฺตญฺจา วจํ ปณฺทิตานํ
ยหิ ยหิ คจฺฉติ ปฺปญฺณกมฺโม
คหิ คหิ โมทติ กามกามํ
ยหิ ยหิ โสภปริตฺทโว จ
วโร จ พนฺโธ จ ปริกฺกิตฺโส
คหิ คหิ คจฺฉติ ปาปกมฺโม
น มุจฺฉติ ทฺตคฺคิตฺยา กทาจิ
สํมมฺพุทฺธโร ว ชโน อโหสิ
อตฺตํ มุทฺตเต กตตฺกโต จ
ชนตฺตมตฺตํ ตฺยหฺนฺจ กุมาร
อปจฺจโย เกณ นุ โห อโหสิ
อิเม ๑ สิวิตฺตปวณา ๒ ตาตา
ทิพฺพา ๓ คนฺธา สจฺจํ ปวณฺติ
เต สํมฺปวายนฺติ อิทํ วิมานํ

ย. ๓ มีสทฺโท ทิสฺสติ ฯ ๒-๓ จสทฺโท ทิสฺสติ ฯ

ทิชา จ ราชโศ จ คม นิหตุชา
 อิมธมฺย ไช วสุธสฺสคจฺย
 สิปาฏิกา ผตฺนติ เอกเมกา
 มานุสฺสํ วสุธสฺสํ อคฺคํ
 ยทฺทศ กายมฺหิ อธิปฺปโน
 ทิพฺพานํ วสุธสฺสํ ปณฺญ
 อสฺมํ วิมานมฺหิ จตฺวาน ตาตา
 อายุกฺขยา ปญฺณกฺขยา จวิสฺสํ
 เทเนว โสธเนว ปมฺจฺฉิตฺตํ
 กถํ นุ โสธเจยฺย ตถาวโร โส
 ททฺธา วิมานํ อคฺคํ จิรายํ
 เย จาปี ไช อธิคฺครํ อธิปฺปโน
 เท นฺน โสธเจยฺย ปริคฺคปฺปณฺณาคิ ฯ
 อนฺจฺฉวํ โยวทียญฺจ เม คํ
 ยํ มํ ตฺเมท เปยฺยวาจํ วเทถ
 ตฺเมทว ไช ตาต มยานุคฺคฺตา
 เยนิจฺฉกํ เทน ปเทถ โสธกฺคินฺนํ ฯ
 ทนฺตฺวา มยํ สินฺธุโสธวํ
 ธนฺตฺกิกา อุตฺททยปฺตฺกยานา
 ยถา ปโยคา ปริปฺปณฺณจาตา

๘๔] วิมานวตฺตํมํ สํคฺคตมตฺตํ สํนิทฺตํคฺคตํคฺคตํ ทตฺมํ เสวิตํวิมานํ ๓๕๓

กาหาม เสวิตํ มหํ อพารนฺติ ฯ
มา เหว เสวิตํ มหํ อตฺตํ
สพฺพญจ โว ภวิสฺสตี ยํ วเทถ
ปาปานิ กมฺมานิ วิชฺชชยาถ
ธมฺมานุโยคญจ อธิฏฺฐหาถาติ ฯ
อปาตโก อตฺติ อิมมฺหิ สงฺฆे
พหุสฺสโต สํตวตฺตปฺปนโน
สทฺธโร จ จาคํ จ สฺสเปสโต จ
วิจฺจุชฺโณ สมนุสฺสโต มุคฺคมา
สณฺฑชานมาโน น มุสา ภณฺเญย
ปฺรปฺชาตายน น เจตฺเตยฺย
เวฏฺฐิกํ มีสฺสนํ โน กเรยฺย
สณฺฑญจ วาจํ สจฺฉิตํ ภณฺเญย
สคารโว สปฺปติสฺสโต วินฺนโต
อปาปโก อธิสฺสเถ วิสฺสทฺธโร
สํ มาตวํ ปิตฺตญฺจาเม ชนฺตุ
ธมฺเมเน โปเสติ อวิยวตฺติ
มณฺเฑ โส มาตานิยฺยํ หิ การณา
โกคานิ ปฺริเยสฺสตี น อตฺตํเตตฺตํ
มาตานิยฺยญจ โย อจฺจเยน

เนกขมฺมโปโณ จริตฺสฺสติ พุรหฺมจริยํ
 อชฺช อวํโก อตฺโธ อมาโย
 น เตสํปฺเปน จ โวหเรยฺย
 โส คาทิโส สุกตกมฺมการี
 รมฺเม จิโต กิณฺติ ตเถถ ทฺถุชํ
 คํ การณา^๑ ปาตุกโคมฺหิ อตฺตนา
 ศตฺมา จ มํ ปตฺสฺสท วาณิชา เต
 อณฺณศฺร เต น หิ ภสฺสํ ภาเวถ
 อทฺธากุตา^๒ วิปฺปนฺนุชา อรณฺเณ
 คํ ขิปปมาเนน ตหํ ปเรณ
 สฺสฺสฺส หเว สปฺปรีเตน สฺสฺสโมติ ฯ
 กิณฺนาม โส กิณฺจ กโรติ กมฺมํ
 กิ นามเชยฺยํ กิ ปน ศตฺสฺส โคตฺตํ
 มยฺมบี นํ ทฏฺฐกามนฺท ยถา
 ยตฺตํสาณุกมฺปาย อีธาตฺตสฺส
 ตาภา หิ ศตฺสฺส ยตฺตํ ศฺวมฺบี เหลตฺติ ฯ
 โย กปฺปโก สมนฺวณามเรยฺโย
 อฺปาสโก โกจุณฺณทฺฐชฺชวํ
 ชานาถ นํ คมฺหากํ เปตฺติ โย โส

๘๔] วิมานวตฺถุณฺณิ สํคฺคณฺณํ สํนิฏฺฐิตฺวคฺคสํสํ ทสฺมํ เสวีสํสทวิมานํ ๓๕๓

มา จ ไช นํ หีฬิตฺถ สํเปสโต โสติ ฯ
ชานามเส ยํ คฺวํ วเทสิ ยถา
น ไช คํ ชานามเส เขทิสฺสติ
มยมนิ นํ ปุชฺชิสฺสํ ยถา
สํคฺคณฺณํ คฺยหํ วจฺมํ อุมารนฺติ ฯ
เย เกจิมสฺมि สํพเพ มนุสฺสํ
ทหฺรา มนุสฺสา อถ วาปี มชฺฌิมา
สํพเพว เต อตฺถกฺค วิมานํ
ปัสสณฺณํ ปุณฺณํ ฌตํ กทริยาติ ฯ
เต คคฺค สํพเพว อหํ ปุเรติ
คํ กปฺปํ คคฺค ปุณฺณํ
สํพเพว เต อตฺถกฺค วิมานํ
มสํกตํ วิย วาสวสํ
เต คคฺค สํพเพว อหํ ปุเรติ
อุมารนฺติ ๒ ปุณฺณํ
ปาณตฺติปาตา วิรตา อหํ
โสเก อทินนํ ปวิชฺชยฺสํ
อมชฺชปา โน จ มุสา ภาณํ
สํเกน ทาเรน อหํ คฺยหา

ยุ. ๑ อตฺถกฺค ๒ ปุณฺณํ

เตะ คคฺค สฬฺหะ อหํ ปุเรติ
 อปาสกคฺคํ ปฏิกะสยิตฺวา
 ปกุกามิ สคฺคา อหฺมโธมาโน
 ยกฺขิทธิยา อหฺมโต ปุณฺนํ
 คนฺตฺวาน เตะ สันชฺโสวรัณฺนี
 ธนคฺคิกา อุกุทฺยํ ปคฺคยานา
 ยถา ปโยคา ปริปฺนฺนธนาภา
 ปจฺจาคมนํ ปาตติปคฺคตมกฺขติ
 คนฺตฺวาน เตะ สจฺจํ โสคฺคิวนฺโต
 ปคฺคเตหิ ทาเวหิ สมนฺจิกฺกตา
 อานนฺทจิตฺตา สมนฺนา ปคฺคิตา
 อกํสํ เสวีสฺส มหิ อุพาริ
 เสวีสฺสํ ปริเวณํ มาปยีสํ
 เอตาทิสํ สปฺปฺริสํ เสวนา
 มหิทธิยา ธมฺมคฺคาน เสวนา
 เขถสฺส อคฺคาย อปาสกสฺส
 สฬฺหะ สคฺคา สฺฐิตา อเหสฺสนฺติ ฯ
 เสวีสฺสกวิมานํ ทสฺมํ ฯ

[๘๕] .. อจฺจมิทํ มณฺนิณฺณํ วิมานํ
 สมนฺตโต ทฺวาทสํ โยชนานิ

วิมานวตฺถุสฺมี สํคตมสฺส สุนิภูติคฺคตวคฺคสฺส

๘๕]

เอกาทสฺมํ สุนิภูติคฺคตวิมานํ

๑๕๕

กุฏาคารา สํคตสฺสตา อุพารา

เวฬุริยคฺคตมฺภา รุจิรคฺคตตา สฺภา

คคฺคตจฺฉลํ ปิวัลลํ ขาทลํ จ

ทิพฺพา จ วังนา ปวทณฺติ วคฺคฺ

ทิพฺพา รสา กามคฺคเนคฺคต ปณฺจ

นาริโย จ นจฺจนฺติ สฺวณฺณณฺนา

เกณ เต ตาทีโส วณฺโณ เณ เต อิมิขฺฌติ

อุปฺปชฺชนฺติ จ เต โภคา เย เกจิ มนโส ปิยา

ปุจฺฉามิ ตํ เทว มหानุภาว

มณฺธสฺสฏฺโศ กิเมกาสํ ปุณฺณํ

เกณาสํ เขวณฺชติคฺคตานุภาโว

วณฺโณ จ เต สพฺพทิสฺสา ปภาสํคิตํ ฯ

โส เทวปุคฺคโศ อคฺคตมโน โมคฺคตตฺถาเนน ปุจฺฉิตโศ

ปณฺหํ ปุฏฺโฐ วิยาภาสํ ยสฺส กมฺมสฺสํทํ ผลํ

ทฺฐนฺนิภูติคฺคตํ มาถํ สุนิภูติปิตฺวา

ปติฏฺฐเปตฺวา สํคตสฺสํ ภูเป

มหิทฺธิโก จมฺหิ มหानุภาโว

ทิพฺเพหิ กาเมหิ สมนฺจติฏฺโศ

เตน เม ตาทีโส วณฺโณ เตน เม อิมิขฺฌติ

อุปฺปชฺชนฺติ จ เม โภคา เย เกจิ มนโส ปิยา

เคนมฺหิ เหวณชฺชิตานฺภาโว

วณฺโณ ๑ เม สหุพฺพิสา ปภาสํคํติ ฯ

สัจฺจชิตฺตวิมานํ เขกาทสมํ ฯ

อฺตุทฺธานํ

เทว ทตฺติทฺทา เทว วิหารา ภฺยโก โคปาดกณฺจโก

อนฺเนกวณฺณมณฺจกฺกณฺทํ เสริสฺสโก สัจฺจชิตฺตํ

ปฺริสํ สคฺคโม วคฺคคํติ ฯ

ภาณวาร์ จคฺคณฺถํ ฯ

สัททนต์ปิฎก ชุทฺทกนิกายสุต

เปตวตฺถุ

นโม สุตฺต ภควโต อรหโต สมนาสัมพุทธสฺส ฯ

[๘๖] ๑. เขตฺตูปมา อรหฺนโต ทายกา กสฺสํกุปมา
 พฺชูปมํ เทยฺยธมฺมํ เอกโต นีพฺพุตฺเต ผลํ
 เอกํ พชฺ^๒ กสฺสํเขตฺตํ เปตานํ ทายกสฺสํ จ
 คํ เปตา ปริญฺชุนฺติ ทาตา ปุณฺณเณ วฑฺฒติ
 อีเรว กุสฺสํ กตฺวา เปเต จ ปฏิปฺปชฺย
 สํกฺคณฺจ กมฺติ จานํ กมฺมํ กตฺวาน ภทฺทกนฺติ ฯ

เขตฺตูปมาเปตวตฺถุ ปจฺมี ฯ

[๘๗] ๒. กาโย เต สํพุทฺธो วณฺโณ สํพุทฺธา โยภาสฺส เต ทิสฺสา
 มุขํ เต สํกรสฺสํว กิํ กมฺมมกฺรา^๓ ปุเรติ ฯ
 กาเยน สณฺณโต ขาสี วาจาयाสํ อสณฺณโต
 เทน เม ตาทิสฺโส วณฺโณ ยถา ปสฺสํสสิ นารท
 ตนฺตฺตฺยาหํ นารท พุทฺธิ สํมํ ทิฏฺฐมิตฺทนฺตฺยา

ยุ. ๑ โยโฆ ๑ ๒ โยฆพชฺ ๑ ๓ กมฺมมกฺรา ๑

மாகாதி மூதா பாய் மா ஐ சூகரமுஐ ஒஹி ॥

சூகரபேதவதநு துதியி ॥

[๘๘] ๓ ทิพฺพํ สํภํ ชาเรติ วณฺณธาคํ
 เวหายสํ ทิฏฺฐสฺสิ อนฺตติฏฺเฆ
 มุชฺฌจฺ เต กิมีโย ปฺปติคนฺธํ
 ชาทนฺติ ทิ กั มฺมมกาสี ปุพฺเพติ ॥
 สมฺโน อหํ ปาโป ทฺถชฺวาโจ
 ตปสฺสํโรโป มุชฺสา อสฺสณฺนโต
 ตทฺธา จ เม ตปสา วณฺณธาคํ
 มุชฺฌจฺ เม เปสฺสนิเยน ปฺปติ ॥
 ตยิทํ ตยา นารท สํมํ ทิฏฺฐํ
 อนฺุกมฺปกา เย กุสฺสตา วเทยฺยํ
 มา เปสฺสนํ มา จ มุสา อภาณิ
 ยกฺโข ตวํ โหหิสิ กามกามํติ ॥
 ปฺปติมุชฺเปตวตฺต ทุதியิ ॥

[๘๘] ๔ ยงฺกนิทกายนมฺมณํ กตฺวา ทชฺชา ทานมฺมจฺฉริ
 ปุพฺเพ เปเตว อารพฺก อถ วา วตฺตทเวตฺตา
 จตฺตาโร ว มหาราเช โถกปาเต ยสฺสํสฺสิโน^๒
 กุเวรํ ฐตฺตวฺจฺจ วิรูปกฺขํ^๓ วิรูปทฺทํ

ย. ๑ จ ๑ ๒ ยสฺสํสฺสิเน ๑ ๓ วิรูปกฺขณฺจ ๑

๘๐] เปตวตฤถัมภ์ ปะสมถัส อรุทวคตฤถัส ปณณัม ติโรกุกุทเปตวตฤ ๓๕๘

เต เจวํ ปุชิตา โหนติ ทายกา จ อนิปลถา ฯ
 น หิ รุณณํ วา โสโก วา ยาวณฺณา ปริเทวณา
 น ตํ เปตสฺส อคฺคทาย เขวํ ติฏฺฐนฺติ ฌาตโย ฯ
 อยณฺจ โส ทกฺขิณา ทินฺนา สงฺฆมฺหิ สุปฺปติฏฺฐิตา
 ทึฆรตฺตํ หิตายสฺส จานโส อุกกปฺปตฺติ ฯ

ปฏิจจัตตติกเปตวตฤ จตฺตติ ฯ

[๘๐] ติโรกุกุทเทถฺ ติฏฺฐนฺติ สงฺฆิสฺสจฺจายเกสฺ จ
 ทวารพาหาสฺ ติฏฺฐนฺติ อากนฺตฺวาน สกํ ฆรํ ฯ
 ปหฺมุเต อนนฺปानมฺหิ ชชฺชโกชฺเช อุกกจฺเจ
 น เตสํ โกจิ สรติ สงฺคตํ กมนฺนปจฺจยา ฯ
 เขวํ ททฺนฺติ ฌาตึนํ เย โหนติ อนุกมฺปกา
 สฺสจฺจํ ปณฺณตํ กาเถน กปฺปิยํ ปานโกชนํ
 อิทํ वो ฌาตึนํ โหตุ สฺสชิตา โหนตุ ฌาตโย ฯ
 เต จ ตตฺถ สงฺมาคนฺตฺวา ฌาติเปตา สงฺมาคตา
 ปหฺมุเต อนนฺปानมฺหิ สงฺกจฺจํ อนฺนโมทเร
 จิรํ ชฺวณฺตุ โน ฌาตึ ยะสํ เหตุ ฌาณสํ
 อมฺหากณฺจ กตา ปุชฺชา ทายกา จ อนิปลถา ฯ
 น หิ ตตฺถ กสฺส อคฺคิ โครกฺเขตฺถ น วิชฺชติ
 วณฺชชฺชา ตาทิสฺสํ นคฺคิ หิริณฺณเณ กยาถยํ ฯ

๓ ย. คเมว ฯ ๒ ม. ฌาตกา ฯ

อีโต ทินฺเนน ยาเปนฺติ เปตา กาสกตา คหิ
 อุนฺนเม อุกํ อุนฺจํ ยถา นินฺนํ ปวตฺตติ
 เขวเมว อีโต ทินฺนํ เปตานํ อุกฺกปฺปติ ๑
 ยถา วาริวหา ปุรา ปริปรุเรนฺติ สํสริ
 เขวเมว อีโต ทินฺนํ เปตานํ อุกฺกปฺปติ ๑
 อทาสี เม อทาสี เม ฌาติมิตฺตกา สฺชา จ เม
 เปตานํ ทกฺขิณํ ทชฺชา ปุพฺเพ กตมฺหุสฺสริ ๑
 น หิ รุณฺณํ วา สํโก วา ยาวณฺณา ปริเทวนา
 น คํ เปตสฺส อตฺถาย เขวํ ติฏฺฐนฺติ ฌาตโย ๑
 อยฺเมว โข ทกฺขิณา ทินฺนา สงฺฆมฺหิ สฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
 ทมฺวตฺตํ หิตายสฺส จานสํ อุกฺกปฺปติ ๑

สํ ฌาติมฺโม จ อยํ นิตฺตํอีโต

เปตาน ปุชา จ กตา อุพารา

พตฺตจ ภิกฺขุณฺนมฺนปฺปทินฺนํ

ตฺเมหิ ปญฺญํ ปสฺสํ อนปฺปกนฺติ ๑

ติโรกฺขชฺชเปตวตฺถุ ปญฺจมํ ๑

[๘๓] ๑. ๑. ทุพฺพณฺณรฺปาติ ทุคฺคณฺชา ปฺปติ วายสึ
 มกฺขิกาหิ ปริกฺกณฺชา กา นุ ควํ ชฺช ติฏฺฐสฺสํ ๑
 อหิ ภทฺเต เปตฺมฺหิ ทุคฺคตา ยมโลกิกา

๑. ๑. เปตานมตฺถาย ๑

๘๒]เปตวตฺถุณฺณํ ปจฺมสฺสํ อฺรควคฺคสฺสํ สํคฺคมํ สํคฺคปฺคฺคชาทิกเปตวตฺถุณฺณ๑๒

ปาปกมฺมํ กิริยฺวาน	เปตโถกํ อิติ. คตา ^๑
กาเถน ปณฺจ ปุคฺคานิ	สํยํ ปณฺจ ปุณาปเร
วิชัยิตฺวาน ชาทามิ	เคมี น โหนฺติ เม อถํ ๑
ปริทฺยหฺติ ฐมายติ	ชฺชทาย หทยํ มม
ปานํยํ น ตเถ ปาตุํ	ปสฺสํ มํ พฺยสฺนํ คคฺคหฺติ ๑
กิณฺหุ กาเยน วาจาย	มนสา ทฺวฏฺฐํ กตํ
กิสฺสํ กมฺมวิปาเกน	ปฺคฺคตมํสํนิ ชาทสฺสํติ ๑
สํปตฺติ เม คพฺพกฺกิณํ อาสี	คสฺสํสา ปาปํ อเจคฺชัย
สํหา ปทฺทฺชมนสา	อกริ คพฺพกปาตํ ๑
คสฺสํสา เทวมาสีโก คพฺพโก	โถหิตมฺเบว ปคฺคชริ
คทสฺสํสา มาตา กุบีตา	มยฺหํ ฅาตํ สํมานยิ
สํปณฺญํ มํ อกาเรสฺส	ปริภาสาปยิ จ มํ ๑
สํหา ไชรณฺจ สํปถํ	มฺสาวาทํ ^๒ อภาสียํ
ปฺคฺคตมํสํนิ ชาทามิ	สํเจตํ ปกตํ ^๓ มยา ๑
คสฺสํ กมฺมวิปาเกน	มฺสาวาทสฺสํ จูภยํ
ปฺคฺคตมํสํนิ ชาทามิ	ปฺพพฺโถหิตมกฺกชิตาติ ^๔ ๑

ปณฺจปฺคฺคชาทิกเปตวตฺถุณฺณํ ๑

[๘๒]๑นคฺคา ทพฺพพณฺณรูปาสี ทคฺคคฺคชา ปฺติ วายสฺสิ

ย. ๑ คตาติ ๑ ๒ อภาสียํ ๑ ๓ สํปณฺญํ กตํ ๑
๔..... กาคิ ๑

មកុឱកាអិ បរិកិណុណា
 ចអំ រាពេនេ បេត្ថិមុអិ
 បាបកម្មំ ករិតុវាណ
 កាពេន ឥតុត បុតុតាអិ
 វិទាមិតុវាណ ឧទាហរិ
 បរិកុម្មតិ ឧទាហរិ
 អិវុត្ថំ អារិកុទុណាអិ
 កិណុ កាពេន វាទាយ
 កិសុត្ថំ កម្មវិបាកេន
 ចអុ មមុអំ តុវេ បុតុតា
 ឥអំ បុតុតុវេបេតា
 តតៃ មេ ឥអិកៃ កុតុតៃ
 ឥ ។ កុតុតៃ ចតិកុតុត
 ឥអំ បកុតុតុមេនឥ
 តតុតុតា តេមាតិកៃ កុតុតៃ
 តតុតុតា មាតា កុប្បិកា
 ឥបត្តឈុត មំ ចកាវេតិ
 ឥអំ ឱវេនុត ឥបត្តំ
 បុតុតុតុតុតាអិ ឧទាហរិ

កា អុ កុវំ ចិវ កិណុត្ថិតិ ។
 តុតុតុតា មេនៃតិកា
 បេត្ថិកៃកិកៃ កុតា
 ឥអំ ឥតុត បុនាបេ
 គេប្បិ អេ អិវេតិ មេ ចតិ ។
 ឧត្តរា អុត្តិ អេ
 ចកុតិកុតុតុតុត ចាតបេតិ ។
 អេនឥ តុតុតុត កតិ
 បុតុតុតុតុតាអិ ឧទាហរិ ។
 ចុកៃ ឥមុបុតុតុតុតុតុតុត
 ឥអិកៃ ឧតិមឈុតុតុត ។
 ឥបតិមឈុតុតុតុតុត
 តតុតុតា បាបំ ចកេតិ
 ចកុតុត កុតុតុតុតុតុត ។
 បុតុតុតុតុតុតុតុត បតិ
 មមុអំ ឈាតិ ឥអានុ
 បរិកាតាបិ ។ មំ ។
 អុតុតុតុតុតុតុត រាតិឥតុតុត
 ឥកេតិ បកតិ មមា ។

យុ. ១ ឧតិមឈុតុតុតុត ។ ២ បុតិកៃតុតុតុតុត ។

๘๓] เปตวคฤๅณํ ปจฺมตฺถํ อํรทวคฤๅณํ อฏฺฐมํ โคณเปตวคฤๅณํ ๑๖๓

ตตฺถํ กมฺมวิปาเกน มุถํวาทตฺถํ จูภยํ
ปฺปตฺตมํตํนํ ขาทามิ ปฺพพฺโถหิตมกฺขิตาติ ๑

ตฺตคฺคปฺปตฺตขาทิกเปตวคฤๅณํ ตฺตคฺคมํ ๑

[๘๓] ๘กิณฺณุ อมฺมมคฺคตฺตวโปว ถายิตฺวา หริตํ ติณฺ
ขาท ขาทาติ ถปฺปติ คตตฺตคฺคํ ขรคฺคคํ ๑
น หิ อนฺเนน ปาเนน มโค โคณ สมฺมจฺเห
คฺควปฺป^๑ พาโถ จ ทมฺเมโธ ยถา ^๒อณฺโณ จ ทมฺมคฺคิติ ๑
อิเม ปาธา อิทํ ตฺถํ อยํ กาโย สวาตฺติ
เนตฺตา ตเถว ติฏฺฐนฺติ อยํ โคณ สมฺมจฺเห
นยฺยตตฺถํ หตฺถปาทา กาโย ตฺถสณฺจ ทิสฺสคฺคิติ
รทํ มคฺคิกถฺวปฺปตฺถํ น นุ คฺคณฺเณว ทมฺมคฺคิติ ๑
อาทิตฺตํ วต มํ ตนฺตํ ฆตตฺตคฺคํ ปาถกํ
วารินา วีย โธสฺสณฺจ สพฺพํ นิพฺพายเย ทวํ ๑
อพฺพพฺพํ วต เม ตตฺถํ โสภกํ หทยนิสฺสคฺคิตํ
โย เม โสภปเรตตฺถํ มิตฺตโสภกํ อปานฺนํ
สฺวาทํ อพฺพพฺพหตฺถโลตฺถมํ ตฺถิกฺกุโคตฺถมํ นิพฺพุโต
น โสภามิ น โรทามิ ทว สุตฺตวาน มาณว ๑
เชวํ กโรนฺติ สปฺปณฺณา เย โหณฺติ อนุกมฺปกา
นิวคฺคตฺถนฺติ^๓ โสภมา สฺสาโค มิตฺวํ ยถาติ ๑

โคณเปตวคฤๅณํ อฏฺฐมํ ๑

ย. ๑ คฺควปฺป ๑ ๒ คณฺเณว ๑ ๓ วิณฺวคฺคตฺถนฺติ ๑

[๘๕] ๘ คฺคณฺณํ มุคฺคํ รุจฺฉณฺณํ ปุพฺผํ
 ปริภุญฺชติ ถิสฺสํ อຍံ วิပါโก
 อຍံ หนุํ ถิํ กมฺมมกาสี นารီ
 ยยา สํพฺพทา โสหิตปุพฺพภกฺขา
 นวณิ วตฺถุณิ สฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
 มุทฺธิ สฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส จ โธมฺมฺม
 ทินฺนํ มิสฺสํ กิฏฺฐกา ภวณฺติ
 อຍံ หนุํ ถิํ กมฺมมกาสี นารီติ ฯ
 ภริยา มเมตฺตา อหุ ภาทฺต
 อทฺยิกา มจฺฉนฺตี กทฺธิยา
 ตา มํ ททฺธํ สมนฺพฺราหฺมณํ
 อกฺโกตฺติ ปริภาสฺติ จ
 คฺคณฺณํ มุคฺคํ รุจฺฉณฺณํ ปุพฺผํ
 ปริภุญฺช คฺคํ อสฺสํ สํพฺพกตํ ฯ
 เขตํ เต ปฺรโลกสฺสํ โหตุ
 วตฺถุณิ จ เต กิฏฺฐกา ภวณฺตุ
 เขตาทิสํ ทุจฺฉริตํ จริตฺวา
 อธิคฺคตา จิรฺวตฺถาย ขาทตฺติ ฯ
 มหาเปตฺถการเปตวคฺค นวมนํ ฯ

๘๕] เปตวคฤถัมภ์ ปะสมถัสต์ อรทวคฤถัสต์ ทถัมภ์ ขธาทยเปตวคฤถ ๑๖๕

[๘๕] ๐๐ กา นุ อนุโตวิมานถัมภ์ ตัญจนันต์ อนุปนิทมิ
 อุปนิทมิถมถัสต์ ภาทเท ปถัสถามิ ตัม มหิททิกถนุติ ๑
 อฏฐิยามิ หรายามิ นกคา นิทมิทุมุ พหิ
 เกธะหมหิ ปฏิจจณนา ปุณณัม เม อปุปกัม กถนุติ ๑
 หนทตฺตริยัม ทามิ เต อิมัม ทุสฺส นีวาสย
 อิมัม ทุสฺส นีวาสะตุวา พหิ นิทมิถม ไสภเน
 อุปนิทมิถมถัสต์ ภาทเท ปถัสถามิ ตัม มหิททิกถนุติ ๑
 หตฺถเนน หตฺถเต เต ทินฺนัม น มยฺหัม อุปกปฺปติ
 เอเสตฺถปาสโก สทฺธโร สมนฺมา สมนุทฺทสาวกโก
 เอตัม อจฺจุฉาทยิตฺถวาน มม ทกฺขิณมาทิส
 ตถาหิ สฺสิตฺตา เหลสฺส สัพพทกามสम्मิทฺธิเนติ ๑
 คณฺจ เต นหาปยิตฺถวาน วิติมฺปิยิตฺถวาน วาณิชา
 วตฺถเลหจฺจุฉาทยิตฺถวาน คตฺถสา ทกฺขิณมาทิส
 สมนนฺตรานุทฺติเจ วิปาโก อุปปชฺชก
 โกชนจฺจุฉาทนปานิยม์ ทกฺขิณาย อิทํ ผลัม
 คโต สฺสทฺธา สฺสจิตฺตนา กาสฺสีกุคฺคตมธารินิ
 หสฺนํ วิมานา นิทมิ ทกฺขิณาย อิทํ ผลนุติ ๑
 สฺสจิตฺตรูปํ วุจฺจิ วิมานัม เต จ ภาสฺติ
 เทวเต ปุจฺจิตฺตาทิจกฺข กิถัสส กมฺมถัสสิทํ ผลนุติ ๑

ภิกฺขุโน จรฺมานสุตฺ	โทณนิมฺมิชฺช ^๑ อหํ
อทาสํ อชฺชภูตสุตฺ	วิปฺปลนฺเนน เจตสา
คตฺตํ กมฺมสุตฺ กุสฺลคตฺตํ	วิปากํ ที่มฺมนุคฺ
อนฺโถมิ วิมานสุมํ	คณฺจ ทานิ ปริตฺตกํ ๑
อชฺชํ จตุหิ มาเสหิ	กาถกิริยา ภวิสฺสคิ
เอกนคํ กฏฺฏํ ไชวํ	นิริยฺยุปคิตฺตํ
จตุกฺกณฺณํ จตุทวารํ	วิภคฺคํ ภาคโส มิคํ
อโยปการปริยญฺคํ	อຍສາ ပນិກຸຊຸຊີຕໍ່ ๑
คตฺตํ อโยมยา ภูมิ	ชติคา เชนฺสา ยุตฺตา
สฺมนฺตา โยชนสฺคํ	ผริคฺวา คิฏฺฐคิ สພພາ
คคฺຄາหิ ที่มฺมทຸຮານ	ທຸກຸໝໍ ເວທີສຸດສໍ່ ເວທນ
ผคณฺจ ปาปกมฺมสุตฺ	คตฺมา โสจามิหํ ภูตฺนคิ ๑

ชตาคยเปตวคฺค ทสฺมํ ๑

[๘๖] ๑๑ ปຸຣໂຕ ^๒ ຈໍ ເສ່ເຕນ ປເຕຕິ ທຸຕິນາ
 ມຊເນ ປນ ອສຸດສຸວິວເຄນ
 ປຈຸຣາ ^๒ ກຸຣຸຣາ ສິວິກາຍໍ ນິຍຸຍາຕິ
 ໂອຣາສຍນຸຕິ ທສ ສພພໂຕ ທິສາ ๑
 ຕຸເມຮ ປນ ມຸກຸຣທຸຄຸປາລິໂນ
 ກຸທມຸຊາ ກິນຸນປກິນຸນທຸຕາ

ຍຸ. ๑ โทณนิมฺมิชฺช^๑ ๑ ๒ ๑ ๑

๕๖] เปตวตถุสฺมึ ปจฺมสฺสํ อรทวตฺถุสฺสํ เอกาทสํ นาคเปตวตฺถุ ๑๖๗

มณฺเฑสฺสภูตา กิมกตฺถ ปาปํ
เยนญณฺมณฺเฑสฺสํ บิฎฺฎาณํ โสหิตํ (อิติ) ฯ
ปฺรโต ๑ โย กจฺจติ กุญฺชเรน
เสเตน นาคเณ จตฺถกฺกเมน
อมฺหากํ ปฺตฺโต อหุ โส ปเชฏฺฐโก
ทาทานิ ทตฺถวานํ สฺสํ ปโมทติ ฯ
โย โส มชฺเช อสฺสํคฺคิรเณ
จตฺถกฺกิ ยุตฺเตน สฺสํคฺคิเตน
อมฺหากํ ปฺตฺโต อหุ มชฺเชโม โส
อมจฺฉริ ทานปติ วิโรจติ ฯ
ยา สํ ปจฺฉา สิวิกาย นียยาติ
นาริ^๒ สฺสํปณฺนา มิคมนฺนทโลจนา
อมฺหากํ ชิตฺตา อหุ สํ กนิฏฺฐา
ภากทฺถมภาเคน สฺสํ ปโมทติ ฯ
เอเต จ ทาทานิ อทฺถํ ปุพฺเพ
ปสฺสนนิจิตฺตา สมนฺนพฺราหฺมณานํ
มยํ ปน มจฺฉริโน อหฺมทา
ปวิภาสกา สมนฺนพฺราหฺมณานํ
เอเต จ ทตฺถวา ปวิจายนฺติ

ย. ๑ เชฏฺฐโก ฯ ๒ ทาริ ฯ

มยญจ สัจจํสาม นโฬว ทิคุโตติ ๑
 ก็ คุมหากํ โภชนํ ก็ สยมนํ
 กถญจ ยาเปถ สุปาปรมนิโน
 ปหุคโกเศสฺ อนุปฺปกเส
 สัจจํ วิราคาย ทฺถุชชช ปตฺตา ๑
 อญฺณมญฺญํ วริตฺวาน ปิฉาม ปุพฺพโถหิตํ
 พหุํ ปิฉวา น ทาตา โหม นจุฉาทิมฺหมเส มยํ ๑
 อิจฺเจว มจฺจา ปรีเทวญฺติ
 อทายิกา เปจฺจ ยมสฺส จายิโน
 เย เต วิริจฺจา อธิคฺมม โภเก
 น ภฺยฺชเว นามิ กโรญฺติ ปุญฺญํ ๑
 เต ชุปฺปิปาตฺสปคฺตา ปตฺถ
 ปจฺฉา จิรํ ฉายิเร ทฺยหฺมานา
 กมฺมานิ กตฺวาน ๒ ทฺถุชฺชทฺริยานิ
 อนฺโถนฺติ ทฺถุชฺชํ กฏฺฏกปฺฝณานิ ๑
 อิตฺถวํ หิ ธนฺธญฺญํ อิตฺถวํ อธิ ชีวตํ
 อิตฺถวํ อิตฺถวโต ฌตฺวา ทํปํ กยฺรารถ ปณฺทิตโต ๑
 เย เต เขวํ ปชานญฺติ นรา ธมฺมสฺสโกวิทา
 เต ทาเน นปฺปมชฺชญฺติ สุตฺวา อรหตํ วโจติ ๑
 นาคเปตวตฺถุ เขกาทสฺมํ ๑

ย. ๓ วิริจฺจา ๑ ๒ ทฺถุชฺชทฺริยานิ ๑

๘๗] เปตวตฺถุสฺมึ ปจฺมสฺสํ อรฺกคฺคสฺสํ อฏฺฐมํ โคณเปตวตฺถุ ๑๖๘

[๘๗] ๑๒ อรุโคว ตจํ ฐิณฺณํ	หิตฺวา คจฺจนฺติ สฺนฺตญํ
เชวํ สํเร นิพฺโปเค	เปเต กาสถเต สติ
ทญฺหมาโน น ชานาติ	ฌาตึํ ปรีเทวิตํ
ตสฺมา เอตํ น โสจามิ	คโต โส ตสฺส ยํ คติ ๑
อนพฺพิโต คโต อาคา	นानุญฺญาโต อิตฺโต คโต
ยถาคโต ตถา คโต	ตตฺถ กา ปรีเทวนา
ทญฺหมาโน น ชานาติ	ฌาตึํ ปรีเทวิตํ
ตสฺมา เอตํ น โรทามิ	คโต โส ตสฺส ยํ คติ ๑
สเจ โรเท กิสฺสา อสฺสํ	ตตฺถ เม ก็ ผถํ สียา
ฌาตึมิตฺตสฺสฺสฺสฺสํ ^๒	ภียฺโย โน อรตฺถํ สียา
ทญฺหมาโน น ชานาติ	ฌาตึํ ปรีเทวิตํ
ตสฺมา เอตํ น โรทามิ	คโต โส ตสฺส ยํ คติ ๑
ยถามี ทารโก จนฺทํ	คจฺจนฺตํ อนโรทติ
เชวํ สมนฺปทเมเวตํ	โย เปตํ อนุโสจติ
ทญฺหมาโน น ชานาติ	ฌาตึํ ปรีเทวิตํ
ตสฺมา เอตํ น โรทามิ	คโต โส ตสฺส ยํ คติ ๑
ยถามี พุรฺหม อุกฺกมฺโภ	ภินฺโน อปฺปฏิสันฺธิโย
เชวํ สมนฺปทเมเวตํ	โย เปตํ อนุโสจติ
ทญฺหมาโน น ชานาติ	ฌาตึํ ปรีเทวิตํ

ยุ. ๑ คติ ๑ ๒ ฌาตึมิตฺตา... ๑

คตฺตมา เอตํ น โรทามิ คโต โส คตฺตํ ยาคตฺติ ๑

อจฺจเปตวตฺถุ ทฺวาทสํ ๑

อุตฺถานํ

เขตฺตฺวปมา วณฺณา ทฺวเ ฐิตตํ ทิโรกฺขทฺทํ

ปุคฺคชาทิกา โคณคฺคํ ปาสาทํ นาโครค ทฺวาทสา

เต วตฺถุณี วคฺเค ปจฺเม อุตฺถานํ ๑

อจฺจวคฺโค ปจฺโม ๑

- [๘๘] • นคฺคา ทฺวพฺพณฺณรปาสํ กัสสา ธมฺมิตฺตจฺจิตา
- อปฺปมาตฺตพิเก กัสสิเก กา นุ ทวํ อิจฺจ ทิฏฺฐสฺสตี ๑
- อหํ ภทฺทเต เปตฺตมฺหิ ทฺวคฺคตา ยมโลกิกา
- ปาปกมฺมํ กริตฺวาน เปตโลกมิโต คตฺตาติ ๑
- กิณฺนุ กาเยน วาจาเย มนสา ทฺวกฺกมฺมํ กตํ
- กิตฺตํ กมฺมวิปาเกน เปตโลกํ อิตฺโต คตฺตาติ ๑

อนุกฺกมฺปกา มยฺหํ นาเหสฺสํ ภนฺเต

มีตา มาตา จ อถ วามิ ฌาตกา

เย มํ นิโยเซยฺยํ ททาหิ ทานํ

ปสฺสนจฺจิตฺตา สมนพฺพราหฺมณานํ ๑

อิตฺโต อหํ วตฺตสฺสคานิ ปณฺณจ

ยํ เขตฺตฺวปมา วิจฺจามิ นคฺคา

๑ ยฺโรวียโปคฺคเก อิทํ อุตฺถานํ น ทิสฺสตี ๑

๔๘] เปตวตฤตุมิ ทุคฺคิยธฺมฺมํ อพฺพทวิวคฺคธฺมฺมํ ปจฺมํ ตํสํว โมจกเปตวตฤ ๓๗๓

ชุกฺขาย ตณฺหาย จ ชฺชชฺชมานา
ปาปธฺมํ กมฺมธฺมํ ผลํ มเมทํ ฯ
วณฺทามิ ตํ อยฺย ปสฺสนฺนจิตฺตา
อนุกมฺป มํ วีร มหानุภาว
ทตฺวา จ เม ธาติสฺส ยาทิ กิณฺณิ
โมเจหิ มํ ทุคฺคกฺติยา ภทฺนเตติ ฯ

ธํมฺมธฺมํ คธฺมํ ปฏิสฺสณฺณทฺวา สํวิปฺปตฺโต อนุกมฺปโก
ภิกฺขุณฺโณ ธาตฺตํ ทตฺวา ปาณินมคฺคตฺตํ จ ใจถกํ
ธมฺมธฺมํ จ ปาณินํ คธฺมํ ทกฺขินธมฺมาทิสฺส
ธมฺมธฺมํ อนุกมฺปจฺเจ วิปาโก อปฺปชฺชก ฯ
โกชณฺณจฺฉาทนํ ปาณินํ ทกฺขินธมฺมา อิทํ ผลํ
ตโต สฺสทฺธา สฺสจฺฉิณฺณา กาสฺสีกุคฺคตฺตมฺชาวรินํ
วิจฺจิตฺตวคฺคตฺตมฺภาวณฺา สํวิปฺปตฺตํ อปฺปสํกมฺมิ ฯ
อภิกฺกณฺเตน วณฺณเณน ยา ตวํ ทิฏฺฐสฺส เทวเต
โอภาสฺสณฺ์ ทิสฺสา สฺสพฺพา โอสฺสํ วิย ตารกา ฯ
เกณ เต ตาทิสฺส วณฺณเณน เกณ เต อิมิขฺฆตฺติ
อปฺปชฺชนฺติ จ เต โกตา เย เกจิ มนฺโธ นียา

ปฺปจฺฉามิ ตํ เทว มหानุภาว
มณฺธสฺสทฺธา กิณฺณาสฺส ปุณฺณํ
เกณานํ เหว ชฺชิตฺตานุภาว

แปลทศกัณฐะมณี ทศกัณฐะ อพพรวิทศกัณฐะ

๘๘]

ทศกัณฐะ สำนวนวิทศกัณฐะ มาศแปลทศกัณฐะ

๑๗๓

[๘๘] ๒ นกคา ทพพณณรปาสี ก็สา ธมนิธณจिता
ออุปผาสัพเพ เกสสิเก กา นุ ทวํ อธิ ตัญจัสสตี ๑
อหนเต สกียา มาตา ปุพเพ อณณาสุ ชาคัสสุ
ออุปมนนา มีตติวิสัย ออุปปาสา สมปปีตา
อทุกิตฺตํ อปีตํ แพร ถึงฺจมาณิกํ สิตถสมัน
อสนฺจํ อหฺมมานนํ วิชิตานณฺจ โถหิตํ
อณิตานณฺจ ยํ ฆานํ สัสสจฺจนฺณณฺจ โถหิตํ
อทุกาปเรตา ภาณฺชามิ อิตฺถิปุริสฺสนิสฺสิตํ
อปฺพโถหิตํ ภาณฺชามิ ปณฺณํ มนุสฺสํสาณณฺจ
อเถณา จ อนคารา จ นิธมณณฺจปฺรายนา
เทหิ ปุคฺคก เม ทานํ ททฺวา อทุกิตฺสํหิ เม
ออุปเว นาม มุณฺเจยฺย ปุพฺพโถหิตโกชนาติ ๑
มาศฺยา วจฺนํ สฺสทฺวา ออุปคิสุโสณฺณมฺปโก
อามนฺตฺยิ โมคฺคกตฺตานํ อนฺนรทฺธณฺจ กปฺปีนํ
จคฺคโส ภูมฺปิโย กตฺวา สงฺฆเ จคฺคทฺธิเส อทา
ภูมฺปิโย อหฺนปฺนณณฺจ มาศฺ ทกฺขิณมาทิสฺส ๑
สมนฺนทฺรานุทฺธิจเ วิปาโก ออุปชฺชก
โกชนํ ปานํยํ วคฺคํ ทกฺขิณาย อิทํ ผตํ
คโต สฺสทฺธา สฺสจิวสนา กาสฺสีกุคฺคตมทาวินํ
วิจิตฺตทวตฺถาภรณา โกตฺติคํ ออุปสงฺกมิ ๑

อภิกุณเคน วณฺณเนน ยา ตุํ ติฏฺฐสฺสึ เทวเต
 โอภาเสนฺตุํ ทิสฺสา สพุพา โอสฺสํ วีย คารกา
 เกน เต ตาทิสฺโส วณฺโณ เกน เต อิมิขฺฌติ
 อุมฺปชฺชชฺฌติ ฯ เต โภคา เย เกจิ มนฺโส ปียา

ปฺจุณามิ คํ เทว มหาณฺภาเว

มนฺตุสฺสฏฺฐา กิมกาสฺสิ ปฺญณํ

เกณามิ เอวํ ชติตฺตานฺภาวา

วณฺโณ ฯ เต สพุพทิสฺสา ปภาสํคํติ ฯ

สํวิปฺตุตฺตสฺสํหํ มาตา ปฺพุเพ อณฺเวยาสฺสุ ชาตํสฺสุ

อุมฺปนฺนา ปิตฺติวิสฺสํ ชุปฺปิปาสา สมนฺปิตา

ฉทฺธิคํ อิมํคํ เขพฺ สิงฺฆาณิกํ สิตฺถํ

วสฺสญฺจ ทฺยหฺมานานํ วิชฺชาตฺตานญฺจ โถหิตํ

วณฺติตฺตานญฺจ ยํ ฆานํ สํสจฺฉินฺนญฺจ โถหิตํ

ชฺฐาปเวตา ภูณฺชิสฺสํ อิตฺติปริสฺสนิสฺสํ

ปฺพุพโถหิตํ ภกฺขิสฺสํ ปณฺณํ มนฺตุสฺสานญฺจ

อเถณา ฯ อนคารา ฯ นิสฺสณฺณญฺจปฺรายนา ฯ

สํวิปฺตุตฺตสฺสํ ทาเนน โมทามิ อกฺกุโถภยา

มุนิํ กาวฺรณิกํ โถเก คํ ภนฺเต วณฺทิตฺตฺมาตฺตาติ ฯ

สํวิปฺตุตฺตฺเตรสฺสํ มาตฺตฺเปตฺวตฺตฺตํ ทฺติยํ ฯ

[๓๐๐] ๓ นคฺคา ทฺพุพณฺณรฺฐปาสิ กิํสา ชมนิสฺสณฺจิตา

๓๐๐] เปตวตถุสฺสมี ทุคฺคิยสฺส อพฺพพรวคฺคสฺส ตฺติยํ มคฺคาเปตฺวตฺถุ ๓๗๕

อุปฺปฬาสฺสพิเก กัสสิเก	กา นุ ตฺวํ อีร ติฏฺฐสฺสตี ๑
ธำหิ มคฺคา ตฺวํ ติสฺสสา	สํปคฺคิ ^๑ เต ปฺเร อหุ
ปาปกมฺมํ กิริตฺวาน	เปตฺโถกํ อีโต คตฺตาติ ๑
กีนฺนุ กาเยน วาจาย	มนฺธ่า ทุกฺกฏํ กตํ
กิสฺสํ กมฺมวิปาเกน	เปตฺโถกํ อีโต คตฺตาติ ๑
จณฺห์ ๑ ฆรฺธ่า จาส์	อิตฺถํ มจฺฉํ สจฺจา
คาคํ ทฺรฺคฺคิ วตฺวาน	เปตฺโถกํ อีโต คตฺตาติ ๑
สจฺจ ^๒ อหิมี ชานามิ	ยถา ตฺวํ จณฺหิกา อหุ
อณฺณณฺจ ๒ ตํ ปุจฺฉามิ	เกนาสี ปัสฺสกุฏฺฐิจฺจา ๑
สัสสํ นหาคา ตฺวํ อาสี	สฺสจฺจิตฺถา อตฺตกฺคา
อณฺณจ ๒ ๓ อธิมคฺคํ	สํมตฺตกฺคฺวา ตยา
คสฺสสา เม เปกฺขมานาย	สํมิเกน สมนฺนคฺยิ
คโต เม อิตฺถสา วิปฺตา	โกโร เม สมนฺชายถ
คโต ปัสฺสํ คเหตฺวาน	ปัสฺสนา ตํ วิกักริหิ
คสฺสํ กมฺมวิปาเกน	เคนมฺหิ ปัสฺสกุฏฺฐิจฺจาติ ๑
สจฺจํ อหิมี ชานามิ	ปัสฺสนา มํ ตฺวํ โอทิริ
อณฺณณฺจ ๒ ตํ ปุจฺฉามิ	เกน ชฺชชฺชาสี กจฺจฺจยาติ ๑
เกสฺสชฺชหาวี อุกฺโข	วณฺนํ อคฺคิมฺมฺหเส
ตฺวํ ๑ เกสฺสชฺชมาหาวี	อณฺณจ กปฺปิกจฺจโน
คสฺสสา ตฺยาชานมานาย	เสยฺยํ ตฺยาคํ สโมทิริ

ยุ. ๓ สํปคฺคิ ๑ ๒ สพิ ๑ เป ๑ ๑ ๓ ตํ ๑

ศฺลฺสํ กมฺมวิปาเกน เตน ชชฺชามิ กจฺจุตฺยาติ ฯ
 สจฺจํ อหํปี้ ชานามิ เสยฺยํ เม ตฺวํ สโมกิริ
 อณฺณณฺจ ไซฺ ทํ ปุจฺจามิ เกนาถิ นคฺคิยา ตฺวนฺติ ฯ
 สหายนํ สมฺโย อถิ ฌาตึนํ สมิคฺคิ อหุ
 ตวณฺจ อามนฺติตา อถิ สจฺจํ โน จ ไซฺ อหํ
 ศฺลฺสํ ตฺยาชานมานาย ทฺลฺสํ ตฺยาหํ อปानฺติ
 ศฺลฺสํ กมฺมวิปาเกน เตนมฺหิ นคฺคิยา อหฺนฺติ ฯ
 สจฺจํ อหํปี้ ชานามิ ทฺลฺสํ เม ตฺวํ อปานฺติ
 อณฺณณฺจ ไซฺ ทํ ปุจฺจามิ เกนาถิ คฺกุคฺคณฺธิณฺติ ฯ
 ตว คฺกุคฺคณฺจ มาตณฺจ ปจฺจคฺคณฺจ วิเตปนํ
 คฺกุคฺคปฺเป อชาเรถิ ทํ ปาปํ ปกคฺคํ มยา
 ศฺลฺสํ กมฺมวิปาเกน เตนมฺหิ คฺกุคฺคณฺธิณฺติ ฯ
 สจฺจํ อหํปี้ ชานามิ ทํ ปาปํ ปกคฺคํ ตฺยา
 อณฺณณฺจ ไซฺ ทํ ปุจฺจามิ เกนาถิ ทฺกุคฺคตา ตฺวนฺติ ฯ
 อภิณฺณํ สมกํ อถิ ยํ เคเท วิชฺชเค ฐนํ
 สนฺเตสฺส เทยฺยธมฺเมสฺส ทํปํ นากาถิมคฺคโน
 ศฺลฺสํ กมฺมวิปาเกน เตนมฺหิ ทฺกุคฺคตา อหฺนฺติ ฯ
 คเทว มํ ตฺวํ อวจ ปาปกมฺมํ นิเสวสิ
 น หิ ปาเปหิ กมฺเมหิ สจฺจภา ใหฺถิ สจฺจคฺคิ
 วามโต มํ ตฺวํ ปจฺจเจถิ อโถปี้ มํ อจฺจสฺสยฺยติ

๓๐๐] เปตวคฤงษ์มัย ทุติยสังข์ อพฺพหรีวคฤงษ์ คติยัม มคฺคาเปตฺวคฤ ๓๗๗

ปสฺส ปาปานิ กมฺมานิ	วิปาโก โหติ ยาติโส ๑
เต สมฺพาสโย อาสฺ	ตาเนวภรณานิ เม
เต อญฺเญ ปริวารนุติ	น โภคา โหนฺติ สฺสฺสฺสฺสฺ
อิทานิ ภูตฺสฺส ปิตา	อาปณา เคหเมหิติ
อปฺเปว เต ทเท ทิเบจิ	มา สฺ คาว อิตฺ ๑
นคฺคา ทพฺพณฺณรปามฺหิ	กัสา ธมฺมสังฺกัสา
โกปฺปํ เอคํ อิตฺถํ	มา มํ ภูตฺปิตาทุทํ ๑
หนฺท กิํ คฺยาหิ ๒ ๓	กิํ วา จ เต กโรมฺหิ
เยน คฺวํ สฺสฺสฺสฺสฺ	สพฺพกามสมฺมัทธินิ ๑
จตุคฺคาโร ภูทฺธฺ สํขโต	จตุคฺคาโร ปน ปุคฺคฺคา
อฏฺฐ ภูทฺธฺ โภชยิตฺวา	มม ทกฺขิณมาทิสิ
คทาหิ สฺสฺสฺสฺสฺ	สพฺพกามสมฺมัทธินิ ๑
สํฐติ สํ ปฏฺฐิตฺวา	โภชยิตฺวา อฏฺฐ ภูทฺธฺ
อตุเลหิจฺฉาทยิตฺวาน	คสฺสํ ทกฺขิณมาทิสิ ๑
สํนณฺดรานุกฺขเจ	วิปาโก อปฺปชฺชถ
โภชนจฺฉาทนํ ปาณํ	ทกฺขิณาย อิทํ ผลํ
คโต สฺสฺสฺสฺ	กาสิคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺ
วิจิจฺจคฺคฺคฺคฺคฺคฺ	สํปคฺคิ ๓ อปฺสํกมิ ๑
อภิกฺกนฺเตน วณฺณเนน	ยา คฺวํ คฺยฺยํ เทวเต

ยุ. ๓ อคา ๑ ๒ กิณฺคทาหิ ๑ ๓ สํปคฺคิ ๑

โอบาเสณฺห์ ติสา สพุพา	โอสถึ วีย ตารกา
เกน เต ตาทีโส วณฺโณ	เกน เต ชิริมิชฺฐนติ
อุปปชฺชนติ จ เต โภคา	เย เกจิ มนโส มียา

ปฐกฐาณิ ตํ เทว มหาภูฏาเว

มนต์สฤตา กิมกาฬิ ปุณฺณ

เกนابق์ เอว๋ ชติตานภาวฉา

วณโน จ เท สัพพิสา ปภาสคคิ ๗

อหิ มคฺคา คุวํ ติสุลฺลา ปาปกมฺมํ ภริตฺตฺวาน ตว ทาเนน ทินฺนเนน จิวั ชฺชฺวาทิ ภคินี อโสภํ วิรชํ ชานํ อธิ ฐมฺมํ จริตฺตฺวาน	สปคฺคํ เต ปุเร อหุํ เปตโตกํ อิตฺโต คคฺคา โมทามิ อกฺกุโตภยา ฯ สห สพฺเพหิ ฌาตฺตริ อวาลํ วสฺสคฺคํ ทานํ ทตฺตฺวาน โสภณฺเน ฯ
---	--

วิเนยฺย มจฺเจวมตํ ตํมตํ

อนันตภา ฤคคัมภีร์ จานนุติ ฯ

มคฺคาเปตฺวคฺคํ คคิยํ ฯ

[๓๐๓] ๔ กาดิ์ ทุพพณฺณรปาดิ์	ผรุสา ภีรุตฺตสฺสนา
บิํจฺจคตาดิ์ กถาราดิ์	น คํ มณฺณวามิ นานุสินฺธิฯ
อหิ์ นนฺทา นนฺทเสณ	ภริยา เต ปฺเร อหิ์
ปาปกมฺมํ ภริตฺตวาน	เปตโตกํ อิตฺถ คตาดิ์ ฯ

๓๐๓] เปตวตถุสุมิ ทุติยสฺส อพฺพวีรยบุคคลํ จตุตฺถํ นนฺทาเปตวตถุ ๑๗๘

กีนุ กาเยน วาจา	มนสา ทุกกฺกํ กตํ
กิสฺสํ กมฺมวิปาเกน	เปตโถกํ อิตฺถํ คตาคิ ๑
จณฺท์ ๑ ฆรุตํ จาสํ	ตยิ จาสิ อคฺคารวา
คาคํ ทุรฺกตํ วตฺตวาน	เปตโถกํ อิตฺถํ คตาคิ ๑
หนฺนตฺตตฺตํ ททามิ เต	อิมํ ทุสฺสํ นิवासย
อิมํ ทุสฺสํ นิวาเสตฺวา	เอหิ เนสฺสํมิ ตํ ฆรํ
วตฺตณฺจ อนฺนปानณฺจ	ถจฺฉสิ คุวํ ฆรํ คตา
ปฺคฺเต ๑ เต ปสฺสํสฺสํ	สฺสณฺสาเย ๑ ทกฺขสิ ๑
หตฺถเกน หตฺถเก เต ทินฺนํ	น มยฺหํ อปฺกปฺปติ
ภิกฺขุ ๑ สฺสํสฺมปฺนเน	วํศฺราเค พหุสฺสฺสฺเต
คปฺเปหิ อนฺนปानเน	มมํ ทกฺขณฺมาทิสิ
คทาคํ สฺสฺติคา เสสฺสํ	สพฺพกามสํมกฺขินํคิ ๑
คโต สํวฺตติ โส ปญฺญสฺสณฺคฺวา	ทานํ วิปฺตมาภี
อนฺนปानํ ขาทนํ	วตฺถํ เสนาสนานิ ๑
ณฺคฺตํ คณฺธณฺจ มาถณฺจ	วิวิธา ๑ อฺปาหนา ๑
ภิกฺขุ ๑ สฺสํสฺมปฺนเน	วํศฺราเค พหุสฺสฺสฺเต
คปฺเปตฺวา อนฺนปानเน	คสฺสา ทกฺขณฺมาทิสิ ๑
สมนนฺตฺรานุกฺกฺเข	วิปาโก อฺปปฺชชถ
โกชฺนจฺฉาทนํ ปานํ	ทกฺขณฺนาย อิทํ ผลํ

๑ ย. สฺสณฺสาเย ๑ ม. สํณฺสาโร ๑ ๒ ย. วิวิธานิ ๑

คโค สุตธา สัจจธนา กาสักกุตมธาวิน
 วิจิตตวตถาภรณา สามีโก อุตตงกมิ ๑
 อภิกกนฺเตน วณฺเณน ยา ตฺวํ ติฏฺฐสฺสี เทวเต
 โยภาเสนฺตํทิสํ สัพฺพา โยสฺมึ วีย ตารกา
 เกน เต ตาทิสํ วณฺโณ เกน เต อิมิขฺฌนฺติ
 อุตฺตปฺปชฺชนฺติ จ เต โภคา เข เกจิ มนโส ปิยา

ปฺจุณามิ คํ เทว มหาณฺणाเว

มนุสฺสํภฺตา กิมกาสี ปุณฺณํ

เกนาสิ เขวํ ชติตานุภาวา

วณฺโณ จ เต สัพฺพทิสํ ปภาสํคํติ ๑

อหํ นนฺทา นนฺทเสน ภวียา เต ปุเร อหํ
 ปาปกมฺมํ ภวิตฺวาน เปตโลกํ อิตฺถ คตา
 ตว ทินฺเนน ทาเนน โมทามิ อฏฺโฏภยา ๑
 จิรํ ชฺว คหปติ สห สัพฺเพหิ ฌาตฺวิ
 อโลกํ วิรชํ จานํ อวาลํ วสฺสวตฺถํ
 อิมิ ธมฺมํ จริตฺวาน ทานํ ทตฺวา คหปติ ๑

วิเนยฺย มจฺเจวมตํ สฺมุถํ

อนินฺทิตฺโธ สคฺคกมฺเปติ จานนฺติ ๑

นนฺทาเปตวตฺถุ จตฺตํ ๑

กถมา ปุเร มคัง ปุคคัง อชราณี^๑ มนุโสจสี ๑
 น คัมภพภา มนุโสจสี อมนุโสจสี วา ปน
 ชาโต เม มามรี ปุคคโต กุโต ภพภา อตพภย
 น มนุตา มุตภตตชชา โสจเจติ ฐเนน วา
 สกกา ชานยิคุ กณห ยัม เปตมโนโสจสี ๑
 มหัทธนา มหาโกศา รฐจวนโตบี ชตติยา
 ปหุตชนธณณา^๒ เตบี โน อชรามรา ๑
 ชตติยา พุราหมณา เวสสา สุตทา จณฐาตปุกุสา
 เอเต จณเณ จ ชตติยา เตบี โน อชรามรา ๑
 เย มนุคัม ปวิคตุนติ ฉพคัม พุราหมณินติ
 เอเต จณเณ จ วิชชาย เตบี โน อชรามรา ๑
 อัสโย วาบี เย สนุตา สณฺณตคตฺตา ตปัสสีโน
 สวรี เตบี กาถเน วิชฺชนติ ตปัสสีโน ๑
 ภาวิตคตฺตา อรหุโต กตทิจจา อนาสวา
 นิทฺธิปนฺติ อิมํ เทหํ ปุณฺณปาปปริกฺขยาติ ๑
 อาทิตคัม วต มํ สนุคัม สคตฺติคัม ปาวกัม
 วารินา วีย โอติณฺจ สพฺพํ นิพฺพาปเย ทวี ๑
 อพฺพุพฺพิ วต เม สลฺลํ โสกํ ทหณิสฺสํ
 โย เม โสกปเรตสฺส ปุคฺคโสกํ อปานฺติ

ย. ๑ อชราณี ๑ ๒ ปหุตชนธณณาโส ๑

๓๐๔] เปตวตถุสฺสํ ทุติยสฺสํ อพฺพหฺวคฺคสฺสํ ตฺถกฺคํ ฌนฺปาตเปตวตถุ ๓๘๓

ตฺถวาทิ อพฺพหฺวตฺถุสฺสํ	ตฺถิกฺวตฺถุสฺสํ นิพฺพุโต ๑
น โสจามิ น โรทามิ	ตว สุตฺวาน ภาตํ
เอวํ กโรหฺวติ สํปฺปญฺญา	เย โหหฺวติ อหฺมกมฺปกา
นิวตฺตยฺหฺวติ ^๑ โสจกฺกมา	ฆโฆ เชฏฺฐจํ ภาตํ
ยสฺสํ เอตาทิสํ โหหฺวติ	^๒ อมจฺจา ปริจฺจริกา
ตฺถภาตฺเตน ^๓ อเนวฺหติ	ฆโฆ เชฏฺฐจํ ภาตฺรหฺวติ ๑

กณฺหเปตวตถุ ฌญฺจํ ๑

[๓๐๔] ๑ นคฺโค ทพฺพณฺณรูปํ	กัโธ ฌนฺตฺตฺตฺตฺตฺ
อฺปฺปมาตฺตฺตฺโก กัโธ	โก นุ ตวํ อสิ มาริสํ ๑
อหํ ภทฺทเค เปตฺตมฺหิ	ทคฺคโค ยมโลกิโก
ปาปกมฺมํ กโรหฺวติ	เปตฺตโค อโธ คโคติ ๑
กั นุ กายเณ วาจา	มณฺสา ทคฺคกฺกํ กตํ
กิสฺสํ กมฺมวิปาเกน	เปตฺตโค อโธ คโคติ ๑
นคฺวํ อคฺคิ ทสฺสนานํ	เอรคฺคณฺทิตฺ วิสฺสํ
ตคฺคกฺกํ ปุเร อาสํ	ฌนฺปาตฺตฺตฺตฺ มํ วิทฺธ ๑
อสิตฺติ สกฺกวาทนํ	หิริณฺณสฺสํ อโหสิ เม
ปหฺวตํ เม ชาติรूपํ	มคฺคตาเวฬุริยา พหุ ๑
ตาว ^๔ มหทฺทนฺตฺตฺตฺ	น เม ทาทํ ปิยํ อหุ

ยุ. ๑ วิณฺวตฺตยฺหฺวติ ๑ ๒ อมคฺคปริจฺจริกา ๑ ๓ อเนวฺหติ ๑

๔ มหทฺทนฺตฺตฺตฺ ๑

มีทหิตฺวา ทวารํ ภูมฺชามิ	มา มํ ยาจฺนกาทฺทสุํ ฯ
อสนฺทฺโร มจฺฉวี วาสํ	กทริโย ปรีภาสโก
ททฺนฺตานํ กโรนฺตานํ	วารยิสฺสํ พหุชฺชนํ ฯ
วิปาโก นคฺคิ ทานสุตฺต	สํยมฺมสุตฺตํ กุโธ ผลํ
ไปกฺขรณฺโฏทปานานิ	ชารามานิ จ โรมีเต
ปปาโย จ วินาสสํ	ทฺขุเค สํกมฺมานิ จ ฯ
สุวาทํ อคฺคกตฺยาโน	กตปาโป คโต จโต
อฺปฺปนฺโน ปิตฺติวีสยํ	อฺปฺปมีปาสตมฺปปีโต
ปณฺจปณฺณวาสวสุตฺตานิ	คโต กาทกโต อหํ ฯ
นาภิชานามิ ภุคฺคํ วา	ปิตํ วา ปน ปานียํ
โย สํยมฺ โส วินาส	โย วินาส โส สํยม
เปตา हि กิร ชานนฺติ	โย สํยม โส วินาส ฯ
อหํ ปฺเร สํยมิสฺสํ	นาทาสํ พหุเก ชเน
สฺนฺเตสฺส เทยฺยชฺชเมสฺส	ทํปํ นากาสิมคฺคโน ฯ
สุวาทํ ปจฺฉานฺนคฺคปปามิ	อคฺคตกมฺมณฺณคฺค
อฺทฺธํ จคฺคิ มาเสหิ	กาตกิริยา ภวิสฺสติ ฯ
เอกนคฺคํ กจฺจกํ ไชวํ	นิริยํ ปปตฺติสฺสํ
จคฺคกฺกณฺณํ จคฺคทวารํ	วิภคฺคํ ภาคโส มิคํ
อโยปการปริยนคฺคํ	อยสา ปฏิกุชฺชิตํ ฯ

๓๐๕] เปตวตฤถัมมิ ทุคฺคิยธัมมํ อุกุฬํ วิวคฺคตฺถํ อฏฺฐมนํ ฐပ္พเสฏฺฐํ เปตวตฤ ๓๘๕

ตถสฺส อโยมยา ภูมि	ชติตา เคชสา ยุตฺตา
ธมฺมนฺตา โยชนสฺสํ	ผริตฺวา ติญฺจติ สํพุทฺธา ฯ
ตตฺถาหํ ทิฆมฺมทฺธานํ	ทกฺขํ เวทิสฺสํ เวทนํ
ผถํ ปาปสฺสํ กมฺมสฺสํ	คสฺสฺมา โสจามหํ ภูถํ ฯ
คํ โว วทามิ ภาทํ โว	ยาวนฺเตตฺถ ธมฺมาคตา
มา กตฺถ ปาปํ กมฺมํ	อาวํ วา ยถิ วา วโร ฯ
สเจ คํ ปาปํ กมฺมํ	กวิธฺสํถ กโรถ วา
น โว ทกฺขณา ปมฺมุคฺคตฺถิ	อฺปฺปจฺจนามิ ปถายิคํ
มคฺคเตยฺยา โหถ เปตฺเตยฺยา	กฺกุเต ชเรฐฺจาปจายิกา
ธามณฺเฑว โหถ พุทฺทมณฺเฑว	เอวํ สคฺคํ คมฺมิสฺสํถาติ ฯ

น ธนฺตติกฺเข น ธมฺมทฺทมนฺชฺเณ
น ปพฺพุตฺตานํ วิวํ ปวิธฺสํ
น วิชฺชติ โส ชคฺติปฺปเทโส
ยตฺถวฺจฺจิตฺโต มฺนุญฺเจยฺย ปาปกมฺมาติ ฯ
ธนฺปาถเปตวตฤ ธตฺถมํ ฯ .

[๓๐๕] ๘ นคฺคโค ทิโส ปพฺพุตฺติโคติ ภาณฺเต
วคฺคํ กุหิ คจฺฉนฺติ ทิสฺสํ เหตุ
อาจิกฺข เม คํ อมฺมํ สกฺกญฺเณ
สพฺเพน วิคฺคํ ปฏฺฐิปาทเย ตฺวนฺติ ฯ

พาราณสีนครํ ทูรชฺชจํ
 ศตฺตทํ คหปติ อทฺธโก อหุ ๑ ติโนโน
 อทาทา ศกฺติมนโน อามิสฺสํ
 ทุสฺสํเตยน ๒ ยมวิธยมนฺนิ ปคฺโคโต ๑
 โส สฺวจิกาย กิตฺติโค เตหิ เตเนว
 ฌาศฺสํ ยามิ อามิสฺสํกิลฺลิจิเหตุ
 อทานสฺสํตา น จ สทฺทหนฺติ
 ทานํ ฌตฺโต โหติ ปรมฺหิ โสเก ๑
 ธีตา จ มยฺหํ ตปเต อภิกฺขณํ
 ทสฺสํมี ทานํ ปิณฑํ ปิตามหานํ
 อปฺปจฺจํ ๓ ปวิธยมนฺติ พุราหฺมณา
 ยามิหิ อนุททาวินฺทํ ภคฺคํ ๔ ๑
 ตมโวจ ราชา ตวมนุททาวินฺทํ ตมฺปิ
 เขยฺยาสี ฌปฺปํ อหฺมํ กวิสฺสํ ปุชฺชํ
 อจฺจิกฺข เม คํ ยทิ อคฺคิ เหตุ
 สทฺธายิตํ ๕ เหตุวโจ สฺโณม ๑
 ศกฺตติ วคฺวา อคฺมาสี ศกฺต
 ภคฺชํ ๖ ภคฺคํ น ปทกฺขิณารหา

ย. ๑ ติโน ๑ ๒ ทุสฺสํเตน ๑ ๓ อปฺปจฺจํ ๑ ๔ โภคฺคณฺตํ ๑
 ๕ เหตุวเห ๑

๓๐๕] เปตวตฤสุมิ ทุคิยสัส อพพรวิคคสัส นวม อองกรเปตวตฤ ๓๘๗

ปจฺจนา คมึ ราชคหํ ปุณาปรํ
ปาตุรโหสิ ปุรโต ชนาริปสฺส ฯ
ทิสฺวาน เปตํ ปุณฺเทวํ อากคํ
ราชา อโวจ อหํปี ถิ ททามิ
อาจิกฺข เม คํ ยถิ อตฺถิ เหตุ
เยน ตฺวํ จิรตฺรํ ปิณฺโณติ สียา ฯ
พฺพุตฺตญฺจ สฺงฆํ ปวิวิสียาน ราช
อนฺเนน ปาเนนปี จิวเรน
คํ ทกฺขิณํ อาทิสํ เม หิตาย
เอวํ อหํ จิรตฺรํ ปิณฺโณติ สียา ฯ
ตโต จ ราชานิ ปติคฺฉวา คาวเทว
ทานํ สหคฺฉวา อตฺตญฺจ ทคฺฉวา
สฺงฆเ จ อาโรจยิ ปกคํ ตถาคคสฺส
เปตสฺส ปทกฺขิณํ อาทิสิตฺถ ฯ
โส ปุชฺชิตอ อติวีย โสภมาโน
ปาตุรโหสิ ปุรโต ชนาริปสฺส
ยถฺโฆหมสฺมึ ปรมิตฺธิปคฺโค
น มยฺหํ อิทฺธิสฺมตฺทิสํ มนุสฺสํ ฯ
ปสฺสํ นภาวํ อปรมิตํ มนยิตํ

คยานุทฺธิจํ อคฺคํ ททิตฺวา ตังเฆ

ตํปฏีโต ตตฺถํ ตทา พหุหิ

ยามิ อหํ สฺสํโต มนุสฺสํเทวาติ ฯ

จุพเสฏฺฐํเปตวตถุ อฏฺฐมนํ ฯ

- [๓๐๖] ๘ ยตฺถ อคฺคกาม กมฺโพหํ รณหารกา
 ยมํ กามทโท ยกฺโข อิมํ ยกฺขํ นิยามเส
 อิมํ ยกฺขํ คเหตุวาน ตํรูกเณ ปตฺถุห วา
 ยานํ อารอฺปิยิตฺวาน ขิปฺปํ คจฺฉาม ทวารกฺคฺติ ฯ
 ยตฺถ รุกฺขตฺถํ ฉายาย นิสฺสํเทยฺย ตฺถเยยฺย วา
 น ตตฺถํ ตํวํ ภาณฺเชยฺย มิตฺตทฺพุโห หิ ปาปโกติ ฯ
 ยตฺถ รุกฺขตฺถํ ฉายาย นิสฺสํเทยฺย ตฺถเยยฺย วา
 ขนฺธมฺปิ ตตฺถํ จินฺตเยยฺย อคฺโค เจ ตาทิโส สียาติ ฯ
 ยตฺถ รุกฺขตฺถํ ฉายาย นิสฺสํเทยฺย ตฺถเยยฺย วา
 น ตตฺถํ ปคฺคํ ภาณฺตเยยฺย มิตฺตทฺพุโห หิ ปาปโกติ ฯ
 ยตฺถ รุกฺขตฺถํ ฉายาย นิสฺสํเทยฺย ตฺถเยยฺย วา
 ตมฺถมฺปิ ตํ อพฺพยุห อคฺโคเปตาทิโส สียาติ ฯ

ยตฺถเสกฺรตฺถํ หิ จเร วเสยฺย

ยตฺถนฺนปานิ^๒ ปุริโส ตเถถ

น ตตฺถํ ปาปํ มนสา^๓มิจฺเจตเย

ม. ๑ หิตฺตเยยฺย ฯ ๒ ยตฺถนฺนปานิ ฯ ๓ จินฺตเยยฺย ฯ

๓๐๖] เปตวตฤตม์ ทุคฺยลลํ อพฺพฬวคฺคลลํ นวํ องฺกุรเปตวตฤ ๓๘๘

กตญญูตา สंपุประิเสหิ วณฺณิตา ฯ

ຍຸຕິກຸດຕິພິ ພຣ ກຸດຍຸຍ

อนฺเนน ปาเนน อပ္ภุจิติ ติยา

น คสฺส ปาปํ มนสํวปี^๓ เจตเย

๒๓ พุทฺธปาณิ ทตเต นิตฺตทุพฺภิก ๑

โย ปุพฺเพ กตกตฺยาโน ปจฺฉา ปาเปหิ หິสติ

อดุลปานิโท ไบโง น โส ภทฺธานิ ปสฺสํคํคิ ฯ

โย อปฺปทญฺเจตฺถ นรุตฺถํ ทสฺสตี

ตุ้ตตุ้ต โป้ตตุ้ต หนงุคณตุ้ต

คเมว พาทิ ปจุเจติ ปาป

สัจจโม รโห ปติวาทัง จิตฺโตตฺติ ฯ

นาค เทเวณ วา มนุสเสณ วา

อิสฺสรียะน วาหิ ^๒ สุปฺปสยฺโห

ขกฺโขหมณฺโณ ปรมิทฺธิปตฺโต

ทรงคโม วรรณพฤษปณโหติ ฯ

ปานิ เต สพุพโส วณโณ ปณฺจธาโร มรุตฺตโ

น่านารธา ปุคฺชนฺติ มณฺเฑหนฺติ ปฺริหฺนฺทํ ๑

นมุหิ เตโว น คนฺธพฺโพ นบี สกฺโก ปุรินฺทโท

เปตฺ ฅงฺกฺร ชานาหิ โรรุมหา^๓ อิศาคํ ๖

ม. ๓ จันตเย ๑ ๒ อปฺปสยฺโห ๑ ย. ๓ เภรุมฺหา ๑

กัถิโต กัถมาจาโร	โรรุมหิ ปุเร ตุวั
เกน เต พุรหุมจวิเยน	ปุณณิ ปาณิมหิ อิชฺฌติ ฯ
ตฺนตฺวาโย ปุเร ชาลั	โรรุมหิ ^๑ ตทา อหิ
สฺกิจฺจตฺตติ กปโณ	น เม วิชฺชติ ทาทเว ฯ
นิเวสฺสนญฺ ^๒ เม ชาลั	อัสยหฺสฺส ตฺปนฺนติเก
สฺทฺธสฺส ทานปติโน	กตปุณณสฺส ตฺชฺชโน ฯ
ตตฺถ ยาจฺนกา ยนฺติ	นานาโคตฺตา วณิพฺพกา
เต จ มํ ตตฺถ ปุจฺจนฺติ	อัสยหฺสฺส นิเวสฺสนํ ฯ
กตฺถ คจฺฉาม ^๓ ภทฺทํ โว	ตตฺถ ทานํ ปทียติ
เตสํ ^๔ ปุญฺโส ^๕ วกฺขามิ	อัสยหฺสฺส นิเวสฺสนํ ฯ
ปคฺคยฺห ทกฺขิณํ พาทุ	เตตฺถ คจฺฉถ ภทฺทํ โว
เตตฺถ ทานํ ปทียติ	เตน ปาณิ กามทโท
เตน ปาณิ มรฺตฺสฺสโว	เตน เม พุรหุมจวิเยน
	ปุณณิ ปาณิมหิ อิชฺฌติ ฯ
น กิร ตุวั อทา ทานํ	สํกปาณิหิ กสฺสจฺจิ
ปรสฺส ทานํ อนฺโมทฺมานโน	ปาณิ ปคฺคยฺห ปาวทิ ฯ
เตน ปาณิ กามทโท	เตน ปาณิ มรฺตฺสฺสโว
เตน เม พุรหุมจวิเยน	ปุณณิ ปาณิมหิ อิชฺฌติ ฯ

ยุ. ๑ เภรวุฒิมิ ๑ ๒ อาเวสฺสนญฺ ๑ ๓ ตตฺถ คจฺฉามิ ๑
 ๔ กตฺถ ๑ ๕ เตสํ ๑ ๖ วกฺขามิ ๑

๓๐๖] เปตวตฤตุมิ ทุติยสฺส อพฺพพริวคฺคสฺส นวมนํ องฺกูรเปตวตฤ ๓๘๓

โย โส ธานมทา ญญเต ปณฺณโน สกปาณฺนีหิ
โย หิตฺตฺวา มานุสฺสํ เทหํ ญญนฺนุ โส ทิสํคํ คโค ๑

นานี้ ชานามิ อสังยุทสาโทโน
 องค์บริตตัส คคิ อากคิ วา
 สุตํ จ เม เวตตวณุตต สันติเก
 สกุกตัส สหพยคิ คโค อสังโย

อตเมว กาคุ กถยาณ ปาณิ กามททํ ทิสฺวา ใสํ หิ นฺนุ อโศ คนฺตฺวา ทานํ คํ ปฏฺฐาปยิสฺสํ ทสฺสํ อนนฺปาณญจ ปปญฺจ อฺทฺปาณญจ เกณ เต อํกุตฺตํ กุณฺฑา อกฺขนิ จ ปคฺขรณฺติ อํกุตฺตํ สํสํ คหปติโน สํสํ ทานวิสฺสํ คคฺคฺท ยาจณเก ทิสฺวา เอกมฺนคํ อปฺกถมฺม เทน เม อํกุตฺตํ กุณฺฑา อกฺขนิ จ ปคฺขรณฺติ	ทานํ ทาคุ ยถารทํ โท ปุณฺณํ น กริสฺสติ ฯ อนุปฺตฺวาน ทฺวารกํ ยํ มมสฺสํ สฺสํ วคฺคฺเตนํสํ นานิ จ ทคฺเค สํกมฺมานิ จาติ ฯ มุชฺฉญจ กุณฺฑํ กิํ ปาปํ ปกคํ คยาติ ฯ สํทฺสํ พรมสฺสโน ทาเน อธิกโศ อหุ ฯ อากเต โภชนคฺคฺเท อกาลํ กุณฺฑํ มุชฺฉญจ กุณฺฑํ คํ ปาปํ ปกคํ มยาติ ฯ
--	--

ธมฺเมเน เต กาปริสฺส	มฺหุญฺจ ภูณฺทตฺถิ
อภฺชิณิ จ ปคฺชวณฺติ	ยํ ตฺวํ ปรสฺสํ ทานสฺสํ
	อกาสิ ภูณฺทตฺถิมฺหฺนฺติ ๑
ถถํ หิ ทานํ ททมาโน	กเรยฺย ปรปคฺติยํ
อนฺนปानํ ชาทณฺียํ	วคฺตฺเตนํสํนํหิ จาติ ๑
โส หิ ญฺหํ อิตฺถํ คนฺตฺวา	อนฺนปคฺตฺวาน ทฺวารกํ
ทานํ คํ ปฏฺฐาปิยสฺสํ	ยํ มมสฺสํ สฺสฺวาทํ ๑
ทสฺสํตามนฺนญฺจ ปานญฺจ	วคฺตฺเตนํสํนํหิ จ
ปฺปญฺจ อุตฺตปานญฺจ	ทฺทฺสฺสํ สํกมณฺหิ จาติ ๑
คโต หิ โส นินฺวตฺติคฺตฺวา	อนฺนปคฺตฺวาน ทฺวารกํ
ทานํ ปฏฺฐยิ องฺกุโร	ยนฺตํ อสฺสํ สฺสฺวาทํ ๑
อทา อนฺนญฺจ ปานญฺจ	วคฺตฺเตนํสํนํหิ จ
ปฺปญฺจ อุตฺตปานญฺจ	วิปฺปสฺสํเนน เจตสา ๑
โก ฉาโต โก จ คสฺสโต	โก วคฺถํ ๑ ปรทฺธิสฺสํ
กสฺสํ สํนํคานิ โยคฺคานิ	อิตฺถํ โยเชนฺตฺว จาหนํ ๑
โก ฉคฺคิจฺฉติ คนฺธญฺจ	โก มาถํ โก อุตฺตปานํ
อิตฺติ สฺสํ คคฺคํ โฆเสณฺติ	กปฺปกา ๒ สฺสฺวาทคฺคา
สฺสฺวา สํยญฺจ ปาโต จ	องฺกุรฺสฺสํ นินฺเวสเณติ ๑
สฺสํ สฺสํปิ องฺกุโร	อิตฺติ ชานาติ มํ ชโน

๑ ย. ปรวิสฺสํ ๑ ๒ ม. สฺสฺวา ปาตวา ๑

๓๐๖] เปตวตฤถัมมิ ทุติยสฺส อพฺพวีรคฺคสฺส นวมนํ องฺกรเปตวคฺค ๓๘๓

ทุกฺขํ สฺปามิ "สินฺธุรฺก	ยํ น ปสฺสํามิ ยาจเก ๑
สฺขํ สฺปติ องฺกรโ	ฉิตฺติ ชานาติ มํ ชโน
ทุกฺขํ "สินฺธุรฺก สฺปามิ	อปฺปเก สฺ วนิพฺพเก ๑
สฺกโก เจ เต วรํ ทชฺชา	ตาวตฺถิถานมิสฺสโร
ภิสฺสํ สฺพพฺสฺสํ โถกสฺสํ	วรมาโน ^๒ วรํ วเรติ ๑
สฺกโก เจ เม วรํ ทชฺชา	ตาวตฺถิถานมิสฺสโร
กาถฺฐจฺจิตฺสํ เม สโต	สฺริยฺยคฺคมนํ ปติ ๑
ทิพฺพา ภกฺขา ปาตุภเวยฺยํ	สฺสัณฺโตะ จ ยาจกา
ททโต เม น ชีเยถ	ทตฺวา นานุคฺคปฺเปยฺยาหิ
ททํ จิตฺตํ ปสฺสาเทยฺย	เอวํ สฺกถ วรํ วเรติ ๑

น สฺพพฺพิตฺตานิ ปเร ปเวจฺเจ

ทเทยฺย ทานญฺจ ฌณฺญฺจ รกฺข

คฺคฺคมา หิ ทานา ฌนเมว เสยฺโย

อติปฺปทาเนน กุตา น โทหนฺติ ๑

อทานมฺมิตานญฺจ น ปสฺสํนฺติ ปณฺจिता

คฺคฺคมา หิ ทานา ฌนเมว เสยฺโย

สฺสเมว วคฺคเตยฺย ส ธีรธมฺโมติ ๑

อโห วตาเร อหเมว ทชฺชํ

สฺนฺโต หิ มํ สฺปฺปวิสา ภเชยฺยํ

๓ ย. สินฺธุรฺก ๑ ๒ ม. วรมาโน

เมโฆว นินฺหานิ หิ ปฺรยญฺโต

สํนุคฺคปฺปเย สํพพวณฺนิพฺพกานํ ฯ

ยสฺส ยาจฺนเก ทิสฺสุวา	มฺหาวณฺโณ ปสฺสํทิติ
ทตฺวา อตฺตมโน โหติ	คํ ชวํ วสโต สฺสํ ๑
ยสฺส ยาจฺนเก ทิสฺสุวา	มฺหาวณฺโณ ปสฺสํทิติ
ทตฺวา อตฺตมโน โหติ	เฮสํ ยณฺณสฺส ^๑ สํนุคฺคา ๑
ปฺพเพว ทานา สฺมโน	ททํ จิตฺตํ ^๒ ปสาทเย
ทตฺวา อตฺตมโน โหติ	เฮสํ ^๓ ยณฺณสฺส สํนุคฺคา ๑
สญฺจิฉวาหสฺสสํ	องฺกุรฺสฺส นีเวสฺสเน
โกชนํ ทียเต นิจฺจํ	ปฺญณฺเปกฺขสฺส ชนฺตุนิ ๑
คิสฺสสํ สุตฺตานํ ^๔	ชามฺมตฺตมณฺนิกฺกุณฺตถา
องฺกุรํ อปฺปชฺชวณฺติ	ทาทเน ยณฺณสฺส ปาวฏา ๑
สญฺจิปฺปิสฺสสํ	ชามฺมตฺตมณฺนิกฺกุณฺตถา
องฺกุรฺสฺส มหาทาทเน	กฺขจํ ฌาเตนฺติ มาณวา ๑
โสฬสฺสคฺคิสฺสสํ	สํพพาทงฺการภฺงสฺสิดา
องฺกุรฺสฺส มหาทาทเน	วิธา ปิณฺนเทนฺติ นาวีโย ๑
โสฬสฺสคฺคิสฺสสํ	สํพพาทงฺการภฺงสฺสิดา
องฺกุรฺสฺส มหาทาทเน	ทพฺพิคฺคาหา อปฺปญฺจิตา ๑

ย. ๑ ปฺญณฺสฺส ๑ ๒ ปสาทเยย ๑ ๓ เฮสํ ๑

๔ ชนา คิสฺสสํ สุตฺตา ๑

๓๐๖] เปตวตถุสุมิ ทุติยสฺส อพฺพวิวคฺคสฺส นวมํ องฺกุรเปตวตถุ ๓๕

พหุ พุฬฺ ปาทาสี	จิวิ ปาทาสี ชฺคฺติเย
สํกฺกจฺจ ๑ สหฺคฺคา ๑	วิคฺคิ กคฺวา ปุณฺปฺปุณฺ ๑
พหุมาเส ๑ ปกฺเข ๑	อฺคฺคสฺสวฺจฺจนาณิ ๑
มหาทานํ ปวตฺเตสฺ	อฺงฺกุโร ทิฆมนฺตฺวิ ๑
เชวํ ทคฺวา ยชิตฺวา ๑	อฺงฺกุโร ทิฆมนฺตฺวิ
โส หิตฺวา มานุสฺ เทหิ	คาวคฺคิสุปฺโค อหฺติ ๑
กฏฺจฺจกฺกิขํ ทคฺวาน	อนฺนทฺทฺสฺส อฺนฺทโก
โส หิตฺวา มานุสฺ เทหิ	คาวคฺคิสุปฺโค อหฺ ๑
ทสฺสิ จาเนหิ องฺกุรํ	อฺนฺทโก อติโรจติ
รฺเป สทฺเท รเส คฺนฺเช	โฆฏฺสพฺเพ ๑ มโนรเม
อายุณา ยสฺสา เจว	วณฺณเนน ๑ สฺสฺเชน ๑
อาธิปจฺเจน องฺกุรํ	อฺนฺทโก อติโรจติ ๑
มหาทานํ คยา ทินฺนํ	อฺงฺกุรํ ทิฆมนฺตฺวิ
อวิทฺเร นิสฺสินฺโณสฺ	อาคจฺจ มม สฺนฺติเกติ ๑
คาวคฺคิเส ยทา พุทฺโธ	สฺตีตายํ ปณฺทกฺกมฺพเต
ปาวินฺตคฺคกฺกมฺมฺหิ	วิหาสฺสิ ปุริสฺสคฺคโม ๑
ทสฺสํ โถกธาตฺส	สฺนฺนิปติคฺควาน เทวคฺา
ปยิรฺปาสฺนฺติ สฺมฺพทฺธํ	วสฺนฺตํ นคฺมฺทฺธนิ ๑
น โกจิ เทโว วณฺณเนน	สฺมฺพทฺธํ อติโรจติ
สพฺเพ เทเว อติกฺกมฺมํ	สฺมฺพทฺธโรว วิโรจติ ๑

โยชนานิ ทธ เจว	องฺกุโรยํ คทา อหุ
อวิทุเรว พุทฺธสุตฺ	อินฺทโก อติโรจติ ๑
โอโตเกตฺวาน สมนฺพุทฺโ	องฺกุรวณฺจาบี อินฺทกํ
ทกฺขิณฺณยุยํ สมนฺภาเวนฺโต ^๑	อิทํ วจฺจนมพฺพุวิ
มหาทานํ คยา ทินฺนํ	องฺกุร ทํชมนฺตรํ
อติทุเร นิสฺสินฺโนตฺถิ	อาคฺคจฺจน มม สํนฺตีกํ (อิติ) ๑
โจทิตฺโต ภาวิตฺตคฺเคน	องฺกุโร อิทมพฺพุวิ
กํ มยฺหํ เตน ทาเนน	ทกฺขิณฺณยุยฺเณ สํญฺญตํ ๑
อຍํ โส อินฺทโก ยถฺโส	ทชฺชรา ทานํ ปวิคฺคกํ
อติโรจติ อเมหฺหิ	จฺจนฺโท ตารคฺคเน ยถา (อิติ) ๑
อชฺชชฺชงฺคเต ^๒ ยถา เขตฺเต	พัชฺฐํ พหฺมิํ วัปีคํ
น สถํ วิปฺปตฺตํ โหติ ^๓	นบี โตเสติ กถฺสงฺกํ
คเถว ทานํ พหฺกํ	ทฺถุสฺสํเตสฺสุ ปติฏฺฐจฺจิตํ
น สถํ วิปฺปตฺตํ โหติ ^๓	นบี โตเสติ ทายกํ ๑
ยถาบี ภาทฺทเก เขตฺเต	พัชฺฐํ อปฺปมฺมบี วัปีคํ
สมนฺมาธวํ ปเวจฺจนฺเต	สถํ โตเสติ กถฺสงฺกํ
คเถว สํถวณฺเตสฺสุ	คฺคณฺวณฺเตสฺสุ ตาทิสฺสุ
อปฺปกัมบี กถํ กาวํ	ปฺปญฺญํ โหติ มหฺปฺปสฺสณฺนิติ ๑
วิเจยฺย ทานํ ทาทพฺพิ	ยคฺคทฺท ทินฺนํ มหฺปฺปสฺส

ยุ. ๑ ปภาเวนฺโต ๑ ๒ อชฺชชฺชงฺคเต ๑ ๓ น วิปฺปตฺตํ. น สถํ โหติ ๑

๓๐๗] เปตวตฤถัมมิ ทุติยสฺส อพฺพรวคฺคสฺส ทสฺมि อุตฺตรมาตุเปติวตฺถุ ๓๘๗

วิเจยฺย ทานํ ทตฺตวาน สํคํ ภจฺจนฺติ ทายกา ฯ

วิเจยฺย ทานํ สํคตปฺปตฺตญฺ

เย ทกฺขิณฺเญยา อึร ชีวโถเก

เชเตสฺส ทินฺนานิ มหปฺปณานิ

พีชานิ วุตฺตานิ ยถา สํเขตฺเตติ ฯ

อํกุรเปตวตฺถุ นวมิ ฯ

[๓๐๗] ๑๐ ทิวาวิหารคตํ ภิกฺขุ คงฺคาคีเร นิสินฺนํ

คํ เปตํ อปฺปตฺตกมฺม ทพฺพพณฺณา ภีรุตฺตสฺนา

เกสฺสา จตฺถสฺสา อติทฺชยา ยาว ภูมฺมาวตฺตมพฺเร

เกเลหิ สํ ปฏิจฺจนฺนนา สมนํ เอตมพฺรุวฺติ ฯ

ปญฺจปณฺณาสวสฺสํ ยโต กาดกตา อหิ

นาภิชานามิ ภุตฺตํ วา ปิตํ วา ปน ปานํ

เทหิ ตวํ ปานํ ภูเต คตฺติตา ปานํ ยาย เมติ ฯ

อโย สํโศทกตา คจฺจตา หิมวฺนฺตโต สฺนฺหติ

ปิวฺ เอตฺโต คเหตฺวาน กิํ มํ ยาจฺสี ปานํ (อิตฺติ) ฯ

สจฺจํ ภูเต คจฺจาย สยํ คณฺหามิ ปานํ

โธหิตํ เม ปวิตฺตติ คสฺมา ยาจามิ ปานํ (อิตฺติ) ฯ

กินฺนุ กาเยน วาจาย มนฺสา ทกฺกญฺ กตํ

กิสฺส กมฺมวิปาเกน คจฺจตา เต โหติ โธหิตํ (อิตฺติ) ฯ

ปฺปตฺโต เม อุตฺตรโร นาม สทฺโร อาสี อฺปาสโก

โส จ มยฺหิ อกามาย สมนํ ปเวจฺฉติ
 จีวรํ ปิณฑปาตญฺจ ปจฺจยํ สยนาสนํ ๑
 ตมํ ปริภาสํ มจฺเจวเนน อุปทฺตทา
 ยนํ มยฺหิ อกามาย สมนํ ปเวจฺฉติ
 จีวรํ ปิณฑปาตญฺจ ปจฺจยํ สยนาสนํ ๑
 เตตนฺเต ปรโลกสฺมึ โสทํ โสทํ อุตฺตร
 ตสฺส กมฺมวิปาเกน กงฺคา เม โสทํ โสทํ ๑

อุตฺตรมาตฺตเปตวตฺต ทสฺม ๑

[๓๐๘] ๐๐ อหิ ปุเร ปุพฺพชิตสฺส ภิกฺขุโน สฺสํ
 อทาสิ อุปคฺคฺม ยาจิตา ตสฺส
 วิปาโก วิปฺลวํ ผลฺลปตฺตํ
 พุ ๑ เม อุปปชฺชเว วตฺถโกฏฺติโย ๑
 ปุพฺพชิตสฺส รมิตํ ๑
 อเนกจิตฺตํ นรนาโรตฺตํ
 สํ ๑ ภาวฺชามิ ๑ ปารุปามิ ๑
 ปุพฺพชิตสฺส น ๑ ตาว ๑ ๑
 ตสฺส กมฺมวิปาเกน วิปากมฺมวิปา
 สฺส ๑ สํ ๑ ๑
 สํ ๑ ๑ ๑

๓๐๘] เปตวตถุณฺมี ทุติยสฺส อพฺพรวรคฺคสฺส เอกาทสฺมํ สํศฺศเปตวตฺถุ ๓๘๘

กาหามิ ปญฺณานิ นฺนเยยฺยปฺปคฺต มนฺติ ฯ

สํศฺศ ตฺวํ วสฺสสํสา อธิราคฺตา

ชินฺนุณา จ วุฑฺฒา จ ตฺถิ ภาวิสฺสสํ

สํพฺเพว เต กาสกฺตา จ ฌาตกา

ตฺวํ คตฺถ คนฺตฺวาน อโศ กวิสฺสสํติ ฯ

สํศฺศเตว วสฺसानิ อธิราคฺตาย เม

ทิพฺพณฺจ สํชณฺจ สมนฺปีคฺาย

สํหิ คนฺตฺวา ปฺนเรว มานุสํ

กาหามิ ปญฺณานิ นฺนเยยฺยปฺปคฺต มนฺติ ฯ

โสํ ตํ คเหตฺวาน ปสฺสฺห พาทายํ

ปจฺจานยิตฺวาน ปฺนเรว เถวํ สํทฺทพฺพลํ

วชฺเชสฺสิ อณฺณปปี ชนํ อธิราคํ

กโรถ ปญฺณานิ สํชฺชปถพฺภตฺติ ฯ

ทิฏฺฐา มยา อกฺเคน สํชฺชนา

เปตา วิหณฺณนฺติ คเถว มานุสํ

กมฺมณฺจ กตฺวา สํชเวทนียํ

เทวา มนุสฺสํสา จ สํชเว จิตฺตา ปชาติ ฯ

สํศฺศเปตวตฺถุ เอกาทสฺมํ ฯ

๓ ยุ. นฺนเยยฺยปฺปคฺต มนฺติ ฯ ม. นเย สํศฺศนฺติ ฯ

แปลวคฤหัสถ์ ทุคิยสุต อรรถพิริวคฤหัสถ์

๓๐๘]

ทวารวตม กณณมุนุชแปลวคฤ

๒๐๓

คฤหัสถ์ ตีเร ศุว กาสี	หริเต สหฤเท สหฤ
คโต เต กณณมุนุช ๑	สุนฺไฮ องคฺมจฺจกานี ชาทติ ๑
ยทา ๑ ขายิตา ขาสี	อฏฺฐจีสงฺขติกา กตา
โศคาหสิ โปกฺขรณิ	โหติ กาโย ยถา ปุเร ๑
คโต ศุว "องคฺปจฺจจฺจ"	สุจารุ ปิยทสุสนา
วคฺเชน ปารุปีตฺวาน	ชยาสี มม สฺนฺติกํ ๑
กิณฺนุ กาเยน วาจาย	มนสา ทฺวณฺณํ กตํ
กิสฺส กมฺมวิปาเกน	กณณมุนุช ๑ สุนฺไฮ
	องคฺมจฺจกานี ชาทติ ๑
กิมฺพิทายํ คหปติ	สทฺธโร ขาสี อฺปาสโก
คฤหัสถ์ ภริยา ขาสี	ทฺวสุตฺตา อติจารินิ ๑
เขวมาติจรมานาย	สํมิโก เขตทพฺพวิ
เนตํ ฌนฺนํ ปฏฺฐิรํ	ยํ ศุว อติจวราสี นํ ๑
สํหํ โฆรณฺจ สปลํ	มฺลํวาทํ อภาสีสุตํ
นาหนตํ อติจวามิ	กาเยน อฺท เจตสา
สจฺจนาหนตํ อติจวามิ	กาเยน อฺท เจตสา
อํ กณณมุนุช สุนฺไฮ	องคฺมจฺจกานี ชาทติ ๑
คฤหัสถ์ กมฺมสุต วิปากํ	มฺลํวาทสุต จฺญายิ
สคฺคฺวสุตฺตํ ๑	อนฺนํ ยโตปิ เม

๑ อภฺยจฺจนฺตํ ๑

๓๑๐] เปตวคฤณมี ศคิยธัส อพฺพวิธคฤณสฺส เตรธมํ อพฺพวิธเปตวคฤ ๒๐๓

คธัส อิทํ อาพาหนํ	นนานคณฺฐเมริคํ
คธัสายํ กนฺทคิ ภาวียา	อิโต ทูรคคํ ปคิ
พฺรหฺมทคคํ อปสฺสณฺทํ	พฺรหฺมทคคาคิ กนฺทคคิ ๑
ฉพาสคิธสฺสํ	พฺรหฺมทคคธสฺสํ นามกา
อิมสฺมํ อาพาหนเ ททฺธมา	เตธํ กํ อณฺโสจสฺสคิ ๑
โย ราชา จฺพนํปคฺโต	ปณฺจาทานํ รเถสโก
คํ กนฺเต อณฺโสจามิ	ภคฺตารํ สพฺพกามทนฺทคิ ๑
สพฺพเวเหสฺสํ ราชานอ	พฺรหฺมทคคธสฺสํ นามกา
สพฺพเว จฺพนํปคฺตา	ปณฺจาทานํ รเถสกา
สพฺพเพสํ อณฺโสปุเพน	มเหสสิคคํ อการยิ
กธฺมา ปุริมเก หิคฺวา	ปจฺฉิมํ อณฺโสจสฺสคิ ๑
อาคฺเม อิตฺถิณฺทาย	ทํมรคฺตาย มารีจํ
ยธฺสา เม อิตฺถิณฺทาย	ธํสาเว พหุ ภาสสฺสคิ ๑
อหุ อิตฺถํ อหุ ปรีโส	ปสฺสโยนํบี ^๑ อาคมา
เอวเมคํ อคฺตํ	ปรียณฺโต น ทิสฺสคคิ ๑
อาทิตฺคํ วต มํ สนฺคํ	ฆตฺสสิคคํ ปาวกํ
วารินา วิย โอสิณฺจํ	สพฺพํ นิพฺพพาปเย ทวํ
อพฺพพฺพุ ^๒ วต เม สธฺธํ	โสภํ หทยนิสฺสคิ
โย เม โสภปเรตาย	ปติโสภํ อปานฺทคิ ๑

ย. ๓ ปสฺส โยนํบี^๑ อคมา ๑ ๒ อพฺพพฺพุ^๒ ๑

ธำหิ อพฺพุทฺธสัจจธัมมิ	สัจจธัมมิ นิพฺพุตา
น โสจามิ น โรทามิ	ตว สัจจวา มหามุนีติ ฯ
ตสฺสํ ตํ วจันํ สัจจวา	ธมฺมสัจจํ สัจจธัมมํ
ปตฺตจํวราทาย	ปพฺพชิ อนคาริยํ
ธำ จ ปพฺพชิตา ธมฺมา	อคารสฺมา อนคาริยํ
เมตฺตํ จิตฺตํ อภาเวสฺสิ	พฺรหฺมโลกุปปตฺติยา
คามา ความํ วิจฺรหฺตี	นิกเม ราชธานีโย ฯ
อรรุเวถํ นาม โส คามโม	ยตฺถ กาสมกฺขพฺพตฺถ
เมตฺตจิจิตฺตํ อภาเวตฺวา	พฺรหฺมโลกุปปตฺติยา
อิตฺถจิจิตฺตํ วิราเชตฺวา	พฺรหฺมโลกุปปตฺติยา อหฺมํ ฯ

อพฺพุทฺธเปตวตฺถ เตรสมํ ฯ

อชฺชุตฺถนํ ฯ

ปณฺฑิตมาตา ปติยา จ	นนฺทิ กุณฺฑลิตินา ฆโต
เทวเสฏฺฐจํ คณฺฐวาโย	วิหารสัจจตสฺสวณอพฺพุทฺธํ ๒
อพฺพุทฺธวคฺโค	ทตฺติโย ฯ

ตตฺติโย จุพฺพวคฺโค

[๓๓๓] ๑ อภิขฺชมาเน วาริมฺหิ กงฺคาย อธิ กจฺจธัมมิ
 นคฺโค ปพฺพทฺธมเปโต มาตาราวํ อตฺถกโต
 กุหิ คมฺมสัจจํ ๓ เปโต กตฺถ วาโส ภวิสสัจจํ ๑

ยุ. ๑ อภาเวตฺวา ฯ ๒ อธิ อชฺชุตฺถนํ น ทิสฺสติ ฯ ๓ เปตํ ฯ

ปฐฺมํ อหฺนฺปานํ ๑	อภีตฺตํ ๑ อวทริยติ
สํมกฺกเต ๒ ปพฺพชิตะ	น ๑ กิณฺนิจิ อทฺมมฺหเส ๑
อภมฺมกามา อตฺถา	สํวาทฺตมา นหคฺชสา
อาโถปบีณฺนทาทาโร	ปฏิกฺกเห ๓ ปริภาสิตา ๑
เต อวรา คา ๑ ทาสโย	คานฺวาภรณานิ โน
เต อณฺโณ ๔ ปริจาเรณฺติ	มยํ ทฺวชฺสํ ภาคิโน
เวณฺณํ อวณฺณํ โหณฺติ	รทการี ๑ ทฺวพฺพิกา
จณฺฑาถํ กุปฺปา โหณฺติ	กปฺปกา ๕ ปุณฺนํ ๑
ยานิ ยานิ นิหฺนํ	กฺกณิ กปฺปณิ ๑
เตสํ เตสํว ชายณฺติ	เฮสํ มจฺฉริโน คติ ๑
ปพฺเพ ๑ กตฺตกฺกยาณา	ทายกา ๖ ตมฺมจฺฉรา
สํกฺกนฺเต ปรีปฺพเรณฺติ	โอภาสณฺติ ๑ นนฺทํ ๑
เวชยณฺเต ๑ ปาสาเท	รมิตฺวา กามกามิโน
อฺจุจฺจกฺกเตสํ ชายณฺติ	สโภเคสํ คโต จุตา ๑
กฺกฺกคาเร ๑ ปาสาเท	ปตฺตงฺเก ๗ โคณคฺคเต
วิชิตฺตคา โมรหคฺคเก	กฺกเต ชาคา ยตฺตํ ๑
อณฺโณ ๘ อณฺโณ ๘ คจฺฉณฺติ	มาตาธารี อตฺตกตา
ชาตโย อปฺปติจฺฉณฺติ	สํยํ ปาตํ สฺสฺสฺสโน ๑

ยุ. ๑ อภีตฺตํ ๑ ๒ สํมกฺกเต ๑ ๓ ปริภาสิตมฺหเส ๑ ๔ ปริจาเรณฺติ ๑
 ๕ นนฺทํ ๑ ๖ โคณคฺคเจเต ๑ ๗ อณฺโณ ๘ อณฺโณ ๘

๓๓๒] เปตวตฤตม์ คติยตต จุพวคตตต ทุติยํ สำนวนาสีเถรเปตวตฤต ๒๐๗

นยิทํ อกตปญฺณานํ	กตปญฺณานเมวิทํ
อโสถํ นนฺทนํ รมฺมํ	คิตถํ มหาวนํ
ตฺถํ อกตปญฺณานํ	อิธ นตฺถิ ปฺรตฺถ จ
ตฺถญจ กตปญฺณานํ	อิธ เจว ปฺรตฺถจ ๑
เตสํ สหพฺยกามานํ	กตฺตพฺพํ กุสฺสํ พหุํ
กตปญฺณา หิ โมทนฺติ	สคฺเค โภคสํมจฺจิโนติ ๑

อภิชฺชมานเปตวตฤต ปจฺมี ๑

[๓๓๒] ๒ กุณฺฑินฺทริโย เถโร สำนวนาสีนิวาสิโก^๑
ไปฏฺฐปาโทติ นามเณ สมนฺโน ภาวิตฺติทฺริโย ๑
ตตฺถ มาตา ปิตา ภาคา ทฺคฺคตา ยมโตกิกา
ปาปกมฺมํ ภริยฺวาน เปตโตกํ อิตฺถ คตา ๑
เต ทฺคฺคตา สฺวจิกฺขสา กิตฺตฺถา นคฺคิโน กิสา
^๒โธตฺตปฺปนฺตมา มหตฺตาสา น เทสฺสํนฺติ กุรฺริโน ๑
ตตฺถ ภาคา วิตฺติยฺวา นคฺโค เอกปเลกโก
จตุกฺกนฺทโก ภวิตฺวาน เถรตฺถํ ทตฺถยิตฺตุมํ ๑
เถโร สำนนตฺถิกฺควา ตฺตฺถํทฺธโต^๓ อติกฺกมิ
โส จ วิณฺญาปยิ เถร ภาคา^๔ เปตํ คโต อหํ ๑
มาตา ปิตา จ เต ภนฺเต ทฺคฺคตา ยมโตกิกา

ยุ. ๓ สำนวนาสีนิวาสิโน ๑ ๒ อุตฺตตฺถนฺตา มหาตาสา ๑

๓ อปฏกมิ ๑ ๔ เปตาคโต ๑

ปาปกมฺมํ กวิคฺควาน	เปตโถกํ อิตฺถ คคฺคา
เต ทุคฺคคฺคา สฺวฉิณฺณชา	กิตฺตคฺคา นคฺคิโน กิตฺธา
“โอคฺคตปฺปนฺตามหคฺคคฺคา	น เทสฺสํนฺติ กุรฺวโน ๑
อนุกมฺปสฺสํ การุณิโก	ทคฺควา อนฺวาทิสํหิ โน
คว ทินฺเนน ทาเนน	ยาเปสฺสํนฺติ กุรฺวโนติ ๑
เถโร จริคฺควา ปิณฺฑทาย	ภิกฺขุ อณฺเณ จ ทฺวาทส
เชกขมฺมํ สํนฺธิปตฺติสฺส	ภคฺคตฺวิสฺสํคฺคตการณฯ ๑
เถโร สํพุเพยฺยํ เต อาท	ยถา ถทฺธํ ททาถ เม
สํขมคฺคตํ กวิคฺคตํ	อนุกมฺปาย ฅาตํ ๑
นียฺยทตฺถิยํ ^๒ เถรสฺส	เถโร สํขมํ นิมฺมุตฺติ
ทคฺควา อนฺวาทิสํ เถโร	บีคฺค มาคฺค จ ภาคฺคโน
อิตํ เม ฅาตํ โหคฺค	สฺวติคฺคา โหนคฺค ฅาตโย ๑
สมนนฺตฺรานุทิจฺเจ	โกชนํ อปฺปชฺชก
สฺสํ ปณฺณํ สมนฺปนฺนํ	อนนฺทสํพุยฺยณฺณ
คคฺคา อุตฺตมสฺสํ ภาคฺคา	วณฺณฉวา พตฺวา สฺสํ ๑
ปหฺฐํ โกชนํ ภาคฺเค	ปสฺสํ นคฺคคฺคหเส มยํ
คคฺคา ภาคฺเค ^๓ ปฺรคฺคกมฺม	ยถา วคฺคํ ฅภามฺหเส ๑
เถโร สํการกฺกุฏโถ	อฺจุจฺฉินฺคฺควาน คณฺตค

ยุ. ๑ อุตฺตมสฺสํ มหาคคฺคา ๑ ๒ นียฺยทตฺถิยํ ๑ ๓ ปฺรคฺคกมฺม ๑

๑๑๒] เปตวตฤตม์ คติยตฺถ จูพวตฺถ ตฺถ ทุติยํ ตำนวาสีเถรเปตวตฺถ ๒๐๘

มีโตคิกํ ปญฺญํ กตฺวา	ตํเร จากุทฺธิเส อทา ๑
ทตฺวา อนฺวาทิสึ เถโร	มีตุ มาตุ ๑ ภาคโน
อิทํ เม ฌาตึนํ โหตุ	สุจิตา โหนตุ ฌาตโย ๑
ตมฺนนฺตฺวานุทฺธิเจ	วตฺถานิ อูปปชฺฐิตํ
คโต ตฺวตฺถวตโน	เถรตฺถ ตตฺถยฺยตฺถ ๑
วณฺณวา พตฺวา ตฺถ	ยวตฺตา นนฺตฺราษตฺถ
วิธิตตฺถํ ปญฺจุณาทา	คโต พหุคฺตรา ฆนฺเต ๑
วตฺถานิจฺฉาทนานิ โน	โกเสยฺยกมฺพตฺถยานิ
โสมกปฺปาสิกานิ ๑	วิปฺลว ๑ มหคฺชา ๑
เต จาภาเสวตฺถมฺพเว	เต มยํ ปรีทหาเม
	ยํ ยํ หิ มนโส มียํ
คตา ฆนฺเต ปกรฺกาม	ยถา เคหํ ตปฺปามเส ๑
เถโร ปณฺณกฺขี กตฺวา	ตํเร จากุทฺธิเส อทา ๑
ทตฺวา ๑ อฺกุทฺธิสึ เถโร	มีตุ มาตุ ๑ ภาคโน
อิทํ เม ฌาตึนํ โหตุ	สุจิตา โหนตุ ฌาตโย ๑
ตมฺนนฺตฺวานุทฺธิเจ	ฆวานิ อูปปชฺฐิตํ
กุฏฺฐาคารา นิเวสนา	วิภคฺตา ภาคโส มิตา ๑
น มนฺตฺตฺถํ อิตฺถา	ยาทิตฺถา โน ฆวา อธิ
อมี ทิพฺเพสฺส ยาทิตฺถา	คาทิตฺถา โน ฆวา อธิ

ย. ๑ อนฺวาทิสึ ๑

ททตถุตมามา อาภณติ สมนุตา จตุโร ทิสสา ฯ
 ตถา ภนุเต ปรงกมม ยถา ปานํ ฌภามุหเส ฯ
 เถโร กรกํ ปูเวตุวา สงฺฆเ จาตุทฺธิเส อทา ฯ
 ทตุวา อนฺวาทิสฺส เถโร บิฑฺฑ มาตุ จ ภาคฺโค
 อิทํ เม ฌาคันํ โหตุ สฺสฺสฺส ฌอนฺตุ ฌาคโย ฯ
 สมนนฺตรานุทฺธิเจ ปานํยํ อปฺปชฺชถ
 คมฺภีรา จตุรฺสฺสา จ โปกฺขรณฺเวย สฺนินฺนิมา
 สฺสฺสฺสกา สฺสฺสฺสฺสกา จ สฺสฺสฺส อปฺปชฺชคฺคฺคฺค
 ปทฺธมฺปตฺสณฺณนา วาริกิณฺชกฺขปฺริตา ฯ
 ตตฺถ นหาตุวา บิฑฺฑิตฺวา เถรฺสฺส ปชฺชิตฺสฺสยํ
 ปทฺธํ ปานํยํ ภนุเต ปาปา ทฺกฺกณฺณนฺติ โน
 อาหิณฺชทมามา ชณฺชาม สกฺขเว กุสฺสกณฺณนฺเก
 ตถา ภนุเต ปรงกมม ยถา ยานํ ฌภามุหเส ฯ
 เถโร สฺสฺสฺสฺสํ ฌทฺธา สงฺฆเ จาตุทฺธิเส อทา ฯ
 ทตุวา อนฺวาทิสฺส เถโร บิฑฺฑ มาตุ จ ภาคฺโค
 อิทํ เม ฌาคันํ โหตุ สฺสฺสฺส ฌอนฺตุ ฌาคโย ฯ
 สมนนฺตรานุทฺธิเจ เปตา รเถน มาคมํ
 อนฺนํมฺบิฑฺฑมฺห ภนุเต ภคฺคเตน ฉาทเนน จ
 ชเรน ปานํยทาเนน ยานทาเนน จญฺญํ
 มฺหํ การุณิกํ โถเก ตํ ภนุเต ฌนฺทิตฺตฺมาตฺตํ ฯ
 สำนวนาสีเถรเปตวตถุ ทุคฺคิยํ ฯ

๑๑๓] เปตวตฤตุมิ คติยตฺถ จูพวคฺคตฺถ คติยํ รกการเปตวตฺถ ๒๑๑

[๑๑๓] ๓ เวพฺพียตฺถมมํ รุจิรํ ปภสฺสวํ

วิมานมารุหํ อเนกจิตฺตํ

ตตฺถจฺจุตฺถิ เทว มหาภูตเว

ปถทฺธนิ ปณฺณรเสว จนฺโท ๑

วณฺโณ จ เตะ กนกตฺถ สมนฺนิโก

อฺตุคฺคตฺถวโป^๑ ภูตฺถตฺถสฺสเนยโย

ปตฺถตฺถกเสฏฺฐเส อตฺถเต นิสินฺหา

เอกา ตฺถวํ นตฺถิ ตฺถหิ สามีโก ๑

อิมํ จ เตะ ปกฺขจฺจวณฺนา สมนฺนคโค^๒

ปทุคฺคมาสา พหุปฺปณฺนทริกา

โสวณฺณจฺจุณฺณเนหิ สมนฺนคโค^๓

น ตตฺถ ปนฺโท^๔ ปณฺณโก จ วิชฺชติ ๑

หิสาปฺปิเม ภูตฺถสฺสนฺยา มโนรมา

อฺตุคฺคตฺถมํ อณฺุปฺปยฺนติ สพัพฺพา

สํยย วคฺคฺ ปนฺทนฺติ สพัเพ

พินฺนตฺถสฺสวํ^๕ ภูตฺถทฺถนํ ว ไชโส ๑

ทตฺถตฺถตฺถมานา ยสฺสา ยสฺสสฺสิน

นาวาย จ ตฺถวํ อวตฺตพฺ ทิฏฺฐสฺส

ย. ๑ อฺตุคฺคตฺถวโป ๑ ๒ สมนฺนคโค ๑ ๓ สฺวณฺณจฺจุณฺณเนหิ
สมนฺนคโค^๓ ๑ ๔ ปนฺโท ๑ ๕ พินฺนตฺถสฺสวํ ๑

อาถรรวมเห หุติเต มียิ วเท
 สัพพชุกกตฺตยาณิ ภูถิ วิโรจสิ ๑
 อิทํ วิมานํ วิรชํ สเมฐฺจิสํ
 อุตฺตยานวนํ^๑ รัตนนทวทฺธมนํ
 อิจฺฉามิ เต นาริ อโนมทสฺสเน
 ตยา สห นนฺทเน อธิ โมทิตฺตุนฺติ ๑
 กโรหิ กมฺมํ อธิ เวทนียํ
 จิตฺตคฺคฺจ เต อธิ^๒ นิตคฺคฺจ โทคฺ
 กตฺตวาน กมฺมํ อธิ โมทนียํ
 เขวํ มมํ ตจฺจุตฺติ กามกามินฺนิตฺติ ๑
 สํวตฺติ โส คสฺสํ ปฏิสณฺธิคฺคฺวา
 อกาสิ กมฺมํ^๓ คหิ เวทนียํ
 กตฺตวาน กมฺมํ คหิ เวทนียํ
 อปฺปชฺชสิ มาณโว คสฺสํ สหพฺพตฺตุนฺติ ๑
 รกการํเปตวตฺต ตตฺติยํ ๑
 ภาณวาร์ ทฺตฺติยํ ๑
 [๑๑๔] ๔ ภูถานิ^๔ เอโก สํวตฺติ ปุณาปโร
 อตฺตญฺจ^๕ นาริ สกมฺสํโถหิตํ

๑. ๑ อุตฺตยานวนคํ ๑ ๒ นิตคํ ภวคฺ ๑ ๓ สหเวทนียํ ๑
 ๔ เอเก..ปุณาปเร ๑ ๕ อตฺตญฺจ ๑

๓๓๕] เปตวตฤๅង္เณร ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

[๓๓๕] ๕ อจฺเณรฐปํ ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕] ๓๓๕]

อังคุฏจเสถเนน ยาเปติ รตุติ ฯ
 น ยถฐฐตา น ี^๑ธีรัสปา วา
 วิหะเยยฺยํ กตปุณณกุมาริ
 สุนทวปี อิมสัจจ ปตทิสฺส ปาเท
 ธงกา ถึงศาธา ปวิตฺตยนฺติ ฯ
 คพฺภาสยํ ปกฺขชึกณา หรณฺติ
 กากา ปน อกฺขิมถํ หรณฺติ
 น อิมสัจจ รกฺขํ วิททิสฺส เกจิ
 น โธสถํ สาสปรุณฺนํ วา ฯ
 นกฺขตฺตโยคํ ปน^๒ อุกฺคฺเคหฺลํ
 น สพฺพพณฺณานิมี อากิริสฺส
 เอตาทิสํ อุตฺตมกิจฺจปคฺคํ
 รตฺตภาคํ สัจจกกาย ฌทฺธิคํ ฯ
 นวณฺตีคณฺฑ^๓ วีย เวธมานํ
 สสัจจยํ ชีวิทสํวเสถ
 คมทฺทส เทวมนุสฺสปฺปชิตो
 ทิสฺสวา ปน^๔ พยากริ ภูริปณฺโณ
 อยํ กุมาริ นครสัจจิมสัจจ
 อคฺคกฺคฺติโก ภวิสฺสติ โภควา^๕ จ

ย. ๑ ธีรัสปา ฯ ๒ มี น ฯ ๓ โนนีคณฺฑ^๓ ฯ ๔ ว ตํ ฯ ๕ โภคโต ฯ

[๑๑๖] ๖ นคฺคา ทุพฺพณฺณรปาสี

อุปฺผาสฺสํเก กัสฺสเก

อหํ ภทฺตเต เปตฺตมฺหิ

ปาปกมฺมํ กวิตฺตวาน

กิณฺนุ กาเยน วาจาย

กิสฺสํ กมฺมวิปาเกน

อนวชฺเชสฺสํ คิตฺตเจสฺสํ

สํนุเตสฺสํ เทยฺยธมฺเมสฺสํ

นทํ อุเปมิ คสฺสิดา

ณายํ อุเปมิ อุณฺเฬสฺสํ

อคฺคิวนฺโณ จ เม วาโต

เอตญฺจ ภทฺตเต อรหามิ

คณฺฏวาน ๒ หสฺสฺตินํปฺรํ

ธฺตฺตา จ เต มยา ทิฏฺฐา

ปาปกมฺมํ กวิตฺตวาน

อคฺคิ จ เม เอตฺถ นิภูชิตฺตํ

จคฺคตวํ สคฺคสฺสํ

คโต เม ทานํ ททาตุ

ทานํ ทคฺวา จ เม มาตา

กัสฺสา ๑ ธมฺมนิสํนุคตา

กา นุ ทวํ อิตฺตํ คิฏฺฐสฺสํติ ๑

ทคฺคตา ยมโลกิกา

เปตโลกํ อิตฺโต คตา (ติ) ๑

มนสา ทุกฺกญฺจํ กตํ

เปตโลกํ อิตฺโต คตา (ติ) ๑

วิจิณฺโณ อทฺตมมาสํกํ

ทํปํ นากาสิมคฺคตโน ๑

วิคฺคตา ปวิคฺคตติ

อาคโป ปวิคฺคตติ ๑

ททฺทฺโต อุปวายติ

อณฺเฏญฺจ ปาปกํ คโต ๑

วชฺเชสฺสํ มยฺหํ มาตวํ

ทคฺคตา ยมโลกิกา

เปตโลกํ อิตฺโต คตา ๑

อนกฺขาคญฺจํ ตํ มยา

ปถฺตงฺกสฺสํ จ เหาจฺจโต ๑

คสฺสํ จ โหตุ ๑ วิจิกา

ทคฺคิณฺโณ อนฺวาทิสฺสํคฺคํ เม

 ย. ๑...สณฺณจิตา ๑ ๒ หสฺสฺตินํปฺรํ ๑

๓๓๗] เปตวตฤตม์ คติยตฺถ จุพพกตฺถตฺถ ตฺถคตมํ มิตถุทฺทเปตวตฤ ๒๓๗

ตทหํ สฺฐิตา เหนฺตฺถ	สํพุพพามตฺถมิตฺถินฺตติ ๑
ถาฐติ โส ตสฺสํ ปฏิสฺสณฺติว	คณฺตุวณ "หตฺถินฺตปฺร"
ตสฺสํ อโวจ มาตวํ	ธิตา จ เต มยา ทิฏฺฐา
ทคฺคตา ยมโตกิกา	ปาลกมมํ กริตฺวาน
เปตโตกํ อิตฺถ คตา	ถา มํ ตตฺถ ตมาทเปตติ ๑
คณฺตุวณ "หตฺถินฺตปฺร"	วชฺเชตฺติ มยฺหํ มาตวํ
ธิตา จ เต มยา ทิฏฺฐา	ทคฺคตา ยมโตกิกา
ปาลกมมํ กริตฺวาน	เปตโตกํ อิตฺถ คตา ๑
อตฺถิ จ เม เขตฺถ นิกฺขิตฺตํ	อนกฺขาทตฺถจํ ตํ มยา
จตฺตาวี สตฺถสฺสํ	ปตฺถตฺถจํ จ เหนฺจฺจโต ๑
ตโต เม ทานํ ททาตุ	ตสฺสํ จ โทสุ ชฺวีกา
ทานํ ทตฺวา จ เม มาตา	ทกฺขินํ อนฺวาทิสฺสคฺค เม
ตทหํ สฺฐิตา เหนฺตฺถ	สํพุพพามตฺถมิตฺถินฺตติ ๑
ตโต หิ ถา ทานํ อทาสี	ทตฺวา จ ตสฺสํ ทกฺขินมาทิสฺ
เปตํ จ สฺฐิตา อาสี	ตสฺสํจายี สฺสชฺวีกาติ ๑

เสวีนํเปตวตฤ ฌฏฺฐํ ๑

[๓๓๗] ๑ นรนาวิปรุทฺชโต ยฺวา	รชณฺเเย กามคฺคเนหิ โสภติ
ทิวสํ อนฺุภิสฺสํ การณํ กิ	อภาสี ปฺรมายชาติยาติ๑
อหํ ราชคเห รุมเม	รณณฺเเย คิริพฺพเช

๓ ย. หตฺถินฺตปฺร ๑

มิตฺตํทฺโท ปุเร อาสํ	โถหิตฺตปาณํ ทารุโณ ๑
อวิโรธกเรศฺ ปาณํ	ปฺปุสฺสคฺคํ ปทฺทจฺจมานโส
วิจฺฉิ อตฺตทารุโณ สฺทา	ปรหํสํยวโต อสฺสณฺณโต ๑
คฺคํ เม สฺทวโย สฺทวโย	สฺทวโร อาสํ อฺปาสโก
โส ๓ มํ อณฺณมฺปนฺโต	นิจฺจเวสสิ ปุณฺนปฺปนํ
มกาสสิ ปาปํ กมฺมํ	มา ตาต ทุคฺคํ อคฺคา
สฺเจ อิจฺฉสิ เปจฺจ สฺขํ	วิรม ปาณวํ อสํยํ ๑
คฺคํสํหา วจฺจํ สฺสฺวา	สฺสฺวทกมฺสํสํ หิตานุกมฺปิโน
นากาสสิ สกฺกตานุสํสนํ	จิรปาปาภิรโต อพฺพุตฺติมา ๑
โส มํ ปุณฺ ภูริสฺสมฺโส	อณฺณมฺปาย สํยเม นิเวสยิ
สฺเจ ทิวา หนสิ ปาณิโน	อถ เต รคฺคํ ภวตฺถํ สํยโม ๑
สฺสฺวหํทิวา หนิตฺตวาน ปาณิโน	วิรโต รคฺคํ อโหสิ สํยโต
รคฺคํสํหา ปริหาเรมิ	ทิวา ชฺชชามิ ทุคฺคโต ๑
คฺคํ กมฺมสํสํ กุสฺสคฺคํ	อณฺโณมิ รคฺคํ อมานุสํ
ทิวา ปฏฺิหตฺวา กุฏฺฏรา	อฺปชฺชาวณฺติ สมนฺนคฺคา ชาทิคฺคํ
เย จ เต สฺสฺวทานุโยคิโน	รํ ปรยฺยคฺคา สฺสคฺคํ สํสํเน
มณฺณวามิ เต อมตเมว	เกวณฺํ อธิคฺคจฺฉนฺติ
	ปทํ อสฺสจฺฉนฺติ ๑

มิตฺตํทฺทเปตวคฺคํ สคฺคํ ๑

๓๓๘] เปตวตฤตุมิ คคิยตฺถ จุพพคคตฺถ อฏฺฐมํ ทุคฺคิยมิตฺตํ ทุคฺคํ ๒๓๘

[๓๓๘] ๘	ญฺญาตฺวาเร จ ปาสาทะ	ปลดฺตํเก โคณตฺถจฺเิต
	ปณฺจจฺกิเณ ทุริเยน	รมสฺสิ ตํปฺปวาทิเต ๑
	ตโต รคฺยา วิวสฺสเน	๒ สฺริยฺสํคฺคํ ปติ
	อปฺปิวิญฺเ็จํ สฺสํสาณํ	พหุํ ทุคฺคํ นิคฺคจฺจสฺสิ ๑
	กิณฺหุ กายเณ วาจาย	มนสา ทุคฺคํ กตํ
	กิตฺตํ กมฺมวิปาเกน	อิทํ ทุคฺคํ นิคฺคจฺจสฺสิ ๑
	อหํ ราชคเเห รมฺเม	รมณฺเีย คิริพฺพเช
	มิตฺตํทุทโ ปุเร อาสํ	ทุทโท อาสํ อตฺถณฺนโต ๑
	ตตฺถ เม สหํโย สหํโย	สทฺโธ อาสํ อปาสโก
	ตตฺถ กุฏปโก ภิกฺขุ	อาสํ โคตมสํวโก ๑
	โส หิ มํ อณฺุณฺนปฺนโต	นิวาเรสสิ ปุณฺนปฺนํ
	มากาสสิ ปาปกํ กมฺมํ	มา ตาต ทุคฺคํ อคา
	สเจ อิจฺจสฺสิ เปจฺจ สฺสํ	วิรม ปาณวธํ อตฺถมํ ๑
	ตตฺถสํหาญํ วจนํ สฺสํ	สฺสํกามตฺถํ หิตานฺุณฺนปฺนํ
	นากาสสิ สกฺกตฺถนํ	จิริปาปาภิรโต อพฺพุตฺติมา ๑
	โส มํ ปุณฺ ภูริสฺสเมธโส	อณฺุณฺนปฺนํ สยเม นิเวสยิ
	สเจ ทิวา หนสฺสิ ปาณิโน	อถ เตะ รคฺคํ ภาวคฺคํ สยโม ๑
	สฺสํหาญํ ทิวา หนสฺสิ ปาณิโน	วิรโต รคฺคํ อโหสฺสิ สยโต
	รคฺคํหาญํ ปริหาเรมิ	ทิวา ฆรฺชามิ ทุคฺคํโต ๑

ยุ. ๓ วิวสฺสเนน ๑ ๒ สฺริยฺสํคฺคํ ๑ ๓ อปฺปิวิญฺเ็จํ ๑

ศสฺส กมฺมสฺส กุสฺสสฺส อนุโมมิ วคฺติ อมาหุสี
 ทิชา ปฏฺิหตาอ กุกฺกุรา อูปาชาวณฺติ สมนฺตา ขาทิํ
 เย จ เต สคฺคานุโยคิโน ชฺวํ ปยุคฺคา สคฺคสฺส สํสเน
 มณฺณามิ เต อมตเมว เกวถํ อธิคฺคณฺติ
 ปทํ อสฺสชฺคณฺติ ฯ

ทุติยนิทกาทุททปะทิตถุ อฏฺฐมํ ฯ

[๓๓๘] ๘ มาถํ กิรํวํ กายูรี คคฺคา เต จนฺทนุสฺสทา
 ปสฺนณฺนุชฺชนฺโณสี สํริยวณฺโณว โสภสี ฯ
 อมาหุสา ปริสฺสชา เย เต เม ปริวาริกา
 ทสฺส กณฺณาสทฺสํสํนิ ยา เต มา ปริวาริกา ฯ
 คา กมฺพุททายูธรา กณฺณเจตฺตฺสทา
 มหานุภาวสี ชฺวํ โทมทฺสํนรฺปวา ฯ
 ปิฏฺฐิมํสํนิ อคฺคโน สํมํ อุกฺกจฺจ^๒ ขาทสี
 กิณฺณุ กาเยน วาจาเย มนฺสา ทุกฺกจฺจ^๒ กคฺ
 กิสฺส กมฺมวิปาเกน ปิฏฺฐิมํสํนิ อคฺคโน
 สํมํ อุกฺกจฺจ^๒ ขาทสี ฯ
 อคฺคโนหํ อนคฺคาเย ชฺวโลเก อจฺริสฺสํ
 เปสฺสณฺณมฺมสาธาเทน นิกคิณฺณนาย จ ฯ
 คคฺคาหํ ปริสฺส คคฺคาเย สจฺจกาเถ อฏฺฐจฺจิเต

๓ ม. มาตาหริติ ฯ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

๓๒๐]เปตวตฺถุสฺสํ คตฺยสฺสํ จุพฺพตฺถุสฺสํ ทสฺสํ ชาตฺตฺวณฺณเปตวตฺถุ ๒๒๑

อตุํ ฐมํ นิรทฺตา ๒ อฐมมฺนทฺตฺสํ ๑
เอวํ โส ชาทิตฺตฺตานํ โย โหติ ปิฏฺฐิมํสํโก
ยถาหิ อชฺช ชาทามิ ปิฏฺฐิมํสํนิ อตฺตโน ๑
คยิทํ คยา นารท สํมํ ทิฏฺฐํ
อนุกฺกมฺปกา เย กุสฺสา วเทยฺยํ
มา เปสฺสํ มา จ มุสา ภณิ
มา ไชยสิ ปิฏฺฐิมํสํโก ตฺวนฺติ ๑
กฺขฺยวณฺณจฺฉกเปตวตฺถุ นวํ ๑

[๓๒๐] ๑๑ อนคตฺตฺถุสฺสํ คตฺยสฺสํ โท ทฺตฺคนฺโธ ปฺปติ วายสิ
มฺุชฺชจฺเจ เก กิมิโย ปฺปติคนฺธํ ชาทนฺติ กิํกมฺมกาสสิ ปุพฺเพ ๑
คโค สฺสคฺคํ คเหตฺวาน โอทกฺกนฺตฺติ ๓ ปุณฺนปฺปนํ
ชาเรน ปฺริบฺโฬสฺสิตฺวา โอทกฺกนฺตฺติ ปุณฺนปฺปนํ ๑
กิณฺนุ กาเยน วาจาเย มนสา ทฺตฺกฺกํ กตํ
กิสฺสํ กมฺมวปฺปาเกน อิทํ ทฺตฺกฺกํ นิคฺคฺจฺฉสิ ๑
อหิ ราชคฺเค รมฺเม รมนฺนํเย คิริพฺพเช
อิตฺสํโร ฐนคฺคฺคฺคํ สฺสฺสฺสํ มาวิสํ ๑
คสฺสํยํ เม ภริยา จ ฐิตา จ สฺสฺสํยํ เม
คมาถํ อฺปฺปตฺตฺจฺฉามิ ปจฺจคฺคฺคฺคํ วิเลปนํ
กฺกํ ทรนฺติโย วาเรถํ คํ ปาปํ ปกคํ มยา ๑

ยุ. ๑ คิริทฺตฺวา ๑ ๒.....คิยํ ๑ ๓ อฺเรน กนฺตฺติ ๑

๑๒๑] เปตวตฤตม์ จตุตถสัจจ มหาตฤตม์ ปจัมมมพัสสการ เปตวตฤต ๒๒๓

จตุตถโก มหาตฤต

[๑๒๑] ๑ เวธัตถิ นาม นกรตถิ วชฺชัณ
คตถ อหุ ติจฺจนว อมพัสสการ
ทิสฺสวาน เปตํ นกรตฺตํ พาทิ
คตฺถเว ปุจฺจติคตฺถ คํ การณตฺถิโก ๑
เสยฺยา^๑ นิสฺสชา นยิมตฺตํ อตฺถิ
อภิกฺกโม นตฺถิ ปฏิกฺกโม จ^๒
อตฺถมปีตํ ขายิตวตฺถิโกคา
ปริจวาริกา สํวปี อิมตฺตํ นตฺถิ ๑
เย ฉาตกา ทิฏฺฐตฺตํ สหฺสชา
อนุกมฺปกา ยตฺตํ อหฺลํ ปุพฺเพ
ทฏฺฐปปี ทานิ น^๓ ตณฺหติ คมปี
จิราชิตตฺถิโก หิ ชเนน เตน ๑
น ทุคฺคตฺตํ ภวนฺติ มิตฺตา
ชเนนฺติ มิตฺตา วิกตํ วิทิตฺวา
อตฺถณฺจ ทิสฺสวา ปริวารยนฺติ
พหุ จ มิตฺตา อคฺคตฺตํ โหณฺติ ๑
นิหฺนตฺถิโก สหฺพโกเคหิ กิจฺจ

ยุ. ๑ เสยโย ๑ ๒ วา ๑ ๓ เค ตณฺหติ ๑ ๔ อยํ ปาโง
น ทิสฺสติ ๑ ม. กิจฺจ ๑

๓๒๓] เปตวคฤหัสถ์มี จตุคฤหัสถ์ มหาจตุคฤหัสถ์ ประจักษ์มโหฬารเปตวคฤ ๒๒๕

อิทญจ สุตฺวา วจัน มเมโส
ทุกฺขปณีโต วิชฺชเยย ีปาปํ
ตฺถมา อหิ สันฺติเก น ภณามิ
มา เมกโต^๒ ชีวตฺถสฺสโปโรหิติ ๑
อญฺญาโต เอโส ปุริสฺสฺส อตุโก
อญฺญี^๓ อิจฺฉามเส ปุจฺฉิตฺตุํ ตฺวํ
โอภาสํกมฺมํ มม โน สเจ กโรติ
ปุจฺฉามิหิ น จ โน กุชฺฌิตพฺพํ ๑
อทุธา ปฏฺฐิณฺวา เม ตทา อหุ
อจิฏฺฆนา อปฺปสันฺนสฺส โหติ
อคามาสฺสทฺเธยฺยวโจติ^๔ กตฺวา
ปุจฺฉสฺส มํ กามํ ยถา วิสยฺหนฺติ ๑
ยํ กิณฺจาหิ จกฺขฺนา ปสฺสิสฺสํสามิ
สพฺพํ คาทิ อภิสํสฺสทฺเธยฺย
ทิสฺสวามี ตํ โนมี เจ สทฺทฺเธยฺย
กเรยฺยาสิ เม ยกฺข^๕ ตยฺสฺส กมฺมฺนฺติ ๑
สจฺจปฏฺฐิณฺวา ตว เมสา โหตุ
สฺสฺสวาน ฐมฺมํ ตสฺสสฺสปสาทํ

ยุ. ๑ บำณ ๑ ๒ เม โอกโต ๑ ๓ อญฺญามิ ๑
๔ ม. อคามาสฺสทฺเธยฺยวเหติ ๑ ๕ สหฺสโรคฺคเก นียสฺสํกมฺมํ ๑

อณฺเณตฺตโก โน ๑ ปทฺฐจฺจิตฺโต
 ยนฺเต สฺสํ อสฺสํ วาปี ฌมฺมํ ๑
 สฺสพฺพํ อภฺธิสฺสํ ยถา ปชานํ
 เสเตน อสฺสเสน อตฺตงฺกเตน
 อปฺยาสิ สฺสตาจฺจตฺตํ สฺนฺตฺติเก
 ยานํ อิทํ อพฺภูตํ ทสฺสเนยฺยํ
 กิสฺสเสตํ กมฺมสฺสํ อยํ วิปาโก ๑
 เวธํติยา ตสฺสํ นครสฺสํ มชฺฌเณ
 จิกฺขตฺตมคฺเค นกร^๑ อโหสิ
 โคสฺสเมกาหํ ปสฺนฺนจิตฺโต
 เสตํ คเหตฺวา นครสฺม^๒ นิกฺขิเป ๑
 เขตฺสฺม^๓ ปาทานิ ปติฏฺฐเปตฺวา
 มยณฺจ^๓ อณฺเณ ๑ อติฏฺกมิมฺห
 ยานํ อิทํ อพฺภูตํ ทสฺสเนยฺยํ
 ตสฺสเสว กมฺมสฺสํ อยํ วิปาโก ๑
 วณฺโณ ๑ เต สฺสพฺพทิสฺสา ปภาสฺติ
 คนฺโธ ๑ เต สฺสพฺพทิสฺสา ปวายติ
 ยกฺขิทธิปคฺโคตฺติ มหानฺภาโว
 นคฺโค จาสิ กิสฺสํ อยํ วิปาโก ๑

ย. ๑ จิกฺขตฺตปพฺเพ นกร^๑ ๑ ๒ นครสฺม^๒ ๑ ๓ อณฺเณ ๑ อติฏฺกเมยฺย ๑

๓๒๓] เปตวตฤตุมิ จตุตถสัถ มหาวกุคสัถ ปจมี อมพสภุชวเปตวตฤ ๒๒๗

อภุโกธโน นิจุปสณนจิตโต
สณหาหิ วาจาหิ ชนํ อุเปสึ
คตฺสเสว กมฺมสัถํ อโย วิปาโก
ทิพฺโพ เม วณฺโณ สคคํ ปภาสติ ฯ
ยสฺสญฺจ กิตฺติญฺจ รมฺเม จิตานํ
ทิสฺวาน มนฺเตมิ ปสณนจิตโต
คตฺสเสว กมฺมสัถํ อโย วิปาโก
ทิพฺโพ เม คนฺโธ สคคํ ปวายติ ฯ
สหายานํ ติฏฺฐสุมิ นหายนฺตานํ
ถเต คเหตฺวา นิตฺทิสฺสํ ทุสฺสํ
กิญฺจตุถิโก โน จ ปทฺฐจฺจิตโต
เตนฺมฺหิ นคฺโค กถิรา ปวฺตุติ ฯ
โย กัพฺผาโน จ กโรติ ปาปํ
คตฺสัทฺธิํ กมฺมวิปากมาหุ
อกัพฺผาโน ปน โย กโรติ
กํ คตฺสํ กมฺมสัถํ วิปากมาหุ ฯ
เย ทฺฐสฺสํกปฺปมฺหา มนุสฺสา
กาเยน วาจาเยน จ สํกิตฺติญฺสา
กายสฺสํ เกทา อภิสฺมปฺปายํ
อสฺสํยํ เต นิริยํ อุเปเนติ ฯ

อปเว ปน สัจจํ อัสสันนา
 ทาเน รตา สัจจํ หิตตคฺคาวา
 กายสัจจํ เกทา อภิสัมปวายํ
 อสัจจํ เตะ สัจจํ อูปเนตฺติ ๑
 ตํ กิณฺติ ชาเนยฺยํ อหํ อเวจฺจ
 กถฺยาณปาปสัจจํ อຍံ วิปาโก
 กิ วาหํ ทิสฺสุวา อภิสํสฺสเหยฺยํ
 โก วาหิ มํ สํสฺสหาเปยฺย เอตฺตุนฺติ ๑
 ทิสฺสุวา จ สัจฺจวา อภิสํสฺสหสฺส
 กถฺยาณปาปสัจจํ อຍံ วิปาโก
 กถฺยาณปาเป อุกฺเข อสฺสนฺเต
 สฺสียา นุ สัจฺจตา สัจฺจตา ทุคฺคตา วา ๑
 โน เจตฺถ กมฺมานิ กเรยฺย มจฺจ
 กถฺยาณปาปานิ มนุสฺสโลเก
 นวฺเหสฺสํ สัจฺจตา สัจฺจตา ทุคฺคตา วา
 หีนา ปณฺธิตา จ มนุสฺสโลเก ๑
 ยสฺสฺมา จ กมฺมานิ กโรนฺติ มจฺจ
 กถฺยาณปาปานิ มนุสฺสโลเก
 ตสฺสฺมา สัจฺจตา สัจฺจตา ทุคฺคตา วา

๑๒๓] เปตวตฤตม์ จตุตถสหัส มหาวคฺคสหัส ปจฺมํ อมฺพสฺสทฺตวเปตวตฤ ๒๒๘

หีนํ ปณฺธิตา จ มนุสฺสํ โสเก ฯ
ทวยญจ กมนํ วิปាកมาหุ
สฺสํ ทุฏฺฐํ ทุฏฺฐํ จ เวทนี
ดาว เทวตา ปรีวาระนุติ
ปจฺจันตํ พาลา ทวยคํ อปสฺสโนติ ฯ
น มตฺถิ กมนํ สยํ กตานิ
ทตฺตวํ เม มตฺถิ โส อาทิเสยฺย
อจฺฉาถนํ สยมนมฺนุ นปานํ
เตนมฺหิ นคฺโค กสิรา ปวตฺตํ ติ ฯ
สียา นุ ไช การณํ กิณฺจิ ยกฺข
อจฺฉาถนํ เยน ตฺวํ ตเถถ
อาจิกฺข เม ตฺวํ ยทตฺถิ เหตุ
สฺสทฺธายคํ เหตุวโจ สฺสโนติ ฯ
กปฺปิตโก นาม อิตฺตํ ภิกฺขุ
ณายํ สฺสํ โธ อรหา วิมฺมฺโค
คฺคฺคินฺทริโย สํวตฺตปาติโมกฺโข
สํติฏฺโธ อคฺคตมทิจฺฉปคฺโค
สฺสํ โธ วทญฺญํ สฺสํ โธ สฺสํ โธ
สฺสํ โธ สฺสํ โธ สฺสํ โธ สฺสํ โธ
สฺสํ โธ สฺสํ โธ สฺสํ โธ สฺสํ โธ
สฺสํ โธ สฺสํ โธ สฺสํ โธ สฺสํ โธ

เทวมนุสฺสํสาณญํ ทกฺขิณฺเญโย
 สฺนุโต วิชฺฐโม อมฺโห นิราโส
 มุคฺโค วิสฺสโต อมโม อวฺโก
 นิรฺรูปิ สํพฺพปฺปญฺจชฺฌิโน
 ทิสฺโส วิชฺชชา อหุปฺปคฺโค ชุติมา ๑
 อปฺปญฺญโต ทิสฺสวามี น สฺสาโน
 มุนฺหิ น^๑ วชฺชํสฺส โวหฺรณฺติ
 ชานนฺติ ตํ ยถฺวณฺตํ อเนชํ
 กถฺยาณธมฺมํ วิจฺรณฺตํ^๒ โสเก ๑
 คสฺสํ ตุวํ เขกํ ยุกํ ทุเว วา
 มนุทฺทิสฺสํคฺควาน สฺเส ทเทถ
 ปฏฺฐิคุคฺคิทานิ ๑ ตานิ^๓ อสฺสํ
 มมญฺจ ปสฺสํเสถ สันทฺธทฺธสฺสํคฺคิ ๑
 กสฺสํ ปเทเส สมนํ วสฺนํคํ
 คนฺตฺควาน ปสฺสํเสมฺ มยํ อิทานิ
 ส มชฺช กงฺขํ วิจิกิจฺจิตฺตญฺจ
 ทิฏฺฐิวิสฺฐกานิ โก วิโนทเย เจติ ๑
 เอโส นิสฺสินโน กปฺป็นจฺจนายํ
 ปรีวาริโต เทวตาทิ พหฺหิ

ย. ๑ มุนิ น^๑ ๑ ๒ วิจฺรณฺติ ๑ ๓ ปสฺสํ ๑

๓๒๓] เปตวตถุสฺสํ จตฺตถุสฺสํ มหาวคฺคสฺสํ ปจฺฉิม อมฺพสฺสํ เปตวตถุ ๒๓๓

[illegible]

ปฏิกุณฺทํ โคจรโต นีวคฺคํ
 สํคิณฺทํ รุกฺขมฺเฏ นิสินฺนํ ฯ
 คเมณํ อโวจ อุตฺตงฺกมิตฺวา
 อปฺปาพารํ ฆาตฺตวิหารมฺเญจ ปุจฺฉิ
 เวธํติยํ ติจฺฉนฺติ อหํ ภทฺตเต
 ชานนฺติ นํ ติจฺฉนฺติ อมฺพสฺสทฺวโร ฯ
 อิมานิ เม อฏฺฐํ ยุกฺขานิ ภนฺเต
 ปฏิกุณฺดํ ภาณเต ททามิ คฺคฺคํ
 เคนว อคฺคเณน อีธาคโคสฺสมิ
 ยถา อหํ อคฺคคฺคโม ภาเวยฺยํ ฯ
 ทฺวโรโต สมนพฺพราหฺมณา จ
 นีเวธํนฺเต ปวิวชฺชยนฺติ
 ปคฺคคานิ ภิชฺชนฺติ ตว นีเวธเน
 สํฆาฏฺเฐ จาปิ^๒ วิทาทยนฺติ ฯ
 อถาปเว^๓ ปาทกุกฺกาทิกานิ
 อวสฺสรา สมนา ปาฏฺฐนฺติ
 เขตาทิสํ ปพฺพชิตํ วิเหสํ
 คยา กตํ สมนา ปาปฺปนฺติ ฯ
 ติณฺเนน เคตปฺปิ^๔ น คฺคํ อทาสิ

ย. ๓ สุกานิ ฯ ๒ ปาปิ ฯ ๓ อถา ปเว ฯ ๔ เคตมฺปิ ฯ

๓๒๓] เปตวคฤหัสถ์มี จตุคฤหัสถ์ มหาจตุคฤหัสถ์ ปจัน อนุพัสกขรเปตวคฤ ๒๓๓

มฺหุหฺสฺส มคฺคํบี น ปาวทาสี
อนุหฺสฺส ทณฺฑํ สยมาทียาสี
เอตาทิสํ กทริโย อสงฺวโต ฯ
อถ ตุํ เกณ วณฺณเนน กิเมว ทิสฺวา
อเมหิ สห สํวิภาคํ กโรสี ฯ
ปจฺเจมิ ฆนฺเต ยํ ตุํ วเทสี ฯ
วิโมลยิ ธรรมณพฺราหฺมणेณ จ ฯ
ชิตฺทตฺตโก โน จ ปทฺฐจฺจิตฺโต
เอคํบี เม ทฺถกฺขเมว ฆนฺเต
ชิตฺททาย โห ปสฺสวิตฺวาน ปาปํ
เวเทติ ทฺถขํ ๒ อปฺปมตฺตโกคฺคํ
ทหโร ยฺว นคฺคณฺเฑยฺสฺส ภาคํ
กิสฺส ตโต ทฺถขตฺตสฺส โหติ ฯ
คํ ทิสฺวา สํเวคมถมคฺคํ ฆนฺเต
ตปฺปจฺจุยา วาปี ๓ ททามิ ทานํ
ปฏิกุคฺคณฺห ฆนฺเต วคฺคยฺยคานิ อฏฺฐ
ยทฺธสฺสตีมาคฺคจฺจนฺตฺว ทฺถชินาโย ฯ
อทฺธา หิ ๔ ทานํ พหุรา ปสฺสจฺ
ททโต จ เค อทฺธยธฺมมคฺค

ยุ. ๑เนถ ๑ ๒ อสงฺมคฺคโกคฺคํ ๑ ๓ จาหํ ๑ ๔ อทาหิ ๑

ปฏิกุคฺคหามิ เตะ วตฺถยฺกานิ อฏฺฐ
 ยกฺขธุดฺธิมาคฺคจฺจนฺตฺว ทกฺขิณาโย ฯ
 คโค หิ โส อากฺขมยิตฺวา ติจฺฉนฺติ
 เถรธุดฺธ ทตฺถวาน ยฺกานิ อฏฺฐ
 ปฏิกุคฺคหิตานิ ฯ คานิ วาธุดฺธํ
 ยกฺขณฺจ ปสฺสเสถ ตันนทฺชทฺธธุดฺธํ ฯ
 ตมทฺทสฺ จนฺทนธฺรตฺติคํ
 อาชณฺณมารุญฺห อฺพารวณฺณํ
 อตฺถกํ ตํธฺนินฺทิตฺถธุดฺธํ
 ปรีวาริตํ ยกฺขมหิทฺธิปคํ ฯ
 โส คํ ทิสฺวา อคฺคตฺมโน อฺพคฺคโค
 ปหฺนุจฺจิตฺโตว สฺสคฺคกฺวโป
 กมฺมณฺจ ทิสฺวาน มหาวิปากํ
 ตันนทฺธิจฺจํ จกฺขฺมา สจฺฉนฺติคฺวา ฯ
 ตเมนฺนโวจ อฺปสฺสงฺกมิตฺวา
 ทธฺธํ ทานํ สมนฺพฺราหฺมณานํ
 น จาปี เม กิณฺณํ อเทยฺยมนฺตฺติ
 คฺควณฺจ เม ยกฺข พหุปกาโร ฯ
 คฺควณฺจ เม ติจฺฉนฺติ เชกเทสํ
 อทาสี ทานานิ อโมชฺเมคํ

สัฏฐาหิ ภริยัสสามิ ตยา ว สัฏฐิ
 อมาณุสั มานุสเกน สัฏฐิ ๑
 คติ จ พนฺธุ จ ปรายนญจ
 มิตุโต มมาสี อถ เทวคาสี
 ยาจามิ" ตํ ปณฺชติโก ภวิตฺวา
 อิจฺฉามิ ตํ ยถา ปุณฺณํ ทวฺงสุ ๑
 สเจ ตฺวํ อสฺสทฺโร ภวิสฺสสึ
 กทริยฺรูป โวิปฺปฏิปนฺนจิตฺโต
 เทเนว มํ ติจฺฉนฺติ" ทสฺสํนาย
 ทิสฺสุวา จ ตํ โนปี" จ อาถมีสฺสํ ๑
 สเจ ตฺวํ ภวิสฺสสึ ธรรมคารโว
 ทาเน รโต สงฺกหิตฺตฺภาโว
 โยปानญฺโต สมนพฺราหฺมณานํ
 เหวํ มมํ ติจฺฉนฺติ" ทสฺสํนาย ๑
 ทิสฺสุวา จ ตํ อาถมีสฺสํ ภทฺนเต
 อิมญฺจ สฺสโต สหํ ปนฺนญ
 ยโต นิทานํ อกริมฺห สัฏฐิ
 มณฺเฒามิ" สฺสตาจฺจกสฺสํ การณา
 เต อณฺณมณฺณํ อกริมฺห สัฏฐิ ๑

ឈឿ ឥតាវុត្ថ តត្ថំ បុត្តុត្ថ
 ឥតុកុកុ ឧប្បាណិ ស្មាធរុត្ថ
 មុឈ្មេយ្យ តៃ និរយាវ គម្ពា
 កម្ពំ តិយា ឈឿគុវ តៃវេត្ថន្តំ ។
 កប្បីគកឈ្ម ឧបស្សកមិត្ថា
 គេន តត្ថ ឥវិភិក្ខុវាណ កាតេ
 តត្ថំ មុធន ឧបនិស្សធិ បុត្តុ
 តៃ គេ ឧត្តិស្តុតិ គេតមគ្គំ ។
 គមេវ ភិក្ខុ ឧបស្សកមិត្ថា បុត្តុត្ថ
 បុឈ្មេត្ថិកោ នៃ ក្នុង បុត្តុត្ថិកុត្ថ
 តៃ គេ តត្ថំ ឧត្តុគឈ្មាបី ឧប្បា
 តត្ថុប្បី ឧត្តិស្តុតិ យកា បុត្តា
 តត្ថុត្ថ ក ឧប្បា តត្ថុត្ថ ឧត្តិស្តុត ។
 តៃ គេតុ រតត្ថុត្ថ ឧប្បុត្ថុត្ថ
 តត្ថុត្ថ ភិក្ខុវាណ ឧប្បាធន
 បុត្តាភិ តៃ តិកុត្ថន្តំ តត្ថុត្ថ
 តត្ថ បុត្ថិ បុត្ថំ តត្ថុត្ថន្តំ ។
 តត្ថុត្ថ ភិក្ខុត្ថ មម គេត្ថាភិ
 តត្ថុត្ថ តត្ថុត្ថ តត្ថុត្ថាភិ តត្ថុត្ថ

๑๒๑] เปตวตฤถัมภ์ จตุตถสหัส มหาวคฺคสหัส ปจฺมี อมฺพสฺสชเรตวตฤ ๒๓๗

ธฺตวตฤ ปฺริโส ฤทฺทกมฺโม
ปณฺตทณฺโฑ อหฺสฺสทฺตฺโร ๑
เอตฺตวตฺตา วีสฺสทฺตฺติมฺตฺตา
ยโต อวฺตฺโต เณว ชีวติ น มโต
ตฺตาหิ โมจยิสฺสํมิตฺติ ทานิ
ยถา มคฺติ อหฺสฺสทฺตฺติ สํสฺส ๑
เอตฺตมฺจ อณฺณณฺณจ ฤทฺธิ ปมฺณณ
โก ติ วเทถ จ ตถา กโรนฺติ
ยถา ปชานาสฺมิ ตถา กโรหิ
ยถา มคฺติ อหฺสฺสทฺตฺติ สํสฺส ๑
โส ติ ปเทสฺส อปฺสํสํมิตฺตว
ธฺตวตฺติ โมจยิ ชีปฺปเมว
มา ภายิ สํมมาตฺติ^๑ จ ติ อโวจ
คฺติจฺจกณณณจ อปฺสํสํสํสํ ๑
กปฺปิตกณณจ อปฺสํสํมิตฺตว
เตน สห สํวิภชิตฺตวณ กาทะ
สยํ มฺเชเนว^๒ อปฺนิสฺสช ติจฺจติ
คตฺตเถว ปฺจฺจคฺคณ^๓ การณคฺคติโก ๑
ธฺตวตฺติ ปฺริโส ฤทฺทกมฺโม

ย. ๑ สํมมา ๑ ๒ มฺเชน เณว ๑ ๓ กเถว ปฺจฺจติ ติ กาทํ ๑

๑๒๓] เปตวตฺถุสฺสํ ๑ ตฺถุสฺสํ มหาตฺถุสฺสํ ปจฺฉิม อมฺพสฺสชฺรเปตวตฺถุ ๒๓๔

อชฺชเชว พุทฺธํ สฺวณํ อเปหิ
ธมฺมญฺจ สฺงฆญฺจ ปสฺสนนฺจิตฺโต
ตเถว สิกฺขาปทานิ ปญฺจ
อชฺชนทสฺสุตตานิ สฺมาทียสฺสํ ๑
ปาณาติปาตา วิรมสฺสํ ชิปปํ
โลเก อทินนํ ปวิชชยสฺสํ
อมชฺชไป มา จ มุสา อภาสี
สฺเกน ทาเรน จ โหหิ ตฺถุโง ๑
อิมญฺจ อฏฺฐงฺกควํ อเปตํ
สฺมาทียาหิ กุสฺสํ สฺชินฺทวิยํ ๑

จํวํ ปิณฺฑปาตญฺจ ปจฺจยํ สฺยนาถํ
อนฺนปानํ ชาทณฺียํ วตฺถํ เสนาสนานิ จ ๑
ททาหิ อชฺชภูเตสฺส สฺสทา ปุณฺณํ ปวทฺธมฺมํ
ภิกฺขุ จ สฺสํสํปนฺเน วตฺตราเค พหุสฺสํเต
ตปฺเปหิ^๒ อนฺนปानเนน สฺสทา ปุณฺณํ ปวทฺธมฺมํ ๑

เอวญฺจ ธมฺมานิ^๓ สฺมาจฺรณฺโต
สฺกุกฺกจํ รตฺติทฺธิวํ อปฺปมคฺโค
มฺญฺเจยฺย โส นิรยา จ คมฺหา

ย. ๑ วิปฺปสฺสนเนน เจตสา ๑ ๒..ติ ๑ ๓ กมฺมานิ ๑

๔ มฺญฺจ ตฺวํ ๑

๓๒๓] เปตวตถุสฺมึ จตฺตถุสฺส มหาจฺจสฺส ตฺติยํ นนฺทิกาเปตวตฺถุ ๒๔๓

เสวีสฺสํ ปพฺพชฺชํ อฺปาคมิ
อาคมมํ กปฺปิตฺตถุสฺสํ อฺโဂมึ
สํมณฺเณสฺสานิ อชฺชคฺคํ ๑
เอตาทิสํ สํปฺปฺริสํ สํวหา
มหาสฺสา โหติ สํคํ วิชานคํ
สฺสฺสฺสฺสฺสฺส อจฺจคฺคํ สฺสฺสฺสฺส
สฺสํ กนิฏฺฐํ ปน อมฺพสฺสฺสฺสโรติ ๑
อมฺพสฺสฺสฺสโรติเปตวตฺถุ ปจฺมํ ๑

[๓๒๒] ๒ สฺสฺสฺสฺสฺส ยจฺจสฺส ๑ วาณิชา ๑

๑ เป ๑

(วิมานวตฺถุสฺมึ สํคฺคสฺสํ สฺสฺสฺสฺสฺสฺสจฺจสฺสํ ทสฺสวตฺถุสฺมึ ทฏฺฐพฺพํ)

เสวีสฺสํกเปตวตฺถุ ทฺติยํ ๑

[๓๒๓] ๓ ราชา ปิํจฺจคฺคโก นาม สฺสฺสฺสฺสํ อธิปติ อหุ
โมริยานํ อฺปจฺจจฺจํ คนฺทฺวา สฺสฺสฺสํ ปนฺนาคมา ๑
อฺจฺจเนห มชฺชณฺนฺติเก กาเต ราชา ปจฺจํ อฺปาคมิ
อจฺจทสฺ มคฺคํ รณณํ เปตํ วณฺณนาปถํ
สํวทํ อามนฺตฺยิ ราชา อญํ มคฺคโค รณณํโย
เชโม สฺสวคฺคโก สฺสว
อิมินาว สํวทํ ยาทิ สฺสฺสฺสํ สฺสฺสฺสํ อโค

๓ ย. สฺสฺสฺสํ ๑

เตน ปายาสี สฺรฏฺโง	เสนาเย จตุรงฺคินิยา ฯ
อุมฺพิศฺศโรโป ปุริโส	สฺรฏฺโง เอตทพฺพุริ
กุมฺมคฺคํ ปฏฺฐิปนฺนมหา	ภิกฺขํ โถมฺหํสํ ฯ
ปุรโต ปทิสฺสํติ มคฺโค	ปจฺจโต จ น ทิสฺสํติ
กุมฺมคฺคํ ปฏฺฐิปนฺนมหา	ยมปฺริสํนํ สํนฺติเก ฯ
อมาณฺโส วายติ คณฺโธ	โฆโส สฺมยติ ทารุโณ
สํวิกฺโข ราชา สฺรฏฺโง	สํวํริ เอตทพฺพุริ
กุมฺมคฺคํ ปฏฺฐิปนฺนมหา	ภิกฺขํ โถมฺหํสํ
ปุรโตว ทิสฺสํติ มคฺโค	ปจฺจโต จ น ทิสฺสํติ ฯ
กุมฺมคฺคํ ปฏฺฐิปนฺนมหา	ยมปฺริสํนํ สํนฺติเก
อมาณฺโส วายติ คณฺโธ	โฆโส สฺมยติ ทารุโณ ฯ
หตฺถิกฺขนฺธมฺภจ อารุญฺห	โอโธเกนฺโต จตุตฺทิสํ
อทฺทสํ รุกฺขํ นิโครํ ^๑	ปาทปํ ฉายสํมฺปนฺนํ
นิตฺตพฺภวณฺณสํทิสํ	เมฆวณฺณสํรณฺนิภํ
สํวํริ อามนฺตฺย ราชา	กํ เอโส ทิสฺสํติ พฺรหา
นิตฺตพฺภวณฺณสํทิสํ	เมฆวณฺณสํรณฺนิโก ฯ
โส นิโครโธ โส มหาราช	ปาทโป ฉายสํมฺปนฺโน
นิตฺตพฺภวณฺณสํทิสํ	เมฆวณฺณสํรณฺนิโก ฯ
เตน ปายาสี สฺรฏฺโง	เยน โส ทิสฺสํติ พฺรหา

ย. ๑ ขทฺทสํ นิโครํ รมณฺยํ ฯ

นัตถพวณณตทิส	เมฆวณณตทินิโก ๑
หตุถิกขนุโต โอธยุห	ราชา รุกข อปาคมิ
นิสัทธิ รุกขมุตตัม	สามจุใจ สปริชโน
ปุรุ ปาณียกรก	ปุเว จิตเต จ อททส ๑
ปุริโส เทวณณตติ	สพพวณณตทิสโต
อุปตังกมิคฺวา ราชาน	โสธฺมจํ เอตทพฺรวิ
สวาคตนุเต มหาราช	อโถ เต อทฺราคคิ
บิวดุ เทโว ปาณีย	ปุเว ชาท อรินทม ๑
บิวดุวา ราช ปาณีย	สามจุใจ สปริชโน
ปุเว ชาทิตฺวา บิวดุวา จ	สฺธฺมจํ เอตทพฺรวิ
เทวตา นุติ คณฺธพฺโพ	ชาท สกโก ปุรินทโท
อชานนุโต คํ ปุจฺฉาม	กถิ ชาเนมฺ คํ มยํ ๑
นมหิ เทโว น คณฺธพฺโพ	นามี สกโก ปุรินทโท
เปโต อหํ มหาราช	สฺธฺมจํ อธิมาคโต ๑
กิสฺสโต กิสฺมาจาโร	สฺธฺมจสฺสํ ปุเร ตฺวํ
เกณ เต พฺรหฺมจฺริเยน	อานุกาโว อยํ ตว ๑
คํ สฺสฺสโนหิ มหาราช	อรินทม รุชฺชวทฺถม
อมจุจา ปาริสฺสชา จ	พฺรหฺมโน จ ปุโรหิต ๑
สฺธฺมจสฺสํ อหํ เทว	ปุริโส ปาปเจตโส
มิจุฉาทิฏฺฐจ จ ทสฺสโต	กทริโย ปริภาสโก

ททนุคานํ กโรนุคานํ	ฉวรายิสฺสํ พุทฺธนํ
อณฺเณสํ ททมานานํ	อนุคฺรายํ กโรมฺหํ ๑
วิปาโก นคฺคิ ทานสฺส	สํยมสฺส กุโธ ผลํ
นคฺคิ อจฺริโย นาม	อทฺทํ โก ทมิสฺสํติ ๑
สมคฺคตฺถยานิ ภูตานิ	กุเถ เชฏฺฐาปจายิกอ
นคฺคิ พถํ วิริยํ จา	กุโธ อฏฺฐจฺานปฺริสํ ๑
นคฺคิ ทานผลํ นาม	น วิสฺเสตฺติ เวรีนํ
ตทฺเธยฺยํ ตทฺเค มจฺโจ	นํยติ ปรีณามขํ ๑
นคฺคิ มาตาปิตาภาคา	โตโก นคฺคิ อิตฺ ปรี
นคฺคิ ทินฺนํ นคฺคิ หุตํ	สฺนํหิตํ น วิชฺชติ ๑
โยมํ น หานนํ ^๑ ปฺริสํ	ปฺริสสฺส ^๒ ฉินฺทิตฺเต สิริ
น โภจํ กิณฺณจํ หนฺติ	สัจจตนฺนํ วิจฺจมนุคฺเร ๑
อจฺเจชฺชโส อภฺชชฺโส ^๓ ชฺชิว	อฏฺฐจฺโส คุพฺปปริมณฺทโต
โยชนานํ ^๔ สฺสคา ปณฺจ	โก ชฺชิว เณคฺคฺมรหฺติ ๑
ยถา สัจจคฺคตฺถเพ ชิตฺเต	นิพฺเพเชนฺตํ ^๕ ปตฺตายติ
เชวเมวํ ^๖ โส ชฺชิว	นิพฺเพเชนฺโต ปตฺตายติ ๑
ยถา คามโต นิกฺขมฺม	อณฺเณ คามํ ปวิสฺติ
เชวเมวํ ^๖ โส ชฺชิว	อณฺเณ กายํ ปวิสฺติ ๑

ยุ. ๑ หนฺยยุ ๑ ๒ ปฺริสสํ ๑ ๓ อจฺเจชฺชภฺชชฺโส ๑ ๔ ม. โยชนา-
นํ ๑ ๕ ยุ. นิพฺเพเชนฺตํ ๑

๑๒๓] เปตวตฺถุณฺโณ จตฺตตฺถุณฺโณ มหาวคฺคตฺถุณฺโณ คคิยํ นนฺทิกาเปตวตฺถุ ๒๔๕

ยถา เกหโต นิกขมม	อณฺณํ เกหํ ปวิสฺสตี
เอวเมวมี โส ชีโว	อณฺณํ โพนฺทํ นีวสฺสตี ๑
อุพาสฺสตี มหากบฺปิโน สตฺสทฺสสุตฺตานิ	เย พาลา ยะ ๑ ปณฺชิตา
ตํสํวํ เชปยิตฺวาน	ทุกฺขตฺถํ กวิสฺสเร ๑
มิตานิ สฺซทุกฺขานิ	โทณฺเหติ มฺปิฏเกติ ๑
ชีโน สํพุทฺธํ ปชานาติ	สํมุพฺพา อิตฺรา ปชา ๑
เอวํ ทิฏฺฐิํ ปุเร ธาตํ	สํมุพฺพะ โมหปารุโค
มิจฺฉาทิฏฺฐิ ๑ ทุสฺสํโส	กทริโย ปรีภาสโก ๑
โอวํ เม นฺนิ มาเสหิ	กาตกิริยา ภวิสฺสตี ๑
เชกฺขนํ กฏฺฏํ ไมวํ	นิริยํ ปปตฺติสํหา
จตุกฺกณฺณํ จตุทฺวารํ	วิภคฺตํ ภาคโส มิตํ
อโยปการปริยํ	อยธํ ปฏิกุสฺสขิตํ ๑
ตสฺสํ อโยมยา ภูมิ	ชฺชิตา เตชธํ ยุตฺตา
สํนฺนตา โยชนนํ	สมฺมิตฺวา ทิฏฺฐิติ สํพุพฺพา ๑
วตฺสสฺสทฺสสุตฺตานิ	โฆโส สฺสยติ คาวเท ๑
ตถุชฺเชโส มหाराช	ตคภาคา วตฺสโกฏิโย
โกฏิสฺสทฺสสุตฺตานิ	นิริเย ปจฺจุเร ชนา
มิจฺฉาทิฏฺฐิ ๑ ทุสฺสํสตา	เย ๑ อริยุปวาทีโน ๑
ตคฺคทาหํ ทมฺมทฺธานํ	ทุกฺขํ เวทิสฺสํ เวทนํ
ผตฺตํ ปาปตฺตํ กมฺมตฺตํ	ตสฺมา โสจามหํ ภุสฺสํ ๑

[illegible][illegible]

๓๒๓] เปตวตฤถัมมิ จตฺตถสฺส มหาวตฺถสฺส ตติยํ นนฺทิกาเปตวตฺถ ๒๔๗

จตุตาโร จ ปฏิปนฺนา จตุตาโร จ ฆเต จิตา
เอตํ สํโฆ อชฺชวโต ปณฺณาสํถสฺมาหิโต
คํ สํขมํ สฺรณํ คจฺฉ สํปคุตฺตทาโร อรินฺทม ๑

ปาณาติปาตา วิรมสฺสํ ชีปโป

โตเก อทินฺนํ ปวิชฺชยสฺสํ

อมชฺชโป โน จ มุสา ภณานิ

สฺสเกน ทาเรน จ โหหิ คุญฺโจะ ๑

อคุตฺตกาโมสฺสี เม ยกฺข หิตฺตกาโมสฺสี เทวเต

กโรมิ คุยฺหํ วจฺนํ คุมสฺสี อจฺจริโย มม ๑

อูเปมิ สฺรณํ พุทฺธํ รมฺมณฺญาปํ อนุคฺตรํ

สํขณฺณจ นรเทวสฺส คจฺฉามิ สฺรณํ อหํ ๑

ปาณาติปาตา วิรมามิ ชีปโป

โตเก อทินฺนํ ปวิชฺชยามิ

อมชฺชโป โน จ มุสา ภณามิ

สฺสเกน ทาเรน โหมิ คุญฺโจะ ๑

โอสุณามิ^๑ มหาวาเต นทียา วา สัมมคามิยา^๒

วามมิ ปาปกํ ทิฏฺฐิ^๓ พุทฺธานํ สํสเน วโต ๑

อิทํ วตฺถวาน สํวฺชฺโจะ วิรมิตฺตวา ปาปทสฺสณํ

นโม ภควโต กตฺวา ปาโมกฺโข รตมารุหฺตีติ ฯ
 นนฺทิกาเปตวตฺถ คติยํ ฯ

[๑๒๔] ๕ อญฺเจहि เรวเต สุปาปรมฺเม
 ฯ เป ฯ

(วิมานวตฺถสฺมี ปณฺจมสฺส มหรรตวตฺถสฺส ทุตฺตยวตฺถสฺมี ทฏฺฐพฺพํ)
 เรวติเปตวตฺถ จตฺถํ ฯ

[๑๒๕] ๕ อิทํ มม อจฺจุฉฺฉนํ มหนฺตํ
 นิพฺพุตฺตติ ปุณฺณผลํ อนุปฺปกํ
 คํ ทานิ เม น ปริโณคํ อูเปติ
 ธาจิกฺข ภนฺเต กิธฺธํ อยํ วิปาโก ฯ
 วิหณฺณามิ ชชฺชามิ จ วายมามิ จ
 ปริธกฺกามิ ปริภุณฺชิตุํ กิณฺนํ
 สฺวาทํ ฉินฺนาตุโม กปฺปเณ ตํถปามิ
 กิธฺธํ กมฺมสฺส อยํ วิปาโก ฯ
 วิฆาโต จาหํ ปริปตฺตมि ฌมายํ
 ปริวตฺตมามิ วาริจโรว ชนฺนเม
 ฐูโรโต จ เม ธสฺสํกานิ คตฺตุนฺติ
 ธาจิกฺข ภนฺเต กิธฺธํ อยํ วิปาโก ฯ
 ฉาโต กิธฺธโต จ มปีสาตีโต จ

๑ ย. รุทโต จ เม ธสฺสํกา นิคฺคตฺตุนฺติ ฯ

๓๒๕] เปตวตฤถัม ๑ ตฤถត္ထံ မဟာတူထံ ပညေဓိ ဗုဒ္ဓုပေတတူ ၂၆၄

ဇံတေတိတေ ဇံတေတိ န ဝိညတေ
ပုဇ္ဈာမိ တံ ဧတမတုဏ် ဂဟဏတေ
ဂဏဏု ဗုဒ္ဓုပုဂ္ဂိုလံ ဂဟေယံ ၁
ပုဗ္ဗေ တုဝံ ဂမ္မဏမဂါဒိ ဓတုတဏာ ၁
မဏုဇ္ဇေတု ပုဏ္ဏိယ ဇာတိယာ
ဓမ္မေတု တံ ဧတမတုဏ် ဝတဏိ
ဇံတေတိ တုဝံ ဧတမတုဏ် ဝိဇာနိ ၁
ဗုဒ္ဓု တုဝံ ဇာတဏာမာဏိ ပယာတေ
ပုဂ္ဂိုလံ ၁ တေ ပိဗ္ဗေတိတေ ဓမ္မဇ္ဈာနိ
တေ ၁ တံ ပုဇ္ဈာနတေ ဂဟေတိ
တေတိ တုဝံ န ဂိဏ္ဍိတေ ဓာတုပိတု ၁
တေ ၁ တံ ဝိဂ္ဃာတဏတံ ဓာယပိ
တေတေယ ဗုဒ္ဓုဇ္ဈာနိ ၁ တံ ဓဝါဒ
တေတိ တုဝံ ပိဗ္ဗေတိတေ ဗုဒ္ဓုဇ္ဈာနိ ဓမ္မာဒိ
တေတိတံ ဂမ္မဏမဇ္ဇာ ဓမ္မံ ဝိပါတေ ၁
ဗိဇ္ဇာ ၂ တုဝံ တမတုဏ် ပိဗ္ဗေတိတေ တမဏ္ဍေယာဒိ
တမတုဏ် ဇာတဇ္ဇာနိ ယာတတုဏ်
တေတေ တုဝံ ဓမ္မဏမာဏိ ဂဟေတိ
ဟူဇိ ဗုဒ္ဓုတေ ၁ ပဏ္ဍိတေ ၁ ၁

ပု. ၁ ဝိဂ္ဃာတဏတံ ဓာယာဒိ ၁ ၂ တုဝံ ပိဗ္ဗေတိတေ တမဏ္ဍေယာဒိ ၁

คณตฺวาน โส ปิฏฺฐิจิโต อคฺคฺเคหสิ
 คเหตุวาน คํ ขาติ ยาวทคฺถํ
 เตะเนว โส อคฺคฺตมโน อโหสิ
 หฏฺฐโง อุกฺคฺโค ๑ ปโมทิตฺติ" ๑
 อจฺจุเปวคฤ ปณฺจมํ ๑

[๑๒๖] ๖ สํวคฺถํ นาม นคฺรํ หิมวณฺตสฺส ปสฺสโต
 คคฺคฺถาสฺส เทว กุมารว ราชปฺปคฺคฺตาคิ เม สฺสํ ๑
 ปมคฺคฺตา ราชนํเยสฺส กามสฺสํสํทาทินนุทฺติโน
 ปจฺจุปฺปนเน สฺสฺเช คิทฺฐว น เตะ ปสฺสํสฺสํ นาคคํ ๑
 เตะ ปคฺคฺตํ ๑ มนุสฺสํคคฺตา ปรโตกํ อิติ คคฺตา
 เตะ ๑ ไชเสณฺติ น ทิสฺสํนฺโต ปุพฺเพ ทฺถกฺกมคฺคฺตโน ๑
 พหุสฺสํ วต สมนฺเตสฺส เทยฺยธมฺเม อฺปปิฏฺฐิจิเต
 นาสกฺขิมฺหา ๑ อคฺคฺตานิ ปริคฺคฺตสฺสคฺถํ กาคฺคํ สฺสฺชาวหํ ๑
 กิ คโค ปาปกํ อสฺสํ สมนฺโต ราชกฺคฺตา จคฺตา
 อฺปปนฺนา เปตวิสัยฺ อจฺจุปฺปาสํ สมนฺปฺปิตา ๑
 สํมิโน อธิ หุคฺควาน โทณฺติ อสฺสํสํมิโน คหิ
 มรณฺติ อจฺจุปฺปาสาย มนุสฺสํ อุนฺนโคณคฺตา ๑
 เตะมาทึนํ ฅคฺควา อิสฺสํสรมานสมนฺทวํ

ยุ. ๑ อิม ปาสา น ทิสฺสํนฺติ ๑ ๒ จคฺตา ๑ ๓ เตะ ๑
 ๔ จรณฺติ ๑

๑๒๗] เปตวตฤถัม ๑ ตฤถัม มหาตฤถัม สัตถม ราชนปุตตเปตวตฤ๒๕๓

ปหาย อีสัสมท ภเว สคคโค นโร
กายสัสม เกทา สปณโณ สคค โส อุปปชชตติ ๑

กุมารเปตวตฤ ๑ ๑

[๑๒๗] ๑ ปุพเพ กตานิ กมมานิ วิปาโก มถเย มน
รูปะ สทเท รเส คนธะ โฉฏฐัพเพ ๑ มโนรมะ ๑
นจจ คัม รติ อิทท
อุยยานะ ปริจจติวา ปวิสนุโต ทิริพพ ๑
อิส สเนตถมททท
อปปิจจนิ หิริสมปณนิ อจเจ ปตคคเต รค ๑
หตถิกชนนโต โอรูปะห ตทฐา ภนเตติ ๑ พุทวิ
ตสัสม ปตคค คเหตุวาน อจจ ปคคยห ชคคิโย ๑
ถณทิตะ ปตคค ภินทิตวา หสมานะ อปคคมิ
รณโณ กิตวสัสม ปตคค กิ ม ภิกขุ กริสัสมิ ๑
ตสัสม กมมสัสม สรสัสม วิปาโก กญโก อห
ย ราชนปุตโต เวเทสิ นริยมहि สมปปีโต ๑
ฉแพว จตุราสัสมิ วสัสมิ นหุตานิ ๑
ภุส ทุช นิคจฉนิโส นริเย กตทิพพิโส ๑
อตุตทาโม ๑ ปจจิจถ นิกชโช วามททท
อตุธ ปาโท จิโต เจว จิวิ พาสโต อปจจิจ ๑

ยุ. ๑ จริตวาน ๑ ๒ อุณเณ ๑

พฺหุ นิ วสฺสสฺสสฺส	ปฺปคานิ นหุคานิ จ
ภุสฺสํ ทฺวํ นิคฺคจฺฉิ	นิรเย กคฺคิพฺพิสฺส ๑
เชตาทิสฺส โช กฺคกํ	อปฺปทฺวสฺสทิสฺส
ปจฺจุณฺติ ปาปกมฺมมฺค	อิสฺสํ อสฺสชฺช สฺสพฺพคํ ๑
โส คคฺค พหุสฺส	เวทยิตฺวา พหุทฺวํ
ชฺชปฺปิปาสฺสโต นาม	เปโต อสฺส คโต จโต ๑
เชตมาทิสฺส ฌคฺคา	อิสฺสํสมทสฺสมกํ
ปฬาย อิสฺสํสมทํ	นิวาคมนฺวคฺคเย ๑
ทฺวิจฺฉเว ชมฺเม ปาสฺส	โย พุทฺเธสฺส สฺสคารโว
กายสฺส เกทว สฺสเปตฺว	สฺสคฺคํ สฺส อปฺปชฺชคฺคิ ๑

ราชปุตฺตเปตวคฺค สฺสคฺคํ ๑

[๑๒๘] ๘ คฺคกฺคปโต อคฺคคฺคคฺคา โโก นุ ทฺวิจฺฉเว ทฺวิจฺฉติ
 นิสฺสํ ปาปกมฺมมฺค กิณฺนุ สฺสทฺทเยสฺส คฺคคฺคิ ๑
 อหํ ภทฺเต เปโตมฺหิ ทฺวคฺคโต ยมโตติโก
 ปาปกมฺมํ กริตฺวาน เปตโตกํ อิตฺ คโตติ ๑
 กิ นุ กายเณ วาจาย มนฺธํ ทฺวคฺคกํ กคฺค
 กิสฺส กมฺมวิปาเกน อิทํ ทฺวํ นิคฺคจฺฉติ ๑
 อหํ อวาสฺสโก มยฺหํ อิสฺสํกํ กุณฺมจฺฉิ
 อชฺชเวตฺสโต มยฺหํ ชเว กทฺวิโย ปริภาสฺสโก ๑

ย. ๑ ภนฺเต ๑ ๒ อชฺชเวตฺสโต ๑

๓๒๘] เปตวตฺถุสฺมิมิ จตฺถุสฺส มหาวตฺถุสฺส นวมิ คฺคชาทกเปตวตฺถุ ๒๕๓

ตฺถุสฺสํ วจนํ สฺสววา	ภิกฺขโว ปริภาสีสฺสํ
ตฺถุสฺสํ กมฺมวิปาเกน	เปตโลกํ อิตฺถํ คโตติ ๑
อมิตฺถโต มิตฺถวณฺณเนน	โย เต อาสี กุณฺฐโก
กายสฺสํ เกทา ทปฺปณฺโณ	กีนฺนุ เปจฺจ คคํ คโตติ ๑
ตฺถุสฺสวาทํ ปาปกมฺมสฺส	สํเส คิณฺฐามิ มตฺถเก
โส จ ปรวิสฺสํ ปตฺถโต	มเมว ปรีวารโก ๑
ยํ ภทฺทเตหฺนนฺตณฺเณ	เอตํ เม โหตุ โภชนํ
อหฺมจฺจ โส ยํหานามิ	เอตํ โส อปฺปชฺวตฺติ ๑

คฺคชาทกเปตวตฺถุ อฏฺฐมํ ๑

[๓๒๘] ๘ คฺคกฺกปโต อุกฺคณฺตววา

กํ นุ ทิณฺฐจาว คิณฺฐจติ	
นิสฺสํยํ ปาปกมฺมมฺคตา	กีนฺนุ สทฺทยเส คฺคณฺติ ๑
อหํ ภทฺทเต เปตฺตมฺหิ	ทฺคคฺคตา ยมโลกิกา
ปาปกมฺมํ กวิตฺถวาน	เปตโลกํ อิตฺถํ คคาคิ ๑
กํ นุ กาเยน วาจา	มณฺสา ทฺคกฺกํ กคํ
กิสฺสํ กมฺมวิปาเกน	อิตฺถํ ทฺคกฺกํ นิคฺคจฺจสฺสํ ๑
อหุ อาวาสีโก มยฺหํ	อิตฺถํกํ กุณฺฐจจฺจ
อชฺชโลมฺหิโต มยฺหํ ฆเร	กทริโย ปริภาสโก ๑
ตฺถุสฺสํ วจนํ สฺสววา	ภิกฺขโว ปริภาสีสฺสํ
ตฺถุสฺสํ กมฺมวิปาเกน	เปตโลกํ อิตฺถํ คคาคิ ๑

ย. ๓ ภทฺทเต ๑ ๒ อชฺชโลมฺหิโต ๑

อมิตฺโต มิตฺตวณฺณเนน โย เต ธาตึ กุณฺฐปโก
 กายสฺส เกทา ทฺวปฺปณฺโณ กิณฺณุ เปจฺจ คคฺคิ คคฺคิตฺติ ฯ
 คคฺคิเสวหา ปาปกมฺมสฺส สฺสเส ติฏฺฐจามิ มคฺคฏเก
 โส จ ปรวิสยํ ปคฺคโต มเมว ปริวารโก ฯ
 ยํ ภทฺทเตหฺนนฺตณฺณเณ เอคํ เม โหตุ โภชนํ
 อหฺมจฺจ โส ยํหนามิ เอคํ โส อุปชฺวีคฺคิตฺติ ฯ

คฺคฏชาทกเปตฺวคฺคฏ นวมนํ ฯ

[๓๓๐] ๑๐ นคฺคา ทฺวพฺพณฺณรูปาถ กิสา ธมฺมัสสณฺจิตา
 อุปฺปาสฺสจฺจิกา กิสา เก นุ คฺคเมทฺถ มารีสาตฺติ ฯ
 มยํ ภทฺทเต เปตฺมฺหา ทฺวคฺคตา ยมโลกิกา
 ปาปกมฺมํ กวิคฺควาน เปตโลกํ อิตฺโต คคฺคาตฺติ ฯ
 กิ นุ กาเยน วาจาเย มนสา ทฺวคฺคฏํ กคฺคิ
 กิ สฺส กมฺมวิปาเกน เปตโลกํ อิตฺโต คคฺคาตฺติ ฯ
 อนวชฺเชตฺถ ติคฺคเกตฺถ วิจฺฉินฺนํ หทฺธมาตฺถกํ
 สฺนุเตตฺถ เทยฺยธมฺเมตฺถ ทปํ นากมฺมมคฺคฺคโน ฯ
 นทํ อฺวเปม คคฺคิตา วิคฺคตกา ปริวคฺคิตฺติ
 ฉายํ อฺวเปม อฺวเนหฺสฺส อาคโป ปริวคฺคิตฺติ ฯ
 อคฺคิวิณฺณโนว โน วาโต ทฺวคฺคโนว อฺววายคฺคิ
 เอตณฺณจฺจ ภทฺทเต อรหาม อณฺณณฺณจฺจ ปาปกํ คคฺคิ
 อปฺปิ โยชนานํ คจฺจนาม ฉาตา อาหารคิทฺธิโน

แปลวตฺถุถัมมํ จตฺตถัมมํ มหาจตฺตถัมมํ

๑๓๑]

เขกาทถัมมํ ปาฏติปฺปคฺคแปลวตฺถุ

๒๕๕

อถทฺธา เยว นีวตฺตาม อโห โน อปฺปปฺปญฺจตา ฯ
 ฉาตา ปมฺจุฉิตฺตา ภาเน ภูมียํ ปฏิสัมภิตา
 อุตฺตนา ปตฺติกราม อวฺกฺชฺชา ปตฺตามเส ฯ
 เต จ จตฺถเวว ปตฺติกา ภูมียํ ปฏิสัมภิตา
 อวิ สัมมจฺจ ขญฺญเมว อโห โน อปฺปปฺปญฺจตา ฯ
 เขตฺตเวจ ภาเน อรหาม อญฺจเวจฺจ ปาปกํ คโต
 สันเตสฺสุ เทยฺยธมฺเมสฺสุ ทิปปํ นากมฺหมตฺตโน ฯ
 เต หิ ญฺห อโศ คนฺตฺวา โยนี อทฺธาน มานุสฺสี
 วตฺตญฺญู สัมมตฺตมฺปนฺนา กาหาม กุสฺสํ พหุหนฺติ ฯ

คณแปลวตฺถุ ทถัมมํ ฯ

[๑๓๑] ๑๑ ทิฏฺฐา คยา นีรยา ตีรจฺฉานโยนํ
 เปตา อสฺสุรา วาปี มนุสฺสํเทวา
 สยฺมทฺทสํ กมฺมวิปากมตฺตโน
 เนสฺสํมี ทํ ปาฏติปฺปคฺคตฺมกฺขํ
 จตฺถ คนฺตฺวา กุสฺสํ กโรหิ กมฺมหนฺติ ฯ
 อตฺตกาโมสฺสี เม ยกฺข หิตกาโมสฺสี เทวเต
 กโรมิ คฺคฺขํ วจฺนํ คฺคฺขมสฺสี อากฺโข เม ฯ
 ทิฏฺฐา มยา นีรยา ตีรจฺฉานโยนํ
 เปตา อสฺสุรา วาปี มนุสฺสํเทวา

๑. ย. อถ วาปี มนุสฺสํ เทวา ฯ

สຸຍມທຸທຸສ ກມຸມວິປາກມຕຸຕໂນ

กาหามิ ปุณฺณานิ อนฺປປกานີຕิ ๑

ປາງຸຕິປຸຕເປຕວຕຸຖຸ ເອກາທຸສມີ ๑

[๓๓๒] ๑๒ ອຍຸຈ ເຕ ໂປກຸຣຸຣ໌ ສຸຣຸມມາ

ສຸມາ "ສຸປປຕິຕຸຕາ ຈ ມໂຫທກາ ຈ

ສຸປປຸຸຸຕາ ກມຣຕຸດຸນາຸກິດຸດຸນາ

ກຕຸ ຕຍາ ດທຸຣາ ອຍ໌ ມນຸຸຸຸຸຸຸ ๑

ອິທຸຈ ເຕ ອມຸພວນ໌ ສຸຣຸມມ໌

ສຸພຸໂພຕຸກ໌ ຫຣຍຕິ ຝຣາດນີ

ສຸປປຸຸຸຕ໌ ກມຣຕຸດຸນາຸກິດຸດຸນ໌

ກຕຸ ຕຍາ ດທຸຣມີທ໌ ວິມານຸຕິ ๑

ອມຸພປກ໌ໂກທກ໌ ຍາກ໌ ສຸຕຸຈຸດຸຍ໌ ມໂນຣມ໌

ຮີຕາຍ ທິນຸນທາເນນ ເຕນ ເມ ອິຣ ດຸພຸກຕ໌ຕິ ๑

ສຸນຸທິຸຈິກ໌ ເວ ປສຸສຸຕ ທານສຸສ

ທມສຸສ ສຸຍມສຸສ ວິປາກ໌

ທາສ໌ ອຫ໌ ອຍຸຍຸຕຸເຕສຸ ທຸຕຸວາ

ສຸຕິດາ ໂໂມ ອຕາຣສຸສ ອິສຸສຣາຕິ ๑

ອຸຸຕາຕ໌ ສາຕຸຣເປນ ບິຍຸຣເປນ ອປບິຍ໌

ທຸກ໌ ສຸຣສຸສ ຣເປນ ປມຕຸຕ໌ ອຕິວຕຸຕຕ໌ຕິ ๑

ອມຸພວນເປຕວຕຸຖຸ ທຸວາທຸສມີ ๑

๓ ສຸປປຕິຸຈາຕິມີ ๑ ຍຸ. ๒ ສຸຕຸຈຸດຸຍາ ມໂນຣມາ ๑

เปตวคฺคตฺถมํ จตฺตตฺถสํ มหาวคฺคตฺถสํ

[๑๓๒]

โสฬสํ สํวิจฺญตฺถสํเปตวคฺค

๒๕๗

[๑๓๓]	๑๓	ยํ ททาติ น คํ โหติ	เทเถว ทานํ ทตฺวาน
		อภยํ ๑ ครติ อภยํ	เคน ทาเนน ศจฺจติ
			ชาครถ มา ปมชฺชถาติ ๑

อภฺชกรุชเปตวคฺค เศวตมํ ๑

[๑๓๔]	๑๔	มยํ โภเค สํหริมุห	สํเมน วิสํเมน จ
		เต อญฺเฆ ปริภุชฺชนฺติ	มยํ ทฺวตฺถสํ ภาคิณฺตี ๑
		โภคสํหเรเปตวคฺค จตฺตทตฺถมํ ๑	

[๑๓๕]	๑๕	สํวฺจํ วตฺถสํสํสํ	ปริปฺนฺณานํ สํพฺพโส
		นิรเย ปจฺจมานานํ	กทา อนฺโต ภวิสฺสติ ๑
		นตฺถิ อนฺโต กุโธ อนฺโต	น อนฺโต ปฏฺธิสฺสติ
		คทา หิ ปกคํ ปาปํ	มม คฺยฺหญฺจ มวิสฺ ๑
		ทฺวชฺชวคํ ชฺวมฺห	เย สํนฺเต น ททฺมฺหเส
		สํนฺเตสฺสุ เทยฺยธมฺเมสฺสุ	ทํปํ นากมฺหมตฺตโน ๑
		โส หิ นฺน อิตฺถ คณฺตฺวา	โยนํ ตทฺธาน มานุสฺสํ
		วทญฺญํ สํสํนฺนปฺนโน	กาหามิ กุสํตํ พหฺนฺติ ๑

สํวฺจิปฺปคฺคเปตวคฺค ปณฺณรตฺถมํ ๑

[๑๓๖]	๑๖	กิณฺนุ อุมฺมคฺครโปว	มิโค ภนฺโตว ชาวสํ
		นิสฺสํยํ ปาปกมฺมํ	กิณฺนุ สํทฺทยเส คฺคฺคฺคฺคิ ๑

อหิ ภนุเต เปโตมุหิ	ทุกุคโค ยมโตติโก
ปาปกมฺมํ กริตฺวาน	เปตโตกํ อิตฺ คโค ๑
สัจฺจํ ญฺญสฺสสํ	ปริญฺณณานิ สํพุโส
สํเส มยฺหิ นิปตฺตติ	เต ภินฺทตฺติ ๑ มตฺตกตฺติ ๑
ภินฺนุ กาเยน วาจา	มณฺสา ทฺวักขํ กตํ
กิสฺสํ กมฺมวิปาเกน	เปตโตกํ อิตฺ คโคติ ๑
สัจฺจํ ญฺญสฺสสํ	ปริญฺณณานิ สํพุโส
สํเส คฺคฺยหิ นิปตฺตติ	เต ภินฺทตฺติ ๑ มตฺตกตฺติ ๑
อถทฺทสํสํ สํพุทฺธํ	สฺสเนคํ ภาวิตฺตทฺวิ
นิสฺสินํ รุกฺขมุตฺตมํ	ฌายนฺทํ อฏฺโฏภยํ ๑
สํติคฺคกปฺปหาเรน	โน ๑ ภินฺทิสฺสํ คสฺสํ มตฺตกํ
คสฺสํ กมฺมวิปาเกน	อิตํ ทฺวักขํ นิคฺคตฺติ ๑
สัจฺจํ ญฺญสฺสสํ	ปริญฺณณานิ สํพุโส
สํเส มยฺหิ นิปตฺตติ	เต ภินฺทตฺติ ๑ มตฺตกตฺติ ๑
ธมฺเมเน เต กาปฺวิส	
สัจฺจํ ญฺญสฺสสํ	ปริญฺณณานิ สํพุโส
สํเส คฺคฺยหิ ^๒ นิปตฺตติ	เต ภินฺทตฺติ ๑ มตฺตกตฺติ ๑
สัจฺจํ ญฺญสฺสสํเปตวคฤ	โสฬสํ ๑

൧൩൪]

॥६॥

มหาวศุโค จตุตฺโท ฯ

๓ ย. อี^๐ อี^๐ น น ๓๓๓๓๓๓ ๓

สุตฺตฺนุตฺตปิฎกํ ชุทฺตทกนิกายสุตฺตํ เถรคาถา

นโม คตฺถํ ภคฺวโต อรหโต สํมาสัมพุทฺธสฺส ฯ

- [๓๓๗] สํหํวํ นทฺนุคานํ ทาจีนํ คิริคพฺภเว
สฺสณณํ ภาวิตฺตคฺคานํ คาถา อิตฺตฺตฺตฺตฺตฺตํ
ยถาณามํ ยถาโคตฺตคา ยถารมฺมวิหาริโน
ยถารมฺมคฺคคา สํปฺปณฺณํ วิหริสฺสํ อคฺคทิตฺตา
คคฺคท คคฺคท วิปสฺสิตฺตฺตฺตํ มุตฺติตฺตฺตํ อจฺจุคํ ปทํ
กคฺคทํ ปจฺจุเวกฺขณฺนคฺคา อิมมคฺคทํ อภาสิตฺตํ ฯ

เอกนิปาโต

เถรคาถาย เอกนิปาตสุตฺตํ ปจฺจิมวคฺคโต

- [๓๓๘] ๑. ฌณฺณา เม ภุจฺจิกา สฺสฺวานิวดา วสฺสํ เทว ยถาสฺสํ
จิตฺตํ เม สฺสํมาหิตํ วิมฺมคฺคํ อาตมํ วิหรามิ วสฺสํ เทวาติฯ
อิตฺตํ สฺสํ อายสฺสํมา สฺสํมุตฺติ เถโร คากํ อภาสิตฺตฺตํ ฯ
- [๓๓๙] ๒. อปฺปสฺสํโต อปฺปรโต มนฺตภาณํ ฌนฺตฺตฺตโต
ฐนาติ ปาปเก ฐมฺเม ทุมปคฺคทํ มาตฺตฺตฺตํ
อิตฺตํ สฺสํ อายสฺสํมา มหาโกฏฺฐจฺจิโต เถโร คากํ อภาสิตฺตํ ฯ

๑. ย. คคฺคตฺตฺตฺตํ ฯ

[๑๔๐] ๓ ปณฺณํ อิมํ ปสุตฺตํ คถาคคานํ
 อคฺคิ ยถา ปชฺชติโต นิสฺสเว
 อาโถกทา จกฺขุททา ภวณฺติ
 เย อากคานํ วินยณฺติ กงฺขณฺติ ฯ

อิตถํ สุทํ อายสฺมา กงฺขาเรวโต เถโร คถํ อภาสิตถ ๑

[๑๔๑] ๔ สํพุทฺธิเรว สฺมาเสถ ปณฺณิกเตหคฺคทสฺสํ
 อคฺคํ มหนฺตํ คมฺภีรํ ทุทฺธสํ นิปฺปณฺํ อณฺ
 ฐีรา สมฺมตฺตจฺจนฺติ อปฺปมคฺคตา วิจกฺขณฺนาติ ฯ

อิตถํ สุทํ อายสฺมา ปุณฺณมฺหา นนฺตานิปฺคโต เถโร คถํ อภาสิตถ ๑

[๑๔๒] ๕ โย ทุทฺธมฺโย ทเมน ทนฺโต
 ทพฺโพ สนฺตุสฺสโต วิตฺติณฺณกงฺโฆ
 วิชฺชาวิ อเปตเถโร หิ
 ทพฺโพ โส ปรีนิพฺพุโต จิตฺตโคติ ฯ

อิตถํ สุทํ อายสฺมา ทพฺโพ เถโร คถํ อภาสิตถ ๑

[๑๔๓] ๖ โย สํคฺวณฺํ อูปาคา ภิกฺขุ
 เอโก สนฺตุสฺสโต สฺมาหิตคฺคโต
 วิชฺชาวิ อเปตโตมหํโส
 รกฺขํ ภายคคาสํ ธีตฺติมาติ ฯ

อิตถํ สุทํ อายสฺมา สํคฺวณฺิโย เถโร ๑

๑ ย. นิสฺสเว ๑ นิสฺสเวติปิ. ๑

[๑๔๔] ๓ โย ปานุที มจฺจุราชสัจจ เสนํ
 นพเสศุํว สฺสทฺทพฺพตํ มโหโฆ
 วิชิตาวี อเปตเภาวโห หิ
 ทนฺโต โส ปรินิพฺพุโต จิตฺตฺโตติ ฯ
 อิตฺถํ สฺสํ อายสฺมา ภตฺติโย เถโร ฯ

[๑๔๕] ๔ โย ทฺวทฺทมโย ทเมน ทนฺโต
 ธีโร สฺนตฺตฺโต วิตฺติณฺณกฺโข
 วิชิตาวี อเปตโถมหํโส
 วัตฺตราโค ปรินิพฺพุโต จิตฺตฺโตติ ฯ
 วโร เถโร ฯ

[๑๔๖] ๕ สฺสวาคคํ นาปคคํ นยิทํ ทฺมมฺมุนฺติ ตํ มม
 ปวิภคฺเตสฺสํ ฐมฺเมสฺสํ ยํ เสฏฺฐํ ตทฺทปาคมฺมุนฺติ ฯ
 ปิตฺติทวฺจฺจโน เถโร ฯ

[๑๔๗] ๖ วิหริ อเปกฺขํ อิท วา หุํ วา
 โย เวทคฺค สฺนตฺตฺโต ยตฺตฺโต
 สฺสพฺเพสฺส ฐมฺเมสฺส อานุปตฺตฺโต
 โลกสฺส ชณฺเณ อุกฺกยพฺพยณฺจาทิ ฯ
 ปณฺณมาโส เถโร ฯ

ย. ๓ วโร ๑ ๒ วโร โส ๑ ๓ สัจจตนุตบิฏเฐ ๑ ๔ สมิโต ๑

อุทฺทหานิ

สุภฺติ โภฏฺจโค เถโร กงฺขาเรวตปฺนฺณโก
 มนฺตานิปฺพุโต ทพฺโพ ๑ สํคฺวณฺโณ ๑ ภตฺติโย
 วโร ปิณฺณทวฺจโน ๑ ปฺนฺณมาโส ตโมนุโทติ ๑
 วคฺโค ปจฺโม ๑

เถรคาถาย เอกนิပါတสูตร ทุติยวคฺโค

[๓๔๘] ๐ ปามุชฺสพฺพุโต ภิกฺขุ ชมฺเม พุทฺธปฺปเวทิตะ
 อธิคฺจฺเณ ปทํ สํนํ สํฆารูปสํ สํฆนฺติ ๑

จุพฺทวฺจโน^๒ เถโร ๑

[๓๔๙] ๒ ปณฺณพตฺถํ สํตวคฺคปฺนฺโน
 สํมาหิตो ฉานรโต สํคํมา
 ยทคฺคิยํ โภชนํ ภุชฺชมาโน
 กงฺเขตฺถิ กาลํ อธิ วตฺตราโคติ ๑

มหาวจฺจโน^๕ เถโร ๑

[๓๕๐] ๓ นีตพฺภวณฺณา รุจิรา สํคฺวาริ สํจฺฉินฺธรา
 อีนฺทโคปกสฺสณฺณนา เตะ เสถวา รณนฺติ มนฺติ ๑

วนวจฺจโน เถโร ๑

[๓๕๑] ๔ อฺปชฺชมาโย มํ อวจาสิ อิตฺโถ คจฺฉามิ สํวก

ยุ. ๑ กงฺขาเรวตสํพุโต ๑ ๒ จุพฺทวจฺจโน ๑ ๓ กงฺเขต ๑
 ๔ มหาวจฺจโน ๑

คาเม เม วสฺสติ กาโย อรณฺณํ เม คโค มโน
 เสดมานโกปปี คจฺจนามิ นคฺคิ สํโค วิชานคฺคิ ๑

ฉนฺนจฺจสัจจ เถรสัจจ สํมณโร ๑

[๑๕๒] ๕ ปณฺจ ฉินฺนเท ปณฺจ ชฺเห ปณฺจ จุคฺคิ ภาวเย
 ปณฺจสํสาคิโค ภิกฺขุ โอฆคฺคิณฺโณติ วุจฺจคฺคิ ๑

กฺุณฺนทราโน เถโร ๑

[๑๕๓] ๖ ยถาปี้ ภาทโท ชาชนฺโณ นนฺตาวคฺคฺนํ สิจฺฉิ
 คจฺจนติ อปฺปกสฺสเรน เขวํ รคฺคิณฺทิวา มม
 คจฺจนคฺคิ อปฺปกสฺสเรน สฺสฺเช ตทฺเช นิรามิสฺสติ ๑

เพตฺตฺยสฺสสํสํ เถโร ๑

[๑๕๔] ๗ มิทฺฐิ ยทา โหติ มหคฺคฺนสํ จ
 นิทฺทายิตา สมนฺปรวคฺคตสํยิ
 มหาจฺจราโหว นิฉาปฺปจฺจโส
 ปุณฺนปฺปนํ คพฺพมฺเบติ มนฺโทติ ๑

ทาสโก เถโร ๑

[๑๕๕] ๘ อหฺมํ พุทฺธสัจจ ทายาโท ภิกฺขุ เภสฺสภาวเน
 เกวถํ อจฺจสัจจณฺณาย อณฺวิ ปจฺจํ อิมํ
 มณฺเฑหํ กามราคํ โส จิปปเมว ปหฺยคฺคิ ๑

สิงฺกาสบิฑา เถโร ๑

[๑๕๖] ๙ อุกกํ หิ นยฺนคฺคิ เนตฺติกา อจฺจการา นมยฺนคฺคิ เทชนํ

ทาวุํ นมยฺหุติ ตจฺจนฺตา อตฺตคานํ ทมยฺหุติ สุปฺพุทฺธาติ ๑

กุโฬ เถโร ๑

[๑๕๗] ๑๐ มรณ เม ภยํ นตฺถิ นิกฺกนฺตํ นตฺถิ ชีวิตฺเต

สํนุเทหํ นิกฺขิปปิํสฺสํมิตฺตํ สํนุชฺชาโน ปตฺติสฺสโตติ ๑

อชิโต เถโร ๑

อุทฺททานํ

จุฬวจุโณ มหาวจุโณ วณฺวจุโณ จ สํวโก

กุณฺฑลชฺชาโน จ เพตฺตยฺจิ ทาสโก จ ตโต ปรํ

สิงฺขคาสปิตฺติโก เถโร กุโฬ จ อชิโต ทสฺมาติ ๑

วคฺโค ทฺตฺติโย ๑

เถรคาถาย เขกนิปาตสูตร ตติยวคฺโค

[๑๕๘] ๑ นาคํ ภัยสฺสํ ภายายมิ สํคฺคตา โน อมตสฺสํ โกวิโท

ยตฺถ ภยํ นาวตฺติยฺจติ เตน มคฺเคน วชฺสนฺติภิกฺขวโรติ ๑

นิโคฺรโร เถโร ๑

[๑๕๙] ๒ นีตา สํกัฏฺฐา สิจฺฉิโน โมรา การวียํ^๑ อภินทฺนฺติ

เต สํตฺวาตกถิตา สํสฺสํ ฌานํ^๒ นิโฬเรนฺตํ

จิตฺตโก เถโร ๑

๑ ย. การวียํ ๑ ๒ ฌายํ ๑

๑๖๘] เถรคาถาย เถกนิปาตสุตฺต จตุตฺถวคฺโค ๒๖๗

จิตฺตํ อชฺฐํ ภิริตฺวาน อวิชฺฐํ ภิณฺทํ หาริตาติ ๑
หาวีโต เถโร ๑

[๑๖๗] ๑๐ อพาเช เม สมนุปนฺเน สติ เม อุปปชฺชถ
อพาโช เม สมนุปนฺโน กาโต เม นนฺตมชฺชชิตฺตุนฺติ ๑
อชฺฐติโย เถโร ๑

อชฺฐทานํ
นิโคโรจิ จิตฺตโก เถโร โคธํสํสํสํสํสํสํสํสํสํ
นนฺตมชฺชชิตฺตุนฺติ เถโร โธมสํสํสํสํ
ชฺชมพฺพคามิกปคฺโค จ หาวีโต อชฺฐติโย อิตฺถิ ๑
วคฺโค ตติโย ๑

เถรคาถาย เถกนิปาตสุตฺต จตุตฺถวคฺโค

[๑๖๘] ๑ อชฺฐํ ภิริตฺวาน อวิชฺฐํ ภิณฺทํ หาริตาติ ๑
หาวีโต เถโร ๑

[๑๖๘] ๒ อชฺฐํ ภิริตฺวาน อวิชฺฐํ ภิณฺทํ หาริตาติ ๑
หาวีโต เถโร ๑

ย. ๑ นิพนฺท ๑ ๒ คหุวคฺโค ภิณฺท ๑

- [๓๗๐] ๓ ยถาบี เถกปฺปคฺคตฺถัมมํ บียตฺถัมมํ กุสฺสํ ถียา
 เหวํ สพุเพสฺส ปาณฺเณสฺส สพุพฺพคฺค กุสฺสโถ ถียาติ ฯ
 โสปาโก เถโร ฯ
- [๓๗๑] ๔ อนาสฺนุนวรา เตะตา นิจุเมว วิชานตา
 คามา อรณฺณมคฺคมฺม คโต เคหํ อุปาวิสฺสํ
 คโต อญฺจุจาย ปกฺกามํ อนามนฺเตตฺตวา โปสฺสียติ ฯ
 โปสฺสีย เถโร ฯ
- [๓๗๒] ๕ สฺสํ สฺสคฺคโถ ธมฺมเต คทาจรํ
 กิตฺติณฺณํ ปปฺโปติ ยสฺสํ วชฺสคฺค
 โย อริยมชฺฌกฺกมณฺณสฺสํ อญฺญํ
 ภาเวติ มคฺคํ อมตฺสํ ปตฺติยาติ ฯ
 สํมณฺณคานิ เถโร ฯ
- [๓๗๓] ๖ สํสํ สฺสํ สํสํ จริตํ
 สํสํ สํสา อนิเกตฺตวิหาโร
 อคฺคปฺปจฺจนํ ปทกฺขิณกมฺมํ
 เขตํ สํมณฺณํ อภิณฺณสฺสํสาติ ฯ
 กุมาปฺปคฺคโถ เถโร ฯ
- [๓๗๔] ๗ นานาชนปทํ ยนฺติ วิจรนฺตา อสฺสณฺณตา
 สํมาธิณฺณํ วิราเชนฺติ กิํสฺสํ รณฺณจริยา กริํสฺสํติ ฯ
 คสฺสํมา วิเนยฺย สํรามํ ฌาเยยฺย อปฺปรกฺขโถติ ฯ
 กุมาปฺปคฺคคฺคเธรสฺสํ สํหายโก เถโร ฯ

[๑๗๕] ๘ โย อิทฺธิยา ฌรภุ อญฺชเปสึ
 ควณฺปิ โส อสฺสโต อเนโส
 ตํ สพฺพสงฺคาตคํ มหามฺนี
 เทวา นมสฺสํนฺติ ภวสฺส ปารคฺคฺติ ฯ
 ควณฺปิ เถโร ฯ

[๑๗๖] ๙ สํคฺติยา วีย โอมญฺโฆ ทฺยหฺมาเนว มตฺตเก
 ภาวราคปฺปหานาย สโต ภิกฺขุ ปริพฺพเชติ ฯ
 ติสฺโส เถโร ฯ

[๑๗๗] ๑๐ สํคฺติยา วีย โอมญฺโฆ ทฺยหฺมาเนว มตฺตเก
 ภวราคปฺปหานาย สโต ภิกฺขุ ปริพฺพเชติ ฯ
 จตฺตมาโน เถโร ฯ
 อุตฺตทานํ

คหฺรคฺคฺริโย สุปฺปิโย โสปาโก จ โปสฺสิโย จ
 สํมณฺณกาณิ กุมาปฺปคฺโค กุมาปฺปคฺคฺสหายโก
 ควณฺปิ ติสฺสํคฺเตโร จตฺตมาโน มหายสฺสํติ ฯ
 วคฺโค จตฺตโก ฯ

เถรคาถา เอกนิปาตสัจจ ปณฺจมวคฺโค

[๓๗๘] ๑ วิจฺจมนุสฺสเนติ วิชฺชุตฺตา

เวภารสัจจ ๑ ปณฺทวสัจจ ๑

นควิจฺจคโค ๑ ฉายติ

ปฺปคโค อปฺปญฺนิมสัจจ ตาทิโนติ ๑

สรีรฺวทฺโธ เถโร ๑

[๓๗๙] ๒ หเต อฺปฺหเต สัจฺจปฺหเต ๑ หตา อฺปฺหตา สัจฺจปฺหตา

ปติสัจฺจติกา นฺ ๒ วิหฺรตฺตา อคโค ๒ วาถวีย ๒ เวรียคฺคิ ๑

ชฺชิตฺตวณฺโณ เถโร ๑

[๓๘๐] ๓ สฺมฺมคฺคิโก สฺมฺมคฺคิโก ตาหุ สฺมฺมคฺคิโกมฺหิ คฺคิ ๒ ชฺชชฺเชติ

อติตาสฺ มยา นนฺตตาสฺ มยา ขุทฺทกฺขทฺทตาสฺ มยา ๑

ยทิมิ อิมเมว อิมเมว อถ วาปี อถเมว อถเมว

ฉาย สฺมฺมจฺจต ฉาย สฺมฺมจฺจต อปฺปมคฺคโควิหฺร สฺมฺมจฺจตติ ๑

สฺมฺมจฺจโค เถโร ๑

[๓๘๑] ๔ มคฺ ค วา อมฺม โรทฺตติ โย วา ชฺชวํ น ทิสฺสํติ

ชฺชวณฺตํ มํ อมฺม ทิสฺสํติ กถฺมา มํ อมฺม โรทฺตติ ๑

ตานุ เถโร ๑

[๓๘๒] ๕ ยถาปี ภทฺโท อชฺชณฺโณ ชฺชิตฺตวา ปติคฺคิยจฺจติ

๑ ย. อิม ปาสา น ทิสฺสํติ ๑ ๒ เวรียคฺคิ ๑

เฮวํ ทสฺสํณํสนฺนํ สมนฺมาสนฺนํพุทฺธสาวกนฺติ ฯ
 รมณฺียวิหารํ เถโร ฯ

[๓๘๓] ๖ สทฺธายาหํ ปพฺพชฺโค อคารสุมํ อนคาริยํ
 สติ ปณฺณมา จ เม วุฑฺฒา จิตฺตณฺจ สุตฺตมาหิํ ฯ
 กามํ กรสฺสํ ฐปานิ เหนว มํ พุยฺยารยิสฺสํ สติ ฯ
 สมิทฺธิ เถโร ฯ

[๓๘๔] ๗ นโม เต พุทฺธวํสํคฤ วิปฺปมฺตฺโตสสิ สพฺพชฺ
 ตฺยหาปทาเน วิหโร วิหรามิ อนาสวฺกิตฺติ ฯ
 อชฺชชโย เถโร ฯ

[๓๘๕] ๘ ยโต อหํ ปพฺพชฺโค อคารสุมํ อนคาริยํ
 นาภิขานามิ สงฺกปฺปํ อนริยํ โทสฺสํหิตนฺติ ฯ
 สณฺชชโย เถโร ฯ

[๓๘๖] ๙ วิทฺวิหาภินทิตฺเต สิปฺปํภิกฺขุเตหิ จ
 น เม ตํ ฌนฺตติ จิตฺตํ เอกคฺคํ นีรตํ หิ เมติ ฯ
 รามณฺเณยฺยโก เถโร ฯ

[๓๘๗] ๑๐ ธรรมํ ๒ สิจฺจุจฺจติ วาติ มาตฺตโต วิชฺชุตฺตา จรติ นภ
 อฺปฺสํมมฺมํติ วิตฺกฺกกา จิตฺตํ สุตฺตมาหิํ มมฺมํติ ฯ
 วิมฺโถ เถโร ฯ

อฺนุทฺธานํ

สํวิทฺทฺโฆ เรวโต เถโร ชทฺธิรณฺนิโย สมนฺจโค

ยุ. ๓ เอกคฺคํนิตฺตํ ฯ ๒ ธรรมํ จ ฯ ๓ มมาติ ฯ

ตํานํ รมณียวิหารี ๑ สมิทฺธิ ชุทฺตชยสํชโย
 รามณฺยโยโก โส เถโร วิมโต ๑ รมณฺชโหติ ๑
 วคฺโค ปณฺจโม ๑

เถรคาถาย เอกนิปาตสํสํ ฉนฺทจวคฺโค

[๓๘๘] ๑ วสํสํสํ เทโว ยถา สํสํสํ ฉนฺทนา เม กุญฺญิกา สํชา นิวาตา
 จิตฺตํ สํสํมาหิตตฺวํ มยฺหํ อถ เจ ปตฺตยสํสํ ปวสํสํ เทวาติ ๑
 โคโรโก เถโร ๑

[๓๘๙] ๒ วสํสํสํ เทโว ยถา สํสํสํ ฉนฺทนา เม กุญฺญิกา สํชา นิวาตา
 จิตฺตํ สํสํมาหิตตฺวํ มยฺหํ อถ เจ ปตฺตยสํสํ ปวสํสํ เทวาติ ๑
 สํพาหุ เถโร ๑

[๓๙๐] ๓ วสํสํสํ เทโว ยถา สํสํสํ ฉนฺทนา เม กุญฺญิกา สํชา นิวาตา
 ตสํสํ วิหารามิ อปฺปมคฺโค อถ เจ ปตฺตยสํสํ ปวสํสํ เทวาติ ๑
 วสํสํสํ เถโร ๑

[๓๙๑] ๔ วสํสํสํ เทโว ยถา สํสํสํ ฉนฺทนา เม-กุญฺญิกา สํชา นิวาตา
 ตสํสํ วิหารามิ อตฺตโย อถ เจ ปตฺตยสํสํ ปวสํสํ เทวาติ ๑
 อตฺตโย เถโร ๑

- [๑๘๒] ๕ อาสนฺทิกุฏิกํ กตฺวา โอคยฺห อณฺชนาวนํ
 คิตุสฺส วิชฺชา อนฺอุปคฺตา กคฺคํ พุทฺธสฺส สํสํนฺนํ ๑
 อณฺชนาวนํ โเถโร ๑
- [๑๘๓] ๖ โก กุฏิกายํ ภิกฺขุ กุฏิกายํ วิตฺตราโค สฺสํมาหิตฺตฺวา ๑
 เขวํ ชานาหิ อาวุสฺส อโมจฺวา เต กุฏิกา กตฺวาติ ๑
 กุฏิวិหารํ โเถโร ๑
- [๑๘๔] ๗ อยมฺมาหุ ปฺราณิยา กุฏิกา อณฺณํ ปตฺตยสฺส นวํ กุฏี
 อาสํ กุฏียา วิราชย ทฺวฺชา ภิกฺขุ ปฺน นวา กุฏีติ ๑
 กุฏิวิหารํ โเถโร ๑
- [๑๘๕] ๘ รณณิยา เม กุฏิกา สฺทฺธาเทยฺยา มโนรมา
 น เม อคฺโค กุมารํหิ เยสํ อคฺโค คหํ คจฺจณฺณาวริยติ ๑
 รณณียกุฏิก โเถโร ๑
- [๑๘๖] ๙ สฺทฺธายาหํ ปพฺพชฺชิตฺวา อรณฺณเม เม กุฏิกา กตฺวา
 อปฺปมคฺโค จ อาคาปํ สมนฺปชาโน ปตฺติสฺสโตติ ๑
 โกสฺสตุตฺตวิหารํ โเถโร ๑
- [๑๘๗] ๑๐ เต เม อิชฺฌณฺิสฺสํ สํกปฺปา ยทฺตฺวา ปาวิตฺถํ กุฏี
 วิชฺชาวิมฺบฺบตี ปจฺเจสฺสํ มานานุสฺสมนฺตฺตฺวา ๑
 สํวตฺถํ โเถโร ๑

อตุทานิ

โคธิโก จ สุปาหุ จ วตฺติโย อตุตฺติโย อิติ
 อณฺเษนาอนิโย เถโร ทูเว กุฏฺฐิวิหริโน
 รมณียกุฏฺฐโก เถโร โกสฺสถวฺหยสัจจวตฺติ ๑
 วคฺโค นนฺนุไซ ๑

เถรคาถาย เขกนิปาตสัจจ สทฺตมวคฺโค

[๑๙๘] ๑ ปสฺสตี ปสฺสโส ปสฺสณฺทํ อปสฺสณฺทณฺจ ปสฺสตี
 อปสฺสณฺโต อปสฺสณฺทํ ปสฺสณฺทณฺจ น ปสฺสตีติ ๑
 วปโป เถโร ๑

[๑๙๙] ๒ เขกกา มยํ อรณฺเณ วิหราม
 อปวิทฺธํ ว วณฺธุมิ ทารุกํ
 ศสฺส เม พหุกา ปิทยนฺติ
 เนรยิกา วีย สคฺคคามินฺนติ ๑
 วชฺชิปฺตฺตโก เถโร ๑

[๒๐๐] ๓ จุตา ปตฺนติ ปติตา คิฑฺธา จ ปุณฺราคตา
 กตฺติจํ รัตนํ สฺสฺเชนฺนฺวาคํ สฺสฺสนฺติ ๑
 ปกฺโข เถโร ๑

[๒๐๑] ๔ ทุมฺวฺหยาอ อูปฺปนฺโน ชาโต ปณฺทเรทฺตนา

เกตุหา เกตุหา เยว มหาเกตุ ปรัชยัตติ ฯ
 วมลโกณทณโย เถโร ฯ

[๒๐๒] ๕ อุกเขปกฏวจุณสูตรัง สงกถิตัง พหุหิ วสุเสหิ
 คัม ภาสติ คหฐชานัม สุนิณฺโณ อูปารปามชฺชิตติ ฯ
 อุกเขปกฏวจุณเณ เถโร ฯ

[๒๐๓] ๖ อนุสาสิ มหาวิโร สัพพพมฺมาน ปารคฺ
 ตสฺสาหํ ธมฺมํ สุตฺวาน วิหาสิ สฺนฺติเก รโต
 ติสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส สํสฺนฺนฺติ ฯ
 เมฆิโย เถโร ฯ

[๒๐๔] ๗ กิเลสํ ฌาบีตา มยฺหํ ภวา สัพเพ สมฺมุตฺตา
 วิกฺขีณเณ ชาติสฺสํโร นตฺถิทานิ ปฺนพฺภาวติ ฯ
 เอกธมฺมสฺสวณฺโณ เถโร ฯ

[๒๐๕] ๘ อธิเจตโส อปฺปมชฺชโต มุนิโน โมหนฺเปสฺสุ สิกฺขโต
 โสกา น ภวณฺติ ตาทิโน อูปสฺนฺนฺตสฺส สฺทา สกฺคิมฺโคติ ฯ
 เอกุทานิโย เถโร ฯ

[๒๐๖] ๙ สุตฺวาน ธมฺมํ มหโค มหารสํ
 สัพพพณฺณคณฺณวเรน เทสํ
 มคฺคํ ปปชฺชํ อมตสฺส ปตฺติยา
 โสโยคกฺขเมสฺส ปถสฺส โกวิทฺติ ฯ
 ฌนฺโน เถโร ฯ

[๒๐๗] ๑๐ สัตถเมว อธิ อคฺคํ ปณฺณวา ปน อุตฺตโม
 มนุสฺสเสสฺสํ จ เทเวสฺสํ สัตถปณฺณาณโต ชยนฺติ ฯ
 ปุณฺโณ เถโร ฯ

อุทฺธานํ

วปฺโป จ วชฺชปฺปโต จ ปกฺโข วิมตฺตโกณฺทณฺโฆ
 อุกฺกเขปกฺกวจฺฉโน จ เมฆิโย เอกธมฺมิโก
 เอกุทธานิยณฺโณ จ ปุณฺณคฺคเถโร มหัพฺพโตติ ฯ
 วคฺโค สุตฺตโม ฯ

เลวคาถา เอกนิปาตสูตร อฏฺฐจํวคฺโค

[๒๐๘] ๑ สุตฺตมฺนิปฺปนคฺคทสฺสีนา
 มคฺคกฺกเตน นินฺวาตวคฺคตินา
 สํเสวิตพฺพุทฺธสฺสีนา
 นิพฺพานํ น หิ เตน ทฺถุตถนฺติ ฯ
 วจฺจปาโต เถโร ฯ

[๒๐๘] ๒ ยถา กถฺโร สุตฺตํ วทฺธมิตฺตคฺโค
 ทฺถนิกฺขสฺสํ โหติ ปสาชชาโต
 เหวํ อหํ ภวียายานํตาย

อนุมณฺณ มํ ปพฺพชฺชิตฺตมฺหิทานํติ ฯ

อาคฺโข เถโร ฯ

[๒๓๐] ๓ ชินฺณณฺณจ ทิสฺวา ทฺกฺกชิตฺตณฺจ พยาริํ
มคณฺจ ทิสฺวา คคมายฺสํชฺชํ
คโค อหํ นิกฺกขมิตฺตุน ปพฺพชฺชํ
ปหฺวาย กามานิ มโนรมานํติ ฯ

มาณโว เถโร ฯ

[๒๓๑] ๔ กามณฺโฑ จ พฺยาปาทอ กณฺมิทฺตณฺจ ภิกฺขุโน
อฺกฺกชฺชํ วิจิจฺจณา จ สํพฺพโสว น วิชฺชตฺติ ฯ

สุยามโน เถโร ฯ

[๒๓๒] ๕ สํว สํวหิตาน ทสฺสํ กงฺขา นิชฺชติ พุทฺธิ วทฺตมฺติ
พาตมฺปิ กโรนฺติ ปณฺทิตํ คสฺสฺมา สํว สํว สํวคโมติ ฯ

สุสํวโร เถโร ฯ

[๒๓๓] ๖ อฺปฺปตฺตณฺเตสฺส นิปเต นิปตฺตณฺเตสฺส อฺปฺปเต
วเส อวตฺตมานฺเตสฺส รณมานฺเตสฺส โน รเมติ ฯ

บิยฺยชฺชโร เถโร ฯ

[๒๓๔] ๗ อิทํ ปฺเร จิตฺตมจฺวาริ จาริกํ
เยนิจฺฉกํ ยคฺคตกามํ ยถาสํชํ
คทฺชชํ นิคฺคหิตํสํมิ โยนิโส
หคฺคิ ปภินฺนํ วิย องฺกสฺสคฺคาโหติ ฯ
หคฺคโรหปฺปคฺโค เถโร ฯ

ଅନ୍ଧାର

ສຸຕຕນຸຕນິຍົມ ຫຼັກທຸກນິກາຍສຸຕ ເຄຣດາຄາ

[၈၈၆]

[๒๓๕] ๘ อเนกชาติสังสาร

ธนฺธาวิธํ อนิพฺพิตํ

คัสตัส เม ทุกุชชาคัสตัส ทุกุชกุนโฮ ปรทุชโตติ^๑ ฯ

เมณฑลสิโร เกโร ฯ

[๒๓๒] ๘ สัพพะโพ ภาโค ปหิโน เม

สพโพ โตโต สมหโต

สพฺพโพ เม วิคฺโค โมโห สํติฏฺฐโคธุมิ นิพฺพุตฺติ ๑

รฤชโศ เกโร ฯ

[๒๑๗] ๐๐ ยี่ มขยา ปกคํ กมนํ

อุปป์ วา ยทิ วา พหุ

สัพพเมตํ ปริกัชฌัน นคฺคิทานิ ปุณฺณทวติ ๗

อตุโศ เกโร ฯ

อุทฺทหานํ

วจุฒฺปาโต จ โย เถโร

อาตุโม มาณโว อิติ

สุยามโน สุสารโท

เถโร โย จ ปิยฌชโห

อาโรหปคุโต เมณฑสิโร รกฺขิตอ อุกุคคฺสวฺหโยติ ฯ

រក្ខត្ត ចន្ទន្ទ្រ ។

เถรคาถา ย เถกนิปาตสุต นววมวคฺโค

[๒๓๘] • ยัม มยา ปกตัม ปาปัม

ปพเพ อณฺหาสํ ชาคิณํ

๒๒๖

วคก ขณณ น วิชชตติ ฯ

ธมฺมคฺคฺโต เถโร ฯ

๓ บ. อปรทุโธ ฯ

๒๒๔] เถรคาถา ย เขกนิปาคัสส นวมวคฺโค ๒๒๕

[๒๓๘] ๒ เยน เยน สฺสภิกฺขานิ จีวานิ อภยานิ จ
เตน ปุคฺคก คจฺจสฺส มา โสกา ปหโต ภวาทิ ฯ
กสฺสโป เถโร ฯ

[๒๓๙] ๓ สหปมคฺโค วิหร รคฺคินทิมคฺคินทิต
ภาเวหิ กุสฺสํ ฐมํ ชห สฺสํ สมนุสฺสยฺหิติ ฯ
สโห เถโร ฯ

[๒๔๐] ๔ สพฺพรคฺคิ สฺสปีตฺวาน ทิวา สงฺกณิกเ รโต
กุทาสฺส นาม ทุมฺเมโช ทฺวชฺสสฺสํ กริสฺสํคฺคิ ฯ
นโธ เถโร ฯ

[๒๔๑] ๕ จิตฺตนิมิตฺตสฺส โกวิทฺโ พวิเวกรสํ วิชานีย
ณายํ นิปโก ปตฺตสฺสโต อธิคฺจฺเจยฺย สฺสํ นิรามิสฺสยฺหิติ ฯ
สฺสนาโค เถโร ฯ

[๒๔๒] ๖ อิตฺโ พหิทฺธา ปุณฺณณฺวาทินํ
มคฺโค น นิพฺพานคโม ยถา ชยํ
อิติสฺสํ สฺสํ ภควานุสฺสํคิ
สฺสกา สยํ ปาณิตฺเตว ทสฺสยฺหิติ ฯ
นาคิโต เถโร ฯ

[๒๔๓] ๗ ชนฺธา ทิฏฺฐา ยถาภูตํ ภวา สพฺเพ ปทาธิตา
วิกฺขีณ ชาติสฺสํโร นคฺคิทานิ ปฺนพฺภโวติ ฯ
ปวิฏฺฐโ จ เถโร ฯ

Indo

ສຸຕຕນຸຕນິງເກ ຫຼຸທຸທນິກາຍສຸຕ ເຄຣດາຄາ

[100]

[၈၈၆]

[illegible]

๑. ๑. ๑.

วายุหมาโน มโหโฆว ตัจຈານີ ปฏิจฺຈมฺหุตติ ๗

อชฺฐโน เถโร ฯ

[1010]

อุตุคินุณา ปงกกา ปติปา ปาคาตา ปวิษฐิตา

มฤคโค โขมา จ คนฺธา จ ถพุเพ มานา วิสัหฺตาคิ ฯ

เทวสโภ เกโร ฯ

 $[120, 120, 60]$

ปณฺฑิตจฺจนฺตํ ปณฺฑิตจฺจนฺตํ ปณฺฑิตจฺจนฺตํ

วิฤทธิโน ชาคีตังสาโร นตฺถิทานิ ปุณฺณพฺภโวติ ฯ

ตำมิตฺตฺโต เถโร ฯ

๑๓๖

อุทฺตมานํ

ເດໂຣ ສົມທິຄຸດໂຕ ຈ

กตฺตโป ตีฬลวุหโย

นี่โค สุนาโค นาคิโค

๑. ปวิฏฺโง ๒. อชฺฐโน ๓. ติสฺ

เทวสโก จ โย เถโร สามีทศโต มหัพฺพโตติ ฯ

วคโค นวโม ฯ

เถรคาถา ย เถกนิปาตสุต ทสรวคฺโค

[୧୧୯]

น ตถามคํ สํครสํ สํหํ ยํ มยชช ปริกตํ

อปริวิตกสัจฉินา โคตเมน พุทฺธเชน เทสโศ ชมฺโมติ ฯ

ปริพฺพณโก เถโร ฯ

[๒๒๘] ๒ ยสุธาสวา ปริกฐณา อหาเร จ อนิสฺสโต
 สฺกณฺณโต อนิมิตฺโต จ วิโมกฺโข ยสุธ โคจโร
 อากาเสว สกฺกุนตานํ ปทนต์สุธํ ทฺรณฺวณฺติ ฯ
 วิชโย เภโร ฯ

[๒๓๐] ๓ ทฺกฺขา กามา เภรก น สุขา กามา เภรก
 โย กาเม กามยติ ทฺกฺขํ โส กามยติ เภรก
 โย กาเม น กามยติ ทฺกฺขํ โส น กามยติ เภรภาติ ฯ
 เภรโก เภโร ฯ

[๒๓๑] ๔ นโม หิ ศฺคฺสํ ภคฺวโต สกฺยปฺกฺตฺสฺสํ สิริมฺโต
 เตนายํ อคฺคปฺกฺเตน อคฺคธมฺโม สฺสเทสฺสโคติ ฯ
 เมตฺตฺธิ เภโร ฯ

[๒๓๒] ๕ อนฺโหหํ ทคฺคเนตฺตโคตฺตมิ กนฺตารทฺธาน ปกฺขนฺโต
 สยมาโนมี คมิสฺสํ น สฺหาเยน ปาเปนาติ ฯ
 จกฺขุปาโต เภโร ฯ

[๒๓๓] ๖ เขกํ ปุปฺผํ จชิตฺวาน ๒ อสฺสํทิสฺสํโกฏฺธิโย
 สกฺเคตฺสํ ปริจาเรตฺวา เสตฺถเกณฺหมิ นิพฺพุตฺติ ฯ
 ชนฺนํทสฺสมโน เภโร ฯ

[๒๓๔] ๗ หิตฺวา สกฺปถํ กถํ โสวณฺณํ สตราชิกํ
 อคฺคหิ มคฺคิกาปคฺคํ อิทํ ทฺติยาภิเสจฺจนฺติ ฯ
 คิสฺสํ เภโร ฯ

ยุ. ๓ ปกฺขนฺโน ฯ ๒ อสฺสํทิสฺสํโกฏฺธิโย

[๒๓๕] ๘ รูปํ ทิสฺวา สติ มุจฺจา
 สํวตฺตจฺจิตฺโต เวเทติ
 ตสฺส วทฺทมนฺติ อตฺถวา
 ปิยนิมิตฺตํ มนสิกโรโค
 ตมฺเ จ อชฺโหมสฺส ติฏฺฐสฺติ
 ภวฺมุโถปคามิโนติ ฯ

ອກໂຍ ເຄໂຣ າ

[๒๓๖] ๕ สทฺทํ สํคฺวา สติ มฺหุจํ มียนิมิตฺตํ มนสิโกโรโค
 สํวตฺตจฺจิโต เวเทติ คณฺจ อชฺโณสฺส ทิฏฺฐสฺส
 คตฺถํ วทฺธมฺหติ อสํวา สํสํวํ อปฺปคามิโนติ ฯ

อตุตฺติโย เถโร ฯ

[๒๓๗] ๑๐ ตมฺมปฺปธานตมฺปนฺโน สติปฏฺฐานโตจโร
 วิมุตฺติกุสุมฉยณฺโน ปรินิพฺพายิสฺสสฺยนาถโวติ ๑

ทเวศโภ เกโร ฯ

อุทฺทหานํ

ปริปุณฺณโก ๑ วิชโย เฮอร์โก เมตฺตชฺช มุณี
 จกฺขุปาโถ ชนฺทตฺตมโน ทิสฺสโธ อภโย ๑
 อุตฺตโย มหาปณฺโณ เถโร เทวสโภมี จาติ ๗

วคฺโค ทสฺโม ฯ

เถรคาถา ย เอนิปาตสุต เอนาทสมวคฺโค

[๒๓๘] • หิคุวา คิหิคุง์ อนไวสิดคุดโต
มุซนงุคัต โอิทริโก กุสึโต

២៨៤ ពុទ្ធកុសលសិទ្ធិ ពុទ្ធកុសលសិទ្ធិ ពុទ្ធកុសលសិទ្ធិ [២៨៥]

ឥតុតនុគប្បិដ្ឋកេ ឧតុតកកិកាយត្ថត ឆេរកាតា

[५८६]

គិតថា វិទ្យុសា បណ្តុះបណ្តាល រាប់ ពូជសត្វ សាងអំពី ។

ขนมถ้วยโรย เกลือ ฯ

[๒๔๕] ๘ สวรรค์สวรรค์สถิตโก ปุพฺพชฺฉี อนุคาริย

คិតฺโธ วิชฺชา อานุပပက္ခตา กตံ พุทฺธธံสံ ဇာတိန္နတိ ။

ធម្មត្ថបិដកលោក ។

[๓๔๖] ๘ น นุนาย ปรหมิตานุกมปิโน

รโหคโต อนุวิคเนติ สำนั

ศกฯ หยั วัหฺรติ ปากคินฺทุริโย

มคิ ยถา ตรุณชาติกา วเนติ ฯ

សុំឧបត្ថម្ភ ពេល ។

[๒๔๗] ๑๐ นภา นกคเคษฐ์ สัตว์วิรุฬหา

อุทกคฺคเมเขน นเวน ลีคฺคา

วิเวกคามสูตร อรรถกถาสัมปิโน

๕. เชนติ ภิกขุโณ อุตฺตมสฺส กถุยกคณฺหิ ฯ

ចុងភោ ពេល ។

อุทฺทหานํ

เพลงสุกานี เต๋ตจุโน พนรุโร ชิตโก อิติ

มถิตวณุโก สุธะเมณุโค ๒ ฐมนุสวโร ฐมนุสญบีตา

ย. ๓ ร่มตโว ๑ ๒ ร่มตโว ร่มตวิศา ๑

ตํขมรกฺขิตคฺคเถโร จ อุตฺโท จ มหามุนีติ ๑
วคฺโค เอกาทสโม ๑

เถรคาถาย เอกนิปาตสูตร ทวารทสมวคฺโค

[๒๔๘] ๐ ทุปฺปพฺพชฺช เว ทฺวริวาสํ เคาหา
ธมฺโม คมฺภีโร ทฺวริคมา โภคา
ภิจฺฉา วุตฺติ โน อิตฺตเรเนว
ยฺยคฺคํ จินฺเตคฺคํ สํตคฺคมนิจฺจคฺคนฺติ ๑
เชนฺโต เถโร ๑

[๒๔๙] ๒ เติวฺชฺชโชนํ มหาวณฺณํ เจโตสํกโกวิทํ
สํทคฺโค เม อนุปฺปคฺโค กตํ พุทฺธสํ สํสํนฺติ ๑
วจฺจโคคฺโค เถโร ๑

[๒๕๐] ๓ อจฺฉนฺติกา ปุณฺณิศา โคนฺจคฺคณิกายคฺคา
อมฺพุเสวาสณฺณนฺนา เต เสธํ รณฺณนฺติ มนฺติ ๑
วณฺณจฺฉนฺโต เถโร ๑

[๒๕๑] ๔ กายทฺวสุตฺตคฺคโร หิยฺยมาณมฺหิ ชฺวีเต
สํวิรสฺสคฺคิพุทฺธสํ กุโธ สมนฺตารุคฺคาติ ๑
อริมฺคฺโค เถโร ๑

[๒๕๒] ๕ เสดวฺวหิยฺยเส ปพฺพเคน พหุญฺจสํสํตฺติเกน

๑ ย. พหุญฺจสํสํตฺติเกน ๑

เนสาทเกน ทิรินา ยสํสํสา ปริจุนเทนาติ ฯ

มหานาโม เถโร ฯ

[๒๕๓] ๖ ฉ สํสํสาตเน หิตฺวา กุตุตฺทวาโร สํสํวโต
อฆมฺมํ วเมตฺวานํ ปตฺโต เม อาสวฺกฺขโยติ ฯ

ปารวปฺริโย เถโร ฯ

[๒๕๔] ๗ สํวติตฺโต สํวสโน สํพฺพาภรณฺภูสํโต
ติสํโส วิชฺชา อชฺฌมฺมํ กตํ พุทฺธสํสํ สํสํนฺนํติ ฯ

ยโส เถโร ฯ

[๒๕๕] ๘ อภิสํสํโตว นิปตฺติ วโย

รูปํ อณฺณมิมํ คเถว สํนํ

คสํเสว สโต อวิปฺปวสโต

อณฺณสํเสว สรามิ อตฺตนาณฺนํติ ฯ

กิมฺปิโต เถโร ฯ

[๒๕๖] ๙ รุกฺขมฺมุตคณฺ ๒ ปสํกฺขิย

นิพฺพานํ ททยสํมํ ๓ โอบิย

ฉาย โคตม มา ๑ ปมาโท

กีนฺเต พิฬิพิฬิกา กริสํสํตํติ ฯ

วชฺชปฺตฺโต เถโร ฯ

[๒๕๗] ๑๐ ปณฺณจกฺขณฺชา ปริณฺณาคา ติฏฺฐจฺนํติ ฉินฺนํมฺมถกา

ย. ๓ วมิตฺวาน ฯ ๒ ปสํกฺขิย ฯ ๓ โอบิย

ทุกขกฺขโย อหุปฺปตฺโต ปตฺโต เม ชาสวกฺขโยติ ฯ
อิสิทคฺโค เตโร ฯ

อุทฺทหานํ

เช่น โศ จ วจฺณโคตฺโต จ วจฺโน จ ีนาทสวฺหโย
 อธิมุตฺโต มหานาโม ปาราปรีโย ยโสมี จ
 กิมฺพิโต วชฺชิปุตฺโต จ อีสิตฺโต มหายโสติ ฯ
 ทวาทสโม วคโค ฯ

ศตวรรษที่ ๑๖

วิสูตรดรงค์ เถรา กตติจฺจา อนาสงว
เอกแถว นิปาตมุหิ สุตังคฺคา มเหสีภักติ ฯ
 เอกนิปาโต นิฏฐิตो ฯ

ทุกนิปาโต

เถรคาถา ย ทุกนิปาตสุต ปจฺมวคฺโค

[๒๕๘] ๐ นกฺกิ โกจิ ภโว นิจุโจ สงฺขารว วามิ สํสฺสตา
 อฺปฺปชฺชนฺติ จ เค ชนฺธา จวณฺติ อปฺปราปรํ ฯ
 เขตฺมาทํนํ ฆตฺวา ภเวหมฺหิ อนฺตฺติโก
 นิสฺสํโฆ สํพฺพกาเมหิ ปตฺโต เม อาสวฺกฺขโยติ ฯ
 อธิกํ สํกํ อายสฺมา อุตฺตโร เถโร คากาโย อภาสิตถาติ ฯ

ย. ๓ วณปวฺหโย ฯ

[๒๕๘] ๒ นยิหํ อนนเณ ชีวิตํ นานาโร หทยสัจจ สันติโก
 อาหารฏฐิติโก สมนุสสโย อิติ ทิสฺวาน จรามิ เสดนํ ๑
 ปงฺโกติ หิ นํ อเวทญํ ยายํ วนฺทนปฺปชฺชา กุเลสุ
 สฺสุมํ สลฺลํ ทุรฺรพฺพหํ สกฺกาโร กาปฺริเสนํ ทุชฺชโหติ ๑

อิตฺถํ สฺสํ อายสฺมา มินฺโฆทถการทฺวาโซ เถโร คาถาโย อภาสิตฺถาติ ๑

[๒๖๐] ๓ มกฺกโฆ ปณฺญทวารายํ กุญฺญิกายํ ปสฺสกิจฺญี
 ทฺวารเณ อนุปริเยติ ขญฺญยนฺโต มุหํ มุหํ ๑
 ติญฺจ มกฺกญฺ มา ธาวิ น หิ เต ตํ ยถา ปุเร
 นิคฺคหิตฺถิ ปณฺณาย เหนวํ ๒ ทฺวํ คมิตฺถสฺสํ ๑

วตฺถโย เถโร ๑

[๒๖๑] ๔ ตินฺนํ เม คาทปฺตฺตานํ คงฺคาคีเร กุญฺญี กตา
 ฉวสฺสิตฺโตว เม ปตฺโต ปงฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส จีวรํ ๑
 ทฺวินฺนํ อนฺตรวตฺถํ เขกฺวาจา เม ภาสิตา
 คตฺติเย อนฺตรวตฺถํ มฺหิ ตโมกฺขนฺโธ ปทาติโตติ ๑

คงฺคาคีริโย เถโร ๑

[๒๖๒] ๕ อมฺปี เจ โหติ เทวฺชฺโช มจฺจุหายํ อนาสโว
 อปฺปณฺณวาโตติ นํ พาลา ขวชานนฺติ ขชานกา ๑
 โย จ โข อนนฺปานสฺส ตาภี โหตฺถ ปุคฺคโต
 ปาปมฺโมมฺปี เจ โหติ โส เหนวํ โหติ สกฺกโตติ ๑

อชฺฉินฺโน เถโร ๑

ยุ. ๓ ปสฺสกิจฺญี ๑ ๒ เหนโต ๑

[๒๖๓] ๖ ยทาห์ ชุมมมส์โสส์ ภาสมานต่งส์ สฺคฺกโน
 น กงฺขมิชานามิ สฺพพญญฺ อปราชิตะ
 สฺคฺกวาเห มหาวีโร สํารถันํ วรุตฺตเม
 มคฺเค ปฏิปทายํ วา กงฺขา มยฺหํ น วิชฺชตีติ ๑
 เมพฺชีโน เถโร ๑

[๒๖๔] ๗ ยถา อการํ ทฺวจฺจนฺนํ วุญฺจิ สํมติวิชฺฌติ
 เขวํ อภาวํ จิตฺตํ ราโค สํมติวิชฺฌติ ๑
 ยถา อการํ สฺวจฺจนฺนํ วุญฺจิ น สํมติวิชฺฌติ
 เขวํ สฺภาวํ จิตฺตํ ราโค น สํมติวิชฺฌตีติ ๑
 ราโธ เถโร ๑

[๒๖๕] ๘ ชฺฌนา หิ มยฺหํ ชาติ วุสฺสิตํ ชินสาสํ
 ปหฺโน ชาตสงฺฆาโต ภวเนตฺติ สํมุทฺตา ๑
 ยตฺตํสฺคฺคาถา ปพฺพชฺชิตา อคารสฺมา อนคารียํ
 โส เม อตฺถโก อนุปฺปตฺโต สฺพพสฺสโยชนกฺขโยติ ๑
 สฺราโธ เถโร ๑

[๒๖๖] ๙ สฺขํ สฺปนฺติ มุนโย เย อิตฺถํสฺ น พชฺฌเว
 สฺทา เว รกฺขิตพฺพาสุ ยาสฺ สฺจํ สฺทฺตฺตํ ๑
 วรํ จริมฺห เต กาม อนฺนาทานิ เต มยฺ
 คจฺฉามทานิ นิพฺพานํ ยตฺถ คนฺตฺวา น โสจฺตีติ ๑
 โคตโม เถโร ๑

เตมี คเถว ถันนติ น หิ กมฺมํ ปนฺตฺสฺติ ฯ
 ยํ กโรติ นโร กมฺมํ กตฺตฺยานํ ยถิ ปาปกํ
 ตสฺสํ ตสฺสํว ทายาโท ยํ ยํ กมฺมํ ปกฺกพฺพตฺตํ ฯ
 โสติทาโสเถโร ฯ

[๒๗๐] ๓ อจฺจุยฺนติ อโหฺรตฺตา ชฺวีตํ อปฺรชฺฐมฺติ
 อายุ ชฺยติ มจฺจานํ กุณฺนทฺถนํ โอทกํ ฯ
 อถ ปาปานิ กมฺมานิ กวํ พาโถ น พุชฺฐมฺติ
 ปจฺจุตฺตํ กฏฺฏํ โหติ วิปาโก หิสฺสํ ปาปโกติ ฯ

เหรณฺณกานิ เถโร ฯ

[๒๗๑] ๔ ปริตฺตํ ทารุมารุห ยถา สํเท มหณฺณเว
 เหวํ กุตฺตมาคมฺม สํวชฺชวํปี สํทติ ฯ
 ตสฺมา ตํ ปริวชฺเชยฺย กุตฺตํ ทนฺนํวิริยํ
 วิวิตฺเตหิ อวิเยหิ ปหิตฺเตหิ ฉายิหิ
 นิจุจํ อารทฺธวิริเยหิ ปณฺจติเตหิ สํหาเวตฺติ ฯ

โสณมิตฺโต เถโร ฯ

[๒๗๒] ๕ ชโน ชนฺตฺมํ สมนฺนุโ ชนเมวสฺสํโส ชโน
 ชโน ชเนน เหจฺยติ เหเจติ จ ชโน ชนํ ฯ
 โก หิ ตสฺสํ ชเนนตฺโต ชเนน ชนฺเตน วา
 ชนํ โอหાય คจฺจุญฺยํ เหจฺยติว พหุ ชนฺนติ ฯ

สพฺพมิตฺโต เถโร ฯ

[๒๗๓] ๖ กาฬี อิตถิ พุริหตี ธงกรุปา
 สัจจติณฺณจ เกตุวา อปรณฺณจ สัจจติ
 พาหณฺณจ เกตุวา อปรณฺณจ พาหุ
 สัจจณฺณจ เกตุวา ทริถาตถว
 เขธมา นิธิณฺนา อภิสันฺนทหิตฺวา^๑ ๑
 โย เว อวิทฺธา^๒ อุปธิ กโรติ
 ปุณฺณปุณฺณํ ทุกฺขมฺเปติ มนฺโท
 ศัสฺมา ปชานํ อุปธิ น กยิรา
 มาหิ ปุณ ภิณฺณสโร สยิสฺสณฺติ ๑
 มหากาโต เถโร ๑

[๒๗๔] ๗ พหุ สปะตะเต ตภติ มุณฺโห สงฺฆาฐิปารุโต
 ตาภิ อนฺนสฺส ปานสฺส วตฺถสฺส สยณสฺส จ ๑
 เขตมาทฺธนํ ฆคฺวา สกฺกาเรสุ มหพฺภยํ
 อปฺปลาโก อนวสฺสโต สโต ภิกฺขุ ปรีพฺพเชติ ๑
 ติสฺโส เถโร ๑

[๒๗๕] ๘ ปาจิณวตฺถายมฺหิ สกฺยปฺปคฺคา สหายนกา
 ปหายนปฺปเก โภเค อญฺญาปคฺคาตเต รตา
 อารทฺธวิริยา ปหิตคฺคา นิจุจํ ทพฺพปรกฺกมา
 รมนฺติ ฐมฺมรติยา หิตฺวาน โถกียํ รติณฺติ ๑
 กิมฺพิโต เถโร ๑

ยุ. ๑ อภิสันฺนทหิตฺวา ๑ ๒ อวิทฺธา ๑

[๒๗๖] ๕ อโยนิโสมนัสการา มนุทนนํ อนุยฺยชฺชิตํ
 อุกุทฺโต จปโต จาสํ กามราเคน อฏฺฐิโต ฯ
 อูปายกฺขสฺสเดนาหํ พุทฺธเนนาทิจฺจพนฺธนา
 โยนิโส ปฏฺิปปชฺชิตฺวา ภเว จิตฺตํ อุกุทฺตพฺพิทฺตํ ฯ
 นนฺโท เถโร ฯ

[๒๗๗] ๑๐ ปเร จ นํ ปสฺสํนฺติ อคฺคตา เจ อสฺมาหิโต
 โมฆํ ปเร ปสฺสํนฺติ อคฺคตา หิ อสฺมาหิโต ฯ
 ปเร จ นํ ครหฺนฺติ อคฺคตา เจ สฺสํมาหิโต
 โมฆํ ปเร ครหฺนฺติ อคฺคตา หิ สฺสํมาหิโตติ ฯ
 สิริมา เถโร ฯ

อุทฺตทานํ

จฺนฺโท จ ไชติกาโส จ เถโร เหรณฺณกานิ โย
 โสมนมิตฺโต สฺพพมิตฺโต กาโต ติสฺโส จ กิมนฺโต
 นนฺโท จ สิริมา เจว ทสฺส เถรา มหิตฺตภาติ ฯ
 วคฺโค ทฺติโย ฯ

เถรคาถาย ทุกนิปาตสูตร คติยวคฺโค

[๒๗๘] ๑ ขนฺธธา มยา ปริณฺเฑาตา ตณฺหา เม สฺสํมฺหตา
 ภาวิตา มม โพชฺฌนฺตา ปคฺคโต เม ธาตฺตวคฺชโย ฯ

ไล่ห้ ขนฺธะ ปริณฺณาย อพฺพหิตฺตฺวาน^๑ ชาตินี
ภาวยิตฺตฺวาน โพชฺฌนฺตฺวา นิพฺพายิสฺสํ อนาสวฺวติ ๑

อุคฺคตโร เถโร ๑

[๒๗๙] ๒ ปนาโท นาม ไส ราชา ยสฺสํ ยฺมโป สฺวณฺณนิโย
ติริยํ ไสพสฺสพฺเพโธ อจฺจุมาหุ สหสฺสํธา ๑
สหสฺสํกณฺโฑ สํคเคณฺฑุ^๒ ธชาตุ หริตามโย
อนจฺจุํ ตคฺคก คณฺธพฺพา ณ สหสฺสํธานี สํคฺคธาติ ๑

ภทฺทชฺช เถโร ๑

[๒๘๐] ๓ สติมา ปณฺณวหา ภิกฺขุ อารทฺธพทวิริโย
ปณฺจ กปฺปสฺสคานาหํ เขกรคฺคิ อนุสฺสํวี ๑
จคฺคาโร สติปฏฺฐาเน สํคฺค อฏฺฐ จ ภาวยํ
ปณฺจ กปฺปสฺสคานาหํ เขกรคฺคิ อนุสฺสํวินฺนติ ๑

ไล่ภิตฺโต เถโร ๑

[๒๘๑] ๔ ยํ ภิจฺจุํ ทพฺพหิวิริเยน ยํ ภิจฺจุํ โพชฺฌมิจฺจุตา
กริสฺสํ นาวรชฺฌนิสฺสํ ปสฺสํ วิริยํ ปรรกมํ ๑
ตวณฺจ เม มคฺคคมกฺขาหิ อณฺชสํ อมโตคฺคํ
อหํ โมนเนน โมนิสฺสํ คจฺจุคาโสโตว สํคฺคธาติ

วตฺถุติโย เถโร ๑

[๒๘๒] ๕ เกเส เม โอติชฺชิสฺสํนฺติ กปฺปโก อุปสฺสงฺกมิ

ย. ๑ อพฺพหิตฺตฺวาน ๑ ๒ สหสฺสํกณฺฑุ สํคเคณฺฑุ ๑

คโค อาทาสมาทาย สรรี ปรจุเวกฺขิณํ ๑
 ศุจฺฉโน กาโย อทิสฺสํสํสํ อนุทธาเว คโม พุชฺชา
 สํพเพ โจพา สํมุจฺฉินฺนา นคฺคิทานิ ปุณฺณภวติ ๑
 วัคฺคโสโก เถโร ๑

[๒๘๓] ๖ ปญฺจ นีวรณํ หิตฺวา โยคกฺกฺเขมสฺส ปคฺคิยา
 รมฺมาทาสํ คเหตุวาน ฌาณทสฺสํนคฺคโน
 ปรจุเวกฺขิ อิมํ กายํ สํพพํ สํนคฺคพหิรํ
 อชฺชคฺคตฺตญฺจ พหิทฺธาจ ศุจฺฉโน กาโย อทิสฺสํสํ ๑
 ปุณฺณมาโส เถโร ๑

[๒๘๔] ๗ ยถาบี ภทฺโท อาชฺชฌโย ขตฺติควา ปคฺคิขฺจติ
 ภิยฺโย ตทฺธานํ สํเวคํ อาทิโน วทเต ชุรํ
 เขวํ ทสฺสํนสํปฺนํ สํมฺมาสํมฺพุทฺธสํวกํ
 อาชานิยํ มํ ธาเวถ ปุคฺคํ พุทฺธสฺส โอธสํนติ ๑
 นนฺทโก เถโร ๑

[๒๘๕] ๘ เอहि นนฺทก คจฺฉาม อฺปฺชฺชฌายสฺส สํนคฺคิ
 สํหนาทํ นทิสฺสํสํ พุทฺธสฺสํสํสํ สํมฺมุชา ๑
 ยาย โน อนุกฺกมฺปาย อเมห ปพฺพาชยํ มฺนิ
 โส โน อคฺคโก อนุปรคฺโค สํพพสฺสโยชนกฺขโยติ ๑
 ภารโต เถโร ๑

[๒๘๖] ๕ นทนต์ เหว สปัปฺพณา สัหาว ทิริคพฺภเว
 ชีร่า วิชิตสงฺคามา เชตฺวา มาริ สวาหนิ ฯ
 สตุถา จ ปริจิณฺโณ เม ชมฺโม สงฺโฆ จ ปุชฺชิต
 อหฺนฺจ จิตฺโต สุมฺโน ปุคฺคํ ทิสฺวา อนาสวณฺติ ฯ
 ภาวทฺวาไซ เถโร ฯ

[๒๘๗] ๑๐ อฺปาสิตา สปัปริสา สุตฺตา ชมฺมา อภินฺทโส
 สุตฺตวาน ปฏฺิปชฺชิสฺสํ อณฺชสํ อมโตครํ ฯ
 ภวราทสฺส เม สโต ภวราโค ปุณฺ เม น วิชฺชติ
 น จาหุ น จ เม ภวิสฺสติ น จ เม เขตรหิมี วิชฺชตฺติ ฯ
 กณฺหทินฺโน เถโร ฯ

อฺทฺททานิ

อฺคฺคโร ภทฺทชิ เถโร โสภิตो วตฺติโย อิตฺติ
 วิคฺโสโก จ โส เถโร ปุณฺณมาโส จ นนฺทโก
 ภารโต ภาวทฺวาไซ จ กณฺหทินฺโน มหามฺณฺติ ฯ
 วคฺโค ตติโย ฯ

เถรคาถาย ทฺกนิปาทสฺส จตฺตถวคฺโค

[๒๘๘] ๑ ยโต อหิ ปพฺพชิตฺวา สมนาสมพฺพุตธาสเน
 วิมฺจุจมาโน อฺคฺคจฺฉิ กามธาคฺคํ อฺปฺจจํ ฯ

ยุ. ๑ วิร่า ฯ ๒ วิคฺโค ฯ ๓ ภวโต ฯ ๔ ปพฺพชิตฺวา ฯ

พฺรหฺมโน เปกฺขมานสูตรํ ตโต จิตฺตํ วิมฺบุจฺจิ เม
 อกฺุปฺปา เม วิมฺบุคฺคิตี สํพฺพสํโยชนกฺขยาติ ฯ
 มิคฺคิโร เถโร ฯ

พ

[๒๘๘] ๒ อนิรุจฺฉานิ คหกานิ ตตฺถ ตตฺถ ปุณฺณปุณฺณํ
 คหการํ คเวสนฺโต ทุกฺขา ชาติ ปุณฺณปุณฺณํ ฯ
 คหการก ทิฏฺฐสํสํ ปุณฺณ เคหํ น กาสสิ
 สํพฺพา เต ฉาสฺสกา ภคฺคา ๑ ฐณฺนิรา จ ปทาติตา
 วิปริยาทกํ จิตฺตํ อีเรว วิรมิสฺสคฺคิตี ฯ
 สิวโก เถโร ฯ

[๒๘๙] ๓ อรหํ สํคโต โถเก วาเตหาพาธิต มุนิ
 สํเจ อฺุณฺหนทกํ อคฺคิ มุนิโน เทหิ พฺรหฺมณฺณ ฯ
 ปุชฺชิตอ ปุชฺชนฺยยานํ สํกุกเรชฺชยานํ สํกุกโต
 อปจฺจิตอ อปจฺชนฺยยานํ คสฺสํ อิจฺฉามิ หาทเวติ ฯ
 อฺุปวาณเณ เถโร ฯ

[๒๙๐] ๔ ทิฏฺฐสํ มยา ธมฺมธฺรา อฺุปาสกา
 กามา อนิรุจฺจา อิติ ภาสฺमानา
 สํ รัตฺตตรตฺตา มณฺนิกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก
 ปุคฺคฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก
 อทฺธาน ชานนฺติ ๒ ยโต จ ธมฺมํ

ย. ๓ ฐณฺนิรา จ วิทาติตา ฯ ๒ ยถาว ธมฺมํ ฯ

กามา อนิจฺจา อิติ จาบี อากุ
 ราคณฺจ เคธํ น พตฺตติ เนตฺตํ
 คสฺมา สิตา ปุคฺคทาวํ ธนญฺจาติ ฯ
 อิติทินฺโน เถโร ฯ

[๒๘๒] ๕ เทโว จ วสฺสํติ เทโว จ คพคพายติ
 เขกโก จาหิ เภรวะ พิเต วิหฺรามี
 คสฺสํ มยฺหิ เขกคสฺสํ เภรวะ พิเต วิหฺรโต
 นตฺติ ภยํ วา ฉมฺภิตคฺคํ วา โถมหํโสวา ฯ
 ธมฺมตามเนธายสฺสํเม เขกคสฺสํ เภรวะ พิเต
 วิหฺรโต นตฺติ ภยํ วา ฉมฺภิตคฺคํ วา โถมหํโส วาติ ฯ
 สัมพตฺตจฺจาโน เถโร ฯ

[๒๘๓] ๖ กสฺสํ เสธูปมํ จิตฺตํ จิตํ นานุปกมฺปติ
 วิรคฺคํ ราชนียะสุ กุปฺปนียะ น กุปฺปติ ฯ
 ยสฺเสวํ ภาวิตํ จิตฺตํ กุโต ตํ ทฺวชฺเชสฺสํติ ฯ
 มม เสธูปมํ จิตฺตํ จิตํ นานุปกมฺปติ
 วิรคฺคํ ราชนียะสุ กุปฺปนียะ น กุปฺปติ ฯ
 มเมวํ ภาวิตํ จิตฺตํ กุโต มํ ทฺวชฺเชสฺสํตฺติ ฯ
 จิตโก เถโร ฯ

[๒๘๔] ๗ น คาว สุปฺปํ โหติ รคฺติ นกฺขตฺตมาถินํ
 ปฏฺฐคฺคิตฺตเมเวสา รคฺติ โหติ วิชานคา ฯ

หตุถิกุขนุชาวปติคัม กุณฺชโร เจ อนุกฺกเม
 สํคาเม เม มคัม เตยฺโย ยญฺเจ ชฺชเว ปราสีโตติ ฯ
 โสโณ ปฏฺวิยปฺพุโต เถโร ฯ

[๒๘๕] ๘ ปญฺจ กามคฺเชน หิตฺวา ปิยฺรูปे มโนรม
 สํทฺธาย ชฺรมา นิกฺขมฺมํ ทฺวํสฺสํสํสํสํสํสํสํสํสํสํสํ
 นามินฺนุทามิ มรณํ นามินฺนุทามิ ชฺชวิตํ
 กาลญฺจ ปฏฺธิกฺขามิ สํมฺปชาโน ปติสฺสโตติ ฯ
 นิสฺสโก เถโร ฯ

[๒๘๖] ๙ อมฺพปถฺตวสํกาสํ อญฺเส กตฺวาน จีวรํ
 นิสีนฺโน หตุถิกฺควายํ คามํ ปิณฺฑทฺาย ปาวีสี ฯ
 หตุถิกุขนุชโต โอริยฺห สํเวคํ ชลภี ททา
 โสฬํ ทิตฺโต ททา สํนฺโต ปฺพุโต เม ชาสวฺกฺชโยติ ฯ
 ชุสฺสโก เถโร ฯ

[๒๘๗] ๑๐ อยมิตฺติ กปฺปปฺปฏฺ กปฺปปฏฺกโร
 อจฺจนาย อจฺจํกรายี
 อมตฺตฏฺธิกายํ ชมฺมกฏฺปฺพุโต
 กฏฺปทํ ฌานานิ โอเจตุํ ฯ
 มา โห คุวํ กปฺปปฏฺ ปจาเตสี
 มา คัม อปฺกณฺณกมฺหิ ตาเพสฺสํ

น หิ ทวํ กปฺปฏ มคฺคตมณฺเณสํ

สงฺฆมชฺฌนํหิ ปจฺจายมาโนติ ฯ

กปฺปฏกุโร เถโร ฯ

อตุทานํ

มิกฺขโร สิวโก ฯ อปฺวาณํ ฯ ปณฺทิตो

อิตฺติโนโน ฯ กจฺจาโน ชิตโก ฯ มหาวสํ

โปฏฺฐิยปฺปโต นิสฺสโก อุตฺตโก กปฺปฏกุโรติ ฯ

วคฺโค จคฺคโค ฯ

เถรคาถาย ทุกนิปาตสํว ปณฺจมวคฺโค

[๒๘๘] ๑ อโห พุทฺธา อโห รมฺมา อโห โน สคฺคํ สมนฺปทา

ยคฺคํ เอตาทิสํ รมํ สํวโก สจฺฉนิกาหิติ ฯ

อสงฺเขยฺเยสํ กปฺเปสํ สกฺกาเยวคฺคตา อหํ

เตสํมยํ ปจฺฉิมโก จริโมยํ สมนฺตสํโย

ชาติมรณสํสาโร นคฺคิทานิ ปุณฺณพฺภโวติ ฯ

กุมารกสฺสโป เถโร ฯ

[๒๘๘] ๒ โย หเว ททโร ภิกฺขุ ยญฺชติ พุทฺธสํสเน

ชาคโร สํ หิ สํคฺคเตสํ อโมฆนคฺคสํสํ ชีวิตํ ฯ

ยุ. ๓ ปตฺติสํคฺคเตสํ ฯ

ตัสมา สทุรณฺจ สัตถณฺจ ปถาทั ชมนทสฺสํ
 อนุยฺยเชถ เมธาวิ สํ พุทฺธาน ตาสันนุติ ฯ
 ชมนปาโต เกโร ฯ

[๓๐๐] ๓ ยสฺสสินุทฺตริยานิ^๑ สมนํ คตานิ
 อสฺสํสา ยถา สํวณฺนิสา สุตฺตนา
 ปหีนฺมานสฺส อนาถวสฺส
 เทวามี ตสฺส ปิทยนฺติ ตาติโน ฯ
 มยฺหิณฺทฺตริยานิ สมนํ คตานิ
 อสฺสํสา ยถา สํวณฺนิสา สุตฺตนา
 ปหีนฺมานสฺส อนาถวสฺส
 เทวามี มยฺหํ ปิทยนฺติ ตาติโนติ ฯ
 พุทฺธมาติ เกโร ฯ

[๓๐๑] ๔ อวิปาปก จิตฺตภทฺทก โฆฆราช สตคํ สฺมาหิโต
 เหมนฺตีกัสสคถารตฺติโย ภิกฺขุ คุวฺวสิ ถถํ กวิสฺสํสิ ฯ
 สมนฺนุณฺตสฺสํสา มคฺชา เกวตา อิติ เม สฺสํ
 ปถาถจฺจนฺนโก เสยฺยํ ยถณฺนเว สุตฺตวิโนติ ฯ
 โฆฆราชา เกโร ฯ

[๓๐๒] ๕ น อุกฺขิเป โน จ ปวิกฺขิเป ปเว
 น โอกฺขิเป ปารคคํ น เธรเย

๑ ยสฺสสินุทฺตริยานํติมี ปาโง ฯ

น จตุตถวณฺณํ ปริธาสํ พุยาหเร

อนุทฺธโร สมนิมิตฺตภาณิ สํพุทฺโธ ๑

สัจจขุมนิปฺปนคฺคทสฺสีนา มติกฺขสฺเตน นีวาตวฺคฺคตินา

สัจเจวิตฺตพฺพุตสฺสีนา นิพฺพานํ น หิ เตน ทฺถุตฺถนฺนํ ๑

วิธาสो ปณฺณจาตํปฺคฺคโธ เถโร ๑

[๓๐๓] ๖ นทฺนฺติ โมรา สัจฺจชา สัจฺจเขณา

สัจฺจํคฺคฺคา สัจฺจชา สัจฺจชฺชโร

สัจจทฺถตา จาปํ มหามหํ อโย

สัจฺจยาปํคฺคพฺพุ สัจฺจตาหํ นภํ ๑

สัจจตฺถโร สัจจสสฺส ฉายิตํ

สัจจกฺกโม สัจจ สัจจทฺถสสฺสเน

สัจจกฺกสฺสกํ นิปฺปนํ สัจจทฺถส

มุสฺสาหิ คํ อุตฺตมมจฺจุคํ ปทฺนฺติ ๑

จฺจุโก เถโร ๑

[๓๐๔] ๗ นนฺทมานาคคํ จิตฺตํ สัจจมาโรปมานกํ

เตน เตเนว วชฺสี เยน สัจจํ กตฺติจฺจุวํ ๑

คาหํ จิตฺตํ กตฺติ พฺพุมิ คํ พฺพุมิ จิตฺตทฺถพฺพุกํ

สัจจตา เท ทฺถุตฺถโก ทฺถุโร มานคฺคเก นํ นิโยชยฺยตี ๑

อนฺุปโม เถโร ๑

๗ ย. สัจจกฺกโม ๑

[๓๐๕] ๘ สัสสรํ ทัมมทธานํ คตัสสุ ปริวตฺติสํ
 อปสฺสํ อริยสจฺจานิ ธนธฺมโต ปุณฺณชโน ๑
 ตสฺส เม อปฺปมตฺตสฺสํ สํสํวรา วินพฺภิตา
 สพฺพา คตํ สมนุจฺฉินฺนา นคฺคิทานิ ปุณฺณภวติ
 วชฺชิโต เถโร ๑

[๓๐๖] ๙ ธตฺตคฺคเธ หริโตภาเส สํวิรูปุพฺพหฺมํ ปาทเป
 เอกํ พุทฺธคคํ สณฺณํ ธตฺตคฺคํ ปตฺติสฺสโต ๑
 เอกคฺคเธ อิตฺโต กปฺเป ยํ สณฺณํ ธตฺตํ ตทา
 ตสฺสํ สณฺณาย วาหสํ ปคฺคโต เม อาสวคฺคชโยติ ๑
 สณฺธิโต เถโร ๑

อตุทฺถานํ

กุมารกสฺสโป เถโร ธมฺมปาโต ๑ พุทฺธมาติ
 โมฆวราชา วิสาโช ๑ จูฬโก ๑ อานุปโม
 วชฺชิโต สณฺธิโต เถโร กิเลสฺสวาทโนติ ๑

วคฺคโค ปณฺจโม ๑

คาถา ทุกนิปาตมฺหิ นวฺติ เจว อฏฺฐ ๑
 เถรา ธกฺขนฺปนฺณวํสํ ภาสีตา นยโกวิททา ๑
 ทุกนิปาโต นิฏฺฐิตो ๑

เถรคาถา ติกนิปาโต

[๓๐๗] ๑ อโยนิสัจจิมเนวถ์ อคฺคํ ปริจฺจํ วเน
 สัจจิมคฺคํ อชานนุโต อกาถํ อปรํ ๑
 คํ สฺสฺเชน สฺสํ ททฺธํ ปสฺสํ ฐมฺมสฺสฺฐมฺมคํ
 คิถฺสํ วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กถํ พุทฺธสฺสํ สํสํ ๑
 พรหมฺพนุชฺชํ ปุเร อาสํ อิทานิ โฆมฺหิ พฺราหมฺโน
 เทวฺชิโส นุหฺตโก จมฺหิ สํสฺสํ โย จมฺหิ เวทคฺคิ ๑

อญฺจนิกถาวาโร เถโร ๑

[๓๐๘] ๒ ปญฺจาหาหํ ปพฺพชฺชิตो เสถโร อปฺปตฺตมานโส
 วิหารํ เม ปวิชฺชสฺสํ เจตโส ปณฺธิ อหุ
 นาสิ สฺสํ น มิวิสฺสํ วิหารโต น นิทฺธเม
 น มํ ปสฺสํ นิปาเตสฺสํ ตณฺหาสฺสํ อนฺนเต ๑
 คสฺสํ เมว วิหรโต ปสฺสํ วิริยปรกฺกมํ
 คิถฺสํ วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กถํ พุทฺธสฺสํ สํสํ ๑

ปจฺจโย เถโร ๑

[๓๐๙] ๓ โย ปุพฺเพ ภรณฺยานิ ปจฺจ โส กาคฺคิมิจฺฉติ
 สฺสํ โส ฐํเต จานา ปจฺจ จมฺนุคปฺปติ ๑
 ยมฺหิ กยิรา ตณฺหิ วเท ยํ น กยิรา น คํ วเท

มคฺชฌณฺญ อนฺนปानสํมิ ชตฺถมนนโส^๑ นโร ๑
 ฉฺฉุโจ ทํเสหิ มกเสหิ อรณฺณสํมิ พุทฺธวเน
 นาโค สงฺคามสํเสว สโต ตตฺตรฐิวาสเย ๑
 ยถา พุทฺธมา ตถา เขโก ยถา เทโว ตถา พุเว
 ยถา คามो ตถา ตโย โกตาหตํ ตตฺตตฺตริณิตี ๑
 ยโสไซ เถโร ๑

[๓๑๖] ๑๐ บท คุยกะ ปุเร สังฆา
 ยํ คุยกะ คุยกะเมเว
 อนิรุจา หิ จตา สังฆา
 รชชเนติ วิกิรชชเนติ
 ปจุจติ มุนิโน ภคํ
 ปิณฑิกาย จริตํ สามี
 สังฆมคฺติโย เถโร ฯ

[๓๓๗] ๑๑. สัทธาย อภินิวกฺขมฺม นวปพฺพชิตो นโว
 มิตฺเต ภาเซยฺย กถยาเน สุตฺตราชฺเฐว ชตนฺทิกเต ๑
 สัทธาย อภินิวกฺขมฺม นวปพฺพชิตो นโว
 สํวสฺสํมํ วิหโร ภาวํ สิกฺขเขตฺต วิณฺญํ พุโร ๑
 สัทธาย อภินิวกฺขมฺม นวปพฺพชิตो นโว
 กปฺปภาวกปฺเปสฺสํ กุสฺโส จเรยฺย อปฺปฺรกฺขโตติ ๑
 อฺปฺปาทิ เถโร ๑

[๓๑๘] ๑๒ ปณฺหิตํ วต มํ สฺนฺหํ อตฺมคฺตวิจฺจนฺตํ

ปณฺจ กามคฺคณา โถเก สมนฺโฆหา ปาตยิสฺสํ มํ ฯ

ปฏฺชนโน มารวีสเย ทพฺพหฺสฺสธตฺตสํปปีโต

อธกฺขิ มจฺจุราชสฺสํ อหํ ปาสา ปมฺจุจฺจิตฺตํ ฯ

สพฺเพ กามา ปหฺนฺวา เม ภวา สพฺเพ ปทาติตา

วิกฺขโณ ชาติสฺสํวโร นคฺคิทานิ ปุณฺพภาโวติ ฯ

อฺตุตฺตรปาโถ เถโร ฯ

[๓๑๘] ๑๓ สฺสฺนาถ ฌาตโย สพฺเพ ยาวนฺเตตฺตํ สํมาคตา

ธมฺมํ โว เทสยิสฺสํวโร ทฺวฺชา ชาติ ปุณฺปฺปนฺนํ ฯ

ธารภถ นิกฺขมถ ยฺยชฺชถ พุทฺธสํวโร

ชฺชนาถ มจฺจุโน เสนํ นพาคาวํ กุณฺยชโร ฯ

โย อิมสฺมํ ธมฺมวินฺนเย อปฺปมคฺโค วิหฺสฺสํ

ปหาเย ชาติสฺสํวโร ทฺวฺชสฺสํวโร ทฺวฺชสฺสํวโร ฯ

อภิกฺขโต เถโร ฯ

[๓๑๙] ๑๔ สฺสํวโร หิ นิรยํ อคฺคจฺฉิ

เปตโลกมคฺคํ ปุณฺปฺปนฺนํ

ทฺวฺชธมฺมํ หิ ทฺวฺชธมฺมํ

เนกธา หิ วุสฺสํ จิรํ มया ฯ

มานุสฺสํ จ ภโวภิกฺขโต

สคฺคกายนมคฺคํ สกฺกํ สกฺกํ

รูปธาตุสํ อรูปธาตุสํ
 เนวธัมมัสสํ อธัมมัสสํ จิตํ ๑
 สัมภูวา สํวิทิตา อสํรกา
 สํชชตา ปจจิตา สํเทวิตา
 ตํ วิทิตวา มหมตฺตสํภวํ
 สํนุคิเมว สํติมา สํชฌณคฺคณฺติ ๑

โคตโม เถโร ๑

[๓๒๑] ๑๕ โย ปุพฺเพ กรณียานิ ปจฺจนา โส กาคฺคฺมิจฺจติ
 สํชฺชา โส ธัมมเต จานา ปจฺจนา จมฺนุคปฺปติ ๑
 ยณฺหิ กยิรา คณฺหิ วเท ยํ น กยิรา น ตํ วเท
 อกโรนุคํ ภาสํมานํ ปวิชานนฺติ ปณฺทิตา ๑
 สํสํชํ วค นิพฺพานํ สํมมาสํมพุทฺธเทสํ
 อโสภํ วิรชํ เชนํ ยคฺคถ ทฺถุชํ นิรฺชฌณคํ ๑

हारโตะ เถโร ๑

[๓๒๒] ๑๖ ปาปมิตฺเต วิวชฺเชตฺวา ภาเชยฺยคฺคตมปฺคคเต
 โอวาเท จสฺสํ ติฏฺฐเชยฺย ปคฺคเถนฺโต อจตํ สํชํ ๑
 ปริคฺคํ ทารุमारุญฺห ยถา สํเท มหณฺณเว
 เหวํ กุสฺสํคมาคฺคม สํรชฺชํวํปี สํทติ ๑
 คตฺตมา ตํ ปวิวชฺเชยฺย กุสฺสํคํ หันนํวิริยํ ๑
 ปวิวิคฺคเตหิ อริเยหิ ปหิตคฺคเตหิ ฌายิหิ

นิจุจํ อารทฺชวิริเยหิ ปณฺฑิตฺเตหิ สฺหาวเสติ ฯ

วิมโต เถโร ฯ

อฺตุทานํ

อณฺคณิกโก ภารทฺวาโส ปจฺจุโย พากฺกุโธ อิติ

ธนฺนิโย มาตงฺคปฺปฺกุโธ จ สํภิตฺโต วารโณ อิติ

ปสฺสํโก จ ยโสโส จ สํฆมิตฺตฺติยฺปาติ จ

อฺตุตฺตรปาโธ อภิกฺกุโธ โคตโม หาริตฺตํ จ

เถโร ติกฺกนิปาตมฺหิ นิพฺพุทฺเต วิมโต กโต

อณฺจคาฬํ คาถาโย เถรา สํพัสฺส กิตฺติคฺคาติ ฯ

ติกฺกนิปาโต นิฏฺฐิตฺโต ฯ

เถรคาถาย จตุกฺกนิปาโต

[๓๒๓] ๑. อตฺตงฺกตา สุวสนฺหา มาตํนี้ จนฺทนฺตฺตทา

มชฺเชน มหาปเถ นาริ ตฺริเย นจฺจุติ นฏฺฐกํ ฯ

ปณฺฑิตฺตํ ปวฺวิจฺจํ คจฺฉนฺโต นํ อุกฺกขิตํ

อตฺตงฺกตํ สุวสนํ มจฺจุปาถํ โอชฺชิตํ ฯ

คโต เม มนฺตํกาโร โยนิโส อฺตุปชฺชถ

อาทํนโว ปาตุรหุ นิพฺพุทฺตา สํมคฺคฺชถ ฯ

คโต จิตฺตํ วิมฺจุจํ เม ปสฺสํ ธมฺมสุธมฺมตํ

ติสฺสโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส ตํสํนฺนํ ๑
 นาคสฺมาโต เถโร ๑

[๓๒๕] ๒ อหํ มิตฺเธน ปกโต วิหารา อุนฺนิกฺขมํ
 จงฺกมํ อภิรฺหฺนโต ตตฺถเณว ปปตฺติ นมา ๑
 คตฺตานํ ปริมฺชชิตฺวา ปุณฺ ปารุญฺห จงฺกมํ
 จงฺกมํ จงฺกเม โสหํ อชฺฌตฺตํ สํสํมาหิตํ ๑
 ตโต เม มนสํกํโร โยนิโส อุตฺตปฺชชก
 อาทํโนโว ปาตุรฺหุ นิพฺพิทา สํมคฺชีจฺจ ๑
 ตโต จิตฺตํ วิมฺจุจฺจิ เม ปสฺสํ ธมฺมสฺสธมฺมตํ
 ติสฺสโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส ตํสํนฺนํ ๑
 ภคฺช เถโร ๑

[๓๒๕] ๓ ปเว จ น วิชานนฺติ มยเมตฺถ ยมามฺหเส
 เย จ ตตฺถ วิชานนฺติ ตโต สํมมฺนํ เมธกา ๑
 ยทา จ อวิชานนฺตา อวิชานนฺตฺยเมว วิย
 วิชานนฺติ จ เย ธมฺมํ ชาตุเรตฺถ อนาตุรา ๑
 ยํ ทิฏฺฐิ สํกตํ กมฺมํ สํกตฺติฏฺฐจฺจ ยํ วตํ
 สํกตฺสํวํ พุทฺธมฺจวิยํ น ตํ โหติ มหปฺปตํ ๑
 ยสฺส สํพฺรหฺมจวํสํ คารโว นุปตฺตพฺภติ
 อารกา โหติ สํพฺรหฺมา นภํ ปจฺฉิยา ยถาติ ๑
 สภฺปิโย เถโร ๑

[๓๒๖] ๔ ชิริศฺฤ ปุเร ทฺวคฺคฺนุเช มารปฺกฺเช อวสฺสํเต
 นว สํคานิ เต กาเย ยานิ สํนุทฺตํติ สํพฺพทา ฯ
 มา ปฺราณํ อมฺบคฺคิโก มาสาเทสํ ตถาคเต
 สํคคฺเค เต น รชฺชคฺคิ กิมํคํ ปน มานุสํ ฯ
 เย จ โส พาทา ทุมฺเมธา ทุมฺมนุคํ โมหปารุตา
 ตาทีสา ตคฺค รชฺชคฺคิ มารชฺคคฺคิ มนุสฺสํ ฯ
 เยสํ ราโค จ โทโส จ อวิชฺชา จ วิราชฺชา
 ตาที ตคฺค น รชฺชคฺคิ ฉินฺนํสฺสา อพฺนุณฺนาติ ฯ
 นนฺทโก เถโร ฯ

[๓๒๗] ๕ ปญฺจปญฺญาสํ วสฺสํนิ รโชชตฺถมธารยํ
 ภูมฺชฺชโค มาสํกคฺคํ เกสํสฺสํ อโถจยํ ฯ
 เขกปาเทน อฏฺฐาสิ อสํนํ ปวิวชฺชยํ
 สํกคฺคคฺคานิ จ ขาที อฏฺฐเทสํน จ สํทํยํ ฯ
 เขตาทีสํ กวิคฺคาน พหุํ ทคฺคคฺคิคามินํ
 วุญฺหมาโน มโหเชน พุทฺธํ สํรณฺมคฺคํ ฯ
 สํรณฺคมนํ ปสฺสํ ปสฺสํ ฐมฺมํสฺสํมคฺคํ
 คิสฺสํ วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กคฺคํ พุทฺธสฺสํ สํสํนคฺคิ ฯ
 ชมฺพุโก เถโร ฯ

[๓๒๘] ๖ สํวาคคํ วคฺค เม อาสิ คยายํ คยคฺคคฺคาน
 ยํ อฏฺฐสํสํ สํมพุทฺธํ เทเสณคํ ฐมฺมํมคฺคคฺคํ

มหปรปภิ คณาจริย	อคุคปรปคตัม วินายก
สเทวกัสส โลกัสส	ชินิ อคุตทสสัน
มหานาคัม มหาวีร	มหาสุคิมนาสว
สพพาสวปริกขัน	สตุถารมกุโตภย ๑
จิรสังกิตฺติขัม วต ม	ทัญจิสันทานสนธิ
วิโมจยิ สส ภควา	สพพคณเถहि เสนกนฺติ ๑

เสนโก เถโร ๑

[๓๒๘] ๗ โย ทนฺธกาเถ ตฺรติ	ตฺรณเเย จ ทนฺธเย
อโยนิสสสววิธานน	พาโล ทุกขํ นิคฺคจฺฉติ ๑
คสฺสสตุถา ปริหายนฺติ	กาพปกฺเขว จนฺทิมมา
อายสฺสยญฺจ ปปฺโปติ	มิตฺเตहि จ วิรฺชณฺติ ๑
โย ทนฺธกาเถ ทนฺธเชติ	ตฺรณเเย จ ตารเย
โยนิสสสววิธานน	สฺขํ ปปฺโปติ ปณฺทิตฺโต ๑
คสฺสสตุถา ปริปรนฺติ	สฺสกุปฺปกฺเขว จนฺทิมมา
ยสฺส กิตฺติณฺจ ปปฺโปติ	มิตฺเตहि น วิรฺชณฺตฺติ ๑

สุมฺภูโต เถโร ๑

[๓๓๐] ๘ อุกฺกเยเนว สุมฺปนฺโน	ราหุลภทฺโทติ มํ วิฑู
ยญฺจมนฺนิ ปุคฺคโต พุกฺกสฺส	ยญฺจ ฆมฺเมสฺส จกฺขุมมา ๑
ยญฺจ เม อาสวา ชีณา	ยญฺจ นตฺถิ ปฺนพฺภโว

๑ ย. สมนฺทิตํ ๑

อรหา ทกฺขิณฺเอยโมหิ เทวิสฺส อมตฺตทโส ๑
 กามนฺธา ชาตสฺสณฺณนา ตณฺหาตทณฺนาทิตา
 ปมคฺคพฺพนฺนา พทฺธา มจฺจาว กุมิณามฺเษ ๑
 คํ กามํ อหฺมฺชณฺนิคฺวา เจตฺวา มารสฺสํ พนฺธํ
 สมนฺตํ ตณฺหํ อพฺพยุห สํติฏฺฐโตสฺมิ นิพฺพุตฺติ ๑
 ราชุโต เถโร ๑

[๓๓๑] ๕ ชาตฺรเปณ สณฺณณฺนา ทาสฺสคณฺปรกฺขตา
 อญฺเณ ปุคฺคมาทาย ภริยา มํ อฺปาคมิ ๑
 คณฺจ ทิสฺวาน อายนฺตํ สกฺปคฺคสฺสํ มาตฺรํ
 อตฺถกฺคํ สฺวสฺสํ มจฺจุปาสํว โอตฺถกิตฺ ๑
 ตโต เม มนฺตํกาโร โยนิโส อุตฺตปชฺชก
 อาทึนฺโว ปาตฺรหุ นิพฺพิทา สมนฺติฏฺฐต ๑
 ตโต จิตฺตํ วิมฺบุจฺจิ เม ปสฺสํ ชมฺมสฺสฺสมมตํ
 ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปคฺคา กตํ พุทฺธสฺสํ สาสฺนนฺติ ๑

จหนฺทโน เถโร ๑

[๓๓๒] ๑๐ ชฺโม หเว รกฺขติ ชฺมฺมจาวี
 ชฺโม สฺสจฺฉโน สฺสชฺมาวหาติ
 เขตฺถนีสฺโส ชฺมเม สฺสจฺฉน
 น ทฺคฺคตฺติ คจฺฉติ ชฺมฺมจาวี ๑
 น หิ ชฺโม อชฺโม จ อฺโก สมนฺวิปาภิโน

อธโม นิรยํ เนติ ธมโม ปาเปติ สุกตํ ฯ

ตสฺมา หิ ธมฺเมสุ กเรยฺย ฌนุทํ

อิติ โมทมาโน สุกเตน ตาทินา

ธมฺเม จิตา สุกตวรตฺตํ สํวกา

นียฺยุณฺติ ชฺรฺว สรณวรคฺคคามิโน ฯ

วิปฺโลฏฺโต คณฺฐมฺภูโต คณฺหาชาโต สฺมุหโต ฯ

โส ชฺฉินฺสํสาโร น จตฺถิ กิณฺจณํ

จนฺโท ยถา โทสินาปฺปณฺณมาสียาติ ฯ

ธมฺมิโก เถโร ฯ

[๓๓๓] ๑๑ ยथा พตกา สฺจุปฺนฺทรจฺฉนา

กาพฺสํ เมฆสํ ภาเยน ตชฺชิตา

ปเลหิติ อายมาตเยสินํ

ตทา นทํ อชกรณํ รเมติ นํ ฯ

ยथा พตกา สฺวิสฺสฺสปฺนฺทร

กาพฺสํ เมฆสํ ภาเยน ตชฺชิตา

ปริเยสฺติ เตณฺมเตณฺทสฺสินํ

ตทา นทํ อชกรณํ รเมติ นํ ฯ

กนฺนุ ตตฺถ น รเมนฺติ ธมฺพุโย อุกโต ตทํ

โสเกนฺติ อาปคาฏํ มหาเตณฺสํ ปจฺฉโต ฯ

ตามตมทสงฺฆสฺสปฺพิทฺธา

ภกกา มนุทวคฺติ ปนาทยนฺติ ฯ

นาชช คิรินทฺธิ วิปฺปวาสสมฺมโย

เขมา อชกรณํ ลีลา สຸรุมมาติ ฯ

สປປโก เถโร ฯ

[๓๓๔] ๑๒ ปพฺพชฺชํ ชฺวีกคฺคโลกํ ตทฺธาน อຸປສມປທံ
 คโต สทຸธํ ปฏฺธิกํ ทพฺพหวิริโย ปຣກຸກມີ ฯ
 กามํ ภิขຸชຸคຸຍํ กาโย มໍ່ເປັດ ວິສັຍຸ
 ອຸໂກຊນນຸກສນຸທິ ສຸງຊາໂຍ ປປຕນຸຕຸ ເມ າ
 ນາສິສຸສໍ ນ ປິວິສຸສາມີ ວິຫາຣາ ຈ ນ ນິກຸຊເມ
 ນ ປິ ປສຸສໍ ນິປາເສສຸສໍ ຕຸນຸຮາສຸຕ ອນຸເຕ າ
 ຕສຸສໍ ເມວ ວິຫຣໂຕ ປສຸສໍ ວິຣິຍປຣກຸກມໍ
 ຕິສຸໄສ ວິຊຸຊາ ອນຸປປຕຸຕາ ກຕໍ ພຸຖຸຮສຸສໍ ສຳສນນຸຕິ າ
 ມຸທິໂຕ ເຕໂຣ າ

ອຸທຸທານໍ

ນາຄສມາໂຕ ກຸ ຈ ສຸກິໂຍ ນນຸທໂກມີ ຈ
 ສມຸຖຸໂກ ເສນໂກ ເຕໂຣ ສມຸກຸໂຕ ຣາຸໂຕມີ ຈ
 ກວຕິ ຈນຸທໂນ ເຕໂຣ ທເສເຕ ພຸຖຸຮສາວກາ າ
 ສມຸມິໂກ ສປປໂກ ເຕໂຣ ມຸທິໂຕ ຈາມີ ເຕ ຕໂຍ
 ຕາຄາໂຍ ເທວ ຈ ປຸນຸພາສ ເຄຣາ ສຸພຸເພີ ເຕຣສາຕິ າ
 ຈຸຕຸກຸນິປາໂຕ ນິຣຸຈິໂຕ າ

ยมฺหิ กยิรา ตมฺหิ วเท ยํ น กยิรา น ตํ วเท
 ชกโรหุํ ภาสฺมานํ ปริชานนฺติ ปณฺทิตา ฯ
 ยถามี รุจิรํ ปุปฺผํ วณฺณวณฺทํ ชคนฺธกํ
 เขวํ สุภาสิตา วาจา ชมฺตา โหติ ชกฺขุพฺพโต ฯ
 ยถามี รุจิรํ ปุปฺผํ วณฺณวณฺทํ สฺคนฺธกํ
 เขวํ สุภาสิตา วาจา สฺมฺตา โหติ สฺกฺขุพฺพโตติ ฯ

สูตรโต เถโร ฯ

[๓๓๗] ๓ วสฺสํติ เทโว ยถา สํกํ
 ฉนฺนา เม กุญฺจิกา สฺสา นีวาตา
 ศสฺสํ วิหฺรามิ วุปฺสฺสนฺโต
 ชถ เจ ปตฺถยฺสึ ปวสฺสํ เทว ฯ
 วสฺสํติ เทโว ยถา สํกํ
 ฉนฺนา เม กุญฺจิกา สฺสา นีวาตา
 ศสฺสํ วิหฺรามิ สฺนฺตจฺจิตฺโต
 ชถ เจ ปตฺถยฺสึ ปวสฺสํ เทว ฯ

ฯ เป ฯ

ศสฺสํ วิหฺรามิ วิตฺตราโค

ฯ เป ฯ

ศสฺสํ วิหฺรามิ วิตฺโทโส

ฯ เป ฯ

ตัสส วิหรามิ วักโมโห

อถ เจ ปตฺถยสึ ปวสฺส เทวาทิ ฯ

คิริมานนุโธ เถโร ฯ

[๓๓๘] ๔ ยํ ปตฺถยมาโน^๑ รมฺเมสุ อฺปชฺฌาโย อณฺุคฺคหิ
 อมตํ อภิกงฺกขณํ กตํ กตฺตพฺพกํ มया ฯ
 อณฺุปฺปตฺโต สจฺจนิกโต สยํ รมฺโม อนฺฺติโห
 วิสฺสุทฺธวาณ นิกฺกงฺโข พฺยากรมฺมิ คฺวนฺติเก ฯ
 ปุพฺพเพณิवासํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุ วิโสธิตํ
 สทฺตโถ เม อณฺุปฺปตฺโต กตํ พุทฺธสฺส สํสํ ๑
 อปฺปมคฺตสฺส เม สิกฺขา สฺสสฺสคา ทว สํสเน
 สพฺเพ เม อาสวํ ชีณา นคฺคิทานิ ปฺนพฺภโว ๑
 อณฺุสํสี มํ อริยวตา อณฺุภมฺมํ อณฺุคฺคหิ
 อโมโห คฺมุหโมวาทิ อณฺุเตวาสิมฺหิ สิกฺขิตฺติ ๑
 สุมโน เถโร ฯ

[๓๓๘] ๕ สํสาธุ หิ กิร เม มาตา ปโตทํ อฺปทํสยิ
 ยสฺสํหาหํ วจฺนํ สฺสควา อณฺุสิญฺโฆ ชเนตฺติยา
 อารทฺธวิริโย ปหิตฺตโต ปตฺโต สมนฺุโพธิมฺมุคฺคํ ๑
 อรหา ทกฺขิณฺเอยฺโยมฺหิ เทวิสฺส อมคฺททสฺส
 เชตฺวา^๒ นมฺุจฺฉิโน เสนํ วิหรามิ อนาสวํ ๑

ยุ. ๑ ปตฺถยาโน ๑ ๒ ชิตฺวา ๑

อชฺฌมคฺคณฺจ พหิทฺธา ๑ เย เม วิชฺฐีสุ อาสว
 สฬฺเพ อเสสา อจฺฉินฺนา น ๑ อปฺปชฺชเว ปฺน ๑
 วิสํวทา โช ภคินี เขตมคฺคํ อภาสยิ
 อปปี หา นฺน มยิปี วนโก เต - น วิชฺฐติ ๑
 ปริยนคฺคตํ ทฺกฺขํ อนคฺคิโมยํ สมนุสฺสโย
 ชาติมรณสํสาโร นคฺคิทานิ ปฺนพฺภโวติ ๑

วาทโธม เถโร ๑

[๓๔๐] ๖ อตฺถาย วต เม พฺพุโธ นทํ เนรณฺชวํ อคา
 ยสฺสํสาหิ รมฺมํ สฺสฺวาน มิจฺฉาทิฏฺฐิํ วิวชฺชยิ ๑
 ยชฺชี อจฺจวเจ ยณฺเณ อคฺคิหุคฺคํ ชฺหิ อหิ
 เสสา สฺสฺวตฺติ มณฺณนฺโต อนฺนรฺภูโต ปฺนุชฺชโน ๑
 ทิฏฺฐิจคฺคณปฺกฺขนฺโน ปฺรามาเสณ โมหิตो
 อสฺสฺวตฺติ มณฺณนฺโต สฺสฺวตฺติ อนฺนรฺภูโต อวิทฺทสุ ๑
 มิจฺฉาทิฏฺฐิํ ปหีนา เม ภวา สฬฺเพ ปทาติตา
 ชฺหามิ ทกฺขิณฺณยคฺคํ นมสฺสํสาหิ ตถาคคํ ๑
 โมหา สฬฺเพ ปหีนา เม ภวตฺตฺนหา ปทาติตา
 วิกฺขิโณ ชาติสํสาโร นคฺคิทานิ ปฺนพฺภโวติ ๑

นทกสฺสโป เถโร ๑

[๓๔๑] ๗ ปาโต มชฺฌนคฺคิกํ สํยาํ ทิกฺขชฺคฺคํ ทิวสสฺสํ
 โอคฺคิ อุกกํ โสหิ คยาย คยณคฺคฺคยา ๑

ยํ มยา ปกคํ ปาปํ	ปฺพุเพ อณฺเฑาสุ ชาติสุ
คณฺทานิธ ปวาเหมิ	เอวํทิจฺจํ ปฺเว อหุํ ๑
สุตฺตวา สุภาตฺถิํ วาจํ	ธมฺมคฺคตฺถิํ ปทํ
คถํ ยถาวทํ ^๒ อคฺคํ	โยนิโส ปจฺจเวกฺขิณํ ๑
นิหคฺคตฺตพฺพปาปมฺหิ	นิมฺมโต ปยโค สฺจ
สุทฺธโร พุทฺธสฺส ^๓ ทายาโท	ปฺคโค พุทฺธสฺส โอโรโส ๑
โอคฺคยฺหฺมจฺจคิกํ โสคํ	สพฺพํ ปาปํ ปวาหยิ
ติสฺโส วิชฺชา อชฺฌมฺมํ	กถํ พุทฺธสฺส สํสํนฺนํ ๑

คยาภสฺสโป เถโร ๑

[๓๔๒] ๘ วาตโรคาภินิโต คฺวํ	จิหฺวํ กานฺเน วเน
ปวิฏฺฐโคจเร ^๔ อฺฐ	กถํ ภิกฺขุ ภริสฺสํ ๑
ปิตฺตฺสฺสเนน วิปฺสฺสเนน	สมฺมาโน สมนฺตฺสยํ
อฺฐมฺมํ อภิสฺสมฺโณโค	วิหริสฺสํกามิ กานฺเน ๑
ภาเวนฺโค สติปฏฺฐาเน	ชินฺทฺริยานิ พถานิ ๑
โพชฺฌณฺคานิ ๑ ภาเวนฺโค	วิหริสฺสํกามิ กานฺเน ๑
อวทฺธวิวิเย ปทิตฺตฺเต	นิจฺจํ ทพฺพปรกฺกเม
สํมคฺคเต สหิตเต ทิสฺสวา	วิหริสฺสํกามิ กานฺเน ๑
อนฺตฺสฺสทรนฺโค สมนฺพทฺธํ	อคฺคตทณฺทํ ^๕ สฺมาหิตํ

ย. ๑ อหุํ ๑ ๒ ยถาวทํ ๑ ๓ สฺมฺมคฺคตฺถิํ ๑ ๔ ปวิฏฺฐโคจเร ๑

๕ อคฺคตทณฺทํ ๑

ชคนทีโค รคฺคินทิวํ วิหริสฺสามิ กานเนติ ฯ

วกฺกถิ เถโร ฯ

[๓๔๓] ๕ โอตคฺคิสฺสามิ เต จิตฺตํ^๑ อานิทฺวาเรว หตฺถินํ

น คํ ปาเป นิชฺสัจจํ^๒ กามชาตํ^๓ สรรีรํ^๔ ฯ

คฺควํ โอตคฺคโค น คจฺฉนฺตี

ทฺวารวิจฺวรํ คโชนฺว ชตฺถนฺโต

น จ จิตฺตกถิ ปุณฺณปุณฺณํ

ปสฺสํ ปาปรโค จริสฺสัจฺจํ^๕ ฯ

ยถา กุณฺธุรํ อทฺนคํ

นวกคฺคหํ องฺกฏคฺคโค

พลฺลวา อวคฺคเตติ อกามํ

เอวํ อวคฺคตฺยิสฺสํ^๖คํ ฯ

ยถา วรหฺยทมฺกฏโต

สํารถิ ปวโร ทเมติ อาชณฺณํ

เอวํ ทมยิสฺสํ^๗คํ

ปคฺคิฏฺฐิจิโต ปณฺณจสฺสํ พเลสฺสํ^๘ ฯ

สํติยา คํ นิพนฺธิสฺสํ^๙

ปยตคฺคโค เต^{๑๐} ทมิสฺสามิ

วิริยธฺรณคฺคหิโต นยิโต

ยุ. ๑ จิตฺต ๑ ๒ กามชาต ๑ ๓ สรรีร ๑ ๔ คจฺฉนฺตี ๑ ๕ ไว ๑

ตัโห เสถคุหายวํ ปห็นภยเภาโร ๑
 ตโต กถยานวากุกรโณ ตมฺมาตมฺพุทฺธวโก
 โสโณ อภาสิ ตฺทตฺตมํ พุทฺธเสฏฺฐตฺถ์ ตมฺมุขา ๑
 ปณฺจกฺขนฺเต ปริญฺณาย ภาสยิตฺวานํ อณฺชตํ
 ปปฺปยุยฺย ปรมํ ตนฺตํ ๒ ปรีนิตฺตํ ตมฺมุขนาสวโรติ ๑

โสโณ กุฏิกณฺโณ เภาโร ๑

[๓๔๖] ๑๒ โย เว คุรุํ วจนณฺณํ ชโร
 วเส จ ตมฺหิ ชนเยถ เปมํ
 โสภตฺติมา นาม จ โหติ ปณฺทิตो
 ฌตฺวา จ ฐมฺเมสฺสุ วิเสสํ อตฺถํ ๑
 ยํ อปทา อปฺปติกา อุพารา
 นกฺขมฺภยนฺเต ปฐิตฺตฺชนฺตํ
 โส ภามวา นาม จ โหติ ปณฺทิตो
 ฌตฺวา จ ฐมฺเมสฺสุ วิเสสํ อตฺถํ ๑
 โย เว ตมฺมุทฺโทว จิโต อเนโช
 ตมฺภีรปณฺโณ นิปฺปนฺตฺตฺถ์
 อตฺถาโรโก นาม จ โหติ ปณฺทิตो
 ฌตฺวา จ ฐมฺเมสฺสุ วิเสสํ อตฺถํ ๑
 พุทฺธสฺสโต ฐมฺมธโร จ โหติ

ย. ๑ ภาวยิตฺวาน ๑ ๒ ปรีนิตฺตํ ตมฺมุขนาสวโร ๑ ๓ อตฺถาโรโย ๑

ฅมมตฺตํ โหติ ฅนุฅมมจาริ
 โส ตาติโส นาม จ โหติ ปณฺทิตो
 ฅตฺวา จ ฅมเมตฺตํ วิเสตฺติ ฅตฺตํ ฯ
 ฅตฺตณฺจ โย ชานาติ ภาสิตตฺตํ
 ฅตฺตณฺจ ฅตฺตวาน ตถา กโรติ
 ฅตฺตณฺจโร นาม ตฺ โหติ ปณฺทิตो
 ฅตฺวา จ ฅมเมตฺตํ วิเสตฺติ ฅตฺตํ ๑
 โกตฺติโย เถโร ฯ

อทุทานํ

ราชทฺโต สฺมฺโต จ คิริมานนุทสฺสมโน
 วทฺโธ จ กตฺตํไป เถโร คยาทสฺสพวทฺทิติ
 วิชิตฺโต ยสฺสทฺโต จ โสโณ โกตฺติยสฺสวฺทโย
 สฺมฺจํ จ ปณฺจคาถาโย เถรา จ ฅตฺตํ ทฺวาทสฺสํ ๑
 ปณฺจกนิปาโต นิฏฺฐิตो ฯ

ถาวรคาถา ฅฤกนิปาโต

[๓๔๗] • ทิสฺสวาน ปาฐิหิรานิ โคตมตฺตํ ยตฺตํสฺสโน
 น ตาถาหํ ปณฺธิปํ ฅิตฺตํมาเนน วณฺจิตो ๑
 มม สํกปฺปมณฺณาย โจเทสสิ นรธารทิ

ตโต เม ธาถิ ตังเวโค อพฺภุโต โถมหังโส ๑
 ปุพฺเพ ชฎิตฺถุสสัจจํ ยา เม สัทฺธิ^๑ ปริศฺติกา
 ตาหิ ตทา นินฺจกฺคฺวา ปุพฺพชฺชํ ชินสาธเน ๑
 ปุพฺเพ ยณฺเณน สันตฺตฺวา งามชาคุ ปฺรภุชฺโต
 ปจฺจทา วาตฺตญฺจ โทสฺสญฺจ โมหญฺจามี สมนฺทํ ๑
 ปุพฺเพนิวาธํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุํ วิโสธิตํ
 อิทฺธิมา ปฺรจิจฺจตฺตญฺจ ทิพฺพโสธฺตญฺจ ปาปญฺญํ ๑
 ยสฺส จตฺถาย ปุพฺพชฺชิตฺโต อคารสฺมา อนคาริยํ
 โส เม อตฺถโก อนุปฺปตฺโต สัพฺพสํโยชนกฺขโยติ ๑

อรรุเวถกสฺสโป เถโร ๑

[๓๔๘] ๒ อติหิตา วิหิ ชลคฺคา ธาถิ

น จ ธเภา ปิณฺฑํ กถมํ กสฺสํ ๑
 พุทฺธมปฺปเมยฺยํ อนุสฺสโร ปสฺสนโน
 ปิตฺติยา สฺมุจฺจสฺสโร โหหิสิ สจฺจตฺตมฺหคฺโค ๑
 ธมฺมมปฺปเมยฺยํ ๑ เป ๑
 สจฺจมปฺปเมยฺยํ ๑ เป ๑
 อพฺโปกกาเส จ วิหริสิ
 สิตฺตา เหมนฺติกา อิมา รตฺติโย ๑
 มา สํเตน ปเวโต วิหณฺณิตฺตโก

ปวิธํ ตวั วิหารํ สุตฺตคฺคตํ ฯ
 สุตฺตํ จตฺตํ อยํ ปมณฺเวย
 คาหิ จ สฺสํ วิหริสฺสํ
 นาคํ สฺสํ วิหริสฺสํ
 อนินฺนํ วิหริสฺสํ
 เทวํ วิหริสฺสํ
 เทวํ วิหริสฺสํ

[๓๔๘] ๓ ยสฺสํ สฺสํ พุทฺธมฺมา
 ปริหาณํ สฺสํ พุทฺธมฺมา
 ยสฺสํ สฺสํ พุทฺธมฺมา
 น วิหริสฺสํ สฺสํ พุทฺธมฺมา
 ยสฺสํ สฺสํ พุทฺธมฺมา
 อารกํ โหติ นินฺนํ พุทฺธมฺมา
 ยสฺสํ สฺสํ พุทฺธมฺมา
 น วิหริสฺสํ สฺสํ พุทฺธมฺมา
 ยสฺสํ สฺสํ พุทฺธมฺมา
 โส วิหริสฺสํ สฺสํ พุทฺธมฺมา
 ยสฺสํ สฺสํ พุทฺธมฺมา
 สฺสํ โหติ นินฺนํ พุทฺธมฺมา

มทานาโค เทวํ

[๓๕๐] ๔ กุฏํ สฺสํ สฺสํ สฺสํ สฺสํ สฺสํ สฺสํ

อปฺปิทุํ สฺสํณํ	ชชฺชนํ กิณฺทํ ฌุญฺ ๑
อาตุรํ อสฺสํ ปุคฺคิ	ปสฺสํ กุฏฺถ สมนุสฺสํ
อุคฺคชนํ ปคฺคชนํ	พาทนํ อภินฺนุทิตํ ๑
ชนฺนาทาสํ คเหตุวาน	ฉาณทสฺสํปคฺคิตยา
ปจฺจุเวกฺขิ อิมํ กายํ	ศุจฺฉํ สมนุทราหิรํ ๑
ยถา อิทํ ตถา เอตํ	ยถา เอตํ ตถา อิทํ
ยถา อโร ตถา อุตฺตํ	ยถา อุตฺตํ ตถา อโร ๑
ยถา ทิวา ตถา รตฺติ	ยถา รตฺติ ตถา ทิวา
ยถา ปุเร ตถา ปจฺจนา	ยถา ปจฺจนา ตถา ปุเร ๑
ปณฺจกฺเคณ คุริเยน	น รติ โหติ คาทิสํ
ยถา เขกคฺคิจฺจุสฺส	สมนฺมา ธมฺมํ วิปสฺสโตติ ๑

กุฏฺโถ เถโร ๑

[๓๕๓] ๕ มนุสฺสํ ปมตฺตจาวินํ คณฺหา วฑฺฒติ มาตุวา วิย
 โส ปริปลวติ หราหุรํ ผตฺตมิจฺฉํ วนสฺมิมํ วนโร ๑
 ยํ เอสํ สหเต ชมฺมํ คณฺหา โถเก วิสคฺคิกา
 โสกา ศสฺสํ ปวฑฺฒนฺติ อภิวุจฺจํ วีรณํ ๑
 โย เจตํ สหเต ชมฺมํ คณฺหํ โถเก ทุรฺจฺยํ
 โสกา คมฺหา ปปคฺคิติ ชุทฺทพินฺทํ ปกฺขรํ ๑
 ตํ โว วทามิ ภทฺทํ โว ยาวนฺเตตฺถ สฺมาคตา

คิสุโส วิชฺชา อญฺปะคฺตา กํ พุทฺธสฺส ธาณฺนํ ๑

สํปะทาโส เถโร ๑

[๓๕๓] ๑ อญฺฐาหิ นิสฺสํ กาติยาน

มา นิพฺพิทาพฺพุโต อหุ ชาคฺรสฺส

มา ทํ อตฺถํ ปมคฺตพฺนฺร

กฺกุญฺเณว ชินาตุ มจฺจุราราชา ๑

เสยฺยถาปํ^๑ มหาธมฺมุตฺตเวโค

เอวํ ชาตฺติชราตฺติวคฺคเต ทํ

โส กโรหิ สฺสํปมคฺตโน คฺวํ

น หิ ตาณํ คว วิชฺชเตธฺ^๒ อญฺญํ ๑

สคฺตา หิ วิเชตฺติ มคฺคเมตํ

สคฺตา ชาตฺติชราภยา อคฺคํ

ปุพฺพาปรคฺตมปฺมคฺโต

อญฺญสฺสํ ทพฺพํ กโรหิ โยคํ ๑

ปฺริมานิ ปมฺญฯ พนฺธนา

สจฺจํฐมฺมณฺฑกิกฺขโภ

มา ชิตฺตวาทินฺญฯ มา นิทฺทํ

อญฺญชิตฺถ ฌิยา ย กาติยาน ๑

ฌายาหิ ชินาหิ กาติยาน

โยคกฺกฺเขมปเถ สุกโกวิโทสิ
 ปปฺปยุยฺย อหฺนฺตฺตฺวํ วิสฺสุทฺธิ
 ปรีนิพฺพุทฺทาสี วารินาถ ไซติ ฯ
 ปชฺชฺชิตกโร ปรีตฺตฺตฺวํ
 วาเทน วินมฺยเต ธตาว
 เอมมฺปิ คุวํ ฅนาทียมาโน
 มารํ ฅินทสฺสโคตฺต นินฺทฺธนาทึ ฯ
 สํ เวทยิตาสฺส จิตฺราโค
 กาทํ กงฺข ฅิเชว สํติฏฺฐิตติ ฯ
 กาทิยาโน เถโร ฯ

[๓๕๔] ๘ สุกเทสิโต จกฺขุมตา พุทฺธเนนาทิจฺจุพฺพนฺธนา
 สํพฺพุตฺตโยชนาคีโต สํพฺพุตฺตวิณาสโน
 นียฺยานิโก อุตฺตฺรโน ตณฺหาสมุตฺตวิสฺสโน
 วิสฺสมุตฺต ฅาฆาตํ เกตฺวา^๒ ปาเปติ นิพฺพุตฺติ
 ฅณฺเฒาณสมุตฺตเกทาย กมฺมมฺยนฺตวิฆาฏโน
 วิณฺเฒาณานํ ปรีคฺคเห ฅาณวชิรนิปาตโน
 เวทนานํ วิณฺเฒาปโน อฺปาทานปฺปโมจโน
 ภวํ ฅองฺการกาถํ ฅาณน อหฺนฺตฺตโน^๓
 มหารสํ สุกมฺภีโร ชรามจฺจุณิฉารโน

ยฺ ๑ ฅนาทียาโน ฯ ๒ เกตฺวา ฯ ๓ อหฺนฺตฺตโน ฯ

[๓๕๖] ๑๐ ยทา นโว ปพฺพชฺชิตอ ชาคิยา สํตฺตวสฺสํโก
 อิทฺธิยา อภิโกตฺตวาน ปนฺนคินฺทํ มหิตฺธิกํ
 อปฺปชฺฌายสฺส อุกกํ อโนตฺตฺตา มหาสฺรา
 อาหฺรามิ คโต ทิสฺวา มํ สํตฺตา เขตฺตพฺพรวิ
 สํวโรปฺปตฺต อิมํ ปสฺส อากฺขณฺทํ กุมารกํ
 อุกกมฺภกมาทาย อชฺชณฺทํ สํสฺมาหิตํ ๑
 ปาสํทิกเณ วตฺเตน กตฺถยาณอริยาปโล
 สํมณโรนฺรทฺธสฺส อิทฺธิยา จ วิสํวโร
 อาชานเณ อาชณฺโณ สํรฺรนา สํรฺรกาโร
 วินฺนิตอ อนฺรทฺธเรน กตฺถิกฺจเณ สิกฺขิตอ
 โส ปตฺตวา ปรมํ สมนฺติ สํจฺฉิกตฺวา อกฺกปฺปตํ
 สํมณโร ส สมนฺโน มา มํ ชณฺเฑวาทิ อิจฺฉนฺตํติ ๑
 สมนฺโน เถโร ๑

[๓๕๗] ๑๑ วาตโรคาภินฺนิตอ ตฺวํ วิหโร กานเน วเน
 ปวิฏฺฐโคจเร^๑ ตฺวเ กถํ ภิกฺขุ กริสฺสํสํ ๑
 ปิตฺติสฺเสน วิปฺปเณ ฌริตฺตฺวาน สมนฺตฺตํ
 ตฺวมนฺนํ อภิสมนฺนโกนฺนิตอ วิหริสฺสํสํ กานเน ๑
 ภาเวนฺนิตอ สํตฺต โพชฺฌณฺเฏ อิมฺหฺริยานิ พถานิ จ
 ฌานสฺสํมณฺณปฺนโน^๒ วิหริสฺสํสํ อนาสโว ๑

ยุ. ๑ ปวิฏฺฐโคจเร ๑ ๒ ฌานสฺสํมณฺณปฺนโน ๑

วิปฺปมฺมุตฺตํ กิเลเสหิ สํกฺขจิตฺตํ ธนาจิตํ
 อภินฺทํ ปจฺจเวกฺขนฺโต วิหริสฺสํ ธนาสํโห ๑
 อชฺชตฺตตฺตํ พหิทฺธา ๑ เย เม วิชฺฌิตฺตํ ๑ ๑
 สํเพเพ อเสสา อจฺฉินฺนา น ๑ อปฺปชฺชเร ปฺน ๑
 ปณฺจกฺขนฺธา ปรีณฺณาตา คิณฺณนํ คิณฺณนํ
 ทฺวชฺชกฺโข อนฺนปฺปคฺโต นคฺคิทานิ ปฺนพฺภวติ ๑
 นฺนาทกมฺนิ เถโร ๑

[๓๕๘] ๑๒ อภิกโรสฺสํ กุโธ โกโร ทนฺตสฺส สมนํวิโน
 สมนํทณฺณา วิมฺมตฺสฺส อปฺปนฺตสฺส ทวทโน ๑
 ตสฺสว เทน ปาณํโย โย กุทฺธํ ปฏิกุชฺฌติ
 กุทฺธํ อปฺปฏิกุชฺฌนฺโต สํคามํ เสติ ทฺวชฺช ๑
 อภินฺนตฺถํ จรติ อตฺตโน ๑ ปฺรตฺส ๑
 ปฺริ สํกมฺมํ ฌตฺวา โย สโต อปฺปมฺมตฺติ ๑
 อภินฺนํ คิกิณฺณตฺนํ^๒ อตฺตโน ๑ ปฺรตฺส ๑
 ชนา มณฺณนํ พาทาติ^๓ เย ชมนฺตสฺส อโกวิทฺทา ๑
 อปฺปชฺชเต สเจ โกโร อวชฺช^๔ กกฺกมฺ
 อปฺปชฺเช เจ รเส ตณฺหา ปุคฺคตมฺสํปมํ สว^๕ ๑
 สเจ อวติ จิตฺตํ เต กาเมสฺ ๑ ภเวสฺ ๑

๑. ๑ วิชฺชิตฺตํ ๑ ๒ คิกิณฺณตฺนํ ๑ ๓ พาทิตฺติ ๑

๔ อวชฺช ๑ ๕ สว ๑

ฐปฺวา ชุทฺตทา ฐสา คณฺฐา โยจฺจชฺพพา จ มโนรมา
 ปณฺญา กามคฺคณา เอเต อิตฺถิรฺูปสฺมึ ทิสฺสเว ๑
 เย เอตา อฺปเสวฺนฺติ ฐคฺคจิตฺตา ปุณฺณชฺชา
 วทฺตฺตมฺนฺติ กญฺฐึ โฆวฺ อจฺฉินฺนฺติ ปุณฺณพฺภวํ ๑
 โย เจตา ปวิวชฺเชติ ชฺชปฺปสฺสเสว ปทา สโร
 โสมนํ วิชฺศตฺติกํ โถเก สโต สมนฺตวิคฺคตฺติ ๑
 กามเสวฺวาทฺถนํ ทิสฺสวา เนกขมฺมํ ทญฺจ ชฺชเมโต
 นิสฺสสฺสวฺว ชฺชชฺพกาเมหิ ปคฺคโต เม อสวฺวชฺชโยติ ๑
 ชฺชชฺพกาโม เถโร ๑

ชุทฺตทานํ

ชุทฺตเวทกสฺสโป จ เถโร ตฺถิจฺฉณกานิ จ
 มหาวาโต จ กุณฺโณ จ มาตฺตฺตฺตฺตฺต ชฺชปฺปทาสโก
 กาคิยาโน จ มิคชาโต ชฺชนโต สฺสมนฺตวฺวชฺชโย
 นฺนทาคมนิ พุทฺธมทคฺคโต สิริมณฺโณ ชฺชชฺพกามโก
 ศาถาโย จคฺควาสฺสตี เถรา เจตฺถ จคฺคทฺทสํสํติ ๑
 ฉกฺกนิปาโต นิญฺจํโต ๑

เอรคาถาย สุตกนิปาโต

[๓๖๓] ๑	ชตงกตา สุตสนา	มาถภาว วิภูติตา
	ชตตตตกกตา ปาทา	ปาทุการุญห เวสิกา ^๑
	ปาทุกา โอริหิตฺวาน	ปรโต ปณฺชตฺกตา
	สา มํ สฺเนหฺน มุทฺตา	มิตฺตพฺพมภาสถ
	ยุวสฺสิ ตฺวํ ปพฺพชฺชิต	คฺคฺชํหาหิ มม สํสเน
	ภุญฺช มาณฺสเก กาเม	อหํ วิตฺตํ ททามิ เต ๑
	สจฺจนฺเต ปฏฺชีนํ	อคฺคํ วา เต หรามหํ ๑
	ยทา ชินฺณา ภวิสฺสํ	อุโภ ทณฺฑปรายนา
	อุโภปํ ปพฺพชฺชิตฺสํ	อุภยตฺถ กฏฺฐคฺคโ ๑
	คณฺจ ทิสฺวาน อายนฺตํ	เวสิกํ ปณฺชตฺกตํ
	ชตงกตํ สุตสนํ	มจฺจุปาลํว โอชชิตํ
	คโต เม มนฺตกาโร	โยนิโส อุตฺตปชฺชถ

๑ เป^๒

สุนทรสมุทโท เถโร ๑

[๓๖๔] ๒	ปเร อมฺพาฏการาเม	วนสฺสณฺฑมฺหิ ภาทฺธิโย
	สมฺมตํ คณฺหํ อพฺพยุห	คตฺถ ภาทฺโท ฉิยาติ ๑
	รณฺนเตเก มุทฺติงเก ^๓	วิณฺหาหิ ปณฺเวหิ ๑

๑ เวสียาติปี ๑ ๒ จตฺกนิปาเต ทฏฺฐพฺพพา ๑ ๓ ย. มุทฺติงเกหิ ๑

อหฺมฺจ รุกฺขมฺลตฺถํ	วโร พุทฺธตฺถํ สํวโร
พุทฺธโร จ เม วโร ทสฺสา	โส จ ตพฺเพถ เม วโร
คณฺเหหํ สพุทฺโถกตฺถํ	นิจุจํ กายคตฺถํ
เย มํ ฐเปเน ปาณินํ	เย จ โฆเสน อนนฺดู
ณฺทราควสฺสเปตา	น มํ ชานนฺติ เต ชนา
อชฺชตฺตคฺคจ น ชานาติ	พหิทฺธา จ น ปสฺสตี
สฺมนฺตาจฺจโร พาโถ	โส เว โฆเสน วุญฺหตี
อชฺชตฺตคฺคจ น ชานาติ	พหิทฺธา จ วิปสฺสตี
พหิทฺธามตฺถสํวโร	โสปิ โฆเสน วุญฺหตี
อชฺชตฺตคฺคจ ปชานาติ	พหิทฺธา จ วิปสฺสตี
อนาจฺจวณฺทสํวโร	น โส โฆเสน วุญฺหตี

តក្កុណ្ណកោ ពេន ។

[๓๖๓] ๓ เอกปฺโต อหํ อาลํ	มีย โมาตุ มีย มียตุ
พหุหิ วตจริยาหิ	ถฺโร อายาจนาหิ ๑ ๗
เต ๑ มํ อหุณฺปาย	อตุถกามา หิตฺสโน
อุโ ภีตา ๑ มาตา ๑	พฺทฺธสฺส อุปนามยฺ ๗
กิจฺจนา ถฺโร อยํ ปฺโต	สฺสฺมาโต สฺสฺเชโต
อิมํ ททาม เต นาค	ชินสฺสํ ปริจารกํ ๗
สํคฺตา ๑ มํ ปฏิกฺคฺยห	ชานนฺทํ เอกทพฺรวิ
ปพฺพาเซหิ อิมํ ชิปฺปี	เหสฺสํคฺยาชานินโย อยํ ๗

ปพฺพาเชตฺวาน มํ สत्ถา วิหารํ ปาวีสี ธีโน
 อนนฺตคฺคตํมํ สํริยสํมํ คโต จิตฺตํ วิมฺบุจฺจิ เม ๑
 คโต สत्ถา นีรํภตฺวา ปฏิสฺถิตานนฺตฺวา
 เอहि ภทฺทาทิ มํ อาท ธา เม อาสํปสํปทา ๑
 ชาตียา สत्ตวสฺสเนน ลทฺธา เม อุปสํปทา
 คิสฺสํ วิชฺชา อนุปฺปตฺตา อโห ฌมฺมสฺสฌมฺมตาติ ๑
 ภทฺโท เถโร ๑

[๓๖๔] ๔ ทิสฺวา ปาสาทนํายํ จงฺกมนฺตํ นรุตฺตมํ
 คคฺค นํ อุปสํกมฺม วณฺทิสฺสํ ปริสฺสคฺคํ ๑
 เขกฺกํ จีวรํ กตฺวา สํฆมฺริตฺวาน^๑ ปาณิโย
 อนฺจจกฺกมฺสฺสํ วิรชํ สํพฺพสฺสคฺคานนฺตคฺคํ ๑
 คโต ปณฺเฑ อปาจุจฺฉิ มํ ปณฺหานํ โกวิทฺโถ วิทฺ
 อจฺฉมฺภี จ อภีโต จ พฺยาการํ สत्ถโน อหํ ๑
 วิสฺสชฺชิตฺสํ ปณฺเฑสฺสํ อนฺโมทิตฺ คคาคโต
 ภิกฺขุสฺสํ วิโตเกตฺวา อิมมคฺคํ อภาสถ ๑
 ตาภา อจฺจกฺกคฺคานํ เยสํ ปริกฺกชฺชติ
 จีวรํ ปิณฺฑปาทกฺกํ ปจฺจยํ สยนาสนํ ๑
 ปจฺจยฺจฺจกฺกคฺคานํ สามีจํ เกลํ ตาภาติ จาพฺพรวิ ๑
 อชฺชคฺคเค^๒ มํ สํปาก ทสฺสํนาโยปสํกม

ย. ๑ สํหิตฺวาน ๑ ๒ อชฺชคฺคเค ๑

เขลสา เจว เต โสปาก ภวตุ อุปสัมปทา ฯ
 ชาตียา สัจจวตฺตโสฬหํ ตทฺธาน อุปสัมปทํ
 ชาเรมิ อญฺญิมํ เทหํ อโห ธมฺมสฺสธมฺมตาติ ฯ
 โสปาโก เถโร ฯ

[๓๖๕] ๕ สเร หตฺถเกหิ ภาณชิตฺวา กตฺวาน กุญฺญิมจฺฉิตํ
 เคน เม สรรภโคติ นามํ สัมมตฺติยา อหุ ฯ
 น มยฺหิ กปฺปเต อชฺช สเร หตฺถเกหิ ภาณชิตฺวํ
 สิกฺขาปทา โน ปณฺณตฺตา โคตเมน ยสฺสสฺสึนา ฯ
 สกตํ สมตฺตํ โรคํ สรรภโค นาทุทสํ ปุพฺเพ
 โสยํ โรโค ทิฏฺฐโส วจนกเรนาติเทวสฺส ฯ

เยเนว มคฺเคน คโค วิปสฺสํ
 เยเนว มคฺเคน สิจฺจํ จ เวสฺสํ
 กกฺขันธโกนาคมโน จ กสฺสํไป
 เคนณฺชเสน อคมาสี โคตโม ฯ

วัตตคณฺหา อนาทานา สัจจ พุทฺธา ชโยคธา
 เยหํ เทสิโต ธมฺโม ธมฺมญฺเจหิ ตาติหิ
 จตุตฺตาริ อริยสัจฺจานิ อญฺญมฺปาย ปาณินํ
 ทุฏฺฐํ สมนุโย มคฺโค นิโรโธ ทุฏฺฐสงฺขโย ฯ
 ยสฺมिํ นีวตฺตเตี ทุฏฺฐํ สํสารสฺมिํ อนนฺตํ

เกทา อิมตฺถํ กายตฺถํ ชีวิตตฺถํ จ สังขยา
 อญฺเญ ปุณฺณภาโว นคฺคิ สํวิมฺบุตฺโตมฺหิ สพฺพหีติ ฯ
 สรรงฺโค เถโร ฯ

อฏฺฐกานํ

สํนุทฺตรสํนุทฺโท เถโร เถโร ธกฺกณฺณภทฺทโย
 ภทฺโท เถโร จ โสปาโก สรรงฺโค มหาธิดิ
 สคฺคเก ปณฺจกา เถรา คาลาโย ปณฺจคัสสํคิ ฯ
 สคฺคกนิปาโต นิฏฺฐิโต ฯ

เถรคาถาย อฏฺฐกนิปาโต

- [๓๖๖] • กมฺมํ พหุํ น การเย ปริวชฺเชยฺย ชนํ น อญฺญเม
 โส อุตฺตํโก รตฺถานุกฺกโร อตฺถํ วิมฺบจฺติ โย สฺสชาริवाโห ฯ
 ปงฺโกติ หิ นํ อเวทญฺํ ยายํ วนฺทนปฺชนา กุเดสฺส
 สฺสขมํ สตฺถํ ทฺรพฺพหํ สกฺกาโร กาปฺริเสนํ ทฺชชโห ฯ
 น ปรสุตฺตปณฺธาย กมฺมํ มจฺจุสฺสํ ปาปกํ
 อตฺตนา คํ น เสเวยฺย กมฺมพฺนฺธุ หิ มาติยา ฯ
 น ปเร วจนา โจโร น ปเร วจนา มฺนิ
 อตฺตนาณฺเญ ยถา เวทิ เทวามิ นํ ตถา วิทฺธุ ฯ
 ปเร จ น วิชานนฺติ มยเมตฺถ ยมามฺหเส

เย จ ตคฺค วิชานนฺติ	ตโต สมนฺนฺติ เมธกา ฯ
ชีวเควณิ สํปฺปณฺโณ	อนิ วิคฺคตปริกฺขยา
ปณฺณาย จ อตาเภณ	วิตฺตควณิ น ชีวติ ฯ
สพฺพํ สฺสณฺณํ โสเคน	สพฺพํ ปสฺสํติ จกฺขณา
น จ ทิฏฺฐํ สฺสํ ธีโร	สพฺพํ อชฺฌมิตฺตมรหติ ฯ
จกฺขมสฺสํ ยถา อนฺโธ	โสคฺวา พริโร ยถา
ปณฺณาวสฺสํ ยถา มฺโห	พทฺวา ทพฺพโถว
อถ อคฺคเณ สมนฺปฺนเน	สเยถ มตถายิกนฺติ ฯ

มหากจฺจายโน เถโร ฯ

[๓๖๗] ๒ อกฺโกธโน อนฺุปนํ	อมาโย วิคฺคตเปสฺสโน
ส เว คาทิสโก ภิกฺขุ	เอวํ เปจฺจ น โสจติ ฯ
อกฺโกธโน อนฺุปนํ	อมาโย วิคฺคตเปสฺสโน
คฺคตทฺวารो สทา ภิกฺขุ	เอวํ เปจฺจ น โสจติ ฯ
อกฺโกธโน อนฺุปนํ	อมาโย วิคฺคตเปสฺสโน
กถฺยณสฺสโต โย ภิกฺขุ	เอวํ เปจฺจ น โสจติ ฯ
อกฺโกธโน อนฺุปนํ	อมาโย วิคฺคตเปสฺสโน
กถฺยณมิตฺโต โย ภิกฺขุ	เอวํ เปจฺจ น โสจติ ฯ
อกฺโกธโน อนฺุปนํ	อมาโย วิคฺคตเปสฺสโน
กถฺยณปณฺโณ โย ภิกฺขุ	เอวํ เปจฺจ น โสจติ ฯ
ยสฺสํ สทฺธา ตถาคเต	อจฺจตา สฺสํปิฏฺฐจिता

สัตถุญฯ ยสฺส กถุยาณิ อริยกนฺตํ ปสฺสํสํ
 สงฺฆเ ปสาโท ยสฺสํสํคฺคิ อชฺชฏคณฺจ ทสฺสํ
 อทฺธิทฺโทติ คํ อากุ อโมฆนุสฺสํ ชฺวีคํ ฯ
 คสฺมา สทฺธญฺจ สัตถุญฯ ปสาทํ ฐมฺมทสฺสํ
 อนุญฺเจต เมธาวี สํ พุทฺธานํ สํสํนฺนํ ฯ
 สิริมคฺโค เถโร ฯ

[๓๖๘] ๓ ยทา ปจฺฉมมทฺทกฺขิ สคฺถารมกฺโขภยํ
 คโค เม อหุ สํเวโค ปสฺสํสํคฺวา ปุริสฺสคฺคํ ฯ
 สิริ หคฺคเกหิ ปาเทหิ โย ปณฺนาเมยฺย อากคํ
 เขตาทิสํ โส สคฺถารํ อวราเชตฺวา วิราชเย ฯ
 คทาหิ ปุคฺคตทวารญฺจ ธนธณฺณญฺจ นทฺทกฺขิ
 เกสํสํสฺสนิ เณเทตฺวา ปพฺพชฺชํ อนคาวิยํ ฯ
 สิกฺขาสํสํสํสํปนฺโน อินฺทฺริเยสฺส สํสํสํคโค
 นมสฺสํมาโน สมนฺพทฺธํ วิหาสิ อปฺราชิโค ฯ
 คโค เม ปณฺธิ อาสิ เจตโส อภิปคฺคิโค
 น นิสฺสํเท มุทฺตคฺคํบี คณฺหาสํสํสํ อนฺนุหเต ฯ
 คสฺส เมวํ วิหโร ปสฺสํ วิริยปรกฺกมํ
 คิสฺโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กคํ พุทฺธสฺสํ สํสํนํ ฯ
 ปุพฺพเพณิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจกฺขุํ วิโสธิตํ
 อรหา ทกฺขิณเยยมฺหิ วิปฺปมคฺโค นิรฺุปฺปติ ฯ

ตโต รคยา วิวสเน สूरियसूक्ष्मन् ปติ
 สัพพं คณ्हं วิโสเสตวา ปตตงฺเกน อูปาวิสินฺติ ฯ
 มหาปณฺณโก เถโร ฯ

อูทฺธานํ

มหากจฺจายโน เถโร สूरिमิตฺโต มหาปณฺณโก
 ตโย อฏฺฐกนิปาตมฺหิ คาลาโย จตุर्वิสฺตติ ฯ
 อฏฺฐกนิปาโต นิฏฺฐจิตฺโต ฯ

เกรคาถาย นวกนิปาโต

[๓๖๘] • ยทา ทุกฺขํ ชรามรณฺนํ ปณฺณจิตฺโต
 อวิทฺทสฺส ยคฺถ สิตา ปุณฺณชฺชา
 ทุกฺขํ ปริณฺณาย สโตว ฌายติ
 ตโต รคํ ปรมตฺรํ น วิญฺหติ ฯ
 ยทา ทุกฺขสฺสํวหนํ วิสคฺติกํ
 ปปฺพจสฺสํฆาฏทุกฺขาธิวํหนํ
 คณ्हํ ปทฺตวาน สโตว ฌายติ
 ตโต รคํ ปรมตฺรํ น วิญฺหติ ฯ
 ยทา สิวํ เทวจตุรงฺคคามินํ

มคฺคคฺคตฺตํ สํพฺพกิเลสํโสธนํ
 ปญฺญา ย ญฺสํสํวํ สํโศว ฌายติ
 ตโต รตํ ปรมตฺรํ น วิญฺหติ ฯ
 ยथा อโสกํ วิรชํ อสงฺขตํ
 สนฺตํ ปทํ สํพฺพกิเลสํโสธนํ
 ภาเวติ สญฺโฆชนพฺพนจฺฉิตํ
 ตโต รตํ ปรมตฺรํ น วิญฺหติ ฯ
 ยथा นเภ คชฺชติ เมฆทฺนทฺธิ
 ธารากุตา วิหฺงคฺปเต สมนฺตโต
 ภิกฺขุ จ ปพฺพการคโตว ฌายติ
 ตโต รตํ ปรมตฺรํ น วิญฺหติ ฯ
 ยथा นทฺนํ กุสุมากุธานํ
 วิจิตฺตวาเนยฺย วฏฺฐํสํกานํ
 ตํเร นิสีนฺโน สุมโนว ฌายติ
 ตโต รตํ ปรมตฺรํ น วิญฺหติ ฯ
 ยथा นิสีเว รหิตมฺหิ กานเน
 เทเว คพฺพนตฺมฺหิ นทฺนติ ทาจีโน
 ภิกฺขุ จ ปพฺพการคโตว ฌายติ
 ตโต รตํ ปรมตฺรํ น วิญฺหติ ฯ

ย. ๓ ปสฺสํสํวํ ๑ ๒ นิสีเถ ๑

ยทา วิตฺถเก อปรนุชิตฺตโน
 นคนฺตเร นคิวัรํ สํสํสํโต
 วิตฺถทโร วิตฺถโตว ฌายติ
 ตโต รตํ ปรมตฺรํ น วินฺทติ ฯ
 ยทา สํสํ มตฺตโตสํกนาสโน
 นีรคฺคโต นีพฺพนโต วิสํสโต
 สพฺพาสเว พฺยนฺติกโตว ฌายติ
 ตโต รตํ ปรมตฺรํ น วินฺทตฺติ ฯ
 ภูโต เถโร ฯ

อฺนุทฺธานํ

ภูโต ตถกฺกโส เถโร เอโก ชคฺควิสาณวา
 นวณฺหิ นีปาตมฺหิ คาถาโยปํ อีมา นวาทิ ฯ
 นวณฺหิปาโต นิฏฺฐิตो ฯ

เถรคาถาย ทสฺสกนฺิปาโต

[๓๗๐] • อังคาริโนทานิ ทฺมา ภทฺนเต
 สเลสิโน ฉทนํ วิปฺปหาย
 เต อจฺจิมฺนฺโตว ปภาสยฺนติ
 สมนโย มหาวัรํ ภคํ วสํ ฯ

ธีโร^๑ หเว สํวตฺตยํ ปุเนติ
 ยสฺมิ กุเถ ชายติ ภฺริปณฺโณ
 มณฺณามหํ สํวตฺตติ เทวเทโว
 คยา หิ ชาโต มฺหิ สจฺจนาโม ๑
 สํวตฺตโน นาม มิตฺตา มเหสฺสโน
 พุทฺธสํวตฺต มาตา ปน^๒ มายา มเหสฺส
 ยา โพรธสํวตฺต ปริหริย กุจฺจินา
 กายสํวตฺต เกทา ติตฺถสฺมิ โมทติ ๑
 สํว โคตมํ กาลกตา อิตฺโต จุตา
 ทิพฺเพหิ กาเมหิ สํมจฺจิกฺกุตา
 สํว โมทติ กามคุณฺเหหิ ปณฺณจฺหิ
 ปริวาริตา เทวคณฺเหหิ เตหิ ๑
 พุทฺธสํวตฺต ปุคฺคโคมฺหิ อสฺสยฺหสฺสโน
 อจฺจํวสํวตฺตปฺปณฺณิมสํวตฺต ตาทิโน
 มิตฺตุ มิตฺตา มยฺหํ ตฺวํสํ สํว
 ธมฺเมเน เม โคตม ชยฺยโกสฺสํติ ๑
 กาพฺพายี เถโร ๑

[๓๗๓] ๒ ปุโรโต ปจฺจโต วาปี อปโร เจ น วิชฺชติ
 อจฺจํว ผาสฺสุ ภวติ เขกสํวตฺต วสฺสโต วเน ๑

ย. ๓ วโร ๑ ๒ มายนามา ๑ ม. มายนามสํวตฺต ๑

หนุท เอโก คมิสฺสํสามิ	อรวณฺณํ พุทฺธวณฺณนิคํ
ผาสฺมึ เอกวิหาริสฺส	ปหิตตฺตสฺส ภิกฺขุโน ๑
โยคิปปิตฺติภํ รมณํ	มตฺตกฺกณฺฐรเสวิตํ
เอโก อตฺถวสฺสํ ชิปปํ	ปวิสฺสิสฺสํสามิ กานนํ ๑
สฺสฺสฺสฺสฺสฺสํ สํสฺสฺส	สํสฺสฺส คิริกนฺทเร
คตฺตานิ ปริสฺสึญฺจิตฺวา	จฺจกฺกมิสฺสํสามิ เอกโก ๑
เอกาภิโย อทฺธิโย	รมณฺเญ มหาวเน
กทาหํ วิหริสฺสํสามิ	กตฺถิจุจฺจ อนาสํโว ๑
เอวํ เม กตฺตกามสฺส	อริปปาโย สมิชฺชตฺต
สํสํสํสามหํ เยว	นาณฺโณ อณฺณสฺส กาวโก ๑
เอสํ พนฺธามิ สํนฺนาหํ	ปวิสฺสิสฺสํสามิ กานนํ
นํ คโต นิภฺษมิสฺสํสามิ	อปปตฺโต อาสวกฺขยํ ๑
มาตฺเต อปฺปวายนฺเต	สํสฺสํ สํสํสํสํส
อวิชฺชํ ทาถยิสฺสํสามิ	นิสฺสินฺโน มุนคทฺถนิ ๑
วเน กุสฺมสํสํสํส	ปพฺภาเว นฺน สํสํส
วิมฺมตฺติสฺสํสํ สํสํส	รมิสฺสํสามิ คิริพฺพเช ๑
สํสํสํ ปริปฺปณฺณสงฺกปโป	จฺจโก ปณฺณรโส ยถา
สํพฺพาสวปริกฺขํโณ	นตฺถิทานิ ปฺนพฺภโวติ ๑

เอกวิหาริโย เถโร ๑

[๓๗๒] ๓. อนาคตัง โย ปฏิทกขุจ ปสฺสตี

หิตตฺตํ อตฺถํ อหิตตฺตํ ตํ ทวํ

วิทฺเตสฺสโน ตสฺส หิตเตสฺสโน วา

รณํ น ปสฺสตี สเมกฺขมานา ฯ

อานาปานสํ ตํ ยสฺส

ปริปัญฺณา สฺภาวิตา

อนุปฺพุํ ปริจิตา

ยถา พุทฺเธน เทสฺสา

โสมนํ โลกํ ปภาเสตี

อพฺภา มุฑฺโตว จนฺตึมา ฯ

โธทํ วต เม จิตฺตํ

อปรมาณํ สฺภาวิตํ

นิพฺพุํ ปคฺคหิตตฺตํ

สพฺพา โธภาสฺเต ทิสฺสา ฯ

ชีวเตวามิ สปรปฺปโย

อมี วิคฺคตปริกฺขยา

ปณฺณาย จ อถาเกน

วิคฺคตวามิ น ชีวตี ฯ

ปณฺณา สุตฺตวินิจฺฉินํ

ปณฺณา กิตฺติสฺสโลกวฑฺฒนํ

ปณฺณาสหิตโต นโร อธิ

อปี ทุฏฺเฐสุ สฺขานิ วินฺทตี ฯ

นายํ อชฺชตโน รมฺโม

นจุเฉโร นมี อพฺภูโต

ยตฺถ ชาเยถ มํเยถ

ตตฺถ กิํ วีย อพฺภูตํ ฯ

อนนฺตวํ หิ ชาตสฺส

ชีวิตา มรณํ ชฺวํ

ชาตา ชาตา มรณฺตฺธ

เขวํมฺมา หิ ปาณินो ฯ

น เหตุทตฺถาย มตสฺส โหตี

ยํ ชีวิตตฺถํ ปวโปริสํ

มตฺตมฺหิ รุณฺณํ น ยโส น โสภยํ^๑

๑. ย. โลกยํ ฯ

น วณฺณิตํ สมนพฺรหฺมณฺเหติ ๑
 จกฺขํ สํวรํ อปฺพนฺติ โรณฺณํ
 นิหิยฺยติ วณฺณพถํ มตฺถิ ๑
 อานนฺทโน คตฺถํ ทิสํ ภวณฺติ
 ทิเคตฺถโน ๑ จตฺถํ สํวรํ ภวณฺติ ๑
 คตฺถมา ทิ อิจฺฉเยยฺย กุเต วสฺนเต
 เมธาวิโน เจว พหุสฺสฺสฺเต ๑
 เยตฺถ ๒ ทิ ปณฺณาวิกเวณ กิจฺจํ
 ทรนฺติ นาวาย นทิว ปุณฺณนฺติ ๑

มหากปฺปโน เถโร ๑

[๓๗๓] ๔ ทนฺธา มยฺหํ คตฺถิ อตฺถิ ปริฏฺโธ ปุเร อหํ
 ภาตา ๑ มํ ปณฺนามสฺสิ คจฺจุตฺถานิ คุวํ ฆรํ ๑
 โสทํ ปณฺนามิโต สฺนโต สงฺฆารามสฺสํ โภจฺจุสฺสเก
 ทนฺมโน คคฺค อจฺจุสฺสํ สํสณฺณํ อเปกฺขวา ๑
 ภคฺวา คคฺค อากฺขนิ สํสํ มยฺหํ ปรามสฺสิ
 พหฺหายํ มํ คเหตุวาน สงฺฆารามํ ปเวสฺยิ ๑
 อนุกมฺปาย เม สฺสคฺคา ปาทาสฺสิ ปาทปุณฺณํ
 เอตํ สํวรํ อจฺจุสฺสํ เอกมฺนํ สํวรจฺจิ ๑
 คตฺถสํวรํ วจฺนํ สฺสคฺวา วิหาสฺสิ สํสเน วโต

๓ ย. นาสฺส ๑ ๒ ม. เคตฺถ ๑

ธมมार्ช ปฏิปาเทส	อุคคตมคฺคตสฺส ปคฺคิยา ฯ
ปพฺพเพณิวาธํ ชานามิ	ทิพฺพจกฺขุ วิโสธิตํ
คิธฺโส วิชฺชา อนุปปคฺคา	กคฺ พุทฺธสฺส ธาณํ ฯ
สทฺธสฺสกฺขคฺคํ อคฺคานํ	นิมฺมิทฺตฺวาน ปนฺถโก
นิสฺสํ ฆมฺพวเน รมฺเม	ยว กาลปฺปเวทณํ ฯ
คโต เม สคฺคา ปาเหส	ทฺฐํ กาลปฺปเวทกํ
ปเวทิตมฺหิ กาลมฺหิ	เวหาสาณุปสฺสงฺกมํ ฯ
วณฺทิตฺวา สคฺคฺโน ปาเท	เอกมฺหํ นิสฺสํ ทํ
นิสฺสินฺ มํ วิทิตฺวาน	อถ สคฺคา ปฏิคฺคฺหิ ฯ
อายาโค สพฺพโลกสฺส	อาหุคฺฉํ ปฏิคฺคฺโห
ปฺปญฺญกฺเขคฺคํ มนุสฺसानํ	ปฏฺิคฺคณฺหิตถ ทกฺขิณฺนํ ฯ

จฺวปนฺถโก เถโร ฯ

[๓๗๔] ๕ นานากุณฺดมถสฺมปฺปญฺโน	มหาอุกฺกการสฺมภโว
จฺนฺทนิกัถฺว ปริปกัถํ	มหาคณฺโฑ มหาวโน
ปพฺพพฺรหฺมสฺมปฺปญฺโน	คฺคกฺกฺเข นิตฺตพฺพิโก
อาโปปคฺคฺชเรณํ กาโย	สทา สนฺทติ ปฺปติกํ ฯ
สจฺจจิกณฺฐรสฺมพฺนโร	มถฺสเถปนเถปิตฺโต
จฺมมกณฺจฺจกฺกณฺนทฺโร	ปฺปติกาโย นีรคฺคโก
อจฺจสจฺจจฺวจฺจจฺวโค	นหารุสฺสคฺคณฺนพฺนโร
เนเกถํ สจฺจคฺคิภาวา	กปฺเปติ อิริยาปถํ ฯ

รูปปฺปยาโต มรณตฺถ	มจฺจุราชตฺถ สฺนฺติเก
อิเชว ฉทฺทหิตฺวาน	เยน กามงฺคโม นโร ฯ
อวิชฺชาย นิรุโต กาโย	จตุคฺคณฺเณ คณฺถิโต
โสมตฺถํทโน กาโย	อนุสฺยชาตโมตฺถโต
ปณฺณจนีวรเณ ยฺยฺยโต	จิตฺตฺกณฺเณ สมนปฺปโต
คณฺหาญฺเณนาญฺยโต	โมหจฺจุทณฺณาทิตฺโต
เชวํ วตฺตตํ กาโย	กมฺมยฺยนฺเตน ยฺนฺติโต ฯ
สมนฺปฺคฺติ จ วิปคฺยฺนฺตา	นानาภโว วิปชฺชติ ฯ
เยมํ กายํ มมายฺนฺติ	อนุรพาธา ปุณฺณชฺชา
วทฺทเมญฺติ กญฺจํ โสวํ	อาทียฺนฺติ ปุณฺนพภโว ฯ
เยมํ กายํ วิวชฺเชนฺติ	คฺคฺคตฺตํ ปนฺนคํ
ภวญฺตํ วมิตฺวาน	ปรีณิพฺพิสฺสํนฺตฺยนาถวาติ ฯ

กปฺโป เถโร ฯ

[๓๗๕] ๖ วิวิคฺตํ อปฺปนิคฺโขตฺถ

เสเว เสนาสนํ ภิกฺขุ	วาพมิกฺคิเสวิตํ
สงฺการปฺปชฺชา อาหตฺวา	ปฏิสตฺถานการณา ฯ
คโต สงฺฆาฏิกํ กตฺวา	สํสาณา วธียาหิ จ
นีจํ มนํ กริตฺวาน	ธฺมฺมํ ชาเรยฺย จีวรํ ฯ
บีณฺฑิกายา จเร ภิกฺขุ	สํปทานํ กุตา กุถ
ตฺถเชนปํ จ สนฺตฺสเส	คฺคฺคตฺตวาโร สํสํวโต ฯ
	นาญญํ ปตฺเต รตํ พหุ

รเสถ์ อนุคิทุรธัส	ฉาเน น รมติ มโน ๑
อปปีจุโธ เจว สนุคฺชโช	ปวิวิคฺชโต วเส มุณี
ธัสสฺสโช คหฺนุเจหิ	อนาคาเรหิ จูภย ๑
ยถา ชโฟ ๑ มฺโห ๑	อตุตฺถา ทสฺสเย ตถา
นาติเวถํ ปภาเสยฺย	สงฺฆมชฺชณฺเห ปณฺชติโต ๑
น โส อปฺปวเท กณฺจิ	อฺปฺปชาตํ วิวชฺชเย
ธวฺชโต ปาติโมกฺขธมฺมิ	มคฺคณฺณ จสฺส โภชเน ๑
สัจจคหฺนิตฺถนิคฺคธสฺส	จิตฺตสฺสสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
ธมฺมํ อหฺนุชฺชเยยฺย	กาเถน ๑ วิปัสฺสนํ ๑
วิริยสาธจฺจสฺสฺสฺสฺส	ยฺยตฺตโยโค สทา สียา
น ๑ อปฺปตฺวา ทฺถชฺชนํ	วิสฺสาธํ เอยฺย ปณฺชติโต ๑
เชว วิหฺรมาณสฺส	สฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
ชียฺยนฺติ อาสฺวา สพฺเพ	นิพฺพุตฺตจฺจจฺจจฺจจฺจ

อฺปฺปเสโน วจฺจนฺตปฺปโต เถโร ๑

[๓๗๖] ๑ วิชานะยฺย สกํ อตฺถํ อวโธเกยฺยาถ ปาวจณํ
 ยณฺเจตฺถ ธสฺส ปฏฺฐิรูปํ สามณฺณํ อชฺชณฺนคคฺคธสฺส ๑
 มิตฺถํ อีเรว กถฺยาณํ สิกฺขาวิปฺลํ สมาทาณํ
 สฺสฺสฺสฺส ๑ คุรฺนํ เอตํ สมนฺธสฺส ปฏฺฐิรูปํ ๑
 พุทฺเธสฺส สฺสคารวตา ชมฺเม อปฺปจฺฉิ ยถาภุคฺ

ต่งเม ๑ จิตฺติกาโร	เขตํ สมนตฺตํ ปฏฺฐิรูปํ ๑
อาจารโคจร ยุคฺโค	ชาชีโว ไสริโค อคารโยห
จิตฺตตฺตํ ๑ ตฺนฺจปนํ	เขตํ สมนตฺตํ ปฏฺฐิรูปํ ๑
จาริตฺตํ อถ วาริตฺตํ	อิริยาปถิยํ ปสาทณิยํ
อริจิตฺเต ๑ อาโยโค	เขตํ สมนตฺตํ ปฏฺฐิรูปํ ๑
อาธมณิกานิ เสนาสนานิ	ปนฺตานิ ชปฺปสทฺธานิ
ภสิตพฺพกานิ มุณินา	เขตํ สมนตฺตํ ปฏฺฐิรูปํ ๑
ตฺถณฺจ พาสฺสจฺจณฺจ	ขมฺมานํ ปวิจโย ยถากุตํ
ตฺถจฺจํ อภิสมโย	เขตํ สมนตฺตํ ปฏฺฐิรูปํ ๑
ภาเวยฺย ๑ อนิจฺจนฺติ	อนคฺตตฺถณฺณํ อสฺสภตฺถณฺณจ
โถกมฺหิ ๑ อนภฺรติ	เขตํ สมนตฺตํ ปฏฺฐิรูปํ ๑
ภาเวยฺย ๑ โพชฺฌณฺเค	อิทฺธิปาทานิ อินฺทฺริยพฺพานิ
อฏฺฐจฺจคมคฺคณฺริยํ	เขตํ สมนตฺตํ ปฏฺฐิรูปํ ๑
คณฺหํ ปชฺเหยยฺ มุนี	สํมูถเก ชาลเว ปทาเสยฺย
วิหเรยฺย วิปฺปมคฺโค	เขตํ สมนตฺตํ ปฏฺฐิรูปนฺติ ๑

โคตโม เถโร ๑

อุทฺตหานํ

กาฬทายี ๑ ไส เถโร	เอกวิหารี ๑ กปฺปิโน
จุพฺพนฺตโก กปฺโป ๑	อุปเสโน ๑ โคตโม
ตฺตฺติเม ทศเก เถรา	ศาถาโย เจตฺถุ ตฺตฺตฺตฺติ ๑

ทศกนิปาโต นิฏฺฐิโก ๑

เถรคาถาย เอกาทสกนิปาโต

- [๓๗๗] • กิณฺดวคฺโค วเน ตาค
 เวมฺพา รณณียา เท
 ยถา อพฺภานิ เวมฺโพ
 สฺมฺพา เม อภิกัรฺนฺติ
 อปฺนฺทโร อณฺทสฺมฺภโว
 อปฺปาทยเตว เม สฺติ
 ยญฺจ อญฺเฆ น รกฺขณฺติ
 ส เว ภิกฺขุ สฺขํ เสติ
 อจฺฉิตฺติกา ปุณฺณสฺสิตา
 อมฺพุเสวตสฺมฺณฺนา
 วสฺสํ เม อรณฺเณสฺ
 เสนาสฺเนสฺ ปนฺเตสฺ
 อิมเ หณฺณนฺตุ วชฺณนฺตุ
 สํกปฺปํ นวภิชานามิ
 ปริจิณฺโณ นยา สฺตถา
 โอหิโต คุรุโก ภาโร
 ยถาสฺตถาย ปพฺพชฺชิตो
 ใส เม อคฺโค อนฺนปฺปคฺโค
 อชฺชหาโนว ปาธุเส
 ปวิเวโก ทิ ฌายินํ ฯ
 วาโต นฺนฺติ ปาธุเส
 วิเวกปฺปฐิสฺมฺมฺตา ฯ
 สํวทิกาย นิเฑศจาริโก
 สนฺนฺเทหํมํ วิราคินิสฺสํ ๑
 โย จ อญฺเฆ น รกฺขณฺติ
 กามสฺส อนฺนเปกฺขวา ฯ
 โคณฺณจฺจุตฺตมิกายฺตา
 เท เสตา รณณฺติ มํ ๑
 กนฺนฺทราสฺส คุหาสฺส จ
 วาพมิกินิสฺสํ ๑
 ทุกฺขํ ปปฺโปนฺนฺตุ ปาณินो
 อนฺนริยํ โทสฺสํหิตํ ๑
 กตํ พุทฺธสฺส สํสํ
 ภวเนคฺติ สมนฺนฺทา ๑
 อคฺคารสฺมา อนคฺคาริยํ
 สํพฺพสฺสโยชนกฺขโย ๑

ชกุจฉิโต มนุสฺสํ
 นํจํ มนํ กิริตฺวาน
 อถททสํสํ สมนุทฺธํ
 ปวิสฺสํ มหาวีรํ
 นิทฺธิปิตฺวาน พฺยาภงฺกํ
 มเมว อนุกมฺปาย
 วณฺทิตฺวา สฺตถฺโน ปาเท
 ปพฺพชฺชํ อหมายาจํ
 ตโต การุณฺโณ สฺตถฺวา
 เขหิ ภิกฺขุติ มํ อห
 โสํหํ เถโก อรณฺณสํมํ
 อกาถํ สฺตถฺว จณํ
 รตฺติยา ปจฺมํ ยามํ
 รตฺติยา มชฺฌิมํ ยามํ
 รตฺติยา ปจฺฉิมํ ยามเม
 ตโต รตฺยา วิวสฺสเน
 อินฺโท พุรฺหฺมาจ อากฺขนฺตฺวา
 นโม เต ปุริสาชฺจณ
 ยสฺส เต อาสวํ ชีณํ

ปริฏฺโธ จ วณฺทิต
 วณฺทิสฺสํ พหุํ ชนํ ๑
 ภิกฺขุสงฺฆปฺรภฺวตํ
 มคฺชานํ ปุรฺตฺตมํ ๑
 วณฺทิตํ อุปตฺถกมํ
 อฏฺฐาสํ ปุริสฺสฺวตฺตโม ๑
 เขมมฺมํ จีโต ตทา
 สํพฺพสฺสฺตฺตานมฺมตฺตมํ ๑
 สํพฺพโตกานุกมฺปโก
 สํ เม อาสฺวปฺลสมฺปทา ๑
 วิหฺรณฺโธ อตฺตุนฺทิต
 ยถา มํ โอวทํ ชีโน ๑
 ปุพฺพชฺชาติมนุสฺสํ
 ทิพฺพจกฺขุํ วิโสธยํ
 ตโมกฺขณฺธํ ปทาถยํ ๑
 สฺริยสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสํ ปติ
 มํ นมสฺสํสฺสํ ปณฺชตํ
 นโม เต ปุริสฺสฺวตฺตม
 ทกฺขิณฺณโยถิ นาริส ๑

คโค ทิสฺวาน มํ สฺตฺวา เทวสฺสปรุทฺธํ
 สิตํ ปาตุกฺริตฺวาน อิมมตฺถํ อภาสถ
 คเปณ พุทฺธมจฺริเยณ สณฺณเมณ ทเมณ จ
 เอเคน พุทฺธมโน โหติ เอตํ พุทฺธมณฺมุคฺตมนุติ ๑
 สุนฺโต เถโร ๑

อตุทานํ

สฺตฺวา จ สุนฺโต จ เถรา เทวเต มหิตฺติกา
 ทฺวาทสฺสมหิ นิปาทมฺหิ กาถาโย จตุรฺวีสฺสตีติ ๑
 ทฺวาทสฺสกนิปาโต นิฏฺฐิตฺโต ๑

เถรคาถาย เทรสสกนิปาโต

[๓๘๐] ๑ ยาทุ รฏฺเฐ สมนุทฺทฺโส รณฺโณ อสงฺสสฺส ปตฺตกฺขี
 สฺวาชฺช ธมฺเมสฺส อุกฺกฏฺโส สฺโณ ทฺวาทสฺส ปารคฺ ๑
 ปณฺจ ฉินฺเต ปณฺจ ชฺเห ปณฺจ จตฺตริ ภาวเย
 ปณฺจสฺสคาตฺติโค ภิกฺขุ โชฆติณฺโณติ วุจฺจติ ๑
 อุนฺนพฺสสฺส ปมตฺตสฺส พาทิราสฺสสฺส ภิกฺขุโน
 สฺสํ สมาริ ปณฺญา จ ปาริบริ น คจฺฉติ ๑
 ยณฺหิ กิจฺจํ ตทปวิทฺธํ อกิจฺจํ ปน กยฺรติ

อัญญา ธมฺมา อญฺญา จ นปฺปเวเชนฺติ ตาติโน
 จิตฺตํ จิตฺตํ วิสฺสณฺณคฺคํ วยฺยจฺจุสฺสาณฺสสฺสํ ๑
 โสโณ โกฬิวิโส เถโร ๑

อฺตุทฺธานํ

โสโณ โกฬิวิโส เถโร เอโกเยว มหิตฺตโก
 เทรสฺสมฺหิ นิปาตมฺหิ คทาโย เจตฺถ เทรสํติ ๑
 เทรสฺสกนิปาโต นิฏฺฐิโต ๑

เถรคาถาย จุทฺทสฺสกนิปาโต

[๓๘๑] ๑ ยทา อหํ ปพฺพุตฺโต อคารสฺมา อนคาริยํ
 นาภิชานามิ สงฺกปฺปํ อนริยํ โทสฺสํหิตํ ๑
 อิมะ หณฺณนฺตํ วชฺชนฺตํ ทฺวชฺชํ ปปฺโปนฺตํ ปาณินโน
 สงฺกปฺปํ นาภิชานามิ อิมสฺมํ ทํชฺชนฺตเร ๑
 เมตฺตคฺคํ อภิชานามิ อปฺปมาณํ สฺภาวิตํ
 อนุปฺพุทฺธิํ ปริจิตํ ยถา พฺพุเรน เทสํติ ๑
 สฺพพฺมุตฺตํ สฺพพฺสฺสํ สฺพพฺพฺพฺพฺพฺพฺพฺพฺพโค
 เมตฺตํ จิตฺตคฺคํ ภาเวมิ อพฺยาปชฺฌนฺโต สฺทา ๑
 อสฺสํหิํ อสฺสํกปฺปํ จิตฺตํ อามาทฺถามํ
 พฺรหฺมณฺโณ ภาเวมิ อกาปฺริสฺเสวิตํ ๑

อวิตกกัม สัมมาปณฺโน	สมฺมาสมฺพุทฺธสํวโก
อริเยน ตฺตุนฺทีกาเวณ	อฺยุเปโต โหติ ตาวเท ฯ
ยถามี ปพฺพโต เสโต	อจฺโต สุปฺปติฏฺฐิจิโต
เอวํ โมหกฺขยา ภิกฺขุ	ปพฺพโตว น เวรติ ฯ
อนนฺตคณฺตํ โปสฺสํ	นิจฺจํ สํจิกฺกเวสํโน
วาทคฺคฺคมคฺคํ ปาปสฺสํ	อพฺภามคฺคํว ขายติ ฯ
นคฺรํ ยถา ปจฺจนคฺ	คฺคํ สันนฺตฺรพาหิรํ
เอวํ โคเปถ อคฺคฺตานิ	ขโณ เว มา อฺยุปจฺจกา ฯ
นาภินนฺทามิ มรณํ	นาภินนฺทามิ ชีวคํ
กาถญฺจ ปฏิจฺจขามิ	นิพฺพิสํ ภคโก ยถา ฯ
นาภินนฺทามิ มรณํ	นาภินนฺทามิ ชีวคํ
กาถญฺจ ปฏิจฺจขามิ	สมฺปชาโน ปติสฺสโต ฯ
ปริจฺฉินฺโน มยา สํคฺคา	กคฺ พุทฺธสฺส สํสํ
โอหิโต ครุโก ภาโร	ภวเนตฺติ สมฺมุตฺตา ฯ
ยสฺส จตฺถาย ปพฺพชฺชิต	อคารสฺมา อนคารียํ
โส เม อคฺคฺโก อนุปฺปคฺคโต	สํพฺพสํโยชนกฺขโย ฯ
สมฺปาทะถปฺปมาเทณ	เอสา เม อนฺตํ
หนฺนทาหํ ปรินิพฺพิสฺสํ	วิปฺปมคฺคโตมฺหิ สํพฺพจฺฉิตฺติ ฯ

เรวโต เถโร ฯ

[๓๘๒] ๒ ยถามี ภคฺโค อาชณฺโณ อเร อฺยุคโต อฺยุสฺสโต

มถิโค อติภาเรน	สัจจตุคัม ^๑ นาคิวคตติ
เขวํ ปณฺณาย เย ติตฺตา	สัจจทุโท วารินา ยถา
น ปเร อติมณฺณนฺติ	อริยธมฺโมว ปาณินิ ๑
กาเถ กาทวสฺมปฺตฺตา	ภวามววสฺส คตา
นรา ทฺวขํ นิคจฺจนฺติ	เต จ ^๒ สัจจนฺติ มาณวา ๑
อุนฺนตา สัจจธมฺเมน	ทฺวขธมฺเมน โจนฺตา
ทฺวเยน พาทา หณฺณนฺติ	ยถาภูตํ อทสฺสโน ๑
เย จ ทฺวเข สัจจมฺหิ จ	มชฺเช สัพฺพนิมิจฺจุ ^๓
จิตฺตา เต อีนฺทฺธโตว	น เต อุนฺนตโชนฺตา ๑
น เหว ธาเภา นาทาเภา	น ยเส น จ กิตฺติยา
น นิณฺทาย ปสฺสํสา	น เต ทฺวเข สัจจมฺหิ จ
สัพฺพตฺถ เต น ถิปปนฺติ	อฺทฺทพินฺทฺว โปทฺทเว
สัพฺพตฺถ สัจฺจิตฺตา จีวรา ^๔	สัพฺพตฺถ อปฺราจิตฺตา ๑
ธมฺเมน จ อตาโก โย	โย จ ธาโก อธมฺมิโก
อตาโก ธมฺมิโก เสยฺโย	ยญฺเจ ธาโก อธมฺมิโก ๑
ยโส จ อปฺปพฺพุทฺธิ ^๕	วิญฺญนํ อยโส จ โย
อยโส จ เสยฺโย วิญฺญนํ	น ยโส อปฺปพฺพุทฺธิ ^๕ ๑
ทฺมฺเมเรหิ ปสฺสํสา จ	วิญฺญูหิ คฺรหา จ ยา
คฺรหาเว เสยฺโย วิญฺญูหิ	ยญฺเจ พาทปฺปสฺสํสา ๑

ยุ. ๑ สัจจํ ๑ ๒ เถร ๑ ๓ สัพฺพนิมิจฺจุ ๑ ๔ จีวรา ๑

สุขุณฺณํ	กามมยิกํ	ทุกฺขุณฺณํ	ปวิเวกียํ		
ปวิเวกียํ	ทุกฺขํ	เสยฺโย	ยณฺเญ	กามมยํ	สุขํ ๑
ชีวิตณฺณํ	อธมฺเม	ธมฺเม	นรณฺณํ	ยํ	
มรณํ	ธมฺมิกํ	เสยฺโย	ยณฺเญ	ชีเว	อธมฺมิกํ ๑
กามโกธปฺปทํ	เย	สันฺตุจฺจิตฺตา	ภวามเว		
จรณฺติ	โตเก	อติตา	นคฺติ	เคสํ	บิยาบิยํ ๑
ภาวยิตฺวาน	โพชฺฌณฺเญ	อินฺทฺรียานิ	พฺตานิ	จ	
ปฺปยุยฺย	ปรมํ	สันฺตํ	ปรีนิพฺพุตฺติ	อนาสฺวาติ	๑

โคทคฺโค เถโร ๑

อฺนุทฺธานํ

เรวโต	เจว	โคทคฺโค	เถรา	เทวเต	มhitฺธิกา
จฺนุทฺถสฺส	นิปาตมฺหิ	คาคาโย	อฺนุจฺจวสฺสคฺติ	๑	
จฺนุทฺถสฺกนิปาโต	นิฏฺฐิตो	๑			

เถรคาถา ย ไสพสกนิปาโต

[๓๘๓] ๑	เฮสํ	ภิกฺขุโย	ปสฺสทามิ	สุขฺคฺวา	ธมฺมํ	มหารตํ
	วิราโค	เทสฺสโต	ธมฺโม	อนฺุปาทาย	สพฺพโส	๑
	พฺหุ	โตเก	จิตฺวานิ	อสนฺํ	ปจฺฉิมณฺฑลเต	๒

ย. ๓ กามโกธปฺปทํ ๑ ๒ ปุณฺณิมณฺฑลเต ๑

มณเฑณี มณเฑเ	ตังกปป์	สุมิ ราชูปสัหิต	๑
รชมุปาติ วาเคน		ยทา เมโฆ ปส้ามเย	
เฮว สัมมุนติ ตังกปป์		ยทา ปณณาย ปสัสติ	๑
สัพเพ ตังฆารว อนิจจาติ		ยทา ปณณาย ปสัสติ	
ชถ นิพพินุทติ ทกฺเข		เฮส มคฺโค วิสฺสุทฺธิยา	๑
สัพเพ ตังฆารว ทกฺขาติ		ยทา ปณณาย ปสัสติ	
ชถ นิพพินุทติ ทกฺเข		เฮส มคฺโค วิสฺสุทฺธิยา	๑
สัพเพ รณมา อนตฺตาติ		ยทา ปณณาย ปสัสติ	
ชถ นิพพินุทติ ทกฺเข		เฮส มคฺโค วิสฺสุทฺธิยา	๑
พทุชานพทุชโย เถโร		โกณฺหณฺโณ ติพฺพนิฏฺโกลิ	
ปห็นชาติมวโร		พฺรหฺมจฺริยสฺส เกวส	๑
โอชปาส โทพฺโห ชโต		ปพฺพโต ทุปฺปทาติโย	
เฉตฺวา ชัตตญฺจ ปาสณฺจ		เสถ ฉตฺตวาน ทฺพฺภิกขุ	
ติณฺโณ ปารจฺโคต ฉายี		มคฺโค โส มารพฺนธนา	๑
อุทฺธโต จปโต ภิกฺขุ		มิคฺเต อาคณฺม ปาปเก	
สัสสํ มโหชสฺมิ		อุมฺมียา ปฏิกฺขุชฺชิต	๑
อนุทฺธโต อจปโต		นิปโก สํวตฺตนิทฺธิโย	
กตฺถาณมิตฺโต เมธา	ว	ทกฺขสฺสณฺนทกโร สฺสียา	๑
กาทาปพพคตงกาโส		กัโส รณนิสฺสนจฺโ	๒

มคฺคณฺณ อนุทฺตปณฺณํ	อทฺถมนฺโธ นโร
มุจฺจโง ทํเสหิ มกฺเสหิ	อธณฺณสุมํ พุทฺธาณเ
นาโค สงฺคามสํเสว	สโต ตตฺตาริชาสเย ๑
นาภินนฺทามิ มรณํ	นาภินนฺทามิ ชฺวีตํ
กาถณฺจ ปฏิกงฺขามิ	นิพฺพิสํ ภตฺตโก ยถา ๑
นาภินนฺทามิ มรณํ	นาภินนฺทามิ ชฺวีตํ
กาถณฺจ ปฏิกงฺขามิ	สมุทฺทสาโน ปตฺติสฺสโต ๑
ปริจฺฉินฺโน มยา ตตฺถา	กตํ พุทฺธสฺส สํสํ
โอหิตो ครุโก ภารो	ภวเนตฺติ สมุทฺตา ๑
ยสฺส จตฺถาย ปพฺพชฺชิตो	อการสฺมา อนคาริยํ
โส เม อตฺถโก อนุทฺตปฺกโต	กํ เม สํกฺขิวิหารินาติ ๑
อณฺณวาโกณฺทณฺณโณ	เถโร ๑

[๓๘๕] ๒ มนุสฺสํสฺสํ สมนุทฺธํ
 อิริยมนํ พุทฺธมฺปเก
 ยํ มนุสฺสํ นมนสฺสํ
 เทวํ นมนสฺสํ
 สพฺพสํโยชนาตํ
 กาเมหิ เนกขมฺมวตํ
 ส เว อจฺจุจฺจุ^๒ นาคโค

อตฺตทนต์ํ สมหิตํ
 จิตฺตสฺสํปสฺสเม วตํ
 สพฺพมฺมาน ปารกํ
 อิติ เม อรหโต สุตํ
 วนา นิพฺพานมาคํ
 มุคฺคเสถาว กณฺณํ
 หิมวาวณฺเณ สิตฺตฺจเย

๑ ย. สมนุทฺธวิหารินาติ ๑ ๒ อจฺจุจฺจุครุจ ๑

สัพเพสํ นาคนามานํ	สัจจนาโม อนุตฺตโร
นาคํ โว กิตฺตยิสฺสํ	น หิ ชาคุํ กโรติ โส ๑
โสรวจํ อวิหิสํ ๑	ปาทา นาคสฺส เต ทฺเว ๑
สตี ๑ สมนฺชฌณณจ	จรณา นาคสฺส เต ปเว ๑
สทฺธาหตุโก มหاناโค	อฺเปกฺขาเสตฺถนฺตวา ๑
สตี คีวา สีโร ปณฺณา	วิมฺบสา ธมฺมจินฺตนา
ธมฺมกฺขุณฺธิ สํวาโส	วิเวโก คสฺส วาตธี ๑
โส ฉายํ อสฺสํสวโร	อชฺชฌตฺตํ สฺสํมาหิโต
คจฺฉํ สํมาหิโต นาคโค	จีโต นาคโค สํมาหิโต
สยํ สํมาหิโต นาคโค	นิสฺสินฺโนมี สํมาหิโต
สพฺพคฺคฺกํ สํวโร นาคโค	เอสา นาคสฺส สมนฺปทา ๑
ภุชฺชติ อนนฺวชฺชานิ	สํวชฺชานิ น ภุชฺชติ
ฆาตํ อจฺฉนาทํ ททฺธา	สํนฺธิชฺชํ ปวิวชฺชยํ
สํโยชนํ อนฺนํ ภูตํ	สพฺพํ เจตฺตวาน พนฺธนํ
เยน เยเนว คจฺฉติ	อนเปกฺโขว คจฺฉติ ๑
ยถาปี อุกฺเก ชาตํ	ปฺนฺนทฺรํกํ ปวทฺธมฺมิ
โนปติปฺปติ โตเยน	สัจฺจคฺคฺคํ มโนรมํ
ตเถว ๑ โตเก ชาโต	พฺพุโร โตเก วิหริ
โนปติปฺปติ โตเกน	โตเยน ปทฺมํ ยถา ๑
มหาคคฺคิณี ปชฺชติโต	อนาหาโรปสํมมิติ

น ภยํ มรณํ โหติ	ภารณิกุเชปเน ยถา ฯ
สตฺตุนตฺตํ พุทฺธมจฺริยํ เม	มคฺคโค จาปํ สฺภาวิตฺโต
มรณํ เม ภยํ นตฺถิ	ไวคานมिव สงฺขเย ฯ
สตฺตุนตฺตํ พุทฺธมจฺริยํ เม	มคฺคโค จาปํ สฺภาวิตฺโต
นิรตฺตํ ทวา ทิฏฺฐา	วิธํ ปิตฺวาน นตฺถิ
ปารคฺคํ อนุปาทาโน	กตฺถิ จ โอนาสวํ
คฺคฺคํ อายุกฺขยา โหติ	มคฺคโค อาฆาตนา ยถา ฯ
อตุคฺคํ รมมตํ ปคฺคโค	สงฺกฺกโถเก อนตฺถิโก
อาทิตฺตาว ชฺรมา มคฺคโค	มรณสฺสํ น โสจติ ฯ
ยทตฺถิ สงฺกตํ กิณฺณํ	ภโว จ ยตฺถ ตพฺภติ
สงฺกตํ อนิสฺสํ เอตํ	อิทํ วุคฺคํ มเหสฺสึนา ฯ
โย ตํ คทา ปชานาติ	ยถา พุทฺธเรน เทสฺสํ
น คณฺหาติ ภวํ กิณฺณํ	สตฺตุนตฺตํ อโยคฺคํ ฯ
น เม โหติ อโหสฺสํ	ภวิสฺสํ น โหติ เม
สงฺขารว วิภวิสฺสํ	ตตฺถ กา ปริเทวนา ฯ
สตฺตุนตฺตํ รมมตํ ปคฺคโค	สตฺตุนตฺตํ สงฺขารตฺตํ
ปตฺตุนตฺตํ ยถาภูตํ	น ภยํ โหติ ความณิ ฯ
คิณฺณํ โลกํ	ยथा ปณฺณาย ปตฺตุนตฺตํ
มมตํ โส อตฺตํ	นตฺถิ เมติ น โสจติ ฯ
อภฺกตฺตํ สรฺเรน	ภเวณมฺหิ อนตฺถิโก

ไล่ยัม ภิชฺชิสฺสํสํติ กาโย ยัม โว ภิจฺຈํ สํวิเรน น เม คฺคປປຈຸຈຍາ ຕຕຸດ ຕສຸສ ຕໍ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ສຸຕຸດານີ ນິກັຂີປັຕຸວານ ກິ ກາທນເຕ ກວີຕຸວານ ກສຸສ ສຳສັນມາຄມມ ສຸພຸພຸຣຸຣຸ ສຸພຸພຸທສຸສຳວໍ ມາກາກຸຣຸນິໂກ ສຸຕຸດາ ຕະນາຍໍ ເທສິໂຕ ຫມຸໂມ ຕສຸສ ສຳສັນມາຄມມ	ອຸຣຸໂຣ ຈ ນ ກວີສຸສັຕິ າ ຕໍ ກໂຣດ ຍທິຈຸດຄ ໂກໂສ່ ເປມໍ ຈ ເຫິຕິ າ ອພຸກຸຕໍ ໂດມທໍສນໍ ມາຄວາ ເຂຕທພຸຣຸວຸ າ ໂກ ວາ ຫາຈຣິໂຍ ຕວ ດພຸກເຕ ຕໍ ອໂສ່ຄຕາ າ ສິໂນ ຫາຈຣິໂຍ ມມ ສຸພຸພຸໂດຄຕິກິຈຸດໂກ າ ຫຍຄາມໍ ອນຸຕຸໂຣ ດພຸກເຕ ຕໍ ອໂສ່ຄຕາ າ
--	--

[๓๘๖] ๒ สมนฺตฺส อหุ จินฺตา	ปาราสวียสุตฺตํ ภิคุชฺโณ
เชกกสุตฺตํ นิธินฺตฺส	ปวิวิคฺตสุตฺตํ ฌายิน
กิमानุပ္พุพฺพํ ปุริโส	กั วคฺคํ กั สฺมาจว ^๒
อตุตฺตโน ภิคุจการิสุตฺตํ	น จ ภิณฺจจิ วิหะเย ๑
อินฺทริยานิ มนุสฺสํ	หิตาย อหิตาย จ
อภฺกฺขิตานิ อหิตาย	รทฺธิตานิ หิตาย จ ๑
อินฺทริยาเนว สํารทฺธํ	อินฺทริยานิ จ โคปยํ
อตุตฺตโน ภิคุจการิสุตฺตํ	น จ ภิณฺจจิ วิหะเย ๑
จกฺขณฺทริยญฺเจ รุเปสฺสุ	คฺคฺคณฺทํ อนิวารยํ
อนาทนฺทสุตฺตํ	โส ทุทฺธา น หิ มุจฺจติ ๑
โสติณฺทริยญฺจ สทฺเทสฺสุ	คฺคฺคณฺทํ อนิวารยํ
อนาทนฺทสุตฺตํ	โส ทุทฺธา น หิ มุจฺจติ ๑
อนิสฺสํวณฺทสุตฺตํ	คณฺเฐ เจ ปฏฺฐิเสวติ
น โส มุจฺจติ ทุทฺทมหา	คณฺเฐสฺสุ อธิมุจฺจติโต ๑
อมุพฺพิณฺนรคฺคณฺจ	ติคฺคกคฺคณฺทสุตฺตํ
วสฺตคณฺหาเย คฺคิโต	หทยํ นาวพฺพณฺติ ๑
สุทฺธานยปฺปฏฺฐิตานิ	โณฏฺฐพฺพานิ อนุสฺสํ
วคฺคโต ราคาคิรณํ	วิวิธํ วิณฺทเต ทุทฺธ ^๓ ๑
มณฺเญเจเตหิ ธมฺเมหิ	โย น สกฺโกติ รทฺธิคฺคํ

ย. ๑ ปาราสวียสุตฺตํ ๑ ๒ สฺมาจว^๒ ๑ ๓ ทุทฺธ^๓ ๑

คโต นํ ทุกฺขมเนวติ	สพฺพโสเคหิ ปณฺจหิ ๑
ปฺพพฺโถหิตสฺมปฺนุณฺ	พหุสฺส กุณฺปสฺส จ
นรวิรกํ วคฺคํ	สมฺมุคฺคมิว จิตฺติคํ ๑
กฏกํ มรฺรตฺตํ	มฺยนิพนฺธนํ ทุกฺขํ
ชฺรวิ มรฺรนาถิตํ	ชฺรุตฺตํ นาวพฺพชฺรุตฺติ ๑
อิตฺตฺวิเป อิตฺตฺวิเส	โฆฏฺฐพฺเพว อิตฺตฺวิยา
อิตฺตฺวิคฺคเนสฺสํ สํวคฺคโต	วิวิธํ วิเนหเต ทุกฺขํ ๑
อิตฺตฺวิโสทานิ สพฺพานิ	สํนฺทนฺติ ปณฺจปณฺจสฺ
เตสฺมาวรณํ กาคํ	โย สกฺโกติ วิริยวา ๑
โส อตฺตวา โส รมฺมชฺโช	โส ทกฺโข โส วิจกฺขโณ
กเรยฺย รมฺมาโน หิ	กิจฺจํ รมฺมตฺตํหิ ๑
อโธ สํทติ สํมฺมตฺตํ	วชฺเช กิจฺจํ นิรตฺตํ
น ตํ กิจฺจนฺติ มณฺณิตฺวา	อปฺปมคฺโค วิจกฺขโณ ๑
ยณฺจ อตฺตเนน สํมฺมตฺตํ	ยา จ รมฺมคฺคา รติ
คํ สํมาทาย วคฺคเต	สํ หิ เว อตฺตมา รติ ๑
อจฺจุจวเจหฺพาเยหิ	ปเรสฺสมภิชฺคํสาติ

หนฺตฺวา วรฺตฺวา อถ โสจยิตฺวา

อาโธปติ สํหสา โย ปเรสํ ๑

คจฺจนฺโต อาณิยา อาณิ นินฺนฺติ พทฺวา ยถา

อินฺทฺริยานินฺทฺริเยเหว	นิหฺนฺติ กุสฺสตา ตถา ฯ
สฺทฺธํ วิริยํ สฺมาธิญฺจ	สฺติปญฺณญฺจ ภาวยํ
ปญฺจ ปญฺจहि หนฺตฺวาน	อนฺโฆ ยาคิ พฺราหฺมณฺโน ฯ
โส อตฺถวา โส รมฺมฺนุโ	กตฺวา วากฺยานุสํสํ
สพฺเพน สพฺพํ พุทฺธสฺส	โส นโร สฺขเมรคฺคิ ฯ
ปาราสฺริโย ^๑ เถโร ฯ	

[๓๗๗] ๓ จิรฺรตฺถํ วตฺตํ	ธมฺมํ ธนฺนํ วิจฺจํ
สํ จิตฺตสฺส นาคคฺคิ	ปฺปจฺฉํ สมนฺพฺราหฺมณฺโน ฯ
โก โส ปารคฺคิ ^๒ โสเก	โก ปคฺคิ โสมคฺคิ
กสฺส ธมฺมํ ปฏิจฺฉามิ	ปรมคฺคิวิชานนํ ฯ
อนฺโตวฺกคฺคิ อสํ	มจฺฉนํ สสํมมํ
พฺพโร มหิณฺทปฺปเสน	เวปฺปจิตฺตํ ยถา ฯ
อญฺจามิ นํ น มญฺจามิ	อสฺมา โสภปฺริทฺตวา
โก เม พฺพจํ มญฺจํ โสเก	สํโพธิํ เวทฺยสฺสํ
สมนฺ พฺราหฺมณฺ วา ^๓ กํ	อาทิสฺสํ ปภงฺกุนํ
กสฺส ธมฺมํ ปฏิจฺฉามิ	ชฺรามญฺจปวาหนํ ฯ
วิจิจฺฉนํ กุสฺสํ	สํวรมุทฺตํ
โกธปฺปคฺคินฺทฺตํ	อภิชฺชปฺปทาวณํ ฯ
คณฺหาณฺสํ	เทว จ ปนฺนรํ

ย. ๓ ปาราสฺริโย ฯ ๒ ปารคฺคิ ฯ ๓ วิจิจฺฉนํ กุสฺสํ

ปลั่ง ปลั่ง โอริสกัน พาด	เกตุวาน ยทิ ติฏฐติ ๑
อนุกุญจน์ อปฺปหาน	สงฺกปฺปสฺสเรชิต
เคน วิทฺโธ ปเวชามิ	ปคฺคํ มาตุเทริค ๑
อชฺชคฺคํ เม สมนุสฺสาย	ชิปปํ ๒ ปจฺเจติ ปาปํ
ฉณฺสํสายคณฺเฏ กาโย	ยคฺคํ สรติ สพฺพทา ๑
คํ น ปลั่งลามี เทกิจุณ	โย เม คํ สํถมฺมทฺธเร
นानารชฺเชน สํคฺคเณ	นาณฺณเณ วิจิจฺจนิค ๑
โก เม อสํคฺโก อวโณ	สํถมฺมพฺภนฺตฺวาปลั่งย
อหัง สพฺพคคฺคานิ	สํถํ เม อทฺธวิสํสฺสติ ๑
ธมฺมปฺปติ หิ สํ สํญฺโส	วิสํสํสํสํสํสํสํสํ
คณฺเฏ ปคฺคิสํสํ เม	ถํ ปาณิถ ทสํสํเย ๑
รหเทหฺมสฺมิ โอคาโพห	อหาวิชฺชมนฺติเก
มายาอฺสํสํสํสํสํสํสํ	กัณฺมิทฺธมฺมปคฺคเณ ๑
อทฺธจฺจเมฆณิค	สํโยชนวตฺถาหํ
วาทา วทฺธิ กุทฺธิจฺจ	สงฺกปฺปา ภาคฺคิสํสํสํสํ ๑
สํวทฺธิ สพฺพธํ สํสํ	ธตา อทฺธวิสํสํ ติฏฐติ
เต สํสํสํ โก นิวาเรยฺย	คํ สํสํ โก หิ เณฺจณฺติ ๑
เวถํ กโรถ ภาทฺธเต	สํสํสํ สํสํสํสํ
มา เต นโนมโย สํสํ	รทฺธํ สํสํสํ สํสํ ๑

ย. ๓ จติ ๑ ๒ ปจฺเจติ มามกํ ๑

อฏฐาปทกตา เกศา	เนตุตา อณฺชนมกฺขิตา
อถํ พาดสฺส โมหาย	โน ๑ ปารคเวสีโน ๑
อณฺชนํ นว จิตฺตา	ปฺปติกาโย อตฺถกโต
อถํ พาดสฺส โมหาย	โน ๑ ปารคเวสีโน ๑
โธทฺหิ มิคโว ปาสํ	นาสาทา วาการุํ มิโค
ภุตฺวา นิวาปํ คจฺฉาม	กนฺทนฺเต มิคพฺนฺธเก ๑
ฉินฺนา ปาสา มิควสฺส	นาสาทา วาการุํ มิโค
ภุตฺวา นิวาปํ คจฺฉาม	โสจฺนฺเต มิคตฺถเก ๑

ปลฺลํสามิ โถเก สฺสเน มนุสฺสเส
 ตทฺธาน วิคฺคํ น ททฺหติ โมหา ๑
 ตทฺธา ธนํ สมนฺนิจยํ กโรนฺติ
 ภิชฺชโย ๑ กาเม อภิปตฺถยฺนฺติ ๑
 ราชา ปลฺลยฺหปฺปจฺฉวํ วิเชตฺวา
 สํสาครนฺตํ มหิมาวสฺสนฺโต
 โอริ สมนฺททสฺสํ อติคฺคฺรโป
 ปาริ สมนฺททสฺสํ ปิตฺถเชท ๑
 ราชา ๑ อณฺเณ ๑ พหุ มนุสฺสสา
 อวิคตคณฺหา มรณํ อฺปนฺนํ
 อุนาว หุตฺวาน ชนฺนํ เทหํ
 กาเมหิ โลกมฺหิ น หตฺถิ คิคฺคิ ๑

กนฺทฺหุติ นํ ฌาติ ปกิริยฺ เกสํ
 อโห วตา โน อมราติ จาหุ
 วตฺเตน นํ ปารุคํ นํหริตฺวา
 จิตํ สโมชาย ตโต ทนฺหติ ฯ
 โส ทยฺหติ สฺสเถหิ คฺชชฺมาโน
 เขเกน วตฺเตน ปหาย โภเค
 น มียฺยมาณสํสํ ภวฺนฺติ ตาณา
 ฌาติํ จ มิตฺตา อถ วา สํหาया ฯ
 ทายาทกา คสํสํ ธนํ หรฺนฺติ
 สคฺโค ปน คจฺฉติ เยน กมนํ
 น มียฺยมานํ ธนฺมเนวติ กิณฺณํ
 ปุคฺคา จ ทาวา จ ธนญฺจ ฏฐํ ฯ
 น ทํชฺมายํ ฤทฺเท ธเนน
 น จาปํ วิคฺเคน ชวํ วิหฺนฺติ
 อปฺปณฺธิ นํ ชฺวิตฺมาหุ ชฺวรา
 อสํสํคํ วิปฺปรีณามธฺมํ ฯ
 อทฺธํ ทถิทฺทา จ สฺสํหฺนฺติ สสํสํ
 พาโถ จ ชฺวโร จ ตเถว สฺสฺโส
 พาโถ หิ พาถฺยา วชิโถว เสติ

ธีโร จ น เวรติ ผัสสผฺนุโง ๑
 ศฺลมา หิ ปณฺณาว รเนน เสยฺโย
 ยาย โวถานมิธาคฺคฺชณฺติ
 อโฬยสฺสิตฺตฺตา หิ ภวากเวสฺสุ
 ปาปานิ กมฺมานิ กโรนฺติ โมหา ๑
 อูเปติ คพฺภณฺจ ปรมฺจ โลกํ
 สํสํารมาปชฺช ปรมฺปราย
 ศฺลสฺสปปปณฺโณ อภิสํสํทหนฺโต
 อูเปติ คพฺภณฺจ ปรมฺจ โลกํ ๑
 โจรโย ยถา สํนุจิมฺเห คหํโต
 สกมฺมฺนา หณฺณติ ปาปธมฺโม
 เขวํ ปชา เปจฺจ ปรมฺหิ โธเก
 สกมฺมฺนา หณฺณติ ปาปธมฺโม ๑
 กามา หิ จิตฺตรา มํรฺวรา มโนรมา
 วิรูปฺฐเปณ มถฺนฺติ จิตฺตํ
 ธาที่นํวํ กามคฺคฺเชสฺสุ ทิสฺสวา
 ศฺลมา อหํ ปพฺพชฺชิตฺตมฺหิ ราช ๑
 ทมฺปณฺตํวํ ปคฺคณฺติ มาณวา
 ททฺวา จ อุกฺกมฺวา จ สํวรํเกทา

เอตมมึ ทิสฺวา ปพฺพชิตฺมฺหิ ราช

อปณฺณกํ สํมณฺณเมว เสยฺโย ๑

สทฺธายาหํ ปพฺพชิตฺ	อุเปโต ชินสาธเน
อวชฺชา มยฺหํ ปพฺพชฺชา	อนโณ ภูณฺชามิ โภชนํ ๑
กาเม อาทิคุตฺโต ทิสฺวา	ชาตฺรฺพานิ สทฺถโต
คพฺเภ วอฏฺถนฺติโต ทฺวํ	นิรเยสุ มหฺพภฺยํ ๑
เอตมาทํนํวํ ทิสฺวา	สํเวคํ อตฺถํ ตทา
โสหํ วิทฺฐโร ตทา สฺนฺโต	สํปคุโต อาสวทฺทํ ๑
ปริจฺจฺฉินฺโณ มยา สทฺถา	กตํ พุทฺธสฺส สํสํ
โอหิตो ครุโก ภาโร	ภวเนตฺติ สฺมฺหตา ๑
ยสฺส จตฺถาย ปพฺพชิตฺ	อคารสฺมา อนคารียํ
โส เม อตฺถโต อนุปฺปคุโต	สพฺพสํโยชนทฺทโยติ ๑

รณฺทฺตปาโต เภโร ๑

[๓๘๑] ๕ รุํ ทิสฺวา สติ มฺหุจฺ	มียนิมิตฺตํ มนสิโกโรโต
สํวทฺตจฺจิตฺโต เวเทติ	คณฺจ อชฺโฌสฺส คิณฺจติ ๑
คสฺส วทฺตมฺหิ เวทนา	อนเภา รุํสํมฺภา
อภิชฺฌา จ วิเหสา จ	จิตฺตมสฺสํปทฺทโยติ
เอวมาจฺฉินฺโต ทฺวํ	อรา นิพฺพานํ อจฺจติ ๑
สทฺทํ สทฺทวา สติ มฺหุจฺ	มียนิมิตฺตํ มนสิโกโรโต
สํวทฺตจฺจิตฺโต เวเทติ	คณฺจ อชฺโฌสฺส คิณฺจติ ๑

ตลฺลํ วทฺตมฺหติ เวทนา	อเนกา สทฺทสํภวา
อภิชฺฌมา จ วิหเสสา จ	จิตฺตมตฺตํปฺภวณฺติ
เอวมาจินโต ทุกฺขํ	อวรา นิพฺพานํ อจฺจุจติ ๑
คณฺหํ ฆตฺวา สติ มฺนุสา	มียนิมิตฺตํ มนสิกโรโต
สํวทฺตจิตฺโต เวเทติ	คณฺจ อชฺโฌสํ ทิฏฺฐจติ ๑
ตลฺลํ วทฺตมฺหติ เวทนา	อเนกา คณฺหสํภวา
อภิชฺฌมา จ วิหเสสา จ	จิตฺตมตฺตํปฺภวณฺติ
เอวมาจินโต ทุกฺขํ	อวรา นิพฺพานํ อจฺจุจติ ๑
รํ โภทฺวา สติ มฺนุสา	มียนิมิตฺตํ มนสิกโรโต
สํวทฺตจิตฺโต เวเทติ	คณฺจ อชฺโฌสํ ทิฏฺฐจติ ๑
ตลฺลํ วทฺตมฺหติ เวทนา	อเนกา รสสํภวา
อภิชฺฌมา จ วิหเสสา จ	จิตฺตมตฺตํปฺภวณฺติ
เอวมาจินโต ทุกฺขํ	อวรา นิพฺพานํ อจฺจุจติ ๑
ผลฺลํ ผลฺลํ สติ มฺนุสา	มียนิมิตฺตํ มนสิกโรโต
สํวทฺตจิตฺโต เวเทติ	คณฺจ อชฺโฌสํ ทิฏฺฐจติ ๑
ตลฺลํ วทฺตมฺหติ เวทนา	อเนกา ผลฺลสํภวา
อภิชฺฌมา จ วิหเสสา จ	จิตฺตมตฺตํปฺภวณฺติ
เอวมาจินโต ทุกฺขํ	อวรา นิพฺพานํ อจฺจุจติ ๑
ธมฺมํ ฃตฺวา สติ มฺนุสา	มียนิมิตฺตํ มนสิกโรโต
สํวทฺตจิตฺโต เวเทติ	คณฺจ อชฺโฌสํ ทิฏฺฐจติ ๑

ตสฺส วทณฺหิ เวทนา	อเนกา รมฺมสํมวทา
อภิชฺฌมา จ วิเหสา จ	จิตฺตมสฺสูปฺพมฺมตฺติ
เอวมาจินโต ทุกฺขํ	อวรา นิพฺพานา อจฺจุตฺติ ฯ
น โส รชฺชตฺติ รูปํ	รูปํ ทิสฺวา ปตฺติสฺสโต
วิรคฺคจิตฺโต เวทติ	คณฺจ นาสฺสโมสํ ทิฏฺฐตฺติ ฯ
ยถาสฺส ปสฺสโต รูปํ	เสวโต วาปี เวทนํ
ชียฺยุตฺติ โนปจียฺยุตฺติ	เอวํ โส จรตี สโต
เอวํ อปฺปจฺฉินโต ทุกฺขํ	สํนฺติเก นิพฺพานา อจฺจุตฺติ ฯ
น โส รชฺชตฺติ สทฺทสฺส	สทฺทํ สทฺทวา ปตฺติสฺสโต
วิรคฺคจิตฺโต เวทติ	คณฺจ นาสฺสโมสํ ทิฏฺฐตฺติ ฯ
ยถาสฺส สฺสณฺโต สทฺทํ	เสวโต วาปี เวทนํ
ชียฺยุตฺติ โนปจียฺยุตฺติ	เอวํ โส จรตี สโต
เอวํ อปฺปจฺฉินโต ทุกฺขํ	สํนฺติเก นิพฺพานา อจฺจุตฺติ ฯ
น โส รชฺชตฺติ คณฺเฐสฺส	คณฺธํ สมฺตฺวา ปตฺติสฺสโต
วิรคฺคจิตฺโต เวทติ	คณฺจ นาสฺสโมสํ ทิฏฺฐตฺติ ฯ
ยถาสฺส ฆายโต คณฺธํ	เสวโต วาปี เวทนํ
ชียฺยุตฺติ โนปจียฺยุตฺติ	เอวํ โส จรตี สโต
เอวํ อปฺปจฺฉินโต ทุกฺขํ	สํนฺติเก นิพฺพานา อจฺจุตฺติ ฯ

น โส รชชติ รเสถ	รธ โภควา ปตีสถโต
วิรคตจิตโต เวเทติ	คณจ นาสฺโมส ตินฺนุจติ ฯ
ยถาสถ ส่ายโต รธ	เสวโต วามิ เวทน
ชียุติ โนปจียุติ	เอว โส จรติ สโต
เอว อปจिनโต ทุกข	ธนฺติเก นิพพาน วุจฺจติ ฯ
น โส รชชติ ผสเสถ	ผสส ผสส ปตีสถโต
วิรคตจิตโต เวเทติ	คณจ นาสฺโมส ตินฺนุจติ ฯ
ยถาสถ ผสโต ผสส	เสวโต วามิ เวทน
ชียุติ โนปจียุติ	เอว โส จรติ สโต
เอว อปจिनโต ทุกข	ธนฺติเก นิพพาน วุจฺจติ ฯ
น โส รชชติ ธมฺเมส	ธมฺม ฌตฺวา ปตีสถโต
วิรคตจิตโต เวเทติ	คณจ นาสฺโมส ตินฺนุจติ ฯ
ยถาสถ วิชานโต ธมฺม	เสวโต วามิ เวทน
ชียุติ โนปจียุติ	เอว โส จรติ สโต
เอว อปจिनโต ทุกข	ธนฺติเก นิพพาน วุจฺจติ ฯ

มาตฺตญฺญปฺปโต เถโร ฯ

[๓๘๐] ๖ ปรีปนฺนกาโย สฺรุจิ สฺฐาโต จารุทสฺสโน
 สฺวณฺณวณฺโณสสิ ภคฺวา สฺสํกฺกทาไซสสิ วิริยวา ฯ
 นรสฺส หิ สฺฐาคสฺส เย ภวนฺติ วิยญฺชนา

สัพเพ เต คว กายสุมิ มหาปฐิตถกฺขณา ฯ
 ปถันนเนตฺโต สุมฺโฆ พุทฺธา อชฺช ปตาปวา
 มชฺฌเณ สมนตฺตมสฺส ธาติจฺจุจว วิโรจสี ฯ
 กถฺยาณทสฺสโน ภิกฺขุ กมฺภจนตฺตมฺนิภตฺตจ
 กิ เต สมนภาเวน เขวํ อชฺชตมวณฺณนิโน ฯ
 ราชา อวหตี ภวิตฺถุ จกฺกตฺตติรเณสโ
 จาตฺตุนฺโต วิสิตาวั ชมฺพตฺตมวณฺณนิโน อิตฺตโร ฯ
 ชตฺติยา โภชราชาโน อนฺยนฺตา ภวณฺติ เต
 ราชากิราชา มนฺชฺชโน ราชํ กาวะหิ โคตม ฯ
 ราชามสฺมิ เสธาคิ (ภคฺวา) ชมฺพราชานฺตฺตโร
 ชมฺเมน จกฺกํ วตฺเตมิ จกฺกํ ชปฺปญฺจิตฺติ ฯ
 สมนฺพทฺโธ ปญฺชานาสี (อิตฺติ เสธโต พุทฺทมฺโน) ชมฺพราชานฺตฺตโร
 ชมฺเมน จกฺกํ วตฺเตมิ อิตฺติ ภาสตี โคตม ฯ
 โก นุ เสธปติ โภโต สวโก สตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
 โก อิมํ อนฺวตฺเตติ ชมฺพจกฺกํ ปวตฺติตํ ฯ
 มยา ปวตฺติตํ จกฺกํ (เสธาคิ ภคฺวา) ชมฺพจกฺกมฺนฺตฺตโร
 สวปฺปตฺต
 อภินฺน
 ปหาตพฺพํ ปหฺนํ เม คตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต

วินยัสสุ มยิ กงฺขั	อริมุจฺจสฺสุ พฺราหฺมณ
ทฺถุถภํ ทสฺสนํ โหติ	สํพฺพุทฺธานํ อภินฺนุโส ๑
เยสํ เว ทฺถุถโก โถเก	ปาตุภาโว อภินฺนุโส
โสหํ พฺราหฺมณ พุทฺโธสฺมิ	สํตฺถกฺโข อานุคฺโขโร ๑
พฺรหฺมณฺญโต อติคฺโข	มารเสนปฺปมทฺทโน
สํพฺพามิตฺเต วสํกคฺวา	โมทามิ อุกฺโขภโย ๑
อิทํ โภณฺโต นิสาเมถ	ยถา ภาสฺติ จกฺขฺมา
สํตฺถกฺโข มหาจฺโจ	สํโหว นทคฺ วนฺ ๑
พฺรหฺมณฺญคฺ อติคฺโข	มารเสนปฺปมทฺทนํ
โก ทิสฺสวา นปฺปสํเทยฺย	อปฺปี กณฺหาภิชาติโก ๑
โย มํ อิจฺฉติ อเนวคฺ	โย วา นิจฺฉติ กจฺฉคฺ
อิธํ ปพฺพชฺชิตฺถํ	วรปณฺณสฺส สํนฺติเก ๑
เอตณฺเจะ รุจฺจติ โภโต	สํมมาสํพฺพุทฺธสํ
มยมนฺปี ปพฺพชฺชิตฺถํ	วรปณฺณสฺส สํนฺติเก ๑
พฺราหฺมณา คิสฺสา อิเม	ยาจฺนติ ปณฺชดฺดกฺตา
พฺรหฺมจฺริยํ จริตฺถํ	ภควา ทว สํนฺติเก ๑
สฺวากฺขาตํ พฺรหฺมจฺริยํ (เสถติ ภควา)	สํนฺติจฺจิมกฺกาทิโก
ยคฺค อโมฆา ปพฺพชฺชา	อปฺปมคฺคสฺส สิกฺขโต ๑
ยนฺตํ สรรณมาคฺคม	อิโต อฏฺฐมิ จกฺขฺม
สํคฺคตฺเตน ภควา	ทนฺตมฺห ทว สํสเน ๑

ศุวํ พุทฺโธ ศุวํ สํตถา ศุวํ อนุสํเย เจตฺตวา อปฺปํ เตะ สํมตฺติกฺกนฺตวา สํโหโว อนุปาทาโน ภิกฺขโว ทิสฺสตา อิมเ ปาเท วํสํ ปสาเวหิ	ศุวํ มาราภิภู มุนิ ตินฺนํ โน ตาเวตฺถิ มํ ปชํ ฯ อสฺสวา เตะ ปทาทิตา ปทึนฺนภยเวโร ฯ คิณฺธุสนฺตํ ปณฺธุตฺถกฺคา นาคา วณฺทนฺตฺตํ สํตฺตุนฺติ ฯ
---	--

ເສໂທ ເຄໂຣ ຯ

[๓๙๑]	๑ ยาทิ เม หตุกิตฺตวาท	สุตฺตมา วตฺตกา ปจฺจวาทา
	ธาคณิ โธทโน ภูตฺโต	สุจิมํฐปเสจโน ๑
	โสชช ภูทโท ธาคติโก	อุนฺณปคฺคตาคเต วัธ
	ณายติ อุนฺนปาทาโน	ปฺคฺคโต โคชาย ภูททโย ๑
	ปํสฺสฺสธํ ธาคติโก	อุนฺณปคฺคตาคเต วัธ
	ณายติ อุนฺนปาทาโน	ปฺคฺคโต โคชาย ภูททโย ๑
	มฺยณฺทปาคี ธาคติโก	
	เคจฺจวรี ธาคติโก	
	ธปทานจาวี ธาคติโก	
	เอทาสนี ธาคติโก	
	ปคฺคตมฺยณฺท ธาคติโก	
	ชฏปจฺจนาภคฺคิ ธาคติโก	
	ชวณณณิโก ธาคติโก	

รุกขมูติโก	สาตติโก	
อพฺภากาสี	สาตติโก	
โสธำนีโก	สาตติโก	
ยถาสันนุติโก	สาตติโก	
เนสฺสชฺชโก	สาตติโก	
อปฺปิจฺจโน	สาตติโก	
สนฺตุญฺโง	สาตติโก	
ปวิวิตฺโต	สาตติโก	
อธฺตฺถฺโง	สาตติโก	
อวทฺธวโร	สาตติโก	
อญฺญาปคฺคาตเต	รโต	
ณายติ	อนุปาทาโน	ปฺปฺโต โคธาย ภทฺธิโย ๑
หิตฺวา	สทฺถํ กํ	โสวณฺณํ สทฺธาธิกํ
อคฺคหิ	มคฺคิกาปคฺค	อิทํ ทฺธิยาภิเสกนํ ๑
อจฺเจ	มณฺทลปภาเว	ทพฺพมณฺฑลโกฏฺสงฺเก
รุกฺขโต	ชคฺคหคฺค	อคฺคตํ วิหริ ปฺปเร ๑
โสชฺช	ภทฺโท	อนฺตุวราสี
ณายติ	จนโมคฺค	ปฺปฺโต โคธาย ภทฺธิโย ๑
สํตฺถ	นเร	ปคฺคิยฺส
ปาปฺณิ	อนฺปปุพฺเพ	สพฺพสํโยชนกฺขณฺนํ ๑
ภทฺธิโย กาลิโคธาย ปฺปฺโต เถโร ๑		

[๓๘๒] ๘ คจฺฉํ วเทถิ สมน จิโตมุหิ
 มมณฺญ พุรุสํ จิตฺตมฺหฺจฺจิตฺติ
 ปุจฺฉามิ ทํ สมน เอตฺตมคฺคํ
 กถฺมา จิโต คจฺฉํ อหฺมณฺญจฺจิตฺตมฺหิ ฯ
 จิโต อหํ อญฺญคฺคิมาถ สัพพทา
 สัพพะเสฏฺฐํ ภูเตสฺส นิธาย ทณฺฑํ
 ศุวณฺญํ ปาณณฺสํ อสณฺณทิสํ
 คจฺฉมา จิโตหํ ศุวณฺญจฺจิตฺตํ ฯ
 จิรุตฺตํ วต เม มหิโต มเหสิ
 มหาวนํ สมนฺโน ปุจฺฉปาทิ
 โสหํ จชิตฺตํ สหสฺสํ ปาปํ
 สุตฺตวณฺ คาคิํ คจฺฉํ อหฺมณฺญคฺคิ
 อิจฺเจว โจโร อสฺสิมานุชฺช
 โสพฺเพก ปรปาคเ นรเก อนนฺดาสิ
 อวณฺทิ โจโร สุตฺตคจฺฉํ ปาทเ
 ศคฺคเกว ปพฺพชฺชมยาจิ พุทฺธํ ฯ
 พุทฺธโ อ จ ไซฺย การุณฺนิโก มเหสิ
 โย สุตฺตา โลกุตฺตํ สทฺเวกจฺฉํ
 คเมหิ ภิกฺขุชฺชิตฺติ คทา อโวจ
 เอเสว คจฺฉํ อหํ ภิกฺขุชฺชภาโว ฯ

โย ปุพฺเพ ปมชฺชิตฺวา ปจฺจนา โส นปฺปมชฺชติ
 โสมนํ โลกํ ปภาเสติ อพฺภา มุตฺโตว จนฺทิมมา ฯ
 ยสฺส ปาปํ กตํ กมนํ กุสฺสเถน ปิถียติ
 โสมนํ โลกํ ปภาเสติ อพฺภา มุตฺโตว จนฺทิมมา ฯ
 โย หเว ททโร ภิกฺขุ ยฺยชฺชตี พุทฺธสาสเน
 โสมนํ โลกํ ปภาเสติ อพฺภา มุตฺโตว จนฺทิมมา ฯ

ทิสฺสา หิ เม ฐมฺมกถํ สฺสณฺณตุ

ทิสฺสา หิ เม ยฺยชฺชนฺตุ พุทฺธสาสเน จ

ทิสฺสา หิ เม เต มนุสฺสเส ภชฺชนฺตุ

เย ฐมฺมเมวาทปฺยนฺติ สันฺโต ฯ

ทิสฺสา หิ เม ชนฺติวาทานํ อวิโรธปฺปถัง

สฺสณฺณตุ ฐมฺมํ กาเถน คณฺเฏ จ อนุวิชฺชนฺตุ ฯ

น หิ ชาตุ โส มนํ ทิเส อณฺเฏ วา ปน กณฺโณ

ปฺปปฺปยุย ปรมํ สันฺตํ รกฺขะยฺย ตสฺสเถวเร ฯ

อฺตุกํ หิ นฺยนฺติ เนตฺติกา

อฺตุกาวา นมยฺนฺติ เตชนํ

ทาวํ นมยฺนฺติ ตจฺจกา

อตุคานํ ทมยฺนฺติ ปณฺทิตา ฯ

ทณฺเฑเนเก ทมยฺนฺติ องฺกุเสหิ กถาหิ จ

อทณฺเฑเน อสฺสเถน อหํ ทนฺโตมฺหิ ตาทินา ฯ

อหังโกติ เม นามิ	หิสังสูตร ปุเร สโต
อชฺชาหิ สจฺจนาโมมฺหิ	น นํ หิสามิ กณฺณํ ๑
โจโร อหิ ปุเร อาสึ	องฺคุติมาโลติ วิสฺสุโต
วฺยฺพมาโน มโหเมณ	พฺพุชฺฌิ สรรณมามํ ๑
โลหิตปาณํ ปุเร อาสึ	องฺคุติมาโลติ วิสฺสุโต
สรรณาคมนํ ปสฺส	ภวเนตฺติ สมฺมุตฺตา ๑
คาคิธํ กมฺมํ กตฺวาน	พหุํ ทฺวํศตฺติคามินิ
ผฺลฺลโง กมฺมวิปาเกณ	อนโณ ญฺญชามิ โภชนํ ๑
ปมาทมนฺยุญฺชนฺติ	พาดธา ทุมฺเมธิโน ชนา
อปฺปมาทญฺจ เมธาวี	ชนํ เสฏฺฐจํ รกฺขติ ๑
มา ปมาทมนฺยุญฺเชถ	มา กามวตฺติสฺสณฺณํ
อปฺปมตฺโต หิ ฉายนฺโต	ปปฺโปติ ปรมํ สฺสํ ๑
สฺวาคคํ นาปคคํ	เนตฺติ ทุมฺมนฺตฺติคํ มม
สฺวิภคฺเตสฺส ธมฺเมสฺส	ยํ เสฏฺฐจํ ตทฺฐปาคมํ ๑
สฺวาคคํ นาปคคํ	เนตฺติ ทุมฺมนฺตฺติคํ มม
ติสฺโส วิชฺชา อนฺุปฺปตฺตา	กคํ พฺพุตฺตํ สํสํ ๑
อรรณฺเณ รุกฺขมฺเณ วา	ปพฺพเตสฺส คฺุหาสฺส วา
คตฺถ ตตฺถเณ อญฺจาสึ	อฺุพฺพิคฺคมนโล ตทา ๑
สฺสํ สฺยามี สฺยามี	สฺสํ กปฺเปมิ ชฺวิตํ
อหตฺถปาโส มวรสฺส	อโห สฺตถานุกมฺมํโตะ ๑

พฺรหฺมชฺจุโจ ปุเร ชาลี	อฺทิจฺจุโจ อฺภโต อหฺ
โสชฺช ปฺตฺโต ตฺตตฺต	ธมฺมราชสฺส ตฺตฺตโน ๑
วีสตฺตโนห อนาทาโน	คฺคตฺตฺวาโร สฺสํวฺโต
อฆมฺมํ วริชฺวานํ	ปฺตฺโต เม ชาสวฺกฺชโย ๑
ปฺริจฺฉินฺโน มยา ตฺตฺตา	กตํ พุทฺธสฺส สํสํ
โอหิตฺโต คุรุโก ภาวโร	ภวเนตฺติ สํมฺหตฺติ ๑
อํกุตฺติมาโต เถโร ๑	

[๓๘๓] ๘ ปหาย มาตานิโร ภคินีณาติภาตโร
 ปญฺจ กามคฺเชน หิตฺวา อนุรฺกฺโขว ฌายติ ๑
 สเมโต นจฺจุคฺเคหิ สํมฺตาพปฺโปพรโน
 น เทน สฺสทฺธิมชฺฌคฺมา มารสฺส วิสฺเย รโต ๑
 เขตฺตญฺจ สํตฺติกฺกมฺม รโต พุทฺธสฺส สํสํ
 สฺสพฺโพฆํ สํตฺติกฺกมฺม อนุรฺกฺโขว ฌายติ ๑
 รุปา สฺสทฺธา รสา กฺนฺธา โสจฺจุสฺสพฺพา จ มโนรมา
 เขเต จ สํตฺติกฺกมฺม อนุรฺกฺโขว ฌายติ ๑
 ปิณฺฑปาตปตฺติกฺกนฺโต เอโก อหฺตฺติโย มฺหิ
 เขสฺติ ปัสสฺสฺสฺสฺส อนุรฺกฺโข อนาสวฺ ๑
 วิจฺฉินิ อคฺคหิ โหวิ ราชยํ ธารยํ มฺหิ
 ปัสสฺสฺสฺสฺส มติมา อนุรฺกฺโข อนาสวฺ ๑

มหิจฺฉโน ๑ อถนฺตฺตฺตฺตฺ	ถุคฺคโน โย ๑ อฏฺฐโต
คถุคฺค ฐมฺมา อิม โหนฺติ	ปาปกา สงฺกิลลิกา ๑
สโต ๑ โหติ อปฺปิจฺฉโน	ถุคฺคโน อวิสาควา
ปวิเวกรโต วิคฺคโต	นิจฺจามารทฺธวโร ๑
คถุคฺค ฐมฺมา อิม โหนฺติ	กฺคตา โพธิปฏิกขา
อนาสโว ๑ โส โหติ	อิตฺติ วุคฺคํ มเหสฺสึนา ๑
มม สงฺกปฺปมณฺเฑน	ถุคฺคา โสเก อนฺตฺตฺตฺ
มโนมเยน กาเยน	อิตฺติยา อปฺปสฺสํ ๑
ยทา เม อหุ สงฺกปฺโป	คโต อฏฺฐครี ^๑ เทสฺยิ
นิปฺปปญฺจวโร พุทฺโธ	นิปฺปปญฺจมเทสฺยิ ๑
คถุคฺคํ ฐมฺมมณฺเฑน	วิหาสํ สาสเน วโร
คิถุคฺค วิชฺชา อนฺตฺตฺตฺ	กคํ พุทฺธถุคฺค สาสนํ ๑
ปญฺจปญฺจาส วถุคฺค	ยโต เนสฺสฺสโก อหํ
ปญฺจวโรติ วถุคฺค	ยโต มิตฺถํ สฺมฺมคํ ๑
นาหุ อถุคฺคปถุคฺค	จิตฺติคฺคถุคฺค คาทิโน
อเนโช สฺนฺติมาพฺภ	จกฺขมา ปวฺนิพฺพุโต ๑
อถุคฺคเนน จิตฺเตน	เวทณํ อชฺชวาสยิ
ปชฺชิตฺถเสว นิพฺพานํ	วิโมกฺโข เจตโส อหุ ๑
เอเต ปจฺฉินฺนกา ทานิ	มุนิโน ผลฺลปญฺจมา

นาณญเณ ฐมา ภาวีสันตติ สัมพุทฺธเต ปรีนิพุทฺธเต ฯ
 นตฺถิ ทานิ ปุณาวาโส เทวกายสุมิ ชาตนิ
 วิกฺขัณฺเณ ชาตีสํสาโร นตฺถิ ทานิ ปุณฺณภโว ฯ

ยสฺส มุทฺตเต สหสฺสทา โถโก

สํวิตฺโต สพุทฺธมกปโป

วสฺส อิทฺธิคุณฺเณ จุตฺตปปาเต

กาเถ ปสฺสตี เทวตา ส ภิกฺขุ ฯ

อนนภาโร ปุเร อาสํ ทตฺตโท ฆาตฺหารโก
 สมนํ ปฏฺฐิปาเทสํ อุมฺริฏฺฐํ ยสฺสสันํ ฯ
 โสุมฺหิ สกฺขยฺกเถ ชาโต อนฺนรฺกฺโขติ มํ วิทฺธ
 อุมฺเปโต นจฺจกฺเคติ สมนฺตาทปโปทโน ฯ
 อถทฺทสาสํ สัมพุทฺธํ สกฺถาวํ อกฺโขภยํ
 ศสฺมํ จิตฺตํ ปสาเทคฺควา ปพุทฺธิ อนคฺวาริยํ ฯ
 ปุพุเพนิวาสํ ชานามิ ยตฺถ เม วุสฺสํ ปุเร
 ทาวคฺเคสฺสุ เทเวสฺสุ อฏฺฐจาสํ สกฺกชาตฺติยา ฯ
 สกฺกชฺชคฺคํ มนุสฺสํนโท อหํ รชชมการยํ
 จาตุรฺนฺโต วิชิตฺวํ ชมฺพุสฺสนฺตสฺส อิตฺสโร
 อทฺถนฺเทน อสฺสคฺเคน ฐมฺเมน อนุสํสยิ ฯ
 อิตฺโต สกฺก อิตฺโต สกฺก สํสํราณิ จคฺคทฺทส
 นิवासมภิชานิสฺสํ เทวโถเถ จิตฺโต ททา ฯ

นัจฉินวิจฺจำ สุมฺรา	มฺหุ อตฺตทุทฺธมานธำ
อพฺยาเสกฯ อมฺขรา	อตฺตจฺฉินฺทาวธำนุตา ฯ
คโต ปาสาทิกํ อาสิ	คตํ ภุคฺคํ นิเสวิตํ
สันนิทฺธา เตตฺถาราว	อโหสิ อิริยาปโถ ฯ
สพฺพาสวปริกฺขณา	มหาณายํ มหาทิตา
นิพฺพุตา ทานิ เต เถรา	ปริศฺสุตา ทานิ ตาทิสำ ฯ
กุสฺสณณฺเจ ฐมนัน	ปณฺณาย จ ปริกฺขยา
สพฺพการวรูปฺเต	ถุชฺชเต ชินธำสนํ ฯ
ปาปกาณณฺเจ ฐมนัน	กิเลสณณฺเจ โย อตุ
อุปฺปจฺฉิตา วิเวกาย	เย จ สทฺธมฺมเสธกา ฯ
เต กิเลสā ปวตฺตณฺนตา	อาวธินฺนํ พหุํ ชนํ
กัณฺหนํ มณฺเฑ พาลฺเลหิ	อุมฺมตฺเตหิ วรฺกษสā ฯ
กิเลเสหํภิกฺขุตา เต	เตน เตน วิธาวิตา
นรา กิเลสวตฺตฺตฺ	สยํคāเหว โฆสิเต ฯ
ปริจฺจุจฺฉิตฺวา สทฺธมฺมํ	อณฺณมณฺเฑหิ ภณฺนเร
ทิจฺฉิตฺตานิ อเนวณฺตา	อิทํ เสยฺโยติ มณฺเฑเว ฯ
ธณฺณเจ ปุคฺคตกริยณฺเจ	ฉทฺทยิตฺวาน นิคฺคตา
กณฺณจฺฉกฺกฺเขตฺตฺ	อภิจฺจานิ นิเสวเร ฯ
อุทฺทราวเทหํ ภุคฺวา	สยณฺนคฺคฺตฺตานเสยฺยกา
กถํ วตฺเตนฺติ ปฏฺิพฺพุตา	ยา กถā สคฺคฺ ครหิตา ฯ

สัพพการุณิกสัปปาณิ ^๑	จิตฺตํ กตฺวาน ^๒ สิกฺขเว
อวุปสฺสนฺตา อชฺฌตฺตํ	สํมณฺณคฺโคติ อจฺฉติ ฯ
มตฺตํ เทถจฺฉณฺณจ	อฺทกาสฺนโกชนํ
คิหิํ อฺปนาเมนฺติ	อากกฺขนฺตา พหุคฺคํ ฯ
ทนฺตโปณํ กมฺมิจฺฉจ	ปฺปฺพชฺชาทนิยานิ ฯ
มฺมฺนฺตปาเต ฯ สมฺปนฺเน	อมฺเพ อามตฺตานิ ฯ
ภสฺสชฺเชตฺตํ ยถา เวชฺชา	ภิจฺจาภิจฺเจ ยถา คิหิ
คณิกาว วิญฺญายํ	อิตฺตํเร ชฺคฺคิยา ยถา
เนกคิกาว วมฺบจฺนิกา	กฺขุสฺสํ อวฺวฏฺฐกา
พหุหิ ปฺริกปฺเปหิ	อามิสํ ปฺริกฺขเว ฯ
เตสํกปฺเป ปฺริยาเย	ปฺริกปฺเปนฺทาวิตา
ชฺชวิกคฺคา อปาเยน	สํกฺกชฺฌนฺติ พหุ ฌนํ ฯ
อฺปฺปฺพชฺเชนฺติ ปฺริตํ	กมฺมโต โน ฯ ฌมฺมโต
ฌมฺมํ ปเทตฺตํ เทเสนฺติ	ตภาโต โน ฯ อคฺคโต ฯ
สํชฺชตภาตํ ฆณฺณนฺติ	สํชฺชโต ปฺริพาหิรา
ปฺรตภาโกปชฺชวณฺตา	อหิริกาจ น ตชฺชเว ฯ
นानุยฺยตฺตา ตถา เอเก	มฺนฺตา สํชฺชาฏฺฐิปารุตา
สํภาวนํ เยวิจฺฉนฺติ	ตภาตํกการมฺจฺฉิตา ฯ
เอวํ นานปฺปยาตมฺหิ	น ทานิ สฺสํว ตถา

ยุ. ๑ สัพพการุณิกสัปปาณิ ฯ ๒ จิตฺตํกตฺวาน ฯ

ก็ ฌนฺทา ภิรมฺปิยาชา
 ฌนาตมฺหิ กาดมฺหิ
 สฺสฺโนหิ วจฺนํ มยฺหํ
 สํกุกฺกํ อุปฺปาทเวหิ
 โถรนา อุปฺปาทํ จ
 อิตฺตํ นานาวาทา จ
 อญฺญาตมานิโน ฌมฺเม
 ตหฺกา อคฺฐ ฌมฺเม
 พหุ อาทินฺวา โถเก
 สฺสฺเทสํ อิมํ ฌมฺมํ
 ฌนฺทินํ สํสฺมมฺหิ
 พทฺวโต ภวิสฺสํ
 ฌนฺทิตฺตํ สํสฺมมฺหิ
 ทพฺพตา เต ภวิสฺสํ
 รชฺสํ ชาติฺรปญฺจ
 ทาสฺสํ ฌมฺเมชา
 อชฺชฌานสฺสํ ฌนฺทิตฺตํ
 อชฺชฌาน วิจฺจิสฺสํ
 อชฺชฌาน จ ภวิสฺสํ

กุกา กุกา กปา ถึงคัม	จรัสสันตยวริยา วีย ๑
เตตตณฺเหหิ เกตฺเทหิ	จปตา อณฺชนกุกา
รณฺยาย คมฺมิตฺตํ	ทณฺตวณฺณกปารุตา ๑
อเชคฺคจฺฉํ วิมฺมตฺเตหิ	สฺวคฺคํ อรหฺตฺตํ
ชฺชิตฺตํจฺฉํคฺคํ กาสํ	โอทาเตสฺส สมนฺจิตฺตา ๑
ถาภกามา ภวิตฺตํ	กุตฺตา หันตฺวริยา ๑
กิกฺคณฺตา วณฺตฺตานํ	กามนฺเตสฺส วตฺตํ
เย เย ตาภํ คมฺมิตฺตํ	มิจฺฉาชีวรตา สทา
เต เต จ อณฺตฺกณฺตา	คฺมิตฺตํ อสณฺนตา ๑
เย เย อถาภิโน ตาภํ	น เต ปุชฺชา ภวิตฺตํ
สฺสเปตฺตํ เต ชฺชเว	สํวตฺตํ น เต ตทา ๑
มิตฺตํจฺฉํ รคฺคํ	คฺวณฺตา สกํ ชฺช
คิตฺตํจฺฉํ ชฺช เกจิ	ชาเวตฺตํคฺคํวทาตํ ๑
อคารโว จ กาสํ	ตทา เตสฺส ภวิตฺตํ
ปฏฺฐิตํจฺฉํ จ กาสํ	ภิกฺขุ น ภวิตฺตํ ๑
อภิกฺคตฺตํ ทกฺคณ	สํวตฺตํจฺฉํ รุปฺปโต
ปฏฺฐิตํจฺฉํ มหาโฆรา	นาคสํสํสํ อจฺฉิตฺตา ๑
คทฺทนฺโต หิ ตทา ทิสฺวา	สฺวคฺคํ อรหฺตฺตํ
คาวเทว ภณฺตี คทา	คฺช โข อคฺคโณปตฺตํคิตฺตา ๑

อนิกุกสาโว กาสาวัง	โย วตถัง ปริทเทสสันติ
อเปโต ทมสจุเจน	น โส กาสาวมรหติ ฯ
โย ฯ วนตูกสาवसुส	สัสเสสสุ สุตมาหิโต
อูเปโต ทมสจุเจน	ส เว กาสาวมรหติ ฯ
วิปนุณสโธ ทุมเมโธ	ปากโข กามการโย
วิพฺภนตจิตฺโต นิสฺสํโก	น โส กาสาวมรหติ ฯ
โย ฯ สํเตน สมฺปนฺโน	วิตรวโค สฺมาหิโต
โธทาคมนสงฺกปโป	ส เว กาสาวมรหติ ฯ
อูทฺธโต อุนฺนโฬ พวโต	สํถํ ยสฺสํ น วิชฺชติ
โธทาคํ อรหติ	กาสาวัง ก็ กริสฺสํติ ฯ
ภิกฺขุ ฯ ภิกฺขุณีโย ฯ	ทฺฐจฺจิตฺตา อนาทรา
คาคันํ เมตฺตจฺจิตฺตานํ	นิกฺคณฺหิสฺสํนฺตฺยนาทเต ฯ
สํกฺขาเปนฺตวํ เถเรหิ	พวตา จํวรารณํ
น สฺมนิสฺสํนฺติ ทุมเมธา	ปากฆา กามการียา ฯ
เต คทา สํกฺขิตา พวตา	อณฺณมณฺณํ อคารวา
นาทียิสฺสํนฺตฺยปฺชฺฌาเย	ชฺจุโก วิย สํวตฺถํ ฯ
เอวํ อนาคตฺทฺธานํ	ปฏฺธิปฺตฺติ ภวิสฺสํติ
ภิกฺขุณํ ภิกฺขุณฺณมฺหา	ปฺตฺเต กาลมฺหิ ปจฺฉิเม ฯ
ปฺปว อากฺขณฺเต เอคํ	อนาคตํ มหฺพญํ
สฺพฺพจา โหถ สจฺฉิตา	อณฺณมณฺณํ สคารวา ฯ

เมตฺตจิตฺตํ การุณิกา โหถ สัเตสฺส สํวฺตํ
 อารทฺธวิริยา ปหิตตฺตํ นิจุจํ ทพฺพปรกฺกมา ฯ
 ปมาทํ ภัยโต ทิสฺสวา อปฺปมาทญฺจ เชมโต
 ภาเวถฺยจฺจุทิกํ มคฺคํ มุสฺสนฺติ อมคํ ปทฺนฺติ ฯ
 ปุสฺสเถโร^๑ ฯ

[๓๘๖] ๒ ยถาจารี ยถาสโต สติมา

ยถา สงฺกปฺปจฺริยาย อปฺปมตฺโต
 อชฺชเมตฺตรโต สุตฺตมาหิตฺโต
 เอโก สมนุสฺสโต ตมาหุ ภิกฺขุ^๒ ฯ
 อถถํ สุกฺขํ^๓ วั ญฺญชฺชนโต น พวพฺพหิ สุกฺโขติ สียา
 อุนฺนทโร มิตาหาโร สโต ภิกฺขุ ปรีพฺพเช ฯ
 จตฺตารो ปณฺจ อาโตเป อภฺตฺตวา อุกกํ ปิเว
 อถํ ผาสฺสวฺหาราย ปหิตตฺตสฺส ภิกฺขุโน^๓ ฯ
 กปฺปมิตฺตญฺจ อาเทติ จีวรํ อิทฺมตฺตลิกํ
 อถํ ผาสฺสวฺหาราย ปหิตตฺตสฺส ภิกฺขุโน^๓ ฯ
 ปตฺตตฺตเกน นิสฺสินฺนสฺส ชณฺณนุเก นาวิกฺขสฺสติ
 อถํ ผาสฺสวฺหาราย ปหิตตฺตสฺส ภิกฺขุโน^๓ ฯ
 โย สุกฺขํ ทฺวชฺชโต อทฺททฺช^๓ ทฺวชฺช อทฺททฺช สํตฺตโต

ย. ๑. มุสฺสเถโร ฯ ๒. จ ฯ ๓. อทฺทท ฯ

อุภยนุตเรน นาโหสิ	เกน โถกสัมมิ ก็ สียา ๑
มา เม กทาจิ ปาบีจโน	กุตฺโต หีนวโร
อปฺปสฺสฺสโต อนาทโร	เกน โถกสัมมิ ก็ สียา ๑
พหุสฺสฺสโต จ เมธาวิ	สฺสเดสฺส สฺสมาหิตो
เจโตสสมกมฺมยุตฺโต	อบี มุทฺธนิ ทิฏฺฐสฺส ๑
โย ปปฺปจฺจมฺมยุตฺโต	ปปฺปจฺจาภโร มโน
วिरาธึ โส นิพฺพานํ	โยคกฺเขมํ อนุตฺตรํ ๑
โย จ ปปฺปจํ หิตฺวาน	นิปฺปปฺปจฺจปเถ รโต
อาราธึ โส นิพฺพานํ	โยคกฺเขมํ อนุตฺตรํ ๑
คาเม วา ยถิ วารณฺเ	นิหฺเน วา ยถิ วา ธเถ
ยตฺถ อรหฺนโต วิหรนฺติ	ตํ ภูมิจามณฺเยยํ ๑
รมณฺเยานิ อรณฺณานิ	ยตฺถ น รมคํ ชโน
วตฺตาราคา รมิสฺสฺสนฺติ	น เต กามคฺเชสฺสิโน ๑
นิรฺรนิว ปวตฺตารํ	ยํ ปสฺสเส วชฺชทสฺสสินิ
นิคฺคยฺหฺวาที เมธาวิ	คาทิสํ ปณฺฑิตํ ภเช ๑
คาทิสํ ภชฺมานสฺส	เสยฺโย โหติ น ปาบีโย ๑
โอวเทยฺยานุสาเสยฺย	อสฺสพฺภา จ นิวารเย
สคํ หิ โส มียิโย โหติ	อสฺสคํ โหติ อปฺปมียิโย ๑
อณฺเณสฺส ภควา พุทฺโธ	ธมฺมํ เทเสสฺสิ จกฺขฺมา

ขณาคีตา หิ โสจนุติ นิรยมฺหิ ตมปมิตา ฯ
 อุปตฺถนุโต อุปฺรโต มนฺตภาณํ อนฺนทฺธโต
 ชฺฐาติ ปาปเก ชฺฐเม ทมฺปตฺตํ มาตฺธโต ฯ
 อุปตฺถนุโต อุปฺรโต มนฺตภาณํ อนฺนทฺธโต
 อพฺพหิ ปาปเก ชฺฐเม ทมฺปตฺตํ มาตฺธโต ฯ
 อุปตฺถนุโต อนายาโส วิปฺปตฺถนฺนมนาวิตฺโต
 กถฺยฺยานตฺถโต เมธาวี ทฺถุชฺชตฺถนฺตฺถกโร สฺสียา ฯ

น วิตฺถตฺถํ เอกตฺติเยสฺส เธวํ

อคาริตฺสฺส ปพฺพชฺชิตฺสฺส จาบี

สํวราบี หุตฺถวณ อสํวรา โหนฺติ

อสํวรา หุตฺถวา ปฺน สํวรา โหนฺติ ฯ

กามจฺจนฺโท จ พฺยาปาทอ ถนฺนมิทฺถจฺจ ภูทฺธโน
 อฺนฺนทฺธจฺจ วิจฺจิกฺกจฺจ จ ปณฺจ เต จิตฺตเกตฺติสา ฯ
 ยตฺถตฺถ ตฺถกฺกริยมาณตฺถตฺถ อตฺถกฺกาเรน จฺญายํ
 ตฺมามิ น วิกฺกมฺปติ อปฺปมาทวิหาริโน ฯ
 ตํ ฌายินํ สํวตฺติกํ สฺสชฺชนฺนทฺธิจฺจิปตฺถตฺถกํ
 อฺนฺนทฺธทฺธนฺนทฺธวามํ อหุ สฺสปฺปวิโส อิติ ฯ
 มหาตฺถมฺมโท ปจฺจวี ปพฺพโต อนฺนิตฺถิ จ
 อฺนฺนทฺธทฺธ น ยฺยชฺชนฺนติ

ตฺถกฺก วรวิมฺมตฺติยา ฯ

ทฺวารสฺสํ พุทฺธโต คณฺหิ	เทว สหสฺสํ อภิภูโต
จตุรารสฺสํ สหสฺสํ	เยเม ฐมา ปวตฺติโน ๑
อปฺปสฺสํ ปรินฺ	พฺพิวทฺทว ชีรติ
มํ อานิ สสฺสํ วทฺธมนฺติ	ปณฺณว สสฺสํ น วทฺธมนฺติ ๑
พหุสฺสํ อปฺปสฺสํ	โย สฺสํ เสนาติมนฺตฺติ
อนฺโธ ปทฺธิปชาโร	คถว ปฏฺฐาติ มํ ๑
พหุสฺสํ อปฺปสฺสํ	สฺสํ ญจ น วิณาสฺเย
คํ มุตฺตํ พุทฺธมจฺริยสฺส	คสฺมา ฐมมโร สฺยา ๑
ปฺปพฺพาปรมณฺญํ อตฺถณฺญํ	นิรุตฺติปทโกวิทฺ
สฺสํ สฺสํ คณฺหาติ	อตฺถณฺญํ ปวริฏฺฐติ ๑
ชนฺดฺยา ฉนฺทิกโต โหติ	อฺสฺสํ สฺสํ สฺสํ สฺสํ
สฺมเย สฺสํ ปทฺธิ	อชฺชํ สฺสํ สฺสํ สฺสํ
พหุสฺสํ ฐมมโร	สฺสํ ปณฺณํ พุทฺธสฺสํ
ฐมมวิณฺณวณฺณมาภฺ	คํ ภเชถ คถาวิธํ ๑
พหุสฺสํ ฐมมโร	โกธารกฺโข มเหสฺสโน
จกฺขุ สฺสํ สฺสํ โถกสฺส	ปฺปญฺเยโย พหุสฺสํ ๑
ฐมมาราโม ฐมมโร	ฐมมํ อนฺนํ วิณฺณํ
ฐมมํ อนฺนํ สฺสํ	สฺสํ ฐมา น ปริหาติ ๑
กายมจฺเจรคฺคฺ	หิยฺยมาเน อนฺนํ
สฺสํ สฺสํ สฺสํ	กฺโข สฺมณฺณสฺสํ ๑

น ปกฺขณฺติ ทิสฺวา สํพฺพา	ธมฺมา น ปฏิภนฺติ มํ ๑
คเค กถฺยาณมิตฺตมฺหิ	อนฺธการํว ชายติ ๑
อพฺภทฺตํสหายสฺส	อตฺตํคคตสฺสคฺคโน
นตฺถิ เอตาทิสํ นิตฺตํ	ยถา กายคตา สติ ๑
เย ปุราณา อตฺตา เต	นเวหิ น สํเมติ เม
สํวชฺช เอโกว ฉายามิ	วสฺสํเปโตว ปกฺขิมา ๑
ทสฺสํนาย อติฏฺกนฺเต	นानาเวรชฺชเก พหุ
มา วารยิตฺถ สโตโร	ปสฺสํนฺตุ สมฺโย มมํ ๑
ทสฺสํนาย อติฏฺกนฺเต	นानาเวรชฺชเก ปุณฺ
กโรติ สฺสคฺคา โธกาถํ	น นิวาเรติ จกฺขุมา ๑
ปณฺณวีสฺติ วสฺสํนิ	เสวภูตสฺส เม สโต
น กามสํญฺญา อปฺปชฺช	ปสฺสํ ธมฺมสฺสธมฺมคํ ๑
ปณฺณวีสฺติ วสฺสํนิ	เสวภูตสฺส เม สโต
น โทสสํญฺญา อปฺปชฺช	ปสฺสํ ธมฺมสฺสธมฺมคํ ๑
ปณฺณวีสฺติ วสฺสํนิ	ภคฺวณฺตํ อปฺปจฺหิ
เมตฺเตน กายกมฺเมน	ฉายาว อนฺุปายินิ ๑
ปณฺณวีสฺติ วสฺสํนิ	ภคฺวณฺตํ อปฺปจฺหิ
เมตฺเตน วสฺสํกมฺเมน	ฉายาว อนฺุปายินิ ๑
ปณฺณวีสฺติ วสฺสํนิ	ภคฺวณฺตํ อปฺปจฺหิ
เมตฺเตน มโนกมฺเมน	ฉายาว อนฺุปายินิ ๑

พุทฺธสุตฺต จงฺกมณฺศสุตฺต	บิฏฺฐิจิโต อนุจงฺกมํ
ธมฺเม เทธียมานมฺหิ	ฉาณํ เม ชุทฺตปชฺชถ ๑
อหํ ตกฺรณํโยมฺหิ	เสโต อปฺปคฺคตมานโส
ตฺตถุ ๑ ปรีนิพฺพานํ	โย อมฺหํ อนุกมฺปโก ๑
ตทาสิ ยํ ภิณฑํ	ตทาสิ โดมนํ
ตฺตพฺพาการวฺรปเต	ตมฺพุทฺเธ ปรีนิพฺพุเต ๑
พหุสุตฺตโต ธมฺมธโร	โกธํารกฺโข มเหสีโน
จกฺขุ ตฺตพฺพสุตฺต โลกสุตฺต	อานนฺโท ปรีนิพฺพุโต ๑
พหุสุตฺตโต ธมฺมธโร	โกธํารกฺโข มเหสีโน
จกฺขุ ตฺตพฺพสุตฺต โลกสุตฺต	อนฺธกาเร ตโมนฺโท ๑
คคิมนฺโต สคคิมนฺโต	ธิติมนฺโต ๑ โย อิติ
ตฺตธมฺมาธารโก เถโร	อานนฺโท รัตนากโร ๑
ปริจฺฉินฺโน มยา ตฺตถา ๑ เป ๑	ภวเนตฺติ ตมฺพุทฺธาติ ๑

อานนฺโท เถโร ๑

อฺพุทฺธานํ

ปฺปสุโต อฺปคิสุโต อานนฺโท คโยติเม ปกิตฺติตา
 คาถาโย ตคฺคถ สงฺฆาตา สคคํ ปณฺจ ๑ อฺพุทฺธวรีติ ๑
 คคคิณฺปาโต นิฏฺฐิจิโต ๑

เถรคาถาย จตุตทาพัสสนิปาโต

[๓๘๘] ๑ น คณน ปุรกุชโศ จเร วิมโน โหติ สมาริ ทุตตโก
 นานาชนสงฺกโห ทุชฺช ๑ อิติ ทิสฺวาน คณฺ น โรจเยฯ
 น กุณานิ อูปพฺพเช มุณิ วิมโน โหติ สมาริ ทุตตโก
 โส อุตฺตโก รตฺถานุกิโธ อตฺถวิมฺวจฺจโย^๑ สฺวชาวโหฯ
 ปญฺโกติ หิ นํ อเวทฺยํ ยายํ วณฺทณฺปุชฺชา กุเตสฺ
 สฺสุมํ สตฺถ^๒ ทุรจฺจยํ สํกฺกาโร กาวรีเสณ ทุชฺชโหฯ
 เสนาสนมฺหา โอริชฺช นคฺวํ ปิณฺฑทาย ปาวีสี^๓ ฯ
 ภูณฺชนฺตํ ปุริสํ กุญฺจี สํกฺกจฺจนฺตํ อูปญฺจหิ^๔ ฯ
 โส เม^๕ ปกฺกเณน หตฺถเณน อาโถปํ อูปนามยิ
 อวโถปํ ปกฺกิณฺณตฺตํ อจฺจํ ๑ ๕ ๑ นิชฺชติ^๕ ฯ
 กุชฺชทมฺมตฺตํ นิสฺสํย อวโถปนฺตํ อภฺยชิตฺ^๖
 ภูณฺชมาเน จ ภูตฺเต วา เชตฺตจฺจํ เม น วิชฺชติ^๖ ฯ
 อุตฺตคฺคิฏฺฐปิณฺโฑ อวหาโร ปุติมฺมตฺตมฺจ^๖ โธสํ
 เสนาสนํ รุกฺขมฺมตฺตํ ปัสสํกฺกตฺตมฺจ จีวรํ
 ยสฺเสเต อภิสมฺมกฺกตฺวา ส เว จาตฺตทโส นโร ฯ
 ยตฺถ เอเก วิหณฺณนฺติ อารุหนฺตา สิตฺตจฺจํ
 ตตฺถ^๖ พุทฺธสฺส ทายาโท สมนฺปชฺชาโน ปตฺติสฺสโต

ย. ๑ สฺวชาวโหฯ ๒ ทุรพฺพทํฯ ๓ คํฯ ๔ นิชฺชติ ๕ โธสํฯ ๖ ตตฺตํฯ

อิทธิพลเนนุปลุตทุโธ	กตฺถงโย อภิรัฐหิตี ๑
มีนุชปาตปฏิกกนฺโต	เสถมารุขุห กตฺถงโย
ฉายติ อนุปาทาโน	ปทึนภยเมวโว ๑
มีนุชปาตปฏิกกนฺโต	เสถมารุขุห กตฺถงโย
ฉายติ อนุปาทาโน	ทยุหมานนฺตํ นิพพุโต ๑
มีนุชปาตปฏิกกนฺโต	เสถมารุขุห กตฺถงโย
ฉายติ อนุปาทาโน	กตฺถิจุโจ อนาสโว ๑
กเวริมาตาวิตตา	ภูมิกาคา มโนรมา
กุกฺขรภากรุทา รนฺมา	เต เสถา รนฺยนฺติ มํ ๑
นัตถพภวณฺณา รุจิรา	วาริสฺสตา สฺสจฺจนฺรธา
อินฺทโคปภสณฺณนา	เต เสถา รนฺยนฺติ มํ ๑
นัตถพภกฺกนฺตํ	กุกฺกาคารวรูปมา
วารณากรุทา รนฺมา	เต เสถา รนฺยนฺติ มํ ๑
อภิกฺขุชา รนฺมคตา	นคตา อิตฺถิ เสวิตา
อพฺภนฺนทิตา สิตฺถิ	เต เสถา รนฺยนฺติ มํ ๑
อถํ ฉายิตุกามสฺส	ปหิตคฺคตสฺส เม สโต
อถํ เม อตฺถกามสฺส	ปหิตคฺคตสฺส ภิกฺขุโน
อถํ เม ฉาสฺสํกามสฺส	ปหิตคฺคตสฺส สิกฺขุโต
อถํ เม โยคกามสฺส	ปหิตคฺคตสฺส ตาทีโน ๑
อุมฺมาปฺปฬวสฺमानา	คคณาพฺพณาทิตา

นानาทิชคณากิณณา	เต เตธรา รมยนุติ มํ ๑
อนากิณณา คหฺวเจหิ	มิตถังฆนิเสธวิตา
นानาทิชคณากิณณา	เต เตธรา รมยนุติ มํ ๑
อจุโณทิกา ปุณฺณสฺสิดา	โคณจฺจุตฺตมิกายุตา
อมฺพเสวาลลณฺณนา	เต เตธรา รมยนุติ มํ ๑
น ปณฺจจฺกิกเณ คุริเยน	รติ เม โหติ ตาทิสํ
ยถา เขกคฺคจฺจิตฺตสฺส	สมฺมา ชมฺมํ วิปสฺสโต ๑
กมฺมํ พหุํ น การเย	ปวิชฺชเชยฺย ชนํ น อญฺเยเม
โส อสฺสํโก วสํนฺนํคิทฺโธ	อตุณฺณวิญฺญติโย สฺสชาธิวาโ ๑
กมฺมํ พหุํ น การเย	ปวิชฺชเชยฺย อนตฺถเมตฺตี
กิจฺจติ กาโย กิตฺตมฺติ	ทฺถุชฺชิตฺโต สฺมณํ วิบุตฺติ ๑
โอยฺยสฺสพทตฺตมฺเตน	อตุตฺตานํปิ น ปสฺสํติ
ปตฺถกฺทฺธติ ^๑ จรติ	อหํ เสยฺโยติ มณฺณติ ๑
อเสยฺโย เสยฺยสมานํ	พาโต มณฺณติ อตุตฺตานํ
น ตํ วิญฺญู ปสฺสํนฺติ	ปตฺถกฺทฺธมนสํ นวํ ๑
โย จ เสยฺโยหฺมสมฺมํติ	นาหํ เสยฺโยติ วา ปุณ
หิโนหํ สติโส วาติ	วิธาสฺ น วิกมฺปติ ๑
ปณฺณวณฺตํ ตถาวาหิ	สํเตสฺส สฺสสมํหิตํ
เจโตสฺสมกฺกมฺนุคฺคํ	ตํ เว วิญฺญู ปสฺสํเร ๑

ยุ. ๓ อนตฺถเมยฺยเมตฺตี ๑ ๒ ปตฺถกฺทฺธติโว ๑

ยสัจจ สปุรหุมจาวีตฺ	การโว นุปถพุทธิ
อวกา โหติ สปุรหุมมา	นภโส ปุณฺณิ ยถา ฯ
เยสญจ หิริโธตฺตปโป	สทา สหุมมา อุนฺนุจิตํ
วิรูปุพฺพหุมจวียา	เคสํ ชีณวา ปุณฺนพุกวา ฯ
อุนฺนุทโต จปโต ภิกฺขุ	ปัสสกุเถน ปารุโต
กบิโ ว สหุมเมน	น โส เตนุปโลภติ ฯ
อนฺนุทโต จปโต	นิปโก สํวตฺตินทฺริโย
โลภติ ปัสสกุเถน	สโหโว คิริคพฺภเว ฯ
เอเต สหุมพุกา เทวา	อิทธิมนฺโต ยสสฺสสิโน
ทส เทวสฺสสฺสทานิ	สพฺเพ เต พุรหุมกายิกา
ธมฺมเสนาปติ ชีว	มหาณายิ สมหิตํ
สํวิปฺปุตฺตํ นมสฺสํนฺตา	คิณฺณจฺนติ ปณฺณชตฺกตา
นโม เต ปริสาชณฺณ	นโม เต ปุริสฺสุตฺตม
ยสัจจ เต นาภิชานาม	ยํบี นิสฺสํสาย ฌายติ ฯ
อจฺจนฺตํ วต พุทฺธานํ	คมฺภีโร โคจโร สโก
เย มยํ นาภิชานาม	พาดเวธี สมากตา ฯ
คํ ตถา เทวกาเยหิ	ปฺฐิตํ ปุชฺณาวรํ
สํวิปฺปุตฺตํ ตถา ทิสฺวา	กปฺปีนสฺส สิตํ อหุ ฯ
ยวตฺตา พุทฺธเชตฺตมฺหิ	สยฺยิตฺวา มหามฺหิ
ชุตฺตคฺคเณ วิสฺสิฏฺโงหิ	สทิสฺโส เม น วิชฺชติ ฯ

กาสาววตฺถุโถ อมโม นิราสโย
 ราคญจ โทสญจ คเถว โมหิ
 หิตฺตวา^๑ สฺส^๒ ปวณฺศโต วิหสฺส^๓ ฯ
 กทา อนิรุจ^๔ ๒ วจโรคนิรุจ^๕
 กายํ อิมํ^๖ มจฺจุรราชสฺส ปทฺธํ
 วิปสฺสฺมาโน วุตฺตภาโย วิหสฺส^๗
 เขโก จเน ตํ นุ กทา ภวิสฺสํติ ฯ
 กทา นุหิ ภยชนนํ ทุคฺคชาวหิ
 คณฺหาตตํ พหุวิธานุคฺคตํ
 ปณฺณามยํ ติชิณฺมสฺส คเหตฺตวา
 เจตฺตวา วเส ตมฺปิ กทา ภวิสฺสํติ ฯ
 กทา นุ ปณฺณามยมนุคฺคเตชํ
 สฺสคฺคํ อิตฺถํ^๘ อหฺมาทยิตฺตวา
 มารํ สเสถํ สหสฺสา ภยฺยสฺส^๙
 สหสฺสเน ตนฺนุ กทา ภวิสฺสํติ ฯ
 กทา นุหิ สพฺภิ สมากเมสฺสุ
 ทิฏฺฐสฺส ภาเว ชมฺมคฺคหิ คาทิหิ
 ยถาวทสฺส^{๑๐}หิ ชิตฺตนิทฺธิเยหิ

ย. ๑ หนฺตฺตวา ฯ ๒ วจโรคนิรุจํ ฯ ๓ มจฺจุรราชปทฺธํ ฯ
 ๔ สหสฺสาทิยิตฺตวา ฯ

ឥតុ គុតេយ្យំ គតិកំ កថា មេ ។
 កថា អុ មំ បាទុតកាធមេធិ
 អវេន គិយេន ឥតុវំ វេន
 ធិតិប្បយាគម្ពិ បពេ វឌ្ឍនតំ
 ឱវត្ថុតេ គណ្ហ កថា វាទិតុតិ ។
 កថា មឃ្មតុត ឥតុតិកិណ វេន
 កិច្ចតុត ឥតុតា គិរិកុបុរេ រុតំ
 បទុតុតិកុតា ធម្មតុត បកុតិយា
 ឥតុតិកុតេ គណ្ហ កថា វាទិតុតិ ។
 កថា អុ គុតំ មឃ្មំ ឥតុតុតិ
 បាទាធិតុតំ វេនវាធម្មតុត
 ធិតុតុតាធិ បកុតុតុតិកិច្ចតិ
 វិភិតំ គំ អុ កថា វាទិតុតិ ។
 កថា អុ វាទិតុត ឥតុតុតុតុត
 បកាធិតុត កាធិតុតុតុត ធិតុត
 ធិតុតុតុត ឥតុតុតុត ធិតុតុត
 ធិតុតុត ឥតុតុតុត គណ្ហ កថា វាទិតុតិ ។
 កថា ធិតុតុតុត ធិតុតុតុត ធិតុត
 ធិតុតុតុត ធិតុតុត ឥតុតុតុត

คุญไจ ภวิสฺสํ อธิคมฺม ธาณํ
 มเหสีโน ตนฺนุ กทา ภวิสฺสตี ฯ
 พหฺนุ วสฺสํ คยามฺหิ ยาจิโต
 อคารวาเสณ อถํ นฺ เต อิทํ
 คํ ทานิ มํ ปพฺพชิตํ สฺมานํ
 กิการณํ จิตฺตํ คุวํ น ยฺยชฺชตี ฯ
 นนฺ อหํ จิตฺตํ คยามฺหิ ยาจิโต
 ศิริพฺพเช จิตฺตฺรนา วิหงฺกมา
 มหิณฺทโฆสฺสคณฺนิทาภิชฺชโน
 เต คํ รมิสฺสํ วนมฺหิ ฉายินํ ฯ
 กุณฺมฺหิ มิตฺเต จ มียะ จ ฆาตเก
 ชิตฺตฺวารคํ กามคฺคณฺญจ โถเก
 สฺพพํ ปหาย อิทมฺชฺฌปาตโต
 อโถปปี คุวํ จิตฺตํ น มยฺห คุสฺสํลี ฯ
 มเมว เอคํ น หิตํ ปเรถํ
 สฺนฺนาหกาเถ ปรีเทวฺเตน กิ
 สฺพพํ อิทํ จถํ อิติ เปกฺขมาโน
 อภินิฏฺฐมํ อมคํ ปทํ ชิตฺถํลี ฯ
 สฺวคฺคฺตวาทิ ทฺวิปทานมฺคฺคฺตโม
 มหาภิสฺสโก นรทฺมสํวาริ

จิตฺตํ จตํ มกฺกฏธฺนฺนิภํ อิติ
 อวิคฺตราเคน สัจฺจทฺตนิวาริยํ ฯ
 กามา หิ จิตฺตรา มรฺตรา มโนรมา
 อวิทฺตสฺส ยตฺถ สิตา ปุณฺณชฺชา
 เตะ ทฺวณฺณมิจฺจนฺติ ปุณฺณภเวสฺสโน
 จิตฺเตน นํตา นิรये นินฺนํกตา ฯ
 มยฺยโกณฺณจามิรฺทมฺหิ กานเน
 ทํปฺหิ พฺยคฺเขหิ ปฺรทฺวโต วสํ
 กาเย อเปกฺขํ ชห มา ปิรารย
 อิตฺติสฺสํ มํ จิตฺต ปุเร นียฺยชฺชติ ฯ
 ภาเวหิ ฌานานิ จ อินฺทฺริยานิ จ
 พถานิ โฟชฺฌณฺคตฺสมาริภาวนา
 ติสฺสํ จ วิชฺชา ฌตฺส พุทฺธธตฺสเน
 อิตฺติสฺสํ มํ จิตฺต ปุเร นียฺยชฺชติ ฯ
 ภาเวหิ มคฺคํ อมตสฺส ปคฺคิตฺยา
 นียฺยานิกํ สํพฺพุทฺตทฺวชฺชโยคธํ
 อฏฺฐสงฺกิกํ สํพฺพุทฺติธตฺสโลชนํ
 อิตฺติสฺสํ มํ จิตฺต ปุเร นียฺยชฺชติ ฯ
 ทฺวณฺณนฺติ ชนฺเต ปฏฺฐิสฺสํ โยนิสฺสํ

ยโต จ ทุกุขํ สมนุเทติ ตํ ชห
 อีเรว ทุกุขสฺส กโรหิ อนุคํ
 อิติสฺส มํ จิตฺต ปุเร นิยุณฺขสฺส ๑
 อนิจฺจํ ทุกุขนฺติ วิปสฺส โยนิโส
 สฺสณฺณํ อนตฺตาทิ อหํ วนฺนติ จ
 มโนวิจาเร อปรนฺธ เจตโส
 อิติสฺส มํ จิตฺต ปุเร นิยุณฺขสฺส ๑
 มุณฺโห วิรูปํ อภิสํสาปมากโต
 กปาทหคฺคโถว กุเลสฺส ภิกฺขุสฺส
 ยุณฺขสฺส สคฺค วาเน มเหสีโน
 อิติสฺส มํ จิตฺต ปุเร นิยุณฺขสฺส ๑
 สฺสํวคฺคโต วิถิชนฺตวํ จรํ
 กุเลสฺส กาเมสฺส อสงฺกมาโนโส
 จนฺโท ยถา โทสินฺปุณฺณมาสียา
 อิติสฺส มํ จิตฺต ปุเร นิยุณฺขสฺส ๑
 อารณฺณโก โหติ จ ปิณฺฑปาตโก
 โสธานโก โหติ จ มํสฺสโก
 เนสฺสโก โหติ สทา ชฺเชว รโต
 อิติสฺส มํ จิตฺต ปุเร นิยุณฺขสฺส ๑

វិបេត្តោ វុត្តនាមិ យតា ធម្មេត្ថំ
 មូតេ គវ្ពំ ធម្មេត្តុ គមេវ ចិទុទ្ទតិ
 គត្ថប្រមំ ទិតុគ ចិតំ កវិទិតិ
 យមំ ចនិទុទុមុតិ ទតេ និម្មន្ទតិ ។
 ចរូប ភូរុក្ខកម ខេកាទារិ
 អ គេ កវិទុត្ថំ វទនំ ចិតានិកំ
 ភូត្តា អិ កាមា ក្ស្មកា មហេស្វរា
 និវុត្តានមេវាភិមនិ វិទុត្ថំ ។
 វាហំ ចត្តក្ខន្ទា ចិវិរិកតាយ វា
 អ ទិតុគតេ អ ទ ភូរក្ខន្ទកា
 ចាវិវត្តេ ទ ចិតំ អ និក្ខន្ទំ
 កតិ ទ គេ ទិតុគ ប្រវិទុត្ថិវៃ មយា ។
 ចប្បិទុត្តា ឥប្បិវិទុត្ថិ វនុត្តិកា
 មក្ខប្បហានំ វូបត្ថិម កុត្តត្ថំ
 ចិត្តត្ថំ មំ ទិតុគ គតា និម្មន្ទតិ
 ចិតានិ គុវំ កុទុត្តិ បុព្វេសិទ្ធិនំ ។
 គត្ថំ វិវុត្តន្ទ មីយាមីយន្ទ
 ឥត្ថានិ រូបានិ ឥត្ថា ទ វេតនា
 មនិវិយា កាមគុណា ទ វនុត្ថា
 វនុតេ ចិតំ ចាវត្ថិត្ថំ អ ចុត្ថតេ ។

យុ. ១ មនាមីយា ។ ២ ចាក្ខិកុំ ។

สัพพตฺถ เต จิตฺต วโจ กตํ มยา
 พหุสฺส ชาคัสสุ น เมธิ โกบีโต
 อชฺฌมคฺคตฺตมฺภาโว กตญฺญตฺตาย เต
 ทฺถุเช จิวั สํสํวิตํ ตยา กเต ๑
 ตฺวณฺณเวว โน จิตฺต กโรติ พฺราหฺมณฺโณ
 ตฺวํ ชฺชุตฺติยา ราชาทิสฺสํ กโรติ
 เวสฺสสา ๑ สํทฺฐา ๑ ภวาม เอกทา
 เทวตฺตํ วาปี ตเวว วาหสา ๑
 ตเวว เหตุ อสฺสุรา ภวามเส
 ตฺวํมฺตํ เนวียกา ภวามเส
 อโณ ติรจฺฉานคตฺตํ เอกทา
 เปตตฺตํ วาปี ตเวว วาหสา ๑
 น นฺน ทฺถุภิสฺสํสํสํ มํ ปฺนปฺนํ
 มฺหํ มฺหํ วารณิกํ ทฺถุสฺสํ^๑
 อุมฺมคฺคตฺเตเนว มยา ปโตภสิ
 กิณฺณจามิ เต จิตฺต วิราชิตํ มยา ๑
 อิทํ ปฺเร จิตฺตมจฺจวิ จาริกํ
 เยนิจฺฉนํ ยตฺถกามํ ยถาสฺสํ
 ตทชฺชํ นิคฺคหิสฺสํจามิ โยนิโส

หคฺคิ ปภินฺนํ วีย อญฺญสฺสคฺคโห ฯ
 สฺสคฺคา จ เม โถกมิมิ อธิญฺจหิ
 อนิจุจโต อทฺตจฺวโต อสํารโต
 ปกฺขนฺนท มํ จิตฺต ชินสฺสํ สําสเน
 ตาเวหิ โอฆา มหโต สฺสทฺตฺตฺตรา ฯ
 น เต อิทํ จิตฺต ยถาปฺปฺราณกํ
 นาทํ อตฺถํ ตฺยฺห วเส นิจฺจติตฺถํ
 มเหสฺสโน ปพฺพชฺชิตมฺหิ สําสเน
 น มาทิสฺสา โหณฺติ วินาสธาริโน ฯ
 นคา สมนุทฺทา สฺวริตา วสฺสฺนุชฺรา
 ทิสฺสา จตฺสฺสโส วิทิสฺสา อโรทิสฺสา
 สพฺเพ อนิจุจา ติภวา อปฺปทฺตฺตา
 กุหิ คโต จิตฺต สฺสํ รมิสฺสํสฺสํ ฯ
 ธี ธี ปฺรํ กิ มม จิตฺต กาหสฺสิ
 น เต อตฺถํ จิตฺต วสํณฺวคฺคโต
 น ชาตุ ภสฺสํ ทุภโต มุขํ นฺนเป
 ชิริคฺคํ ปฺรํ นวโสทสฺสทฺธิ ฯ
 วราหเอณฺณยฺยวिकाพฺหเสวิตะ
 ปพฺพการกฺขเญ ปกฺกเญว สฺสฺนุทเว
 นวมนพฺพนา ปาวุสฺสํสฺสคฺคกานเน

คหิ์ คุหาเคหคโค รมีถุสฺสํ ๑
 สฺนัถคฺควา สฺสธิดา สฺสเปชฺฌา
 สฺสจิตฺตปคฺคจฺจนฺนา วิหงฺกมา
 สฺสมณฺชฺไชสฺสคฺคณิการิคฺคชฺชิโน
 เต คํ รมีถุสฺสนฺติ วนฺนํหิ ฉายินํ ๑
 วุจฺจํมฺหิ เทเว จคฺคฺรจฺจเต ทิณฺเ
 สฺมปฺปมฺปิเต เมชฺฌนิภมฺหิ กานฺเน
 นคฺคฺนเร วิจฺฉิยฺสโม สยิสฺสํ
 คํ เม มฺมํ หิหิติ คฺคณฺณนิภํ ๑
 คกา คฺค กริถุสฺสามิ ยถามี อิสฺสโร
 ยํ ตพฺภติ เตณมี โหคฺค เม อถํ
 คํ คํ กริถุสฺสามิ ยถา อคฺคฺนทิตฺโต
 พิพารภสฺสํคํ ยถา สฺสมทฺธิคํ ๑
 คกา คฺค กริถุสฺสามิ ยถามี อิสฺสโร
 ยํ ตพฺภติ เตณมี โหคฺค เม อถํ
 วิริเยน คํ มยฺห วถานยิสฺสํ
 คชฺฉว มคฺคํ กุสฺสธงฺกุสฺสคฺคโค ๑
 คยา สฺสทฺนฺเตน อวคฺคฺกิตฺเตน ๒ หิ

หยเน โยคุคฺคาจวิโยว อฺชฺชชฺชนา
 ปโหมิ มคฺคํ ปฏิปชฺชิตุํ สิวํ
 จิตฺตานุรกฺขีหิ สฺတာ นิเสวิตํ ๑
 อารมฺมณเณ ตํ พตฺถา นิพนฺธิสฺสํ^๑
 นาคํว ฌมฺภมฺหิ ทพฺพหยา ราชฺชยา
 ตมฺเม สฺสคฺคํ สฺตียา สฺสภาวิตํ
 อนิสฺสิตํ สฺสพฺพภเวสฺสํ เหหิสฺส ๑
 ปณฺณาย เจตฺวา วิปถานุสารินํ
 โยเคน นิคฺคยฺห ปถเณ นิเวสฺสีย
 ทิสฺสวา สมนุทฺยํ วิภวณฺญํ สมนุภวํ
 ทายาทโก เหหิสฺส อคฺคควาทิโน ๑
 จตฺตพฺพิปถสฺสวสฺสํ อธิฐฺสิจิตํ
 คามณฺฑลํว ปริเนสฺสิ จิตฺต นํ
 นนุ สณฺโณชฺชนพฺพนฺนจฺฉิตํ
 สฺสเสวเส การุณิกํ มหามฺหานี ๑
 มิโค ยถา เสวิ สฺสจฺจิตฺตทณฺเน
 รมฺมํ คิริ ปาวิสฺสิ^๒ อพฺภมาตินํ
 อนากฺขเต ตตฺถ นเค รมิสฺสสฺส
 อสฺสยํ จิตฺต ปราภวิสฺสสฺส ๑

๑ ย. นิพนฺธิสฺสํ ๑ ๒ ม. อพฺภมาตินํ ๑

เย ตฺยฺห ฌนฺเทน วเสน วตฺติโน
 นรา จ นารี จ ฌนฺโณนฺติ ยํ สฺสํ
 อวิทฺทสฺสํ มาวรธานํวตฺติโน
 ภวามินนํทํ ทว จิตฺต เสวภาติ ๑
 คาสฺสโปฏฺเฐ เถโร ๑

อทุทธานํ

ปณฺณาสํมฺหิ นิปาตมฺหิ เอโก คาสฺสโปฏฺเฐ สฺสจ
 คาลาโย ตตฺถ ปณฺณาสํ ปุณฺ ปณฺจ จ อุตฺตรวํสํ ๑
 ปณฺณาสํนิปาโต สํมตฺโต ๑

เถรคาถาย สกฺขจิกนิปาโต

[๔๐๐] ๑ อารณฺณิกา มีนฺทปาติกา อญฺญาปคฺคตาคเต รตา
 ทาเถมฺม มจฺจุโน เสนํ อชฺชตฺตํ สฺสํมาหิตา ๑
 อารณฺณิกา มีนฺทปาติกา อญฺญาปคฺคตาคเต รตา
 ชฺชนามฺ ๒ มจฺจุโน เสนํ นพาคารวํ กุญฺชโร ๑
 รุกฺขมฺมฺลิกา สํตตฺติกา อญฺญาปคฺคตาคเต รตา
 ทาเถมฺม มจฺจุโน เสนํ อชฺชตฺตํ สฺสํมาหิตา ๑
 รุกฺขมฺมฺลิกา สํตตฺติกา อญฺญาปคฺคตาคเต รตา

ย. ๑ อวิทฺทสฺสํ ๑ ๒ ชฺชนาม ๑

ชุนามิ ^๑ มจฺจุโน เถน	นพาคาวโร ญฺชโร ๑
อฏฺฐจิกงฺกตฏฺฐิเก	มัสฺสหารุปฺปติพฺพิเต
อิรตฺถ ปรุเร ทฺตฺตคฺค	ปรคคฺเต มมายเส ๑
คฺคภสฺสฺเต ตโจนทฺเต	อฏฺฐคฺคมีฏฺฐาจิ
นว สฺสฺตานิ เต กาเย	ยานิ สฺสฺสทฺตติ สฺสพฺพทา ๑
คว สฺสว นวสฺส	ทฺตคฺคทฺต ^๒ ปวิชฺชชเย
ภิกฺขุ ปวิชฺชชเยเต ค	มีพฺหิย ยถา สฺสฺสจิกามิ ๑
เอวญฺเจ ค ชโน ชญฺเฆ	ยถา ชานามิ ค อหิ
ชารกา ปวิชฺชชเย	คฺคจฺจจฺจ นว ปาธุเส ๑
เอวเมคฺค มหาวิ	ยถา สฺมณ ภาสฺส
เอตฺถ เจเก วิสฺสทฺตติ	ปจฺจกฺคทฺต ชรคฺคโค ๑
ชากาสฺสฺมิ หตฺตทฺต	โย มณฺเฆเต รชเตเว
อณฺเณน วาปี รจฺเคน	วิชฺชาคฺคทฺตเมว ค ๑
คทากาสฺสํ จิตฺค	อชฺชคฺค สฺสฺสมาหิต
มา ปาปจิตฺเต ^๓ ชาสฺส	อชฺชคฺคทฺต ปจฺจจิกามิ ๑
ปสฺส จิตฺตคคํ พิมฺพ	อชฺชคฺค สฺสฺสสฺส
ชาคฺค พหุสฺสจฺจ	ยสฺส นคฺค ชว จิตฺติ ๑
คทาสฺสิ ย ภัสฺส	คทาสฺสิ โถมสฺส
อเนกการสฺสพฺน	สวปฺปคฺคทฺต นิพฺพุเต ๑

อนิจฺจา วต สงฺขารํ	อุปปาทวณฺณมฺปิโน
อุปปชฺชติว นินฺนชฺฌนฺติ	เตสํ วุပ္สโม สฺสโ ๑
สฺสุมํ เค ปฏฺวิชฺฌนฺติ	วาทคฺคํ อุตฺตนา ยถา
เย ปณฺณจกฺขนฺเต ปสฺสณฺติ	ปรโต โน ๑ อคฺคโต ๑
เย ๑ ปสฺสณฺติ สงฺขารํ	ปรโต โน ๑ อคฺคโต
ปจฺจุพฺพายัสสํ นิปฺปณฺ	วาทคฺคํ อุตฺตนา ยถา ๑
สํตฺติยา วีย โอมฏฺโง	ทฺยหฺมาเนว มคฺคเก
กามราคปฺปหานาย	สโต ภิกฺขุ ปรีพฺพเช ๑
สํตฺติยา วีย โอมฏฺโง	ทฺยหฺมาเนว มคฺคเก
ภวราคปฺปหานาย	สโต ภิกฺขุ ปรีพฺพเช ๑
โจทิโต ภาวิตฺตฺเตน	สํวรัณฺณคิณฺณาวินา
มิกฺกาณมาคฺค ปาสาทํ	ปาทงฺคฺคฺคฺเชน กมฺบปฺยํ ๑
น ยิทํ สํถิตมารพฺภ	น ยิทํ อปฺเปเน ทามสา
นิพฺพุทฺถนํมริคฺคณฺตพฺพํ	สํพฺพุทฺถนํปโมจณํ ๑
อฺยณฺจ ททโร ภิกฺขุ	อฺยณฺตมฺปิโรโส
ชาเรติ อนฺติมํ เทหํ	เชตฺตวา มาวํ สวาหนํ ๑
วิจฺจรมนุสฺสณฺติ วิชฺชชฺคา	เวการสฺส ๑ ปณฺทวสฺส ๑
นคฺคิวิจฺจโร ๑ ฉายติ	ปฺคฺคโต อปฺปฏฺธิมสฺส คาทิโน ๑
อุปสฺสนโต อุปรโต	ปณฺตเสนาสโน มฺหิ

ทายาโท พุทฺธเสฏฺฐสุตฺต	พฺรหฺมณา อภิวณฺทิตो ๑
อุปลสันฺทํ อุปรคํ	ปฺนฺตเสนาสนํ มุนี
ทายาโท พุทฺธเสฏฺฐสุตฺต	วณฺท พฺราหฺมณ กสฺสํปํ ๑
โย จ ชาติสํคํ กจุณ	สพฺพา พฺราหฺมณชาตโย
โสตุถิโย เวทสมฺปนฺโน	มนุสฺเสสฺสุ ปุณฺปุณฺนี ๑
อชฺฌมาโยโกมี เจ อสฺส	คินฺนุ เวทาน ปารคฺ
เอตสฺส วณฺทนาเยกํ	กถํ นาคฺชติ โสฬสํ ๑
โย โส อฏฺฐ วิโมกฺขานิ	ปุเรกคฺคํ อมุสฺสยิ
อนฺโถมํ ปฏฺธิโถมํ	คโต ปิณฺฑทาย กจุณติ
คาทิสํ ภิกฺขุ ๒ มาสํทิ	มาคฺคานํ ชณิ พฺราหฺมณ
อภิปฺปสาเทหิ มนํ	อรหนฺตมฺหิ คาทิเน
ชิปฺปํ ปณฺชติโก วณฺท	มา เต วิชฺฐิ มคฺคกํ ๑
น โส ปสฺสติ สทฺธมฺมํ	สํสาเรน ปฺรกฺขโต
อจฺจุกมํ ชินฺหปถํ	กุมฺคคฺคมนฺทาวติ ๑
กิมฺว มํพฺพหปติคฺโค	สงฺขารเ อธิมฺจุติโค
ปคาโพทฺถ ตาภสํกกาเร	คฺจุโน กจุณติ โปฏฺฐจฺโถ ๑
อิมฺนฺจ ปสฺส อายนฺทํ	สํวิปฺคคํ สฺทสฺสนํ ๑
วิมฺบคํ อุภโต ภาเค	อชฺฌคคํ สฺสํมาหิตํ ๑
วิสฺสณฺทํ ชินฺสโยคํ	เตวิชฺฐ มจฺจุทายินํ

ทกฺขิณฺณํ มนุสฺสํ	ปฺปณฺณกฺเขตฺตมฺนุสฺสํ ๑
เอเต สํพหุตา เทวา	อิทฺธิมนฺโต ยสฺสํ
ทสฺ เทวสฺสํ	สพฺเพ พุทฺธมฺปโรหิตา
โมคฺคตฺถนํ นมสฺสํ	คิณฺณํ ปณฺชตฺถนํ
นโม เต ปฺริยาสณฺณ	นโม เต ปฺริยตฺถนํ
ยสฺสํ เต อาสวํ ชีณํ	ทกฺขิณฺณํ ยสฺสํ ๑
ปฺฐิโต นรเทเว	อฺปฺปณฺโน มรณํ
ปฺปณฺทํ ภิโฆ โข	สจฺจํ นอภิมฺปิ ๑

ยสฺสํ มุทฺตํ สหสฺสํ โสโก

สํวิทฺโต สพฺพมกฺโข

อิทฺธิคฺคณฺณํ จุทฺตํ กาเล

ปสฺสํ เทวตา ส ภิทฺธ ๑

สํวิทฺโต ปณฺณํ สํเทน อฺปฺปณฺโน จ

โยปํ ปารํ โส ภิทฺธํ เอเตว ปโร สยํ ๑

โกณฺธสฺสํ สหสฺสํ อตฺตํ ชเนน นิมฺมิเน

อหํ วิทฺธํ สหสฺสํ สหสฺสํ สหสฺสํ ๑

สํวิทฺธํ ปารํ โส

โมคฺคตฺถนํ โสโก อสฺสํ สหสฺสํ

สํวิทฺธํ สหสฺสํ สหสฺสํ

นาโค ยถา ปฐิตคัมภ พนฺธนี ๑

ปริจฺฉินฺโน มยาสํสฺสกา ๑ เป ๑ ภวเนตฺติ สํมูหตา ๑

ยสฺส จตฺถาย ปพฺพชฺชิตอ อคารสฺมา อนคาริยํ

โส เม อตฺถโก อนุปฺปตฺโต สพฺพสํโยชนกฺขโย ๑

กัทิสํ นิริโย อาสี ยตฺถ ทสฺสํ อปจฺจถ

วิธูํ สํวกฺกมาสํชฺช กกฺกสํนฺธมฺจ พฺราหฺมณํ ๑

สํคํ อาสี อโยสํกฺก สพฺเพ ปจฺจตฺตเวทนา

อัสสํ นิริโย อาสี ยตฺถ ทสฺสํ อปจฺจถ

วิธูํ สํวกฺกมาสํชฺช กกฺกสํนฺธมฺจ พฺราหฺมณํ ๑

โย เอตมภิชานาติ ภิกฺขุ พุทฺธสฺส สํวโก

คาสิสํ ภิกฺขุมาสํชฺช กณฺห ทฺวํ นิคฺคจฺฉติ ๑

มชฺเช สํครตฺตํ คิณฺณนฺติ วิมานา กปฺปฏฺฐายโน

เวฬุริยวณฺณา รุจิรา อจฺจิมฺหโต ปภสฺสรา

อจฺฉรา ตตฺถ นจฺจนฺติ ปฏฺฐ นานคฺตวณฺณโย

โย เอตมภิชานาติ ๑ เป ๑ กณฺห ทฺวํ นิคฺคจฺฉติ ๑

โย จ พุทฺเธน โจทิตอ ภิกฺขุสํสํสํสํ เปกฺขโต

มิการมาตุ ปาสํทำ ปาทงฺคฺคฺจเณ กมฺปยิ ๑

โย เอตมภิชานาติ ๑ เป ๑ กณฺห ทฺวํ นิคฺคจฺฉติ ๑

โย เวชยนฺตปาสํทำ ปาทงฺคฺคฺจเณ กมฺปยิ

อิทฺธิพฺเตนฺตตฺถทฺโร สํเวเชติ จ เทวตา ๑

โย เอตมภิชานาติ ๑ เป ๑	กณฺห ทุกฺขํ นิคฺคจฺจนฺตี ๑
โย เวชยนฺตปาสาเท	สํกมํ โส ปริปฺปฺพจฺจติ
อปี อากุโส ชานาติ	ตณฺหกฺขยวิมฺมุตฺติโย
ตสฺส สกฺโก วิยาภาสี	ปณฺหํ ปุณฺโณ โย ยถาคถํ
โย เอตมภิชานาติ ๑ เป ๑	กณฺห ทุกฺขํ นิคฺคจฺจนฺตี ๑
โย พุทฺธมานํ ปริปฺปฺพจฺจติ	สุทฺธมฺมํ อภิโตสํ
อชฺชวาปี เต อากุโส ตํ ทิฏฺฐิ	ยา เต ทิฏฺฐิ ปุเร อหุ
ปสฺสํสึ วักคฺคตฺตํ	พุทฺธมฺโถเก ปภสฺสํ
ตสฺส พุทฺธมา วิยาภาสี	ปณฺหํ ปุณฺโณ โย ยถาคถํ
น เม มารีสํ ตํ ทิฏฺฐิ	ยา เม ทิฏฺฐิ ปุเร อหุ ๑
ปสฺสํสึ วักคฺคตฺตํ	พุทฺธมฺโถเก ปภสฺสํ
โสหฺมชฺช กถํ วชฺชํ	อหํ นิจุจฺจิมฺหิ ปสฺสํสึ ๑
โย เอตมภิชานาติ ๑ เป ๑	กณฺห ทุกฺขํ นิคฺคจฺจนฺตี ๑
โย มหาเนรฺโณ กุณฺโณ	วิโมกฺเขน อปสฺสํสึ
ฉนํ ปุพฺพวิเทหํ	เย จ ภูมิสฺสา นรา
โย เอตมภิชานาติ ๑ เป ๑	กณฺห ทุกฺขํ นิคฺคจฺจนฺตี ๑
น เว อคฺคิ เจตยติ	อหํ พาลํ ทหามิ
พาโถ จ ชลิตมคฺคิ	อาสชฺช นํ ปทฺยหติ
เอวเมว ตุวํ มาร	อาสชฺช นํ ตถาคถํ
สยํ ทหิสฺสํมตฺตํ	พาโถ อคฺคิ ว สมนุสฺสํ ๑

อปฺปณฺณํ ปสวํ มาโร อาสชฺช นํ ตถาคคํ
 กิณฺหุ มณฺณณฺสี ปาปมํ น เม ปาปํ วิปจฺเจติ ฯ
 กรโต เต มียฺยเต ปาปํ จิรฺรตฺตยาช อนุตฺต
 มาร นิพฺพิณฺนท พุทฺธมฺหา อาสํ มากาสิ ภิกฺขุสุ ๑
 อิติ มารํ อตฺตชฺเชติ ภิกฺขุ เกสภพาวเน
 ตโต โส ทุมฺมโน ยถุโช ตตฺตถฺวณฺตรรายตํติ ฯ
 อิตถํ สุทํ อายสฺมา มหาโมคฺคฺคตฺตาโน เถโร คาถาโย
 อภาสิตฺตภาติ ฯ

ขุทฺธานํ ภวติ

สญฺจิกมฺหิ นิปาตมฺหิ โมคฺคตฺตาโน มหิตฺธิโก
 เอโกว เถโร คาถาโย อญฺจสญฺจํ ภวณฺติ ตาติ ฯ
 สญฺจิจิโก นิปาโต นิญฺจิจิโต ฯ

เถรคาถาย มหานิปาโต

[๔๐๓] • นิภฺขณฺตํ วต มํ สฺนฺตํ อคารสฺมา อนคาริยํ
 วิตกฺกา ขุปภวณฺติ ปคพฺภา กณฺหโต อิม
 อุกฺคปฺปตฺตา มหิตฺถสาธา สิกฺขิตา ทพฺพธมฺมิโน
 สมนฺตา ปริทฺธิเรยฺยํ สหสฺสํ อปถายินํ ๑
 สเจปํ เขตฺตกา ภิชฺชโย อาคมิสฺสสฺนฺติ อิตฺถิโย
 เนว มํ พฺยารยิสฺสสฺนฺติ รมฺเมสฺสุมฺหิ ปติญฺจิจิโต ฯ

สก็ หิ เม สุตํ เอกํ	พุทธัสสัจจพณฺธุโน
นิพฺพานคฺคมนํ มคฺคํ	ตตฺถ เม นิรโต มโน ๑
เขวณฺเจ มํ วิหรนฺตํ	ปาวีเม อูปกณฺฐสฺส ^๒
ตถา มจฺจุ กริยฺสํ	น เม มคฺคํ อุตฺถกฺขสฺส ๑
อวตํ รัตติยํ ปหาย	สพฺพโส เคหสฺสคณฺธุจ วิตกฺกํ
วณฺถํ น กรียะย ภูทิจฺฉิ	นิพฺพนถา อวณฺโถ ส หิ ภิกฺขุ ๑
ยมิธ ปถวิมฺยุจ วิชาสํ	รูปคตํ ชคโคตรํ กิณฺณํ
ปรัชียะยติ สพฺพมณฺิจํ	เอวํ สเมจฺจ จรณฺติ มุคฺคตฺถา ๑
อปรีตํ ชนา คธิตาเส	ทิจฺฉสฺสเถ ปฏฺิเฆ จ มุเต จ
เขตฺถ วิโนทย ญนฺทมนเโส	โยเขตฺถ น ติปฺปติ มุนิ ตมาหุ ๑
อฏฺฐสฺสจฺฉิตฺตา สวิตกฺกา	ปฺกฺกฺขชนคาย อธมฺมนิวิจฺจา
น จ วคฺคคตฺสสฺส ภูทิจฺฉิ	โน ปน ทฏฺฐสฺสจฺฉตฺถาณํ ^๓ ส ภิกฺขุ ๑
ทพฺโพ จิรฺรคตํ สสมาหิโต	อฏฺโถ นิปโก อปฺปีหาตุ
สณฺฑํ ปทฺมชฺฌคฺคมา มุนี	ปฏฺิจจ ปรีนิพฺพุโต กงฺขติ กาดํ ๑
มานํ ปชฺหสฺสํ โคตม	มานปถมฺยุจ ปชฺหสฺสํ อเสสํ
มานปถสฺมํ สมฺจุตฺติโต	วิปฺปฏฺิสารํ หุคฺควา จิรฺรคตํ ๑
มกฺกเชน ปกฺกฺขิตา ปชา	มานหตา นิรยํ ปตฺนฺติ
โสจฺจนฺติ ชนา จิรฺรคตํ	มานหตา นิรยํ อูปปฺนฺนา ๑
น หิ โสจฺจติ ภิกฺขุ กทาจิ	มคฺคชฺฉิโน สมนฺมา ปฏฺิปปนฺโน

ย. ๓ เขวเมว ๑ ๒ อูปกณฺฐสฺส ๑ ๓ ปทฺฐตฺถาณํ ๑

กิตฺติณฺณํ สัจจญาณุโกติ	ธมฺมทสฺสตี ตมาหุ ตถตฺถํ ฯ
ตสฺมา อธิโต อธิมมานวา	นีวณานิ ปหาย วิสฺสุทฺโธ
มานณฺณํ ปหาย อเสถํ	วิชฺชชายนฺตฺกโร สมิติวํ ฯ
กามราเคน ทยฺหามิ	จิตฺตํ เม ปรีทยฺหิติ
ธํมฺมํ นิพฺพุตํ พุทฺธิ	อนุกมฺปาย โคตม ฯ
สณฺณาย วิปริเยธํ	จิตฺตคฺเค ปรีทยฺหิติ
นิมิตฺตํ ปรีทยฺเชหิ	สํภํ ราชูปถัมมํ ฯ
อสุทฺถํ จิตฺตํ ภาเวหิ	เชกฺขคฺคํ สุตฺตมาหิตํ
สตี กายคฺคา คฺคฺคฺค	นิพฺพุทฺทาพฺพุโต ภว ฯ
อนิมิตฺตณฺณํ ภาเวหิ	มานานุสฺสมชฺชช
คโค มานาภิสฺสมยา	อฺปถนฺโต จริสฺสสฺสํ ฯ
คเมว วาจํ ภาเสยฺย	ยายตฺตานํ น ตาปเย
ปเร จ น วิหิเสยฺย	ธํ เว วาจา สฺภาสิตา ฯ
มียวาคเมว ภาเสยฺย	ยา วาจา ปฏินนฺทิตา
ยํ อนาทาย ปาปานิ	ปเรธํ ภาสฺสเค มียํ ฯ
สจฺจํ เว อมตา วาจา	เอธํ ธมฺโม สนนฺตโน
สจฺจํ อคฺคเณ จ ธมฺเม จ	อหุ สนนฺโต ปตฺติจฺจิตา ฯ
ยํ พุทฺโธ ภาสฺสคํ วาจํ	ธมฺมํ นิพฺพุตํ ปตฺติยา
ทฺถุสสฺสสฺสคฺคิรียาย	ธํ เว วาจาณมฺมคฺคมา ฯ
คฺคฺคฺคปณฺณิเย เมธวํ	มคฺคคามคฺคสฺส โกวิท

ตำรวจุโต มหาปณฺโณ	ธมฺมํ เทเสติ ภิกฺขุณฺํ ๑
ตํชิตฺเตนบี เทเสติ	วิตุถาเรนบี ภาสฺติ
ตํติกาเยว นิคฺโขโส	ปฏฺฐิภาณํ อุตฺถยฺยติ ๑
ตสฺสํ ตํ เทสยนฺตสฺสํ	สฺสณฺนตา มรฺรํ คีรํ
สเรน ราชํเยน	สวณฺเณน วคฺคฺคฺนา
อฺทคฺคฺกจิตฺตา มฺกิตฺตา	โสํตํ โอเชนฺติ ภิกฺขุโว ๑
อชฺช ปณฺณรเส วิสฺสุทฺธิยา	ภิกฺขุ ปณฺจสํตา สํมาคตา
สํโยชนพฺพนฺนจฺฉิตฺตา	อนฺนิมา ชฺฉนฺปฺนพฺพว อีสํ ๑
จกฺกกวตฺตี ยถา ราช	อมจฺจุปฺริวาริโต
สมนฺตา อนฺุปริเยติ	สํครนฺตํ มหิํ อิมํ ๑
เอวํ วิชิตสํกฺขามํ	สํตฺถวาทํ อนฺนคฺคฺรํ
สํวกา ปยฺรปาสฺนติ	เทวิชฺชว มจฺจุหยาโย ๑
สพฺเพ ภควโต ปุคฺคา	ปถาโป เอคฺถ น วิชฺชติ
คณฺหาสํตฺตสฺสํ หนฺตารํ	วณฺเท อาทิจฺจุพฺพนฺนํ ๑
ปโรสํสํสํ ภิกฺขุณฺํ	สํคตํ ปยฺรปาสฺติ
เทเสนฺตํ วิรชํ ธมฺมํ	นิพฺพานํ อกฺโขภยํ ๑
สฺสณฺนติ ธมฺมํ วิปฺลํ	สํมมาสํมพฺพุทฺธเทสํ
โสํภติ วต สํมพฺพุโ	ภิกฺขุสํชปฺรภฺชโต ๑
นาคนาโมสํ ภควา	อิสฺสนํ อีสํสํคฺคฺโม
มหาเมโฆว หุคฺควาน	สํวเก อภิวสฺสํสํ ๑

ทิวาวิหารา นิกฺขมฺม	สํคฺคฺตสํสํนภมฺยคทา
ธาวโก เต มหาวีร	ปาเท วนฺทติ วฺจฺจิสํ ๑
ณฺมมคฺคปถํ มารสํสํ	อภิกฺขุยฺย จรติ ปภิสฺส ขิณานิ
คํ ปสํสํส พนฺธนปมฺมจกรํ	อสิคํว ภาคิสํส ปวิภชฺส ๑
โธชสํสํ หิ นิตฺถรณคฺคํ	อเนกวิหิตํ มคฺคํ อภฺชาสิ
คสํมิณฺจ อมเต อภฺชาคเต	ธมฺมทสํสา จิตฺตา อสํหิรา ๑
ปชฺชชฺชคกโร อติวิชฺฌ	สํพฺพจิตฺตํ อติภฺกมมทฺธํ ^๓
ณฺทฺวา จ สํจฺฉนิกคฺวา จ	อคฺคํ สํสํ เทสฺย ทสํทฺธานํ ๑
เอวํ สํเทสฺส เต ธมฺเม	โก ปมาโท วิชานํคํ ธมฺมํ
คสํมา หิ คสํสํภควโต สํสํเน	อปฺปมคฺคโต สํทธานมสํสํมฺนุสสิคฺเข ๑
พฺพุทฺธานพฺพุทฺโธ โย เถโร	โกณฺฑนฺณโย คิพฺพนิกฺขโม
ถาภํ สํจฺฉวิหารานํ	วิเวกานํ อภินฺทิสํ ๑
ยํ ธาวเกน ปคฺคคพฺพํ	สํคฺคฺตสํสํนภารินา
สํพฺพสํสํ คํ อนฺนปคฺคคํ	อปฺปมคฺคสํสํ สิกฺขโต ๑
มหานฺนภาโว เตวิชฺช	เจโตปฺริยโกวิทฺโ
โกณฺฑนฺณโย พฺพุทฺธทายาโท	ปาเท วนฺทติ สํคฺคฺตโน ๑
นาคสํสํส ปสํสํส อาสํนํ	มฺหํ ทฺถสํสํส ปารคฺคํ
ธาวกา ปยิริปาสํนฺติ	เตวิชฺชสา มจฺจุทายิโน ๑
เจตสํสา อนฺนปฺริเยติ	โมคฺคคฺคตฺถาโน มหิทฺธิโก

๓ ย. อติภฺกมมทฺธทา ๑

จิตฺตํ เหน้ สัมเนวสํ วิปฺปมุตฺตํ นิรุปรํ ๑
 เหวํ สัพพชฺชสฺสํปณฺณํ มุนีํ ทฺถชฺชสฺสํ ปารคฺคํ
 อเนกาการสฺสํปณฺณํ ปยิริปาสฺสนฺติ โคตมํ ๑

จณฺโท ยถา วิคตวตฺถาเก นเก

วิโรจติ วิคตมโตว ภาณฺมา

เอวํปิ อชฺชสฺสํ ทฺวํ มหามุนี

อติโรจสํ ยถาสํ สัพพโลเก ๑

กาเวยฺยมตฺตา วิจริมฺหา	ปฺพุเพ คามา คามํ ปฺรา ปฺรํ
ชถทฺทสํมิ สมฺพุทฺธํ	สัพพชฺชมาน ปารคฺคํ ๑
โส เม รมฺมเทเสสิ	มุนีํ ทฺถชฺชสฺสํ ปารคฺคํ
รมฺมํ สํสุวา ปสฺสํทิมฺห	สํทฺธา โน อปฺปชฺชถ ๑
คตฺถสํหํ วจฺนํ สํสุวา	ชนฺเช อายตฺตานํ จ
ธาคฺคโย จ วิทิตฺวาน	ปฺพุทฺธํ อนคาริยํ ๑
พฺพหฺนํ วต อตฺถาย	อฺปฺปชฺชสนฺติ ตถาคตา
อิตฺถํ ปฺริสํณญจ	เย เต สํสํณการกา ๑
เตสํ โห วต อตฺถาย	โพธิมชฺฌคมา มุนี
ภิกฺขุณฺโณ ภิกฺขุณฺณญจ	เย นิยามคตฺทสา ๑
สํเทสิตา จกฺขุมตา	พฺพุทฺธนาทิจฺจพฺพชฺชนา
จตฺตาริ อริยสํจุจํ	อนุกมฺปาย ปาณินํ
ทฺถชฺชํ ทฺถชฺชสฺสํปปาทํ	ทฺถชฺชสฺสํ จ อติกฺกมํ

ឧរិយឈ្មឡង្គុកិកំ មកុកំ តុក្កុប្បស្សន្តាមិនី ។
 ខេរមេតេ គតា វុគ្គតា វិញ្ញុទា មេ គេ យតាគតា
 ឥត្ថតុត្ថ មេ ឧប្បត្ថតុត្ថ កតំ បុត្តត្ថ ឥត្ថនំ ។
 ឥត្ថាគតំ វុគ្គ មេ ឧត្ថិ មម បុត្តត្ថ ឥត្ថនិកេ
 ឥត្ថិភក្កេត្ថ ធម្មមេត្ថ បំ ឥត្ថុទំ គត្ថបាគមី ។
 ឧភិយ្យាបារមិប្បត្ថតុត្ថ ឥត្ថត្ថាគត្ថិឥត្ថិកេ
 គេវិឡិ ឧត្ថិប្បត្ថតុត្ថ គេត្ថិប្បិយកិវិកេ ។

បុគ្គលាមិ ឥត្ថត្ថារមនិមប្បឈ្មំ
 វិញ្ញុទេវ ធម្មមេ យិ វិទិកិកុទានំ គេត្ថា
 ឧគ្គតាវេ កាតមកាតិ វិក្កុ
 ឈាត ឧត្ថត្ថ ឧភិប្បត្ថតុត្ថ ។
 និក្ករត្ថប្ប ឧត្ថិ គត្ថ អាមំ
 គយា កតំ ភក្កា បុរាមុនត្ថ
 ឥត្ថ កំ អមត្ថ ឧទិ មុត្ថបេក្ខ
 ឧរត្ថវិវិយ ត្ថត្ថរមមត្ថត្ថ ។
 កំ ឥត្ថកំ ឥត្ថ មមមី ឥត្ថេ
 ឧប្បត្ថត្ថិកុទាន ឥត្ថត្ថត្ថត្ថ
 ឥត្ថត្ថត្ថត្ថ ណ ឥត្ថនាយ ឥត្ថ
 គត្ថ ឬ ឥត្ថតា គត្ថត្ថត្ថត្ថត្ថ ។

ឬ. ៣ មុត្ថបេក្ខ ។ ២ ឥត្ថត្ថត្ថត្ថ ។

นิรุเทว โน วิจิกิจุณํ พุทธิ เมตํ
 ปรินิพพุตํ เวทย ภริปณณ
 มชฺฌเมว โน ภาสํ สมนุคจกฺข
 สกฺโกว เทวาน สหสฺสเนคฺโคโต ฯ
 เย เกจิ คณฺฐา อธิ โมหมคฺคา
 อณฺเฏวณปฏฺฐา วิจิกิจุณฺณจํนา
 ตถาคคํ ปคฺควา น เต ภวนฺติ
 จกฺขุํ หิ เขตํ ปรมํ นรานํ ฯ
 โน เจ หิ ชาตุ ปุริสํ กิเเตเส
 วาโต ยถา อพฺภวณํ วิหาเน
 ตโมวสฺสํ นิพฺพุโต สํพุทฺโธโก
 ไชติมนฺโตบี น ปภาเสยฺยุํ ฯ
 ชีรํ จ ปชฺชฺชิตถรา ภวนฺติ
 คณฺธํ อหํ ชีรํ ตเถว มณฺเฎ
 วิปสฺสณํ ชานมฺปาคมิณฺห
 ปริสําย โน ธาวิโกโรหิ กปฺปํ ฯ
 ชิปปํ คิริ เอยย วคฺคํ วคฺคํ
 หิโสว ปคฺคยฺห สณิกํ นิณฺฐํ
 พินฺทุสฺสเรน สํวิกปฺปิเตน
 สํพุเพว เต อชฺชชฺคตา สํโนม ฯ

ปห็นชาติมรณํ อเสถํ
 นิคฺคยฺห โธณํ วเทสฺสํสามิ ฐมฺมํ
 น กามกาโร หิ ปุณฺณชฺชนานํ
 สงฺเขยฺยกาโรว ตถาคคานํ ๑
 สมนฺปนฺนเวยฺยากรณํ ตเวทํ
 สมนฺชฺชปณฺณสฺสํ สมนฺคฺคหํ
 อยฺมณฺชติ ปจฺฉิโม สุปฺปณฺนามิโต
 มา โมหิยิ ชานมโนมปณฺณ ๑
 ปโรวํ ธรรมมฺมํ วิทิตฺวา
 มา โมหิยิ ชานมโนมวิริย
 วาวิ ยถา ฆมฺมณิฆมฺมตฺตโต
 วาจาภิกฺขุชามิ สํคํ ปวสฺสํ ๑
 ยทฺตฺถิกิ^๑ พฺรหฺมจฺริยํ อจฺจริ
 กปฺปายโน กจฺจิสฺสํ คํ อโมฆํ
 นิพฺพายิ โส อาทุ สจฺจปาทีเสโส
 ยถา วิมฺมตฺโต อหุ คํ สฺสโณม ๑
 อจฺฉเรจฺฉิ ตณฺหํ อิชฺช นามรฺูเป (ติ ภควา)
 ตณฺหาเย โสคํ ทิฆรคฺคตานุสฺสยิ^๒
 อตฺตาริ ชาติมรณํ อเสถํ

๑ ย. ยทิตฺถิยํ ๑

อิฐจาพรวี ภควา ปณฺจเสฏฺโง ๑

เขต สุกฺวา ปลัฑามิ	วโจ เต อธิสํสฺสุม
อโมฆํ กิร เม ปุณฺจํ	น มํ วณฺเจสิ พฺราหฺมณ ๑
ยถาวาที ตถาการิ	อหุ พุทฺธสฺสํ สํวโก
ปจฺฉินฺทํ มจฺจุโน ชาตํ	ตตํ มายาวิโน ทพฺหํ ๑
อทุกฺสํ ภควา อาทิ	อูปาทานสฺสํ กปฺปีย
อจฺจุคา วต กปฺปายโน	มจฺจุเชยฺยํ สํสฺสุม ๑
ตํ เทวเทวํ วณฺทามิ	ปฺปฺตฺตฺตฺตํ ทวิปฺปฺตฺตฺตํ
อนฺุชาตํ มหาวีรํ	นาคํ นาคสฺสํ โอสฺสรมฺหิ ๑

อิฐกํ สุกํ อายสฺมา วจฺกัโส เถโร คากาโย อภาสิตฺถาติ ๑

มหา นิปาโต นิฏฺฐิต ๑

สํสฺสุมฺหิ นิปาตฺมฺหิ	วจฺกัโส ปฏฺิภาณวา
เอโกว เถโร นตฺถณฺโณ	คากาโย เอกสํสฺสุม ๑
สํสฺสํ โหนฺติ ตา คากา	คัณฺธิ สํสฺสุมฺหิ ๑
เถรา ๑ เทว สํสา สํสฺสุม	จตฺตฺตฺตโร ๑ ปภาสิตา
สัณฺหาทํ นทฺตฺตฺตฺตํ	พุทฺธปฺปฺตฺตฺตํ อนาสฺวา
เชมนนฺตํ ปาปฺปณฺตฺตฺตฺตํ	อคฺคิณฺทฺตฺตฺตํ นิพฺพุตฺตฺตํ ๑

เถรคาถา นิฏฺฐิตา ๑

สุตตทุตปิฏเก ชุตทุทกนิกายสุส เถรวคาคา

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สัมมาสัมพุทธสฺส ฯ

เถรีคาถา ๑๒๖ เถกนิปา ๓

[illegible]

[๔๐๔] ๓ ปุณฺณ ปุรตฺถุ ชมฺเมหิ จนฺโท ปณฺณรเสว
 ปริปุณฺณาย ปณฺณาย ตโมกฺขนํ. ปทาถย ๗

ປຸງ​ណາ ។

[๔๐๕] ๔ คิตุเต สิกขสฺส สิกขาย มา ทํ โยคา อปรจุจฺกํ
 สพฺพโยทวิสํยุตฺตา จร โถเก อนาสฺวา ฯ
 คิตุตา ฯ

៣ ប្ត. អ្នកស្រាវជ្រាវ ។

[๔๐๖] ๕ ทิสฺเส ยฺยชฺชสฺสํ รมฺเมหิ ชฺโณ คํ มา อฺปฺปจฺจกา
ชฺฌนาคฺคตา หิ โสจฺนติ นิชฺฌมฺหิ สํปปีตา ฯ

อญฺเฏตฺวา ทิสฺสา ฯ

[๔๐๗] ๖ ชีเว นิโรธํ ญฺสฺสํ สญฺญาวุပ္ปมํ สฺสํ
ธารายเหติ นิชฺฌานํ โยคกฺเขมํ อนุคฺคฺรํ ฯ

ธีรํ ฯ

[๔๐๘] ๗ ธีรํ ชีเวหิ รมฺเมหิ ภิกฺขุณี ภาวิตฺตฺนทฺริยา
ธาวเหติ อนุคฺคิมํ เทหิ เชตฺวา มาวํ สฺวาหนํ ฯ

อญฺเฏตฺวา ธีรํ ฯ

[๔๐๙] ๘ สทฺธาย ปพฺพชิตฺวาน มิตฺเต มิตฺตฺรตา ภว
ภาเวหิ กุสฺสเถ รมฺเม โยคกฺเขมสฺสํ ปตฺติยา ฯ

มิตฺตา ฯ

[๔๑๐] ๙ สทฺธาย ปพฺพชิตฺวาน ภทฺเร ภทฺรฺรตา ภว
ภาเวหิ กุสฺสเถ รมฺเม โยคกฺเขมํ อนุคฺคฺรํ ฯ

ภทฺรํ ฯ

[๔๑๑] ๑๐ อฺปฺปสฺมา ตฺเร โอฆํ มจฺจุเชยฺยํ สฺสํคฺคฺรํ
ธาวเหติ อนุคฺคิมํ เทหิ เชตฺวา มาวํ สฺวาหนํ ฯ

อฺปฺปสฺมา ฯ

[๔๑๒] ๑๑ สฺมมฺมคฺคา สํสํ มุคฺคฺคฺมฺหิ คฺคฺหิ ชฺชชฺเชหิ มุคฺคฺติยา
อฺทฺทฺกฺชเณ มุสฺสเณ ปตฺติยา ชฺชชฺชเณ จ

๔๔๔ สัจจตนฺตมฺปิฏเก ชฺชุตฺตกนิกายสฺส เถวฺรคาคา [๔๓๓

มุตฺตมฺหิ ชาติมรณา ภวเนตฺติ สฺมฺหตา ๑

มุตฺตา ๑

[๔๓๓] ๑๒ ฉนฺทชาตา อวธายี^๑ มนสา ๑ มุญฺจา^๒ สฺยา

กาเมสฺส อปฺปปฏิพทฺธจิตฺตา อุตฺตรโสตาติ อฺจุจฺจติ ๑

ธมฺมทินฺนา ๑

[๔๓๔] ๑๓ กโรธ พุทฺธสํสํ ยํ กตฺวา นานุตฺตบฺปติ

ชิปฺปํ ปาทานิ โธวิตฺวา เขมมฺเห นิสฺสํทถ ๑

วิสาชา ๑

[๔๓๕] ๑๔ ธาคูโย ทฺวชฺชโต ทิสฺวา มา ชาติ ปุณฺราคมิ

ภเว ฉนฺทํ วิราเชตฺวา อฺปสฺนฺตา จริสฺสํสํ ๑

สฺมฺนา ๑

[๔๓๖] ๑๕ กาเยน สํวฺตา ธาสฺ วาจาเย อฺทฺ เจตสา

สฺมฺตํ ตณฺหํ อพฺพยุห สํตฺติฏฺฐมฺหิ นิพฺพุตา ๑

อฺคฺคฺตรา ๑

[๔๓๗] ๑๖ สฺจํ ทวํ อฺทฺตมฺปิเก เสหิ กตฺวา โจเพน ปารุตา

อฺปสฺนฺโต หิ เต ราโค สํตฺติฏฺฐาสฺสิ นิพฺพุตา ๑

สฺมฺนา อฺทฺตมฺปพฺพชิตา ๑

[๔๓๘] ๑๗ ปิณฺธุปาทํ จริตฺวาน ทณฺฑมาทายี^๓ ทฺวพฺพตา

เวรมาเนหิ คตฺเตหิ คตฺเถว นิปตฺติ ฉมา

ย. ๑ อวธายเ ๑ ๒ มุญฺจา ๑ ๓ ทณฺฑโมลฺลพฺภ ๑

ทิสฺสวา ชาทันทิ กายเ อถ จิตฺตํ วิมฺบุจฺจิ เม ฯ

ธมฺมา ฯ

[๔๑๘] ๑๘ ทิสฺสวา มเว ปพฺพชิตฺวา ทิสฺสวา ปฺปุตฺตํ ปสฺสุํ ปิยํ
ทิสฺสวา ราคญฺจ โทสญฺจ อวิชฺชญฺจ วิราชฺย
สํมุตฺตํ ตณฺหํ อพฺพยุห อฺปฺปสฺสนฺตมฺหิ นิพฺพุตา ฯ

สงฺฆา ฯ

เขกิกกา เถริโย สมนฺตฺตา ฯ

เถรีคาถาย ทุกนิปาโต

[๔๒๐] ๑ อาคฺคํ อสฺสจฺจิ ปฺปติ ปสฺสํ นนฺเต สมนฺตฺตํ
อสฺสกาย จิตฺตํ ภาเวหิ เอกกฺกํ สฺสํมาหิตํ ฯ
อนิมนฺตฺตญฺจ ภาเวหิ มานานุสฺสยมฺชฺชห
คโต มานาภิสฺสมยา อฺปฺปสฺสนฺตา จริสฺสํสํ ฯ
อิตฺถํ สฺสํ ภาควา นนฺทํ สักขมานํ อิมานิ คาลาหิ อภินฺทํ
โฆวทติ ฯ

[๔๒๑] ๒ เย อิมเ สํตฺตํ โพชฺฌณฺคา มคฺคา นิพฺพานปฏฺติยา
ภาวิตา เต มยา สํพุเพ ยถา พุทฺเธน เทสิตา ฯ
ทิจฺจโง หิ เม โส ภาควา อนฺติโมยํ สมนฺตฺตํโย
วิกฺขัณฺเณ ชาติสํสาโร นตฺถิทานิ ปฺนฺนพฺภโว ฯ

ชนฺตํ ฯ

ติสฺสโต วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺส ตํสํ ๑

เมตฺติกา ๑

[๔๒๖] ๑ จากุทฺธสฺส ปรณฺจทฺธ^๑ ย ๑ ปกฺขสฺส อฏฺฐมํ
 ปาฏิหาริยกปฺกฺขณฺจ อฏฺฐจฺจสฺสํมากํ
 อโปสํถํ อปคจฺฉิ เทวกายาภินนฺทิตํ ๑
 ตํสํชฺช เอยฺเมน ภคฺเตน มุณฺดา สงฺฆาฏิปารุตา
 เทวกายํ น ปตฺตเกหิ วิเนยฺย หทฺเย ทวํ ๑

มิตฺตา ๑

[๔๒๗] ๔ อทุธํ ปาทคตา อมฺม อโร เจ เกสํมคฺคกกา
 ปจฺจเวกฺขสฺสํ กายํ อสฺสจํ ปฺรติคฺคฺขณํ ๑
 เอยํ วิหารมานาย สํพุโ พฺราโค สมนฺโหโต
 ปริพาโห สมนฺจฺฉินฺโน สติภฺตมฺหิ นิพฺพุตา ๑

อภยมาตา ๑

[๔๒๘] ๕ อภเย ภิกฺขุโร กาโย ยตฺถ สคฺคา ปุณฺณชฺชนา
 นิภฺขิยสฺสํสํมิ น เทหิ สมนฺปชานา ปฏฺฐิตา^๒ ๑
 พหุหิ ทฺวักขมฺเมหิ อปฺปมาทฺรคาย เม
 คณฺหกฺขโย อนุปฺปตฺโต กตํ พุทฺธสฺส ตํสํ ๑

อภยคฺเคเร ๑

๑ ม. จากุทฺธสฺส ปรณฺจทฺธ ๑ ๒ ย. สคฺคิมคํ ๑ ม. สติมิตตา ๑

[๔๒๘] ๑๐ จตุกขคฺคํ ปณฺจกขคฺคํ วิหารา อุนฺนิกฺขมํ
 อตฺตธา เจตโส สํนฺตํ จิตฺเต อวสวคฺคินิ ๑
 คตฺถํ เม อฏฺฐมํ วัฏฺฐิ ยโต คณฺหา สํมูหตา
 พหฺหิ ทฺกฺขมฺเมหิ อปฺปมาทฺรตาย เม
 คณฺหกฺขโย อุนฺนปฺปคฺโค กตํ พุทฺธสฺส สํสํ ๑
 สํมา ๑

ทุกนิปาโต สํมคฺโค ๑

เถรีคาถาย ติกนิปาโต

[๔๓๐] ๑ ปณฺณวีสฺสํ วัฏฺฐํ ยโต ปพฺพชิตาย เม
 นาภิชานามิ จิตฺตสฺส สมนํ ฅทฺธํ กุทาจนํ ๑
 อตฺตธา เจตโส สํนฺตํ จิตฺเต อวสวคฺคินิ
 คโต สํเวคฺมาปาทํ สํวิคฺวา ชินสํสํ ๑
 พหฺหิ ทฺกฺขมฺเมหิ อปฺปมาทฺรตาย เม
 คณฺหกฺขโย อุนฺนปฺปคฺโค กตํ พุทฺธสฺส สํสํ
 อชฺช เม สคฺคํ วัฏฺฐิ ยโต คณฺหา วิโสธิตา ๑
 อณฺณตฺรา สํมา ๑

- [๔๓๓] ๒ จตุกขตุคฺคํ ปณฺจกขตุคฺคํ วิหารา อุนิณฺฑมํ
 อตฺถธา เจตโธ สันตํ จิตฺเต อวสฺสวตฺตนิ ๑
 สํ ภิกฺขุณฺโณ อฺปาคจฺฉิ ย เม สทฺธายิกา อหุ
 สํ เม รมฺมมเทเสสิ ขนฺธายคณฺธาคฺคโย ๑
 ตสฺสํ รมฺมํ สฺสณฺฑิควาณ ยถา มํ อุนฺธาสิ สํ
 สทฺธทาหิ เขกปถฺตงฺเก นิสฺสํ ๒ ปิตฺตฺตมปฺปิตา ๑
 อฏฺฐมิยา ปาเท ปสาเวสฺส คโมกฺขนฺธํ ปทาถิย ๑

อฺตุตฺตมา ๑

- [๔๓๒] ๓ เย อิมะ สทฺธ พุชฺฌนฺตา มคฺคา นิพฺพานปฏฺติยา
 ภาวิตา เต มยา สทฺธเพ ยถา พุทฺธเรน เทสฺสิดา ๑
 สฺสณฺฑิตสฺสํ สมนิคมตฺสํ ตาภินฺทํ ยทิจฺฉิตํ
 โอรสา ธีตา พุทฺธสฺสํ นิพฺพานาภิตา สทา ๑
 สทฺธเพ กามา สมนฺจฺฉินฺนา เย ทิพฺพา ये จ มานุสฺสา
 วิกฺขีโณ ชาติสฺสํ โร นตฺถิทา นิ ปนฺนพฺภโว ๑

อณฺณตฺตวา อฺตุตฺตมา ๑

- [๔๓๓] ๔ ทิวาวิหารา นิณฺฑมฺม คิณฺณกฺกมฺมํ ปิพฺพเต
 นาคํ โอคาหมตฺตนิณฺณ นทฺตมฺมํ อทฺทํ ๑
 ปฺริโส อองฺกตฺตมาทาย เทหิ ปาหนติ ยาจติ
 นาคโค ปสาเวสิ ปาทํ ปฺริโส นาคมารุหิ ๑

๓ ม. ภิกฺขุณฺโณ อฺปาคจฺฉิ ๑ ๒ ย. ปิตฺตฺตมปฺปิตา ๑

480

๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

[୫୩୫]

ทิสฺวา อทนต์ ทมิตํ มนุสฺसानํ วสํ คตํ
คโต จิตฺตํ สฺมาเชมิ ขณฺ คาย วณํ คตา ๑

ทนต์กา ๖

[๔๓๕] ๕ อมฺม ชฺวาทิ วณฺหิตํ กนฺทสึ อตฺตานํ อจิจฺจน อพฺพิริ
 จฺฐาตีติ สหสฺสํ ตานิ สพุพา ชฺวอสนามิกา
 เอตฺมหาพาหนเ ทฑฺธมา คาสํ กมฺมุโสจสฺสิ ฯ
 อพฺพิริ วค เม สลฺลํ ทุฏฺฐสํ หทยนิสฺสิดํ
 ยํ เม โสภปเรตาย ธีตุํ โสภํ พยุปานุทิ ฯ
 ส่าชฺช อพฺพุพฺพสฺสฤถาหิ นิจุฉาคา ปรีนิพฺพุตา
 พุทฺธํ ธมฺมญฺเจ สงฺฆญฺเจ อูเปมิ สรณํ มุนี ฯ

อุพุพร ๗

[๔๓๕] ๖	กั เม กตา ราชคเห	มนุสฺสา มนุสฺสั ปิตา ว อจฺจเว
	เย สุกฺกั น อฺปาสนฺนติ	เทเสนฺตึ พุทฺธสาสนํ ฯ
	คณฺจ อปฺปปฏิวานิยํ	อเสจนกโมชวํ
	มัจฺฉนฺติ มณฺเฒ สํปฺปณฺณวา	วธาทกมิจฺจุทฺตํ ฯ
	สูกฺกตา สูกฺกเกหิ ชมฺเมหิ	วิคฺคราตา สฺมาหิตา
	ธาวะหิ ธนฺติมํ เทหิ	เชตฺตวา มารี สฺวาหนํ ฯ

สํกกา ๗

[๔๓๖] ๗ นตฺถิ นิสฺสํวณํ โสเก ก็ วิเวเกณ กาสสิ

๓ ม. อพฺพตํ ฯ

กิสา ปณฺฑิโต วิชฺฌานา จ สัจจ วสฺสธานิ จาริหิ
 นาคี ทิวา วา รคฺคิ วา สฺส วิญฺหิ สฺสกุชิตา ฯ
 คโต รชฺชํ คเหตุวาน ปาวิสี วนมนฺตรํ
 วรมเม อธิ อพฺพนฺธํ ยมฺเจ หินํ ปฺนฺจาเร ฯ
 ทพฺพปาลํ กริตฺวาน รุกฺขธํชาเย พนฺธิย
 ปกฺกขิ ปาลํ คีวํยํ ธถ จิตฺตํ วิมฺบุจฺจิ เม ฯ
 สหิ ฯ

[๔๕๒] ๕ ธาตุํ ธสฺสํ ปฺตํ ปสฺส นนฺเต สมนฺตํ
 ธสฺสํ จิตฺตํ ภาเวหิ ธกฺคํ สฺสมาหิตํ ฯ
 ยถา อิทํ ตถา ธกฺคํ ยถา ธกฺคํ ตถา อิทํ
 ทฺวณฺธํ ปฺตํ วาติ พาลานํ อภินนฺทิตํ ฯ
 ธเวเมธํ อเวกฺขนฺติ รคฺคินฺทิตฺตมนฺทิตา
 คโต สฺสํ ปณฺณาย อภินิพฺพิชฺช ทฺวณฺธํ ฯ
 สสฺสา เม อปฺปมคฺตํ วิจฺฉินฺทิตฺตา โยนิโส
 ยถาภฺตํ อโย กายํ ทิวา สมนฺตรพาทิโร ฯ
 ธถ นิพฺพิทฺทํ กายํ ธชฺฌคฺตํ วิรชฺชํ
 อปฺปมคฺตา วิสฺสคฺตา อปฺปมคฺตํ นิพฺพิทฺตา ฯ

นนฺทา ฯ

[๔๕๓] ๕ ธกฺคํ จนฺตํ สฺสํ เทวตา จ นมฺสฺสํ
 นทฺติคฺตานิ คณฺตฺวาน อุกํ โอราหมิหิ ฯ

พหุวตส์มาทานา	อทุคฺคํ สํสํสํ โอติจํ
ณฺมาย เสงฺขยํ กปฺเปมิ	รตุคฺคิภคฺคํ น ภุญฺชิตํ ๑
วิภูสณฺณทณฺรตา	นุหาปนจฺฉาตเนหิ จ
อุปกาถํ อิมํ กายํ	กามราเคน อทฺธิตา ๑
คโต สทฺธํ ธมฺมิตฺตวาน	ปพฺพชํ อนคาวริยํ
ทิสฺวา กายํ ยถาภูตํ	กามราโค สมนฺโหโต ๑
สพฺเพ ภวา สมนุจฺฉินฺนา	อิจฺฉา จ ปคฺคณา มํ จ
สพฺพโยควิธํยฺตฺตา	สหนฺติ ปาปฺปณฺนิ เจตโส ๑
นนฺตฺตฺตฺรา เถรี ๑	

[๔๔๔] ๖ สทฺธาย ปพฺพชิตฺตวาน อคารสฺมา อนคาวริยํ
 วิจิริหํ เตน เตน ตาภสํการชฺชสํสกา ๑
 วิณฺญิตฺวา ปรมํ อคฺคํ ทิณฺนคฺคํ ๒ อเสวิหํ
 กิเลตํ วสํ คณฺตฺวา สํมณฺณคฺคํ นิรชฺชิตํ ๑
 คสฺสา เม อหุ สํเวโต นิธิณฺนาย วิหารเก
 อุมฺมคฺคปฺปิปฺนฺนํหิ คณฺหาเย วสํมาคตา ๑
 อปฺปกํ ชฺวีคํ มยฺหิ ชฺรฯ พยาธิ จ มทฺทติ
 ปุรํ ยํ ภิชฺชติ กาโย น เม กาโต ปมชฺชิตุ ๑
 ยถาภูตมเวกฺขณฺตี ชนฺธานํ อุตฺตพฺพยํ
 วิมฺตฺตจิตฺตา อฏฺฐจํสํ กตํ พุทฺธสฺส สํสํ ๑
 มิตฺตกาถํ ๑

๔๕๖ สุตตหนุตปิฏเก ชุตทกนิกายสุตต์ เถรวคาลา [๔๕๕]

[๔๕๕] ๑ อคารธัมมิ วตฺถนคฺคิ	ธมฺมิ สุตฺตวาน ภิกฺขุโน
อทฺทสํ วิรชํ ธมฺมํ	นิพฺพานํ ปทมจฺจุตํ ฯ
สํหาํ ปุคฺคํ ชีวรมฺมจ	ธนธมฺมณฺจ ฉทฺทีย
เกสํ เณทาปยิตฺตวาน	ปพฺพชํ อนคาริยํ ฯ
ลิกฺขมานา อหํ ธนฺคํ	ภาเวนคํ มคฺคมณฺยสํ
ปหาสํ รากโทสณฺจ	ตเทกฺขเส จ อวสฺสเว ฯ
ภิกฺขุณํ อุปสํมปฺชช	ปฺพพฺพชาติมนุสฺสวํ
ทิพฺพจกฺขุํ วิโสธิตํ	วิมตํ สํราฐ ภาวิตํ ฯ
สงฺฆาเว ปโรโค ทิสฺสวา	เหตุสฺสาเต ปโตกิเณ
ปหาสํ อวสฺสเว สพฺเพ	สํติภฺตมฺหิ นิพฺพุตา ฯ

สํกฺกตา ฯ

[๔๕๖] ๒ ทสํ ปุคฺคเต วิชายิตฺวา	อธัมมิ รุปสํมุตฺตเย
คโคทํ ทพฺพตา ชินฺนณา	ภิกฺขุณํ อุปสํมกฺกมํ ฯ
สํ เม ธมฺมมเทสํ	ชนฺธายตนธาคฺคโย
คสฺสํสา ธมฺมํ สุตฺติตฺตวาน	เกสํ เณตฺตวาน ปพฺพชํ ฯ
คสฺสํสา เม ลิกฺขมานาย	ทิพฺพจกฺขุํ วิโสธิตํ
ปฺพเพนิวาสํ ชานามิ	ยคฺคํ เม วุสฺสิตํ ปุเร ฯ
อนิมิตฺตณฺจ ภาเวมิ	เอกคฺคา สุตฺตมาทิตา
อนนฺตฺรา วิโมกฺขาสํ	อนฺปาทาย นิพฺพุตา ฯ
ปณฺจกฺกชนฺธา ปวิญฺเฒาตา	คฺคิณฺณคิณฺณมฺมุตฺตา

ปาโททกณฺญํ ทิสฺวาน	ถโต นินฺนมาคคํ
คโต จิตฺตํ สฺมาเรถิ	"อิสฺสํ ภทฺทว ชานินฺนํ ๑
คโต ทํปํ คเหตุวาน	วิหารํ ปาวิสฺสํ อหํ
เสยฺยํ โอโลกยิตฺวาน	มณฺญสมฺหิ อฺปาวิสฺสํ ๑
คโต สฺตฺตํ คเหตุวาน	วณฺณํ โอทตฺตยามหํ
ปชฺชิสฺสสตฺตเสว ^๒ นินฺนพณฺ	วิโมกฺโข อหํ เจตฺสํ ๑

ปฏาจารา ๑

[๔๕๘] ๑๑ มุตฺตานิ คเหตุวาน ฐณฺเณ โกฏฺฐนฺนํ มาณวา
 ปุคฺคทวารานิ โปเสนฺตา ฐนํ วินฺทนฺติ มาณวา ๑
 กโรธ พุทฺธสาธนํ ยํ กตฺวา นานฺตปฺปติ
 ชิปฺปํ ปาทานิ โรจิตฺวา เขมมฺเห นิสฺสํท
 เจโตสมถมฺนุชฺชตา กโรธ พุทฺธสาธนํ ๑
 ตตฺถสา ตา วณฺณํ สฺตฺตวา ปฏาจาราย สาธนํ
 ปาเท ปกฺขายิตฺวาน เขมมฺมํ อฺปาวิสฺสํ
 เจโตสมถมฺนุชฺชตา อกฺกํ พุทฺธสาธนํ ๑
 รตฺติยา ปุริเม ยามे ปุพฺพชาติมนฺตฺตํ
 รตฺติยา มชฺฌิเม ยามे ทิพฺพจกฺขํ วิโสธยํ
 รตฺติยา ปจฺฉิเม ยามे คโมกฺขนํ ปทาณํ ๑
 อชฺชํ ปาเท วณฺทิสฺสํ กตา เต อนฺตฺตํ

ยุ. ๓ อตฺถํ ภทฺทว ชานินฺนํ ๑ ๒ ปทํปตฺตํ ๑

อินฺทว เทวาทิตถา สงฺคาเม อปราชิตํ
 ปุรูกฺขิตฺวา วิหริตฺตาม เทวชฺชมฺหา ธนาถวา ฯ
 เอติมา คัสสมตฺตา เถรีภิกฺขุณีโย ปฏาจาราย
 สันติเก ธมฺมํ พุยากริํ ๒ ฯ

[๔๕๐] ๑๒ ทุคฺคตาทํ ปุเร อาลํ วิธวา ฯ อปฺปตฺติกา
 วินา นิตฺเตหิ ฃาตฺถิ ภตฺตโจถสฺส นาริกํ ฯ
 ปตฺตํ ทณฺฑํ ฯ คณฺหิตฺวา ภิกฺขมานา กุฎากุถํ
 สํคฺคฺเณน ๑ ทยฺหนฺตํ สํคฺค วสฺสํ จาริหิ ฯ
 ภิกฺขุณี ปุณฺ ทิสฺวาน ธนฺนปานสฺส ตาภินิ
 อปฺปสํกมฺมํ อโวลํ ปพฺพชฺชํ ธนคาริยํ ฯ
 ธา ๑ มํ ธนฺนํ ปาย ปพฺพชฺชสฺส ปฏาจารา
 ตโต มํ โอวทิตฺวาน ปรมตฺเต นิโยชยิ ฯ
 คตฺถํ วจฺมํ สํคฺคา อกาถํ ธนฺตํ
 อโมโห อยฺยาย โอวาทิ เทวชฺชมฺหิ ธนาถวา ฯ

จนฺตา ฯ

ปณฺจกนิปาโต สมตฺโต ฯ

เถรีคาถา ย นกนิปาโต

[๔๕๑] ๑ ยสฺสํ มคฺคํ น ชานาถิ อากคตฺสํ คตฺสํ วา

ย. ๑ วิหริตฺตาม ฯ ๒ พุยากริํ ฯ

คํ กุโต อากคํ ปุคฺคํ	มม ปุคฺคโคติ โรทสี ๑
มคฺคณฺณ ไซสุตฺต ชานาติ	อากคสุตฺต คคสุตฺต วา
น นํ สมนุโสเจติ	เอวํ ธมฺมา ทิ ปาณินอ ๑
อยาจโก โคโคจฺฉิ	อนนฺณณาโต อิทอ คโต
กุโตมี นฺน อากนฺนควา	วสีตฺวา กติปาหํ ๑
อิตฺมี อณฺเณนาโค	โคโต อณฺเณน กฺจฺฉิ
เปโต มนฺตฺตฺรฺเป	ตํสฺรฺนโค คมิตฺตฺติ
ยถาคโค ตถา คโค	กา คคฺถ ปริเทวนา ๑
อพฺพุทฺธิ ๑ค เม สฺตฺถํ	ทฺททฺธํ หทยนิสฺสํ
ยา เม โสภปเรตาย	ปุคฺคโสภํ พุชฺฌานุทฺติ ๑
ธํชฺช อพฺพุทฺธสฺสธํ	นิจฺฉาตา ปรีนิพฺพุตา
พุทฺธํ ธมฺมณฺณ สํมณฺณ	อฺเปมิ สฺรณํ มุนี ๑

ปณฺจสฺสตา ปฏาจารา ๑

[๔๕๒] ๒ ปุคฺคโสภณานํ อฏฺฐา	จิตฺตจิตฺตา วิสฺสณฺณิ
นคฺคา ปกฺกณฺณเกสํ ๑	โรทํ ^๒ เตน วิจารินํ ๑
วีสํสการกฺขเณ	สุสํเน รกฺขาสํ ๑
อจฺฉิ คณฺนิ วสฺสํ	อฺปฺปิปาสาณมปฺปิตา ๑
อถทฺธํมํ สํคํ	นคฺฉํ นิธิํ คคํ
อถนฺตํ ทเมตารํ	สํมพุทฺธํ อกุโทยํ ๑

ย. ๑ อพฺพุทฺธิ ๑ ๒ เตน ๑

[๔๕๔] ๔	อถกถา สัจจนา	มาตินี จนุทโนกฐิตา
	สัพพาภรณสัจจนา	ทาสีคณปรกฐิตา ๑
	อนัน ปานี ๑ อาทาย	ขชช โภชช อนุปก
	เคหโต นิภมิตวาน	อุยยานมภิกขารยิ ๑
	คตถ รมิตวา กัฬิตวา	ชากจณนุที สกั ฆริ
	วิหารี ทกัช ปาวิต	ส่าเกเต อณนั วนั ๑
	ทิสฺวาน โลกปชฺโชต	วนทิตวาน อุปาวิต
	โส เม รมมมเทเสถ	อนุกมฺปาย จกฺขมา ๑
	สฺตวา ๑ โช มเสถสฺส	สจจํ สมนฺปฏิจฺจนหิ
	คตฺถเว วัชรํ รมม	มุถยิ อมคํ ปทํ ๑
	คโต วิมฺบาคสฺสทรมมา	ปพฺพชฺช อนคาวริ
	คิตฺโส วิชฺชา อนุปฺปคฺตา	อโมฆํ พุทฺธสาสนํ ๑

สัจจกถา ๑

[๔๕๕] ๕	อุจฺเจ กุเต อหิ ชาตา	พหุวิคฺเค มหทฺธเน
	วณฺณรูปเน สมนฺปนา	ธิดา เมฆิสฺสํ อตฺตชา ๑
	ปคฺคิตา ราชปฺคฺเคหิ	เสฏฺฐิปปคฺเคหิ คิณฺณิตา
	บีตุ เม เปสฺยิ ทฺธ	เทถ มยฺหํ อนินฺนํ ๑
	ยคฺคกํ คฺคิตา เสดา	คฺคฺคหิ ธิดา อนินฺนมา
	คโต อฏฺฐคฺคณํ ทสฺส	หิรณฺยวรคณานิ ๑ ๑

รตุคิยา ปุริเม ยามะ	ปุพฺพชาริตมฺหุสฺสว
รตุคิยา มชฺฌิมะ ยามะ	ทิพฺพจกฺขุ วิโสธมฺ ๑
รตุคิยา ปจฺจุติมะ ยามะ	คโมกฺขนุสํ ปทาถย
เตวิชฺชา ธมฺม วุญฺจามิ	คทา เต ธมฺมสาสนํ ๑
สํกุกฺก ทเวว ทิตฺถา	สัจฺจคณฺเฆ อปฺปราชิต
ปุรฺกฏิตฺถวา วิหรามิ	เตวิชฺชสมฺมิตฺติ ธมฺมสาสนํ ๑

อตุคฺครา ๑

[๔๖๐] ๒ สคฺติ อปฺปญฺจเปตฺวาน	ภิกฺขุณี ภาวิตฺถนุทฺติยา
ปฏฺธิวชิธมฺ ปทํ สมนํ	สัจฺจชารูปสํ สัจฺจ ๑
กํ นุ อุกฺกตฺส มุณฺฑาสา	สมนํ วิย ทิสฺสสฺส
น จ โรเจสฺส ปาสนฺนทา	กิมิทํ จรสฺส โหมมฺหา ๑
อิตฺถ พหิตฺถา ปาสนฺนทา	ทิจฺจํโย อปฺปนิสฺสิตา
น เต ธมฺม วิชานนฺติ	น เต ธมฺมสัจฺจ โกวิทฺทา ๑
อตุคฺติ สกฺยกฺกเต ชาโต	พฺพุโร อปฺปปฏฺธิปฺปคฺคโต
โส เม ธมฺมมเทเสสฺส	ทิจฺจํ สมนคฺคิกมฺ
ทกฺขํ ทกฺขสํปฺปาทํ	ทกฺขสัจฺจ จ อตฺถิกมฺ
อริยญฺจสํกิตํ มคฺคํ	ทกฺขสัจฺจคณฺคามินํ ๑
คสฺสสาหํ วจัน สัจฺจวา	วิหริ สาสเน รตา
คิสฺสโส วิชฺชา ธมฺมปฺปคฺคตา	กตํ พุทฺธสัจฺจ สาสนํ ๑

๑ ย. วิหิตฺตํ

สัพพตฺถ วิหตา นนฺทิ ตโมกฺขนฺโร ปทาติโต
 เหวํ ชานาหิ ปาปมฺมิ นินฺโท ตฺวมสฺมิ อนฺตก ๑

จาถา ๑

[๔๖๓] ๓ สัตฺตมคฺคิ จกฺขมคฺคิ ภิกฺขุณฺโณ ภาวิตินฺทริยา
 ปฏฺวิวิษณฺมํ ปทํ สมนฺตํ อกาปรุสเสวคํ ๑
 กิํ นุ ชาคิํ น โรเจสฺสิ ชาโต กามานิ ญฺญชฺติ
 ญฺญชฺชาหิ กามรติโย มาหุ ปจฺจนาตฺตานิ ๑
 ชาคตฺถสฺส มรณํ โหติ หตฺถปาทาน เณทํ
 วรพฺนฺธปริกฺเขปํ ชาโต ทฺวขํ นิคฺคจฺฉติ ๑
 อตฺถิ สกฺยญฺเจ ชาโต สมนฺพฺพุโร อปฺราชิโต
 โส เม ธมฺมมเทเสสฺสิ ชาตียา สมนฺติกฺกมํ
 ทฺวขํ ทฺวขสฺสมฺปปาทํ ทฺวขตฺถสฺส จ อตฺติกฺกมํ
 อวิยฺยจฺจกิกํ มคฺคํ ทฺวขฺชุปสฺสคามินิ ๑
 คตฺถสฺสํ วจฺนํ สุตฺตวา วิหริํ สาสเน รตา
 ติสฺสํ วิชฺชา อนฺนปฺปตฺตา กตํ พุทฺธตฺถสฺส สาสนํ ๑
 สัพพตฺถ วิหตา นนฺทิ ตโมกฺขนฺโร ปทาติโต
 เหวํ ชานาหิ ปาปมฺมิ นินฺโท ตฺวมสฺมิ อนฺตก ๑

อุปฺปจาถา ๑

สตุตฺตกนิปาโต สมนฺตโต ๑

เถรีคาถา อัญจนิปาโต

- [๔๖๒] • ภิกขุณี สัตถมฺปนฺนา อินฺทริเยสุ สุตฺตฺตา
 อธิคฺจุเน ปทํ สํหํ อเสจนกโมชฺชวํ ฯ
 ตาวคัสสา จ ยามา จ ศุสฺสิตา จามิ เทวตา
 นิมนฺนารติโน เทวา เย เทวา วสฺสวตฺติโน
 ตตฺถ จิตฺตํ ปณฺนิเรหิ ยตฺถ เต วิสฺสํ ปุเร ฯ
 ตาวคัสสา จ ยามา จ ศุสฺสิตา จามิ เทวตา
 นิมนฺนารติโน เทวา เย เทวา วสฺสวตฺติโน
 กาลํ กาลํ ภวา ภวํ สกฺกายสฺมिํ ปฺรภุชตา
 อวิทฺติวตฺตา สกฺกายํ ชาติมรณสํวโร ฯ
 สพุโฬ อาทมฺปิโต โลโก สพุโฬ โลโก ปรีทมฺปิโต
 สพุโฬ ปชฺชติโต โลโก สพุโฬ โลโก ปกมฺปิโต ฯ
 อกมฺปิโต อคฺคฺติยํ อปฺปชฺชฺชนเสวิคํ
 พุทฺโธ ชมฺมํ เม เทเสสํ ตตฺถ เม นิโรโต มโน ฯ
 ตสฺสํหาญํ วจฺนํ สุตฺตฺวา วิหริํ สํสเน รตา
 ติสฺสํโส วิชฺชา อนุปฺปตฺตา กตํ พุทฺธสฺสํ สํสํนํ ฯ
 สพุพฺพตฺถ วิหตา นนฺทิ ตโมกฺขนุโร ปทาติโต
 เขวํ ชานาหิ ปาบีม นิโรโต ตฺวมสฺมิ อนุตฺถก ฯ

สํสฺสฺจาตา ฯ

อัญจนิปาโต สมนฺตฺโต ฯ

[๔๖๓] • มา สฺ เต วฑฺฒโลกมุหิ วนโถ อหุ กุทาจนํ
 มา ปุตุตถ ปุณฺณปุณฺํ อหุ ทุขุสฺส ภาคิมา ฯ
 สฺสํ หิ วฑฺฒ มุนโย อเนชา ฉินฺนสฺสยา
 สํคิฏฺฐา ทมปฺปคฺคา วิหรนฺติ อนาสฺวา ฯ
 เทหานุจิณฺณํ อีสํภิ มคฺคํ ทสฺสณปคฺคิยา
 ทุขุสฺสณคกิริยายํ คฺควํ วฑฺฒ อนุพฺรุหย ฯ
 วิสํรทาว ภณฺธิ เอตมคฺคํ ชเนตฺติ เม
 มณฺเฑวามิ นฺน มามิเก วนโถ เต น วิชฺชติ ฯ
 เย เกจิ วฑฺฒ สํชารวํ หีนชุกฺกฏฺฐสมชฺฐนิมา
 อนนฺนํ อนนฺนคฺโคปํ วนโถ เม น วิชฺชติ ฯ
 สํพเพ เม อาสฺวา ชฺฌนา อปฺปมคฺคสฺส ฉายโต
 คิสุสฺส วิชฺชา อนุปฺปคฺคา กคฺคํ พุทฺธสฺส สํสํนํ ฯ
 อุกฺขารํ วต เม มาตา ปโตทํ สมนวสฺสริ
 ปรมคฺคสฺสณฺหิตา คาทา ยถาปํ อนนฺนํบิภา ฯ
 คสฺสํหาญํ วจฺนํ สฺสคฺคา อนนฺนํจฺจุจฺจุ ชเนตฺติยา
 รณฺณมถํเวคมาปาที โยคกฏฺฐมสฺส ปคฺคิยา ฯ
 สฺสํหาญํ ปธานปฺปคฺคโต รคฺคินฺทวิมคฺคินฺทโต
 มาตรา โจทิโต สมนฺโต อมฺลํ สมนฺติมคฺคินฺทํ ฯ

วฑฺฒมาตา ฯ

นวณิปาโต สมนฺโต ฯ

เถรีคาถาย เอกาทสกนิปาโต

[๔๖๔] ๑	กถยาณมิตฺตคา มุณินา	โดกั อาทิสฺส วณฺณนิคา
	กถยาณมิตฺเต ภาสมาโน	อมี พาโต ปณฺทิตฺโต อสฺส ๑
	ภทฺติพฺพา สปรปริสา	ปณฺณา คตถาปี วฑฺฒติ
	ภทฺตุนานํ ภาสมาโน	๒ โย โกจิ ชฺชติยาทิโก
	สปรปริเส สพฺเพหิมี	ทฺถุเชหิ เจว โมจเย
	ทฺถุชฺชเจว วิชาเนยฺย	ทฺถุชฺส จ สมฺมทฺธ
	นิโรธจฺจุทฺติกมฺมคํ	จตุตฺตาริ อริยสัจฺจานิ จ ๑
	ทฺถุชฺช อิตฺติภาโว อทฺธาโต	ปฺริสทฺมมสฺสวณฺนิกา ๑
	สปรคฺคิตกมฺมปี หิ ทฺถุชฺ	อปรเปกฺกจา สกึ วิชาตาทโย
	คตเถ อปรกฺกตฺตติ	สฺสจฺจมาตฺติโย วิสํนิ ชาทฺตติ
	ชนมวารกมฺมชฺชคคา	เทว พฺยสํนานุโณทฺธิมี ๑
	อปรวิชฺชณฺณา คจฺจนฺตํ	อทฺทสํหา ปตฺติ มตํ
	ปรนเถ วิชฺชายิตฺตฺวาน	อปรปคฺคตาหํ สกั เคหํ ๑
	เทว ปคฺคตา กาทกคา	ปติ จ ปรนเถ มโต กปณฺนิภา
	มาตา ปิตา จ ภาตา จ	ทฺถุชฺชติ เอกจิตกาทํ ๑
	ชฺฉินฺนทฺถุชฺชิตํ กปณฺ	อนุภูตํ เต ทฺถุชฺ อปริมาณํ
	อสฺส ๑ เต ปวตฺตํ หิ	พฺพนิ ชาติสฺสสฺสํนิ ๑
	ปรสฺสํ ตํ สฺสํนมนฺนชฺ	อโณปฺ ชาติตานิ ปคฺคตมํสํนิ

ย. ๑ คตา ปวฑฺฒติ ๑ ๒ อยํ คาถาย ปาโท น ทิสฺสตี ๑ ๓ ชฺฉินฺนทฺถุชฺชิตํ

หตฺถกุกฺกา สํพุทฺทหิตา	มตฺตปติกา อมตํ อธิคจฺฉํ ๑
ภาวิตฺโต เม อโย มคฺโค	อริโยจฺจุจฺฉกฺโก อมตคามํ
นิพฺพานํปํ สจฺฉนิกตํ	ธมฺมาทาสํ ๑ อเวกฺขิตํ ๑
อหฺมํหิ กนฺตสํสฺสา	โอหิตภาวรา กตํ เม กรณียํ
กัถาโคตมํ เถรี	สํวิมฺบุตฺตจฺจุตฺตา อิมํ ภณฺตี ๑

กัถาโคตมํ ๑

เอกาทศกนิปาโต สมนฺตฺโต ๑

เถรีคาถา ทวารทศกนิปาโต

[๔๖๕] • อุกฺโก มาตา ๑ ธิดา ๑ มโย อาลํ สํปตฺติโย
 ตสฺสํสา เม อหุ สํเวโค อพฺภุโต โธมฺหํสโน ๑
 อิริตฺตํ กามา อสฺสจฺฉํ ทุคฺคณฺฐา พหุคฺคณฺฐกา
 ยตฺถ มาตา ๑ ธิดา ๑ สหกริยา มโย อหุ ๑
 กาเมสฺสวาทันวํ ทิสฺสวา เนกขมมํ ๒ ทฺวํจฺจุเชมโต
 สํ ปพฺพุชฺฌิ ราชคฺเค อคารสฺมา อนคาริโย ๑
 ปุพฺพเพณิวาสํ ชานามิ ทิพฺพจฺจุชฺฌํ วิโสธิตํ
 เจโตปริยญาณญฺจ ๓ โสธิตาตุ วิโสธิตา ๑
 อิทฺธิปํ เม สจฺฉนิกตา ปตฺโต เม อาสวคฺชโย
 ค เม อภินฺเววา สจฺฉนิกตา กตํ พุทฺธสฺส สํสํ ๑

ย. ๓ อเปกฺขิตํ ๑ ๒ ทพฺพเชมโก ๑ ๓ เจโต ปริจฺจุ ญาณญฺจ ๑

อิทธิยา อภินิมิตฺตวา จตุรตฺสํ รมํ อหํ
 พุทฺธสฺส ปาเท วนฺทิตฺตวา โถกนาถสฺส สิริมโต ฯ

สฺสปรุณฺตคฺคํ อฺปคฺมฺม ปาหปํ
 เขกา ตฺวํ ติฏฺฐสฺสํ รุกฺขมฺเ
 น จาปํ เต ทฺติโย อคฺติ โกจิ
 น ตฺวํ พาเถ ภายสฺสํ ชฺชุตฺตกาณํ ฯ
 สํคํ สหสฺสํนํ ชฺชุตฺตกาณํ
 สํมาคตา เขทิสฺสา ภาเวยฺยํ ฯ
 โถมํ น อธิเช นํ สํปเว
 กิ เม ตฺวํ มาร ภิรตฺสสฺสโก ฯ

เขธํ อนุตฺตรายา มิ ภูณฺตี วา ปวิธามิ เต
 ภมฺมกฺคเวปํ ติฏฺฐามิ ติฏฺฐนฺตี มํ น ทกฺขสฺสํ ฯ
 จิตฺตมฺหิ วสฺสํวาทํ อิทธิปาธา สฺสวาทา
 น เมภินฺนวา สจฺจิกตา กตํ พุทฺธสฺสํ สํสํ ฯ
 สจฺจิสฺสฺสฺสฺส ปามา ฆนฺธานํ อธิกฺกฺกฺกนา
 ยํ ตฺวํ กามรติ พฺรุตฺติ อรติ ทานิ สํ มม ฯ
 สพฺพคฺค วิหตา นนฺติ ตโมกฺขนฺโ ปรทาติโต
 เขวํ ฆานาหิ ปาปมํ นิหโต คฺคฺคสฺสํ อนุตฺตกาติ ฯ

อฺปปฺปวณฺณนา ฯ
 ทฺวาทสฺสกนิปาโต สํคฺคโต ฯ

เถรีคาถา ย ไสพสกนิปาโต

[๔๖๖] • อุทกหารี อหิ สัตเต	สทา อุทกโมตริ
อชฺชยานัน ทณฺฑทภยภิตา	วาจาโทสภยททิตา ๑
กตฺถํ พุราหุมนํ ตฺวํ ภโต	สทา อุทกโมตริ
เวธมาเนหิ คตฺเตหิ	สํตํ เวทยเส ภุสํ ๑
ชานนฺตํ จ ตฺวํ โภติ	ปฺปณฺณิกเก ปริปฺปจฺจติ
กโรนฺตํ กุสฺสํ กมฺมํ	วฺรณฺตํ กมฺมปาปํ ๑
โย จ วุฑฺโฒ ททโร วา	ปาปกมฺมํ ปกฺขพฺพติ
อุทกภาสิเจจนา ไสยิ	ปาปกมฺมา ปมฺจุจฺจติ ๑
โก นุ เต อิทมกฺขาสิ	อชานนฺตสฺส อชานโก
อุทกภาสิเจจนา นาม	ปาปกมฺมา ปมฺจุจฺจติ
สํคํ นฺน คมิสฺสํนฺติ	สพฺเพ มณฺฑกฺกจฺจปา
นาคา จ สํสุมารว จ	เย จณฺเณ อุทเก จวรา ๑
โอวพฺภิกา สฺสวริกา	นจฺจิกา นิคพฺนุรกา
โจวรา จ วชฺฌฆาตา จ	เย จณฺเณ ปาปกมฺมิโน
อุทกภาสิเจจนา เตยิ	ปาปกมฺมา ปมฺจุจฺจเว ๑
สเจ อิมานิ นทโย เต	ปาปํ ปุพฺเพ กตํ ๒ วเหยฺยํ

๑ ย. อชานโต ๑ ๒ ม. พหุ ๑

ปุณฺณบีมา วเหยฺยํ^๑ เต เตนํ ตํ ปริพาหิโร^๒ อสฺส ๑
 ยสฺส พฺราหฺมณํ ตํ ภาโต สทา อุตฺตโมตฺติ
 คเมว พฺรหฺม มาภาสิ มา เต สํคํ ฌวี หน ๑
 กุมฺภคฺคปฺปฺปนฺนํ มํ อวิมฺภคํ สฺมานนํ
 อุตฺตภาสิเสจฺจํ โภคิ อิมํ สํวฏฺฏํ^๓ ททามิ เต ๑
 ตฺยฺเยหฺว สํวฏฺฏโก โหตุ นามิหฺมณฺณํ สํวฏฺฏํ ๑
 สเจ ภายสิ ทฺยฺยสฺส สเจ เต ทฺยฺยชฺชปฺปํ
 มาภาสิ ปาปํ กมฺมํ อภา วิ ยทิ วา รโห ๑
 สเจ จ ปาปํ กมฺมํ กวิสฺสํสิ กโรสิ วา
 น เต ทฺยฺยชา ปมฺมตฺยฺยคฺคิ อฺเปจฺจํ ปถายโต ๑
 สเจ ภายสิ ทฺยฺยสฺส สเจ เต ทฺยฺยชฺชปฺปํ
 อฺเปหิ พุทฺธํ สฺวณํ ชมฺมํ สจฺจญฺจ ตาทินํ
 สฺมาทียาหิ สํถาเน ๑ คณฺเฑ^๔ โมกฺขาย เหสฺสํติ ๑
 พฺรหฺมพฺนฺร ปุเร อาสี อชฺชมฺหิ สจฺจํ พฺราหฺมโน
 เทวฺยฺย โวทสฺมปฺนโน โสตฺติโย จมฺหิ นฺนาทโก ๑

ปุณฺณนิกา ๑

โสฬสกนิปาโต สมนฺตโต ๑

ยุ. ๑ อยํ ปาโง นคฺคิ ๑ ๒ ม. อยํ ปาโง นคฺคิ ๑

ยุ. ๓ สํวฏฺฏํ ๑ ๔ อตฺตภาสิ เหหิติ ๑

เถรีคาถา ย วีสตินิปาโต

[๔๖๗] • กาพกา ภมรวณณสัทธา
 เวตติคคฺคา มม มุทฺธชา อหํ
 เต ชราย สำนวากสัทธา
 สจฺจวาทิวนํ อนนฺตณฺดา ฯ
 วาสิตฺวา สุมภิกฺกวนฺตโก
 ปุณฺณปุริ มม อุตฺตมมฺกฏโต
 คํ ชราย สสโตมคฺคณฺธิ
 สจฺจวาทิวนํ อนนฺตณฺดา ฯ
 กานนํว สหิตํ สุโรปิตํ
 โกจฺจนฺตํ จิตฺตคฺคโสภิตํ
 คํ ชราย วิรพํ ตทํ ตทํ
 สจฺจวาทิวนํ อนนฺตณฺดา ฯ
 "สณฺหคฺคณฺธกสฺสวณฺณมณฺธิคํ
 โสภเต สฺส เวณฺหิ อตฺตกคํ
 คํ ชราย ๒ ขตฺติ สิริ กคํ
 สจฺจวาทิวนํ อนนฺตณฺดา ฯ
 จิตฺตการสฺสกตาว เตชิตา
 โสภเต สฺส ภมฺมกา ปุเร มม

ม. ๑ กณฺห..... ฯ ๒ ย. ขตฺติ ฯ

คา ทราย วดีทิ ปถมุพิทา
 สจุจวาทิจนํ อนนฺณณนา ฯ
 ภตฺตฺรา ตฺรฺจฺรา ยถา มณิ
 เนตฺตาเหตฺตํ อภินิถมายตา
 เท ทรายภิทา น โสภเต
 สจุจวาทิจนํ อนนฺณณนา ฯ
 สณฺหตฺตฺกตฺตํ จ นาสิกา
 โสภเต ตํ อภิปุพฺพนํ ปติ
 ตา ทราย อปฺปฏิตา วีย
 สจุจวาทิจนํ อนนฺณณนา ฯ
 กงฺกณวํ ตฺกตํ ตฺนฺนฺจฺจํ
 โสภเต ตํ มม กณฺณปาพิโย ^๒ปฺเร
 คา ทราย วดีทิ ปถมุพิทา
 สจุจวาทิจนํ อนนฺณณนา ฯ
 ปตฺตฺตมกฺกตฺตตฺตํ
 โสภเต ตํ ทนฺตา ปฺเร มม
 เท ทราย ฆณฺฑา ยวปิตฺตา
 สจุจวาทิจนํ อนนฺณณนา ฯ
 กานนตฺตํ นวตฺตนาจารินํ

ย. ๓ ปฏิ ๑ ๒ ม, ยย ปาไซ นตฺติ ๑

โกกิตา ว มรุม นิกุชิต
 คัม ชวาย ขณิก คหิ คหิ
 สจฺจวาทีวณํ อนนฺตณฺดา ๑
 สณฺสกมฺมุทีว^๑ สุปฺปมชฺชิตา
 โสภเต สฺส คีวา ปุเร มม
 คธา ชวาย ภคฺคา^๒ วินามิตา
 สจฺจวาทีวณํ อนนฺตณฺดา ๑
 วฏฺฐปติชฺชติโสปมา อุกโก
 โสภเต สฺส พาหา ปุเร มม
 คธา ชวาย ยถา^๓ ปาฏติปฺปติตา
 สจฺจวาทีวณํ อนนฺตณฺดา ๑
 สณฺหมุทฺธิกา สฺสวณฺณมณฺธิกา
 โสภเต สฺส หคฺคา ปุเร มม
 คธา ชวาย ยถา มุตฺตมฺมิตา
 สจฺจวาทีวณํ อนนฺตณฺดา ๑
 ปีนวฏฺฐปทิกุคฺคตา อุกโกปี้
 โสภเต สฺส ทนฺกา ปุเร มม
 เถรฺติ ว^๔ ตมฺพนฺเตโนทกา

๑ ย. สณฺสกมฺมุทีว ๑ ม. สณฺสกมฺมุทีว ๑ ย. ๒ วินาติตา ๑
 ๓ ปาฏติ ทุพฺพติกา ๑ ๔ วินาที ๑ ๑

អង្គុស្តុកា ធម្មរត្នា	ចរិយា ធម្មវិជ្ជា
ខេកុគ្គិកុកា ស្តិមនុតោ	គេន មេ សំណា បិយា ។
ក្នុងគុកា ស្តិមនុតោ	មនុស្សាធិ ចនុត្តរកា
កុក្កុស្តុស្តុកំ បរាមនុតិ	គេន មេ សំណា បិយា ។
យម្ពា កាមា បក្កមនុតិ	ន វិច្ឆិកេនុតិ កិល្បជនំ
ចនបេក្ខាវ គុកុស្តុកំ	គេន មេ សំណា បិយា ។
ន គេតំ កិល្បជេ ចិសេនុតិ	ន កុម្មភី ឬ កិល្បជេ
បរិវិជ្ជាជិតមេសានា	គេន មេ សំណា បិយា ។
ន គេ កិល្បជេ គុកុស្តុកំ	ន សុត្តន្តំ ឬ កិល្បជេ
បុគ្គុប្បន្នេន យាបេនុតិ	គេន មេ សំណា បិយា ។
នានាកុកា បុគ្គុកា	នានាធម្មបទេ ។
ចន្ទុកុកុកុ បិយានុតិ	គេន មេ សំណា បិយា ។
ចកុកា វត ឆៃ កិល្បជេ	កុកុ កាគាតិ វិច្ឆិកា
សុត្តុកា កុកុកេ ។ ធម្មេ ។	សុត្តុ ។ កិល្បជេ ។
គុកុ គេតំ បរាមនុតិ	បុគ្គុកុកុកុកុ ចនុត្តរកំ
ចនុត្តរកំ គេន សំណា	បុគ្គុកុកុកុកុ កុកុកុកុ
បុគ្គុកុកុ គេតុ យាបេនុតិ	វិច្ឆិកា ឆៃ កិល្បជេ ។
សុត្តុ កាគាតិ កុកុកុកុ	សុត្តុ គេ កុកុកុកុកុ
ចុកុកុ កុកុកុ គុកុកុ	ធម្មំ សុត្តុកុកុ កាគាតិ
សុត្តុកុកុ គុកុកុ	គុកុកុ ចកុកា គេតិ ។

อุเปมิ พุทฺธํ สรรณํ	ธมฺมํ สงฺฆมฺเ จ ตาตฺถิ
สมาทียามิ สํถานิ	คํ เม อตุถาย เทหิติ ๑
พฺรหฺมพฺนฺธํ ปุเร อาสํ	โส อิทานิมนฺหิ พฺรหฺมโน
เตวฺชฺช ใสตุถิโย จมฺหิ	เวทฺศ จมฺหิ นฺหาตโก ๑
โรหิตํ ๑	

[๔๖๘] ๓ ถฺยฺจิทฺตโก ปุเร อาสํ โส ทานิ มิตฺตทุทโก
 อาสาย ปติปา โฆรา นาสกฺขิ ปารเมตเต ๑
 สุมคฺคํ มํ มณฺเฑมานา จาปา ปุคฺคตมโตสยิ
 จาปาย พฺนฺธํ เจตฺวา ปพฺพชิสฺสํ ปุเร อหํ ๑
 มา เม กุชฺฌ มหาวีร มา เม กุชฺฌ มหามุนิ
 น หิ โทธปเรตฺตํ สฺสฺสฺสฺส อตุถิ กุโต ตโป ๑
 ปกฺกมิตฺตมฺเ จ นาทาโต โทธ นาทาย วจฺจติ
 พฺนฺธนฺติ อิตฺถิรฺูปเณ สมนเณ ธมฺมชฺชิวินิ ๑
 เขหิ กาว นินฺนคฺคตฺตํ ภูมฺช กามะ ยถา ปุเร
 อหํ จ เต วสํกตา เย จ เม สมนฺติ ฌาตกา ๑
 เขตฺโต เจว จตฺตพฺภาคํ ยถา ภาสฺสํ คํ จาเป
 คยิ วคฺคตฺตํ ปาสฺสํ อพาวํ วค คํ สียา ๑
 กาวจฺฉินฺนํ ตกฺกาวํ ปุณฺณคํ คิริมฺพุทฺธิ
 มุถฺตํ ทาถิกถฺยจฺฉิ อนฺโตทฺทเปว ปาฏถิ
 หริจฺนฺทนฺติคฺคตฺตํ กาสฺสีกุคฺคตฺตมวรินิ

คัม รัม รัม รัม รัม รัม	กตฺถ โอหยา คจฺจติ ๑
สัจจกถาปิฎกาทุททุกนิกาย	ยถา พนฺธิคฺคิมิจฺจติ
อาหริเมณ รัม รัม	น มํ ทุมํ พารยิสฺสตี ๑
อิมมจ เม ปุคฺคตตฺถ	กาพ อุมฺปาทิตํ ตยา
คัม รัม ปุคฺคตตฺถ รัม รัม	กตฺถ โอหยา คจฺจติ ๑
ชหฺนติ ปุคฺคเต สปัปฺปณฺยา	คโต ฌาตี คโต ฌนํ
ปพฺพชฺชนฺติ มหาจฺจรา	นาโค ฌตฺตวาจ พนฺธํ ๑
อิทาณิ เต อิมํ ปุคฺคํ	ทณฺฑนํ ฌริกาเย วา
ภูมียํ ว นิสฺสมฺภเยยํ	ปุคฺคตฺถสํกํ น คจฺจติ ๑
สจฺเจ ปุคฺคตฺถี สัจจกถา	กุกฺกฏานํ ปทาหิสฺส
น มํ ปุคฺคตคเต ชมฺมิ	ปุนฺรราวตฺตยิสฺสตี ๑
หนฺนท โช ทาณิ ภาทฺตเต	กุกฺกฏานํ คมฺมิตฺถ
กคฺคํ คามํ นิคคํ	นคฺคํ ราชธานิโย ๑
อหฺมํ ปุคฺคเพ คณฺโณ	อสมฺมณา สมฺมณานิโน
คาเมณ คามํ วิจฺจิมฺห	นคฺคเร ราชธานิโย ๑
เอโส ติ ภคฺวา พุทฺธ	นทํ ฌนฺตฺตํ ปติ
สพฺพพุทฺธชปฺปหานาย	ชมฺมํ เทเสตี ปาณินํ
คตฺถสํ รัม รัม รัม คจฺจ	โส เม สคฺคตา ภวิสฺสตี ๑
วณฺทณํ ทาณิ วชฺชาลํ	โถกนาถํ ฌนฺตฺตํ

๑ ย. สัจจกถาปิฎกาทุททุกนิกาย ๑

ปทกฺขินณฺจ กตฺวาน	อาทิสยฺยาถิ ทกฺขินํ ๑
เอตํ โห อพฺภมเมหิ	ยถา ภาสฺสํ ตํ จาเป
วณฺทํ ทานิ เต วชฺฐํ	โถกนาถํ อนนฺตุทฺรํ
ปทกฺขินณฺจ กตฺวาน	อาทิสฺสํสามิ ทกฺขินํ ๑
คโต จ ภาโพ ปกฺกามิ	นทํ เนรณฺชวํ ปติ
โส อทฺทสาถิ สมนฺพุทฺธํ	เทเสนํ อมคํ ปทํ
ทกฺขํ ทกฺขสํมุปฺปาทํ	ทกฺขสํส จ อติกกมํ
อริยฺยสงฺกํ มคฺคํ	ทกฺกฺขปสํคามินํ ๑
คสฺสํ ปาทานิ วณฺทิตฺวา	กตฺวาน นํ ปทกฺขินํ
จาปาย อาทิสฺสํทฺวาน	ปพฺพชฺชิ อนคาริยํ ๑
คิสฺโส วิชฺชา อนนฺนปฺปคฺคา	กตํ พุทฺธสฺสํ สํสาณํ ๑

จาปา ๑

[๔๗๐] ๔ เปตานิ โภคิ ปุคฺคตานิ ขาทมานา ตฺวํ ปุเร
 ตฺวํ ทิवा จ รคฺโค จ อตฺถํ ปริตปฺปติ ๑
 สํชฺช สํพฺพานิ ขาทิตฺวา สํคฺค ปุคฺคตานิ พฺราหฺมณิ
 วาสฺสิจิ เกณ วณฺณเนน น พापุหํ ปริตปฺปติ ๑
 พหฺนํ เม ปุคฺคตสฺสํตานิ ฅาติสงฺฆสฺสํตานิ จ
 ขาทิตฺวานิ อตฺถํคฺงเส มม คฺยฺหณฺจ พฺราหฺมณ ๑
 สํหํ นิสฺสรณํ ฅคฺคา ขาติยา มรณสฺสํ จ

น โสจามิ น โรทามิ	น จาหิ ปริตปฺปามิ ๑
อพฺภุคฺคํ วต วาเสฏฺฐิ	วาจํ ภาสสึ เตทิสํ
กสฺสํ คุวํ ธมฺมณฺเวย	คิริ ภาสสึ เตทิสํ ๑
เชสํ พฺราหฺมณ ธรรมพฺพุโ	นคฺรํ มิถิตํ ปติ
สพฺพทฺทุกฺขปฺปหานาย	ธมฺมํ เทเสสึ ปาณินิ ๑
คสฺสํหา พฺราหฺมณ อรโหโต	ธมฺมํ สฺสฺสฺวา นิรุปฺปํ
คคฺค วิณฺณตสฺสทฺธมฺมา	ปฺปคฺคโสถํ พฺยปฺปาณํ ๑
โส อหํ คมิสฺสํ	นคฺรํ มิถิตํ ปติ
อปฺเปว มํ โส ภคฺวา	สพฺพทฺทุกฺขา ปโมจเย ๑
อทฺทสํ พฺราหฺมโณ พุทฺธ	วิปฺปมฺมุคฺคํ นิรุปฺปํ
คสฺสํ ธมฺมมเทเสสึ	มฺหิ ทฺทุกฺขสฺสํ ปาวคฺ
ทฺทุกฺขํ ทฺทุกฺขสฺสํปฺปาทํ	ทฺทุกฺขสฺสํ จ อคฺคิณํ
อริยฆสฺสจฺจุคฺคํ มคฺคํ	ทฺทุกฺขปฺปสํคามินิ ๑
คคฺค วิณฺณตสฺสทฺธมฺโม	ปพฺพชฺชํ สมนโรจยิ
สฺสฺสาโต คฺคิ รัตฺตี	คิสฺโส วิชฺชา อมสฺสยิ ๑
เอหิ สํวติ คจฺจุณฺหา	รทํ นียาทยาหิ
อาโรคฺย พฺราหฺมณํ วจฺช	ปพฺพชฺชิตอ ทานิ พฺราหฺมโณ
สฺสฺสาโต คฺคิ รัตฺตี	คิสฺโส วิชฺชา อมสฺสยิ ๑
(คโต จ รทมาทาย	สสฺสสฺสจฺจามิ สํวติ

อาโรคฺยํ พฺราหฺมณํ อโวจ ปพฺพชฺชิตฺวา ทานํ พฺราหฺมณเณ
 สฺสฺวาโต คีหิ รคฺคีหิ ติสฺโส วิชฺชา อมฺสฺสยิ ๑)"
 เขตฺตญฺจํ อสฺสํวํ สหสฺสญฺจํ สํวํ
 เทวิชฺชํ พฺราหฺมณํ สฺสฺวา ปุณฺณปคฺคํ ททามิ เต ๑
 คฺคฺเขว โหตุ อสฺสํวํ สหสฺสญฺจํ พฺราหฺมณ
 อหํ ปพฺพชฺชิสฺสํ วนฺตญฺจํ สํวํ ๑

หตฺถิกวสฺสํ มณิกฺขณฺตญฺจ

ผิฏฺฐจํ เคหวิคคํ ปหาย

มีตา ปพฺพชฺชิตฺวา คฺคฺหํ ญฺช โภคานิ สฺสฺวํ
 คฺคฺ ทายาทิกํ ญฺ ๑

หตฺถิกวสฺสํ มณิกฺขณฺตญฺจ

รณฺณญฺจํ เคหวิคคํ ปหาย

มีตา ปพฺพชฺชิตฺวา มยฺหํ ปคฺคฺโสเกน ๒ อทฺธิโต
 อหํ ปพฺพชฺชิสฺสํ ภาคฺโสเกน ๓ อทฺธิตา ๑
 โส เต อิชฺชํ สํวํ ยํ คฺคฺ ปคฺคฺโสเกน สฺสฺวํ
 อทฺธิกฺขณฺตญฺจํ ปคฺคฺโสเกน ๑
 เขตานิ อภิสํวํ ปคฺคฺโสเกน ๑
 สิกฺขมานาย เม อยฺเย ทิพฺพจกฺขุ วิสฺสํ
 ปพฺพเพณฺวสํ ชานามิ ยคฺค เม วุสฺสํ ปุเร ๑

ย. ๑ อิมํ ปาจา น ทิสฺสํ ๑ ๒ อทฺธิโต ๑ ๓ อทฺธิตา ๑

ศุภํ นิสฺสํย กถฺยานิ	เถรํสงฺฆสฺส โสภณ
คิณฺโถ วิชฺชา อนุปฺปตฺตา	กตํ พุทฺธสฺส สํสํ ๑
อนฺชานาหิ เม อญฺเ	อิจฺเณ สํวตฺถิ คณฺตเว
สํหนาทํ นทิสฺสํมิ	พุทฺธเสฏฺฐสฺส สํนฺติเก ๑
ปสฺสํ สุนฺทริ สฺสทวารํ	เหมวณฺณํ หริตฺตจํ
อทฺนตํ ทเมตารํ	สํมพุทฺธมกุโธภํ ๑
ปสฺสํ สุนฺทริมาณฺตี	วิปฺปมฺมุตํ นิรฺุปํ
วตฺตวาทํ วิสฺสํยตฺตํ	กตทิจฺจมนาสวํ ๑
พารานสํโศ นิกฺขมฺม	คจฺจ สํนฺตีกมาคตา
สํวิกา เต มหาวิ	ปาเท วณฺทคิ สุนฺทรี ๑
ศุภํ พุทฺโธ ศุภํ สฺสทวา	คฺยหิ ชิตฺตมฺหิ พฺราหฺมณ
โอรสา มฺหโต ชาตา	กตทิจฺจา อนาสวํ ๑
คสฺสํ เต สฺสวาคคํ ภทฺเท	คโต เต อทฺรคคํ
เขวํ หิ ทนฺตา อายนฺติ	สฺสทฺธ ปาทานิ วณฺทิกา
วตฺตวาทา วิสฺสํยตฺตา	กตทิจฺจา อนาสวํ ๑
	สุนฺทรี ๑

[๔๗๓] ๕ ทหราหํ สฺสทฺธวสนา ยํ ปุเร ฐมฺมมาสฺสนิ
 คสฺสํ เม อปฺปมฺมตฺตาย สจฺจจาทิสํมโย อหุ ๑
 คโตหิ สฺสพฺพกาเมสฺส ฐลํ อรทิมชฺฌคํ
 สกฺกกายสฺสํ ภาเย ทิสฺสวา เนกฐมฺมสฺสเสวํ บีหเย ๑

หิตฺวานาหํ ฌาติคณํ	ทาสถมฺมกรานิ ๑
คามเชตุตานิ ฌตานิ	รมณฺเษ โปโมทิตะ
ปฬายาหํ ปฬุพฺพิตา	ธปเตยฺยํ อนนฺตํ ๑
เอวํ สทฺธาย นิกฺขมฺม	สทฺธมฺเม สํปฺปเวทิตะ
น เม ทํ อสฺสํ ปฏฺฐิรूपํ	อาภิณฺณจณฺณํ หิ ปตฺตเย
ยา ชาตฺรปฺรหคํ	จเปตฺวา ปุณฺราคเม ๑
รหคํ ชาตฺรํ วา	นินฺตฺเถตฺตสฺสํ ^๑ สํนุติยา
น เอตํ สมนฺตํารูปํ	น เอตํ อริยธมฺมํ ๑
โถภณํ มทฺธํ เจตํ	สโมหนํ ^๒ รชพฺพณฺณ ^๓
ธาสํจํ ปฬุอายาธํ	นตฺถิ เจตฺถ รุวํ จิตฺติ ๑
เอตฺตาวตํ ปมตฺตา ๑	สํจกฺกิตฺติจมนฺนา นรํ
อณฺณมณฺณเมณ พฺยารุทฺธา	ปฏฺกุกฺกพฺพนฺติ เมธคํ ๑
วโร พนฺโร ปรีเกตฺโส	ชานิ โสภปรีทฺทโว
กาเมสฺสุ อธิปฺนฺนํ	ทิสฺสํเต พยสฺสํ พหุํ ๑
ทํ มณฺณวตํ อมิตฺตาว	กิํ มํ กาเมสฺสุ ยฺยชฺช
ชานาถ มํ ปฬุพฺพิตํ	กาเมสฺสุ ภายทสฺสํ ^๔ ๑
น หิรณฺณสฺสวณฺณเนน	ปรีกฺขณฺติ อาสวํ
อมิตฺตาว วรกา กามา	สํปตฺตา สํตฺตพฺพณฺนา ๑

ยุ. ๑ น โพราย น สมนฺตเย ๑ ๒ โมหนํ ๑ ๓ รชวทฺธมนํ ๑

๔ เอตฺถ รตฺตา ๑

อุมุมาทนา อุตตปนา	กามา จิตตปมมาทโน
สังคตานิ สังกิตเตสา	ชิปปิ มาเรน โขททิติ ๑
อนนตาทีนวา กามา	พหุทกฺขา มหาวิสา
อปปสุสาทา รณกรรา	สังกตปฏฐวิโสธนา ๑
สาห์ เอตาทิส หิตฺวา	พยุสนํ กามเหตุกํ
น คํ ปจฺจกมฺมิสฺสามิ	นิพฺพานาภิตฺตา สทา ๑
รณํ กริตฺวา กามานํ	สํติภาวาทิกงฺขินํ
อปปมตฺตา วิหิตฺสามิ ^๑	รตา ^๒ สโยชนกฺขเย ๑
อโสภํ วิรชํ เชนํ	อวิยฺยจฺจุตฺติกํ อชฺชํ
คํ มคฺคํ อนุกฺกฺคามิ	เยน ตินฺนนา มเหตฺติโน ๑
อิมํ ปสฺสสฺส ฐมฺมมฺหุจํ	สุภํ กมฺมมารจฺจิตฺรํ
อเนชํ อปฺปมฺปชฺช	รูกฺขมฺมตฺตํ ฌายติ ๑
อชฺชชฺชจฺฉมํ ปพฺพชิตา	สทฺธา สทฺธมฺมโธภณนา
วินิตา อปปตฺตวณฺณาย	เตวิชฺชา มจฺจุหายินํ ๑
สาโย ภุชิสฺสา อนนนา	ภิกฺขุณี ภาวิตินฺทฺริยา
สพฺพโยควิธฺยํคฺคา	กตฺติจฺจุจฺจา อนาสฺวา ๑
คํ สกฺโก เทวสฺสฺเสน	อฺปฺปสฺสคฺคฺมม อิทฺธิยา
นมนสฺสตี ภูตปติ	สุภํ กมฺมมารจฺจิตฺตฺตฺติ ๑

สุภา กมฺมมารจฺจิตฺตา ๑
 วีสติปาโต สมนฺตโต ๑

เถรคาถา ตีสนิปาโต

[๔๗๒] • ชั่วกมฺพวนํ รมมนํ

ชุทฺตโก ตีสนิวาเรติ
 ก็ เต อปราริคมํ มยา
 น หิ ปพฺพชิตาย ชาวโส
 ครุเก มม สัจจํ สัจจเน
 ปริสฺสทฺธปทํ อนนฺตํ
 อวิตติโต อนาวิตํ
 สัพฺพตถ วิมุตฺตมานสํ
 ทหฺวา ฯ อปามียา จาติ
 นิฏฺฐป กาสายจิวํ เอหิ
 มรฺตฺตจ ปวณฺติ สัพฺพโส
 ปจฺมวตฺตโนโต สฺสฺส อุตฺต เอหิ
 กุสฺมิตฺตชฺชา ฯ ปาทปา
 กา ตฺยํ วัติ ภาวิตฺตติ
 วาพมิตฺตงฺสเสวิตํ
 อสฺสหายิกา คนฺตุมิฉฺฉติ
 คปฺปํยกตาว ฐิติกา

กจฺจนฺตํ ภาวณฺตํ สฺสํ
 ตเมณํ อพฺรวิ สฺสภา ฯ
 ยํ มํ "โอวทียานฺตฺยฺยจฺฉติ
 ปฺริโส สมนฺตฺตนาถ กปฺปติ ฯ
 ยา สิกฺขา สฺสคเตน เทสฺสิกา
 ก็ มํ "โอวทียานฺตฺยฺยจฺฉติ ฯ
 สฺสโร วัตรํ อนนฺตํ
 ก็ มํ "โอวทียานฺตฺยฺยจฺฉติ ฯ
 กิณฺเต ปพฺพชฺชา กริสฺสติ
 รามาสฺส สฺสปฺปติเต วเน ฯ
 กุสฺมรเชน สมนฺตฺตนาถ ทุมฺมา
 รามาสฺส สฺสปฺปติเต วเน ฯ
 อภิกฺขชฺชนฺตฺย มาตฺยฺยเทรฺวา
 ยทิ เอกา วณฺโณคาหิตฺตติ ฯ
 กุณฺตฺตมตฺตกเรณฺโถพิทํ
 วัติ ภาวณํ มหาณํ ฯ
 วิจฺจติ จิตฺตฺตเรณ อจฺจนฺตา

๑ โอวทียาน อธิปัตติ ฯ ๒ ย. โอวทียาน ฯ ๓ สมนฺตฺตนาถ ฯ

ន អិ មគ្គិ គយា បិយគរា	នយា ពិណ្ឌនិវរណ្ឌតោ ។
ចប្បេន ប្បាគុមិទុន្តិ	ទុក្ខំ កំណកំ កុវេន្តិ
និរេវុំ ធន្មេគុមិទុន្តិ	យោ គុវំ បុព្វេនុតំ ២ បុព្វេនិ ។
នគ្គិ អិ តោ ឥតោ ឥតោ	រាគោ យុត្តិ ពានិ មេ ឥយា
នបិ អំ ខានាមិ កិរិស្ត	ចត មគ្គេន អតោ ឥន្ទ្រតោ ។
ឱន្មាប្បធម្មា ឧប្បនិគោ	វិស្សត្ថិតិវ ចក្កតោ កតោ
នបិ អំ ប្រសាមិ កិរិស្ត	ចត មគ្គេន អតោ ឥន្ទ្រតោ ។
យស្ថា ឥយា ចប្បុរុស្សិកំ	ឥត្ថា វា ឧប្បាសិតោ ឥយា
គុវំ គាតិសិកំ ប្រាសា	ខានន្តិ ឥត្ថំ វិវិធម្មនិ ។
មនុស្សំ អិ ចក្កុន្ទ្រវរណ្ឌតោ	ឥត្ថុត្ថុតោ ។ ឥតិ ចុប្បុត្ថោ
ឥន្ទ្រគម្ពន្ធនិ ខានិយ	ឥត្ថុត្ថុតោ មនោ អំ ធម្មបតិ ។
ឥតំ ឥត្ថុត្ថុតំ ឥត្ថិកា	មគ្គុត្ថុត្ថុតិកាយាយនិ
ចុត្ថុត្ថុត្ថុតោ ឧបាសា	ឥន្ទ្រគារកតោ រាមាអំ ។
តិរិស្ថា អិ មនា ឥត្ថុត្ថុតោ	ឥន្ទ្រគារ កាត្ថុត្ថុតោ អនា,
គុតិអិ ។ ឥត្ថេអិ ។	វិញ្ញាណ វិវិធម្មំ ប្រាសា ។
គុត្ថុត្ថុតោ គុត្ថុត្ថុតោ	វិស្សត្ថេ វិកតោ ប្រិប្បកតោ
ចវិញ្ញេ ឧប្បាសិតោ កតោ	កិរិស្ត គុត្ថុត អំ ឥន្ទ្រតោ ។
គុត្ថុត្ថុតោ តេហានិ អំ តេអិ	គុត្ថុតោ វិញ្ញា អំ ចុត្ថុតោ

ธมฺเมหิ วิมา น วตฺตุนฺติ	กิมฺหิ ตตฺถ มนํ นิเวสฺสเย ๑
ยถา หริตาเถน มกฺขิํ	อทฺทสฺ จิตฺติกํ ภิตฺติยา กตํ
คฺมฺหิ เต วิปรีตทสฺสํ	ปณฺญา มานุสฺสิกา นิรุตฺติกา ๑
มายํ วีย อคฺคโต กตํ	สํปฺปนฺนํเตว สํวณฺณปาทปํ
อุปชาวสฺสิ อนฺธ วิตฺตกํ	ชนมฺชฺเชว วิว รุปฺปรูปกํ ๑
วฏฺฐุนิวิว โกอฺวโรหิตา	มชฺเชพฺพพฺพกา สอสงฺสกา
ปโปโกพิกา เจตฺถ ชายติ	วิวิชา จกฺขุวิชาว ๑ มณฺจิตา ๑
อุปาทีย ๒ จารุทสฺสํ	น จ ปชฺชิตฺถ ๓ อตฺตคฺคฺมานสา
หนฺนเต เต จกฺขุํ หรฺสฺสํ ๓	คสฺสํ นรฺสฺสํ อทาสฺสิ ตาวเท ๑
คสฺสํ จ วิรมาสฺสิ ตาวเท	ราโค ตตฺถ ชมาปฺปิ ๑ นํ
โสํคฺติ สฺสียา พุทฺธมฺจาวินิ	น ปุโน เอทิสํกํ ภวิสฺสํ ๑
อาหนิย เอทิสํ ชนํ	อคฺคํ ปชฺชิตฺตํ ๑ ถึงฺกฺย
คณฺหิสฺสํ อาสํวิสํ วีย	อมี นุ โสํคฺติ สฺสียา ชเมหิ โน ๑
มุตฺตา จ ตโค ธา ภิกฺขุณิ	อคฺมิ พุทฺธวรฺสฺสํ สมนฺติกํ
ปสฺสํสฺย วรฺปณฺณตฺถกฺชนํ	จกฺขุ อสฺสิ ยถาปฺปราณกฺกฺนฺติ ๑
	สฺสกา ชฺวณฺมพฺพนิกา ๑
	คัมภีร์ปาโต สมนฺคฺโต ๑

ยา มยุห์ สามีกตัส
 คัม เภกวารกัมปี ทิสฺสุวา
 อนฺเนน ปาเนน จ ชฺชเชน จ
 ฉาเทมิ อุนฺณยามิ จ
 กาเดเน อุนฺนุสฺสิทฺตวา
 อุมฺมาโรตฺตหตฺตปาทา
 โกจุณฺ ปาสาทํ อณฺเชนณฺจ
 ปริกฺขมฺมการิกา วิย
 สยเมว โอตฺถํ สํารยามิ
 มาตาว เภกปฺปฺตฺตกัม
 เภวํ มํ ภตฺติกคัม อนฺนตฺตวํ
 อุนฺนุสฺสายิกํ อนนฺตํ
 โส มาตฺรณฺจมีตฺรณฺจ ภณฺติ
 อิตฺถาสฺสียา น สห วจุณฺ
 มา เภวํ ปฺปฺตฺต อวจ
 อุนฺนุสฺสายิกา อนนฺตสา
 น จ เม หีสฺสติ ปิณฺณจิ
 เทสฺสํว เม ธถํ เม
 ตสฺสํ วจณํ สฺสณฺนิตฺตวา
 กิสฺสํ ตยา อปรทฺธํ ภณ

ภคินีโย ภาทุโน ปริชโน วา
 อุนฺนุสฺสิทฺตวา อานนํ เทมิ ฯ
 ยณฺจ ตตฺถ สันนิหิตํ
 เทมิ จ ยํ ยตฺถ ปฏฺฐิรูปํ ฯ
 ปติชฺชวํ สมนุสฺสํ
 ปณฺชตฺติกา สามีกมฺมุเปมิทํ ฯ
 อาทาสกณฺจ คณฺหิตฺตวา
 สยเมว ปตีมํ วิภูเสมิ ฯ
 สยเมว ภาชนํ โรจํ
 ตถา ภตฺตาวํ ปริจฺจรามิ ฯ
 การิกํ คัม นินฺทमानํ
 สิตฺตวตฺถิ ทสฺสํเต ภตฺตวา ฯ
 อาปฺปฺจฺฉาหํ คมิตฺถํ สามี
 เภกาคาเรหํ สหฺวตฺตํ ฯ
 อิตฺถาสฺสํ ปณฺณทิตฺตา ปริพฺพตฺตวา
 กัม คฺยุหํ น โรจเต ปฺปฺตฺต ฯ
 น จาหํ อิตฺถาสฺสียา สห วจุณฺ
 อาปฺปฺจฺฉาหํ คมิตฺถํ สามี ฯ
 สสฺสํ สสฺสํโร จ มํ อปฺปฺจฺฉิตฺถํ
 กตํ วิสฺสํจฺฉา ยถาภุทํ ฯ

คาค กุณฺ วัณฺยธํ
 คํ ทิสฺวาน อมฺหากํ
 นิสฺสินฺนํ ๑ ปาเท
 อนฺนปฺปาเนน ชฺชฺเชน ๑
 สํหุตฺตปฺปยิตฺวาน อวจํ
 ธถ มํ ภณฺติ คาโต อีเรว
 อนฺเนน ๑ ปาเนน ๑
 ธถาหิ ภณฺนามิ คาคํ

๒ อนฺชานาหิ มํ คาคมยา ปกคํ
 ธถ มํ ภณฺติ คาโต
 นิหฺนฺวานญํ ๑ ธถสฺสํ
 มาตาปิตุ อภิวาทยิตฺวา
 สํคฺคทาหิ ปพฺพชิตา
 ชานามิ ธตฺตโน สํคฺคชาตียอ
 คํ คว อจฺจิกฺขิสฺสํ
 นคฺรมฺหิ เธรกกจฺเจ
 โยพฺพนมเทน มคฺโคโต โส
 โสหิ คโต จวิตฺวา
 ปกโก คโต ๑ อจฺจสฺสิตฺวา

พหุสฺสํ คาคํ สํคฺคสมฺปฺปนา ๑
 อจฺจสฺสิตฺวา สํคฺคสา ปณฺณปยํ
 วนฺทิตฺวา โภชนมทาถ ๑
 ยญฺ ๑ คคฺค สํนิหิตํ
 อยฺเย อิจฺฉามิ ปพฺพชิตํ ๑
 ปุคฺคเท ๑ จราหิ คํ ชมฺมํ
 สํหุตฺตปฺปย สมนฺเน ทฺวิชาติ ๑ ๑
 โรทฺทคํ อจฺจสฺสํ ปณฺณเมตฺวา
 กมฺมํ คํ นิชฺชเวรสฺสํ ๑
 ปาปฺปนํ โพรณฺญ ๑ อคฺคสมฺมณฺญ
 ยํ สจฺจดิกริ ทฺวิปทฺเตจฺจ ๑
 สพฺพญฺ ๑ ฌาตฺติคณฺวคฺคํ
 คิสฺสํ วิชฺชา ๑ อจฺจสฺสํ ๑
 ยสฺสํ ยํ สจฺจ วิปาโก
 คํ เอกมฺนา นิสาเมหิ
 สจฺจณฺณกาโร อหิ ปหุคฺคโน
 ปรทาวํ อเสวฺหิ ๑
 นิรยมฺหิ อปฺปจฺจิสฺสํ จิรํ
 มกฺกญฺยา กุจฺฉิโมกฺกมํ ๑

ย. ๑ ปุคฺคก ๑ ๒ ปาปํ หิ มยา ปกคํ ๑ ๓ อจฺจสฺสํ ๑

ឥតុតាអំ ឆាគកម្មំ	មហាភី យូរិយោ និពុទ្ធសុទ្ធិ
គតុតេតំ កម្មុន្ត	យតាបី កុណ្ឌុយោ បរិវារំ ។
តៃអំ គតិ ឧទិកុយោ កាតំ	ករិកុយោ ឥន្ទុយោធម្មេ
កាណាយ ។ ឧប្បាយ ។	ខេតិយោ កុណ្ឌុយោ កុណ្ឌុយោ ។
កុណ្ឌុយោឥតុតាអំ ចំ	និពុទ្ធសុទ្ធិតោ កាណ្ឌុយោ បរិវារិកុយោ
កិរិយោ ឧប្បាយ កុណ្ឌុយោ	យតាបី កុណ្ឌុយោ បរិវារំ ។
តៃអំ គតិ ឧទិកុយោ	កុណ្ឌុយោឥតុត កាណ្ឌុយោ
ឆាគិ កុណ្ឌុយោ កាណ្ឌុយោ	និពុទ្ធសុទ្ធិតោ កុណ្ឌុយោ មាតេ ។
គេ បុណ្ណ កុណ្ឌុយោ	ឥតុត ។ ឆាណិយោ
កុណ្ឌុយោ ឧប្បាយ កុណ្ឌុយោ	យតាបី កុណ្ឌុយោ បរិវារំ ។
តៃអំ គតិ ឧទិកុយោ	កុណ្ឌុយោ កាណ្ឌុយោ ឆេ ឆាគិ
កេណ មតិកា ម បុរិសំ	យតាបី កុណ្ឌុយោ បរិវារំ ។
កុណ្ឌុយោឥតុត មតិ	ឆាណិយោ កុណ្ឌុយោ កាណ្ឌុយោ
ឆាគា កុណ្ឌុយោ កុណ្ឌុយោ	ឆាណិយោ កុណ្ឌុយោ កុណ្ឌុយោ ។
គំ មំ គតិ ឥតុត កុណ្ឌុយោ	កុណ្ឌុយោ កុណ្ឌុយោ កុណ្ឌុយោ ។
កុណ្ឌុយោឥតុត កុណ្ឌុយោ	កុណ្ឌុយោ កុណ្ឌុយោ កុណ្ឌុយោ ។
គតុត តៃអំ កុណ្ឌុយោ	កុណ្ឌុយោ កុណ្ឌុយោ កុណ្ឌុយោ ។
កុណ្ឌុយោ កុណ្ឌុយោ គតុត កុណ្ឌុយោ	កុណ្ឌុយោ កុណ្ឌុយោ កុណ្ឌុយោ ។
គតុត កុណ្ឌុយោ កុណ្ឌុយោ	កុណ្ឌុយោ កុណ្ឌុយោ កុណ្ឌុយោ ។

อนรรคตา ภคตาริ คตัสส่าหิ วิทุเทสนมกาสิ ๑
 คตัสส่าหิ กมมมถัง ยัม มัม อปกริตุน คจฺจนฺติ
 ทาสีว อุปฺปจฺจนฺติ คตัสสํ อนฺโต กโต มยาติ ๑
 อิติทาสี ๑
 จตุตาฬัณนิปาโต สมนฺตุโต ๑

เถรีคาถา มหานิปาโต

[๔๗๕] • มนุสสาวคิยา นคเร รณฺโณ โกณฺจสฺส อคฺคมเหสฺสียา
 ฐิตา อาสี^๑ สฺเมธา ปาสาทิกา^๒ สํสํนกะเรหิ ๑
 สํสํวตฺติ^๓ จิตฺตกถิกา พหุสฺสํสา พุทฺธสํสาเน วินิตา
 มาตาบิตโร อุปคฺคฺม ภาณติ อุกฺโข นิสํสาเมถ ๑
 นิพฺพานาภิตา อหํ อสฺสํสํสํ ภวคํ ยํทิมิ ทิพฺพํ
 กิมํค ปน คจฺจุตา กามา อปฺปสฺสํสาทา พหุวิฆาตา ๑
 กามา กจฺจุกา อาสํวิสฺสุปฺมา เยสํ มุจฺฉิตา พาลา
 เต ทํมฺมคฺคํ นิสฺเย สมนฺปปีตา หนฺนฺนฺเต ทุฏฺฐิตา ๑
 โสจฺจนฺติ ปาปกกฺขมา วินิปาเต ปาปพุทฺธิโน
 สํสา กาเยน วาจาเย จ มนสา จ อสํวฺสา พาลา ๑
 พาลา เต พุทฺธมฺมฺมา อเจตนา พุทฺธมฺมฺมาโยวฺรทฺธา

ม. ๑ อาสี ๑ ๒ สํสํนํ กเรหิ ๑ ๓ จิตฺตกถา ๑ ๔ หนฺนฺนฺเต ๑

เทเสนุเต อชานนุตา	น พุชฺฌเว อริยสัจฺจานิ ๑
สัจฺจานิ อมฺม พุทฺธวรเทสิตานิ	เต พุทฺธวรา อชานนุตา
เย อภินนุทฺติ ภวคคิ	มีหฺนฺติ เทเวสุ อูปปตฺติ ๑
เทเวสุมี อูปปตฺติ	อสฺสสฺสคา ภวคเต อนิจุจฺมุหิ
น จ อุตฺตตฺสนฺติ พาลา	ปฺนปฺปนํ ชายิกพฺพสฺส ๑
จตฺตาโร วินิปาตา	เทว จ คติโย กถณฺจิ ตพฺพนฺติ
น จ วินิปาตคคานํ	ปพฺพชฺชา อตฺถิ นิรเยสุ ๑
อนุชานาถ มํ อุกฺโข	ปพฺพชฺชํ ทสฺสพตฺสฺส ปาวจเน
อปฺโปสฺสสุกฺกา ฆฏฺฐิสฺสํ	ชาติมรณปฺปหานาย ๑
กิ ภวคเตน อภินนุทฺติเตน	กายกถินา อธฺาเรน
ภวคตฺตหาย นิโรชา	อนุชานาถ ปพฺพชฺชิสฺสํ ๑
พุทฺธานํ อูปปาโท วิวชฺชิตो	อกฺขโณ ชฺโณ ตทฺโธ
สฺสํทานิ พฺรหฺมจฺริยํ	ยาวชฺชํ น ทฺวเลยฺยํ ๑
เอวํ ภณฺติ สฺเมธา	^๒ อถ นํ มาตานิโคโร อหิสฺสุ
น มยํ คหฺนุสฺมา มรณวสํ	คตาว ^๔ ชฺเชสฺสํ ๑
มาตา ทฺวชฺชิตา โรทฺติ มิตฺตา จ	^๕ ทฺวชฺชิตอ คตา โสภณฺมภิภูโต
ฆเณนฺติ ตํ สณฺณวาเปตฺตุ	ปาสาทคเต นมา ปตฺติ ๑
อฺยฺเจहि ปฺตฺติเก กิ โสภณฺเตน	ทินฺนาสฺสิ วารณวตฺตมฺหิ

ยุ. ๑ สฺนตฺตฺสนฺติ ๑ ๒ มาตานิโคโร น ตาว อาหารํ ๑
 ม. มาตานิโคโร น ตาว ๑ ๓ ยุ. อาริย ๑ ม. อาหารํ อาริยสฺสํ ๑
 ๔ เสดฺสํ ๑ ๕ อสฺสํ สพฺพโส สมฺภิตาโต ๑

กยิรา คณฺฐสฺส อสฺสหมานา	สํกามิ มาตา ชิกฺขุญฺเอย ๑
ชนฺธราตฺตฺยตฺถ	สํวตฺติ ชาตฺติมฺมตฺถิ
ทฺถวํ โยนิสฺส อรฺกํ ภาณนฺติ	วาเรยฺยํ กิสฺสํ อิจฺฉญฺเอย ๑
ทิวสํ ทิวสํ คิสฺสคฺคิสฺสคานิ	นวณฺวา ปาเตยฺยํ กายมฺหิ
วสฺสสฺสคฺคมี ปิณฑาโต	เสยฺยโย ทฺถวสฺสํ เจว ชโย ๑
อชฺชณฺสปคฺคเจ ชาคํ โย	วิญฺญู เอยํ สคฺคกฺโข วณฺ
ทํโฆ จ เคสํ สํสาโร	ปฺนปฺปนํ หนฺนณฺมานานํ ๑
เทเวสฺส มนฺธสฺสํ จ	คิรฺจฺจานโยนินฺยา อสฺสวกาเยสฺส
เปเตสฺส จ นิรเยสฺส จ	อปริมิตา ทิยฺนุเต ชาคา ๑
นิรเยสฺส พฺหุ วิณีปาต-	คตฺสฺสํ กิถิสฺสํมานสฺสํ
เทเวสฺสํ อตฺตตฺถ	นิพฺพพานสฺสา ปริ นคฺคิ ๑
ปคฺคา เตนิพฺพานํ เย ยคฺคา	ทสฺสพตฺสฺสํ ปาวจเน
อปฺปสฺสํสฺสกา ชฺชเนนฺติ	ชาตฺติมฺรณปฺปหานาย ๑
อชฺชเชว ตาต อภินิฏฺฐมิสฺสํ	โกเคหิ กิ อสฺสเวหิ
นิพฺพิณฺณา เม กามา	วณฺตสฺมา ตาตวคฺคกฺคา ๑
สํ เจวํ ภาณนฺติ ปิตฺรํ	อนิกรคฺโค จ ยสฺสํ ทินฺนา
^๒ อุปฺยาสิมี ตฺรณาวุโต	วาเรยฺยํ อุปฺยาสิเต กาเถ ๑
อถ อสฺสคฺคินิจิตฺมฺทฺถ	เกสํ ชคฺเคน ฉินฺทีย
สฺเมธา ปาสาทมฺจ มึเรตฺวา	ปจฺมชฺชณฺนํ สฺมาปชฺชิ ๑

ยุ. ๑ จ ชวาโต ๑ ๒ อุปฺยาสิ มีตฺรณาวุโต ๑ ม. อุภายายมี ตฺรณาวุตา ๑

ธมาปคฺคัทธิ ธมาปนฺนา	อนิกรตฺโต จ อากโต นคร
ปาสาเทว สฺเมธา	อนิจฺจสํญฺญา สฺภาเวติ ฯ
ธํ จ มนสิ กโรติ	อนิกรตฺโต จ อารุหิ ตฺริตํ
มณิกนกกฺกฺขิตฺตฺโต	กตญฺชติ ยาจิ สฺเมธํ ฯ
รชฺเช อานา ธนมิสฺสํวํ	โกศา สฺฐา ทหริกาบี
ภุญฺชานํ กามโกเค	กามสฺฐา ทฺถุถภา โถเก ฯ
นิสฺสํ เต รชฺชํ โกเค	ภุญฺชสฺสํ เทหิ ทานานิ
มา ทุมมนํ อโหสิ	มาตาบีตโร เต ทฺถุชิตา ฯ
ตนํ ภาณติ สฺเมธา	กามะหิ อนคฺคิกา วิคตโมหา
มา กามะ อภินนฺทิ	กามะสฺสวาทันวํ ปสฺสํ ฯ
จาตุทฺธิโป ราชานํ มนฺธาคา	อาสิ กามโกคินํ อคฺโค
อติตฺโต กาลกโต ^๒	น จสฺสํ ปริปริตฺตา อิจฺฉา ฯ
สคฺค รตนานิ วสฺสํเยย	อฺฐจฺฉิมา ทสฺสํสา สมนฺเตน
น จตฺติ ติตฺติ กามานํ	อติตฺตาว มรณํ นรา ฯ
อสิสฺสฺสฺสฺมา กามา	กามา สํปปีโรปมา
อฺกุโปกฺมา อนนฺทหนฺติ	อฺฐจฺฉิมา กาลสํนิภา ฯ
อนิจฺจา อทฺธวา กามา	พหุทฺฐา มหาวิสา
อโยคฺโคว สนฺตตฺโต	อชฺฌมา ทฺถุชปฺผลา ฯ
รฺกฺชปฺผลปฺมา กามา	มัสสํเปสฺสฺมา ทฺฐา

ย. ๑ ธํ จ คหิ ฯ ๒ กาลกโต ฯ

สุมฺปิโนปมา วณฺณนียา	กามา ยาจิตฺตูปมา ฯ
สัจฺจคฺคิณฺตูปมา กามา	โรโค คณฺโฑ ฌมฺ ฌมฺ
อํสฺสการกาถสฺสทิสฺสา	อํสฺสมฺ ฌมฺ วโร ฯ
เอวํ พหุทฺตชา กามา	อฏฺฐาตา ฌนฺตฺตวาทิกา
คจฺจณ น เม ภวคเต	วิสฺสฺสาโส อคฺคิ อคฺคโน ฯ
กํ มม ปโร กริสฺสทฺติ	อคฺคโน สํสํมฺหิ ทายฺหมานมฺหิ
อนฺนพฺนฺเช ชรามฺรณ	คสฺส ฆาตาย ฆฏฺฐิตพฺ ๑
ทวารํ อปฺปาปฺนิตฺตวณฺณํ	มาตาปิตโร ฌนิกฺรคฺคณฺจ
ทิสฺสวณ ฌมฺ นิสฺสินฺเน	โรทฺนเต อิทมฺโวจ
ทิสฺส พาดานํ สํสฺสาโร	ปฺนปฺนปฺนณฺจ โรทํ
อนมคฺคเต ปิตุ มรณ	ภาตฺ วโร อคฺคโน ๑ วโร ฯ
อสฺสํ ฌณฺณํ รุจิรํ สํสํวํ	อนมคฺคโคโต สํรท
สัจฺจคฺคานํ สํสํริตํ สํวาทิ	อฏฺฐจฺจณฺจ สํนฺนิจยํ ๑
สํร จตฺตโรทฺธํ อปฺนํเต	อสฺสํ ฌณฺณํ รุจิรํมฺหิ
สํร เอกกปฺปมฏฺฐจฺจํ	สณฺจยํ วิปฺปเดณ สํม ๑
อนมคฺคเต สํสํโรโค	มฺหิ ฆมฺพทํปมฺปนํคํ
โกตฏฺฐจิมคฺคตฺตฺตฺตฺตฺต	มาตาปิตุเสวฺว นปฺปโหนฺติ ๑
สํร คิณฺณฏฺฐสํสาปถาสํ	อปฺนํคํ อนมคฺคโคโต
มฺหิ ฌจฺจจฺจจฺจจฺจจฺจ	มฺหิ ฌจฺจจฺจจฺจจฺจจฺจ
สํร กานฺนจจฺจจฺจจฺจ	สํมฺทเท อปฺรโค ๑ ยฺยจฺจจฺจจฺจ

สัตว์ คตฺต ๑ ปฏิมุกฺก	มนุสฺสตาภมฺหิ โอบมฺม ๑
สัตว์ รุปํ เณณปฺปณฺโทปมฺมตฺต	กายกตฺติโน อสฺวารตฺต
ชนฺเช ปตฺตํ อนิจฺจํ	สฺวาทิ นิริเย พหุวิฆาเต ๑
สัตว์ กฏฺฐํ วทฺสฺสเมณฺเต	ปฺนปฺปนํ คาสฺสํ คาสฺสํ ชาตฺตํ
สัตว์ กุมฺภิตถยานิ ๑	สฺวาทิ จตฺตาริ สจฺจานิ ๑
อมตฺมฺหิ วิชฺชมาเน	กํ คว ปณฺจกฏฺเณน ปิเตน
สพฺพํ หิ กามรติโย	กฏฺกตรํ ปณฺจกฏฺเณน ๑
อมตฺมฺหิ วิชฺชมาเน	กํ คว กามเมหิ เย ปริพาหา
สพฺพํ หิ กามรติโย	ชฺชิตฺตา จ กุตฺติตา กุปฺปิตา สฺนฺตวปิตา ๑
อตฺตปตฺตมฺหิ สฺมาเน	กํ คว กามเมหิ เย พหุสฺสฺสฺสฺส
ราชคฺคิโวจรชฺชกปฺปียะหิ	สจฺจารณํ กามา พหุสฺสฺสฺส ๑
โมกฺขมฺหิ วิชฺชมาเน	กํ คว กามเมหิ เยสฺสํ วรพฺนฺโ
กามะสฺสํ หิ วรพฺนฺโ	กามกามา ทฺถุชานิ อนฺนฺโณนฺติ ๑
อาทปฺปิตา ตินฺนฺกกา คณฺหนฺตํ	ทหนฺติ เนว มุณฺญจฺนฺติ
ชฺชกฺโกปมา หิ กามา	ทหนฺติ เย เต น มุณฺญจฺนฺติ ๑
มา อปฺปกตฺตํ เหตุ กาม-	สจฺจตฺตํ วิปฺปตฺติ ชฺหิ สจฺจํ
มา ปุทฺธโมว พตฺติสํ	คิพฺพิตฺวา ปจฺจนา วิหณฺณสฺสิ ๑
กามเมหิ มา ปริพฺภมฺสสิ	สจฺจชฺว สจฺจชฺวาทพฺพโ
กาหนฺติ ๒ ชฺหํ คํ กามา ฉาตา	สจฺจชฺว จณฺทาทา ๑

ย. ๓ กามํ กามะสฺสํ ทมฺมตฺตํ คาว ๑ ๒ ชาหิณฺติ ๑

อปริมิตญฺจ ทุกุขํ
 อนุโกหิสี กามยฺตุโต
 อชรมฺหิ วิชฺชมาเน
 มรณพฺยาริคฺคิตา
 อิทมชรมิทมรณํ
 อสฺสปตฺตมสฺมพารํ
 อธิคตฺมิทํ พหุหิ อมคํ
 โย โยนิโส ปญฺญชฺติ
 เขวํ ภณฺติ สฺเมธา
 อนุเนหุเต อนิกรคฺคํ
 อญฺจาย อนิกรคฺคโตปญฺชติโก
 วิสฺสชฺชเชถ สฺเมธํ ปพฺพชฺคํ
 สํ วิสฺสชฺชชฺติ มาตาปิตุหิ
 ณ อภิญฺเญา สจฺจณิกตา
 อจฺจณฺธิมพฺภุคฺคํ
 ปุพฺพเพนิวาสจฺจริคํ ยถา
 ภคฺวติ โกนาคมเน
 สวฺชโย คิสฺโส ๒ ชนฺธิโย
 ทสฺสคฺคชฺคํ สคฺคชฺคํ

พหุหิ ๑ จิตฺตโทมนสฺสํ
 ปฏฺนิสฺสชฺช อทฺฐเว กามเ ๑
 ก็ คว กามะหิ เย สฺชรา
 สฺพพา สฺพพฺคฺค ชาคิโย ๑
 อิทมชรามรณปทฺมโสถํ
 อชฺคิตมภยํ นิรุปตาปํ ๑
 อชฺชชามิ ๑ ถณฺนํ อิทํ
 น ๑ สกฺกา อชฺชมาเนน ๑
 สจฺจชารคเต วคฺติ อตฺถมาเน
 เกสฺสว ณฺมํ ณฺมํ สฺเมธา ๑
 ยาจิ คสฺสํ ปิตวํ โส
 วิโนกฺขสจฺจทสฺสํ ๑
 ปพฺพชฺช โสถภยภักตา
 อคฺคณฺถํ สิกฺขมานาย ๑
 นิพฺพานํ อาสี ราชกณฺเฑ
 พฺยากวิ ปจฺจณฺเฑ กาเถ ๑
 สจฺจชารามมฺหิ นวณฺเฑสฺมฺหิ
 วิหารทณฺ ๑ ทาสิมฺหา ๑
 ทสฺสคคฺคชคฺคํ สคคานิ ๑ สคคชคฺคํ

ย. ๑.....ทสฺสํ ๑ ๒ คณฺ ๑

เทเวสุ อูปปชฺชิมหา	โก ปน วาโท มานุสเสสุ ^๑ ๑
เทเวสุ มหิทธิกา อหุมหา	มานุสสํมูหิ ^๒ โก ปน วาโท
สत्ตฺตฺรตนฺตฺส มเหสฺส	อิติปริตํ อหํ อาสึ ๑
โส เหตุ โส ปภโว	ตํ มูถ ^๓ จ สํสเน ชนํ
ตํ ปจฺมสโมธานํ	ตํ รมมฺรตาย นิพฺพานํ ๑
เอวํ กถนฺติ ये สํสฺสทฺตฺตฺนํ	วจํ อโนมปณฺณสฺส
นิพฺพิณฺทฺตฺนํ ภาวคเต	นิพฺพิณฺทฺตฺวา วิวชฺชนตฺตํ ๑

สเมธา ๑

มหา นิปาโต สมนฺตโต ๑

คาถาสํคานํ จตฺตาวี	อัสติ ปุณ จุทฺทส
๔ เถรีเยกุตฺตฺรตฺตฺตฺวา	สํพุทฺธา ตา ชาตวทฺชยาติ ๑

เถรีชา คาถาโย สมนฺตโต ๑

ยุ. ๑ มนุสฺสเสสุ ๑ ๒ มนุสฺสสํมูหิ ๑ ๓ สत्ตฺตฺร สํสเน ชนํ ๑
 ๔ เถรีเยกุตฺตฺรตฺตฺตฺวา อิติ วจํ ยุคตฺตฺว ๑

วิมานนามานุกูโม

ปพฺพ/อญฺเ	วิมานนาม	ปพฺพ/อญฺเ	วิมานนาม
๒๕/๑๓๗	อคาริยวิมาน	๘๑/๑๓๔	กณฺฐกวิมาน
๒๖/๑๓๗	,,	๕๖/๑๐๐	กณฺธิยวิมาน
๘๒/๑๓๗	อนเนกวณฺณวิมาน	๕/๖	กุญฺชวิมาน
๔๖/๘๐	อมพวิมาน	๗๒/๑๒๒	กุนฺธกวิมาน
๗๘/๑๓๐	,,	๓๓/๔๗	คุตฺติวิมาน
๔๒/๗๒	อโถมวิมาน	๘๐/๑๓๒	โคปาทวิมาน
๒๐/๓๐	อาจามทายิกาวิมาน	๒๑/๓๑	จณฺฐาติวิมาน
๓๐/๔๑	อุจฺฉวิมาน	๔๕/๗๘	จตุรฺรติวิมาน
๔๘/๘๓	,,	๗๕/๑๒๖	จิตฺตตาวินิมาน
๗๔/๑๒๕	อุตฺตวิมาน	๖๓/๑๐๕	จุพรวิมาน
๑๕/๒๐	อุตฺตวิมาน	๕๓/๘๔	นตฺตมานวณฺณวิมาน
๖๘/๑๒๐	อุปตฺตทายิกาวิมาน	๖๒/๑๐๕	ตติยนาควิมาน
๒๔/๓๕	อุปตฺตวิมาน	๑๐/๑๔	คิตฺตกฺขณวิมาน
๒๘/๔๐	อุพารวิมาน	๓๔/๕๘	ททฺถตฺตวิมาน
๕๔/๘๘	กฏกฏรตฺตทายิกาวิมาน	๕๕/๑๐๐	ทวารปาลกวิมาน
๔๓/๗๓	กณฺธิกทายิกาวิมาน	๑๘/๒๖	ทาสวิมาน

วิมานนามานุกุโม

๕๐๘

ปพฺพ/องฺเก	วิมานนามิ	ปพฺพ/องฺเก	วิมานนามิ
๖๘/๑๒๓	ทุกฺติยอุปลํสํสํทายกวิมาน	๒/๒	ปิจฺจวิมาน
๕๗/๑๐๓	ทุกฺติยกรณียวิมาน	๓/๓	,,
๗๓/๑๒๔	ทุกฺติยกฺกุณฺฑกํวิมาน	๔/๕	,,
๖๓/๑๐๔	ทุกฺติยนาควิมาน	๔๗/๘๓	ปิตฺตวิมาน
๓๒/๑๗	ทุกฺติยปติพฺพตาวิมาน	๓๗/๒๕	เปตฺตการียวิมาน
๒๘/๓๘	ทุกฺติยภิกฺขาทายิกวิมาน	๖๗/๑๓๘	ผตทายกวิมาน
๕๘/๑๐๒	ทุกฺติยสํญฺญิวิมาน	๒๒/๓๒	ภทฺทิตฺตวิมาน
๗๖/๑๒๗	นนฺทนวิมาน	๗๐/๑๒๓	ภิกฺขาทายกวิมาน
๔๑/๗๓	นาควิมาน	๒๗/๓๘	ภิกฺขาทายิกวิมาน
๖๐/๑๐๓	,,	๓๘/๖๘	มณฺธิขุสฺสกวิมาน
๖/๗	นาวาวิมาน	๘๓/๑๓๘	มฺหุสฺสกฺกุณฺฑกํวิมาน
๗/๘	,,	๕๓/๘๘	มณฺฑกุกเทวปฺตวิมาน
๘/๑๓	,,	๗๗/๑๒๘	มณฺธิณฺฐวิมาน
๑๓/๑๕	ปติพฺพตาวิมาน	๓๖/๖๔	มถฺตวิมาน
๘/๑๓	ปทํวิมาน	๖๔/๓๓๐	มหารทวิมาน
๔๐/๖๘	ปภสฺสํวิมาน	๗๓/๑๒๒	ยวปาลกวิมาน
๓๑/๔๓	ปถฺตํวิมาน	๕๐/๘๖	รชฺชมาตาวิมาน
๓๘/๖๗	ปารินฺตคกวิมาน	๕๒/๘๐	เรวตวิมาน
๑/๓	ปิจฺจวิมาน	๑๘/๒๘	ตชฺชมาวิมาน

ปพฺพ/องฺเก	วิมานนามํ	ปพฺพ/องฺเก	วิมานนามํ
๓๒/๔๕	ถตาวิมาน	๘๕/๓๕๔	ตุนิภูตวิมาน
๔๘/๘๕	วณฺทวิมาน	๒๕/๓๖	ตุนิททาวิมาน
๓๗/๖๖	วิธํถกฺขวิมาน	๗๘/๓๒๘	ตฺวณฺณวิมาน
๔๔/๗๔	วิหารวิมาน	๕๘/๓๐๒	ตฺฐิจิวิมาน
๓๖/๒๒	สิริมาวิมาน	๘๔/๓๔๓	เตริตฺถกวิมาน
๓๓/๓๘	ตฺถินสาวิมาน	๓๕/๖๒	เตสฺสวคฺคิวิมาน
๓๔/๓๘	,,	๒๓/๓๓	โธณทินฺนาวิมาน
๒๖/๓๗	ตฺถินฺนาวิมาน		

ເປັນນາມນຸກໄມ

ປຸພ/ອຸເກ	ເປັນນາມ	ປຸພ/ອຸເກ	ເປັນນາມ
໑໓໓/໒໕໖	ອຸກຸກຸກຸກເປັນ	໑໒໖/໒໕໒	ກຸກຸກຸກເປັນ
໑໐໒/໑໖໖	ອຸກຸກເປັນ	໑໒໖/໒໕໓	,,
໑໑໑/໒໐໔	ອຸກຸກຸກຸກເປັນ	໑໓/໑໒໓	ໂກກເປັນ
໑໓໒/໒໕໒	ອຸກຸກຸກເປັນ	໑໐໕/໑໖໕	ກຸກຸກຸກຸກເປັນ
໑໒໑/໒໒໓	ອຸກຸກຸກຸກເປັນ	໑໐/໑໕໑	ໂກກຸກຸກເປັນ
໑໒໕/໒໔໖	ອຸກຸກເປັນ	໑໑໖/໒໑໖	ກຸກຸກຸກຸກຸກເປັນ
໑໐໖/໑໖໖	ອຸກຸກຸກຸກເປັນ	໑໐໔/໑໖໓	ກຸກຸກເປັນ
໑໑໐/໒໐໒	ອຸກຸກເປັນ	໑໒໐/໒໒໑	ກຸກຸກຸກຸກເປັນ
໑໖/໑໒໑	ອຸກເປັນ	໑໐໑/໑໖໖	ກຸກເປັນ
໑໐໑/໒໐໐	ກຸກຸກຸກເປັນ	໑໒໓/໒໔໑	ກຸກຸກເປັນ
໑໐໓/໑໖໑	ກຸກເປັນ	໑໒/໑໒໒	ກຸກເປັນ
໑໑໕/໒໑໓	ກຸກເປັນ	໑໑/໑໒໐	ກຸກຸກຸກຸກເປັນ
໑໒໒/໒໕໐	,,	໑໓໑/໒໕໕	ກຸກຸກຸກເປັນ
໑໑໑/໒໒໐	ກຸກຸກຸກຸກເປັນ	໑໑/໑໕໑	ກຸກຸກຸກຸກເປັນ
໑໕/໑໒໕	ກຸກຸກເປັນ	໑໖/໑໕໖	ກຸກຸກເປັນ
໑໒/໑໕໖	ກຸກຸກເປັນ	໑໑໑/໒໑໒	ກຸກເປັນ
໑໓໐/໒໕໑	ກຸກເປັນ	໑໓໑/໒໕໖	ກຸກຸກຸກເປັນ

ปพฺพ/อฏฺเฐ	เปตนามํ	ปพฺพ/อฏฺเฐ	เปตนามํ
๓๐๒/๓๘๓	มฏฺฐกฺกุณฺฑกัปปิเปต	๔๘/๓๗๐	ถัมมวโรจกเปต
๓๐๐/๓๗๔	มคฺคทาเปติ	๓๓๒/๒๐๗	ถัมมวโรจกัณฺฑกเปต
๔๔/๓๖๔	มหาเปตฺถการเปต	๔๔/๓๗๓	ถัมมวโรจกัณฺฑกัณฺฑ
๓๓๗/๒๓๗	มคฺคกัณฺฑกเปต		มาคฺคเปติ
๓๓๓/๒๓๓	วคฺคการเปต	๓๐๘/๓๔๘	ถัมมวโรจก
๓๒๗/๒๕๓	วคฺคกัณฺฑกเปต	๔๗/๓๕๗	ถัมมวโรจก
๓๒๔/๒๔๘	วคฺคิเปต	๓๓๕/๒๕๗	ถัมมวโรจกัณฺฑกเปต
๓๓๖/๒๕๗	ถัมมวโรจกัณฺฑกเปต	๓๓๖/๒๓๖	ถัมมวโรจก
๔๒/๓๖๓	ถัมมวโรจกัณฺฑกัณฺฑกเปต	๓๒๒/๒๔๓	ถัมมวโรจก

ເຄຣນາມານຸກຸໄມ

ປຸພູ/ອງເຄ	ເຄຣນາມ	ປຸພູ/ອງເຄ	ເຄຣນາມ
໓໐໗/໓໐໔	ບຸງຄຸນິກກາວທຸວາສຕຸເຄຣ	໒໕໗/໒໔໒	ບິລິທຕຸຕຸເຄຣ
໓໔໒/໓໔໔	ບຸງຄຸຕິມາດຕຸເຄຣ	໒໔໑/໒໔໗	ບິລິທິນຸຕຸເຄຣ
໒໒໕/໒໔໐	ບຸຊຸຊຸນຕຸເຄຣ	໒໐໒/໒໗໕	ບຸກຸເປປກຸວຈຸດຕຸເຄຣ
໑໕໗/໒໒໕	ບຸຊິຕຕຸເຄຣ	໒໑໗/໒໗໔	ບຸຕຸຕຸຕຸເຄຣ
໒໒໒/໒໔໔	ບຸຊິນຕຸເຄຣ	໑໔໔/໒໗໑	ບຸຊຸຊຍຕຸເຄຣ
໑໔໒/໒໗໓	ບຸຊຸຊາວນິຍຕຸເຄຣ	໒໕໔/໒໔໗	ບຸຕຸຕຸຕຸຕຸເຄຣ
໓໔໓/໓໒໕	ບຸຊຸວາໂກຣຸ-	໒໗໔/໒໔໓	,,
	ທຸຊຸຕຸເຄຣ	໓໑໔/໓໐໔	ບຸຕຸຕຸຕຸປາດຕຸເຄຣ
໒໕໑/໒໔໕	ບຸຊິນຕຸຕຸເຄຣ	໑໒໗/໒໒໗	ບຸຕຸຕິຍຕຸເຄຣ
໓໔໕/໓໒໔	,,	໑໔໑/໒໗໒	,,
໓໔໓/໓໔໑	ບຸຊຸຊຸຊຕຸເຄຣ	໒໓໒/໒໔໒	,,
໓໐໔/໓໐໒	ບຸຊຸປັມຕຸເຄຣ	໓໔໔/໓໒໗	ບຸທາຍຕຸເຄຣ
໑໒໓/໒໒໒	ບຸຊຸຍຕຸເຄຣ	໒໔໐/໒໔໗	ບຸປວາດຕຸເຄຣ
໒໓໕/໒໔໒	,,	໓໗໕/໓໕໓	ບຸປເດີນວຸດຕຸ-
໓໑໔/໓໐໔	ບຸຊິກຸຕຸເຄຣ		ປຸຕຸຕຸຕຸເຄຣ
໒໐໔/໒໗໒	ບຸຊຸມຕຸເຄຣ	໓໑໗/໓໐໗	ບຸປາຕິຕຸເຄຣ
໓໔໗/໔໐໕	ບຸຊຸນຕຸເຄຣ	໓໔໗/໓໒໕	ບຸຊຸເຄດຕຸຕຸປຕຸເຄຣ

ปพฺพ/อญฺเ	เถรนาม	ปพฺพ/อญฺเ	เถรนาม
๒๔๗/๒๔๔	อตุลฺกตฺเถร	๑๗๔/๒๖๘	กุมารปุตฺตสหาย-
๒๔๖/๒๔๔	,,		กตฺเถร
๒๐๔/๒๗๕	เอกรมฺมสวณียตฺเถร	๒๔๘/๓๐๐	กุมารกตฺตปตฺเถร
๓๗๑/๓๔๘	เอกรวิหารียตฺเถร	๓๕๐/๓๒๗	กุตฺตตฺเถร
๒๐๕/๒๗๕	เอกรุทฺธานียตฺเถร	๑๕๖/๒๖๔	กุกฺกตฺเถร
๒๓๐/๒๘๓	เอกรกตฺเถร	๑๔๖/๒๗๓	โกตฺตตฺตวิหารียตฺเถร
๑๔๐/๒๖๑	กจฺจวเรวตตฺเถร	๓๔๖/๓๒๔	โกตฺตียตฺเถร
๒๘๗/๒๔๖	กณฺหิหิณฺณตฺเถร	๒๓๓/๒๘๓	ขณฺฑสุมฺมตฺเถร
๓๗๔/๓๕๒	กปฺปตฺเถร	๑๗๔/๒๗๐	ขทฺธิรวณียตฺเถร
๒๔๗/๒๔๔	กปฺปฏฺฐกฺกตฺเถร	๒๔๓/๒๘๓	ขิตฺตกตฺเถร
๒๑๔/๒๗๔	กตฺตปตฺเถร	๒๔๓/๒๔๔	,,
๓๕๓/๓๓๐	กาคิยานตฺเถร	๓๑๒/๓๐๕	ขุชฺชโลภิตตฺเถร
๓๗๐/๓๔๖	กาฬุทายียตฺเถร	๒๖๑/๒๘๘	คงฺคาตฺตริยตฺเถร
๒๕๕/๒๘๖	กิมฺพิลตฺเถร	๓๔๓/๓๒๐	คยาก็ตฺตปตฺเถร
๒๗๕/๒๔๒	,,	๑๗๕/๒๖๔	ควมฺปตฺติตฺเถร
๑๔๓/๒๗๓	กุกฺกวิหารียตฺเถร	๑๖๘/๒๖๗	คหฺรตฺตริยตฺเถร
๑๔๔/๒๗๓	,,	๓๓๗/๓๑๘	คิริมานนฺทตฺเถร
๑๕๒/๒๖๔	กุกฺกนฺทธานตฺเถร	๒๖๖/๒๘๔	โคตฺตมตฺเถร
๑๗๓/๒๖๘	กุมารปุตฺตตฺเถร	๓๒๐/๓๐๘	,,

รายนามานุกรม

๕๓๕

ปพเพ/องเก	รายนาม	ปพเพ/องเก	รายนาม
๓๗๖/๓๕๔	โคตมคฤ	๒๓๔/๒๘๑	คิณคฤ
๓๗๖/๓๖๓	โคตมคฤ	๒๗๔/๒๘๒	,,
๓๗๗/๒๗๒	โคตมคฤ	๓๔๗/๓๒๖	คฤคฤ
๓๖๐/๒๖๖	โคตมคฤ	๓๗๗/๓๗๔	คฤคฤ
๒๓๒/๒๘๑	คฤคฤ	๓๔๒/๒๖๑	คฤคฤ
๓๓๓/๓๓๔	คฤคฤ	๓๕๔/๒๖๔	คฤคฤ
๓๕๔/๒๖๕	คฤคฤ	๒๖๖/๒๘๐	คฤคฤ
๓๐๓/๓๐๒	คฤคฤ	๒๓๗/๒๘๒	,,
๓๗๓/๓๕๑	คฤคฤ	๓๓๐/๓๐๕	คฤคฤ
๓๔๗/๒๖๓	คฤคฤ	๒๘๔/๓๐๐	คฤคฤ
๒๐๖/๒๗๕	คฤคฤ	๒๔๕/๒๘๔	คฤคฤ
๓๒๗/๓๑๒	คฤคฤ	๒๔๔/๒๘๓	คฤคฤ
๓๖๕/๒๖๖	คฤคฤ	๓๓๒/๓๑๔	คฤคฤ
๒๔๗/๒๘๕	คฤคฤ	๓๔๐/๓๒๐	คฤคฤ
๓๕๕/๓๓๒	คฤคฤ	๒๗๖/๒๘๓	คฤคฤ
	คฤคฤ	๒๘๔/๒๘๕	คฤคฤ
๒๖๔/๒๘๐	คฤคฤ	๓๒๖/๓๑๒	,,
๓๔๔/๔๑๓	คฤคฤ	๓๖๒/๒๖๖	คฤคฤ
๓๗๖/๒๖๔	คฤคฤ	๓๕๗/๓๓๓	คฤคฤ

ปพฺพ/อญฺเฏ	เถรนามํ	ปพฺพ/อญฺเฏ	เถรนามํ
๓๒๓/๓๓๐	นาคธมฺมตฺถุเถร		ปฺปฺตฺตฺถุเถร
๒๒๓/๒๗๘	นาคิตฺถุเถร	๑๔๗/๒๖๒	ปฺปฺนฺณมฺมตฺถุเถร
๑๕๘/๒๖๕	นิโคธฺรตฺถุเถร	๒๘๓/๒๘๕	,,
๒๘๕/๒๘๘	นินฺสภตฺถุเถร	๓๘๕/๓๘๗	ปฺปฺตฺตฺถุเถร
๒๒๑/๒๗๘	นิตฺถุเถร	๑๗๑/๒๖๘	โปตฺถิตฺถุเถร
๒๐๐/๒๗๔	ปกฺขตฺถุเถร	๒๔๐/๒๘๓	พนฺธุรตฺถุเถร
๓๐๘/๓๐๔	ปจฺจุยตฺถุเถร	๓๕๘/๓๓๔	พฺรหฺมทตฺถุเถร
๒๒๘/๒๘๐	ปริปฺปฺนฺณตฺถุเถร	๓๐๐/๓๐๓	พฺรหฺมตฺถุเถร
๒๒๔/๒๗๘	ปวิฏฺฐตฺถุเถร	๓๐๘/๓๐๔	พากฺกตฺถุเถร
๓๓๔/๓๐๖	ปตฺถํกตฺถุเถร	๒๓๘/๒๘๒	เพตฺถุจฺจกานิตฺถุเถร
๒๕๓/๒๘๖	ปารวปฺปิตฺถุเถร	๑๕๓/๒๖๔	เพตฺถุจฺจตฺถุเถร
๓๘๖/๓๗๒	ปารวตฺถิตฺถุเถร	๓๒๔/๓๑๑	ภคฺคตฺถุเถร
๓๘๔/๓๘๔	,,	๓๖๓/๓๓๘	ภทฺทตฺถุเถร
๒๕๘/๒๘๘	ปฺปฺนฺโฑทภวทฺทว-	๒๗๘/๒๘๔	ภทฺทชฺชิตฺถุเถร
	ชตฺถุเถร	๓๘๑/๓๘๖	ภทฺทชฺชิตฺถุเถร
๒๓๓/๒๗๗	ปฺปฺนฺชชตฺถุเถร		ยปฺปฺตฺตฺถุเถร
๑๔๖/๒๖๒	ปฺปฺนฺททวจฺจตฺถุเถร	๑๔๔/๒๖๒	ภตฺถิตฺถุเถร
๒๐๗/๒๗๖	ปฺปฺนฺณตฺถุเถร	๒๘๕/๒๘๕	ภวตฺถุเถร
๑๔๑/๒๖๓	ปฺปฺนฺณมฺมตฺถุเถร	๒๘๖/๒๘๖	ภวทฺทวชตฺถุเถร

เถรนามานุกโม

๕๓๗

ปพฺพ/อญฺเ	เถรนาม	ปพฺพ/อญฺเ	เถรนาม
๓๖๘/๓๔๔	ภูตฺตเถร	๓๓๔/๓๑๖	มุกฺตฺตเถร
๒๔๒/๒๘๓	มถิตฺตมฺภตฺตเถร	๒๐๓/๒๗๕	เมฆิตฺตเถร
๓๖๖/๓๔๑	มหากจฺจายนฺตเถร	๒๑๕/๒๗๘	เมณฺฑิตฺตเถร
๓๗๒/๓๕๐	มหากปฺป็นตฺตเถร	๒๓๑/๒๘๑	เมตฺตชิตฺตเถร
๓๘๘/๔๐๘	มหากถฺถปฺตเถร	๒๖๓/๒๘๘	เมพฺพชิตฺตเถร
๒๗๓/๒๘๒	มหากาถตฺตเถร	๓๐๑/๓๐๑	โมฆราชตฺตเถร
๓๓๘/๒๖๐	มหาโกฏฺฐิตฺตเถร	๒๕๔/๒๘๖	ยถตฺตเถร
๒๖๘/๒๘๐	มหาจฺจนฺตเถร	๓๔๔/๓๒๓	ยถตฺตตฺตเถร
๓๔๘/๓๒๗	มหานาคตฺตเถร	๓๑๕/๓๐๖	ยโสชตฺตเถร
๒๕๒/๒๘๕	มหานามตฺตเถร	๒๑๖/๒๗๘	รทฺธิตฺตเถร
๓๖๘/๓๔๓	มหาปฺนถตฺตเถร	๓๘๘/๓๗๖	รทฺฐปถตฺตเถร
๔๐๐/๔๒๕	มหาโมคฺคตฺตถานตฺตเถร	๓๘๕/๒๗๓	รณณียกฺกิตฺตเถร
๓๔๘/๒๖๓	มหาจฺจนตฺตเถร	๓๘๒/๒๗๐	รณณียวิหาริตฺตเถร
๒๑๐/๒๗๗	มาณวตฺตเถร	๓๓๕/๓๑๗	ราชทตฺตเถร
๓๑๑/๓๐๕	มาตฺตคฺคปฺตตฺตเถร	๒๖๔/๒๘๘	ราชตฺตเถร
๓๕๑/๓๒๘	มาตฺตคฺคปฺตตฺตเถร	๓๘๖/๒๗๑	รามณณียกตฺตเถร
๓๘๘/๓๘๐	,,	๓๓๐/๓๑๓	ราหุตฺตเถร
๓๕๔/๓๓๑	มิกฺขาทตฺตเถร	๓๘๑/๓๖๒	เรวตตฺตเถร
๒๘๘/๒๘๖	มิกฺขิตฺตเถร	๓๖๒/๓๓๗	ตณฺณกตฺตเถร

ปพฺพ/อญฺเ	เถรนาม	ปพฺพ/อญฺเ	เถรนาม
๑๖๔/๒๖๖	โถมถกฺกขิตฺตเถร	๒๒๘/๒๘๓	วิษยเถร
๓๔๒/๓๒๓	วฤกฺกิตฺตเถร	๓๔๓/๓๒๒	วิฐิตเสณฺฑเถร
๔๐๓/๔๓๒	วรุคฺคิตฺตเถร	๓๘๗/๒๗๓	วิมตฺตเถร
๒๔๘/๒๘๕	วจุณฺโศตฺตเถร	๓๒๒/๓๐๘	,,
๒๐๘/๒๗๖	วจุณฺปาตเถร	๒๐๓/๒๗๔	วิมตโกณฺฑนุชฌนฺตเถร
๓๐๕/๓๐๓	วฐฐิตฺตเถร	๓๐๒/๓๐๓	วิสาขปญฺจาตปฺป-
๒๕๖/๒๘๖	วฐฐิปฺปตฺตเถร		ตฺตเถร
๑๘๘/๒๗๔	วฐฐิปฺปตฺตเถร	๒๘๒/๒๘๔	วิคฺคโสถเถร
๓๓๘/๓๓๘	วฑฺฒนเถร	๑๔๕/๒๖๒	วิฏฐเถร
๑๗๗/๒๖๘	วฑฺฒนมานเถร	๓๗๗/๓๕๖	สังกิริจฺจเถร
๑๕๐/๒๖๓	วนวจุณฺตเถร	๒๔๖/๒๘๔	สังฆนทฐิตฺตเถร
๒๕๐/๒๘๕	,,	๑๘๕/๒๗๓	สังฆชยเถร
๑๕๓/๒๖๓	วนวจุณฺตเถร-ถามเนร	๓๐๖/๓๐๓	สังฆฐิตฺตเถร
๑๘๘/๒๗๔	วปฺปเถร	๓๓๓/๓๑๕	สังปฺปกเถร
๑๘๐/๒๗๒	วถฺถิตฺตเถร	๓๕๒/๓๒๘	สังปฺปทาสเถร
๒๖๐/๒๘๘	,,	๓๖๐/๓๓๕	สังพุทฺธกามเถร
๒๘๓/๒๘๔	,,	๒๗๒/๒๘๓	สังพุทฺธมิตฺตเถร
๒๖๗/๒๘๐	วธมฺมเถร	๓๒๕/๓๓๓	สังฆิตฺตเถร
๓๐๓/๓๐๖	วารณเถร	๒๘๒/๒๘๘	สังฆพฺพตฺตจฺจณฺตเถร

เถรนามานุกุโม

๕๓๘

ปพฺพ/องฺเก	เถรนาม	ปพฺพ/องฺเก	เถรนาม
๓๒๘/๓๑๓	ถ่มภูตฺตเถร	๑๖๑/๒๖๖	ถ่มนุชฺตเถร
๒๑๘/๒๗๘	ถ่มิตฺตฺตฺตเถร	๓๖๑/๓๓๗	ถ่มนุทถ่มนุทตฺตเถร
๑๘๓/๒๗๑	ถ่มิทฺตเถร	๒๒๒/๒๗๘	ถ่มนาคตฺตเถร
๓๖๕/๓๔๐	ถ่มภคตฺตเถร	๓๗๘/๓๕๘	ถ่มนาคตฺตเถร
๓๑๖/๓๐๗	ถ่มภูตฺตตฺตเถร	๑๖๘/๒๖๗	ถ่มนุชฺตเถร
๑๘๓/๒๗๐	ถ่มนุชฺตเถร	๓๘๘/๒๗๒	ถ่มนาคตฺตเถร
๑๗๒/๒๖๘	ถ่มมณฺณกานิตฺตเถร	๓๓๖/๓๑๗	ถ่มนุชฺตเถร
๒๒๗/๒๘๐	ถ่มนาคตฺตเถร	๑๓๘/๒๖๐	ถ่มนุชฺตเถร
๓๘๖/๔๐๑	ถ่มนุชฺตตฺตเถร	๑๘๐/๒๗๐	ถ่มนุชฺตตฺตเถร
๑๕๕/๒๖๔	ถ่มนาคตฺตตฺตเถร	๓๓๘/๓๑๘	ถ่มนุชฺตเถร
๓๕๘/๓๓๕	ถ่มมณฺณนาคตฺตเถร	๓๕๖/๓๓๓	,,
๒๗๗/๒๘๓	ถ่มนาคตฺตเถร	๒๓๑/๒๗๗	ถ่มนาคนาคตฺตเถร
๓๖๗/๓๔๒	ถ่มนาคตฺตเถร	๒๖๕/๒๘๘	ถ่มนาคตฺตเถร
๑๗๘/๒๗๐	ถ่มนาคตฺตเถร	๒๓๒/๒๗๗	ถ่มนาคตฺตเถร
๒๘๘/๒๘๗	ถ่มนาคตฺตเถร	๒๔๓/๒๘๓	ถ่มนาคนาคตฺตเถร
๑๔๓/๒๖๑	ถ่มนาคนาคตฺตเถร	๒๓๘/๒๘๓	ถ่มนาคนาคตฺตเถร
๓๗๘/๓๕๗	ถ่มนาคตฺตเถร	๓๒๘/๓๑๒	ถ่มนาคตฺตเถร
๑๘๗/๒๗๓	ถ่มนาคตฺตเถร	๓๘๐/๓๘๓	ถ่มนาคตฺตเถร
๒๒๐/๒๗๘	ถ่มนาคตฺตเถร	๓๔๕/๓๒๓	ถ่มนาคนาคนาคตฺตเถร

ปพฺพ/อจฺเก	เถรนามํ	ปพฺพ/อจฺเก	เถรนามํ
๓๘๐/๓๖๐	โธณโกฬิวิธฺตฺเถร	๒๗๓/๒๘๓	โธมมิตฺตฺเถร
๒๘๔/๒๘๘	โธณโปฏฺฐิยปฺตฺตฺเถร	๒๓๔/๒๗๗	หตฺถาโรหปฺตฺตฺเถร
๓๗๐/๒๖๘	โธปภาตฺเถร	๓๖๖/๒๖๖	หาวิตฺตฺเถร
๓๖๔/๓๓๘	,,	๓๒๓/๓๐๘	,,
๒๘๐/๒๘๔	โธภิตฺตฺเถร	๒๗๐/๒๘๓	เหรณฺณกานิตฺตฺเถร

เถื่อนนามานุกุโม

ปพฺพ/องฺเก	เถื่อนนาม	ปพฺพ/องฺเก	เถื่อนนาม
๔๓๒/๔๔๘	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน	๔๓๔/๔๕๐	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน
๔๐๖/๔๔๓	,, คิณฺณคฺคมาเถื่อน	๔๖๔/๔๗๐	คิณฺณคฺคมาเถื่อน
๔๐๒/๔๔๒	,, เถื่อน อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน	๔๕๓/๔๖๓	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน
๔๒๒/๔๔๖	,, ,,	๔๕๗/๔๖๔	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน
๔๐๘/๔๓๓	,, ชฺชคฺคมาเถื่อน	๔๕๐/๔๕๘	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน
๔๓๘/๔๕๒	,, อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน	๔๖๘/๔๗๓	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน
๔๓๐/๔๔๘	,, คิณฺณคฺคมาเถื่อน	๔๖๐/๔๖๖	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน
๔๒๓/๔๔๖	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน	๔๒๔/๔๔๖	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน
๔๕๕/๔๖๒	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน	๔๒๓/๔๔๕	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน
๔๒๘/๔๔๗	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน	๔๔๘/๔๕๘	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน
๔๒๗/๔๔๗	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน	๔๐๕/๔๔๒	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน
๔๖๗/๔๗๕	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน	๔๓๓/๔๔๘	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน
๔๗๓/๔๘๔	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน	๔๓๓/๔๔๔	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน
๔๓๓/๔๔๘	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน	๔๓๘/๔๔๔	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน
๔๓๖/๔๔๔	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน	๔๐๗/๔๔๓	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน
๔๕๘/๔๖๕	,,	๔๔๒/๔๕๔	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน
๔๖๓/๔๖๗	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน	๔๒๐/๔๔๕	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน
๔๖๕/๔๗๓	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน	๔๔๓/๔๕๔	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน
๔๓๓/๔๔๓	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน	๔๕๓/๔๕๘	อณฺณตฺรชฺชคฺคมาเถื่อน

ปพเพ/องุเก	เก๋ร๋นาม	ปพเพ/องุเก	เก๋ร๋นาม
๔๔๘/๔๕๗	ปฏาจารย์เก๋ร๋		คณิกาเก๋ร๋
๔๐๔/๔๔๒	ปฏุนาเก๋ร๋	๔๓๔/๔๔๔	วิสาขเก๋ร๋
๔๖๖/๔๗๓	ปฏุนิกาเก๋ร๋	๔๔๕/๔๕๖	ตักขเก๋ร๋
๔๓๗/๔๕๓	ภททกปถันเก๋ร๋	๔๓๘/๔๔๕	ตังขเก๋ร๋
๔๔๗/๔๕๗	ภททากุณขตาเก๋ร๋	๔๒๘/๔๔๗	ตัมมาเก๋ร๋
๔๓๐/๔๔๓	ภทราเก๋ร๋	๔๖๒/๔๖๗	ตัมปจาทาเก๋ร๋
๔๕๖/๔๖๓	มหาปชาปคโคตมเก๋ร๋	๔๔๑/๔๕๓	ตัมหาเก๋ร๋
๔๔๔/๔๕๕	มิตตกาถเก๋ร๋	๔๓๕/๔๕๐	ตัมภาเก๋ร๋
๔๐๘/๔๔๓	มิตตาเก๋ร๋	๔๕๔/๔๖๒	ตัมชาทาเก๋ร๋
๔๒๖/๔๔๗	,,	๔๗๐/๔๗๓	ตัมทวเก๋ร๋
๔๓๒/๔๔๓	มุตตาเก๋ร๋	๔๗๑/๔๗๖	ตัมภา กมมารชิตาเก๋ร๋
๔๐๓/๔๔๒	มุตตาสักขมานา	๔๗๒/๔๘๐	ตัมภา ชักกมพวนิกาเก๋ร๋
๔๒๕/๔๔๖	เมตติกาเก๋ร๋	๔๓๕/๔๔๔	ตัมมนาเก๋ร๋
๔๖๗/๔๗๘	โรหิตเก๋ร๋	๔๓๗/๔๔๔	ตัมมนา กุฑมปพพิชิตาเก๋ร๋
๔๖๓/๔๖๘	วฑฒมาตาเก๋ร๋	๔๗๔/๔๘๘	ตัมเมธาเก๋ร๋
๔๕๒/๔๖๐	วาทิจเก๋ร๋	๔๓๖/๔๕๐	เตธาทาเก๋ร๋
๔๕๗/๔๖๔	วิชยาเก๋ร๋	๔๔๖/๔๕๖	โธธนาเก๋ร๋
๔๔๐/๔๕๓	วิมตา ปราณ-	๔๓๗/๔๕๓	โธธมาเก๋ร๋

วิมานวตฺตสุตฺตํ คาถานํ ปจฺมปาทา

ปพฺเพ/องฺเก			ปพฺเพ/องฺเก		
๘๒/๓๓๗	อนเนกวณฺณํ	ทวโธ-	๔๔/๗๔	อภิกฺกนฺเตน	วณฺณเนน
		กนาสนํ	๔๕/๗๘	„	„
๑๘/๒๖	อปี	ตฺถโกว เทวินฺโท	๔๘/๘๕	„	„
๘/๓๓	อภิกฺกนฺเตน	วณฺณเนน	๕๐/๘๖	„	„
๓๐/๑๔	„	„	๔๑/๗๑	อตฺตํ	กนกกณฺ-
๓๓/๑๘	„	„			นาจิตํ
๑๔/๑๘	„	„	๘๓/๑๓๘	อตฺตํ	โกโต มนฺตฺตํ
๑๕/๒๐	„	„	๗๒/๑๒๒	อตฺตํ	โกโต มาตฺตํ
๑๘/๒๘	„	„			สํวตฺตํ
๒๓/๓๓	„	„	๗๓/๑๒๔	„	„
๒๔/๓๕	„	„	๑๗/๒๕	อภิกฺกนฺเตน	วณฺณเนน
๒๕/๓๖	„	„	๕๔/๘๘	อภิกฺกนฺเตน	วณฺณเนน
๒๖/๓๗	„	„	๕๕/๑๐๐	„	„
๒๗/๓๘	„	„	๕๖/๑๐๐	„	„
๒๘/๓๙	„	„	๕๗/๑๐๐	„	„
๔๒/๗๒	„	„	๕๘/๑๐๒	„	„
๔๓/๗๓	„	„	๕๙/๑๐๒	„	„

ปพเพ/อชฎ	ปพเพ/อชฎ
๖๗/๑๑๘ อชฎมิทมนิณณ วิมาน	๓๔/๕๘ ทททตถมานา วณณเนน
๗๐/๑๒๓ ,, ,, ,,	๖๓/๑๐๕ ทททททมิณณินัน
๗๑/๑๒๒ ,, ,, ,,	๔๖/๘๐ ทิพพเนเต อมพพน รมน
๗๗/๑๒๘ ,, ,, ,,	๘๐/๑๓๒ ทิสฺวาน เทว ปฏิ-
๗๘/๑๓๐ ,, ,, ,,	ปฺจุติ ภิกขุ
๘๕/๑๕๔ ,, ,, ,,	๒๒/๓๒ นีตา ปิตา จ กาพา จ
๒๘/๕๐ อชฎโร เต ยโส วณณโน	๕๐/๖๘ ปภัสสรวณณนิเก
๓๐/๕๑ โอภาสยิตฺวาปจฺจิสฺสเทว	๓๓/๕๓ ปตฺตงฺกเสฏฺฐเจ มณิส-
๔๘/๘๓ ,, ,, ,,	วณณจิตฺเต
๓๗/๖๖ กา นาม ตฺว วิสาตทฺธิ	๓๘/๖๗ ปาริตฺตเต โกวิพาเว
๕/๖ กุณฺฐโร เต วราโรโห	๒๐/๓๐ ปีนฺทาย เต จรณตฺถ
๑๑/๑๕ โถณฺจา มยฺวรา ทิวิยา	๒/๒ ปีนฺเต เวพฺพิมมํ อพาร
จ หังสา	๔/๕ ,, ,, ,,
๖๒/๑๐๕ โก นุ ทิพเพน ยาเนน	๑/๑ ปีนฺเต โสวณณมยํ อพาร
๕๓/๘๘ โก เม วณฺทติ ปาทานิ	๓/๓ ,, ,, ,,
๒๑/๓๓ จณฺทาติ วณฺท ปาทานิ	๓๖/๖๔ ปิตฺตเต ปิตฺตเต
๖๘/๑๒๐ จนฺโท ยถา วิคฺคิตว-	๔๗/๘๑ ,, ,,
ตาเท นเก	๘๓/๑๓๔ ปุณฺณมาเย ยถา จนฺโท
๕๒/๘๐ จิรปฺปวสํ ปฺริสํ	๓๕/๖๒ ผลิกฺวตฺตเหมชาตจณฺณ

วิมานวัตถุตั้งมี คาทานี ปจฺมปาทา

๕๒๕

ปพฺเพ/องฺเก	ปพฺเพ/องฺเก
๓๘/๖๘ มณฺธิฏฺฐเก วิมานตั้งมี	ปรกตั้งมี
๖๓/๓๐๔ มหนฺตํ นาคํ อภิรฺยุห	๓๓/๔๗ ตั้งตฺตฺตฺตํ ตั้งมฺฐิ
๖๕/๓๓๗ ยถา วนํจิตฺตลคํปภาสํติ	๖๔/๓๓๐ ตั้งตั้งตั้งตั้ง ตั้งวา-
๖๖/๓๓๗ ,, ,, ,,	หนํ ตั้งมี
๗๕/๓๒๖ ,, ,, ,,	๘๔/๓๔๓ ตั้งโนถ ยถาตั้งตั้ง จ
๗๖/๓๒๗ ,, ,, ,,	วานิชาน จ
๗๘/๓๒๕ ยา เทวราชตั้งตั้ง ตั้งภา	๖๘/๓๒๓ ตั้งริโย ยถา วิคฺคตว-
ตั้งมฺมา	ถาหเก นเก
๓๖/๒๒ ยุตฺตา จ เท ปรม-	๖/๗ ตั้งวณฺณจฺจทหนํ นาว
อถฺกตฺตา หยา	๗/๘ ,, ,,
๕๓/๘๔ โย วทคํ ปวโร มนฺเชตฺ	๘/๓๓ ,, ,,
๓๒/๔๕ ตตา จ ตั้งฐา ปวรา	๖๐/๓๐๓ ตั้งตั้งตั้งตั้ง ตั้ง-
จ เทวตา	รฺยุห นาค
๓๒/๓๗ เวฬุริยตฺถมฺภํ รุจิวิ	๗๘/๓๒๘ โสวณฺณมเย ปพฺพตตั้งมี

เปตวตฤตม์ คานัน ปจิมปาทา

ปพเพ/องเก

๑๑๕/๒๑๓ อจฺฉะรฐปํ สํคตสํ

ฌานํ

๑๒๐/๒๒๓ อญฺชิตถิฏฐมํ ทิฏฺฐนุโต

๑๑๑/๒๐๔ อภิขุชฺชมาเน วาริมฺหิ

๑๓๒/๒๕๖ อยญฺจ เต โปกฺขรณํ

สํมมา

๑๐๒/๑๘๓ อตฺตํโกโต มจฺจ-

กุณฺฑลํ

๑๐๘/๑๘๘ อหํ ปุเร ปพฺพชฺ-

คตสํ ภิกฺขุโน สํคตํ

๑๑๐/๒๐๒ อหุราชา พุทฺธมฺหคฺคโต

๑๒๕/๒๔๘ อิทํ มม อจฺฉนฺนํ

มหนฺตํ

๑๐๓/๑๘๑ อญฺเจหิ กณฺหํ กิํเสถ

๑๒๔/๒๔๘ อญฺเจหิ เรวเต สฺปา-

ปตฺตมเม

๘๗/๑๖๘ อรฺกาว คจํ ฐิณฺณํ

ปพเพ/องเก

๘๕/๑๖๕ กา นุ อญฺโตวิมานสฺมํ

๘๗/๑๕๗ กาโย เต สพฺพโส

วณฺโณ

๑๐๑/๑๗๘ กาคี ทพฺพณฺณรฐาติ

๘๓/๑๖๓ กิณฺนุ อุมฺมตฺตวโป

๑๓๖/๒๕๗ ,, ,,

๑๑๒/๒๐๗ กุณฺฑินคฺริโย เกโร

๑๑๘/๒๑๘ กุฏฺฐาคาเว จ ปาสาเท

๘๖/๑๕๗ เขตฺตปฺมา อรฺหณฺโต

๑๒๘/๒๕๒ คุตฺตปฺโต อุกฺคณฺตวา

๑๒๘/๒๕๓ ,, ,,

๘๔/๑๖๔ คุตฺตญฺจ มุคฺคํ รุทฺธิญฺจ ปพฺพํ

๘๐/๑๕๘ ทิโรกฺขเทสํ ทิฏฺฐนุติ

๑๓๑/๒๕๕ ทิฏฺฐา คยา นิรยา

ทิรฺจฺฉานโยนี

๘๘/๑๕๘ ทิพฺพํ สํภํ ชาเวติ

วณฺณชาตุํ

เปตวทุฏฐันํ คาทานํ ปจฺมปาทา

ഭിന്നം

ปพฺพ / องฺเก

ปพฺพ / องเก

๓๐๗/๓๕๗ ทิวาวิหารคต ภาณุ

ปุนาปโร

๓๓๐/๒๕๔ นศ.ดา ทพ.พน.ณ.ร.ปาถ

๓๓๔/๒๕๗ มยั โภเค สหริมห

๘๓/๓๖๐ นกคา ทูพพณณรูปาติ

๓๓๘/๒๕๐ มาต กฤษฎ กาญ

ଶେଷ/ଶେଷ , , , ,

៨៨/៣៥៨ បទបញ្ជាប្រតិបត្តិ រដ្ឋបាល

ଜେ/ଏଚ୍ ୦ , , : :

๓๓๓/๒๕๗ บั ททาติ น คํ โหติ

১১/১১ ১১ ১১

៣០៦/៣៨៨ បង្គុំ ឧត្តរាប កុណា

௭௦௦/௭௭௩ ,, ,,

๑๒๓/๒๔๓ ราชฯ บังคดโก นาม

ଶେଷ/ଅଶେଷ , ,

๑๒๑/๒๒๓ เวล้าถึ นาม นครคฤ

๓๐๕/๓๗๕ นกโค กี่ไร่ ปพพ-

๑๐
วสุชน

๕ โคลง ๒๓๕

๓๓๓/๒๓๓ เวฬุรีย์ศุภมภ์ วัชรวิ

๓๐๔/๓๘๓ นค.โค ทุพฺพณฺณรโปตี

បរាស្ថតវ

๑๑๗/๒๑๗ นรนาวิปกรุชโต ยว

๓๓๕/๒๕๗ ตันจี่ วรุตสสทสตัน

๑๒๗/๒๕๓ ปุพฺเพ กตํ กมนํ

๓๒๒/๒๕๐ ตำรวจภูธร นาม นก

๘๖/๓๖๖ ปุรโศ จ เตเตน

១២២/២៤៣ ស៊ុណេ បក្សស្រី ។

ประเภท เหตุการณ์

วณิฐาน ๙

๓๓๔/๒๓๒ ภูผานี เอโก ผ่าตี

๓๐๘/๒๐๐ โฉวณณโศปณผลกา

เถรคาถา คาทานํ ปจัมปาทา

ปพฺเพ/องฺเก

๓๖๗/๓๔๒ อฏฺโฏโร โอนุปนาหิ

๓๕๘/๓๓๔ อฏฺโฏธตฺตํ กุโธ โทโร

๓๗๐/๓๔๖ องฺคาริโนทานิ ทุมมา

ภทฺนุเต

๒๗๐/๒๘๑ อจฺจุยฺนติ อโหฺรตฺตา

๒๕๐/๒๘๕ อจฺจุโณทิกา ปุณฺณสฺสิดา

๓๖๘/๒๖๗ อชฺว์ ชฺวีรมาเนน

๓๔๐/๓๒๐ อคฺคทาย วต เม พุทฺโธ

๓๓๑/๓๐๕ อคฺคิธํ อคฺคิธฺนํ

๓๔๘/๓๒๖ อคฺคิธิตา วฺหิ ชล-

คตา ธาติ

๒๐๕/๒๗๕ อธิเจตโส อปฺป-

มชฺชโต

๒๓๒/๒๘๑ อนฺโธ หตฺตเนตฺโตธฺมิ

๓๗๒/๓๕๐ อนาคคํ โย ปฏิกจฺจ

ปฐฺสฺสตี

๓๗๓/๒๖๘ อนาถนฺนุวรา เตตา

ปพฺเพ/องฺเก

๒๘๘/๒๘๗ อนิจฺจานิ คทกานิ

๓๖๓/๒๖๖ อนฺวสฺสิดิโก ปพฺพชฺชิตो

๕๐๓/๒๗๕ อนฺวสฺสิดิ มหาวิโร

๒๓๕/๒๗๘ อเนกชาติสํสาร์

๒๖๒/๒๘๘ อปฺปี เจ โหติ เตวชฺชโช

๒๕๕/๒๘๖ อภิสฺสคฺโคว นปตติ วโย

๒๘๖/๒๘๘ อมฺพปถฺตวสฺสกาธํ

๓๘๔/๒๗๓ อยมาหุ ปฺปวณฺณิยา

กฺกุฏิกา

๒๘๗/๒๘๘ อยมิติ กปฺปปฺปโย

กปฺปปฺปญฺญโร

๓๓๖/๓๓๗ อโยเค ยฺญชฺชมคฺคตานิ

๓๐๗/๓๐๔ อโยนิสฺสทฺธิมเนวธํ

๒๗๖/๒๘๓ อโยนิสฺสมนธํการา

๒๘๐/๒๘๗ อวหํ สฺสคโต โถเก

๓๒๓/๓๓๐ อถฺกคตา สฺสวสนา

๓๖๓/๓๓๗ ,, ,,

ปพฺเพ/องฺเก

ปพฺเพ/องฺเก

๒๒๕/๒๘๐ อถฺกัฏฐิ วต อคฺคฺตานํ

ปติปา

๓๐๖/๓๐๓ อถฺสํคฺคฺเต หริโตภาเส

๓๕๖/๒๖๔ อุกํ หิ นยฺนติ

๓๖๐/๒๖๖ อหํ โข เวพฺพคมฺพสฺมํ

เนคฺคฺติกา

๓๒๔/๓๑๑ อหํ มิทฺเทน ปกโต

๓๕๓/๒๖๓ อฺปฺชฺฌาโย มํ อวจาสิ

๓๓๖/๓๐๗ อหุ คฺยํ ปุเร สฺสทฺธา

๒๓๓/๒๗๗ อฺปฺปคฺคฺเตสฺส นิปเต

๓๕๕/๒๖๔ อหุ พุทฺธสฺส ทายาโท

๓๓๘/๒๖๐ อฺปฺสํนฺโต อฺปรโต

๒๘๘/๓๐๐ อโห พุทฺธา อโห รมฺมา

๓๔๕/๓๒๓ อฺปฺสํมฺปทา จ เม ทฺธา

๓๖๗/๒๖๗ อพาธา เม สํมฺปฺนฺเน

๓๔๔/๓๒๓ อฺปารมฺภจฺจิตฺโต

๔๐๐/๔๒๕ อารมฺภิกา ปิณฺฑ-

ทุมฺเมโธ

ปาติกา

๒๘๗/๒๘๖ อฺปาสฺสิดา สํปฺปริสา

๓๘๒/๒๗๓ อาสํนฺทิกฺกํ กคฺวา

๓๓๐/๓๑๓ อฺกเยเนว สํมฺปฺนฺโน

๒๒๓/๒๗๘ อโธ พหิทฺธา ปุ-

๓๘๘/๒๗๔ เอกกา มยํ อรณฺเณ

อณฺเณวาทินํ

วิหฺราม

๒๓๔/๒๗๗ อิทํ ปุเร จิตฺตมฺจาวิ

๓๖๓/๓๓๘ เอกปฺคฺโต อหํ อาสิ

จาวิกํ

๒๓๓/๒๘๑ เอกํ ปุณฺณํ จจิตฺวาน

๒๔๒/๒๘๓ อุกฺกณฺจฺจิตฺตํ น วเส

๓๓๔/๓๐๖ เอกโกปํ สฺสทฺโธ เมธาวํ

๒๐๒/๒๗๕ อุกฺเขปกฺกฺวจฺจสฺส

๓๘๓/๓๖๕ เธสํ ภิกฺขุโย ปสฺสํทามิ

๓๕๓/๓๓๐ อฺญฺจํหิ นิสฺสํท กาคิยาน

๒๕๒/๒๘๕ เธธาวฺหิยฺเยสํ ปพฺพ-

๒๒๖/๒๘๐ อคฺคฺคิณฺณา ปงฺกา

เตน

ปพฺเพ/องฺเก

๒๘๕/๒๘๕ เอหิ นนฺทก คจฺฉาม

๓๖๒/๒๖๖ โยภาสชาคํ ผลคํ

๓๔๓/๓๒๒ โยตคฺคิธฺสํมึ เต

จิตฺตํ

๓๖๕/๒๖๖ กจฺจึ โน วตฺถปฺสฺสโต

๓๘๘/๔๓๓ กทา นุหิ ปพฺพต-

กนฺทราธู

๓๖๖/๓๔๓ กมฺมํ พหุํ น การเย

๒๘๓/๒๘๘ กธฺธํ เตธฺสปมฺ จิตฺตํ

๓๐๐/๓๐๓ กธฺธินฺทฺริยานิ ธมฺมํ

คคานิ

๒๓๓/๒๗๗กามฉนฺโท จ พฺยาปาโท

๒๕๓/๒๘๕ กายทฺฐสุตฺตคฺคฺรโน

๓๓๕/๓๐๖ กาทาปพฺพคตฺสงฺกาโส

๑๗๓/๒๘๒ กาทิ อิตฺถิ พฺรหฺมา

ธฺมฺมกรฺปา

๓๗๗/๓๕๖ กิณฺทวคฺคิโต วเน คาค

๒๐๔/๒๗๕ กิเลธํ ฌาปิตา มยฺหิ

๓๕๐/๓๒๗ กุญฺโถ ตํวณฺณิ คณฺธุวา

ปพฺเพ/องฺเก

๒๘๒/๒๘๔ เกเส เม โยติขิตฺตฺสนฺติ

๓๘๓/๒๗๓ โก กุญฺญิกายํ ภิกฺขุ

กุญฺญิกายํ

๒๒๔/๒๗๘ ขนฺธรา ทิฏฺฐายถาภูตํ

๒๗๘/๒๘๓ขนฺธรา มยา ปริณฺญาตา

๒๖๕/๒๘๘ ชินฺนา หิ มยฺหิ ชาติ

๓๘๒/๓๘๘ คจฺฉํ วเทสิ ธมฺม

จโธมฺหิ

๒๒๒/๒๗๘ จิตฺตนิมิตฺตคตฺสฺส โทวโ

๓๘๗/๓๗๔ จิรคฺคํ วตาคาปํ

๒๐๐/๒๗๔ จุตา ปคฺคฺคิ ปคฺคิตา

๓๕๘/๓๓๕ ฉนฺนํมคฺคิธฺสํ

๓๓๘/๒๖๐ ฉนฺนา เม กุญฺญิก

ธฺมฺมา นิวาตา

๒๕๓/๒๘๖ ฉ ฆตฺตํยตฺเตน หิตฺวา

๓๐๓/๓๐๓ ฉวิปาปก จิตฺตภทฺทก

๒๗๒/๒๘๓ ชโน ชนฺธมฺมํ ธมฺมพฺนฺโ

๓๓๓/๓๓๔ ชาตฺรฺเบเน ธมฺมฉนฺนา

๓๕๕/๓๓๒ ชาติมฺเทเน มคฺคิโตหิ

ปพฺเพ/องฺเก

ปพฺเพ/องฺเก

๒๓๐/๒๗๗ ชินฺณณฺว จ ทิสฺวา

จ คพฺคพายคิ

ทฺฤชิตณฺว พยาริํ

๓๓๒/๓๓๔ ธมฺโม หเว รกฺขติ

๒๖๓/๒๘๘ ทินฺนํ เม คาล-

ธมฺมจาวิ

ปคฺคตานํ

๓๘๗/๒๗๓ ธรรมํว สิจฺจติ วาติ

๓๘๗/๒๗๓ เต เม อธิษฺฐํ

๓๒๖/๓๓๒ อธิษฺฐํ ปุเร ทฺวคฺคณฺ

สํกปฺปา

๓๐๒/๓๐๓ น อธิษฺฐํ โน จ

๒๔๘/๒๘๕ เทวฺยฺสํ มหาณายิ

ปริกฺขิเป ปเร

๓๗๓/๓๕๓ ทนฺธา มยํ คคิ อสํ

๓๘๘/๔๐๘ น คณฺนํ ปฺรคฺคโต จเร

๓๖๔/๒๖๖ ทพฺพํ กุสํ โปฏฺกิตํ

๒๔๗/๒๘๔ นคฺคา นคฺคคฺคํ ส-

๒๘๓/๒๘๗ ทิฏฺฐา มยา ธมฺม-

สํวิฏฺฐา

ธฺวา อปฺปาสกา

๒๒๘/๒๘๐ น คตฺตามคิ สคฺคคิ

๓๖๐/๓๓๕ ทิปาทโกณิ อสฺสจ

สฺสคฺคณํ

๓๔๗/๓๒๕ ทิสฺวาน ปาฏิหารานิ

๒๕๘/๒๘๗ นคฺคิ โกจิกฺวาณิ จ

๓๖๔/๓๓๘ ทิสฺวา ปาสาทนายนํ

๒๘๔/๒๘๘ น คาว สฺสคฺคิ โทติ

๒๓๐/๒๘๑ ทฺวชฺชา กามา เอรก

๒๘๖/๒๘๖ นทฺทติ เหวํสํปฺปณฺนา

๒๔๘/๒๘๕ ทฺวปฺปพฺพชฺชํ เว ทฺว-

๓๐๓/๓๐๒ นทฺทติ โมรา สฺสคฺคิ

ธิวาลา เคหา

สฺสคฺคณฺ

๒๐๓/๒๗๔ ทฺวมวฺชยาย อปฺปนฺโน

๓๐๔/๓๐๒ นทฺทมานาคคิ จิตฺคิ

๒๘๒/๒๘๘ เทโว จ วสฺสคิ เทโว

๒๔๖/๒๘๔ น นฺนายนํ ปรมฺหิตา-

ปพเพ/องเก

ปพเพ/องเก

นุกมบีโน

๓๒๗/๓๓๒ ปณฺจปณฺญาต วสุตานิ

๑๘๔/๒๗๓ นโม เต พุทฺธวรัคฤ

๓๐๘/๓๐๔ ปณฺจาหาหิ ปพฺพชิต

๒๓๓/๒๘๓ นโม หิ ศุสฺส ภควโต

๑๔๐/๒๖๓ ปณฺณํ อิมิ ปสฺส

๒๕๘/๒๘๘ นยิทํ อนนฺน ชวิตํ

ตถาคคานํ

๓๗๔/๓๕๒ นานากุตมตฺตม-

๑๔๘/๒๖๓ ปณฺญาพตฺถิ สํสว-

ปฺนุโน

ปปฺนุโน

๑๗๔/๒๖๘ นานาชนปทํ ยนฺติ

๓๓๘/๓๐๘ ปณฺฑิตํ วต มํ สฺนุคํ

๒๔๐/๒๘๓ นาหิ เอเตน อคฺคิโก

๓๕๒/๓๒๘ ปณฺณวีสํสวตฺตานิ

๑๕๘/๒๖๕ นาหิ ภยสฺส ภายามิ

๒๗๘/๒๘๔ ปนาโท นาม โส ราช

๔๐๑/๔๓๒ นิคุชฺชนํ วต มํ สฺนุคํ

๓๓๔/๓๑๖ ปพฺพชฺชํ ชวิตฺตฺตฺตฺตํ

๓๗๘/๓๕๘ นีเจ กุตฺตมฺหิ ชาโคหิ

๒๔๔/๒๘๓ ปพฺพชฺชํ ศุคฺคิคุวาน

๑๕๐/๒๖๓ นัตถพฺภวณฺณา รุจิรา

๒๗๓/๒๘๓ ปริคฺคํ ทารุมารุยฺห

๑๕๘/๒๖๕ นีถา สํคฺวา สฺชโน

๓๘๐/๓๘๓ ปวิปฺนุณฺนกาโย สฺรฺจ

๒๒๗/๒๘๐ ปณฺจกฺขณฺธา

๓๖๒/๓๓๗ ปเว อมฺพาฏการาเม

ปวิณฺณาคา

๓๕๕/๓๑๓ ปเว จ น วิชานนฺติ

๒๕๗/๒๘๖ , , , ,

๒๗๗/๒๘๓ ปเว จ นํ ปสฺสํ

๒๘๕/๒๘๘ ปณฺจ กามคุเณ หิตฺวา

๓๘๘/๓๗๖ ปสฺสํ จิตฺตํคํ พิมฺพ

๑๕๒/๒๖๔ ปณฺจ นิเนเท ปณฺจชเห

๑๘๘/๒๗๔ ปสฺสํติ ปสฺสํปสฺสํ

๒๘๓/๒๘๕ ปณฺจ นีวรณฺ หิตฺวา

๓๘๓/๓๘๓ ปหาย มาตาปิตโร

ปพฺพ/อญฺเ	ปพฺพ/อญฺเ
๒๗๕/๒๘๒ ปาจันวํสทายมฺหิ	๓๗๕/๓๖๘ ยณฺณคคฺคํ วา
๓๔๓/๓๒๐ ปาโต มชฺฌนุติกํ สํยํ	ชนคฺคํ วา
๓๒๒/๓๐๘ ปาปมิตฺเตวิจฺจุเชตฺตวา	๒๗๗/๒๘๖ ยโต อหํ ปพฺพชิตฺตวา
๓๔๗/๒๖๓ ปามุชฺชพฺพุโต ภิกฺขุ	๓๗๕/๒๗๓ ยโต อหํ ปพฺพชิตฺโต
๓๘๕/๓๘๗ ปาสํทิกเก พหุ ทิสฺสุวา	๒๖๔/๒๗๘ ยถา อคาวํ ทฺวณฺณํ
๓๘๗/๔๐๕ ปีสฺสเนน จ โกธเนน	๒๐๘/๒๗๖ ยถา กตฺถโร สฺสํ
๒๖๗/๒๘๐ ปพฺพเพ หนฺติ อคฺคตํ	วทฺตมิตฺตคฺคโต
๓๗๓/๓๔๗ ปุริโต ปจฺจโต วาปี	๓๘๖/๔๐๓ ยถาจารี ยถาสโต
๓๖๗/๒๖๗ ญฺญุโส ทฺเถहि มกฺเถहि	สตีมา
๒๗๔/๒๘๒ พหุ สํปคฺเต ธมฺมิกิ	๓๗๐/๒๖๗ ยถาปี เขกปฺปคฺคสฺมิ
๓๓๕/๓๓๗ ภิกฺขุ สํวณฺทํ คณฺฐวา	๓๕๓/๒๖๔ ยถาปี ภทฺโทอาชณฺโณ
๒๖๐/๒๗๗ มกฺกโฏ ปณฺจทฺวารายํ	๓๗๒/๒๗๐ ,, ,, ,,
๓๗๓/๒๗๐ มคฺคํ วา อมฺม โรทฺหติ	๒๗๔/๒๕๘ ,, ,, ,,
๓๕๓/๓๗๗ มนุสฺสสฺสํ ปมคฺคตฺตจาริโน	๓๗๒/๓๖๓ ,, ,, ,,
๓๗๔/๓๖๗ มนุสฺสสฺสํ สํมพฺพุตํ	๓๗๓/๓๖๒ ยถา อหํ ปพฺพชิตฺโต
๓๕๗/๒๖๕ มรณ เม ภยํ นคฺคิ	๓๖๘/๓๔๔ ยถา ทฺวณฺณํ ชรา-
๒๓๘/๒๗๓ มาเนน วณฺจिताเส	มรณนฺติ ปณฺทิตฺโต
๓๕๔/๒๖๔ มิทฺธิ ยถา โหติ	๓๕๖/๓๓๓ ยถา นโว ปพฺพชิตฺโต
มคฺคทฺสํ จ	๓๖๗/๓๔๓ ยถา ปจฺมมทฺททฺธิ

ปพฺเพ/องฺเก

๓๓๓/๓๓๕ ยทา พตภา สฺจ-

ปณฺทฺรจฺจทา

๒๖๓/๒๘๘ ยทาหํ ธมฺมมตฺตํ

๓๔๘/๓๕๗ ยตฺถ สฺพพหฺมจาวตฺถุ

๒๕๘/๒๘๓ ยตฺถาสฺวา ปริกฺขณา

๒๘๓/๒๘๔ ยํ ภิกฺขุ ทพฺพหฺมวียน

๓๓๘/๓๓๘ ยํ ปฏฺกยมาโน ธมฺเมตฺถ

๒๓๗/๒๗๘ ยํ มยา ปกตํ กมฺมํ

๒๓๘/๒๗๘ ยํ มยา ปกตํ ปาปํ

๓๘๓/๓๘๖ ยา ตํ เม หตฺถิกฺคฺวาย

๓๘๐/๓๖๐ ยาหุ รฏฺเฐ สํมกฺกฏฺโฐ

๒๖๘/๒๘๐ ยะ โช เต เวชฺชนํ

๓๓๒/๓๐๕ ยะ จิตฺตกถํ พหุสฺสฺสฺสฺส

๒๓๘/๒๗๘ เยน เยน สฺกฺกฺขานํ

๓๗๕/๒๖๘ โย อิทฺธิยา สฺรภํ

อฏฺฐเปตฺติ

๓๒๘/๓๓๓ โย ทนฺธกาเถ ตวตฺติ

๓๔๒/๒๖๓ โย ทฺททฺมโย ทเมน

ทนฺโต

ปพฺเพ/องฺเก

๓๔๕/๒๖๒ โย ทฺททฺมโย ทเมน

ทนฺโต

๓๓๓/๓๐๖ โยธ โกจิ มนฺตฺเตตฺถ

๓๔๔/๒๖๒ โย ปาณฺทิ มจฺจุรา-

ชตฺถํ เสนํ

๓๐๘/๓๐๔ โย ปพฺเพ ภวณฺณยานิ

๓๒๓/๓๐๘ ,, ,,

๓๔๖/๓๒๔ โย เว คุรุณํ วจ-

นณฺณํ ธีโร

๓๔๓/๒๖๓ โย สํตวณํ อฺปาคาภิกฺขุ

๒๘๘/๓๐๐ โย หเว ททโร ภิกฺขุ

๓๔๕/๒๗๓ รณณฺยา เม กุฏฺฐิกา

๒๕๖/๒๘๖ รุกฺขมุตฺตคณฺโณ ปตฺตฺกฺขิย

๒๓๕/๒๗๒ รุปํ ทิสฺวา สติ มุจฺจา

๓๘๘/๓๘๐ ,, ,, ,,

๒๔๓/๒๘๓ ทนฺโต วต เม กาโย

๓๘๘/๒๗๒ วตฺตฺติ เทโว ยถา สฺสํ

๓๘๘/๒๗๒ ,, ,, ,,

๓๘๐/๒๗๒ ,, ,, ,,

ปพฺเพ/องฺเก

๑๘๓/๒๗๒ วสฺสํติเทโว ยถา สํคํ
 ๓๓๗/๓๓๘ ,, ,, ,,
 ๓๔๒/๓๒๓ วาตโรคาภินํโค ตํ
 ๓๕๗/๓๓๓ ,, ,,
 ๓๗๖/๓๕๔ วิชาเนยฺยํ สํกํ อคฺคํ
 ๓๗๘/๒๗๐ วิจฺจมนุสฺสํติวิจฺจสุตา
 ๓๗๕/๓๕๓ วิวิคฺคํ อปฺปนิคฺโขสํ
 ๓๘๗/๒๖๒ วิหริ อเปกฺขํ อธิ
 วา หุํ วา
 ๓๘๖/๒๗๓ วิหวิหาภินํติเต
 ๓๗๖/๒๖๘ สํคฺติยา วิย โอมฺมฺโจ
 ๓๗๗/๒๖๘ ,, ,, ,,
 ๒๘๓/๒๘๓ สํคฺติงฺกุสฺสํ อคฺคํ
 ๒๘๐/๒๘๔ สํคฺติมา ปณฺณวา ภาวํ
 ๒๓๖/๒๘๒ สํคฺทํ สํคฺวา สํคฺนิฏฺฐา
 ๓๓๗/๓๐๗ สํคฺทฺยา อภินิฏฺฐมม
 ๓๘๓/๒๗๓ สํคฺทฺยาหํ ปพฺพชฺโค
 ๓๘๖/๒๗๓ ,, ,,
 ๒๒๓/๒๗๘ สํคฺทฺยํ สํคฺทฺวา

ปพฺเพ/องฺเก

๒๓๖/๒๗๘ สํคฺทฺยํ ราโค ปทฺโน เม
 ๓๔๓/๒๖๓ สํคฺทฺยํ สํคฺทฺยํ
 ๓๘๖/๓๗๒ สํคฺทฺยํ อหุ จินฺตา
 ๓๘๔/๓๘๔ ,, ,, ,,
 ๒๓๗/๒๘๒ สํคฺทฺยํ สํคฺทฺยํ
 ๓๖๖/๒๖๖ สํคฺทฺยํ สํคฺทฺยํ
 ๓๖๕/๓๘๐ สํคฺทฺยํ สํคฺทฺยํ
 ๓๘๖/๒๖๒ สํคฺทฺยํ สํคฺทฺยํ
 ๓๘๘/๓๓๒ สํคฺทฺยํ สํคฺทฺยํ
 ๒๘๕/๒๘๕ สํคฺทฺยํ สํคฺทฺยํ
 ๓๐๕/๓๐๓ สํคฺทฺยํ สํคฺทฺยํ
 ๓๒๐/๓๐๘ สํคฺทฺยํ สํคฺทฺยํ
 ๓๗๓/๒๖๘ สํคฺทฺยํ สํคฺทฺยํ
 ๒๓๒/๒๗๗ สํคฺทฺยํ สํคฺทฺยํ
 ๓๓๘/๓๓๘ สํคฺทฺยํ สํคฺทฺยํ
 ๒๐๗/๒๗๖ สํคฺทฺยํ สํคฺทฺยํ
 ๓๗๘/๓๕๗ สํคฺทฺยํ สํคฺทฺยํ
 ๒๒๐/๒๗๘ สํคฺทฺยํ สํคฺทฺยํ
 ๓๓๗/๒๖๐ สํคฺทฺยํ สํคฺทฺยํ

ปพฺเพ/องฺเก

ปพฺเพ/องฺเก

๓๑๐/๓๐๕ สฺขณฺเญ ชีวํติ อิจฺฉเน

ธำหุ

๑๗๒/๒๖๘ สฺขํ สฺขตฺโต ฌภาเต

๒๕๔/๒๘๖

สฺวณฺติโต สฺวณฺโน

คทาจรํ

๒๖๘/๒๘๐

สฺสํสฺสา สฺสวทฺธมนํ

๒๖๖/๒๘๘ สฺขํ สฺปนฺติ มุนโย

๒๐๘/๒๗๖

สฺสํมณิปปณฺตฺต-

๓๑๘/๓๐๘ สฺณากฺขาตโย สฺพเพ

ทสฺสํ

๒๐๖/๒๗๕ สฺสฺวาน รมฺมํ มหโต

๑๗๘/๒๗๐

หเต อฺปฺหเต สฺสํปฺหเต

มหารสํ

๒๓๘/๒๘๒

หิตฺวา คิหิตฺวํ อนฺว-

๑๖๓/๒๖๖ สฺสฺวา สฺภาตํ วาจํ

สํคตฺโต

๓๕๔/๓๓๑ สฺเทติโต จกฺขุมฺตา

๒๓๔/๒๘๑

หิตฺวา สฺคปถํ กํถํ

๑๘๐/๒๗๐ สฺมฺกฺติโก สฺมฺกฺติโก

เถรคาถา ย คาถา น ปจิมปาทา

ปพเพ/องฺเก

๔๔๓/๔๕๔ อคฺคิ จนฺทณฺ ๔ วียณฺ

๔๕๕/๔๕๖ อคารตฺถิ ๑ สฺนตฺถิ

๔๕๗/๔๕๘ อภเย ภิกฺขุโร กาโย

๔๓๘/๔๕๐ อมม ชฺวาทิ ๑ นมฺหิ

กนฺทสฺ

๔๔๑/๔๕๓ อโยนิโสมนสฺสการา

๔๕๔/๔๖๒ อถฺกตา สฺวสนา

๔๖๐/๔๔๕ อากฺขิ อสฺสจฺ ๑ ปฺตฺติ

๔๔๒/๔๕๔ ,, ,, ,,

๔๕๕/๔๖๒ อจฺเจ กุเถ อหิ ชาคา

๔๖๖/๔๗๓ อุกกหาวิ อหิ สฺสเท

๔๗๗/๔๔๗ อุกฺขิ ปาทตฺตา อมม

๔๓๓/๔๔๓ อปฺสเม คเร โอฆิ

๔๖๕/๔๗๓ อโฆมาตา ๑ ชฺชิตา ๑

๔๓๔/๔๔๔ กโรถ พุทฺธสํสํ

๔๖๔/๔๗๐ กถฺยาณมิตฺตคา มุณินา

๔๓๖/๔๔๔ กาเยน สฺวตฺตา อาสํ

๔๖๗/๔๗๕ กาวภา ภามวณฺณ-

สฺสทิสฺสา

ปพเพ/องฺเก

๔๒๔/๔๔๖ กิณฺจาปํ โฆมฺหิ กิสฺสิกา

๔๒๕/๔๔๖ กิณฺจาปํ โฆมฺหิ ทฺกฺขิตา

๔๓๕/๔๕๐ กิ เม กตา ราชคเห

๔๕๗/๔๖๔ กุเต ยทฺถํ ปพฺพชฺชา

๔๒๘/๔๔๘ กุทฺตํ ปญฺจกฺกํ

๔๓๑/๔๔๘ ,, ,,

๔๕๘/๔๖๔ ,, ,,

๔๖๖/๔๔๗ จาคฺคทฺสํ ปญฺจทฺสํ

๔๓๓/๔๔๔ จนฺทชาตา อวธาย

๔๗๒/๔๘๐ ชฺวากมฺพณํ รมมํ

๔๐๖/๔๔๓ คิณฺโส ยฺยชฺชตฺถํ รมเมหิ

๔๐๕/๔๔๒ คิณฺโส สฺสชฺชตฺถํ สฺสชฺชชฺช

๔๔๖/๔๕๖ ทสํ ปฺตฺเต วิชายิตฺวา

๔๕๓/๔๖๓ ทฺวา คฺคํ ฐปฺวตฺติ

๔๗๓/๔๗๖ ทฺวาทิ สฺสชฺชวณฺ

๔๓๓/๔๔๘ ทิวาวิหาวา นิภมม

๔๕๐/๔๕๘ ทฺกฺกตฺตาหํ ปฺเร อาสํ

๔๓๕/๔๔๔ ชาคฺคโย ทฺกฺกชฺชิตฺวา

๔๐๘/๔๔๓ ชฺชวา ชฺชเวหิ รมเมหิ

ปพฺเพ/องฺเ

๔๐๗/๔๔๓ ชีเว นิโรธํ ฌเณหิ

๔๗๓/๔๘๔ นคฺรมฺหิ กุตฺตมฺนาเม

๔๔๘/๔๕๗ นงฺคเณหิ กถํ เชตฺตํ

๔๓๖/๔๕๐ นคฺติ นิสฺสํวณํ โถเก

๔๓๐/๔๔๘ ปณฺณวีสฺสํ วจฺสํ

๔๓๘/๔๕๒ ,, ,,

๔๓๘/๔๔๔ ปิณฺหาปาทํ จริตฺวาน

๔๐๔/๔๔๒ ปุณฺณเณ ปุรฺสสฺสํ รมฺเมหิ

๔๕๒/๔๖๐ ปุคฺคโตเกนาหํ อฏฺฐา

๔๓๘/๔๕๓ ปุคฺคโต พุทฺธสฺสํ

ทายาโท

๔๗๐/๔๘๓ เปตานิ โภทิ ปุคฺคานิ

๔๕๖/๔๖๓ พุทฺธํ วัณฺโณ นโม คยตฺถ

๔๖๒/๔๖๘ ภิภฺชณํ สํสํมปฺปนา

๔๔๐/๔๕๓ มคฺคาวณฺณเณน รุเปณ

๔๗๔/๔๘๘ มนฺทาวคิยา นคเร รณฺโณ

๔๖๓/๔๖๘ มา สฺสํเต วุทฺธมฺโลกมฺหิ

๔๐๓/๔๔๒ มคฺคเต มคฺคจฺสํโย เคหิ

๔๔๘/๔๕๘ มุตฺตานิ คเหตฺวาน

ปพฺเพ/องฺเ

๔๕๘/๔๖๕ มุตฺตานิ คเหตฺวาน

๔๓๗/๔๕๓ ยนฺตํ อีสฺสํหิ ปคฺคตฺพุ

๔๕๓/๔๕๘ ยสฺสํ มคฺคํ น ชานาติ

๔๒๓/๔๔๖ ยาว กาสฺสชนปโท

๔๒๓/๔๔๕ ยอเม สคฺคตฺโพชฺฌนฺกา

๔๓๒/๔๔๘ ,, ,, ,,

๔๖๘/๔๘๓ ฏฐิหคฺโค ปุเร ชาตี

๔๔๗/๔๕๗ ฏฐเกตฺตํ ปงฺกธวี

๔๖๐/๔๖๖ สคฺคํ อฏฺฐจฺเปตฺวาน

๔๖๓/๔๖๗ สคฺคํมคฺคํ จกฺขมคฺคํ

๔๐๘/๔๔๓ สคฺคธาย ปพฺพิชิตฺวาน

๔๓๐/๔๔๓ ,, ,,

๔๔๔/๔๕๕ ,, ,,

๔๖๘/๔๗๘ สมนฺนาทิ โภทิ มํวิปสฺสํ

๔๓๗/๔๔๔ สคฺคํ คคฺคํ วุทฺธมฺเณ เณหิ

๔๐๒/๔๔๒ สคฺคํ สคฺคปาทิ เณเร

๔๓๒/๔๔๓ สคฺคคฺคตา สคฺคํ มคฺคคฺค

๔๒๒/๔๔๖ สคฺคคฺคเก สคฺคคฺค

๔๓๘/๔๔๕ หิตฺวา ชเว ปพฺพิชิตฺวา

ໂສໝປຕຸຕ

ຂໍ້ທຸກປາສ	ຂໍ້ທຸກປາສ	ບຸກ	ປະກົດ
ເວພຽງຄຸມຸກ	ເວພຽງຄຸມຸກ	໑໖	໒
ທຸດິກຣຸນິຍວິມານ	ທຸດິຍກຣຸນິຍວິມານ	໑໐໑	໒
ວິມາວຕຸດຸສັມ	ວິມານວຕຸດຸສັມ	໑໔໑	໑
ວິມານ	ວິມານ	໑໕໔	໒໐
ໝາດຍເປຕວຕຸດຸ	ໝາດຍເປຕວຕຸດຸ	໑໒໕	໑
ດຳນຸວາດິເຄຣເປຕວຕຸດຸ	ດຳນຸວາດິເຄຣເປຕວຕຸດຸ	໒໐໖	໑
,,	,,	໒໐໖	໑
ຕຸຈຸດເປຕວຕຸດຸ	ຕຸຈຸດເປຕວຕຸດຸ	໒໕໐	໒
ຕຸມຸມຕຸໂປວ	ຕຸມຸມຕຸໂປວ	໒໕໖	໑໖
ບຸດ	ບຸດ	໒໖໖	໑໐
໔໖໔	໔໖໔	໕໐໔	໑

